VĮ ALYTAUS MIŠKŲ URĖDIJA

VIDINĖS MIŠKOTVARKOS PROJEKTO 2013-2022 m.

AIŠKINAMASIS RAŠTAS

VĮ Valstybinis miškotvarkos institutas
Pramonės pr. 11a, LT-51327 Kaunas
Telefonai: (8-37) 49 02 22, 490211
Faksas: 49 02 33

Kaunas, 2012

LR APLINKOS MINISTERIJA
VĮ VALSTYBINIS MIŠKOTVARKOS INSTITUTAS

Patvirtinta Lietuvos Respublikos aplinkos ministro

2014 balandžio 24d. Nr. D1-371

VĮ ALYTAUS MIŠKŲ URĖDIJA

VIDINĖS MIŠKOTVARKOS PROJEKTO

2013-2022 metams

AIŠKINAMASIS RAŠTAS

Instituto direktorius .....
Alfredas Galaunė

Projektų vadovas .....
Kęstutis Martinkevičius

Kaunas, 2013

VĮ Valstybinis miškotvarkos institutas
Pramonės pr. 11a, LT-51327 Kaunas
Telefonai: (8-37) 49 02 22, 490211
Faksas: 49 02 33

VĮ ALYTAUS MIŠKŲ URĖDIJOS VIDINĖS MIŠKOTVARKOS PROJEKTO SANTRAUKA

Vidinės miškotvarkos projektai – tai miškų ūkio veiklos planai, rengiami visoms valstybinių miškų valdytojų ir privačioms miškų valdoms arba ne miškų ūkio paskirties žemės sklype esančiai miško žemei ir skiriami konkrečių tvarkymo priemonių sistemai jose nustatyti.

Vidinės miškotvarkos projektas parengtas VĮ Alytaus miškų urėdijos patikėjimo teise valdomiems ir naudojamiems miškams. Pagal jį bus tvarkomi, naudojami ir atkuriami miškai iki 2022 m. gruodžio 31 d. Projektavimas atliktas naudojant 2012 m. valstybinės sklypinės miškų inventorizacijos duomenis.

Miškų inventorizacija atlikta vadovaujantis Miškotvarkos darbų vykdymo instrukcija, patvirtinta Valstybinės miškų tarnybos direktoriaus 2010 m. sausio 14 d. įsakymu Nr. 11-10-V „Dėl Miškotvarkos darbų vykdymo instrukcijos patvirtinimo“ (Žin., 2010, Nr. 45-2182), sklypiniu metodu, naudojant aerofotografavimo medžiagą – 2012 m. spektrozonines aerofotonuotraukas ir jų pagrindu sudarytus ortofotografinius žemėlapius. Lauko darbų metu natūroje nustatyta:

- medynų taksaciniai rodikliai (rūšinė sudėtis, amžius, aukštis, skalsumas, tūris ir kt.);
- augaviečių tipai (dirvožemio sąlygos);
- pomiškio ir trako įvairovė;
- miškų sanitarinė būklė.

Taksacija vykdyta sklypais. Atliktas vykdytos miško ūkinės veiklos įvertinimas (pagrindinių neplynų kirtimų, ugdymo kirtimų, miško želdinių) ir numatytos ūkinės priemonės kitam vykmečiui. Taip pat patikslintos saugotinų augalų ir gyvūnų radvietės, gamtos ir kultūros vertybių vietos, aprašyti rekreaciniai įrenginiai.

Svarbiausi VĮ Alytaus miškų urėdijos ūkio tikslai yra miško išteklių išsaugojimas ir gausinimas vadovaujantis visuotinai pripažintais tvaraus ir subalansuoto miškų ūkio principais, visuomenės informavimas apie VĮ miškų urėdijos miškus, jų būklę ir tvarkymą, miškų naudojimo rekreacinėms reikmėms intensyvinimas, racionalus, tolygus ir nepertraukiamas miško išteklių naudojimas bei miškų produktyvumo didinimas, auginamos medienos kokybės gerinimas, miškų ūkio ekonominio efektyvumo didinimas, miškų ekosistemų tvarumo užtikrinimas, biologinės įvairovės išsaugojimas ir gausinimas bei miškų sanitarinės ir priešgaisrinės apsaugos gerinimas, ūkininkavimo saugomų teritorijų miškuose reglamentavimas pagal šių teritorijų tikslus bei uždavinius, visuomenės bendrųjų su miškais susijusių reikmių tenkinimas regiono ir šalies lygiu.

Siekiant šių tikslų įgyvendinimo miškotvarkos darbų ir projekto rengimo metu sprendžiami tokie pagrindiniai uždaviniai ir naudojamos tokios priemonės:

miškų išteklių inventorizavimas miškų urėdijos teritorijoje sklypiniu metodu, kiekybinių bei kokybinių miškų našumo, ūkinės bei gamtinės būklės rodiklių nustatymas;

saugomų teritorijų ir gamtos bei kultūros vertybių inventorizavimas miškų urėdijos teritorijoje ir priemonių jų apsaugai numatymas;

miškų ūkio veiklos per praėjusį vykmetį analizė bei įvertinimas;

miškotvarkos projekto, pagal kurį organizuojamas miškų ūkis ir atliekami visi miškų naudojimo, atkūrimo bei miško žemių tvarkymo darbai artimiausią dešimtmetį, parengimas.

VĮ Alytaus miškų urėdijos teritorijoje inventorizuotas bendras visų nuosavybės ir valdymo formų miškų plotas yra 33,0 tūkst. ha, iš kurių 31,2 tūkst. ha sudaro miško žemė, teritorijos miškingumas 23,9 %. VĮ Alytaus miškų urėdijos patikėjimo teise valdomas bendras inventorizuotas plotas yra 33029,6 ha visų nuosavybės ir valdymo formų inventorizuoto ploto, iš jo valstybinės reikšmės miškai sudaro 16588 ha ir kiti miškų urėdijos plotai – 23,6 ha (užstatytos teritorijos, keliai, tvenkiniai ir kt.). VĮ Alytaus miškų urėdijos valdomas miško žemės plotas yra 16371 ha.

VĮ Alytaus miškų urėdijos patikėjimo teise valdomiems ir naudojamiems miškams parengtas vidinės miškotvarkos projektas pagal 2012 m. gruodžio 12 d. VĮ Alytaus miškų urėdijos vidinės miškotvarkos projekto parengimo paslaugų sutartį Nr. F4-71 su VĮ Alytaus miškų urėdija, o kitų

nuosavybės formų miškams pateikti tik suvestiniai inventorizacijos duomenys. Parengtoje kartografinėje medžiagoje yra duomenys apie visų nuosavybės formų miškus.

VALSTYBINĖS REIKŠMĖS MIŠKŲ RODIKLIAI

Visas VĮ Alytaus miškų urėdijos valdomų valstybinės reikšmės miškų plotas (16588,3 ha) priskirtas penkiom girininkijoms: Dušnionių, Dzirmiškių, Kalesnykų, Punios, Sudvajų, kuriose plotas svyruoja nuo 2,8 tūkst. ha (Dušnionių girininkija) iki 4,2 tūkst. ha (Punios girininkija). Vidutinis girininkijos plotas yra 3,3 tūkst. ha. Miškai suskirstyti į 432 kvartalų, o kvartalai – į 9246 taksacinį sklypą. Vidutinis kvartalo plotas – 38,4 ha, taksacinio sklypo plotas – 1,8 ha.

Miškai pagal ūkininkavimo tikslus ir pagrindinę funkcinę paskirtį priskirti miškų grupėms ir pogrupiams: rezervatinių, I grupės miškų yra 2,85 (459,1 ha), II grupės ekosistemų apsaugos ir rekreaciniai miškai užima 25,4 % (3891,9 ha), III grupės apsauginiai miškai – 11,0 % (1723,4 ha) ir IV grupės ūkiniai miškai – 60,8 % (9402,8 ha) ploto.

Mišku apaugusi žemė (medynai) sudaro 15453,5ha (93,1 %), 3951,8 ha medynų yra kultūrinės kilmės, nuo bendro inventorizuoto ploto (įveisti sodinant 25,6 %). Neapaugusių mišku plotų yra 322,2 ha (2,0 %) miško žemės ploto, iš jų 219,1 ha kirtavietės, 46,4 ha – miško aikštės, ir 56,7 ha – žuvusių medynų. Ne miško žemės yra 217,5 ha (1,3 % bendro ploto), iš jų pelkių 127,7 ha, trasų (platesnių nei 10 m) 28,1 ha.

Bendras medynų tūris yra 4,45 mln. m^3. Vidutinis medynų tūris hektare – 288 m^3, brandžių medynų – 330 m^3, vidutinis tūrio prieaugis sudaro 7,27 m^3. Vidutinis medynų skalsumas yra 0,74, vidutinis visų medynų amžius – 69 metų.

Vyrauja spygliuočių medynai – pušynai sudaro 34,9 %, eglynai 30,2 % ploto. Tarp minkštųjų lapuočių vyrauja beržynai 9,7 %, juodalksnynai – 8,1 %, drebulynai – 2,3 % ploto. Kietieji lapuočiai (ąžuolai, uosiai) auga 11,5% plote.

Medynai III ir IV grupės miškuose pagal brandumo grupes: jaunuolynai užima 30 % (3370,3ha), pusamžiai – 36 % (3887,0 ha), pribręstantys – 9 % (1041,7 ha) ir brandūs – 25 % (2827,2 ha) ploto.

Vyrauja normalaus drėgnumo (79,4 %), derlingos augavietės. Užmirkusios ir pelkinės augavietės užima 11,6 %, iš jų nusausintos apie 45 % plote.

VĮ Alytaus miškų urėdijos teritorijoje yra Žuvinto biosferos rezervatas, Nemuno kilpų regioninis parkas, šeši valstybiniai draustiniai: Vidzgirio botaninis draustinis, Balkasodžio botaninis, Pivašiūnų geomorfologinis draustinis, Sudvajų geomorfologinis, Sabališkės pedologinis ir Varčios pedologinis draustinis ir vienas savivaldybės draustinis – Ilgininkų botaninis - zoologinis draustinis, esantis Varėnos rajono savivaldybės teritorijoje,bei Gulbinės ornitologinis draustinis, esantis Alytaus mieste. Dzirmiškių, Sudvajų ir Punios girininkijose yra pušies, eglės, ąžuolo ir maumedžio genetiniai draustiniai. Taip pat miškų urėdijos teritorijoje yra biologinę įvairovę saugančios „Natura 2000“ teritorijos – dvi paukščių apsaugai svarbios teritorijos (PAST) ir penkios vietovės, atitinkančios gamtinių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus (BAST).

VĮ Alytaus miškų urėdijoje valstybės saugomose teritorijose valstybinės reikšmės miškai sudaro – 3,9 tūkst. ha (23,8 % nuo bendro miškų urėdijos valstybinės reikšmės miškų ploto). „Natura 2000“ teritorijose valstybinės reikšmės miškų yra 2,9 tūkst. ha.

MIŠKO ŪKINĖS VEIKOS 2003–2012 METAIS ANALIZĖ

Atlikta miškotvarkos 2003 m. projekte pateiktų suprojektuotų ūkinių priemonių apimtys 2003–2012 metams ir jų įvykdymo analizė bei įvertinimas. Valstybinių miškų plotas keitėsi, todėl ilgesnio laikotarpio analizei naudoti sąlyginiai dydžiai, daugiau dėmesio skirta paskutinio vykmečio

(2003–2012) duomenų analizei, ją atliekant 33030 ha miško žemės plote. Išvados suformuluotos atlikus valstybinės reikšmės miškų rodiklių analizę, o atskirais atvejais apimant ir visus VĮ Alytaus miškų urėdijos teritorijos administruojamus miškus (miško apsauga, medžioklės ūkis).

Miško plotų kaita. Nuo 1990 metų miškotvarkos iki 2012 m. miškų urėdijos plotas padidėjo apie 11,1 t.ha, prijungiant plotus iš buvusių žemės įmonių, o nuo 2003 m. bendras inventorizuotas plotas padidėjo 923 ha. Valstybinės reikšmės miškų plotas tapo 16588,3 ha. Lyginant 2003 m. duomenis su paskutinės miškotvarkos medžiaga, sumažėjo valstybinės reikšmės miško žemės plotas 160,5 ha, medynų plotas sumažėjo 79,1 ha. Miško žemės plotas padidėjo 94,6 ha tai įvyko dėl dirbamos žemės ir ežerų bei tvenkinių išjungimo iš valstybinės reikšmės miško žemės fondo ir dėl koreguotų valstybinės reikšmės miškų ribų, dėl vykdomos žemės reformos darbų ir vykdomų kadastrinių valstybinės reikšmės miškų matavimų, bei pataisant praeitoje miškotvarkoje padarytus netikslumus. Apie 80 ha kelių, pakeitus jų kategoriją iš miško keliukų į gruntkelius, jie tapo ne miško žeme. Kirtaviečių plotas padidėjo vykdant pagrindinius kirtimus ir iškirtus vėjovartų išverstus medynus (32,1 ha).

Miškų rūšinės sudėties kaita. Spygliuočių medynų plotas 2003-2012 m. sumažėjo 16,6 ha arba 0,16% nuo buvusio jų ploto. Eglynai padidėjo 200,9 ha. Kietųjų lapuočių plotas padidėjo 126 ha, dėl sėkmingo atkūrimo ir savalaikių ugdymo kirtimų, ąžuolynų plotas padidėjo 10 ha. Minkštųjų lapuočių plotas sumažėjo 188,8 ha iš jų drebulynų ir baltalksnynų sumažėjo 81,3 ha. Miškų rūšinės sudėties kaita Alytaus miškų urėdijoje nėra ideali, reikėtų intensyvesnių želdinių ir žėlinių priežiūros darbų ir ugdymo kitrimų.

Miško kirtimų analizė. Visais laikotarpiais miško naudojimas buvo intensyvus. Iš 1 ha mišku apaugusio ploto iškirsta likvidinio tūrio: 2003 – 3,0 m^3 (buvo suprojektuota 3,5 m^3) 2012 m. – 4,3 m3 (projektuota). Kertant žymiai mažiau prieaugio, vyksta tolygus medienos tūrio kaupimas, ypač II ir III grupės miškuose. Per vykmetį valstybinės reikšmės miškuose papildomai sukaupta 0,66 mln. m3 medienos.

Vykdant medienos naudojimą pažymėtina:

2003 m. miškotvarka Alytaus miškų urėdijoje suprojektavo kirtimo apimtis(53,8 tūks. m3) siekiančias metinį medienos prieaugį (70 proc.) iš 1 ha iškertant po 3,5 m3 likvidinio tūrio.

Faktiškai šio projekto galiojimo laikotarpiu vidutiniškai buvo iškertama po 50,9 tūkst. m3 likvidinės medienos (įvykdymas – 94,2%). Pagrindiniai kirtimai pagal tūrį įvykdyti 90,4%. Pagrindiniai kirtimai turėjo sudaryti 65% (įskaitant papildomą pagrindinį kirtimą), tarpiniai – 35% (iš jų ugdymo kirtimai – 31% sanitariniai 63% likvidinio tūrio). Faktiškai tarpiniais kirtimais iškirsta 75% (ugdymo kirtimais 23%). Ugdomieji kirtimai pagal plotą įvykdyti 96%, jaunuolynų ugdymas 101,2% retinimai 87,5%, einamieji kirtimai 87% nuo suprojektuoto ploto.

Medynų struktūra. Esama medynų amžiaus struktūra III – IV miškų grupių medynuose nepalanki tolydiniam medienos naudojimui. Pušynuose jaunuolynai tesudaro 13%, kai eglynuose 54%. Brandžių medynų plotas III ir IV miškų grupių miškuose per vykmetį padidėjo 195,1 ha, pribręstančių medynų plotas III ir IV miškų grupių miškuose sumažėjo 186 ha (15,1%), o IV miškų grupės miškuose pribręstančių medynų sumažėjo 232,9 ha (20,7%).

Medynų tūrio kaita. Brandžių medynų tūris, kaip vienas iš svarbesnių miškininkavimo kokybės rodiklių, kiekvieną vykmetį pastoviai didėjo po 7 - 27% ir per 22 metus padidėjo 1 hektare 61 m^3 arba 26,7%, iš jų paskutiniame vykmetyje 44 m^3 (18%).

Miško atkūrimas. Per vykmetį (2003-2012) plynai iškirsta 1182,3 medynų. Želdinta 70,3 % kirtaviečių, savaime atžėlė 11,2%, dar neatkurtos kirtavietės užima 18,5% ploto. Įveista 1088,5 ha želdinių. Pagal būklę geri želdiniai užima 78,3%, patenkinami –21,6%, blogi – tik 0,1%, žuvę – 0,2%. (2,7 ha). Želdintos rūšys vyrauja 99,8% plote. 1990 –2003 m. gerų želdinių buvo 23%, patenkinamų 69% ir blogų 7%, bei žuvusių 1%. Želdinimo darbų kokybė, palyginus su ankstesniu vykmečiu, aiškiai pagerėjusi. Paliktose atželti kirtavietėse vyrauja atžėlimas juodalksniais (71,1%), beržais (16,2%), spygliuočiais (7,1%). Atžėlę jaunuolynai yra mišrūs, ugdymo kirtimais formuojami tikslinių medžių rūšių medynai.

Miško rekreacija. Gerinant poilsiavimo sąlygas VĮ Alytaus miškų urėdijos miškuose įrengta 24 įvairios paskirties rekreacijos objektų (2 informaciniai ženklai, 1 informacinis centras, 5 poilsiaviečių, 5 atokvėpio vietos, 6 transporto stovėjimo aikštelės, 5 takai ir 1 kt. objektai).

Geriausiai rekreacinė infrastruktūra išvystyta Dzirmiškių ir Punios girininkijose.

Priešgaisrinė apsauga. Miškų urėdijos teritorijoje visų inventorizuotų miškų pirmos degamumo klasės yra 32 %. Valstybinės reikšmės miškuose pavojus kilti gaisrams truputį didesnis. Pirmos degamumo klasės miškų čia yra 36 %, antros – 30 % ir trečios –34 %, nors dedama daug pastangų gaisrų stebėjimo, profilaktinėms ir priešgaisrinės saugos priemonėms per vykmetį kilo 11 (valstybinės reikšmės miškuose 6) gaisrų, gaisru apimtas plotas 12,2 ha. Alytaus miškų urėdijoje 2010 m. įdiegta nauja automatizuota gaisrų stebėjimo sistema.

Miškų sanitarinė būklė. Miškų sanitarinė būklė yra gera, ypač po 2010 m. škvalo padarinių. Nėra didelių medynų plotų, kurie buvo pažeisti, kuriuose prasidėtų medžių džiūvimai ir plistų ligos bei kenkėjai, dėl ko būtini sanitariniai kirtimai. Vykdytos miškų sanitarinės būklės gerinimo priemonės vertinamos teigiamai. Inventorizuota 19,1 tūkst. m^3 sausuolių ir virtėlių (labai maža dalis nuo viso medynų tūrio). Apskaičiuotas natūralus metinis tūrio atkritimas sudaro 6,6 tūkst.m^3, o patvirtinta sanitarinių kirtimų metinė norma 7,5 tūkst.m^3. Miškų urėdijos miškuose išvengta eglių kenkėjų platesnio išplitimo, ir beržų džiūvimo.

Medžioklėtvarka. Medžioklės ūkio rodikliai vertinami prieštaringai, ypač už ilgesnį laikotarpį. Didelis elninių tankumas 1970-1990 metais padarė žymią žalą pušų jaunuolynams, eglynams bei antram eglių ardui, ko pasekmės jaučiasi dabar (medynai nestabilūs, sumažėjo neplynų kirtimų galimybės). 2009 m. elninių žvėrių gausa taip pat žymiai viršija leistiną teritorijos talpą (1,5 karto). Elniniai žvėrys nukandžioja pušų, eglių, ūglius. I ir II amžiaus klasių medynų plotas, kuriame šis pažeidimas galimas sudaro 285,6 ha. Daugiausia nukandžiota pušies ir eglės ūglių. Paskutinių metų pažeidimai nustatyti 3,0 ha. Briedžiai ir taurieji elniai žievę laupo dažniausiai III–V amžiaus klasės medynuose (pušynus I-II amžiaus klasės). Daugiausia pažeista eglės medynų 214,2 ha plote. Jie sudaro 75 proc. nuo pažeidžiamų medynų ploto. Bendras pažeistas plotas 221,8 ha arba 1,4 proc. III–V amžiaus klasių medynų. Daugiausia tai ankstesnio laikotarpio pažeidimai. Paskutiniais metais laupant žievę pažeista 3,0 ha medynų. Labiausiai pažeisti nukandžiojant ūglius taip pat eglynai, kurie visų pažeistų medynų ploto sudaro 51,3 %. Miškų urėdijos valdomuose miškuose bebrai patvenkė 25,8 ha medynų.

Miškų sertifikavimas. VĮ Alytaus miškų urėdijos miškai sertifikuoti 2003 metais. Sertifikatas galiojo 5 metus, iki 2008 m gegužės 14 d. 2008 metais VĮ Alytaus miškų urėdija resertifikuota (naujas sertifikatas galioja nuo 2009 gegužės 19 iki 2014 m gegužės 18 d.) , darbus atliko Miškų priežiūros tarybos FSC (Forest Stewardship Counsil) SGS Polska sp. zo.o – įgalioto SGS QUALIFOR programos atstovo ekspertai. Sertifikuotojo ekspertai kasmet tikrina, kaip vykdomi prisiimti įsipareigojimai. Sertifikavimo tikslas - pasiekti, kad miškai būtų tvarkomi ir naudojami, laikantis tvaraus ir subalansuoto miškų ūkio principų, tai yra, nekenkiant miškų ekologinėms, socialinėms bei ekonominėms funkcijoms, laikantis Europos laukinės gamtos apsaugos konvencijos, Jungtinių Tautų konferencijoje "Aplinka ir plėtra" priimtų pasaulio miškų išsaugojimo principų bei kitų tarptautinių susitarimų miškų išsaugojimo klausimais.

Dabar VĮ Alytaus miškų urėdijos miško produktai yra įteisinti kaip kilę iš miškų, kuriuose ūkininkaujama pagal tarptautinius FSC miškų sertifikavimo principus ir kriterijus, įvertintus nepriklausomų ekspertų.

Vadovaujantis naujai patvirtintu FSC prekinių ženklų naudojimo standartu (FSC-STD-50-001 (V1-0)), VĮ Alytaus miškų urėdija 2010.10.19 pasirašė naują prekinių ženklų naudojimo licenzijos sutartį. VĮ Alytaus MU suteikta teisė naudoti naują FSC prekinį ženklą.

ŪKINIŲ PRIEMONIŲ PROJEKTAS

Miško kirtimai. Pagrindinių miško kirtimų apimtis apskaičiuota vadovaujantis Pagrindinių miško kirtimų normos nustatymo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008 m. liepos 2 d. įsakymu Nr. D1-362 „Dėl Pagrindinių miško kirtimų normos nustatymo metodikos nustatymo“ (Žin., 2008, Nr. 79-3135), kirtimai išdėstyti teritorijoje vadovaujantis Miško kirtimų taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. sausio 27 d. įsakymu Nr. D1-79 „Dėl Miško kirtimų taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2010, Nr. 14-676). Pagrindinių kirtimų projektas parengtas (2014–2018 m.), po to, aktualizavus duomenų bazę, kirtimai bus suprojektuoti kitiems penkeriems metams (2018–2022 m.).

Ugdymo kirtimų būtinumas nustatytas miško sklypams pagal miškininkystės reikalavimus. Sanitarinių kirtimų apimtis apskaičiuota pagal medynuose (pradedant nuo 45 metų amžiaus) natūraliai iškrentančios medyno tūrio dalies procentą ir koreguojant kirtimo normą pagal miškotvarkos metu nustatytą sausuolių ir virtuolių kiekį.

Metinis medienos naudojimas sudaro 66,4 tūkst. m^3 likvidinės medienos. Pagrindiniams kirtimams tenka 71 %, ugdymo kirtimams – 18% ir sanitariniams bei kitiems kirtimams 11 % bendro naudojimo.

Pagrindiniai kirtimai II miškų grupės miškuose sudarys 6,6 % ploto. Neplyni kirtimai sudarys 45 % ploto III miškų grupės miškuose ir 23 % ploto IV miškų grupės miškuose. Plynais kirtimais 2015–2018 metais bus iškirsta 549,9 ha, iš jų 93 % ploto IV grupės ūkiniuose miškuose.

PROJEKTUOJAMA METINĖ KIRTIMŲ APIMTIS

1.1. lentelė

Kirtimų rūšys	Metinė apimtis						
	Plotas, ha	tūris tūkst. m^3		likvidinio tūrio % nuo bendro tūrio	likvidinis tūris tūkst. m^3 pagal miškų grupes		
		bendras	likvidinis		II	III	IV
Pagrindiniai kirtimai	172	56,0	46,9	84	1,3	4,5	41,1
Ugdymo kirtimai	429	17,6	11,8	67	2,7	1,1	8,0
Sanitariniai kirtimai	x	9,4	7,5	80	2,4	1,2	3,9
Kiti kirtimai	x	0,3	0,2	70	0,2		
Iš viso	**601**	**83,3**	**66,4**	**82**	**6,6**	**6,8**	**53,0**

Iš 1 ha mišku apaugusio ploto kasmet bus iškertama po 5,4 m^3 bendro arba 4,3 m^3 likvidinės medienos (iš jų pagrindiniais kirtimais 3,0 m^3/ha). Pagal miškų grupes likvidinio tūrio iškertama: II – 1,7, III – 3,9 ir IV – 5,6 m^3/ha. Bendras einamasis medynų tūrio prieaugis – 7,27 m^3/ha. Per pirmą

penkmetį II miškų grupės miškuose projektuojama vidutiniškai iškirsti 28 %, III – 61 %, IV – 99 % bendro prieaugio. Medienos naudojimo procentas nuo viso medienos tūrio – 1,9 %. Kasmet miško kirtimais bus apimama 3,9 % viso medynų ploto.

Potencialiai galimi metiniai energetinės medienos su žieve ištekliai. Ekologiniu požiūriu ne visi potencialūs energetinės medienos ištekliai kirtimuose gali būti panaudoti nepažeidžiant miško ekosistemos. Realūs, galimi paimti iš miško kelmų, šakų ir plonų stiebų kiekiai nustatomi atsižvelgiant į augavietes. Neturtingose augavietėse, siekiant išsaugoti natūralų jų derlingumą, o užmirkusiuose – siekiant kirtimų metu mažiausiai sužaloti dirvožemį, dalis šakų ir plonų stiebų yra paliekami kirtimo vietoje. Energetinės medienos metiniai ištekliai m^3 kertamame plote VĮ Alytaus miškų urėdijoje sudaro iš viso 9710 m^3, iš jų: jaunuolynų ugdymuose – 1507 m^3, retimuose ir einamuosiuose kirtimuose – 3265 m^3 ir iš pagrindinių kirtimų – 4938 m^3. Kirtimo atliekos sudarys apie 12 % nuo suprojektuoto kirsti tūrio. Kirtimo atliekų struktūroje šakos sudarys apie 40 %, malkos 25 %, sausuoliai 13 %, smulkūs stiebai 15 % ir stiebų viršūnės 7 %. Kadangi kelmų panaudojimas galimas tik ateityje, pagrindinę biomasę sudarys šakos ir stiebų viršūnės.

Miško atkūrimas. Miško atkūrimo fondą sudaro 322 ha inventorizuotų neapaugusių mišku plotų (kirtavietės, aikštės, kitos žemės naudmenos) ir 550 ha suprojektuotų 2015–2018 metams plynų kirtimų. Iš viso 872 ha. Želdinti numatoma apie 74 %, paliekama želti – 26 % ploto. Pagal želdomas medžių rūšis apie 68 % sudarys mišrūs želdiniai. Metinė miško želdinimo apimtis pirmam penkmečiui 120 ha. Čia taip pat įvertintas miškingumo didinimo programos (2002 m.) ir ąžuolynų atkūrimo programos (2005 m.) vykdymas. Želdiniai ąžuolo ir mišrūs eglės su ąžuolu sudarys apie 47,3 % viso želdomo ploto.

Miško selekcija ir sėklininkystė. Medynai įvertinti selekciniu požiūriu (I selekcinės grupės medynų yra 7277,4 ha arba 74 %, II selekcinės grupės medynų yra 1405,2 ha arba 14%), pateikta miškų urėdijos sėklinės bazės objektų 565,1 ha, iš jų esamų genetinių draustinių: pušies (395,2 ha), eglės (58,8 ha), ąžuolo (28,5 ha), maumedžio (1,7 ha) charakteristikos , sėklinių medynų pušies, eglės, ąžuolo, juodalksnio, raudonojo ąžuolo, viso 66,4 ha charakteristikos, sėklinės plantacijos (pušies, eglės) – 14,5 ha. Apskaičiuotas sodmenų poreikis metams (apie 549,5 tūkst. vnt.).

Miško apsauga. Apskaičiuota sanitarinių kirtimų apimtis (7,5 tūkst.m^3 likvidinės medienos per metus). Vadovaujantis Miško sanitarinės apsaugos taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007 m. balandžio 11 d. įsakymu Nr. D1-204 „Dėl Miško sanitarinės apsaugos taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2007, Nr. 42-1596**)**, rekomenduotos biologinės, cheminės ir kitos sanitarinės miškų apsaugos priemonės. Chemikalai turi atitikti FSC numatytus reikalavimus.

Priešgaisrinė apsauga. Parengtas priešgaisrinio miškų tvarkymo planas visai miškų teritorijai. Miškai suskirstyti degumo klasėmis. Pirmos degumo klasės miškų yra 36 %, antros degumo klasės – 30 % ir trečios – 34 % ploto. Numatytas kasmetinis mineralizuotų juostų atnaujinimas (apie 150 km per metus), parengtas miškų priešgaisrinių priemonių žemėlapis.

Medžioklėtvarka. Medžioklės plotai suskirstyti medžioklės plotų vienetais. Alytaus miškų urėdijoje vyrauja lapuočiai ir mišrūs lapuočiai su spygliuočiais miškai, jie sudaro apie 39 % bendro miškų urėdijos miškų ploto. Atsižvelgiant į elninių žvėrių gyvenamosios teritorijos rajonavimo principus, tikslinė elninių žvėrių rūšis yra taurusis elnias, antraeilės stirna ir danielius, o nepageidaujama briedis. Apskaičiuotas leistinas žvėrių skaičius – 336 sąlyginiai elniai (11 briedžių ir 169 elnių, stirnų 268 ir 134 danielių). Leistina šernų banda – 369 vnt. Nustatytas minimalus papildomų pašarų kiekis žiemos sąlygomis (90,2), rekomenduojami 30,6 ha pašarinių laukelių yra 64 biotechninių įrenginių. Projektuojamos biotechninės priemonė (517 vnt.) ir želdinių apsaugos priemonės (apie 250 ha ploto.

Miškų sausinimas. Miškų sausinimas ateinančiam vykmečiui pagal techninius projektus nenumatytas. Nenusausintos žemės užima apie 420,5 ha arba 50 % viso hidromelioracinio fondo. Tačiau sausinti tikslinga tik IV miškų grupės miškuose atskirus užmirkusius bei pelkinius sklypus (apie 238,7 ha) arba 57% taikant vietinės melioracijos būdus. Šiame vykmetyje bus reikalinga atlikti esamų griovių priežiūrą maždaug po 70 km kasmet.

Rekreacija ir poilsio organizavimas miškuose. Visoje VĮ Alytaus miškų urėdijos teritorijoje rekreacinių miškų pogrupiams priskirta 1107 ha miškų (3,4 % viso miškų ploto), iš jų 708 ha (4,3

%) valstybinės reikšmės miškuose. Rekreaciniams miškams priskirti miško parkai, rekreaciniai miško sklypai, parkų rekreacinės zonos miškai, miestų miškai. VĮ Alytaus miškų urėdijos patikėjimo teise valdomiems ir naudojamiems valstybinės reikšmės miškams parengtas rekreacinio sutvarkymo projektas. Įrengti 24 rekreacijos objektai, kurių dalį numatyta atnaujinti. 1000 ha valstybinės reikšmės miško žemei tenka apie 1,5 vnt. rekreacinio objekto. Rekomenduojami įrengti nauji 9 rekreacijos objektai: 1 informacinio ženklo įrengimas, 3 atokvėpio vietos, 1 poilsiavietė, 1 automobilių stovėjimo aikštelė, 2 takai ir 1 kiti objektai. Rekonstruoti numatomi 5 objektai. Rekreacinei miškų vertei padidinti projektuoti kraštovaizdžio formavimo kirtimai (56 ha).

Gamtosauginių priemonių planas. Jį sudaro aiškinamasis raštas ir žemėlapis M1:50 000, girininkijoms M1:20 000. Jame aprašytos saugomos teritorijos, gamtos ir kultūros paveldo objektai, Raudonosios knygos augalų radvietės, paukščių lizdavietės, kertinės miško buveinės, kitos ekologiškai vertingos teritorijos: pušynai, augantys Pa ir Pb augavietėse, natūralios miško pelkės (neapaugusios medynais), mažos miško aikštelės ir laukymės, miško sklypai su pavieniais bioįvairovės medžiais ar senmedžiais. Pateiktas visas kompleksas gamtosauginių miško ūkinių priemonių biologinei įvairovei išsaugoti.

Baigiamojoje projekto dalyje pateiktas projektinių sprendinių ekonominis, ekologinis ir socialinis vertinimas. Suprojektuotos miškų ūkinės priemonės užtikrins tausojantį, daugiatikslį miško naudojimą, palaikantį miško ekosistemų stabilumą, esamų gamtinių bei kultūros vertybių ir biologinės įvairovės išsaugojimą, taip pat ekonominę naudą.

Esant dabartiniam išlaidų lygiui bei palankioms medienos kainų tendencijoms, miškų urėdija planuojamu laikotarpiu galėtų dirbti pelningai, bendrasis pelningumas siektų 8,5 %, o pelnas prieš apmokestinimą – apie 798 tūkst. Lt. Atsižvelgiant į galimus rinkos pokyčius, šis planuojamas ūkinės veiklos rezultatas gali keistis.

Vidinės miškotvarkos projektas parengtas vadovaujantis tvaraus ir subalansuoto miško ūkio principais, atsižvelgiant į ekologines, ekonomines, socialines miškų funkcijas bei visuomenės reikmes.

Projekto vadovas Kęstutis Martinkevičius

2013 m. gruodžio 10 d.

T U R I N Y S

VĮ Alytaus miškų urėdijos vidinės miškotvarkos projekto santrauka 9
Turinys 16
Lentelių sąrašas 18
Priedai 21
Procedūriniai dokumentai 21
Žemėlapiai 21
Įvadas 23
Miškų urėdijos pagrindiniai miško ūkio tikslai ir uždaviniai 25
1. Analitinė dalis. 27
1.1. projektinės situacijos analizė. 27
1.1.1. miškų urėdijos istorija 27
1.1.2. miškų urėdijos miškų tvarkymas 29
1.1.3. ekonominių ir socialinių poreikių prognozė 37
1.2. miškų urėdijos veiklos teritorijos charakteristika 39
1.2.1. fizinė–geografinė charakteristika 39
1.2.2. miškų urėdijos ekonominė ir socialinė aplinka 42
1.2.3. miškų urėdijos veklos teritorijos keliai ir geležinkeliai 44
1.2.4. administracinis ir kadastrinis teritorijos suskirstymas 46
1.2.5. miškų urėdijos veiklos teritorijos miškų pasiskirstymas pagal administracinius vienetus, nuosavybės formas ir funkcinę paskirtį 47
1.2.6. saugomos teritorijos. Gamtosaugos, kultūrosaugos teritorijų ypatybės 50
1.3. miškų urėdijos teritorijos charakteristika 57
1.3.1. miškų urėdijos struktūriniai padaliniai 57
1.3.2. miškų urėdijos teritorija pagal augavietes ir žemės naudmenas 58
1.3.3. miškų urėdijos miško žemė pagal funkcinę paskirtį 65
1.3.4. miškų urėdijos medynų dendrometrinė charakteristika 68
1.3.5. miškų urėdijos medynų kokybinė būklė 86
1.3.6. miškų urėdijos specifinių teritorijų miškų charakteristika 87
1.3.7. medžioklės plotų ir medžiojamosios faunos charakteristika 92
1.4. miškotvarkos projekto įvykdymo analizė 94
1.4.1. ūkinės veiklos analizės tikslas ir uždaviniai 94
1.4.2. vykdytos ūkinės priemonės ir jų rezultatai 94
1.4.2.1. medienos ruoša 94
1.4.2.2. medynų ugdymas ir priežiūra 98
1.4.2.3. miško atkūrimas 99
1.4.2.4. miško sėklininkystė 104
1.4.2.5. miško priešgaisrinė apsauga 108
1.4.2.6. miško apsauga nuo teisės pažeidimų 114
1.4.2.7. miškų sausinimas 115
1.4.2.8. miško kelių tiesimas 116
1.4.2.9. žvėrių poveikis miškų būklei 116
1.4.2.10. miško auginimo ir naudojimo priemonių veiksmingumo analizė 119
1.4.3. ekonominiai miško ūkinės veiklos rezultatai 133
1.4.4. miškotvarkos projekto vykdymo įvertinimas 135
2. Projektinė dalis 138
2.1. projektavimo pagrindas ir užduotis 138
2.2. miškų urėdijos miškų suskirstymas pagal tikslinę funkcinę paskirtį 139
2.3. medienos ruoša 140
2.3.1. pagrindiniai miško kirtimai 140
2.3.2. medynų ugdomieji kirtimai 148

2.3.3. medynų sanitariniai kirtimai ... 151
2.3.4. kiti kirtimai ... 152
2.3.5. projektuojama medienos ruošos norma ... 153
2.3.6. potencialiai naudotinų miško kirtimų atliekų kiekio įvertinimas ... 157
2.4. jaunuolynų priežiūra ir ugdymas ... 158
2.5. miško atkūrimas ir įveisimas ... 160
2.5.1. medynų gerinimo priemonės želdant ... 163
2.6. miško sėklininkystė ... 171
2.7. miško priešgaisrinė apsauga ... 172
2.8. miško sanitarinė apsauga ... 175
2.9. miško sausinamasis tinklas ... 177
2.10. miško kelių tinklas, jų tiesimo, rekonstravimo, remonto apimtys ... 178
2.11. naudingųjų išteklių mažieji karjerai, jų priežiūra, eksploatavimas ir rekultivavimas ... 178
2.12. kitų ūkinių priemonių poreikis ir projektavimas ... 178
2.13. medžioklėtvarkos sprendiniai ... 179
2.14. biologinės įvairovės apsauga ... 182
2.15. socialinės miškų funkcijos stiprinimas ... 183
2.16. nemedieninis miško naudojimas ... 186
2.17. projektavimo ypatumai valstybiniuose parkuose ir draustiniuose ... 188
2.18. gamtotvarkos planuose numatytų ūkinių priemonių projektavimas ... 189
2.19. priemonių, kurių įgyvendinimui numatoma teikti paraiškas Europos Sąjungos paramai gauti, projektavimas ... 189
2.20. FSC miškų tvarkymo sertifikavimo reikalavimų įgyvendinimas miško ūkinėje veikloje ... 191
3. Baigiamoji dalis ... 193
3.1. projektinių sprendinių vertinimas ... 193
3.1.1. ekonominis vertinimas ... 193
3.1.2. ekologinis vertinimas ... 198
3.1.3. socialinis vertinimas ... 201
3.2. miškotvarkos projekto priežiūra ir tikslinimas ... 203
3.2.1. miškotvarkos projekto priežiūra ... 203
3.2.2. miškotvarkos projektų tikslinimas ... 203
Literatūra ... 205

L E N T E L I Ų S Ą R A Š A S

1.1. projektuojama metinė kirtimų apimtis ... 13
1.2. miškų urėdijos ir girininkijų plotų kaita pagal vykdytas miškotvarkas ... 29
1.3. miškų urėdijos ir girininkijų vadovaujančių darbuotojų bei miškotvarkos darbuotojų, vykdžiusių darbus, sąrašas ... 35
1.4. kartografinės medžiagos sudėtis ... 36
1.5. kita projekto medžiaga ... 36
1.6. medienos realizacija ... 44
1.7. kelių charakteristika ... 46
1.8. miško žemės plotas pagal adminstracinius vienetus ir nuosavybės formas ... 47
1.9. miško žemės plotas pagal naudotojų grupes ir savivaldybes ... 48
1.10. miško žemės ploto ir teritorijos miškingumo kaita ... 49
1.11. teritorijos miškingumas pagal girininkijas ... 50
1.12. miškų urėdijos veiklos teritorijos miškų grupės ir pogrupiai ... 50
1.13. saugomų teritorijų miškų bendra charakteristika ... 55
1.14. miškų ploto pasiskirstymas pagal nuosavybės formas (ha) ... 57
1.15. girininkijų apibūdinimas ... 57
1.16. augaviečių charakteristika ... 58
1.17. medynų plotai (%) pagal augavietes ... 61
1.18. brandžių medynų vidutinis tūris 1 ha/m^3 pagal augavietes (III ir IV miškų grupė) ... 62
1.19. medynai pagal miško tipų serijas ... 63
1.20. plotų pasiskirstymas pagal žemės naudmenas (ha) ... 64
1.21. miškų grupės ir pogrupiai ... 67
1.22. miškų pasiskirstymas pagal grupes ir girininkijas ... 68
1.23. medynų plotas pagal vyraujančias medžių rūšis ... 69
1.24. medynų plotų pasiskirstymas pagal girininkijas ... 70
1.25. III ir IV miškų grupių medynų plotai pagal brandumo grupes ... 74
1.26. medienos tūriai pagal vyraujančias ir sudėtines ... 76
1.27. medynų tūriai pagal vyraujančias ir sudėtyje esančias medžių rūšis, % ... 77
1.28. bendras medienos tūris ir biomasė ... 78
1.29. medynų pasiskirstymas pagal kilmę ir mišrumą ... 79
1.30. medynų plotų pasiskirstymas bonitetais ... 80
1.31. medynų plotų pasiskirstymas skalsumais ... 81
1.32. 0,3-0,4 skalsumo medynų plotai ... 82
1.33. medynų vidutiniai rodikliai ... 83
1.34. medynų kokybinės būklės rodikliai ... 86
1.35. valstybinių draustinių miškų charakteristika ... 88
1.36. valstybinių parkų ir rezervatų miškų charakteristika ... 89
1.37. rekreacinių miškų charakteristika ... 90
1.38. medžioklės plotai pagal medynų mišrumą ... 92
1.39. kanopinių žvėrių gausos kitimo ir sumedžiojimo dinamika ... 93
1.40. bebravietės ... 93
1.41. ūkinių darbų metinė apimtis pagal miškotvarkos projektą ir jos vykdymas ... 95
1.42. miško kirtimų apimtis 2003 – 2012 metais ... 96
1.43. neplyni pagrindiniai kirtimai atlikti per paskutinį vykmetį ... 97
1.44. ugdomųjų kirtimų apimtys 2003– 2012 metais ... 98
1.45. įvykdytų ugdomųjų kirtimų įvertinimas (2008-2012 m.) ... 99
1.46. miško atkūrimas (2003–2012) pagal miškų urėdijos ataskaitas ... 99
1.47. paskutinio vykmečio želdinių charakteristika. 2003 – 2012 m. ... 100
1.48. želdinių būklės įvertinimo raida ... 100
1.49. miško atkūrimas per vykmetį plynai iškirstose biržėse ... 102

1.50. vykmečio želdiniai (2003-2012) pagal želdintas medžių rūšis ir augavietes 102
1.51. kirtaviečių plotas pagal metus, atkūrimo būdus ir girininkijas..... 103
1.52. miško žėlimas ne miško žemėje 104
1.53. alytaus miškų urėdijos sėklinės bazės objektai..... 106
1.54. medynų plotai pagal selekcines kokybės grupes 108
1.55. miško gaisrai miškų urėdijos veiklos teritorijoje 2003-2012 metais..... 109
1.56. miškų degamumo klasės..... 110
1.57. miškų sanitarinė būklė ir atliktos miško sanitarinės apsaugos priemonės..... 113
1.58. atliktos miško sanitarinės apsaugos priemonės 114
1.59. neteisėti miško kirtimai per 2010-2012 metus 115
1.60. hidromelioracinis tinklas (vrm) 116
1.61. elninių žvėrių pažeistų medžių rūšių plotas miškų urėdijoje nukandžiojant ūglius 117
1.62. elninių žvėrių pažeistų medžių rūšių plotas miškų urėdijoje nulaupant žievę 117
1.63. elninių žvėrių pažeistos medžių rūšys girininkijose nukandžiojant ūglius 118
1.64. elninių žvėrių pažeistos medžių rūšys girininkijose nulaupant žievę..... 118
1.65. bebrų daroma žala..... 119
1.66. miško rodiklių kitimas pagal trijų miškotvarkų duomenis 120
1.67. medžių rūšių plotų kaita pagal vyraujančias medžių rūšys 123
1.68. III ir IV miškų grupių jaunuolynų plotų kaita pagal vyraujančias medžių rūšis 124
1.69. I amžiaus klasės jaunuolynų vyraujančių medžių rūšių plotas (III+Iv grupės)..... 125
1.70. brandžių medynų plotų kaita 129
1.71. bendrojo medžių tūrio prieaugio balansas valstybinės reikšmės miškuose..... 131
1.72. rodikliai prieaugio balanso nustatymui 132
1.73. medienos prieaugis ir jo naudojimas 2003-2012 m. 132
1.74. ekonominių veiklos rezultatų rodikliai..... 134
2.1. minimalūs medynų pagrindinių kirtimų ir gamtinės brandos amžiai 140
2.2. paskutinės amžiaus klasės iki brandžių medynų ir brandžių medynų plotas, vidutinis brandžių medynų amžius ir tūris 1 ha pagal miškų grupes..... 141
2.3. eksploatacinio fondo medynų vidutinis amžius ir vidutinis tūris 1 ha 142
2.4. pagrindinių kirtimų metinė apimtis 143
2.5. apskaičiuota metinė pagrindinių kirtimų apimtis pagal girininkijas 145
2.6. suprojektuotos pagrindinių kirtimų biržės palyginimas su apskaičiuota kirtimo norma..... 146
2.7. perbrendusių medynų kirtimai suprojektuotoje biržėje (plynai) 148
2.8. ugdomųjų kirtimų amžiai..... 149
2.9. suprojektuoti ugdomieji kirtimai 150
2.10. metinė ugdomųjų kirtimų apimtis 150
2.11. metinis natūraliai iškrentantis tūris..... 151
2.12. projektuojama vykmečiui metinė kirtimų apimtis..... 154
2.13. miško naudojimo rodikliai..... 155
2.14. metinė miško kirtimų apimtis pagal girininkijas 156
2.15. VĮ Alytaus miškų urėdijos potencialiai galimi metiniai energetinės medienos su žieve ištekliai 158
2.16. metinė jaunuolynų ugdymo apimtis 159
2.17. projektuojamos priežiūros apimtys pagal girininkijas..... 159
2.18. miško atkūrimo fondas 160
2.19. miško atkūrimo būdai 162
2.20. miško atkūrimo darbų apimtis 164
2.21. miško atkūrimo darbų apimtis (ha) pagal girininkijas..... 166
2.22. ūkinių priemonių sistema ąžuolynų atkūrimui 168
2.23. medelyne auginamų sodmenų asortimentas 171
2.24. paruošta sėklų per metus 172
2.25. sodmenų poreikis..... 172

2.26. miškų degumo klasės 174
2.27. preliminarinė metinė miško sanitarinių apsaugos priemonių apimtis 2013 - 2022 metams: 176
2.28. nenusausintas hidromelioracinis fondas (NHF) 177
2.29. Leistinas briedžių, tauriųjų elnių, danielių, stirnų ir šernų skaičius miškų urėdijos valdomuose miškuose 179
2.30. perspektyvios ir neperspektyvios bebravietės 180
2.31. tauriųjų elnių rujos vietos ir jų skaičius 180
2.32. minimalus kasmetinių papildomų pašarų kiekis esant leistinam žvėrių tankiui 181
2.33. esami (e) ir rekomenduojami (r) biotechniniai įrenginiai ir pašariniai laukeliai 181
2.34. želdinių ir žėlinių apsauga nuo elninių žvėrių pakenkimo 182
2.35. privačių savininkų mokymas ir paslaugų teikimas Alytaus mu 185
2.36. grybų ištekliai miškų urėdijos miškuose 186
2.37. miško trakas 187
2.38. miško ūkinių priemonių metinė apimtis saugomų teritorijų miškuose 189
3.1. projektuojamų pagrindinių kirtimų biržių tūrio struktūra pagal medžių rūšis 193
3.2. projektuojamų pagrindinių kirtimų biržių sortimentinė struktūra bei sortimentų vertė 194
3.3. vykmečiui planuojamas metinis kirstinos medienos kiekis pagal medžių rūšis 195
3.4. vykmečiui planuojamas metinis kirstinos medienos pasiskirstymas pagal medžių rūšis ir padaringumą 195
3.5. planuojamos metinės kirstinos medienos piniginis įvertinimas nenukirsto miško kainomis 195
3.6. planuojamos metinės pajamos ir išlaidos 2014 - 2018metais 197

P R I E D A I

1 priedas. Žemės pasiskirstymas pagal naudmenų grupes ir administracinius vienetus 209
2 priedas. Žemės pasiskirstymas pagal naudmenas ir girininkijas 210
3 priedas. Žemės pasiskirstymas pagal naudmenas ir miškų grupes 211
4 priedas. Žemės pasiskirstymas pagal naudmenas ir kadastro vietoves 212
5 priedas. Medynų plotų ir tūrių pasiskirstymas vyraujančiomis medžių rūšimis ir amžiaus klasėmis 215
6 priedas. Medynų plotai ir tūriai pagal brandumo grupes 225
7 priedas. Medynų plotai pagal bonitetą ir skalsumą 226
8 priedas. Medynų plotų pasiskirstymas skalsumais 227
9 priedas. Medynų vidutiniai rodikliai pagal amžiaus klases 230
10 priedas. Medynų plotai (ha) pagal augavietes 248
11 priedas. Augaviečių plotai pagal žemės naudmenas 250
12 priedas. Valstybės saugomų teritorijų žiniaraštis 253
13 priedas. Medynų plotų kaita pagal amžiaus klases 255
14 priedas. Suprojektuotos pagrindinių kirtimų apimtys pagal metus (III-IV miškų gr.) 257
15 priedas. Neplynai kirsti suprojektuotų medynų charakteristika (III-IV miškų gr.) 259
16 priedas. Plynai kirsti suprojektuotų medynų charakteristika 260
17 priedas. Neplynai kirsti suprojektuotų medynų charakteristika (II miškų grupė) 261
18 priedas. Plynai kirsti suprojektuotų medynų charakteristika 262

P R O C E D Ū R I N I A I D O K U M E N T A I

Pasitarimo įvykusio Alytaus m. u. 2013 m. spalio 30 d. protokolas 266
Miškotvarkos mokslinės techninės tarybos (2013.10.31.) nutarimas 267
Skelbimas vietos laikraštyje dėl rengiamo VĮ Alytaus miškų urėdijos vidinės miškotvarkos projekto viešo svarstymo 269
VĮ Alytaus miškų urėdijos vidinės miškotvarkos projekto 2013-2022 m. recenzija 270
Alytaus miškų urėdija. Posėdžio protokolas 2013-12-18 m. 273
Posėdžio dalyvių sarašas 2013-12-18 m. 277
Žuvinto biosferos rezervato direkcijos išvada dėl miškotvarkos projekto derinimo 280
Metelių regioninio parko direkcijos išvada dėl miškotvarkos projekto derinimo 281
Aukštadvario regioninio parko direkcijos išvada dėl miškotvarkos projekto derinimo 282
Nemuno kilpų regioninio parko direkcijos išvada dėl miškotvarkos projekto derinimo 284
Kultūros paveldo departamentas prie kultūros ministerijos
Alytaus teritorinis padalinys išvada dėl miškotvarkos projektų derinimo 285
Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos
Valstybinė miškų tarnyba Išvada dėl vidinės miškotvarkos projektų derinimų 286
Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymas 2014 d. Nr. D1-371 287

Ž E M Ė L A P I A I

VĮ Alytaus miškų urėdijos administracinis suskirstymas 46
VĮ Alytaus miškų urėdijos valstybinės reikšmės miškų plotų žemėlapis 47
VĮ Alytaus miškų urėdijos miškų grupių žemėlapis 48
VĮ Alytaus miškų urėdijos vyraujančių medžių rūšių žemėlapis 74

Į V A D A S

Apie Alytaus miškų tvarkymą ir administravimą iki I-ojo pasaulinio karo rašytiniai šaltiniai mažai žinomi autoriui. Pirmą kartą miškai, įeinantys į dabartinę miškų urėdijos teritoriją buvo tvarkomi 1886 m. Tuo metu miškotvarka ypatingą dėmesį skyrė geodeziniams darbams. Alytaus miškų urėdija dabartinius miškus administravo jau 1919–1940 metais. Alytaus miškų urėdijos įkūrimo data laikytina 1919 m. gruodžio 5-oji,tuo metu jai teko 15 tūkst. 131 hektaras. Vėliau šis plotas buvo suskirstytas į Daugų, Varėnos, Dzūkų, ir Alytaus miškų urėdijas. 1927 m. Alytaus miškų urėdija pavadinta mokomaja. Taip ji vadinta iki II-ojo pasaulinio karo. Pasikeitus santvarkai, po karo Alytaus miškų urėdijos atkūrimas prasidėjo 1945 metais.

1947 m. prie Alytaus miškų ūkio buvo buvo prijungta Veisiejų, Dzūkų, Prienų ir dalis Daugų miško pramonės ūkių. Bendras plotas sudarė 57263 ha ir buvo padalintas į 9 girininkijas.

1952 m. ūkio teritorija pertvarkyta perduodant Daugų ir Lazdijų girininkijas kitiems ūkiams. Likęs plotas 49075 ha buvo padalintas į septynias girininkijas.

Po 1957 m. pertvarkymo, šiaurinėje ūkio dalyje įkūrus Prienų, o pietinėje Veisiejų miškų ūkius Alytaus ūkio bendras plotas liko 24025 ha ir buvo paskistytas į 12 girininkijų tarp kurių dar buvo Krosnos ir Seirijų girininkijos.

1959-aisiais vyko miškotvarka Alytaus miškų ūkyje, suprojektuota 12 girininkijų, iš jų dvi – Seirijų ir Krosnos – 1964-aisiais perduotos įsteigtam Veisiejų miškų ūkiui. Girininkijų skaičius, su nežymiais plotų pakitimais išliko iki 1990 metų.

1978 m. ūkis buvo įjungtas į Varėnos MŪG susivienijimą iš kurio 1990 m. išjungtas kaip savarankiškas ūkis. Tais pačiais metais pavadintas miškų urėdija, 1999 m. sutektas pavadinimas Valstybinė įmonė (VĮ) Alytaus miškų urėdija.

Miškai, esantys dabartinės miškų urėdijos teritorijoje pirmą kartą buvo tvarkomi 1886 m. ir 1924, 1939 m., bei 1952 m. Tuo metu miškotvarka ypatingą dėmesį skyrė geodeziniams darbams. Vidaus situacija išskirta instrumentaliai, planšetai pakloti pagal koordinates. Vėliau miškai tvarkyti 1947 m., 1959 m., 1969 m., 1980 m., 1990m., 2003m.

VĮ. Alytaus miškų urėdijos miškų inventorizacija atlikta 2012 metais vadovaujantis Miškotvarkos darbų vykdymo instrukcija (2011 m), taksacinės kortelės pildymo instrukcija (2011 m) ir sutartimi pasirašyta su Aplinkos ministerija 2012-05-31 Nr.11 ir I-mo miškotvarkos pasitarimo protokolu. Inventorizuoti visi miškų urėdijos veiklos teritorijoje esantys miškai.

Miškų inventorizaciją atliko Valstybinio miškotvarkos instituto V-as miškotvarkos būrys (projekto vadovas K.Martinkevičius, taksatoriai: S.Norusevičius, V.Kazakauskas, P.Mačys, A.Pėža, R.Zbarauskas, R.Ramaška, J.Juškevičius, E.Suchodimcevas). Miškų inventorizacijos metu visi miškai pagal nuosavybės formas buvo suskirstyti į tokias naudotojų grupes:

- valstybinės reikšmės miškai,
- miškų urėdijos valdomi nevalstybinės reikšmės miškai,
- privatūs ir miškai skirti nuosavybės teisių atkūrimui,
- kitų naudotojų ir valdytojų miškai.

VĮ. Alytaus miškų urėdijos veiklos teritorijoje bendras inventorizuotas plotas užima 33030 ha valstybinės reikšmės miškai užima 16588,3 ha (50%), miškų urėdijos valdomi nevalstybinės reikšmės plotai – 23,6 ha, privatūs ir skirti nuosavybės teisių atkūrimui – 16109,8 ha (49%) ir kitų valdytojų bei naudotojų miškai – 232,5 ha (1 %). Miško žemių plotai pagal savivaldybių teritorijas: Alytaus r. sav. - (96,7 %), Alytaus m.sav (3,2%), Varėnos r. sav. (0,1%) Valstybinės reikšmės miškai suskirstyti į 5 girininkijas Dušnionių, Dzirmiškių, Kalesnykų, Punios ir Sudvajų. Vidutinis girininkijos plotas – 3,1 tūkst.ha, vidutinis kvartalo plotas – 28,1 ha, vidutinis sklypo plotas – 1,8 ha. Privačiuose miškuose vidutinis sklypo dydis 1,3 ha.

Valstybės saugomose teritorijose miškai užima 4826,9 ha tūkst. ha (14,6 % nuo visų miškų urėdijos veiklos teritorijoje), iš jų miškų urėdijos valdomuose miškuose 3943,5 tūkst. ha (23 % nuo miškų urėdijos valdomų valstybinės reikšmės miškų).

Miškai turi būti tvarkomi, naudojami ir atkuriami pagal miškotvarkos projektą (LR Miškų įstatymo 14 str.). Vidinės miškotvarkos projektas skiriamas konkrečių tvarkymo priemonių sistemai

miškų valdoje nustatyti, atsižvelgiant į bendruosius regiono miškų tvarkymo schemos reikalavimus, užtikrinant tvarų ir suderintą su visuomenės ir savininkų reikmėmis bei miškų politikos reikalavimais valdos miško išteklių naudojimą.

Vidinės miškotvarkos projektas sudarytas pagal paslaugų pirkimo sutartį su Alytaus miškų urėdija (2012 m. gruodžio 12 d.Nr.F4-71). Miškotvarkos projektas parengtas atsižvelgiant į miškų politikos siekius ir tarptautinių susitarimų reikalavimus dėl ekonominių, ekologinių ir socialinių miško funkcijų darnos užtikrinimo, naudojant naujausias informacines technologijas ir sudaro normatyvinį pagrindą darniam miškų ūkiui organizuoti bei plėtoti.

Sudėtinės miškotvarkos projekto dalys yra:

Analitinė, kurioje pateikta miškų urėdijos istorija, projektinės situacijos analizė, miškų urėdijos veiklos teritorijos charakteristika, miškų urėdijos teritorijos charakteristika ir galiojusio miškotvarkos projekto įvykdymo analizė.

Projektinė, kurioje pateikta projektavimo pagrindas ir užduotys, miškų urėdijos suskirstymas pagal tikslinę funkcinę paskirtį, medienos ruošos, jaunuolynų ugdymo, miško želdinimo apimtis, miškovaisos bazės plėtra, priešgaisrinė, sanitarinė miško apsauga, miško kelių tiesimas, kitos ūkinės priemonės, biologinės įvairovės apsauga, rekreacinės ir socialinės miško funkcijos stiprinimas, ne medieninis miško naudojimas.

Baigiamoji, kurioje pateikta projektinių sprendinių vertinimas (ekonominis, ekologinis, socialinis vertinimas), projekto priežiūra ir tikslinimas.

Pagal parengtą vidinės miškotvarkos projektą bus tvarkomi, naudojami, atkuriami ir saugomi VĮ Alytaus miškų urėdijos miškai 2013 – 2022 metais.

Projekto rengime dalyvavo šie Valstybinio miškotvarkos instituto specialistai ir Aleksandro Stulginskio universiteto Miškotvarkos ir medienotyros instituto darbuotojai:

– Pagrindinių kirtimų projektas 2015-2018 metams – Projektavimo skyrius, vedėjas V.Beržanskis, inžinierius M. Kurantavičius;

– Medžioklėtvarkos plotų ir faunos charakteristika (1.3.7 skyr.), žvėrių poveikis miškui (1.4.1,10 skyr). bei medžioklėtvarkos sprendiniai (2.10 skyr.) – V. Beržanskis;

– Miškų urėdijos ekonominės veiklos rodikliai (1.4.2 skyr.) ir ekonominis projekto vertinimas (3.1.1 skyr.) – miškotvarkos katedros lektorius G. Činga;

– Rekreacinio sutvarkymo projektas ir gamtosauginių priemonių planas (aiškinamieji raštai ir žemėlapiai M 1:50000) – Kraštotvarkos skyrius, vedėja V. Naureckaitė, vykdytojas J. Lučka ir G. Pleskevičius;

– Planinę–kartografinę medžiagą parengė GIS ir kartografijos skyrius, vedėjas R. Puslys.

Projekto vadovas Kęstutis Martinkevičius.

MIŠKŲ URĖDIJOS PAGRINDINIAI MIŠKO ŪKIO TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

Nacionalinė miškų ūkio sektoriaus plėtros programa. Patvirtinta LR Vyriausybės 2012 m. gegužės 23 d. nutarimu Nr.569 „Dėl Nacionalinės miškų ūkio sektoriaus plėtros 2012-2020 metų programos patvirtinimo“. Nacionalinė miškų ūkio sektoriaus plėtros programa įgyvendina Lietuvos ilgalaikę miškų ūkio politiką ir nustato miškų ūkio sektoriaus plėtros tikslus ir uždavinius laikotarpiui iki 2020 metų.

Programoje numatytas strateginis miškų ūkio plėtros tikslas, uždaviniai , taip pat jų vertinimo kriterijai. Į programą įtrauktos esminės aktualios Lietuvos miškų ūkio politikos ir jos įgyvendinimo strategijos, patvirtintos aplinkos ministro 2002 m. rugsėjo 17 d. įsakymu Nr. 484 nuostatos.

Miškų ūkio plėtros strateginis tikslas – didinti miškų teikiamą įvairiapusę naudą visuomenei atsižvelgiant į ilgą miško augimo trukmę ir nuosavybės formų skirtumus bei sąveiką, taip pat užtikrinant darnaus miškų ūkio principų įgyvendinimą visuose šalies miškuose.

Įgyvendinant Programą nustatyti 4 miškų ūkio plėtros tikslai: 1) išsaugoti ir gausinti Lietuvos miškus ir jų išteklius, 2) užtikrinti racionalų Lietuvos miškų išteklių naudojimą ir didinti medynų produktyvumą; 3) didinti miškų ūkio ekonominį efektyvumą, 4) išsaugoti ir didinti miško ekosistemų tvarumą, atsižvelgiant į jų ekologinį ir socialinį vaidmenį, klimato kaitos įtaką. Šiems tikslams pasiekti suformuluoti uždaviniai (jų daugiau kaip 30). Kiekvienam uždaviniui nurodyti vertinimo kriterijai ir jų reikšmės 2011, 2015 ir 2020 metams. Programa įgyvendinama pagal 3 metams sudaromą konkrečių priemonių planą: 2012-2014, 2015-2017 ir 2018-2020 metams. Programos įgyvendinimo priemonių planus tvirtina aplinkos ministras.

- 1 tikslas – ***išsaugoti ir gausinti Lietuvos miškus ir jų išteklius***. Šiam tikslui pasiekti reikia įgyvendinti šiuos uždavinius:

– didinti šalies miškingumą – įveisti mišką nenaudojamoje ir žemės ūkiui netinkamoje žemėje, taip pat finansiškai skatinti įveisti miškus privačioje ir valstybinėje žemėje (iki 2020 m.– 30 000 ha);

– plėtoti miškų atkūrimą genetiniu-ekologiniu pagrindu selekciškai vertinga ir kokybiškas miško dauginamąja medžiaga, optimizuoti miško dauginamosios medžiagos auginimą, siekiant ilgalaikėje perspektyvoje aprūpinti rinką kokybiškais miško sodmenimis (*spygliuočių medžių rūšių miško dauginamosios medžiagos dalis, išauginama iš miško sėklinėse plantacijose surinktų sėklų – 70 proc., lapuočių 30 proc.*);

– didinti šalies ąžuolynų plotus (ąžuolynų dalis, palyginus su bendru miškų plotu, nuo 2 iki 2,4 proc. 2020 m.);

– užtikrinti tinkamą miškų apsaugą nuo ligų, kenkėjų ir gaisrų išplitimo, tobulinti miško sanitarinės ir priešgaisrinės apsaugos sistemas (vertinimo kriterijus–*vidutinis miško gaisro plotas per praėjusius 10 metų – 0,5 ha*).

- 2 tikslas **– užtikrinti racionalų Lietuvos miškų išteklių naudojimą ir didinti medynų produktyvumą.** Uždaviniai:

– atnaujinti ūkinę-komercinę veiklą visuose nuosavybės teisėms į žemę atkurti rezervatuose ir šiam tikslui nepanaudotuose miškuose, juos pardavus aukcionuose arba priskyrus valstybinės reikšmės miškams;

– suderinti miško ugdomųjų, sanitarinių ir pagrindinių kirtimų apimtį, padidinti smulkios nelikvidinės medienos ir miško kirtimo atliekų panaudojimo biokurui gaminti apimtį (*mažiausia miško ugdomųjų kirtimų dalis, palyginti su bendru miškų urėdijose iškertamu medienos kiekiu – 16 proc. 2020 m.*);

– sudaryti prielaidas įgyvendinti nepertraukiamą miškotvarką – sklypinės miškų inventorizacijos organizavimą perduoti miško savininkams ir valdytojams (*miškų dalis, kurioje miškotvarkos darbai vykdomi naudojant miškų georeferencinį pagrindą sudarytų 50 proc. 2020 m.*).

- 3 tikslas – **didinti miškų ūkio ekonominį efektyvumą ir konkurencingumą:**

– skatinti investicijas į miškus ir miškų ūkį, ypač inovacijas;

– siekti didinti miškų urėdijų veiklos efektyvumą – užtikrinti stabilų valstybinių miškų sektoriaus naudojamo ilgalaikio turto pelningumą;

– į bendrųjų miškų ūkio reikmių finansavimą įtraukti atskaitymus iš privačių miškų ūkio ir ne miškų urėdijų valdomų valstybinių miškų ūkio medienos pardavimo pajamų.

• 4 tikslas – **išsaugoti ir didinti miško ekosistemų tvarumą atsižvelgiant į jų ekologinį ir socialinė vaidmenį, klimato kaitos įtaką**.

– didinti miško ekosistemų ekologinį ir kraštovaizdžio stabilumą (*mažiausia neplynųjų miško kirtimų dalis – 35 proc. 2020 m.*);

– skatinti rekreacinių miško funkcijų plėtrą, rekreacinės infrastruktūros objektų miškuose įrengimą ir tvarkymą;

– sudaryti prielaidas kultūros paveldo objektų ir jų paminklinės aplinkos išsaugojimui miškuose (vertinimo kriterijus–sukurta miškotvarkos darbus papildanti priemonių sistema, susijusi su kultūros paveldo objektų išsaugojimo sistema 2020 m.).

Parengto miškų urėdijos vidinės miškotvarkos projekto sprendiniai tiesiogiai susiję su Nacionaline miškų sektoriaus plėtros programa. Lyginant sprendinius galima spręsti kiek jie atitinka programoje pateiktus vertinimo kriterijus.

Siekiant šių tikslų įgyvendinimo miškotvarkos darbų ir projekto rengimo metu sprendžiami tokie pagrindiniai uždaviniai ir naudojamos tokios priemonės:

– miškų išteklių inventorizavimas miškų urėdijos teritorijoje sklypiniu metodu, kiekybinių bei kokybinių miškų našumo, ūkinės bei gamtinės būklės rodiklių nustatymas;

– miškų skirstymas į grupes ir pogrupius, ūkinių priemonių projektavimas bei vykdymas pagal joms nustatytus reikalavimus;

– saugomų teritorijų ir gamtos bei kultūros vertybių inventorizavimas miškų urėdijos teritorijoje ir priemonių jų apsaugai numatymas;

– miškų ūkio veiklos per praėjusį vykmetį analizė bei įvertinimas;

– miškotvarkos projekto, pagal kurį turi būti organizuojamas miškų ūkis ir atliekami visi miškų atkūrimo, naudojimo bei miško žemių tvarkymo darbai artimiausiame dešimtmetyje, parengimas.

Atsižvelgiant į miškų priskyrimą miškų grupėms, nustatyti šie ūkininkavimo tikslai:

– I grupės miškam.– palikti miškus natūraliai augti;

– IIA grupės miškams – išsaugoti arba atkurti miško ekosistemas ar atskirus jų komponentus;

– IIB grupės miškams – formuoti ir išsaugoti rekreacinę miško aplinką;

– III grupės miškams – formuoti produktyvius medynus, galinčius atlikti dirvožemio, oro, vandens, žmogaus gyvenamosios aplinkos apsaugos funkcijas;

– IV grupės miškams – laikantis aplinkosaugos reikalavimų, formuoti produktyvius medynus, nepertraukiamai tiekti medieną.

1. ANALITINĖ DALIS.

1.1. PROJEKTINĖS SITUACIJOS ANALIZĖ.

1.1.1. MIŠKŲ URĖDIJOS ISTORIJA

1919 metų gruodžio 5-ąją susikūrus nepriklausomai Lietuvos valstybei, valstybės Miškų departamento įsakymu visi valstybiniai miškai buvo padalyti į 20 miškų urėdijų, o jos – į 80 girininkijų. Ši 1919 – ųjų gruodžio 5-oji diena laikytina Alytaus miškų urėdijos įsikūrimo data. Jai priskirti miškai esantys dešiniajame Nemuno krante. Nuo 1927 m. šiuos miškus administravo įkurta Dzūkų miškų urėdija. Alytaus miškų urėdijai tuomet teko 15 tūkst. 131 hektaras miškų, paskirstytų į keturias girininkijas – Nemunaičio, Alytaus, Seirijų, Kalniškių.

Pirmuoju miškų urėdijos vadovu paskirtas P.Cenne,netrukus jį pakeitė Beržinis. Miškų urėdijos administracija įsikūrė buvusiuose Pontonų kareivinėse. 1926 – 1927 metais pradėjus organizuoti miškininkų kursus, Alytaus miškų urėdija buvo padalyta į dvi. Dzūkų miškų urėdija liko senosiose patalpose, o Alytaus miškų urėdija (mokomoji) įsikūrė Pirmojo Alytaus Saratovo kareivinėse kartu su Aukštesniąją miškų mokykla. Tuo pačiu metu Daugų girininkijos Korliškių pasorodoje, arba žemės sklype su pastatais, įsteigta Varėnos miškų urėdija.

Pirmasis šios mokyklos direktorius ir mokomosios miškų urėdijos miškų urėdas Antanas Rukuiža. Mokykla rengė Lietuvos miškų specialistus. Čia mokslas trukdavo dvejus metus. Priimdavo jaunuolius, baigusius šešias gimnazijos klases. Mokykla turėjo gamtos muziejų , kuriame buvo žuvų rinkiniai, vabzdžių kolekcijos, paukščių iškamšos, miškų želdinimo ir apdirbimo įrankiai, dirvožemio kolekcijos, melioracijos, durpininkystės, sėklų pavyzdžiai ir kita. Dėstytojais dirbo garsūs to meto Lietuvos miškininkai A.Rubikas, M.Lubinas, J.Brazauskas, J.Jurkėnas. Alytus tuo metu buvo žymiu miškininkystės centru. Čia buvo įsikūrusi žurnalo “Mūsų girios” redakcija. Prie mokyklos veikdavo ir eigulių tobulinimosi kursai. Alytuje veikė Miškų ūkio departamentui priklausantis terpentino – kanifolijos fabrikas.

1927 – aisiais Alytaus aukštesniosios miškų mokyklos direktorius Antanas Rukuiža (1887 – 1973) ir dėstytojas M.Daujotas prie Alytaus šilelio beveik 3 hektarų plote įveisė medelyną. Jo vedėju septyniolika metų dirbo didelis medelių mylėtojas, daugelį specialistų mokęs Steponas Banišauskas. Medelyne buvo auginami įvairūs vaismedžiai, dekoratyviniai medžiai ir krūmai.

1934 m. Mokykla atskirta nuo mokomosios miškų urėdijos.

1933 – 1934 metais vadovaujant girininkui Šlaistui pastatomas Punios girininkijos pastatas ir sodyba. 1934 – 1935 metais girininkai S.Jasevičius ir A.Skipstūnas įkuria Ūdrijos, vėliau žinomos kaip Aniškio girininkijos sodybą. Sudvajų girininkijos sodybą tuo pačiu metu įkuria žinomas pokario miškininkas Bernardas Misiūnas.

1940 – aisiais, Lietuvą prijungus prie Sovietų Sąjungos, Alytaus miškų urėdijos urėdu skiriamas A.Kvedaras.

Lietuvą užėmus vokiečių kariuomenei, miškų urėdijai pradeda vadovauti R.Venclovas.

Lietuvai vėl atsidūrus Sovietų Sąjungos sudėtyje, 1945 – aisiais sujungus Alytaus, Dzūkų iš dalies Varėnos (Daugų) miškų urėdijas įkurtas Alytaus miško pramonės ūkis, vadovaujamas B.Misiūno ir H.Petrausko. Jis buvo pavaldus Kauno miško pramonės trestui.

1947- aisiais įsteigtas Alytaus, Dzūkų, Prienų, Veisiejų ir dalį Varėnos (Daugų) miškų urėdijų teritoriją, kurių bendras plotas sudarė 57263 hektarus ir buvo padalintas į 9 girininkijas: Prienų, Birštono, Balbieriškio, Alytaus, Daugų, Seirijų, Kapčiamiesčio, Lazdijų ir Ančios.

Pradžioje ūkiui vadovavo H.Petrauskas, nuo 1948- ųjų – Stasys Tuminauskas.

Apie 1951 metus Alytaus miškų kontora iš Petro Cvirkos gatvės persikėlė į Medelyno gatvę į savo medelyno teritoriją. Medelynui 1959- aisiais pradėjo vadovauti Alytaus šilelio eigulys Kulikauskas, kuris su buvusiu direktoriumi S.Tuminausku medelyną išgarsino visoje Lietuvoje. Šiuo metu 86- tus metus gyvuojantis Alytaus miškų urėdijos medelynas yra vienas seniausių šalyje.

Jis užima 123 hektarus, produkuojantis plotas – 16 ha. Čia auginama beveik 150 rūšių medžių ir krūmų sodinukų.

1952 m. ūkio teritorija pertvarkyta perduodant Daugų ir Lazdijų girininkijas kitiems ūkiams. Likęs plotas (49075 ha) buvo padalintas į septynias girininkijas.

Po 1957 m. pertvarkymo,šiaurinėje ūkio dalyje įkūrus Prienų, o pietinėje Veisėjų miškų ūkius Alytaus ūkio bendras plotas liko 24025 ha ir buvo paskirstytas į 12 girininkijų tarp kurių dar buvo Krosnos ir Seirijų girininkijos.

Pirmoji miškotvarka Alytaus miškų ūkyje vyko 1959- aisiais,kaip ir minėjau suprojektuota dvylika girininkijų. Iš jų dvi – Seirijų ir Krosnos – 1964- aisiais perduotos įsteigtam Veisiejų miškų ūkiui.

Apie 1963- iuosius Alytaus miškų ūkio vadovą S.Tuminauską pakeitė Antanas Utyra. 1969 m. miškotvarkos metu ūkio plotas buvo 22002 ha ir suskirstytas į 10 girininkijų.

1978 m. ūkis buvo įjungtas į Varėnos MŪG susivienijimą iš kurio 1990 m. išjungtas kaip savarankiškas ūkis. Tais pačiais metais pavadintas miškų urėdija.

Vykdant 1980 m. miškotvarką ūkio plotas buvo 21818 ha. Girininkijų skaičius išliko su nežymiais plotų pasikeitimais. 1990 m. atlikta ketvirta miškotvarka, girininkijų skaičius išliko toks pat, o miškų ribos nežymiai keitėsi, ryšium su plotų priskyrimu miškams, esantiems valstybiniame miškų ūkio fonde ar jų perdavimu kitiems žemių naudotojams. Į valstybinį miškų fondą buvo priimta 113 ha, o perduota kitiems žemių naudotojams 16 ha. Tokiu būdu plotas padidėjo 97 ha.

Atkūrus Nepriklausomybę prasidėjo valdymo ir nuosavybės pertvarkymai. Iki 1996 m. išsilaikė miškų ministerija. Prie ministerijos 1996-11-19 įstegta Generalinė miškų urėdija, kuriai perduotos dalis ministerijos funkcijų. Tais pačiais metais gruodžio mėnesį įkurta nauja Žemės ir miškų ūkio ministerija, jos sudėtyje įsteigtas Miškų ūkio departamentas. 1998-03-30 miškų ūkio sistema priskirta Aplinkos ministerijai ir jos sudėtyje įkurtas Miškų ir saugomų teritorijų departamentas. 1999 m. sutektas pavadinimas Valstybinė įmonė (VĮ) Alytaus miškų urėdija.

1991- aisiais jau Alytaus miškų urėdijai pradėjo vadovauti Gintaras Gibas. Nuo 1994- ųjų miškų urėdijos vadovas Rimantas Prūsaitis.

2003 metais atlikta penktoji miškų inventorizacija. Alytaus miškų urėdijos teritorijoje inventorizuotas 32107 ha miško plotas. Valstybinės reikšmės miškai užima 16749 ha (52%), privatūs ir skirti nuosavybės teisių atstatymui – 15118 ha (47%) ir kiti miškai (savivaldybių, bendrijų ir kt.) –240 ha (1%). Bendras miškų urėdijos valdomų miškų plotas paskirstytas 10 girininkijų: Alytaus, Aniškio, Dainavos, Daugų, Dušnionių, Dzirmiškių, Kalesnykų, Pivašiūnų, Punios, Sudvajų.

Bendras miškų plotas tarp ketvirtos ir penktos miškotvarkos (per 13 metų) miškų urėdijos teritorijoje padidėjo 9,6 tūkst. ha. Pagrindinės tokio padidėjimo priežastys: buvusių žemės ūkio įmonių miškų perdavimas miškų urėdijai (9,0 tūkst. ha), miškotvarkos metu miškai ankstesnėje apskaitoje nepriskirti miškams, savaimę apaugusios arba apželdintos mišku priskirtos miškų kategorijai.

2007 metais, taupant administravimo išlaidas, atlikta reorganizacija, iš dešimties girininkijų liko penkios – Dušnionių,Dzirmiškių, Kalesnykų, Punios ir Sudvajų.

Nuo 2010 metų kovo 2 dienos Alytaus miškų urėdijai vadovauja Vytautas Zelenius. 1987 metais baigė Lietuvos žemės ūkio akademijos miškų ūkio fakultetą. Nuo 1987 m. gegužės mėnesio paskirtas dirbti Alytaus miškų ūkio Sudvajų girininkijos vyr. techniku – miškininku, nuo 1987 m. gruodžio mėn. dirbo Alytaus girininkijos girininko padėjėju, nuo 1990 m. sausio – Sudvajų girininkijos girininkas, nuo 1994 metų liepos mėn. – Alytaus miškų urėdijos miškų urėdo pavaduotojas.

Šiuo metu miškų urėdijoje dirba 59 darbuotojai. 90 proc. Pajamų miškų urėdija gauna iš parduotos medienos. Kitos pajamos – iš komercinių medžioklių, sėklų ir sodinukų pardavimo, transporto paslaugų. Per 3 mln. Litų kiekvienais metais skiriama miškui atkurti, iki 115,3 tūkst. litų – keliams remontuoti.

Kasmet į rekreacinių objektų įrengimą, atnaujinimą ir priežiūrą miškų urėdija investuoja per 70 tūkst. litų. Punios girininkijos Punios šile įrengtas gamtos takas, pritaikytas ir turintiesiems judėjimo negalią, Vidzgirio botaniniame draustinyje – informaciniai stendai, rodyklės prie gamtos vertybių vedantys laiptai, rekreacinė zona – Dzirmiškių girininkijos Muiželėnų miške, teritorijoje už Alytaus piliakalnio ir daugelis kitų.

Miškų urėdijos buveinė yra Medelyno gatvė 33, Alytuje.

MIŠKŲ URĖDIJOS IR GIRININKIJŲ PLOTŲ KAITA PAGAL VYKDYTAS MIŠKOTVARKAS
(miško plotas ha)

1.2. lentelė

Eilės Nr.	Girininkija	Miškotvarkos metai					
		2003 m.			2012 m.		
		Valstybinės reikšmės miškai	Kitų naudotojų miškai	Iš viso	Valstybinės reikšmės miškai	Kitų naudotojų miškai	Iš viso
1	Dušnionių	2823,9	4667,9	7491,8	2806,8	4828,6	7635,4
2	Dzirmiškių	3924,6	2919,2	6843,8	3858,2	3313,8	7172,0
3	Kalesnykų	2839,7	3379,2	6218,9	3725,3	2829,9	6555,2
4	Punios	4167,2	1175,5	5342,7	4150,2	1336,2	5486,4
5	Sudvajų	2993,4	2976,8	5970,2	2943,2	3237,4	6180,6
Iš viso		**16748,8**	15118,6	31867,4	16588,3	16441,3	33029,6
Vidutinis girininkijos plotas,		3350	3024	6374	3317,7	3288,3	6605,9

2012 metų miškų inventorizacijos duomenimis (2013 01 01), miškų urėdijos teritorijoje esančių miškų bendras plotas sudaro 33029,6 ha, o kitų naudotojų miškų plotas (331,5 ha) , privačių ir privatizavimui skirti(16109,8 ha), kuris suskirstytas į 5 girininkijas: Dušnionių, Dzirmiškių, Kalesnykų, Punios ir Sudvajų. Vidutinis girininkijos (kartu su privačiais ir rezervuotais nuosavybės teisių atstatymui miškais ir kitų naudotojų miškais) plotas – 6605,9ha (šalyje – 6164 tūkst. ha). Atskirų girininkijų plotai labai nevienodi ir kinta nuo 5486,4 ha (Punios) iki 7635,4 ha (Dušnionių).Vidutinis valstybinės reikšmės miškų plotas girininkijoje – 3317,7 ha. Daugiausiai valstybinės reikšmės miškų turi Punios girininkija (4150,2 ha), mažiausiai – Sudvajų (2943,2 ha).

VĮ. Alytaus miškų urėdijos teritorija yra pietinėje Lietuvos dalyje, Alytaus apskrityje, Alytaus miesto savivaldybės, Alytaus ir Varėnos rajonų savivaldybių ribose. Šiaurinėje dalyje miškų urėdija ribojasi su Prienų ir Marijampolės miškų urėdijomis, rytuose su Vilniaus ir Trakų miškų urėdijomis, pietinėje dalyje su Trakų ir Prienų miškų urėdijomis, o vakaruose su Kauno ir Prienų miškų urėdijomis.

1.1.2. MIŠKŲ URĖDIJOS MIŠKŲ TVARKYMAS

XVII a. pirmoje pusėje karaliaus Vladislovo Vazos pavedimu buvo pradėtas ir baigtas miško ūkio pertvarkymas, vadinamas girių organizacija. Pagrindiniai organizacijos tikslai buvo geriau sutvarkyti valstybinius miškus, visų pirma pagerinti jų apsaugą ir padidinti valstybės iždo pajamas iš miškų. Kokių nors matavimo, projektavimo ar miškotvarkos darbų šiuolaikiniu supratimu nebuvo.

Miškai, esantys dabartinės miškų urėdijos teritorijoje pirmą kartą buvo tvarkomi 1886 m. ir 1924, 1939 m., bei 1952 m. Tuo metu miškotvarka ypatingą dėmesį skyrė geodeziniams darbams. Vidaus situacija išskirta instrumentaliai, planšetai pakloti pagal koordinates. Vėliau miškai tvarkyti 1947 m., 1959 m., 1969 m., 1980 m., 1990m., 2003m.

Atskirų laikotarpių miškotvarkos darbų ypatumai aprašyti 1959, 1969, 1980 ir 1990 metų miškų ūkio organizavimo ir išvystymo projektuose.

2003 m. atlikta trečioji miškotvarka, remiantis augaviečių (dirvožemio-tipologinių grupių) pagrindu. Todėl trumpai aprašomi ir praeitų dviejų miškotvarkų darbų ypatumai, jų ryšys ir perimamumas.

1980 metais miškai pirmą kartą tvarkyti, remiantis dirvožemio tipologiniu pagrindu, vadovaujantis vietinėmis Lietuvos miškų tvarkymo taisyklėmis (1966m.), kurios buvo kaip priedas prie TSRS Valstybinio miškų fondo tvarkymo instrukcijos (1964m.).

Kiekviename taksaciniame sklype atliktas supaprastintas dirvožemio tyrimas, nustatyta dirvožemio tipologinė grupė (augavietė). Remiantis augaviete, miškų plotas suskirstytas į pastovius ūkinius sklypus. Bręstantiems ir brandiems medynams nustatyta medynų tikslinė sudėtis, o jaunuolynams ir pusamžiams medynams – optimali sudėtis brandos amžiuje. Taksaciniai sklypai išskirti naudojant aerofotonuotraukas.

Planšetų mastelis buvo 1:5 000, medynų planų – 1:15 000.

1990 metų miškotvarka vykdyta vadovaujantis Lietuvos miškų pakartotinio tvarkymo augaviečių pagrindu, taisyklėmis (1979 m.). Miškotvarka vykdyta tais pačiais principais, kaip ir 1980 m. miškotvarka, tačiau iš esmės naujai spręsti šie klausimai:

– taksacinių sklypų optimizavimas ir jų ribų stabilizavimas,

– visapusiškas praeitos miškotvarkos medžiagos panaudojimas ir perimamumas,

– miško kirtimų fondo vertinimas instrumentiniais metodais,

– atliktų ūkinių priemonių kokybinis vertinimas,

– uoginių ir vaistinių augalų inventorizacija,

– platus ESM pritaikymas, programiškai nustatant išvestinius taksacinius rodiklius: medynų tūrį, skalsumą (atrankiniais metodais taksuotuose medynuose), bonitetinę klasę, pašarų žvėrims išteklių grupę, miškų landšaftinę charakteristiką, ūkio formą (kirtimo būdą), selekcinį vertinimą, mechanizuoto darbo sąlygas, ugdymo kirtimus.

Vidaus situacija išskirta naudojant aerofotonuotraukas. Planuose sklypų ribos pažymėtos ištisine (aiškiai matomos natūroje) ir punktyrine linijomis (neryškios, pereinamo pobūdžio). Intarpai žymėti taškais.

Siekiant vienodumo su žemėtvarkos planais, planšetų mastelis iš 1:5000 pakeistas į 1:10000, o medynų planų – 1:20 000. Sudaryti technologiniai planšetai ir planšetų albumai. Pagal medynų planus paruošti uoginių ir vaistinių augalų planai (M1:20 000).

2003 metais miškų inventorizacija atlikta vadovaujantis 1999 m. Lietuvos miškų tvarkymo laikinomis taisyklėmis ir taksacinės kortelės pildymo instrukcija.

Taksacija vykdyta tais pačiais principais, kaip ir prieš tai buvusioje miškotvarkoje, t.y. siekiama sklypų ribų stabilumo ir taksacinių rodiklių perimamumo. Tam tikslui taksatoriai naudojo praeitos miškotvarkos planšetų kopijas (abrisus) bei aktualizuotus taksacinių sklypų aprašymus, paimtus iš duomenų bazės.

Miško planų geodeziniam pagrindui sudaryti panaudoti ortofotoplanai (M1:10000) valstybinėje koordinačių sistemoje LKS–94, pagaminti 1996 m., Swedesurvey (Švedija) firmoje.

Taksacinių sklypų išskyrimas instrumentiniu būdu nevykdytas. Iškirstos biržės, atsiradusios po aerofotografavimo, įklotos pagal biržių brėžinius, kurie patikslinti matuojant kvartalines linijas arba panaudojant GPS imtuvą.

Sklypų ribų įvedimas į skaitmeninę duomenų bazę atliktas monodigititalizavimo būdu, vektorizuojant miškų masyvų ir taksacinių sklypų ribas kompiuterio ekrane, panaudojant GEOVEKTRA programinę įrangą. Suformuota pradinė GIS duomenų bazė toliau tvarkoma, panaudojant PC ARC/INFO programinę įrangą. Kartografinės medžiagos spausdinimui panaudota PC ARC/INFO, ARCVIEW programinė įranga.

Miško žemės suskirstytos į šias nuosavybės formas:

– privatūs miškai, t.y. juridiškai įteisinti (jų ribos pagal privačias valdas įbraižytos kadastriniame plane ir įregistruoti žemės registre).

– rezervuoti privatizavimui miškai, t.y. buvę privatūs miškai, dėl kurių grąžinimo dar nepriimta sprendimų, neapsisprendę patys savininkai, taip pat miškai numatyti grąžinti

– valstybinės reikšmės miškai – privatizavimas pagal galiojančius norminius aktus nenumatytas, jų ribos patvirtintos LRV 1997 m. spalio 23 d. nutarimu Nr 1154.

Taksacija atlikta visų nuosavybės formų miškuose. Privatiems miškams sudaryta atskira projektinė medžiaga. Projektas paruoštas tik valstybinės reikšmės miškams.

Projekte pateikti duomenys valstybinių ir privačių bei rezervuotų privatizavimui miškų, lentelėse ir žiniaraščiuose pateikiant jų duomenis atskirai.

Kvartalų numeracija nekeista. Valstybinių miškų kvartalai numeruoti miškų masyvų ribose. Buvusi ŽŪI teritorija suskirstyta kvartalais natūraliomis ribomis, stengiantis prisilaikyti kadastro vietovių ir blokų ribų, taikant ištisinę numeraciją visoje teritorijoje.

Taksacija brandžių medynų ir paskutinės amžiaus klasės pribręstančių atlikta atrankiniais metodais, naudojant Biterlicho prietaisą. Tūris apskaičiuotas kiekvienai medžių rūšiai pagal skersploščių sumos ir formrodinio aukščio sandaugą. Medžių rūšių tūrių suma sudaro visą ardo tūrį 1 ha. Tūris įrašomas su gradacija 5 m^3 tūriui iki 50 m^3 ir su gradacija 10 m^3 tūriui virš 50 m^3. Tūris įrašomas, kai vyraujančios medžių rūšies aukštis yra 2 m ir daugiau. Rūšinė medyno sudėtis nustatoma pagal medyną sudarančių medžių rūšių tūrių santykį. Ardo skalsumas apskaičiuojamas kiekvienai medžių rūšiai atskirai, kaip santykis medžių rūšies tūrio ir to pačio aukščio normalaus (1,0 skalsumo) medyno tūrio (pagal standartines skersploščių sumų ir tūrių lenteles). Medžių rūšių skalsumų suma sudaro ardo skalsumą.

Kai rūšinė sudėtis ir skalsumas nustatytas vizualiai, tūris apskaičiuojamas pagal medyno vidutinį svertinį aukštį ir pagal medžių rūšį, turinčią didžiausią koeficientą sudėtyje (nebūtinai vyraujančią).

Pirmoje vietoje įrašoma vyraujanti medžių rūšis (turinti didžiausią tūrį) arba viena iš pagrindinių medžių rūšių: P, E, M, Ą, U bei J (Uc, Ud, Pc, Pd augavietėse), kai atitinka šias sąlygas:

– kai medyno savaiminės arba kultūrinės kilmės pagrindinių medžių rūšių koeficientų suma 5 ir daugiau (5E5B, 3E2P5B).

– kai kelios pagrindinės rūšys turi vienodą sudėties koeficientą, pirmenybę turi kultūrinė medžių rūšis, o jei tokios nėra, tai vertingesnė medžių rūšis, geriau atitinkanti augavietę (Ą, U, P, E, J, B, D, Bt).

– Palyginus su praeitos miškotvarkos taksacija, atsisakyta šių rūšinės sudėties nustatymo atvejų:

– esant vienai pagrindinei ir dviem antraeilėms medžių rūšims, vyraujančia laikoma pagrindinė, jei jos tūris sudaro ne mažiau 40 % ardo tūrio (4E1J5B);

– želdiniams iki 40 metų, vyraujančia laikoma želdyta medžių rūšis, kai ji sudėtyje sudaro 3 koeficientus ir daugiau (dabar želdytos ir savaiminės medžių rūšys traktuojamos vienodai).

Medžių rūšių amžius nustatytas pagal praeitos miškotvarkos užfiksuotą amžių, pridedant praėjusių metų skaičių (žinoma su sąlyga, kad jis buvo nustatytas teisingai). Amžius įrašomas iki 120 metų su gradacija kas 5 metai, virš 120 metų – su gradacija kas 10 metų. Želdinių iki 20 metų amžius įrašomas 1 metų tikslumu. Medynuose, kuriuose medžių rūšies amžius įvairuoja, išskirtos kartos (kai amžius skiriasi 20 metų ir daugiau ir išskiriamos kartos tūris sudaro ne mažiau 10 %).

Želdintoms medžių rūšims taksoraštyje įrašytas kodas K (kultūrinė).

Medžių rūšių aukštis įrašytas pilnais metrais, išskyrus iki 1 m, kur galimas aukščio įrašymas 0,1 m tikslumu (minimalus aukštis – 0,2 m).

Skersmuo įrašytas 1 ir 2 ardų medžiams bei pavieniams medžiams, su gradacija kas 2 cm (esant aukščiui 2 m ir daugiau).

Medynuose aprašytas pomiškis, nurodant medžių rūšių sudėtį, amžių, aukštį, medelių skaičių 1 ha (neįskaityti stipriai pažeisti ir negyvybingi medeliai). Trakui nurodytos krūmų rūšys pagal vyravimą (iki trijų rūšių) ir trako tankumas: retas (padengta iki 30 % ploto), vidutinio tankumo (40-60 %) ir tankus (virš 60 %).

Aprašytas vykstantis savaiminis atžėlimas:

– pomiškis, išlikęs po plyno kirtimo, arba vykstantis atžėlimas, nurodant rūšinę sudėtį, amžių, aukštį, skersmenį ir medelių skaičių 1 ha;

– apaugimas pelkėse (aprašytas analogiškai, išskyrus tai, kad vietoje medelių skaičiaus įrašomas skalsumas).

Medynų bonitetas nustatytas pagal vyraujančios medžių rūšies amžių ir aukštį, panaudojant bonitetinių klasių lenteles.

Spygliuočių jaunuolynams iki 15 metų bonitetas koreguotas atsižvelgiant ir į augavietės sąlygas. Naudotos bonitetinės klasės: 1A,1,2,3,4,5,5A. Pelkiniai pušynai, nepasiekę 5A boniteto, aprašyti kaip pelkės, nurodant apaugimą.

Augavietė nustatyta pagal M.Vaičio dirvožemio – tipologinių grupių schemą. Pirmoji raidė (didžioji) dirvožemio drėgnumo laipsnis (Š,N,L,U,P), antroji – derlingumo laipsnis (a,b,c,d,f), trečioji – dirvožemio mechaninės sudėties grupė: l – lengvos uolienos (smėlis, žvyras, priesmėlis), p – lengvos su sunkiu podirviu (priemolis ar molis 0,5 m gylyje ir giliau) ir s – sunkios uolienos (priemolis ar molis 0,2-0,4 m gylyje). Pelkinėms augavietėms mechaninė sudėtis nenurodoma. Nusausintoms pelkėms augavietės trečioji raidė – n (Pan, Pbn, Pcn, Pdn).

Šlaitinėms augavietėms (Š) priskirti tik šlaitai, kurių nuolydis 15 laipsnių ir daugiau.Nusausinti sklypai duomenų bazėje atžymėti kodu N. Nusausinimas įvertintas pagal normatyvą. Nusausinta žeme laikomi sklypai nusausinti pagal techninį projektą arba esantys griovių veikimo zonoje. Savaime nusausėję žemės (pelkės) nelaikomos nusausinta žeme. Š ir N hidrotopų augavietės, esančios griovių veikimo zonoje, nepriskirtos prie nusausintų žemių. Sklypams pateikiama įvairi papildoma informacija, užpildant atitinkamus kortelės maketus:

– paskutinio vykmečio želdiniai: želdinimo metai, želdintos medžių rūšys, išlikusių perspektyvių medelių kiekis, želdinių būklė (gera, patenkinama, bloga, žuvę);

– miško pažeidimai: miško pažeidimo rūšis, pažeistų medžių skaičius procentais, medžių pažeidimo intensyvumas (silpnas, vidutinis, stiprus, labai stiprus (medžiai žuvę));

– linijiniai objektai – keliai, grioviai, trasos ir kiti spindžiai, platesni kaip 10m: plotis, būklė, kelio danga, priklausomybė;

– įvykdyti miško kirtimai: kirtimo metai, kirtimų rūšis, kirtimo įvertinimas (patenkinamai, nepatenkinamai), kirtimo pagrįstumas (pagrįstai, nepagrįstai). Aprašyti visi vykmetyje įvykdyti kirtimai (išskyrus atrankinius sanitarinius), o įvertinimas atliktas tik ugdymo kirtimams, įvykdytiems per paskutinius 5 metus;

– žemės ūkio naudmenos: pievos, ganyklos tipas (užliejama, sausuminė, pelkėta), būklė (kultūrinė, pagerinta, švari, apaugusi, kupstuota, akmenuota), apaugęs medžiais arba krūmais plotas procentais, panaudojimas (tarnybinė dala, miškų urėdijos reikalams, asmeninio ūkio žemė, nenaudojama, nuomojama).

Kortelėje įrašoma kai kurie praeitos (bazinės) miškotvarkos duomenys: žemės naudmena, vyraujanti medžių rūšis, amžius, projektuotos ūkinės priemonės. Duomenys panaudojami įvertinant miškų rodiklių pokyčius.

Atžymimi medyno ypatumai (rūšinė sudėtis, amžius ar skalsumas nevienodi, pomiškis išsidėstęs grupėmis, sakinamas, nusakintas), sklypo ypatumai (augavietė nevienoda, sklypas užšlamštintas, užliejamas, nepakankamai nusausintas, technologiškai sutvarkytas ir kt.).

Sklypuose teksto forma pateikta įvairi papildoma informacija: saugomos gamtos ir kultūros vertybės bei paminklai, rekreaciniai ir ūkiniai įrenginiai, intarpai (nurodant plotą, žemės naudmeną, medyno rūšinę sudėtį, amžių, skalsumą, augavietę), informacija apie sėklines ir žaliavines plantacijas, landšaftinius želdinius.

Miško ūkinės priemonės projektuotos pagal miškininkystės reikalavimus, naudojant atitinkamus nuostatus, normatyvus bei algoritmus.

Pagrindiniai kirtimai valstybinės reikšmės miškuose projektuojami kameriniai apskaičiavus metinę kirtimų normą ir parenkant medynus kirtimui pagal eiliškumą. Taksuojant medynus numatyti tik kirstini pagal būklę medynai (kertami pirmoje eilėje). Jiems priskiriami reti (0,3-0,4 skalsumo) arba blogos sanitarinės būklės brandūs ir perbrendę medynai, o taip pat pribręstantys ar pusamžiai medynai, kai jų vidutinis skersmuo nemažesnis kaip 18 cm ir padarinės stiebo dalies ilgis ne mažiau 4 m.

Pagrindinių kirtimų būdas (plynas, atvejinis, atrankinis), atvejų skaičius, kirtimo eiliškumas nustatytas pagal programas, vadovaujantis Pagrindinių miško kirtimų taisyklėmis (1999m.).

Ugdymo kirtimai projektuoti pagal Miško ugdymo ir sanitarinių kirtimų taisykles. Nurodyta ugdymo kirtimų rūšis (šviesinimai ir valymai, retinimai, einamieji), tūrio iškirtimo procentas, ugdymo eiliškumas (S – ugdoma nedelsiant, 1 – ugdoma 2 – 5 metų laikotarpyje, 2 – ugdoma antrame penkmetyje).

Valstybinės reikšmės miškuose ugdymo reikalingumas, intensyvumas ir eiliškumas nustatytas pagal programą, vadovaujantis Miško ugdymo ir sanitarinių kirtimų taisyklėmis. Taksatorius, savo nuožiūra, taip pat nurodydavo ugdymo reikalingumą, ypač specifiniais atvejais. Neugdytini sklypai dėl žvėrių pertekliaus taksatoriaus atžymėti kodu. Privačiuose miškuose ugdymo reikalingumas nustatytas taksatoriaus.

Atrankiniai sanitariniai kirtimai taksavimo metu neprojektuoti. Atžymėtas sausuolių tūris ir virtėlių tūris (likvidinis) 1ha. Taksatoriaus nurodyti plyni ir dalinai plyni sanitariniai kirtimai (kenkėjų ir ligų židinių išvalymas).

Miško atkūrimas neapaugusiose miško žemėse numatytas pagal Miško atkūrimo ir įveisimo nuostatus (2000 m.). Nurodytas atkūrimo būdas (želdinimas, žėlimas, miško žėlimo skatinimas), atkuriamos medžių rūšys (tikslinės), sodinukų kiekis 1 ha.

Želdinių papildymas neprojektuotas (želdiniai iki 3 metų privalomi pildyti pagal techninius reikalavimus). Numatytas dalinis želdinimas želdinių virš 5 metų ir nepakankamai atžėlusių jaunuolynų iki 15 metų.

Valstybiniai ir privatūs miškai taksuoti tais pačiais metodais, nors būta ir kai kurių skirtumų: privačiuose miškuose leisti mažesni taksaciniai sklypai, t.y. mažiau išskiriant intarpų, visos ūkinės priemonės projektuotos taksatoriaus, mažiau naudota atrankinė taksacija (dėl mažų valdų ir sklypų).

Kameriniai darbai. Taksacinės kortelės įvestos į kompiuterį atliekant programinę kontrolę. Suformuota sklypinė duomenų bazė. Visa duomenų bazės informacija pateikiama taksoraštyje. Pagal suformuotą užklausų sistemą galima iš bazės gauti apie 100 miškotvarkos dokumentų.

Iš esmės naujai spręsta kartografijos paruošimo technologija, paruošiant visą kartografinę medžiagą automatizuotai. Tam tikslui suformuota grafinių duomenų bazė. Sujungus ją su taksacinių (atributinių) duomenų baze, sukurta geoinformacinė sistema (GIS).

2012 metų miškų inventorizacija atlikta vadovaujantis Miškotvarkos darbų vykdymo instrukcija (Žin., 2010, Nr.45-2182; 2011, Nr.45-2142), Taksacinės kortelės pildymo instrukcija (2011), sutartimi su Aplinkos ministerija dėl miškotvarkos darbų atlikimo ir kitais normatyviniais dokumentais.

Visi miškotvarkos lauko darbų etapai atlikti panaudojant GIS technologijas. Miškotvarkos darbų kartografinį pagrindą sudaro LR georeferencinis pagrindas GDB10LT. Pastarasis yra sudaromas bei atnaujinamas Lietuvos skaitmeninio ortofotografinio M1:10000 žemėlapio ORT10LT pagrindu. Miško riba yra svarbi georeferencinio pagrindo dalis. Miškų inventorizacijos darbai turi užtikrinti nuolatinį miško ribos tikslinimą.

Ortofotografiniai žemėlapiai (M 1:10000) sudaryti Lietuvos koordinačių sistemoje (LKS-94.). Jie parengti vykdant žemės ūkio ministerijos PHARE projektą dėl pasėlių laukų blokų duomenų bazės tikslinimo. Autorinės teisės priklauso Nacionalinei žemės tarnybai. Aerofotografavimas atliktas 2005, 2006, 2008 m. 1:20000 masteliu. Neigiama šių žemėlapių savybė – naudota natūralių spalvų fotojuosta, ribojanti medžių rūšių išskyrimą, ko nebūna naudojant spalvotą spektrinę-zoninę aerofotonuotrauką. Todėl konkurso būdu buvo pasirinkta firma, kuri 2011 – 2012 m. atliko

aerofotografavimą. Aerofotonuotraukos, kosminiai vaizdai, tiek analogų, tiek skaitmeniniame pavidale naudojami norint suskirstyti miško masyvą į taksacinius sklypus.

Taksacinių sklypų ribų (kvartalų vidaus situacijos) projektas rengtas naudojant ortofotoplanus, užtikrinant maksimalų vidaus situacijos, taksacinių rodiklių bei ūkinių priemonių perimumą. Perinamumas užtikrinamas, naudojantis praeitos miškotvarkos inventorizacijos bei projekto duomenimis.

Rengiant taksacinių sklypų ribų projektą atvejais, kai remiantis ortofotožemėlapiu (ortofotoplanu) nustatoma akivaizdi nekilnojamojo turto kadastro preliminariai apmatuotų valdų ribų klaida, lemianti didesnį kaip natūrinės linijos vidutinį pasislinkimą, sudarantį 0,1 ha ar didesnį plotą, natūrinės linijos padėtis nustatoma vadovaujantis georeferenciniu pagrindu ar ortofotoplanu, o dėl pasislinkimo susidaręs sklypas išskiriamas atskiru taksaciniu sklypu vadovaujamasi ortofotoplanu.

Miškotvarka privalo įvertinti visas valstybinės reikšmės miškų ribas natūroje. Ribų ir riboženklių būklė pažymima fotoabrise.

Miškai pagal nuosavybės formas suskirstyti į:

– valstybinės reikšmės miškus (jų ribos patikrintos LRV nutarimais);

– privačius miškus ir miškus, skirtus nuosavybės teisių atkūrimui;

– kitų naudotojų ir valdytojų miškus.

Taksacija vykdyta sklypais, neskirstant jų privačių valdų ribomis.

Valstybiniuose miškuose kvartalinis tinklas nekeistas.

Valstybinių miškų kvartalai numeruoti miško masyvų ribose. Buvusi žemės ūkio įmonių teritorija suskirstyta kvartalais natūraliomis ribomis, laikantis kadastro vietovių ir blokų ribų, taikant ištisinę numeraciją visoje teritorijoje. Valstybinėje valdoje yra išskiriami ir inventorizuojami miško ir ne miško žemės naudmenų sklypai, privačioje žemėje tik miško žemės naudmenų sklypai. Privačiuose ir kituose miškuose inventorizuotos tik miško žemės. Miško žemė suskirstyta į naudmenas pagal miškų valstybės kadastro, o žemės ūkio paskirties ir kita žemė – pagal nekilnojamojo turto kadastro reikalavimus.

Visi valstybinės reikšmės medynai inventorizuoti vizualiniu su matavimo elementais metodu.

Aprašant išskirto taksacinio sklypo rodiklius, išlaikant perimamumą, padaryti sekantys pakeitimai:

– įvesta 5B bonitetinė klasė (tik pušynams Pa augavietėje), kai medyno parametrai (amžius, aukštis) neatitinka žemiausio boniteto, sklypas aprašomas kaip pelkė, nurodant apaugimą;

– minimalus medyno skalsumas – 0,3, išskyrus medynus po neplynų kirtimų – 0,2;

– miškų grupė sklypui įrašoma vadovaujantis aktualiu Vyriausybės nutarimu dėl miškų priskyrimo miškų grupėms. Kai sklypui nustatytas miškų pogrupis neatitinka Vyriausybės patvirtintų normatyvų (Žin., 2001, Nr. 84-2931;2008, Nr.68-2588) įrašomas ir siūlomo miškų pogrupio kodas pagal normatyvus;

– sklype aprašomi gamtiniai kraštovaizdžio, kultūros paveldo, rekreaciniai, Raudonosios knygos ir kiti saugomi bei Europos ekologinio tinklo Natūra 2000 objektai, esantys miško žemėje

– trasos platesnės nei 10 m aprašomos tik valstybinės reikšmės miškuose atskiru sklypu.

– Pirmą kartą inventorizuojant žėlinius, ne valstybinės reikšmės miškuose, kurių vidutinis amžius mažesnis kaip 20 metų, aprašoma kaip žemė apauganti mišku (naudmenos kodas 91), želiančius medžius aprašant 1 ardu. Jeigu vidutinis medžių amžius pasiekęs 20 ir didesnį amžių ir šis plotas atitinka Miškų įstatyme apibrėžtą miško sąvoką, pirmą kartą inventorizuojamas medynas aprašomas pirmu ardu ir naudmenos kodas 1. Visi želdiniai, įveisti ne valstybinės reikšmės miškuose, inventorizuojami mišku. Žemės naudmenos kodas 2, želdintus medžius aprašant 1 ardu.

Miško ūkinės priemonės projektuotos pagal miškininkystės reikalavimus, naudojant galiojančius teisės aktus, atitinkamus normatyvus, algoritmus. Privačiuose ir kituose miškuose ūkinės priemonės neprojektuotos, išskyrus miško atkūrimą kirtavietėse, miško aikštėse. Įvykdytos ūkinės priemonės vietovėje vertintos ir analizuotos tik valstybinės reikšmės miškuose, tik želdinių būklė įvertinta visuose miškuose.

Dar viena naujovė miškotvarkos darbuose – darbų kokybės kontrolė. Miškotvarkos darbai tikrinami etapais. Kiekvieno etapo tikrinamam plote, atsitiktine tvarka pasirenkamos tikrinamos vietos. Vertinama ne konkretus taksatorius, o VĮ Miškotvarkos institutas. Jeigu darbų įvertinimas neigiamas – per 20 dienų privaloma ištaisyti darbų trūkumus ir kontroliuojanti įstaiga pakartotinai atlieka to etapo patikrinimą.

Miškų urėdijos ir girininkijų vadovaujančių darbuotojų bei miškotvarkos specialistų sąrašas 1.3. lentelėje.

MIŠKŲ URĖDIJOS IR GIRININKIJŲ VADOVAUJANČIŲ DARBUOTOJŲ BEI MIŠKOTVARKOS DARBUOTOJŲ, VYKDŽIUSIŲ DARBUS, SĄRAŠAS

1.3. lentelė

Eilės Nr.	Girininkijos pavadinimas	Dabartinis girininkas	Ankščiau dirbę girininkai, nuo kada iki kada dirbo	Inventorizacijos darbus vykdę miško-tvarkininkai
1	Dušnionių	Girininkas A.Valūnas	E.Gudelevičius, A.Tenenė,R.Prūsaitis	S.Norusevičius, R.Zbarauskas, V.Kazakauskas, A.Pėža, R.Ramaška, J.Juškevičius, E.Suchodimcevas
2	Dzirmiškių	Girininkas J.Kašelionis	J.Stadalinskas, V.Milaša	A.Pėža, J.Juškevičius, R.Ramaška
3	Kalesnykų	Girininkas G.Struckus	Rukavičius, S.Underis	R.Ramaška,J.Juškevičius, P.Mačys
4	Punios	Girininkas K.Viržbauskas	J.Nekraševičius, J.Jegelevičius, R.Aleknavičius, E.Gudelevičius, A.Tenenė	V.Kazakauskas, A.Pėža, R.Ramaška, J.Juškevičius P.Mačys
5	Sudvajų	Girininkas R.Aleknavičius	P.Vasiliauskas, K.Viržbauskas, J.Arbačiauskas, V.Zelenius	S.Norusevičius, R.Zbarauskas

Urėdas **St.Tuminauskas** (1959 m. miškotvarka), urėdas **A.Utyra** (1969, 1980, 1990 m. miškotvarka), urėdas **R.Prūsaitis (** 2003 m. miškotvarka), urėdas **Vytautas Zelenius** (2012 m. miškotvarka).

Urėdo pavaduotojai **: J.Katelė** (1980 m. miškotvarka), **R.Prūsaitis** (1990 m. miškotvarka), **V.Zelenius** (2003 m. miškotvarka), **Šarūnas Antanevičius** – 2012 m. miškotvarka.

Miškotvarkos projekto autorius: **A.Pautienis** (1959,1969,1980,1990 m. miškotvarka),
Miškotvarkos projekto autorius – **dr. Balys Baroniūnas** 2003 m. miškotvarka,
Miškotvarkos projekto vadovas – **Kęstutis Martinkevičius** 2012 m. miškotvarka.
Gaminama kartografinė, taksacinė ir projektinė medžiaga pateikta 1.4. lentelėje.

KARTOGRAFINĖS MEDŽIAGOS SUDĖTIS

1.4. lentelė

Eil. Nr.	Paslaugų pavadinimas	Mato vienetas	Mastelis	Egzempliorių Skaičius (bazinis)
1	Baziniai miškų žemėlapiai girininkijoms (5 girininkijos)	Egz.	1:10000	Po 1 g-jai
2	Medynų planai girininkijoms	Egz.	1:20000	Po 2 g-jai
3	Miško kvartalų žemėlapiai dažyti pagal vyraujančias medžių rūšis ir brandumo grupes visai teritorijai :A4 formato albumas	Egz.	1:10000	1
4	Miško kvartalų žemėlapiai dažyti pagal suprojektuotas ūkines priemones visai teritorijai : A3 formato albumas A4 formato albumas	 Egz. Egz.	 1:10000 1:10000	 1 1
5	Miškų grupių ir pogrupių žemėlapiai: Miškų urėdijos schema rulone laminuotas Girininkijų teritorijų planai rulone	 Egz. Egz.	 1:50000 1:25000	 1 0
6	Miškų administracinio suskirstymo žemėlapis: Rulone laminuotas	 Egz.	 1:50000	 1
7	Miškų priešgaisrinių priemonių žemėlapis su priešgaisrinėmis juostomis, vandens paėmimo vietomis ir kt: Schema miškų urėdijai rulone laminuotas Planai miškų urėdijai paklijuoti ant drobės sulankstomi	 Egz. Egz.	 1:30000 1:50000	 2 2
8	Miškų urėdijos valdomų valstybinės reikšmės miškų žemėlapis: Laminuotas rulone su kadastriniais numeriais	 Egz.	 1:50000	 1
9	Rekreacinio sutvarkymo projektas (projekto aiškinamasi raštas): Rekreacinio planavimo schema miškų urėdijai	 Komplektas	 1:50000	 1 1
10	Gamtosaugos projektas (aiškinamasis raštas): Schema miškų urėdijai Gamtosauginiai planai girininkijom	Komplektas Egz. Egz.	 1:50000 1:20000	1 1 Po 1 g-jai

Pastaba: Pagal poreikius, miškų urėdija gali užsisakyti papildomai įvairios paskirties miškotvarkos medžiagos.

KITA PROJEKTO MEDŽIAGA

1.5. lentelė

1	Miškų urėdijos vidinės miškotvarkos aiškinamasis raštas, suvestinių miško išteklių inventorizacijos duomenų lentelės	Komplektas	4
2	Girininkijų aiškinamieji raštai	Komplektas	2
3	Taksoraščiai girininkijoms, pirmo penkmečio pagrindinių kirtimų biržių projektavimas, biržių išdėstymo žinialapiai, ūkinių priemonių žinialapiai	Komplektas	2

VĮ Alytaus miškų urėdijos miškai sertifikuoti 2003 metais. Sertifikatas galiojo 5 metus, iki 2008 m gegužės 14 d. 2008 metais VĮ Alytaus miškų urėdija resertifikuota (naujas sertifikatas galioja nuo 2009 gegužės 19 iki 2014 m gegužės 18 d.) , darbus atliko Miškų priežiūros tarybos

FSC (Forest Stewardship Counsil) SGS Polska sp. zo.o – įgalioto SGS QUALIFOR programos atstovo ekspertai. Sertifikuotojo ekspertai kasmet tikrina, kaip vykdomi prisiimti įsipareigojimai.

Sertifikavimo tikslas - pasiekti, kad miškai būtų tvarkomi ir naudojami, laikantis tvaraus ir subalansuoto miškų ūkio principų, tai yra, nekenkiant miškų ekologinėms, socialinėms bei ekonominėms funkcijoms, laikantis Europos laukinės gamtos apsaugos konvencijos, Jungtinių Tautų konferencijoje "Aplinka ir plėtra" priimtų pasaulio miškų išsaugojimo principų bei kitų tarptautinių susitarimų miškų išsaugojimo klausimais.

Dabar VĮ Alytaus miškų urėdijos miško produktai yra įteisinti kaip kilę iš miškų, kuriuose ūkininkaujama pagal tarptautinius FSC miškų sertifikavimo principus ir kriterijus, įvertintus nepriklausomų ekspertų.

Vadovaujantis naujai patvirtintu FSC prekinių ženklų naudojimo standartu (FSC-STD-50-001 (V1-0)), VĮ Alytaus miškų urėdija 2010.10.19 pasirašė naują prekinių ženklų naudojimo licenzijos sutartį. VĮ Alytaus MU suteikta teisė naudoti naują FSC prekinį ženklą.

1.1.3. EKONOMINIŲ IR SOCIALINIŲ POREIKIŲ PROGNOZĖ

Miškai, o ypač valstybinės reikšmės, visuomenės ir valstybės gyvenime atlieka įvairias funkcijas. Viena iš jų – socialinė, visuomenė naudojasi jais poilsiui, rekreacijai, uogavimui, grybavimui ir pan.

Pastaraisiais metais ypač daug dėmesio skiriama pritaikyti valstybinius miškus visaverčiam lankymuisi ir turiningam poilsiui gamtoje, aktyviam turizmui. Kuriant rekreacinę infrastruktūrą miškuose, orientuojamasi į labiausiai pamėgtus ir lankomus miško sklypus, siekiant sureguliuoti miško lankytojų srautus, nukreipiant poilsiautojus į saugius priešgaisriniu požiūriu miško sklypus. Pažintinių ir mokomųjų objektų kūrimas leidžia visuomenei pažinti gamtos turtus, kultūros paveldo vertybes. Taip auklėjama visuomenė, ugdomas jos kultūrinis elgesys gamtoje. Rekreacinių priemonių dėka miškas mažiau šiukšlinamas, kraštovaizdžiui nepadaroma žala arba ji yra minimali, mažinamas miško gaisrų kilimo pavojus ir pan.

Vienas iš nacionalinės miškų ūkio sektoriaus programos plėtros strateginių tikslų yra: išsaugoti ir didinti miško ekosistemų tvarumą atsižvelgiant į jų ekologinį ir socialinį vaidmenį, klimato kaitos įtaką.

Šį tikslą norint įgyvendinti būtinas visuomenės bendrųjų su miškais susijusių reikmių tenkinimas. Ši sąvoka apima: lankymosi miškuose reglamentavimo suderinimą, atsižvelgiant į miškų savininkų ir visuomenės poreikius, pažintinės rekreacijos ir turizmo infrastruktūros plėtrą miškuose, kultūros paveldo objektų apsaugos ir išsaugojimo miškuose užtikrinimą

Lietuvos Respublikos teritorijos bendrajame plane miškininkystės plėtra numatoma atsižvelgiant į pagrindinius Lietuvos miškų politikos tikslus. Šiems tikslams, šalia kitų, taip pat yra priskiriamas miškų rekreacinio potencialo didinimas.

Lietuvoje yra ryškūs regioniniai gamtinių, ekonominių, demografinių ir infrastruktūrinių išteklių skirtumai, lemiantys šalies regionų socialinės – ekonominės padėties neatitikimus. Siekiant užtikrinti visų šalies regionų tolygią ekonominę plėtrą ir subalansuotą socialinę gerovę, yra rengiami regionų plėtros planai, kurių viena iš sudedamųjų dalių yra apskričių, savivaldybių strateginiai plėtros planai, jų tikslas – identifikavus savivaldybės stiprybes, galimybes bei silpnybes ir grėsmes, nustatyti savivaldybės vietą ir vaidmenį šalies ir tarptautiniame kontekste, suformuluoti plėtros perspektyvas

Strateginis plėtros planas rengiamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. birželio 6 d. nutarimu Nr. 827 „Dėl strateginio planavimo metodikos patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro patvirtinta „Regionų plėtros planų parengimo ir atnaujinimo metodika” (Įsakymas Nr. 482, 2002 m. spalio 4 d.), Bendrojo programavimo dokumentu, LR regioninės plėtros įstatymu Nr. IX-1285 (Nauja redakcija 2002 m. gruodžio 24 d.) bei kitais dokumentais.

Rengiant Alytaus miškų urėdijai vidinės miškotvarkos projektą atsižvelgta į teritorijos planavimo dokumentų nuostatas, sprendinius:

– LR Nacionalinė Turizmo plėtros 2007-2013 metų programa (patvirtinta 2007);

– Ilgalaikė Lietuvos ūkio (ekonomikos) plėtotės iki 2015 metų strategija;

– LR teritorijos bendrasis planas, patvirtintas LRS nutarimu „Dėl Lietuvos. respublikos teritorijos bendrojo plano“, 2002 m. spalio 29 d. Nr. IX-1154;

– 2002-2015 metų LR valstybinės reikšmės kelių priežiūros ir plėtros programa;

– Alytaus apskrities teritorijos bendrasis (generalinis) planas patvirtintas 2011 m. birželio 22 d. nutarimu Nr. 764;

– Nacionalinių dviračių trasų specialusis planas (2005);

– Regiono plėtros planas patvirtintas Alytaus regiono plėtros tarybos 2010 m. birželio 3 d. spendimu Nr. (10.18)-4R-1.

Generalinės miškų urėdijos misija – didinti valstybinių miškų, kaip svarbiausios visų šalies miškų sudedamosios dalies ekologinę, aplinkosauginę, ekonominę, rekreacinę bei kitas visuomenei svarbias vertes, tvarkant juos tvaraus ir subalansuoto miškų ūkio principais, racionaliai naudojant miškų išteklius, juos atkuriant ir gausinant.

Generalinės miškų urėdijos pagrindinės veiklos užduotys

– Aplinkos ministerijai patvirtinus Nacionalinės miškų ūkio sektoriaus plėtros 2012–2020 metų programos įgyvendinimo priemonių planą 2013 metams, organizuoti šiame plane numatytų priemonių vykdymą valstybiniuose miškuose.

– Koordinuoti miškų urėdijų veiklos ir valdymo efektyvumo bei valdomo turto grąžos ir miškų sektoriaus veiklos skaidrumo didinimą.

– Organizuoti miško kirtimų atliekų pasiūlos plėtrą.

1.2. MIŠKŲ URĖDIJOS VEIKLOS TERITORIJOS CHARAKTERISTIKA

1.2.1. FIZINĖ–GEOGRAFINĖ CHARAKTERISTIKA

Geomorfologinė sandara, reljefas, klimatas. Pagal fizinį–geografinį Lietuvos rajonavimą VĮ. Alytaus miškų urėdijos teritorija (A.Basalykas, 1965) priklauso Pabaltijo žemumos srities rajono Nemuno vidurio ir Neries žemupio plynaukštei bei Nemunaičio-Alytaus mikrorajonui kuriam būdinga žemės paviršiaus formų įvairovė – lygumos, nuolaidumos ir slėniai, plynaukštės ir pakylumos.

Miškingas, vandeningas ir agrarinis kraštovaizdis labai nevienalytis. Jame ryškus žemėvaizdžio kalvotumas, banguotumas ir daubuotumas.

Alytaus rajono ir jo apylinkių reljefą formavo paskutinis ledynmetis, kurio atskiros ledynų plaštakos (Alytaus, Varėnės, Nemunaičio) plytėjo kaip tik šiose apylinkėse. Šios plaštakos paliko ledyno liežuvines įdubas. Ledyno plaštakos sutirpo bei apklojo teritoriją dugnine morena, otirpsmo vandenys šią moreną apklojo limnoglacialinėmis nuosėdomis.

Alytaus kraštovaizdžio mikrorajonui priskiriamos dvi ledyno liežuvio dubumos – tai Nemuno kilpos prie Nemunaičio ir Alytaus. Šios dubumos yra Nemuno slėnyje, o jų paviršius, anksčiau apklotas limnoglacialiniais smėliais, tapo terasinėmis lygumomis. Todėl čia vyrauja vietovaizdis, apaugęs Nemunaičio, Alytaus, Vidzgirio šilais. Be to, Alytuje ir šalia jo, kur iškyla pavienės nenulygintos morenų kalvos, aptinkamas kalvotas daubotas vietovaizdis. Nemunui skrodžiant morenines Pietų Lietuvos aukštumas, slėnis tampa vis gilesnis ir siauresnis. Čia beveik visur matomos keturios ar penkios terasos. Alytaus ruože plačiausios viršutinės – ketvirta ir penkta terasos. Šiose vietose Nemuno slėnis kerta 50-70 metrų storio kvarterinių darinių danga. Paskutinio apledėjimo morenos sluoksnis slūgso ant priešpaskutinio apledėjimo morenos. Vietomis upė tą moreną kerta ir ten atsiveria apatinis tarpmoreninių smėlių klodas. Apatinės terasos šlaitai išraižyti erozinių raguvų ir griovų. Dešinysis slėnio šlaitas pakankamai status ir skardingas. Čia yra Alytaus piliakalnis. Alytaus – Nemunaičio atkarpa nelabai miškinga, nors slėnio terasose išlikę pakankamai dideli miškai.

Geologiniai procesai ilgus metus formavę reljefą ir sukūrę rajono žemėnaudos struktūrą,miškingumą, augmenijos ir gyvūnijos įvairovę bei visas kitas gamtines vertybes, lėmė žmogaus ūkininkavimo būdą ir krašto išsivystymo lygį.

Kad būtų išsaugotas unikalus ir būdingas rajono reljefas, įsteigti du valstybiniai geomorfologiniai draustiniai (Pivašiūnų ir Sudvajų) bei du valstybiniai pedologiniai draustiniai (Sabališkės ir Varčios). Taip pat rajonui priklauso Punios kraštovaizdžio draustinis,esantis Nemuno kilpų regioniniame parke.

Dirvožemiai. Alytaus kraštas priskiriamas Rytų Lietuvos srities Pietų aukštumos dirvožemio rajonui, kuriam būdingos moreninės aukštumos ir limnoglacialinės lygumos. Istoriškai dirvožemiai susidarė veikiami ledyninės, aliuvinės ir upinės kilmės dirvodaros faktorių ilgų bei sudėtingų geologinių procesų būdu. Jie susidarė grynų pušynų ar mišrių miškų su eglių priemaiša priedangoje, kur vyko nuolatiniai jaurėjimo velenėjimo ir pelkėjimo reiškiniai.

Į vakarus, šiaurės vakarus bei pietvakarius nuo kairiakrantės Nemuno slėnio dalies plyti limnoglacialinė Simno – Balbieriškio lyguma. Ji apklota karbonatingais juostuotaisiais moliais ir moreniniais priemoliais. Ties Alytumi, betarpiškoje Nemuno slėnio gretimybėje, lyguma pasižymi gana tankiu eroziniu suraižymu, joje gausu įvairaus dydžio, dažnai pelkėtų duburių. Vakarinėje Alytaus miesto dalyje (abipus Simno plento), atkarpoje tarp Santakos ir Stoties gatvių išsiskiria labai raiški Likiškių pakiluma. Tai išlikę Alytaus dubumos dariniai – nenulygintų morenų kalvos. Ši stambiai kalvoto, vietomis banguoto – gūbriuoto, priemolingo, kartais smėlingo su smulkiomis užpelkėjusiomis daubomis reljefo paplitimo zona pasižymi didžiausiais absoliutiniais aukščiais (iki 168 m) visame Alytuje ir tarsi didžiulė sala iškyla gretimų teritorijų fone.

Rajono teritorijoje esama beveik visų tipų Lietuvai būdingų dirvožemių. Žemės paviršių įvairių storių klodais dengia smulkus smėlis, priesmėliai, lengvi ir vidutiniai priemoliai bei moliai.

Dėl mechaninės sudėties ir kalvoto reljefo nuo 5 % iki 13 % dirvožemių paveikti vandens ir vėjo erozijos.

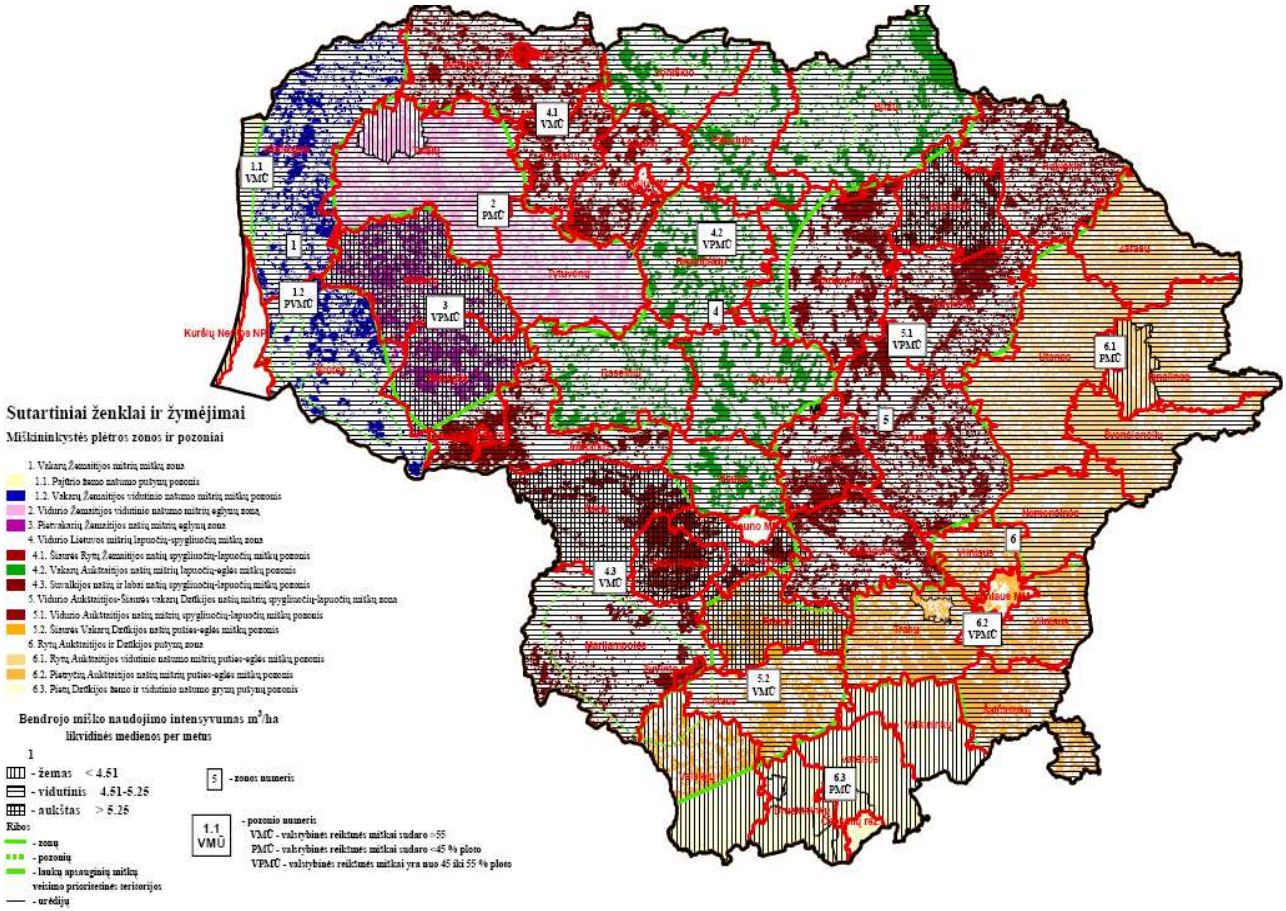

1 pav. Lietuvos Respublikos bendrasis planas. Miškų teritorijos.

Klimatas. Alytaus rajone, kaip ir didesnėje Lietuvos teritorijoje vyrauja nepastovus žemyninis klimatas. Miškų urėdijos didžioji teritorijos dalis pagal geografinę padėtį klimato atžvilgiu priklauso Vidurio žemumos klimatiniam parajoniui. Rytinė dalis patenka į Rytų aukštumos parajonį. Šis parajonis pasižymi kiek aukštesnėmis vasaros temperatūromis (+1˚C). Drėgni vakariniai ir pietvakariniai vėjų srautai, pereidami Žemaičių ir Sūduvos aukštumas, netenka dalies drėgmės kiekio. To pasekoje susidaro sąlygos kritulių kiekiui sumažėti. Vietomis metinis kritulių kiekis sumažėja iki 500 mm. Rudeninės šalnos prasideda 2 – 3 savaitėmis vėliau negu kitose Lietuvos dalyse.

Vegetacijos laikotarpis vidutiniškai prasideda balandžio mėn. antroje dekadoje ir baigiasi lapkričio mėn. pirmą dekadą, kas sudaro apie 200 dienų. Periodas be šalnų užima apie 160 dienų. Vėlyvosios šalnos pasibaigia gegužės pirmoje pusėje, o ankstyvosios – spalio mėn. pirmoje pusėje.

Sniego danga, miškų urėdijos teritorijoje, susidaro gruodžio mėn. pabaigoje ir išsilaiko iki kovo mėn. pabaigos. Jos storis siekia apie 30 cm. Dirvos įšalas (10 cm ir giliau) prasideda tuo pačiu laiku kaip ir sniego dangos pradžia.

Atskiri oro masių įsiveržimai siejami su tam tikros krypties vėjais. Miškų urėdijos teritorijoje vyrauja silpni (2-5 m/s) vakarų krypčių vėjai. Stiprūs vėjai 15 m/s pasitaiko retai.

Orai permainingi ir dėl dažno keitimosi nepalankūs žmogui, dažnokai tvyro rūkai, kurie būdingesni šaltajam pusmečiui. Šiltesniuoju periodu apie 26 dienas dunda perkūnijos. Sausio ir vasario mėn. siaučia pūgos. Lijundrų pasitaiko, keičianti šiltiems ir šaltiems orams. Tokių dienų per metus būna apie 10.

Labai įvairuoja teigiamų neigiamų temperatūrų santykis. Šalčiausias mėnuo yra sausis, o karčiausia – liepa. Sausio mėn. vidutinė oro temperatūra yra – 5,5˚C, liepos mėn. - +17,1˚C.

Žemėnauda. Geografinė rajono padėtis bei neblogas dirbamos žemės našumas turėjo didelę įtaką žmogaus ūkinės veiklos raidai, kuri nulėmė dabartinę žemėnaudos struktūrą. Vis intensyviau naudojant turimas dirbamas žemes, įsisavinant nenašius, užmirkusius ir krūmais apaugusius plotus, net 58 % rajono teritorijos buvo paversta žemės ūkio naudmenomis. Alytaus krašte ariamoji žemė užima 75 %, pievos ir natūralios ganyklos – 22 %, įveisti sodai – 2 % žemės ūkio naudmenų.

Spartus žemės vertimas naudmenomis ir intensyvus jos naudojimas labai neigiamai veikė gamtinės įvairovės ir jos vertybių išlikimą bei kitimą. Tad šiose žemėse natūrali gamta buvo sunaikinta negrįžtamai, nes dalis rajono žemių yra įvairiais būdais melioruotos. Tačiau augantys natūralūs miškai, plynose vietose pasodintos giraitės neleido gamtinei įvairovei nuskursti. Ypač mažai paliesti natūralūs vandens telkiniai, kurie dabar užima 5,2 % ploto. Pelkės, medžių ir krūmų želdiniai, kita nenaudojama žemė sudaro 8,2 % rajono žemės ploto. Gerai išvystyta kelių sistema, o urbanizuotos vietos užima – 2,6 % administracinės teritorijos.

Teritorijos geoponteciales, gamtinė aplinka ir žmogaus ūkinės veiklos pobūdis lėmė šio krašto žemėnaudos sistemą bei galimas pasekmes gamtinei įvairovei bei atitinkamą santykį tarp urbanizuotų ir natūralių teritorijų.

Klimatiniai faktoriai bei reljefas didžia dalimi lemia ir hidrografinio tinklo struktūrą.

Vandenys. Rajono hidrografinį tinklą sudaro įvairios prigimties ir paskirties paviršiniai vandenys – ežerai, upės, upeliai, tvenkiniai, dirbtinės vandens talpyklos, melioracijos kanalų ir griovių sistemos. Vandenys padengia apie 5,2 % rajono teritorijos.

Alytaus rajono padėtis paviršinių vandenų atšvilgiu nėra eilinė: pagrindinė hidrografinio tinklo ašis čia yra didžiausia ir svarbiausia Lietuvos upė Nemunas. Alytaus miestas užima bemaž centrinę padėtį hidrografiniu požiūriu įdomiausioje Nemuno vidurupio (nuo Katros žiočių iki pat Kauno) atkarpoje. Nemuno upė visais laikais Alytaus miestui darė didelę įtaką. Ši upė nuo seno buvo svarbus vandens kelias – rašytinių žinių apie laivybą turima jau nuo XIV a. Dabartiniais laikais Nemuno upė tinkama iki Balbieriškio. Nuo jo aukštyn (link Alytaus) gali plaukti tik nedideli motorlaiviai specialiai nužymėtu farvateriu, nes dugne gausu seklumų, akmenų.

Ties Alytumi Nemunas teka giliu ir palyginti siauru slėniu, o jo vagos plotis čia svyruoja nuo 100 iki 200 m. Upės vaga suspausta tarp aukštų pagrindinių krantų, todėl potvynių vandenys prateka siauromis akmenuotomis viršKrantėmis, kurios driekiasi iš abiejų vagos pusių. Upė Alytaus ruože ne tik vingiuota (Alytaus, Sudvajų kilpos), bet ir labai aktyvi geologine prasme – joje gausu rėvų, kuriose upės nuolydis staigiai didėja. Ties Alytumi žinomos Kiaulės, Paršiukų, Kuilio, Avino rėvos. Pastaroji laikyta smarkiausia vieta visame Nemune.

Hidrologinis upės režimas yra tampriai susijęs su sezoniniais klimatinių faktorių pasikeitimais, kurie didžiąja dalimi apsprendžia vandens lygį ir nuotėkį. Pavasario potvynis prasideda vidutiniškai kovo 13 – 16 d., tačiau kai kuriais metais jis būna gerokai anksčiau arba priešingai vėliau. Vidutinis pavasario potvynio debitas – 1130 m^3/s. Pasibaigus potvyniui Nemune prasideda vasaros – rudens nuosėkis, trunkantis apie penkis mėnesius (gegužės pabaiga – spalio vidurys), kai upę daugiausia maitina požeminis vanduo. Šiuo periodu mažiausi paros debitai (ties Nemajūnais) tik 126 m^3/s. Vandens nuosėkį retsykiais padidina lietaus poplūdžiai, tačiau jų debitai nepalyginamai mažesni už pavasario potvynių. Užšąla Nemunas gruodžio – sausio mėnesiais, ledo danga laikosi vidutiniškai 70 – 90 parų. Vandens vidutinė mėnesinė temperatūra dažniausiai yra 1 - 2˚C % žemesnė kaip atitinkamo mėnesio vidutinė oro temperatūra. Nemuną daugiausia maitina tirpstančio sniego ir požeminiai vandenys. Atitinkamai jie sudaro 40 % ir 35 % metų nuotėkio, o likę 25 % tenka lietaus vandeniui.

Be Nemuno, per šį kraštą teka Peršėkė, Dovinė, Varėnė. Čia tyvuliuoja daugiau kaip 70 ežerų, keturi tvenkiniai. Didžiausi ežerai yra Žuvintas (970 ha), Didžiulis arba Daugų (907 ha), Obelija (570 ha), Gilutis (245 ha).

Kiti paviršinių vandenų tinklo yra išlikę nedideli upeliai, kurie paprastai teka gilių griovių dugnais, hidrologinis režimas pažeistas, jie būna vandeningi tik pavasario polaidžio metu, po didesnių liūčių. Mažiausiai antropogeninės veiklos transformuoti išlikę tik keli upeliai – Alytupis

dešiniajame krante prie Alytaus piliakalnio ir Kirmajos upelis pačiame pietvakariniame Vidzgirio miško pakraštyje.

Remiantis Nutarimu dėl Lietuvos Respublikos vyriausybės 2001 m. rugsėjo 26 d. nutarimo Nr. 1171 „ Dėl miškų priskyrimo miškų grupėms tvarkos aprašo ir miškų priskyrimo miškų grupėms normatyvų patvirtinimo" pakeitimo 2010 m. balandžio 21 d. Nr. 855. Alytaus miškų urėdijos miškuose yra išskirtos šios vandens telkinių apsaugos zonos:

– Prie Nemuno ir Neries bei ežerų ir tvenkinių, kutių plotas didesnis kaip 200 ha, – 500 m.

– Prie ilgesnių kaip 50 km. upių ir ant tokių upių įrengtų tvenkinių bei prie ežerų ir tvenkinių kurių plotas didesnis kaip 50 ha – 200 m.

Praeitos miškotvarkos duomenimis, miškų urėdijos miškingumas buvo 21.8 %, dabartinės inventorizacijos nustatytas miškingumas – 23.5 %. Dabartinis Lietuvos miškingumas – 33,2%. Bendras Alytaus miškų urėdijos administruojamas plotas – 33030 ha, o miško žemės plotas – 32029 ha.

1.2.2. MIŠKŲ URĖDIJOS EKONOMINĖ IR SOCIALINĖ APLINKA

Alytaus rajonas, o tuo pačiu ir miestas kūrėsi ir augo palei Nemuną dešiniajame ir kairiajame jo krantuose.

Susikūrus Lietuvos respublikai Alytus tapo Dzūkijos ūkiniu ir kultūriniu centru.

Alytaus rajonas, kurio teritorija šiandien yra 1404 kvadratinių kilometrų, kaip administracinis vienetas įkurtas 1950 metais. Po devynerių metų jo teritorija buvo išplėsta. Vėliau įvykdyta dar keletas pakeitimų ir reformų. Tačiau tiek didesni, tiek mažesni miesteliai ir kaimai, priklausantys Alytaus rajonui, savo istoriją skaičiuoja nuo senesnių laikų. Kai kurių praeitis siekia ne vieną šimtmetį. Simnas, Daugai, Butrimonys ir Punia buvo žinomi Lietuvos didžiųjų kunigaikščių ir Lenkijos karalių dvaruose. Krokialaukis garsėjo valdovams auginamais žirgais. Pivašiūnuose, kurie 1639 metais buvo padovanoti Senųjų Trakų benediktinų vienuolynui, kasmet per Žolinės atlaidus susirenka tūkstančiai maldininkų iš Lietuvos ir užsienio pagarbinti stebuklingojo Švenčiausios Mergelės Marijos paveikslo. Alovėje 1795 metais carinės Rusijos valdžia įsteigė valsčių. Jam po 1831 metų sukilimo iki amžiaus pabaigos priklausė Alytaus miestas. Pirmieji Miroslavo parapijos metrikai datuojami 1746 metais. Svarbus objektas, turėjęs itin didelę reikšmę švietimui ir ypatingą vietą miestelio istorijoje – vienas iš seniausių Lietuvoje Marijonų vienuolynas. Jis įkurtas 1763 metais ir veikė iki 1864 metų. Pranciškonų vienuolynu tarpukariu garsėjęs Nemunaitis rašytiniuose šaltiniuose minimas nuo 1384 metų, o miesteliu vadinamas nuo 1519 metų. Raitininkai pirmą kartą paminėti daugiau kaip prieš 400 metų. Šiandien visi šie miesteliai yra seniūnijų centrai.

Sovietmečiu Alytus tapo pietų Lietuvos pramonės centru. Mieste buvo pastatytas medvilnės kombinatas, siuvimo fabrikas, sviesto gamykla, gelžbetoninių konstrukcijų gamykla,mašinų gamykla, mėsos kombinatas, skydinių namų gamybos kombinatas, vyno gamykla.

Aštuntajame dešimtmetyje mieste veikė 200 vietų tuberkuliozinė ligoninė, politechnikumas, 2 profesinės technikos mokyklos, 5 bendrojo lavinimo mokyklos, muzikos ir sporto mokyklos.

Alytaus miesto gyventojų skaičius kito sekančiai 1923 m. – 6322 gyv., 1940 m. – 9900 gyv., 1964 m. – 15600 gyv., 1974 m. – 40200 gyv., 2001 m. – 71460 gyv., 2012 m. – 58616 gyv.

Alytuje pagaminama 4,6% visos Lietuvos pramonės produkcijos. Mieste yra įvairių pramonės įmonių – šaldytuvų ir mašinų gamyklos, maisto pramonė (mėsos, pieno, gėrimų), siuvimo fabrikas, išvystyta medienos, statybų, chemijos, tekstilės, medvilnės pramonė. Alytaus šiaurės vakarinėje dalyje yra pramonės rajonas, kuriame susitelkę daug įmonių – AB „Snaigė" (šaldytuvų gamykla), AB „Alytaus gelžbetonis", UAB „Alkesta", Alytaus šiluminiai tinklai, Alytaus elektros tinklai (Lesto), „Lietuvos žaliava", UAB „Lamksti linija", UAB „Traidenis", AB „Kauno grūdai", UAB „Daisotra", UAB „Lisiplast", UAB „Svenheim", UAB „Sofa Brands", UAB „Stora Enso Timber", UAB „Graanul Invest", UAB „Litalka Elektronik", UAB „Koslita" ir kt. Rytiniame pramonės rajone įsikūrusios AB „Alita", AB „Alytaus chemija", UAB „Coca Cola HBC Alytus". Pietiniame pramonės rajone – AB „Astra" ir „Alytaus tekstilė". Veikia per 100 įmonių jungiantis VšĮ „Verslo kaimelis", įkurtas per 50 ha ploto pramonės parkas, kuriame veiklą pradėjo du investuotojai – UAB

„Premium oils“, UAB „Hansa Flex Hidraulinės Jungtys“. Jau pasirašytos sutartys su žvėrienos, vaisvandenių gamintojais, ketinančiais čia investuoti.

Alytaus miškų urėdijos miškai yra išsidėstę Alytaus (95,9 %) ir Varėnos rajonų savivaldybių (0,3 %) bei Alytaus miesto (3,8 %) teritorijose.

Alytaus rajono bendras teritorijos plotas pagal Lietuvos Respublikos žemės fondo duomenis yra 140,4 tūkst. ha, iš kurio 83,5 tūkst. ha arba 56,6 % užima žemės ūkio naudmenos.

Miškai, esantys rajono teritorijoje užima 33,0 tūkst. ha (23,5 %), keliai – 2.8 tūkst. ha (2,0 %), užstatytos teritorijos – 3,4 tūkst. ha (2,4 %), vandenys - 7,4 tūkst. ha (5,2 %) ir kita žemė (medžių ir krūmų želdiniai, pelkės, pažeista žemė, nenaudojama žemė) – 10,3 tūkst. ha (10,3 %).

Rajono teritorijoje gyvena 28,4 tūkst. gyventojų. Gyventojų daugumą sudaro lietuviai 97,3 % (27406), lenkai - 0,71% (201), totoriai - 0,63% (180), rusai - 0,55% (157). Rajoną sudaro 11 seniūnijų. Administracinis centras – Alytus. Kiti miestai – Daugai ir Simnas, svarbesni miesteliai - Butrimonys, Kriokialaukis, Miroslavas, Nemunaitis, Punia, Pivašiūnai. Rajoną kerta svarbūs krašto keliai: Naujieji Valkininkai – Daugai – Alytus, Kaunas – Prienai – Alytus, Alytus – Simnas – Kalvarija, Trakai – Rūdiškės – Pivašiūnai – Alytus. Alytaus miestą su Marijampole ir Kaunu jungia geležinkelis.

Įlgą laiką reikšmingą įtaką Alytaus plėtrai sudarė Nemunas. Per jį ties Alytumi buvo nutiesti du tiltai: vadinamasis Kaniukų tiltas ir Antano Juozapavičiaus tiltas. 2011 m. baigtas statyti trečiasis – Lietuvos tūkstantmečio tiltas, kartu su naujai nutiesta kelio atkarpa tapęs šiaurinio Alytaus miesto apvažiavimo dalimi.

XIX a. pabaigoje Alytus buvo sujungtas geležinkelio linija su Augustavu ir Vilniumi. Per Nemuną ties Alytumi buvo nutiestas aukščiausias – 33 metrus virš vandens paviršiaus iškilęs geležinkelio tiltas, kurį Pirmojo pasaulinio karo metu, 1915 m. besitraukdama Rusijos kariuomenė susprogdino. Tiltas netrukus buvo atstatytas, tačiau 1927 m. nugriautas, o visas geležinkelio ruožas nuo Alytaus iki Varėnos demontuotas. Lietuvai atkūrus nepriklausomybę sumažėjo traukinių maršrutų, kertančių miestą, skaičius. 1997 m. kovo 14 d. iš senosios Alytaus geležinkelio stoties išvyko paskutinis sąstatas. Nusprendus, kad traukinių keliamas triukšmas trukdo gyventojų ramybei, automobilių eismui, teršia orą, geležinkelio bėgiai buvo išardyti. Buvusio geležinkelio tilto vietoje panaudojant senąsias atramas 2013 m. pradėtas tiesti naujas pėsčiųjų ir dviračių tiltas.

Viešąjį transportą Alytuje šiuo metu sudaro maršrutiniai autobusai bei jų maršrutų tinklas mieste ir už jo ribų.

1939 m. dešiniajame Nemuno krante buvo įkurtas Alytaus aerodromas.

Rajone pagaminama 0,3 % Lietuvos pramonės produkcijos, 3,2 % gyvulininkystės produkcijos, 2,1 % Lietuvoje užauginamų javų, 2,7 % bulvių. Priemiestiniai miškai naudojami pakankamai intensyviai, retai gyvenamose teritorijose miškų ūkis sukuria daug darbo vietų ir yra daugelio smulkių kaimo gyvenviečių socialinio demografinio stabilumo pagrindas. VĮ. Alytaus miškų urėdija, būdama netoli nuo stambiausių Lietuvos miestų, stengiasi patenkinti vis augantį medienos poreikį pramonei, bei biokuro gamybai reikalingą, miško kirtimo atliekų, kiekį.

Rajone viena iš perspektyviausių verslų yra turizmas.

VĮ. Alytaus miškų urėdijos veiklos teritorijoje iš viso yra 33,0 t. ha miško žemės ir joje medienos sukaupta 8,3 mln.ktm. 2013.01.01. miškų urėdijos teritorijoje gyveno apie 87020 žmonių. Vienam gyventojui tenka 2,6 ha miško ir 95 ktm medienos (*Lietuvoje atitinkamai 0,67 ha ir 151 ktm*).

Alytaus miškų urėdijoje 2012 m. buvo 59 darbuotojai, iš jų 17 specialistai. Sezoniniam darbui miškų urėdija papildomai įdarbina kasmet apie 27 vietos gyventojus. Alytaus miškų urėdijoje dabar dirba 10 eiguliai Vienam specialistui (girininkai – 5, girininkų pavaduotojai – 5, eiguliai – 10) tenka apie 1110 ha valstybinio miško.

Per paskutiniuosius keturis metus Alytaus miškų urėdijos valstybinės reikšmės miškuose kasmet vidutiniškai paruošiama virš 50 tūkst.m^3 medienos (1.6. lentelė). Palyginus su 2003 m. miškų urėdija ruošė 57t. m^3.

MEDIENOS REALIZACIJA

1.6. lentelė

Realizuota medienos (tūkst. m^3)	**2010 m.**	**2011 m.**	**2012 m.**
Realizuota per medienos eksportuotojus	***10,03***	***8,15***	***10,44***
Realizuota vietos rinkoje	**40,13**	**46,18**	**41,78**
Padarinė mediena iš viso			
pjautiniai rąstai	20,75	21,98	25,73
popiermedžiai	3,66	6,63	4,25
taros rąstai	5,73	5,84	
Malkinė mediena	**20,02**	**19,87**	**22,25**
t.sk. plokščių mediena	8,94	10,05	12,42
Gyventojams parduota nenukirstu mišku		**3,6**	**4,9**

VĮ. Alytaus miškų urėdijos veiklos teritorijoje veikia 10 įmonių užsiimančių medienos apdirbimu. Stambesnė iš jų – Storaenco Lietuva.

Iš viso su VĮ. Alytaus miškų urėdija sudariusios pirkimo – pardavimo sutartis 2012 metams yra 45 įmonės, kurioms parduodama 95% miškų urėdijos pagamintos medienos. Stambiausi VĮ. Alytaus miškų urėdijos medienos pirkėjai 2012 m. buvo: UAB „Girių bizonas“, UAB „Bangenė“, UAB „GKF“, UAB „Storaenco Lietuva“.

Pagamintą malkinę medieną miškų urėdija realizuoja įmonėms pagal medienos pirkimo – pardavimo sutartis, mažmeninėmis kainomis – vietos gyventojams, savivaldybėms, mokykloms globos ir rūpybos skyriams bei kitiems pirkėjams.

Kirtimo atliekų ruošimas ir realizavimas biokuro gamybai: 2010 m. – 292,71 ktm, 2011 m. – 622,34 ktm, 2012 m. – 3485,37 ktm.

Katilinių, naudojančių medienos biokurą Alytaus miškų urėdijos teritorijoje nėra.

Gyventojams malkų stačiu mišku miškų urėdija pardavė 2011 m. – 3559 m^3, 2012 m. – 4942 m^3.

1.2.3. MIŠKŲ URĖDIJOS VEKLOS TERITORIJOS KELIAI IR GELEŽINKELIAI

Pagal LR kelių įstatymą (1995m.) automobiliniai keliai pagal eismo priemonių pralaidumą ir socialinę bei ekonominę jų reikšmę skirstomi į valstybinės ir vietinės reikšmės kelius. Valstybinės reikšmės keliai skirstomi į magistralinius, krašto ir rajoninius kelius. Vietinės reikšmės – į viešuosius ir vidaus kelius. Keliai nuosavybės teise priklauso valstybei, savivaldybėms, juridiniams ar fiziniams asmenims. Magistraliniai ir krašto keliai numeruojami. Valstybinės reikšmės kelius registruoja Susisiekimo ministerija, jų sąrašus tvirtina LR Vyriausybė. Vietinės reikšmės kelius registruoja bei jų sąrašus tvirtina savivaldybės.

Valstybinės reikšmės automobilių kelių sąrašas yra patvirtintas LR Vyriausybės 1999-06-09 nutarimu Nr.757.

Pagal Kelių įstatymą valstybinės reikšmės kelių juostos minimalus plotis pagal kelio kategorijas:

Kelio kategorija	Minimalus kelio juostos plotis, metrais	Sanitarinės zonos plotis
1) automagistralės ir I kat. keliai	39	po 150 metrų
2) II kategorijos keliai	28	po 70 metrų
3) III kategorijos keliai	22	po 50 metrų
4) IV kategorijos keliai	19	po 20 metrų
5) V kategorijos keliai	18	po 20 metrų

Nuo kelio briaunos į abi puses nustatoma kelio sanitarinė apsaugos zona. Jos plotis priklauso nuo kelio kategorijos arba eismo intensyvumo (automobilių skaičius per parą).

VĮ. Alytaus miškų urėdijos teritorijoje yra gana gausus gerų kelių tinklas. 100-ui ha miško tenka 6,8 km kelių (bendram plotui) iš jų 0,13 km. su dirbtine danga. Valstybinės reikšmės miškuose tenka taip pat 3,7 km. iš jų – 0,16 km su dirbtine danga. Atskirose girininkijose kelių tankumas labai nevienodas. Tankiausias (bendrame miškų urėdijos plote) kelių tinklas yra Sudvajų (100 ha miško – 4,2 km) ir Dzirmiškių (100 ha – 3,96 km) girininkijose, rečiausias – Dušnionių (100 ha – 1,95 km) girininkijoje, o valstybinės reikšmės miškuose tankiausias kelių tinklas yra Dzirmiškių (100 ha miško – 4,7 km), Sudvajų (100 ha miško – 4,59 km.) girininkijose, rečiausias – Punios (100 ha – 2,61 km)

Krašto keliai: Naujieji Valkininkai – Daugai – Alytus, krašto kelias Kaunas – Prienai – Alytus ,Alytus – Simnas – Kalvarija,Trakai – Rūdiškės – Pivašiūnai – Alytus.

VĮ. Alytaus miškų urėdijos teritorijoje yra iš viso 2195,17 km. Iš to kiekio vietinės reikšmės kelių 920,97 km, iš jų miškų urėdijos valdomų ir prižiūrimų kelių 41,6 km ir 1232,6 km kitų kelių.

VĮ. Alytaus miškų urėdijos teritoriją kerta geležinkelis Kaunas–Alytus–Marijampolė, kurio ilgis siekia per 60 km.

Visi keliai yra pažymėti miškų žemėlapiuose M 1:10000, M 1:25000. Valstybinės reikšmės ir vietiniai su dirbtine danga keliai pažymėti žemėlapyje M1:50000. Žemėlapiuose keliai sutartiniais ženklais suskirstyti pagal priklausomybę ir kelių plotį bei dangos tipą (su dirbtine danga ir natūralūs):

– Valstybiniai keliai su danga platesni kaip 14 m.;
– Savivaldybių keliai su danga 5-18 m pločio;
– Miškų urėdijos prižiūrimi keliai su danga 5-18 m pločio;
– Gruntkeliai 6-9 m pločio;
– Miško keliai 3-5 m pločio.

Kelių, esančių miškuose ar besiribojančių su jais, charakteristika pateikta sekančioje lentelėje.

KELIŲ CHARAKTERISTIKA

1.7. lentelė

Kelių charakteristika		Ilgis, km		100 ha miško tenka kelių, km	
		visuose miškuose	miškų urėdijos valdomuose	visuose miškuose	miškų urėdijos valdomuose
Dušnionių	Miško keliai	145,48	72,76	1,95	2,66
	Miškų urėdijos prižiūrimi keliai	13,7	12,91	0,18	0,47
	Kiti keliai	226,7			
	Iš viso girininkijoje	385,88	85,67		
Dzirmiškių	Miško keliai	276,6	176,52	3,96	4,7
	Miškų urėdijos prižiūrimi keliai	6,6	6,85	0,09	0,18
	Kiti keliai	329,1			
	Iš viso girininkijoje	612,3	183,38		
Kalesnykų	Miško keliai	128,91	84,91	2	3,07
	Miškų urėdijos prižiūrimi keliai	8,1	3,3	0,13	0,12
	Kiti keliai	208,5			
	Iš viso girininkijoje	345,51	88,21		
Punios	Miško keliai	117,48	105,99	2,19	2,61
	Miškų urėdijos prižiūrimi keliai	8,2	2,99	0,15	0,07
	Kiti keliai	393,2			
	Iš viso girininkijoje	518,88	108,99		
Sudvajų	Miško keliai	252,5	131,47	4,2	4,59
	Miškų urėdijos prižiūrimi keliai	5	0,35	0,08	0,01
	Kiti keliai	75,1			
	Iš viso girininkijoje	332,6	131,83		
Iš viso	Miško keliai	920,97	571,66	2,85	3,53
	Miškų urėdijos prižiūrimi keliai	41,6	26,41	0,13	0,16
	Kiti keliai	1232,6		3,82	
	Iš viso miškų urėdijoje	**2195,17**	**598,07**	**6,8**	**3,7**

1.2.4. ADMINISTRACINIS IR KADASTRINIS TERITORIJOS SUSKIRSTYMAS

VĮ. Alytaus miškų urėdijos miškai yra išsidėstę Alytaus rajono savivaldybės ir Alytaus miesto teritorijose. Nedidelė dalis miškų patenka į Varėnos rajono savivaldybei priklausančią teritoriją.

Žemėvaldų ir žemės sklypų identifikavimui atliktas kadastrinis rajonavimas, suskirstant rajonų savivaldybių teritorijas į kadastrines vietoves ir blokus. Alytaus rajono sav. (miškų urėdijos teritorijoje,) suskirstyta į 33 kadastrinių vietovių ir 207 blokus. Alytaus miesto savivaldybės teritorija patenkanti į VĮ. Alytaus miškų urėdijos administruojamus plotus suskirstyta į 1 kadastrinę vietovę. Varėnos savivaldybės teritorija patenkanti į VĮ. Alytaus miškų urėdijos administruojamus plotus suskirstyta į 1 kadastrinę vietovę ir į vieną kadastrinį bloką. Miškų masyvuose blokų ribos tapatintos su kvartalų ribomis, o kadastrinių vietovių – su girininkijų ribomis, tačiau jų ribos kai kur nesutampa su kadastrinių vietovių ribomis.

Formuojant kvartalus buvusiuose žemės ūkio sistemos miškuose stengiamasi kvartalų ribas tapatinti su kadastrinių vietovių ir blokų ribomis. Bloke yra 3-8 kvartalai, o atskirais atvejais ir daugiau nedu 50 kvartalų.

Žemės naudmenų pasiskirstymas pagal girininkijas ir kadastro vietoves pateikta girininkijų aiškinamuose raštuose.

1.2.5. MIŠKŲ URĖDIJOS VEIKLOS TERITORIJOS MIŠKŲ PASISKIRSTYMAS PAGAL ADMINISTRACINIUS VIENETUS, NUOSAVYBĖS FORMAS IR FUNKCINĘ PASKIRTĮ

Miškų urėdijos veiklos teritorija pagal administracinius vienetus ir nuosavybės formas. 2013-01-01 stoviui Alytaus miškų urėdijos veiklos teritorijoje inventorizuota 33,0 tūkst. ha miškų (1.8. lentelė), iš jų miškų urėdijos valdomi valstybinės reikšmės miškai (bendras inventorizuotas plotas) 16,6 tūkst. ha, miškų urėdijos valdoma nevalstybinės reikšmės žemė – 23,6 ha (daugiausiai žemė po pastatais ir kt. ne miško žemė), privatūs miškai ir miškai skirti nuosavybės teisių atkūrimui – 16,1 t. ha, kitų valdytojų ir naudotojų miškai – 233,3 ha.

MIŠKO ŽEMĖS PLOTAS PAGAL ADMINSTRACINIUS VIENETUS IR NUOSAVYBĖS FORMAS

1.8. lentelė

Naudotojų grupės	Bendras inventorizuotas plotas ha	Miško žemės plotas	Miško žemės plotas pagal savivaldybių teritorijas			
			Alytaus raj. sav.	Alytaus m. sav.	Varėnos raj. saviv.	Prienų raj. saviv.
Miškų urėdijos valdomi valstybinės reikšmės miškai	16588,3	16370,8	15322,7	1048,1		
Privatūs ir skirti nuosavybės teisių atkūrimo miškai	16109,8	15482,2	15339,4	2,5	139,9	0,4
Miškų urėdijos valdomi nevalstybinės reikšmės plotai	23,6	1,1	0,7	0,4		
Kitų naudotojų miškai	307,9	298,1	69,5	229		
Iš viso	**33029,6**	**32152,2**	**30732,3**	**1279,6**	**139,9**	**0,4**

MIŠKO ŽEMĖS PLOTAS PAGAL NAUDOTOJŲ GRUPES IR SAVIVALDYBES

1.9. lentelė

Naudotojai	Bendras inventorizuotas plotas ha	Iš viso miškų plotas ha	Pagal rajonų savivaldybes			
			Alytaus raj. sav.	Alytaus m. sav.	Varėnos raj. sav.	Prienų raj. sav.
Miškų urėdijos, NP, valstybinių rezervatų valdomi VRM	16588,3	16370,8	15322,7	1048,1		
Privatūs ir skirti nuosavybės teisių atkūrimui miškai	16109,8	15482,2	15339,4	2,5	139,9	0,4
Savivaldybių valstybinės reikšmės miškai	232,5	230,8	3,5	227,3		
Kitų jurid. as. valdomi valstybinės reikšmės miškai	0,1	0,1	0,1			
Miškai, siūlomi išjungti iš miškų urėdijų valdomų VRM plotų	19,3	11,4	10,1	1,3		
Miškų urėdijos valdomi nevalstybinės reikšmės plotai	23,6	1,1	0,7	0,4		
Savivaldybių valdomi nevalstybinės reikšmės plotai						
Miškai, siūlomi išjungti iš kitų asmenų valdomų valst.reikšmės miškų plotų	52,4	52,4	52,4			
Miškų urėdijų valdomi miškai siūlomi įtraukti į VRM plotus	3,6	3,4	3,4			
Iš viso	**33029,6**	**32152,2**	**30732,3**	**139,9**	**1279,6**	**0,4**
Alytaus miškų urėdijos miškingumas %	**23,9**					

Praeitos miškotvarkos duomenimis, miškų urėdijos miškingumas buvo 21,8% . 1987 m. inventorizacijos nustatytas miškingumas – 64,7%. O dabartinis Alytaus miškų urėdijos miškingumas yra 23,5%, tai mažesnis negu vidurkis Lietuvoje. Dabartinis Lietuvos miškingumas – 33,2%.

VĮ. Alytaus miškų urėdijos valdomiems valstybinės reikšmės miškams priskirti 16,6 tūkst. ha arba 50 %. Privatūs ir skirti nuosavybės teisių atkūrimui miškai sudarė 16,1 tūkst. ha arba 49 % nuo viso inventorizuoto ploto. Likęs plotas – 0,3 tūkst. ha (1%) kitų naudotojų (2 pav.). Jiems

priskirti miškai, kurių ribos patvirtintos pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. spalio 23 d. nutarimą Nr. 1154 (2008 m. gruodžio 3 d. nutarimo Nr. 1308 redakcija).

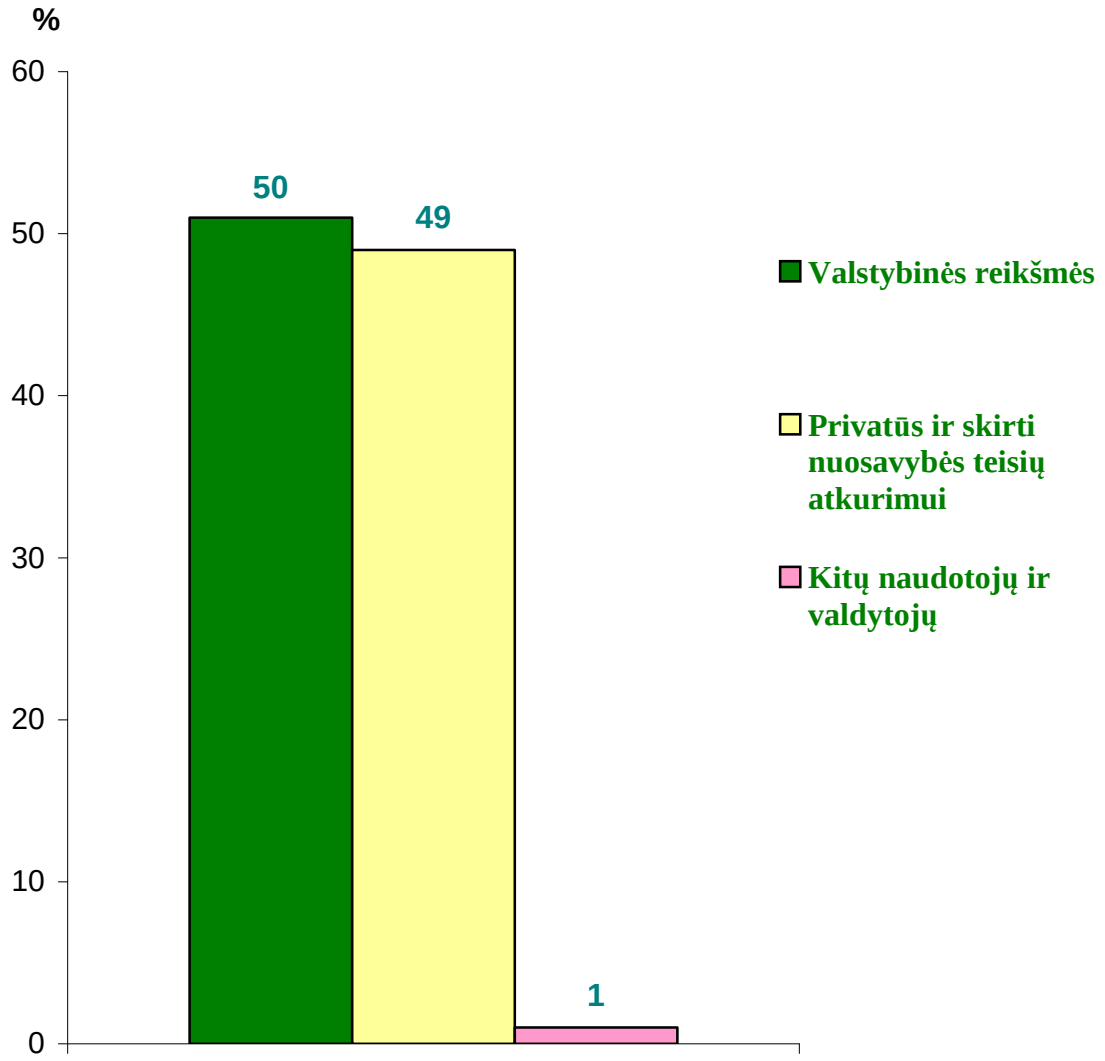

2 pav. Miškų plotas pagal nuosavybę ir naudotojus

Teritorijos miškingumas ir jo kaita. Visa Alytaus miškų urėdijos veiklos teritorija užima 33,0 tūkst. ha plotą. (1.10. lentelė) Miškų urėdijos miškingumas yra 23,9% (santykis miško žemės ploto su teritorijos plotu). Lyginant su 2003 m. miškotvarkos duomenimis, teritorijos miškingumas padidėjo 1,7 %. (1.11. lentelė). Tai įvyko dėl inventorizuotų naujai apaugusių ar atkurtų medynų buvusiose žemės ūkio naudmenose ir dėl dalies pelkių inventorizuotų medynais

MIŠKO ŽEMĖS PLOTO IR TERITORIJOS MIŠKINGUMO KAITA

1.10. lentelė

Miškotvarka	Miškų urėdijos teritorijos plotas, (tūkst.ha)	Miško žemės plotas (tūkst.ha)	Teritorijos miškingumas (%)	Vidutinis Lietuvoje (%)
1990 m.	21,9	19,8	15,0	28,2
2003m.	31,9	31,3	21,8	30,9
2012 m.	33,0	32,1	23,9	33,2

Per 22 metus Alytaus raj. miškingumas padidėjo 8,9%. Lietuvoje miškingumas didėjo tolygiai.

TERITORIJOS MIŠKINGUMAS PAGAL GIRININKIJAS

1.11. lentelė

Girininkija	Bendras teritorijos plotas, ha	Miško žemės plotas, ha	Miškingumas, %
Dušnionių	25321	7410,6	29,3
Dzirmiškių	28460	7045,4	24,8
Kalesnykų	25588	6367,9	24,9
Punios	42842	5386,4	12,6
Sudvajų	12211	5941,9	48,7
Viso:	134392	32152,2	23,9

Miškų urėdijos veiklos teritorija pagal funkcinę paskirtį. Miškai pagal funkcinę paskirtį suskirstyti į pogrupius, o pagal nustatytą ūkinį režimą pogrupiai priskiriami atitinkamoms miškų grupėms.

Miškų pogrupiu suprantama miško teritorijos dalis paprastai naudojama vienam svarbiausiam tikslui (rezervatiniam, apsauginiam, rekreaciniam, ekosistemų apsauginiam ar ūkiniam). Miško masyvas, jo dalis, kvartalas ar sklypas, tuo pačiu metu atliekantis kelias funkcijas (pvz. vandens apsaugos ir rekreacines), priskiriamas tik vienam (pagal svarbiausią funkciją) miško pogrupiui. Saugomose teritorijose išskiriamos funkcinės zonos laikomos atskirais pogrupiais.

Mažiausias miško pogrupiui priskiriamas plotas yra taksacinis sklypas. Atskiros sklypo dalys su skirtingu ūkiniu režimu į pogrupius neskirstomos. Visas sklypas priskiriamas tam pogrupiui, kuris užima didesnę sklypo dalį. Kai sklypo dalių ūkinis režimas labai skiriasi, formuojami keli atskiri sklypai.

Saugomi gamtos ir kultūros paveldo objektai (medžiai, lizdavietės, pilkapiai, memorialai ir kt.) priskiriami pogrupiui, įskaitant šių objektų teritoriją ir jos apsaugos zoną. Kai šie objektai užima ne mažiau kaip pusę taksacinio sklypo ploto, pogrupiui priskirtas visas sklypas. Kai minėti objektai užima nedidelį plotą ir neišskiriami atskiru sklypu, jie žymimi planinėje medžiagoje sutartiniais ženklais ir aprašomi taksoraštyje.

MIŠKŲ URĖDIJOS VEIKLOS TERITORIJOS MIŠKŲ GRUPĖS IR POGRUPIAI

1.12. lentelė

Grupių ir pogrupių pavadinimai	Inventorizuotas plotas, ha	% nuo viso ploto	Miško žemės plotas, ha	Medynų plotas, ha	% nuo medynų ploto
I grupės (specialios paskirties) miškai	459,1	2,8	456,3	432,5	2,8
II grupės (specialios paskirties) miškai	4213,2	25,4	4151,5	3894,8	25,4
A. Ekosistemų apsaugos miškai	3486,1	21,0	3440,7	3298,5	21,0
B. Rekreaciniai miškai	727,1	4,4	710,8	596,3	4,4
III grupės (apsauginiai) miškai	1823,0	11,0	1803,8	1723,4	11,0
IV grupės (ūkiniai) miškai	10093,0	60,8	9959,2	9402,8	60,8
Iš viso:	**16588,3**	**100,0**	**16370,8**	**15453,5**	**100,0**

1.2.6. SAUGOMOS TERITORIJOS. GAMTOSAUGOS, KULTŪROSAUGOS TERITORIJŲ YPATYBĖS

Saugomų gamtinių teritorijų apskaitą, apsaugą bei tvarkymą reglamentuoja Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymas (Žin., 1993, Nr. 63-1188; 2001, Nr. 108-3902), o

saugomų kraštovaizdžio kultūrinių objektų – Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymas (Žin., 1995, Nr. 3-37; 2004, Nr. 153-5571).

Saugomos gamtinės teritorijos registruojamos, įrašant jas į LR Saugomų teritorijų registrą (atsakingas tvarkytojas – Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos). Kultūros vertybės registruojamos įrašant jas į LR Nekilnojamų kultūros vertybių registrą (atsakingas tvarkytojas – Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos).

Vertingiausi saugomi kraštovaizdžio objektai skelbiami gamtos ir kultūros paminklais. Gamtos paminklus skelbia LR Vyriausybė Aplinkos ministerijos teikimu. Valstybinės reikšmės istorijos, archeologijos ir kultūros paminklus LR Vyriausybės teikimu tvirtina Seimas.

Saugomų teritorijų naudojimą ir apsaugą reglamentuoja bendrieji nuostatai. Kiekvienas valstybinis rezervatas ir valstybinis parkas turi individualius nuostatus. Valstybiniai draustiniai taip pat gali turėti individualius nuostatus.

Kultūros vertybių priežiūrą, tvarkymą ir naudojimo sąlygas nustato pagrindinis dokumentas – apsaugos reglamentas.

VĮ. Alytaus miškų urėdijos teritorijoje esami miško žemėse valstybiniai parkai, valstybiniai ir savivaldybių įsteigti draustiniai bei saugomi kraštovaizdžio objektai pateikti atskirose lentelėse, o nepatenkantys į miško žemes trumpai aprašyti tekstinėje dalyje.

Gamtosaugos ir kultūrosaugos teritorijų ypatybės. VĮ.Alytaus miškų urėdijoje valstybinių draustinių ir valstybinių parkų teritorijose yra inventorizuota saugomų teritorijų bendro ploto 4827,8 ha (14,6 % nuo viso miškų ploto) iš to skaičiaus – 4751,8 ha miško žemės ploto. Valstybinės reikšmės miškuose – 3943,5 ha (23,8 % nuo viso valstybinės reikšmės miškų ploto), o miško žemės ploto 3898,6 ha pakliūna į saugomų teritorijų miškus. Be šių miškų, saugomoms teritorijoms priskiriami saugomų gamtos paveldo objektų, buveinių, paukščių apsaugai svarbios teritorijos ir gamtos išteklių sklypų miškai, priešeroziniai ir apsauginiai (laukų, vandens telkinių, miško sėkliniai medynai) miškai. (Žiūrėti į 12 priedą)

Valstybinių draustinių ribos ir plotai patvirtinti Lietuvos Respublikos vyriausybės 1997 12 29 nutarimu Nr.1486. VĮ. Alytaus miškų urėdijos teritorijoje yra 6 valstybiniai draustiniai. Pagal saugomų gamtos ir kultūros paveldo teritorijų kompleksų (vertybių) pobūdį visi draustiniai yra gamtiniai: Pivašiūnų ir Sudvajų geomorfologiniai, Sabališkės ir Varčios pedologiniai, Balkasodžio ir Vidzgirio botaniniai draustiniai bei Ilgininkų botaninis – zoologinis draustinis. Taip pat vienas savivaldybės draustinis – tai Ilgininkų botaninis – zoologinis, esantis esantis Varėnos rajono savivaldybės teritorijoje bei Gulbinės ornitologinis draustinis, esantis Alytaus mieste.

– ***Vidzgirio botaninis draustinis*** įsteigtas 1960 m., kurio bendras plotas 387 ha. VĮ. Alytaus miškų urėdijos teritorijoje inventorizuotas miško žemės plotas – 380 ha. Steigiant draustinį, vienas iš pagrindinių tikslų buvo“ apsaugoti gražiausią, natūralų su vaizdingais gamtovaizdžiais Nemuno slėnį, Pietų Lietuvos mišką – parką, vertingą mokslui 100 – 120 metų ąžuolyną, didžiausią Respublikoje skroblyną, retuosius augalus, įrašytus į Lietuvos raudonąją knygą: daugiametę blizgę, paprastąją gebenę, miškinį česnaką, tuščiavidurį rūtenį, daržinį požirnį, paprastąją rusmenę“ (Gamtos apsauga, 1976).

– ***Balkasodžio botaninis draustinio*** bendras plotas 243 ha, kur 240,9 ha inventorizuota miško žemė priklausanti VĮ. Alytaus miškų urėdijai. Draustinis įsteigtas 1992 m., kurio tikslas – išsaugoti Nemuno slėnio termofilinių pušynų augalų bendrijas su retomis nykstančiomis augalų rūšimis, vertingomis augalų bendrijomis. Draustinis yra Miroslavo seniūnijoje, Norūnų miške.

– ***Pivašiūnų geomorfologinis draustinis*** įsteigtas 1992 m., kurio bendras plotas 447,3 ha. Miško žemei VĮ. Alytaus miškų urėdijos teritorijoje priklauso 245,2 ha, miškų urėdijos valdomi valstybinės reikšmės miškai užima 71,9 ha. Draustinis įsteigtas siekiant išsaugoti Dzūkų aukštumų tarpduburinius moreniniusmasyvus, raiškias reljefo formas. Draustinis plyti Pivašiūnų seniūnijoje.

– ***Sudvajų geomorfologinis draustinis draustinis*** įsteigtas 1992 m. Bendras plotas – 302,0 ha, iš jo miško žemės – 285,8 ha, įsteigtas siekiant išsaugoti Nemuno upės slėnio poledyninį erozinį kalvyną. Draustinis plyti Nemunaičio seniūnijoje, Sudvajų miške. Sudvajų miškas taip pat pasižymi ir didelę gamtinę vertę turinčiais medynais, retomis, saugotinomis augalų bendrijomis,turtingomis retųjų rūšių augalų: retažiedžių miglių, stačiųjų atgirių.

– ***Sabališkės pedaloginis draustinis*** įsteigtas 1988 m. Jo bendras plotas 130,0 ha, iš kurio 126,1 ha miško žemė esanti VĮ. Alytaus miškų urėdijos teritorijoje. Draustinis įsteigtas siekiant išsaugoti Rytų lietuvos aukštumų vakarinių atšlaičių velėninius glėjinius priemolio dirvožemius. Draustinis pasižymi brandžiais medynais, augaviečių mozaika ir didele miško bendrijų įvairove – nuo viksvinių juodalksnynų iki eglynų ir ąžuolynų. Labai vertingi pietiniai miško kvartalai, kuriuose auga seni ąžuolynai. Juose aptikta nemaža retųjų rūšių vabzdžių, gyvena daug paukščių, žinduolių. Draustinis plyti Alytaus seniūnijoje, sabališkio miške.

– ***Varčios pedologinis draustinis*** įsteigtas 1988 m., kurio bendras plotas 99 ha. Miško žemės plotas priklausantis VĮ. Alytaus miškų urėdijai yra 96,3 ha. Draustinis įsteigtas siekiant išsaugoti Pietų Lietuvos aukštumų šiaurinių atšlaičių velėninius jaurinius glėjinius dirvožemius. Draustinis yra Alovės seniūnijos Varčios miško šiaurinėje dalyje.

Varėnos rajono **savivaldybės** tarybos sprendimu Nr. IV – 438, 2002-12-18 įsteigtas ***Ilgininkų botaninis – zoologinis draustinis***,kurio bendras plotas 112 ha. Miško žemės plotas priklausantis VĮ. Alytaus miškų urėdijai yra 70,8 ha. Draustinis įsteigtas siekiant išsaugoti natūralią Ilgininkų tarpinio tipo pelkę, derlingus mišrių miškų medynus, teritorijai būdingas augalijos ir gyvūnijos bendrijas, retų ir įrašytų į Raudonąją knygą įrašytų augalų ir gyvūnų rūšių buveines. Nemažai retų drugių rūšių, šioje teritorijoje peri juodieji gandrai, ereliai rėksniai, pilkosios meletos, gervės ir kt.

Verta paminėti, kad Alytaus mieste yra dar vienas savivaldybės draustinis, tai ***Gulbinės ornitologinis draustinis***, įsteigtas 1990 m. Alytaus miesto savivaldybės I-o šaukimo Tarybos I sesijos sprendimu, kurio plotas 8 ha. Miško žemės plotas į jį nepatenka. Gulbinės ornitologinis draustinis yra dirbtinai suformuotas tvenkinys Putinų ir Naujosios gatvės sankryžoje. Jame, nepaisant artimos gyvenamųjų kvartalų ir pramoninio rajono kaimynystės bei intensyvaus eismo gatvėse, telkiasi dideli paukščių būriai. Pagal saugomų gamtos paveldo teritorijų kompleksų pobūdį visi savivaldybės draustiniai priskirti gamtiniams.

– ***Nemuno kilpų regionis parkas:***

Nemuno kilpų regionis parkas įsteigtas Lietuvos Respublikos Aukščiausios Tarybos 1992 m. rugsėjo 24 d. nutarimu Nr.I-2913 unikaliam didžiųjų Nemuno kilpų ir Punios šilo kraštovaizdžiui, jo gamtinei ekosistemai bei kultūros paveldo vertybėms išsaugoti.

Nemuno kilpų regioninio parko bendras plotas 25,2 tūkst. ha. Didžioji dalis priklauso Kauno apskričiai ir tik apie 4,0 tūkst. ha Alytaus apskričiai.

Parko ašis – Nemuno upė, teisingiau jos vidurupio 78 kilometrų ruožas, prasidedantis 3 kilometrai aukščiau Punios, Balbieriškio, Prienų ir Birštono kilpos.

Parko teritorijoje į Nemuną įteka daugiau nei 40 upelių. Jų slėniai, raguvos nepaprastai vaizdingi.

Upeliai teka per miškus, tad jų vanduo šaltas ir švarus. Ežerų parke nėra, todėl vandens telkiniai teužima 6 %. Užtat miškai – net 67 %. Į parko teritoriją patenka didelė dalis Prienų šilo ir visas Punios šilas.

Parko teritorijoje palei Nemuną ir Verknę išsidėstę dvidešimt piliakalnių, bet yra du ant kurių verta užkopti, tai garsusis Punios ir ne mažiau didingas Birštone Vytauto kalnai.

LRV 1997 m. kovo 17 d. nutarimu Nr.244 patvirtinta parko planavimo shema.

Nemuno kilpų regioniniame parke yra vienas Punios rezervatas ir 17 draustinių: 6 kraštovaizdžio, 1 botaninis – zoologinis, 2 botaniniai, 3 hidrografiniai, 2 geomorfologiniai, 1 archeologinis ir 2 urbanistiniai.

Regioniniame parke yra 27 vertingi gamtiniai kraštovaizdžio objektai (7 geologiniai, 2 hidrogeologiniai, 7 geomorfologiniai, 2 hidrografiniai, 9 botaniniai). Nemuno ir Verknės vingiuose stūkso 21 piliakalnis.

Punios kilpa. Viena įdomiausių Nemuno vagoje – Punios kilpa, kurios apjuosta miškų teritorija – Punios šilas priklauso Alytaus miškų urėdijai. Punios kilpos ilgis 19 km.

Punios šilas. Svarbiausia Punios kilpos vertybė – pirmykščių didžiųjų Lietuvos girių bruožus išlaikęs unikalus Punios šilo kraštovaizdis. Tai vienas vertingiausių šilų Lietuvoje, didžiausias Lietuvos miškas upės slėnyje (plotas daugiau nei 2700 ha). Punios šilas garsėja kaip aukščiausių

Lietuvos mežių karalystė, pasižymi našiausiais medynais. Medynų sudėtis labai marga, vyrauja pušynai ir eglynai. Punios šile auga apie 700 augalų rūšių. Labai įdomi ir šilo gyvūnija.

Pagal 2012 m. miškotvarkos duomenis Nemuno kilpų regioniniam parkui priklauso 3297,4 ha Alytaus miškų urėdijos teritorijos plotas, kur iš jų 3243,3 ha miško žemė. Nemuno kilpų regioniniam parkui priskirta pagrinde Punios ir nežymi dalis Dzirmiškių girininkijų miškų teritoritorijų.

Parko teritorija, kuri įeina į Alytaus miškų urėdijos valdomą plotą pagal gamtos ir kultūros vertybes, jų pobūdį, apsaugos formas ir naudojimo galimybes skirstoma į šias funkcines zonas:

– **konservacinio prioriteto zoną,** sudaro Punios šilo gamtinis rezervatas, punios kraštovaizdžio draustinis ir punios šilo botaninis – zoologinis draustinis;

– **ekologinės apsaugos prioriteto zona** – tai vandens telkinių apsaugos zonos apima Nemuno slėnių arba jų šlaitus dalis, kuriose vyrauja miškas ir agrarinių teritorijų mozaika. Miško žemės ekologinės apsaugos zonose plotas priklausantis Punios ir Dzirmiškių girininkijoms yra 483,6 ha. Tikslas – išlaikyti ir plėsti miškų, atliekančių upių, šlaitų, dirvožemio, laukų, pakelių bei gyvenamosios aplinkos apsaugos funkcijas, plotus ir reguliuoti kitas šių teritorijų naudojimo funkcijas;

– **miškų ūkio zoną,** kurią sudaro miško ūkio teritorijos į ją patenką 25,9 ha;

– **gyvenamojo prioriteto zoną,** kuriai priskirtas Punios miestelis.

Nemuno kilpų regioninio parko dalyje, patenkančioje į Alytaus miškų urėdijos teritoriją, yra išskirti 1 rezervatas ir 2 draustiniai:

- Punios šilo gamtinio rezervato miško žemės plotas 455,8 ha. Tikslas – išsaugoti pirmykščių Lietuvos girių bruožus, išlaikiusį unikalų Punios šilo gamtinį kraštovaizdį su mokslui vertingais augalijos bei gyvūnijos kompleksais.
- Punios kraštovaizdžio draustinis – Alytaus miškų urėdijos teritorijoje inventorizuotas miško žemės plotas 85,9 ha. Tikslas – išsaugoti išraiškingą, stačių miškingų Nemuno ir Punelės šlaitų kraštovaizdį su vienu žymiausių ir didžiausių Lietuvoje Punios piliakalniu bei Punios bažnyčios Architektūriniu kompleksu, vykdant teritorijoje apsauginį miškų ūkį bei pažintinį rekreacinį naudojimą.
- Punios šilo botaninis – zoologinis draustinis – apima visą Punios šilo dalį, išskyrus gamtinį rezervatą. Miško žemės plotas Punios girininkijoje 2201,3 ha. Tikslas – išsaugoti etalonines Punios šilo biocenozes su sengirių tipo medynais, medžiais – gamtos paminklais, retųjų augalų rūšių, įrašytų į Lietuvos raudonąją knygą, taip pat archeologinėmis vertybėmis, teritorijoje vykdant reguliuojamą miškų ūkį bei pažintinę rekreaciją.

– ***Žuvinto biosferos gamtinis rezervatas***:

Žuvinto rezervatas – seniausias Lietuvoje valstybinis rezervatas, įkurtas 1937 m. Rezervatas apima Žuvinto ežerą (970 ha), vieną didžiausių Lietuvos aukštapelkių (3400 ha), žemapelkes (apie 2000 ha) ir nedidelius aplinkinius miškus. Bendras rezervato plotas – 7500 ha. Žuvinto ežeras susiformavo traukiantis ledynams. Tai sparčiai dumblėjantis,gausiai apaugęs žoline augalija, labai seklus (vidutinis gylis – 0,6 m) ežeras. Įvairi ir turtinga rezervato augalija.

Lietuvos respublikos vyriausybės 2002 m. lapkričio 19 d. nutarimu Nr. 1817 Žuvinto valstybinio rezervato, Žaltyčio ornitologinio ir Amalavo botaninio – zoologinio draustinių pagrindu įsteigtas Žuvinto biosferos rezervatas, kurio plotas 18490 ha. Remiantis šiuo nutarimu patvirtinti biosferos rezervato nuostatai ir jo ribų planas.

Žuvinto biosferos rezervatas yra Alytaus apskrities Alytaus (6954 ha) ir Lazdijų (1180 ha) rajonų savivaldybių bei Marijampolės apskrities Marijampolės savivaldybės (10361 ha) teritorijose.

Žuvinto biosferos rezervato stuburas yra Žuvinto ežeras, jis be galo svarbus daugeliui rūšių paukščiams. Rezervate užregistruota 234 rūšys sparnuočių.

Žuvinto biosferos rezervate specialiai saugomos šios 14 į Paukščių direktyvą įrašytos perinčios rūšys: didysis baublys (Botaurus stellaris); nendrinė lingė (Circus aeruginosus), pievinė lingė (Circus pygargus), tetervinas (Tetrao tetrix), švygžda (Porzana porzana), griežlė (Crex crex), plovinė vištelė (Porzana parva), gervė (Grus grus), tikutis (Tringa glareola), juodoji žuvėdra

(Chlidonias niger), vidutinis margasis genys (Dendrocopos medius), baltnugaris genys (Dendrocopos leucotos), mėlyngurklė (Luscinia svecica), meldinė nendrinukė (Acrocephalus paludicola).

Nors Žuvintas garsėja kaip paukščių ežeras, tačiau čia veisiasi daug kitų gyvūnų. Rezervate ir jo apylinkėse gyvena 43 rūšys žinduolių, 15 – varliagyvių ir roplių.

Be galo mozaikiška ir turtinga Žuvinto rezervato augalija.

Žuvinto biosferos rezervate saugoma 16 Europos svarbos buveinių tipų: pelkiniai miškai (3600 ha), pelkiniai lapuočių miškai (572 ha), aliuviniai miškai (861 ha), skroblynai (658 ha), žolių turtingi eglynai (26 ha), aktyvios aukštapelkės (214 ha), tarpinės pelkės ir liūnai (380 ha), degradavusios aukštapelkės (1158 ha), šarmingos žemapelkės (60 ha), aliuvinės pievos (62 ha), mezofitų šienaujamos pievos (10 ha), melvenynai (7 ha), eutrofiniai aukštieji žolynai (0,4 ha). Pagal Buveinių direktyvą Žuvinto biosferos rezervate saugomos 9 rūšys: augalai: dvilapis purvuolis (Liparis loeselii), pelkinė uolaskėlė (Saxifraga hirculus), žvilgančioji riestūnė(Hamatocaulis vernicosus); moliuskas - mažoji suktenė (Vertigo angustior); vabzdžiai: didysis auksinukas (Lycaena dispar), baltamargė šaškytė (Euphydryas maturna), plačioji dusia (Dytiscus latissimus); varliagyvis - raudonpilvė kūmutė (Bombina bombina); žinduolis - ūdra (Lutra lutra).

Žuvinto biosferos rezervate aptinkamoms vertingoms rūšims, gamtos kompleksams išsaugoti reikalingos skirtingos priemonės. Visa biosferos rezervato teritorija pagal gamtos vertybes, jų pobūdį, apsaugos formas ir panaudojimo galimybes skirstoma į konservacinio (gamtiniai rezervatai, draustiniai), ekologinės apsaugos prioritetų, ekosistemų atkūrimo ir ūkinės veiklos zonas.

Žuvinto biosferos rezervatui priskirta labai maža Alytaus miškų urėdijos miškų teritorijos dalis – 63,4 ha miško žemės plotas.

Kiaulyčios botaniniame–zoologiniame draustinyje (730 ha) saugomi žemapelkės ir liūnai, juosiantys Žuvinto aukštapelkę iš pietų pusės bei čia gyvenantys pelkių ir pievų paukščiai, viksvinių pievų bendrijos. Kiaulyčios draustinio viksvynuose aptinkamos meldinės nendrinukės - patys rečiausi Europoje nedideli paukščiai giesmininkai, retuose nendrynuose - pievinės lingės. Atviresnėse vietose išgirsi griežlių, švygždų, retkarčiais aptinkami stulgiai. Kiaulyčios botaninio – zoologinio draustinio dalis patenkanti į Alytaus miškų urėdijos teritoriją miško žemės plotas yra 41,9 ha, ekologinės apsaugos dalis – 18,7 ha bei biosferos rezervato ūkinės zonos miško žemės plotas – 2,8 ha. Visas Žuvinto biosferos rezervato plotas, kuris yra Alytaus miškų urėdijos teritorijoje priklauso Punios girininkijai.

EUROPOS EKOLOGINIO TINKLO NATURA 2000 TERITORIJOS

Lietuvoje steigiamos Europos ekologinio tinklo Natura 2000 teritorijos, kurias šiuo metu sudaro paukščių apsaugai svarbios teritorijos (sutrumpintai – PAST) ir vietovės, atitinkančios gamtinių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus (sutrumpintai – BAST). Pirmos iš jų – paukščių apsaugai svarbios teritorijos jau yra Lietuvoje įsteigtos ir patvirtintos Europos Komisijos, o vietovės, atitinkančios buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus bus įsteigtos per artimiausius 3 metus. Tokių teritorijų preliminarus sąrašas jau yra pateiktas Europos Komisijai. Ateityje, šios teritorijos taip pat įgys nacionalinių saugomų teritorijų statusą.

Į VĮ Alytaus miškų urėdijos administruojamą teritoriją patenka patvirtintos Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2009 m. balandžio 22 d. įsakymu Nr. D1-210 vietovės atitinkančios gamtinių buveinių apsaugai svarbių teritorijų (BAST) atrankos kriterijus ir skirtos pateikti Europos Komisijai: Nemuno kilpos (miško žemės nėra), Punios šilas, Žuvinto ežeras ir Buktos miškas, Vidzgirio apylinkės, Norūnų miškas.

Teritorijose, aptiktos Europos Sąjungos svarbos rūšys ir buveinės yra saugomos, remiantis patvirtintais bendraisiais buveinių ir paukščių apsaugai svarbių teritorijų nuostatais. Iš viso VĮ Alytaus miškų urėdijos teritorijoje išskirta ir įtraukta į saugotinų buveinių sąrašus 3301,5 ha (bendro inventorizuoto miškų ploto) Europos Sąjungos svarbos buveinių. Iš jų 3237,6 ha valstybinės reikšmės miškai.

Lietuvos Respublikos saugomos teritorijos arba jų dalys, kuriose yra ***paukščių apsaugai svarbių teritorijų*** (PAST) patvirtintos LR Vyriausybės 2004 m. balandžio 8 d. nutarimu Nr.399

(LRV 2006 m rugpjūčio 25 d. nutarimo 819 redakcija) bei papildytos LR Vyriausybės 2010 m. kovo 24 d nutarimu Nr. 313 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. balandžio 8 d. nutarimo nr. 399 „Dėl Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų arba jų dalių, kuriose yra paukščių apsaugai svarbių teritorijų, sąrašo patvirtinimo ir paukščių apsaugai svarbių teritorijų ribų pakeitimo“ VĮ. Alytaus miškų urėdijos teritorijoje yra šios: Nemunas tarp Pelėšiškių ir Balbieriškio (miško žemės nėra), Žuvinto, Žaltyčio ir Amalavo pelkės jų bendras inventorizuotas plotas – 60,2 ha.

Saugomų teritorijų tinklas kurtas, atsižvelgiant į regiono gamtinį karkasą. Jį sudaro geoekologinės takoskyros, migracijos koridoriai ir geosistemų vidinio stabilizavimo arealai. Pagal svarbą išskiriamos europinės, nacionalinės, regioninės ir vietinės reikšmės gamtinio karkaso dalys.

SAUGOMŲ TERITORIJŲ MIŠKŲ BENDRA CHARAKTERISTIKA (ha)

1.13. lentelė

Pavadinimas	Visas bendras plotas	Inventorizuotas plotas ha	Pagal nuosavybę		Medynų plotas	Pagal miškų grupes			
			valstybiniai	privatūs		I	II	III	IV
Valstybiniai draustiniai									
Pivašiūnų geomorfologinis draustinis	249,6	249,6	71,9	177,7	219,1			238,9	10,7
Sudvajų gromorfologinis draustinis	296,8	286,2	234,2	52,0	276,8			283,6	2,6
Sabališkės pedologinis	130	128,7	127,8	0,9	123		128,7		
Varčios pedologinis	99	97,2	96,3	4,7	94		97,2		
Balkasodžio botaninis	240	242,5	242,5		230,1		242,5		
Vidzgirio botaninis	387	382,8	381,3	1,5	366,8		382,8		
Iš viso:	**1604**	1387	1154	236,8	1309,8		851,2	522,5	13,3
Savivaldybių draustiniai									
Ilgininkų botaninis - zoologinis	112	74,9		74,9	70,0			0,5	74,4
Nemuno kilpų regioninis parkas									
Iš viso:	**25171**	3297,4	2792,6	504,8	3073,2	456,3	2247,1	511,6	28,3
Žuvinto biosferos pligonas									
Iš viso:	18490	66		66	63,4			33,4	30
Natura 2000 teritorijos									
PAST	715,1	60,2		59,7	58,5			35,3	24,9
BAST		3301,5	3237,5	64,0	3186,7	449,6	2790,9	36,1	24,9

VĮ ALYTAUS MIŠKŲ URĖDIJOS ĮSIPAREIGOJIMU SAUGOMI PLOTAI

Specialaus tarptautinio Lietuvos ir Švedijos vykdyto projekto metu buvo inventorizuotos tokie plotai, kurie Lietuvoje pavadinti Kertinėmis miško buveinėmis (toliau tekste - KMB), kurios užima tik nedidelę visų miškų dalį, tačiau jose telkiasi palyginti daug kraštovaizdyje aptinkamų biologinės įvairovės elementų, ypač retų ar nykstančių organizmų rūšių. Žinant, kur yra tokios buveinės, galima didelių išlaidų nereikalaujančiais metodais išsaugoti didelę biologinės įvairovės dalį.

Kertinės miško buveinė (KMB) – nepažeistas miško plotas, kuriame dabar yra didelė tikimybė aptikti nykstančių, pažeidžiamų, retų ar saugotinų specializuotų buveinių rūšių. KMB koncepcija buvo sukurta Švedijoje ir vėliau pritaikyta kitose Europos šalyse.

Potenciali kertinė miško buveinė (PKMB) – teritorija, kuri palyginti greitai (per kelis dešimtmečius) taps kertine miško buveine, jeigu ji bus tvarkoma siekiant palaikyti biologines vertybes. Kertinės ir potencialios kertinės miško buveinės papildo esamą saugomų teritorijų tinklą užtikrinantį biologinės įvairovės išsaugojimo sistemą.

Miškų valdymo taryba (Forest Stewardship Council – FSC), veikianti kaip tarptautinė nevyriausybinė organizacija, yra sukūrusi tarptautinę miškų sertifikavimo sistemą. 2005 metais pagal FSC principus ir kriterijus buvo sertifikuoti ir VĮ Alytaus miškų urėdijos miškai. Įpatingas dėmesys buvo skirtas biologinės įvairovės ir su ja susijusių vertybių išsaugojimui. Tuo tikslu miškų urėdijoje buvo atlikta kertinių miško buveinių inventorizacija. Valstybiniuose miškuose išskirtos 142 kertinės miško buveinės, kurių plotas 907,46 ha. Kertinė miško buveinė – tai nepažeistas miško plotas, kuriame dabar yra didelė tikimybė aptikti nykstančių, pažeidžiamų, retų ar saugotinų specializuotų buveinių rūšių. Kertinės miško buveinės neturi tam tikro apibrėžto dydžio. Tai gali būti pavienis medis ar maža, tik kelių dešimčių kvadratinių metrų ploto, šaltiniuota vieta, tiek kelių hektarų seno miško ar medžiais apaugusios ganyklos plotas. Biologiškai seni medžiai, stuobriai ir virtuoliai, randami senuose miškuose, taip pat saulės apšviestoje vietoje augantys pavieniai medžiai, pamiškių bendrijos su žydėjimo metu daug nektaro ir žiedadulkių išskiriančiais krūmais ir medžiai augantys agrariniame kraštovaizdyje yra labai svarbūs biologinės įvairovės išsaugojimui. Daugeliu atvejų geriausias būdas išsaugoti biologinę kertinių miško buveinių vertę – nevykdyti jose jokios ūkinės veiklos.

Lietuvos raudonosios knygos objektų Alytaus miškų urėdijos valstybinės reikšmės miškų teritorijoje yra užregistruotos 34 paukščių lizdavietės, 7 perimvietės, 40 augalų radimvietės, 34 vabzdžių radavietės. Kitų saugomų rūšių yra 8 lizdavietės. Duomenys pateikti **Gamtosauginių priemonių plane** lentelėse, žiniaraščiuose (vykdytojas –L. Juozaitis)

Vykdydama miškų sertifikavimo FSC keliamus reikalavimus, Alytaus miškų urėdija įsipareigojo saugoti ir nevykdyti jokių kirtimų miško sklypuose, užimančiuose 5% miškų urėdijos administruojamų valstybinės reikšmės miškų ploto. Tokių medynų plotas 1194,06 (7,2%). Sklypų sąrašas patvirtintas Alytaus miškų urėdo įsakymu.

Alytaus miškų urėdijos gamtosauginių priemonių plane pažymėtos ir aprašytos kitos ekologiniu požiūriu vertingos teritorijos: pušynai augantys Pa ir Pb augavietėse paliekami natūraliai raidai, natūralios miško pelkės neapaugusios medynais , miško aikštelės ir mažos laukymės, saugomos nuo apaugimo miško aikštės ir laukymės bei pelkės ir kiti ekologiškai vertingi miško sklypai. Taip pat atskirai pateikti duomenys apie miško sklypus su pavieniais ekologiškai vertingais bioįvairovės medžiais, kurių yra 461 vnt. Taip pat yra vienas derinamas gamtotvarkos planas – tai Norūnų miško gamtotvarkos planas, bei vienas rengiamas gamtotvarkos planas – tai Vidzgirio miško (Vidzgirio valstybinio botaninio draustinio) gamtotvarkos planas.

Alytaus miškų urėdijos valstybinės reikšmės miškų teritorijoje yra 30 kultūros paveldo objektų. Gamtos paveldo objektų valstybinės reikšmės miškuose yra 6.

1.3. MIŠKŲ URĖDIJOS TERITORIJOS CHARAKTERISTIKA

1.3.1. MIŠKŲ URĖDIJOS STRUKTŪRINIAI PADALINIAI

MIŠKŲ PLOTO PASISKIRSTYMAS PAGAL NUOSAVYBĖS FORMAS
(ha)
(2013 m. sausio 1 d.)
(bendras inventorizuotas plotas ha)

1.14. lentelė

Girininkija	Miškų urėdijos valdomi		Siūlomi priskirti VRM	Siūlomi išjungti iš VRM	Miškai, siūlomi išjug. iš kitų as. vald. val. reikšmės miškų	Privatūs ir skirti nuosavybės teisių atstatymui	Kitų juridinių asmenų valdomi miškai	Savivaldybių valst. reikšmės miškai	Iš viso
	Valstybinės reikšmės miškai (VRM)	Nevalstybinės reikšmės plotai							
Dušnionių	2806,8	10,3		2,2		4812,6		3,5	7635,4
Dzirmiškių	3858,2	6,8		12,3		3065,7		229,0	7172,0
Kalesnykų	2829,9	2,1		0,9		3722,3			6555,2
Punios	4150,2	3,0		0,9	52,4	1279,9			5486,4
Sudvajų	2943,2	1,4	3,6	3,0		3229,3	0,1		6180,6
Iš viso	**16558,3**	**16109,8**	**3,6**	**19,3**	**52,4**	**16109,8**	**0,1**	**232,5**	**33029,6**
%	*51*	*48*						*1*	*100*

Dušnionių girininkijos veiklos teritorijoje yra mažiausias miškų urėdijos valdomų miškų plotas tik 2806,8 ha (17%), nuo bendro valstybinės reikšmės miškų ploto Alytaus miškų urėdijoje. Didžiausias – Punios g-joje (25,1%). Didžiausia girininkija, pagal administruojamą teritoriją yra Dušnionių girininkija, jos plotas – 7635,4 ha. Vidutinis girininkijos valdomų, valstybinės reikšmės miškų plotas yra 3312 ha, miškų urėdijos valdomi nevalstybinės reikšmės plotai tai žemė po miškų urėdijos pastatais, sodybomis ir kiti plotai. Tarp kitų juridinių asmenų valdomų miškų, savivaldybių miškai (232,5 ha).

GIRININKIJŲ APIBŪDINIMAS
(valstybinės reikšmės miškai)

1.15. lentelė

Girininkijos	Plotas (ha)			Kvartalai		Taksaciniai sklypai	
	bendras	miško žemės	medynų	Skaičius (vnt.)	vidutinis plotas, ha	Skaičius (vnt.)	vidutinis plotas, ha
Dušnionių	2806,8	2763,0	2634,1	88	31,9	1880	1,5
Dzirmiškių	3858,2	3820,1	3568,8	88	43,8	1845	2,1
Kalesnykų	2829,9	2791,0	2563,9	85	33,3	1838	1,5
Punios	4150,2	4087,0	3899,3	93	44,6	2090	2,0
Sudvajų	2943,2	2909,7	2787,4	78	37,7	1593	1,8
Iš viso	16588,3	16370,8	15453,5	432	38,4	9246	1,8

Ši lentelė charakterizuoja tik VĮ. Alytaus miškų urėdijos valstybinės reikšmės miškus. Miškai padalinti į 432 kvartalų ir 9246 taksacinių sklypų. Vidutinis kvartalo plotas – 38,4 ha, taksacinio sklypo – 1,8 ha. Palyginimui, privačiuose miškuose vidutinis sklypo dydis tik 1,2 ha. Sklypo dydis valstybinės reikšmės miškuose 2003 m. buvo didesnis, vidutinis dydis buvo 2,4 ha, o privačiuose ir privatizavimui skirtuose miškuose mažesnis – 1,4 ha. Šioje miškotvarkoje privačiuose miškuose sklypas sumažėjo, nors miško sklypai nebuvo skaidomi pagal nuosavybės valdų ribas, tai lėmė padidėjusi miškų inventorizacijos kokybė.

1.3.2. MIŠKŲ URĖDIJOS TERITORIJA PAGAL AUGAVIETES IR ŽEMĖS NAUDMENAS

Miško augimo sąlygas charakterizuoja augavietės tipas (dirvožemio tipologinė grupė). Miško augavietė aprašoma dviem indeksais, atsižvelgiant į du pagrindinius faktorius: dirvožemio drėgnumą ir dirvožemio derlingumą. Papildomai augavietė charakterizuojama trečiu indeksu – dirvožemio granuliometrinės sudėties grupe, pavyzdžiui:

- Nbl – normalaus drėkinimo nederlingi lengvi dirvožemiai,
- Lds – laikinai perteklingo drėkinimo labai derlingi sunkūs dirvožemiai,
- Pc^n – nusausinti pelkiniai (durpiniai) dirvožemiai.

Nustatant augavietę naudota praeitos miškotvarkos informacija apie augavietę bei dirvožemio aprašymą, tikslinant pagal pasikeitusias sklypų ribas ir ištaisant praeitos miškotvarkos klaidas.

Apibendrinta miško žemės augaviečių charakteristika pateikta 1.16. lentelėje.

AUGAVIEČIŲ CHARAKTERISTIKA
(skaitiklyje – plotas, ha; vardiklyje – % nuo viso ploto)

1.16. lentelė

Dirvožemio drėgnumo Indeksai	Dirvožemio derlingumo indeksai					Iš viso
	a (labai nederlingi)	b (nederlingi)	c (derlingi)	d (labai derlingi)	f (labai der-lingi su uosiais)	
Š (šlaitiniai)		42,5 0,3	300,4 1,9	71,5 0,4		414,4 2,6
N (norm. drėgnumo)	52,7 0,0	3151,2 19,5	6209,9 38,5	3348,4 20,8	40,9 0,3	12803,1 79,4
L (laikinai užmirkę)		42,6 0,3	430,5 2,7	516,4 3,1	46,0 0,3	1035,5 6,4
U (užmirkę)		1,7 0,0	82,5 0,5	140,5 0,9		224,7 1,4
Pn (pelkiniai nusausinti)	3,6 0,0	42,2 0,3	152,6 0,9	270,9 1,7		469,3 2,9
P (pelk. nenusausinti)	66,9 0,0	222,9 1,4	755,7 4,7	127,2 0,8		1172,7 7,3
Iš viso ha *%*	***123,2*** ***0,1***	***3503,1*** ***21,8***	***7931,6*** ***49,2***	***4474,9*** ***27,7***	***86,9*** ***0,6***	***16119,7*** ***100,0***

Paaiškinimas: augavietė nustatoma miško žemėms, (išskyrus technologinės paskirties žemes), taip pat pelkėms, krūmynams ir pažeistoms žemėms (karjerai). Miško keliams, grioviams, trasoms ir kitom technologinės paskirties žemėms augavietė nenustatoma.

Vyrauja normalaus drėgnumo augavietės (79,4%), užmirkusios ir pelkinės augavietės užima 11,6%, iš jų tik 2,9% nusausintos. Tarp visų augaviečių vyrauja derlinga Nc augavietė (38,5%) ir labai derlinga Nd augavietė (20,8%) tinkama lapuočių, lapuočių su egle augimui. Nc augavietė tinkama mišrių spygliuočių augimui. Kiti dirvožemiai tinkami daugiau lapuočių ir mišrių su lapuočiais spygliuočių auginimui.

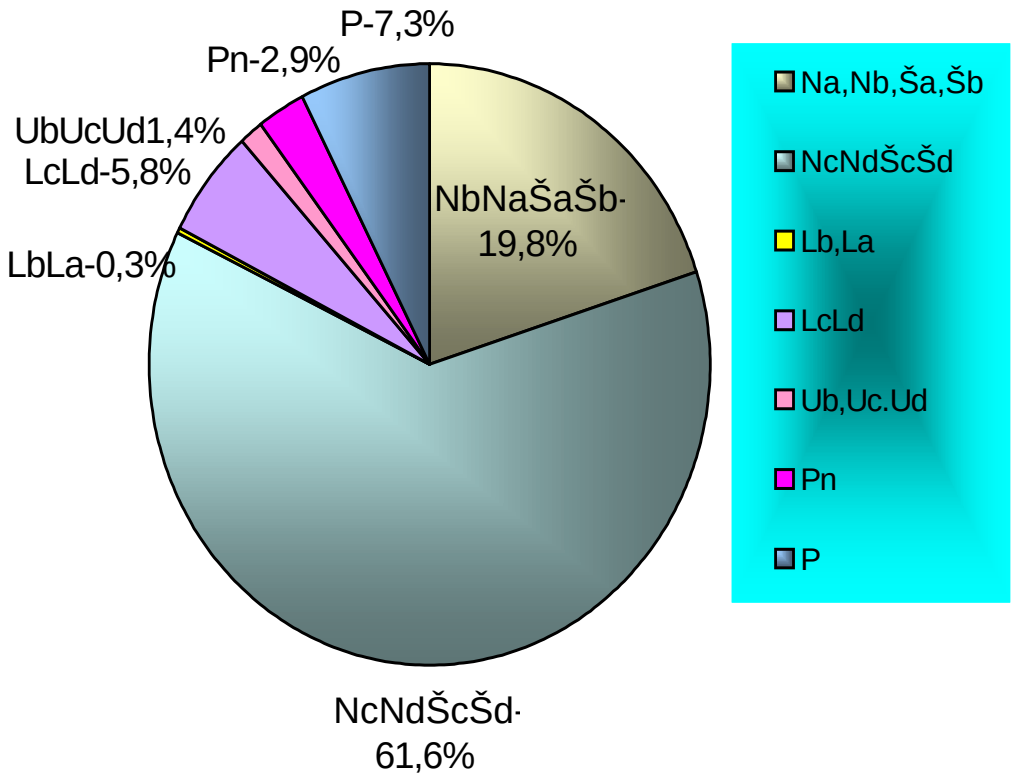

3 pav. Miško augaviečių plotai, %

Miško dirvožemių granuliometrinė sudėtis

Mineraliniai	89,8 %
Lengvi: smėlis, žvyras	44,0%
Dvinariai: lengvi ant sunkių (podirvis slūgso 0,5 m ir giliau)	27,2 %
Sunkūs: priemolis, molis	18,6 %
Organiniai	10,2%

Potencialus augaviečių derlingumas išnaudojamas pakankamai gerai, tai parodo medynų plotai pagal augavietes ir %. Na ir Nb augavietėse 98,6% užimta spygliuočiais (atitinkamai pagal augavietes 100% ir 95,3% pušimis, 3,3% eglėmis). Nc, Šc augavietėje spygliuočiai sudaro 77,6% (33,2% pušys, 44,4% eglės), Nd,Šd, – pušies medynų tik 12,2 ha (0,4%), o eglynų – 39,3% ploto, 32,1% ploto užima Ą, B užima 12,8 % ploto. Šioje augavietėje 7,8 % ploto užima kitos rūšys , tai pagrinde skroblas. Drebulynai užima 225,6 ha (6,8%). Nf augavietėje pačių medynų yra sąlyginai mažai tik 40,9 ha ir iš jų daugiausia užima uosynai 38,1 %, ąžuolynai sudaro 31,6 %. La,Lb augavietėje spygliuočiai užima 92.9% (E – 59.1%, P – 33.8%), likusį plotą (7.1%) – beržai. Lc augavietėje – 57.9% užima spygliuočiai (E – 55,9%, P – 2.0%), B – 20.6%, J – 10.7% D – 3.4%. Ld daugiausia užima juodalksnynai 28,3%, eglynai užima 27,6%, o ąžuolynai užima 15,8%, pušies jau nėra. Lf augavietėje iš kietųjų lapuočių auga tik U –61,1% ir Ą – 30,8%,J – 7,4%. Ub, Uc augavietėse vyrauja juodalksnynai 67,2%, o eglynų – 17,9%. Ud augavietėje įsivyravo juodalksnynai 93,1%. Pa, Pb irPan, Pbn augavietėse vėl ima vyrauti pušynai – 65,4% ir 41,7%, o B tolygiai– 31.1% ir 32.0%, J nesudaro nei vieno %. Pc, Pd ir Pcn, Pdn vyrauja jaudalksnynai 79.3% ir 75.5%, beržynų atitinkamai 16,4% ir 14.3%.

MEDYNŲ PLOTAI (%) PAGAL AUGAVIETES

1.17. lentelė

Augavietė	Plotas, % / ha	Medynų plotas % / hektarais								
		P	E	Ą	U	B	J	D	Bt	Kt.
Na, Ša	100 51,9	100 51,9								
Nb, Šb	100 3174	95,3 3025,6	3,3 104,1			1,4 43,8				0,0 0,5
Nc, Šc	100 6258,5	33,2 2078,5	44,4 2782,5	7,7 487,5		9,2 573,4	0,5 28,5	1,7 108,9	0,2 9,9	3,1 192,3
Nd, Šd,	100 3319,6	0,4 12,2	39,3 1306	32,1 1066,8	0,5 15,4	12,8 425	0,2 7,6	6,8 225,6	0,1 3,5	7,8 257,5
Nf	100 40,9			31,6 12,9	38,1 15,6	1,0 0,4	7,3 3,0	12,2 5,0		9,8 4,0
La, Lb	100 42.6	33.8 14.4	59.1 25.2			7.1 3.0				
Lc	100 397,8	2.0 7.8	55.9 222.5	5.7 22.7	0.4 1.4	20.6 81.9	10.7 42.6	3.4 13.5		1.3 5.4
Ld,	100 500,6		27.6 138	15.8 79.1	5.0 24.8	18.1 90.8	28.3 141.8	2.6 12.8	1.3 6.6	1.3 6.7
Lf	100 46,0			30,4 14	61,1 28,1		7,4 3,4			1,1 0,5
Ub, Uc	100 63,8	1,3 0,8	17,9 11,4	1,1 0,7		12,5 8,0	67,2 42,9			
Ud	100 129,8		0,9 1,2		3,6 4,6	2,4 3,1	93,1 120,9			
Pa, Pb	100 268	65,4 175,3	3,5 9,3			31,1 83,4				
Pc, Pd	100 708.8	0.9 6.3	3.4 24.4			16.4 115.9	79.3 562.2			
Pan, Pbn	100 43,4	41,7 18,1	26,3 11,4			32,0 13,9				
Pcn, Pdn	100 844,6	1.3 5.3	8.9 36.1			14.3 57.9	75.5 305.6			
Iš viso	100 15453,6	34.9 5396.2	30.3 4672.1	10.9 1683,6	0.6 89.9	9.7 1500.5	8.1 1258.5	2.4 365.8	0.1 20.0	3.0 466.9

Pušynai išplitę visose augavietėse, išskyrus Nf, Ld,Lf,Ud. Pušynai vyrauja pagrinde Nb ir Pa, Pb –65.4% bei Pan, Pbn – 41.7% augavietėse. Eglynai vyrauja Nc ir Nd augavietėse 44,4% ir 39.3% bei Ld augavietėje 27,6%. Juodalksnynai labiausiai paplitę Ud – 93.1%, Pc,Pd – 79.3% ir Pcn,Pdn – 75.5%.

Detaliau medynų plotų pasiskirstymas pagal augavietes ir žemės naudmenos pateikiamas prieduose.

Pagal 2010-10-18 d.Nr. D1-859. miško atkūrimo ir įveisimo nuostatus toleruotini medynai priskirti prie tikslinių. Netikslinės rūšys yra beržas Na, Nb (III gr. B Nb tikslinis), drebulė Nc, Nd ir visose pelkinėse augavietėse, juodalksnis Nc, Ub, Pb augavietėse. Pušis netikslinė Ld, Lf, Nf, Ud, Pd augavietėse, eglė tik Pb augavietėje. Geriausiai medynai atitinka tiksliniams medynams nederlingose (b-trofotopas) ir derlingose (c-trofotopas) augavietėse. Alytaus miškų urėdijoje visų

medynų ir juose dauguma medynų yra tiksliniai. Daugumoje augaviečių medynų rūšinė sudėtis labai artima tikslinėms ir galima ją gerinti ugdant ar taikant kitas ūkines priemones.

Kaip augantys medynai išnaudoja potencinį augaviečių derlingumą parodo sukauptas brandžių medynų tūris pagal vyraujančias medžių rūšis.

BRANDŽIŲ MEDYNŲ VIDUTINIS TŪRIS 1 ha/m^3 PAGAL AUGAVIETES (III IR IV MIŠKŲ GRUPĖ)

1.18. lentelė

Augavietės	P	E	Ą	U	B	J	D	Bt	L	Sb	M
Na											
Nb	383	438			241						
Nc	447	363	295		290	328	346			203	
Nd		342	336		273	280	320	232	437	220	435
Nf			285			236				181	
Lb		300			230						
Lc		294			274	358				150	
Ld		382			261	329	271				
Uc,Ub					210	272					
Ud						360					
Pa, Pan	186										
Pb, Pbn	250	338			171						
Pc, Pcn	291	328			277	263					
Pd, Pdn					266	326					

Pušynai didžiausią tūrį pasiekia Nc augavietėje (447 m^3), eglynai pasiekia didžiausią tūrį - (438 m^3) Nb augavietėje, didesnį vidutinį tūrį pasiekia eglynai (390 m^3) tai yra didžiausias produktyvumas iš visų medynų. Tikslinga augavietėje želdinti daugiau eglių, tiek grynų, tiek mišrių su egle ar beržu, nes šioje augavietėje beržo tūris 290 m.^{3}

Medynuose dominuoja kiškiakopūstinis (*šilagiris*) miško tipas užimdamas 40,5% plotą, toliau sektų žibuoklinis - kiškiakopūstinis (*sausgiris*) – 21,5%, trečioje vietoje būtų brukninis – mėlyninis (*žaliašilis*) užimantis – 20,3% plotą, visi kiti tipai užima nedidelius plotus (1.19. lentelė).

MEDYNAI PAGAL MIŠKO TIPŲ SERIJAS
(plotas, ha)

1.19. lentelė

Miško tipų serijos		Plotas	
Kodas		ha	%
cl	cladoniosa (kerpinė) kerpšilis	51,9	0,3
v	vacciniosa (brukninė) Brukniašilis	36,4	0,2
vm	vaccinio-myrtillosa (brukninė-mėlininė) Žaliašilis	3137,6	20,3
ox	oxalidosa (kiškiakopūstinė) Šilagiris	6258,5	40,5
hox	hepatico-oxalidosa (žibuoklinė-kiškiakopūstinė) Sausgiris	3319,6	21,5
oxn, oxns	oxalido – nemorosa (kiškiakopūstinė-plačialapė) Žaliagiris	236,8	1,5
m	myrtillosa (mėlyninė) Mėlynšilis	42,6	0,3
mox, moxs	myrtillo-oxalidosa (mėlyninė-kiškiakopūstinė) Mėlyngiris	4238	2,8
aeg	aegopodiosa (garšvinė) Baltmiškis	446,1	2,9
lsp, lsps	ledo-sphagnosa (gailinė-kimininė) Tyrašilis	70,3	0,4
fil, fils	filipendulosa (vingiorykštinė) Palieknis	176,4	1,1
c,cs	caricosa (viksvinė) Raistas	589,4	3,8
csp,csps	carico-sphagnosa (viksvinė-kimininė) Raistašilis	215,1	1,4
cal	calunosa (lendrūninė) Paraistis	62,8	0,4
cir,cirs	carico-iridosa (viksvinė-vilkdalginė) Lieknas	144,9	1
msp,msps	myrtillo- sphagnosa(mėlyninė-kimininė)Balašilis	1,0	0
urs	Kiti miško tipai	234,0	1,5
	Iš viso	15453,5	100

Nusausintiems miško tipams pridedama raidė "s"(sico – nusausinta)

Miškų urėdijos teritorija pagal žemės naudmenas pateikiama sekančioje lentelėje.

PLOTŲ PASISKIRSTYMAS PAGAL ŽEMĖS NAUDMENAS (ha)

1.20. lentelė

Žemės naudmenų grupė	Žemės naudmena	Valstybinės reikšmės miškai	Siūlomi įjungti į valstybinės reikšmės miškus
MIŠKO ŽEMĖ			
Apaugusi mišku (medynai)	Vyrauja savaiminės medžių rūšys	11501,7	3,3
	Vyrauja kultūrinės medžių rūšys	3951,8	_
	Iš viso medynų	**15453,5**	**3,3**
Neapaugusi mišku	Kirtavietė	219,1	–
	Žuvęs medynas	56,7	–
	Miško aikštė	46,4	_
	Žemė skirta miškui įveisti		_
	Iš viso neapaugusi mišku	**322,2**	**_**
Miško daugin. medž. žemė	Sėklinė plantacija	37,0	–
	Medelynas	21,3	–
	Iš viso	**58,3**	**–**
Technologinės paskirties žemė	Kvartalinė	141,2	–
	Technologinė linija	10,4	0,1
	Griovio trasa	2,5	
	Elektros trasa	1,7	–
	Energetikos trasa	0,5	
	Elektros linija	1,3	–
	Miško kelias	220,3	_
	Takai	0,3	
	Priešgaisrinė juosta, barjeras	0,7	–
	Iš viso technologinės pask.	**378,8**	**0,1**
Kita miško žemė	Žaliavinė plantacija	1,6	
	Rekreaciniai želdiniai	2,4	
	Medienos sandėlis	7,5	–
	Miško poilsiavietė	16,1	_
	Pašarų aikštelė	22,1	–
	Miško laukymė	111,2	–
	Iš viso kitos žemės	**160,9**	**_**
	Iš viso miško žemės	**16370,8**	**3,4**
NE MIŠKO ŽEMĖS			
Užstatyta žemė	Kelias	1,6	–
	Pastatai	0,1	
	Sodyba	0,9	
	Kapinės	0,1	
	Iš viso užstatyta žemė	1,1	
Vandenys	Ežeras	6,5	–
	Kūdra	2,6	
	Griovys	42,1	–
	Tvenkinys	0,5	–
	Iš viso vandenys	51,7	
Kitos žemės (nenaudojama)	Trasa (platesnė nei 10 m.)	28,1	–
	Kitos žemės	6,7	–
	Žemė, apauganti mišku	0,6	–
	Iš viso	35,4	
Pelkės	Pelkė	127,7	0,2
Iš viso ne miško žemės		**217,5**	**0,2**
Bendras plotas		**16588,3**	**3,6**

Miško žemė užima 98,6% nuo bendro ploto, o apaugusi mišku – 93,1 % nuo miško žemės ploto. Kultūrinės kilmės medžių rūšys užima 25,6% apaugusio mišku ploto. Neapaugusi mišku miško žemė užima 322,2 ha arba 2,0 % miško žemės ploto, iš jos – kirtavietės sudaro 219,1 ha.

Ne miško žemė užima 1,4% bendro miškų urėdijos miškų ploto. 2003 m. miškotvarkos duomenimis ne miško žemė užėmė – 2,8%. Pagrindinė ne miško žemių sumažėjimo priežastis –

šios: 2003 m. miškotvarkos metu buvo inventorizuotos žemės ūkio naudmenos, jos dabar apželdintos arba inventorizuotos kaip miško laukymės, miško poilsiavietėm, pašarų žvėrims laukeliai ir pan.

Detalesnis plotų pasiskirstymas pagal žemės naudmenas ir pagal administracinius vienetus, girininkijas, miškų grupes, kadastro vietoves – 1-4 prieduose. Medynų plotų pasiskirstymas pagal augavietes 10 priedas, o augaviečių pasiskirstymas pagal žemės naudmenas 11 priedas.

1.3.3. MIŠKŲ URĖDIJOS MIŠKO ŽEMĖ PAGAL FUNKCINĘ PASKIRTĮ

Miškai pagal funkcinę paskirtį suskirstyti į pogrupius, o pagal nustatytą ūkinį režimą pogrupiai priskiriami atitinkamoms miškų grupėms (I,II,III IV).

Rezervatiniai miškai. Tokiems miškams Alytaus miškų urėdijoje priskirtas Punios šilo gamtinis rezervatas. Jis yra įsteigtas Nemuno kilpų regioniniame parke ir užima 459,1 ha ploto.

Draustinių miškai su II grupės ūkiniu režimu – miškai, esantys telmologiniuose, pedologiniuose, botaniniuose, zoologiniuose, miško genetiniuose draustiniuose, esančiuose valstybiniuose parkuose ir biosferos monitoringo teritorijose, taip pat kraštovaizdžio ir kitų draustinių dalyse, kuriose saugomos biologinės vertybės. Valstybinių draustinių sąrašai patvirtinti LR Vyriausybės 1997 m. gruodžio 29 d. nutarimu Nr. 1486. Jie gali būti tikslinami. Tokių Alytaus miškų urėdijoje yra 3342,9 ha, o valstybinės reikšmės miškuose – 3281,0 ha.

Saugomų gamtinio kraštovaizdžio objektų miškai – miškai, esantys saugomų gamtinio kraštovaizdžio objektų teritorijose ir jų apsaugos zonose. Priskiriama pagal šiuos reikalavimus: pavieniai mažesni kaip 0,5 ha saugomi gamtinio kraštovaizdžio objektai šiam pogrupiui nepriskiriami, bet jie žymimi miškotvarkos medžiagoje; pavieniai kintantys dėl gyvūnų migracijos ir kitų priežasčių objektai šiam pogrupiui nepriskiriami, bet jie žymimi miškotvarkos medžiagoje. Šiam pogrupiui priskirta 93,8 ha miškų. O valstybinės reikšmės miškų teritorijoje – 84,6 ha ploto.

Priešerozinia miškai – miškai, esantys daubų ir skardžių šlaituose, stačiuose 15^0 ir didesnio nuolydžio upių slėnių, ežerų ir kitų vandens telkinių šlaituose, raguvose, nuošliaužų vietose, lengvai pustomuose atviruose ar rekultivuojamuose smėlynuose, karstinio regiono intensyvaus karsto zonų IV grupės žemėse. Minimalus šių miškų plotas – 1 hektaras. Formuojant šio pogrupio sklypus, prie šlaitų prijungiama ir 5-10 m pločio priešlaitinė dalis. Priešerozinių miškų urėdijoje yra 354,1 ha, o valstybinės reikšmės miškuose tokių miškų tik 120,5 ha.

Miško parkai – poilsiui, visuomenės reikmėms naudojami miškai su atitinkama įranga ir infrastruktūra (privažiuojamaisiais keliais, automobilių stovėjimo ir poilsio aikštelėmis, pasivaikščiojimo, dviračių, slidinėjimo takais, masinių renginių vietomis, paplūdimiais, įvairiam poilsiui skirta įranga ir statiniais). Minimalus plotas priskirti šiam pogrupiui – 3 ha Miško parkų miškų urėdijos valstybinės reikšmės miškuose yra 718,9 ha, o bendrai miškų urėdijos miškuose – 896,7 ha.

Miestų miškai. Išskiriami tenkinimui miesto gyventojų rekreacinėm ir sanitarijos bei higienos reikmėm. Sudaryti sąlygas, palankias rekreacijai, masiniams renginiams gamtoje, valyti miesto orą nuo dulkių ir miesto taršalų. Gerinti miškų estetinį vaizdą, formuoti ir palaikyti tam tinkamiausius medynus. Tokių miškų bendrai Alytaus miškų urėdijoje yra 101,1 ha.(Valstybinės reikšmės plotuose 8,2 ha)

Rekreaciniai miško sklypai – tradiciškai naudojami intensyviam poilsiui sklypai. Jų paskirtis – tenkinti visuomenės poreikius trumpam poilsiavimui gamtoje, pasivaikščiojimams, sportui, stovyklavimui ir panašiai. Šio pogrupio miškai išskirti 118,8 ha plote. Valstybinės reikšmės miškuose šio pogrupio miškų neinventorizuota.

Draustiniai su III grupės ūkiniu režimu – miškai, esantys geologiniuose, geomorfologiniuose, kultūriniuose draustiniuose, šių rūšių draustiniuose, esančiuose valstybiniuose parkuose ir biosferos monitoringo teritorijose, taip pat kraštovaizdžio draustinių dalyse, kuriose nėra biologinių vertybių. III miškų grupės draustiniai išskirti 536,2 ha plote, o valstybinės reikšmės miškuose – 305,9 ha.

Valstybinių parkų apsauginių (vidinių) zonų miškai – miškai, esantys valstybinių parkų viduje nustatytose apsaugos zonose. Šio pogrupio apsauginių miškų bendrai miškų urėdijoje yra 551,3 ha, o valstybinės reikšmės miškuose – 97,8 ha.

Valstybinių parkų ir rezervatų apsauginių (išorinių) zonų miškai – miškai esantys išorinėje valstybinių parkų ir rezervatų nustatytose apsaugos zonose. Šio pogrupio apsauginių miškų bendrai miškų urėdijoje yra 83,7 ha, o valstybinės reikšmės miškuose – 2,2 ha.

Laukų apsauginiai miškai. Sudaryti palankias sąlygas žemės ūkiui, saugoti laukus nuo vėjo ir vandens erozijos, produkuoti medieną. Šių miškų paprastai valstybinės reikšmės plotuose nebūna. Visoje Alytaus miškų urėdijos teritorijoje dabar yra išskirta 1251,1 ha laukų apsauginių miškų.

Vandens telkinių apsaugos zonų miškai – esantys vandens telkinių apsaugos zonų teritorijose. Vandens telkinių apsaugos zonos ir pakrančių apsaugos juostos buvo nustatomos pagal 2001 lapkričio 7 d. Aplinkos ministro įsakymu Nr.540 (2007-02-14 įs. Nr.D1-98 redakcija) patvirtintas taisykles. Apsaugos zonos miško žemėje:

- 500 m prie Nemuno, Neries upių bei prie ežerų ir tvenkinių didesnių kaip 200 ha;
- 200 m prie ilgesnių kaip 50 km upių bei ežerų, tvenkinių kurių plotas 50-200 ha;
- miško žemėje prie 10 km ir trumpesnių upių bei ežerų ir tvenkinių, kurių plotas mažesnis kaip 50 ha, prie visų kanalų, miestų ir miestelių teritorijose prie visų vandens telkinių – apsaugos zonos plotis lygus apsaugos juostos pločiui. Alytaus miškų urėdijoje pagal dabar patvirtintą miškų grupių žemėlapį, vandens apsauginių miškų yra 3047,9 ha, valstybinės reikšmės miškuose – 1393,9 ha miško žemės ploto. Pagal 2010 m. balandžio 21 d. Nr. 855 nutarimą, vandens apsaugos zonos pakeičiamos: miškai, esantys vandens telkinių apsaugos zonų teritorijose, prie ilgesnių kaip 50 km. upių ir ant tokių upių įrengtų tvenkinių bei prie ežerų ir tvenkinių, kurių plotas didesnis kaip 50 ha vandens telkinių apsaugos zonoms priskiriama pagal Aplinkos ministerijos nustatytus reikalavimus. Kada bus patvirtintos naujos miškų grupių schemos, vandens apsauginių miškų plotai taip pat keisis.

Kelių apsauginės ir estetinės reikšmės miškai – esantis palei valstybinius ir krašto kelius, jie išskiriami pušynuose ir kietųjų lapuočių medynuose, kurie yra estetiški ir nesudarkyti. Tokių miškų bendrame miškų urėdijos plote – 6,9 ha ir visi jie valstybinės reikšmės miškuose.

Miško sėkliniai medynai – sėkliniai medynai, priskirti selekcinės sėklininkystės objektų miškams (17,4 ha) plėtrai, tinkamų sodmenų išauginimui.

Ūkiniai miškai – visi kiti miškai, nepriskirti I–III miškų grupėms, nepertraukiamai tiekiantys šalies ūkio ir gyventojų reikmėms medieną, laikantis aplinkosaugos reikalavimų. Ūkiniams miškams priskiriami ir valstybinių parkų ūkinių zonų miškai (22168,6 ha), o valstybinės reikšmės miškuose – 10093,0 ha.

MIŠKŲ GRUPĖS IR POGRUPIAI
(valstybinės reikšmės miškai)

1.21. lentelė

Grupių ir pogrupių pavadinimai	Inventorizuotas plotas, ha	*% nuo viso ploto*	Miško žemės plotas, ha	Medynų plotas, ha	*% nuo viso medynų ploto*
I grupės (rezervatiniai) miškai	**459,1**	***2,8***	**456,3**	**432,5**	***2,8***
II grupės (spec. paskirties) miškai, iš viso	**4213,2**	***25,4***	**4151,5**	**3891,9**	***25,4***
A. Ekosistemų apsaugos miškai, iš viso	***3486,1***	***21,0***	***3440,7***	***3298,5***	***21,0***
Saugomų gamtinio kraštovaizdžio objektų miškai	84,6	*0,5*	82,7	81,3	*0,5*
Miško genetinis draustinis	*228,6*	*1,4*	227,6	219,5	*1,4*
Draustinių miškai su II gr. ūkiniu režimu	3052,4	*18,4*	3011,5	2882,9	*18,4*
Priešeroziniai miškai	120,5	*0,7*	118,9	114,8	*0,7*
B) Rekreaciniai miškai, iš viso	***727,1***	***4,4***	***710,8***	***593,4***	***4,4***
Miško parkai	718,9	*4,4*	703,2	587,5	*4,3*
Miestų miškai	8,2		7,6	5,9	*0,1*
III grupės (apsauginiai) miškai, iš viso	**1823,0**	***11,0***	**1803,8**	**1723,4**	***11,0***
Valstybinių rezervatų ir valstybinių parkų išorinės apsaugos zonos	2,2		2,1		
Draustinių miškai su III gr. ūkiniu režimu	305,9	*1,8*	305,5	291,1	*1,9*
Valstyb. parkų apsauginių (vidinių) zonų miškai	97,8	*0,6*	97,6	94,5	*0,6*
Kelių apsauginės ir estetinės reikšmės miškai	6,9		6,9	6,9	
Vandens telkinių apsaugos zonų miškai	1393,9	*8,5*	1375,4	1314,8	*8,4*
Miško sėkliniai medynai	16,3	*0,1*	16,3	16,1	*0,1*
1.3. IV grupės (ūkiniai) miškai, iš viso	**10093,0**	***60,8***	**9959,2**	**9402,8**	***60,8***
1.4. Ūkiniai miškai	10093,0	*60,8*	9959,2	9402,8	*60,8*
Iš viso:	**16588,3**	***100,0***	**16370,8**	**15453,5**	***100,0***

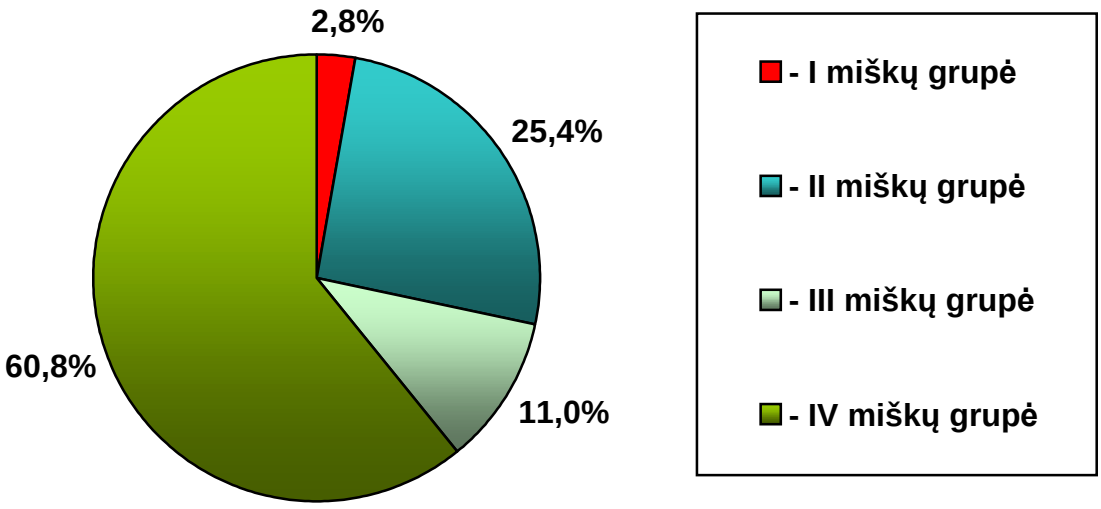

4 pav. Miškų grupių plotai, proc.

2012 m. miškų inventorizacijos metu miškai siūlomi suskirstyti į grupes ir pogrupius pagal Miškų įstatymo reikalavimus, miškų priskyrimo miškų grupėms tvarką ir normatyvus (LRV 2001m. rugsėjo 26 d. nutarimas Nr.1171 ir 2008 m. birželio 5 d. nutarimo Nr. 547 redakcija). I miškų

grupės yra 2,8%, II grupės miškų yra 25,4%, III – 11,0% ir IV – 60,8% viso miškų ploto (1.21. lentelė). II miškų grupėje didžiausią plotą užima draustinių miškai jų yra 18,4%. Rekreaciniai miškai yra suskirstyti į miško parkus (4,4%) ir miestų miškus (8,2 ha, nesudaro nei 0,0%), III grupės miškuose vyrauja vandens telkinių apsaugos zonų miškai jie sudaro 8,5% ir draustinių miškai valstybinių rezervatų ir valstybinių parkų išorinės apsaugos zonos miškai sudaro 1,9% – 1,8%. Valstybinių parkų apsauginių zonų miškai tesudaro vos 0,6% nuo bendro ploto. Miškų pasiskirstymas pagal grupes girininkijomis pateiktas sekančioje lentelėje. Daugiausia II grupės miškų yra Punios girininkijoje (58%), šioje girininkijoje yra ir vienintelis I grupės rezervatas 459,1 ha (11%). III grupės miškų daugiausia taip pat Sudvajų girininkijoje 952,3 ha (32%). Dar nemažai saugomų teritorijų yra Dzirmiškių girininkijoje II grupės miškų – 776,3 ha (20%), III grupės miškų – 581,9 ha (15%).Ūkiniai miškai vyrauja Kalesnykų girininkijoje 2717,5 ha (96%) ir Dušnionių – 2667,1 ha (95%).

MIŠKŲ PASISKIRSTYMAS PAGAL GRUPES IR GIRININKIJAS
(skaitiklyje – plotas, vardiklyje – plotas procentais)

1.22. lentelė

Girininkijos	I Rezervatinei miškai	II Specialios paskirties miškai		III Apsauginiai miškai	IV Ūkiniai miškai	Iš viso
		ekosistemų apsaugos	rekreaciniai			
Dušnionių		97,5		42,2	2667,1	2806,8
Dzirmiškių		776,3	723,6	581,9	1776,4	3858,2
Kalesnykų		8,3		104,1	2717,5	2829,9
Punios	459,1	2369,0	3,5	142,5	4150,2	4150.2
Sudvajų		235,0		952,3	1755,9	2943.2
Iš viso:	459,1	3486,1	727,1	1823,0	10093,0	16588,3

1.3.4. MIŠKŲ URĖDIJOS MEDYNŲ DENDROMETRINĖ CHARAKTERISTIKA

Miškų urėdijos miškams yra būdinga didelė rūšinė įvairovė ir mišrumas. Spygliuočiais apaugę 65,4%, kietaisiais lapuočiais – 12,9%, minkštaisiais lapuočiais – 21,7% medynų ploto.

Alytaus miškų urėdijoje vyrauja pušynai, kurie užima 34,9% bendro medynų ploto, eglynai užima 30,2%, ąžuolynai 10,9%, beržynai 9,7 %, juodalksnynai užima 8,1%, drebulynai 2,4%. Kitų vyraujančių medžių rūšių medynai teužima 3,8% nuo bendro medynų ploto.

MEDYNŲ PLOTAS PAGAL VYRAUJANČIAS MEDŽIŲ RŪŠIS

1.23. lentelė

M e d y n a i	Plotas, ha	%
Spygliuočiai, iš viso	**10109,4**	***65,4***
Pušynai	5396,2	*34,9*
Eglynai	4672,1	*30,2*
Maumedynai	40,5	*0,3*
Pocūgynai	0,6	*0*
Kietieji lapuočiai, iš viso	**1991**	***12,9***
Ąžuolynai	1683,6	*10,9*
Ąžuolynai raudonojo	5,2	*0*
Uosynai	89,9	*0,6*
Klevynai	4,5	*0*
Skroblynai	208,2	*1,3*
Guobynai	0,5	*0*
Kiti kietieji lapuočiai	2	*0*
Minkštieji lapuočiai, iš viso	**3350,2**	***21,7***
Beržynai	1500,5	*9,7*
Juodalksnynai	1258,5	*8,1*
Drebulynai	365,8	*2,4*
Baltalksnynai	20	*0,1*
Liepynai	200,3	*1,3*
Blindynai	4,6	*0*
Gluosnynai	0,5	*0*
Iš viso	**15453,6**	***100***

Medynų plotai pagal vyraujančias medžių rūšis ir amžiaus klases miškų grupių ribose pateikti 5 priede ir 5-12 paveiksluose.

Atskirose girininkijose medynai pagal vyraujančias medžių rūšis pasiskirstę nevienodai.Pušynai vyrauja trijose Alytaus miškų urėdijos girininkijose, išskyrus Dušnionių ir Kalesnykų girininkijas. Šiose girininkijose vyrauja eglynai (56% ir 52%) miškų ploto. Dušnionių girininkijoje antroje vietoje su 14% ąžuolynai, 10% juodalksnynų ir 8% beržynų. Kalesnykų girininkijoje beržynai ir juodalksnynai pasiskirstę tolygiai (15% ir 14%) miškų ploto. Kitose trijose girininkijose pušynų plotai svyruoja nuo 26% Punios iki 78% Sudvajų. Juodalksnynų daugiausiai Kalesnykų (14%) kitose girininkijose svyruoja nuo 3% iki 10% medynų ploto. Eglynai pasiskirstę nelabai tolygiai, Dušnionyse (56%), Kalesnykuose (52%), Punios (25%) o Sudvajų girininkijoje 11% medynų ploto. Ąžuolynų yra nuo 2% iki 18% medynų ploto. Beržynai išsidėstę daugmaž tolygiai visose girininkijose, tik Sudvajuose mažiause 4% medynų ploto. Drebulynai išsidėstę tolygiai, bet jų nedideli plotai.

MEDYNŲ PLOTŲ PASISKIRSTYMAS PAGAL GIRININKIJAS
(skaitiklyje – plotas, ha; vardiklyje – plotas procentais)

Girininkija	Vyraujančios medžių rūšys									Iš viso
	P	E	Ą	U	B	J	D	Bt	Kitos medžių rūšys	
Dušnionių	189,5	1460,3	366,4	0,2	218,0	262,3	115,8		17,3	2634,1
%	*7*	*56*	*14*		*8*	*10*	*4*		*1*	*100*
Dzirmiškių	1887,2	611,7	369,8	7,9	349,0	173,1	29,0	10,3	129,9	3565,9
%	*53*	*17*	*10*		*10*	*5*	*1*		*4*	*100*
Kalesnykų	106,9	1334,5	201,8	21,8	373,8	348,1	110,9	6,8	59,3	2563,9
%	*4*	*52*	*8*	*1*	*15*	*14*	*4*		*2*	*100*
Punios	1026,0	966,1	699,8	58,7	434,5	399,1	72,3	2,9	239,9	3899,3
%	26	25	18	2	11	10	2		6	100
Sudvajų	2186,6	299,5	45,8	1,3	125,2	75,9	37,8		15,3	2787,4
%	78	11	2		4	3	1		1	100
Iš viso	**5396,2**	**4672,1**	**1683,6**	**89,9**	**1500,5**	**1258,5**	**365,8**	**20,0**	**461,7**	**15453,5**
%	***35***	***30***	***11***	***1***	***10***	***8***	***2***		***3***	***100***

1.24. lentelė

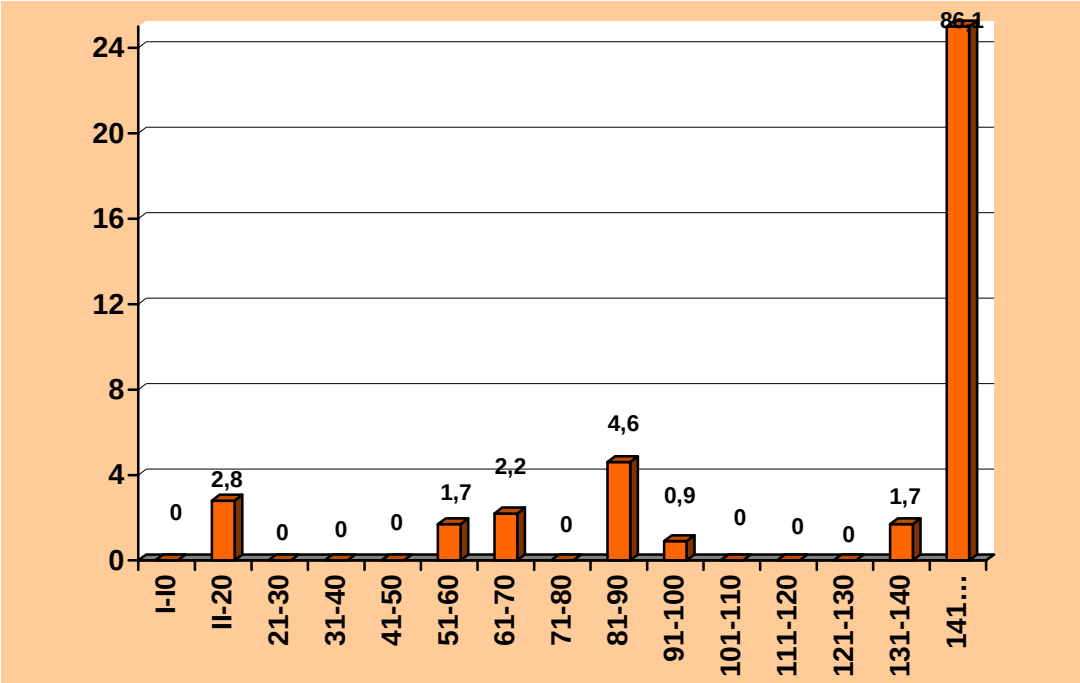

5 pav. I miškų grupės pušynų plotas (%) pagal amžiaus klases

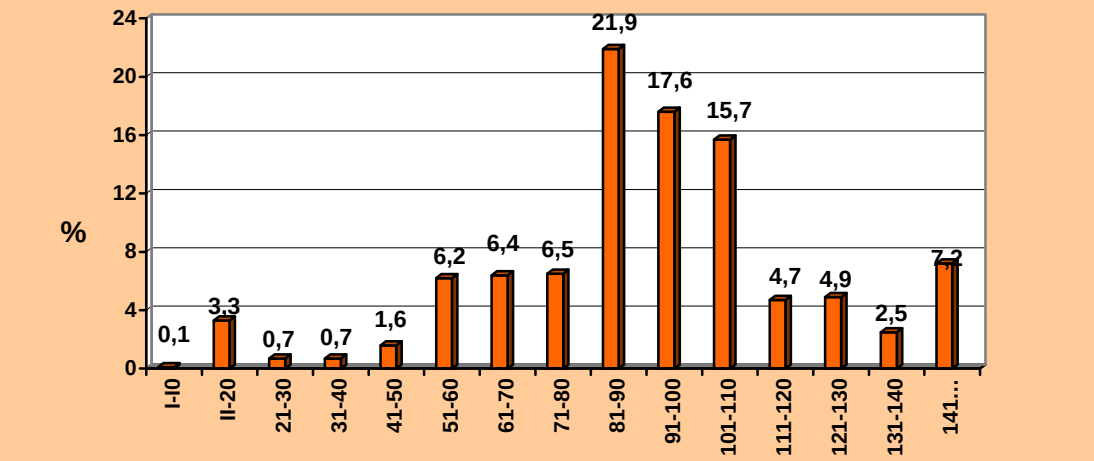

6 pav. II miškų grupės pušynų plotas (%) pagal amžiaus klases

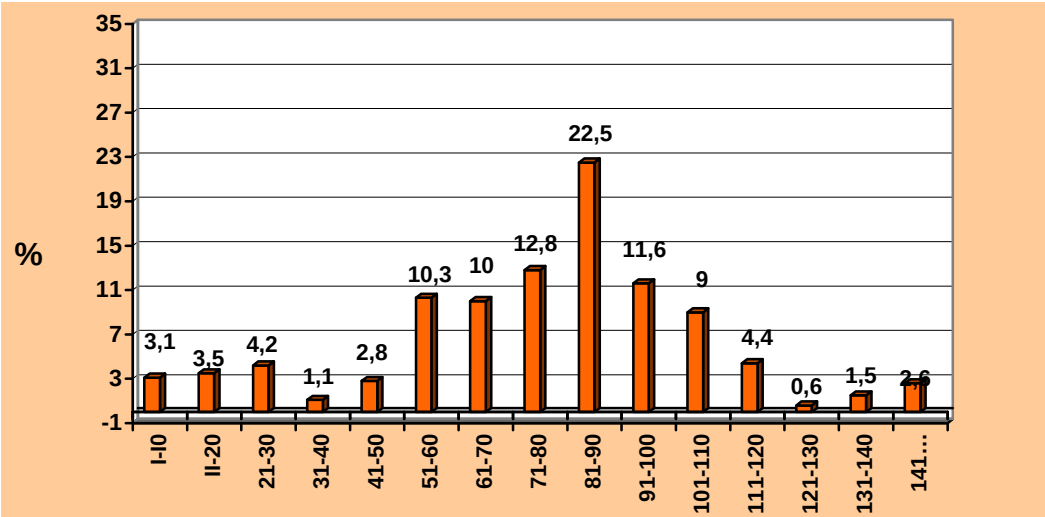

7 pav. III miškų grupės pušynų plotas (%) pagal amžiaus klases

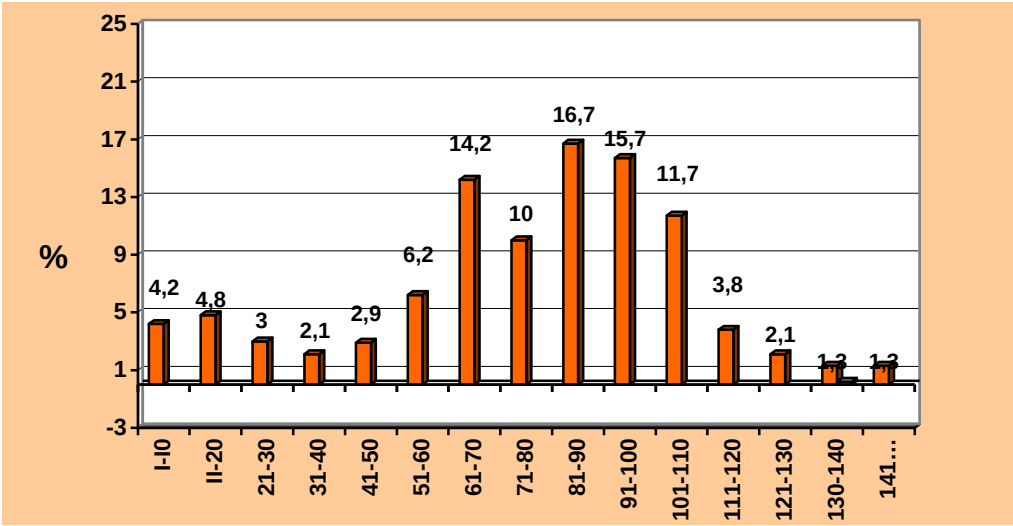

8 pav. IV miškų grupės pušynų plotas (%) pagal amžiaus klases

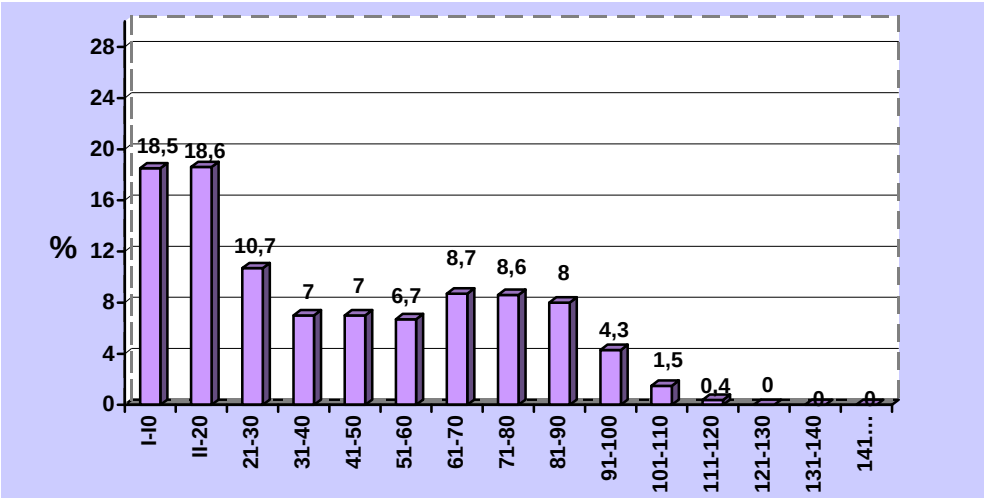

9 pav. IV miškų grupės eglynų plotas (%) pagal amžiaus klases

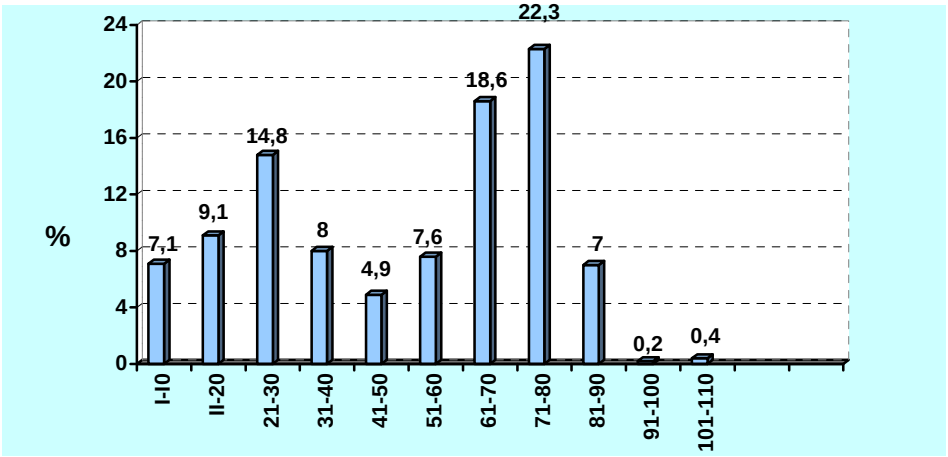

10 pav. III ir IV miškų grupės beržynų plotas (%) pagal amžiaus klases

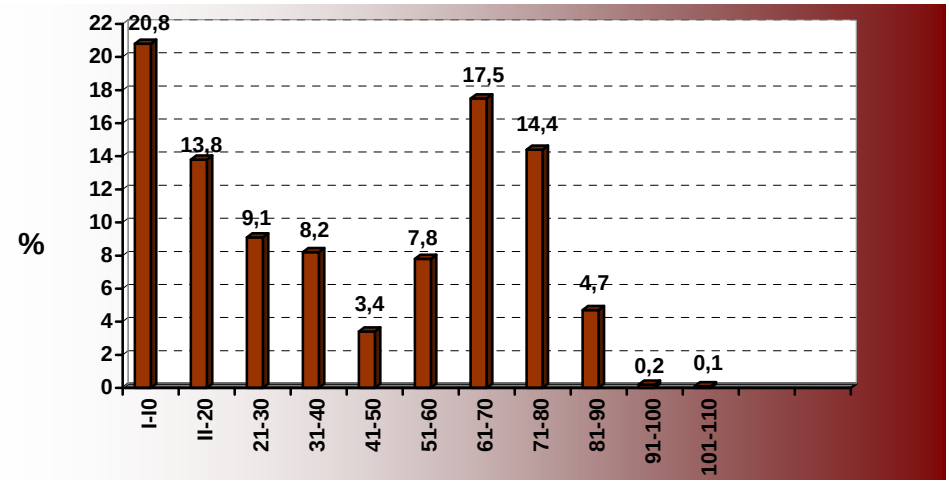

11 pav. III ir IV miškų grupės juodalksnynų plotas (%) pagal amžiaus klases

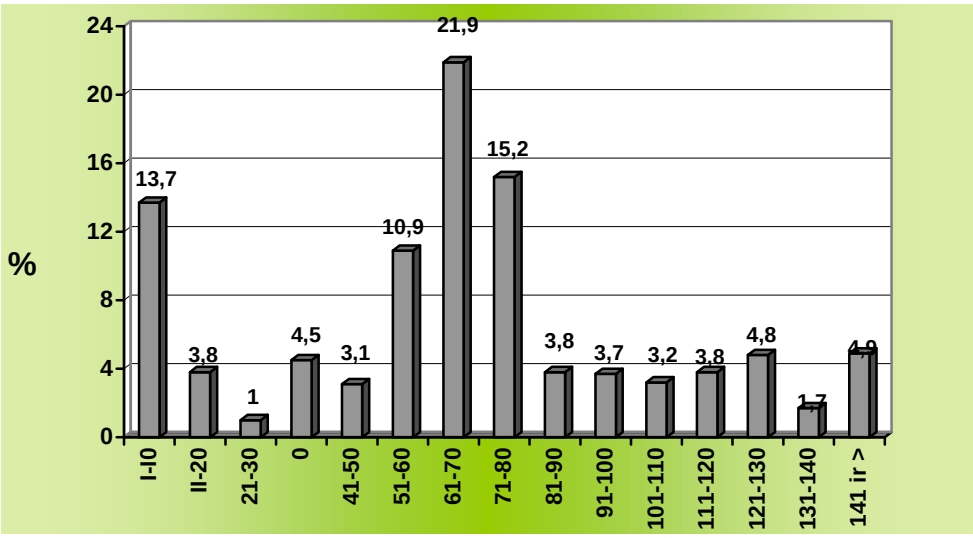

12 pav. IV miškų grupės ąžuolynų plotas (%) pagal amžiaus klases

Sekančioje lentelėje pateikiami III-IV miškų grupių medynų plotai pagal brandumo grupes (1.25. lentelė).

III ir IV grupių miškuose pagal plotą jaunuolynai užima 30 % visų medynų ploto. Pusamžių medynų yra 36 %, pribręstančių –9% ir brandžių bei perbrendusių medynų ploto – 25%.

Brandūs pušynai III - IV miškų grupėse sudaro 16 %, eglynai – 23% šių medynų ploto. Brandūs medynai minkštųjų lapuočių medynuose užima 46%, brandžių drebulynų yra net 75%, bet drebulynų plotai nėra dideli 318,8 ha, o brandžių – 238,7 ha. Brandžių medynų tūris – 0,92 mln. m^3 (32% viso medynų tūrio). Medynų plotų ir tūrių pasiskirstymas brandumo grupėmis pagal miškų grupes įdėtas 6 priede.

II grupės miškuose medynų pasiekusių gamtinę brandą yra 239,9 ha, iš to skaičiaus pušynų 99,1 ha, eglynų 40,6 ha. III miškų grupėje – 1,5 ha, IV miškų grupėje – 43,4 ha Iš viso 192 ha, iš jų drebulynų – 8,3 ha, pušynų – 11,9, eglynų – 5,4 ha, beržynų – 14,9 ha, juodalksnynų – 4,4 ha medynų.

Perbrendusių medynų plotai Alytaus miškų urėdijoje: III miškų grupėje – 30,2 ha pušynų; IV miškų grupėje – 60,6 ha pušynų, 2,6 ha eglynų III miškų grupėje ir 67,2 ha IV miškų grupėje, 9,7 ha beržynų III miškų grupėje ir 73,7 ha IV miškų grupėje, 51,2 ha juodalksnynų IV miškų grupėje , 162,7 ha drebulynų IV miškų grupėje, III miškų grupėje perbrendusių drebulynų nėra. Iš viso Alytaus miškų urėdijoje perbrendusių medynų yra 479,6 ha ploto, tai sudaro 4,3% visų medynų ploto (III ir IV miškų grupės).

III IR IV MIŠKŲ GRUPIŲ MEDYNŲ PLOTAI PAGAL BRANDUMO GRUPES

1.25. lentelė

Medynai	Brandumo grupės (plotas, %)					
	jaunuolynai	pusamžiai	pribręstantys	Brandūs ir perbrendę	Viso	Iš viso ploto perbrendę
Spygliuočiai, iš viso:	2550,6 34%	2563,0 35%	809,6 11%	1460,4 20%	7383,6 100%	160,6 2,2%
Pušynai	474,3 13%	2017,8 58%	479,6 13%	587,2 16%	3558,9 100%	90,8 1,2
Eglynai	2055,2 54%	544,7 14%	329,3 9%	871,4 23%	3800,6 100%	69,8 1,0%
Kiti spygliuočiai	21,1 88%	0,5 2%	0,7 3%	1,8 7%	24,1 100%	0 0
Kietieji lap. iš viso:	259,2 20%	762,3 59%	43,1 3%	227,4 18%	1292,0 100%	21,3 1.6
Ąžuolynai	236,4 22%	689,7 65%	36,7 3%	111,1 10%	1073,9 100%	19,5 1,5%
Uosynai	11,7 14%	72,6 85%	1.1 1%	0 0	85,4 100%	0 0
Kiti kiet. lapuočiai	11,1 8%		5.3 4%	116,3 88%	132,7 100%	1,8 1,4%
Minkštieji lap. iš viso:	560,5 23%	561,7 23%	189,0 8%	1139,4 46%	2450,6 100%	297,7 12,1%
Beržynai	175,1 16%	287,0 27%	85,4 8%	513,8 49%	1061,3 100%	83,4 3,4%
Juodalksnynai	352,5 35%	210,7 21%	79,1 8%	376,6 36%	1018,9 100%	51,6 2,1%
Drebulynai	31,4 10%	32,9 10%	15,8 5%	238,7 75%	318,8 100%	162,7 6,6%
Baltalksnynai	0 0	2,7 35%	2,2 29%	2,7 36%	7,6 100%	0 0
Kiti minkšt. lapuočiai	1,5 3%	28,4 65%	6,5 15%	7,6 17%	44,0 100%	0 0
Visi medynai	**3370,3 30%**	**3887,0 36%**	**1041,7 9%**	**2827,2 25%**	**11126.2 100%**	**479,6 4,3%**
III grupė	*297,4 17%*	*1018,7 59%*	*149,0 9%*	*258,3 15%*	*1723,4 100%*	*42,9 2,5%*
IV grupė	*3072,9 33%*	*2868,3 31%*	*892,7 9%*	*2568,9 27%*	*9402,8 100%*	*436,7 4,6*

Medynai brandumo grupėmis skirstyti pagal Miškotvarkos darbų vykdymo instrukcijos 1 priedą. Brandiems medynams priskiriami pasiekę žemutinę kirtimo amžiaus ribą pagal priimtą kirtimo amžių III ir IV grupių miškams, iš jų perbrendę medynai – tai spygliuočių ir kietųjų lapuočių medynai, kurių amžius yra 30 ir daugiau metų didesnis už kirtimo amžių, o minkštųjų lapuočių – atitinkamai 20 ir daugiau metų. Pagal tai perbrendę medynai IV miškų grupėje yra: P nuo 131 metų, E – 101, B,J – 81, D – 61, Bt – 51 metų. Bręstantiems priskirta po vieną amžiaus klasę visų medžių rūšių medynams (anksčiau spygliuočiams ir kietiesiems lapuočiams buvo priskiriama po dvi amžiaus klases). Jaunuolynams priskirta po keturias amžiaus klases spygliuočių ir kietųjų lapuočių ir po dvi – minkštųjų lapuočių (išskyrus baltalksnynus – viena amžiaus klasė). Pusamžiams medynams tenka labai nevienodas amžiaus klasių skaičius. Todėl pagal dabartines brandumo grupes spręsti apie normalų (optimalų) medynų plotų pasiskirstymą pagal amžių nėra prasmės, kaip ir laikytis nuostatos, kad pribręstančių ir brandžių medynų turėtų būti po 17 %, jaunuolynų ir pusamžių – po 33 %. Šiuo atžvilgiu tampa aktualesnis amžiaus grupių naudojimas (J.

Kenstavičius, 1966), kai kiekvienos medžių rūšies medynų plotai skirstomi vienodai į keturias grupes, nepriklausomai nuo miškų grupių ir kirtimo amžių (kiekvienai grupei tenka po 25 % ploto). Tačiau ženkliai pasikeitus kai kurių medžių rūšių kirtimo amžiui bei miškų skirstymui į grupes, amžiaus grupės taip pat prarado prasmę. Tačiau miškų amžiaus struktūra – vienas iš svarbiausių rodiklių, apibūdinančių medynų būklę, jų tūrio prieaugius, naudojimo pobūdį, apimtį, o taip pat normalaus miško teorijos ir praktikos atitikmenį. Normalus amžiaus klasės plotas yra poūkio bendro ploto ir amžiaus klasių skaičiaus per kirtimo apyvartą dalmuo (išreikštas procentais ar plotu). Pavyzdžiui, pušynų plotas IV grupėje yra 2388,3 ha, amžiaus klasių skaičius per kirtimo apyvartą (110 metų) yra vienuolika. Normalus amžiaus klasės plotas yra 2388,3:11 = 217 ha arba 9 %. Taigi IV miškų grupėje normalus amžiaus klasės plotas procentais sudarytų: eglynų – 12%, ąžuolynų – 8%, beržynų, juodalksnynų – 14%, drebulynų – 20%, baltalksnynų – 25%. Pagal poūkio bendrą plotą nustatomas vienos normalios amžiaus klasės plotas. Nėra nei vienos medžių rūšies IV miškų grupėje, kurioje amžiaus klasių plotas būtų normalus ar artimas normaliam. Žiūrėti nuo 5 pav. iki 12 pav., juose pakankamai vaizdžiai parodytas medynų, pagal vyraujančias medžių rūšis ir amžiaus klases, pasiskirstymas. Išsiskiria pušies šeštos amžiaus klasės medynų plotai. Pradedant nuo šeštos amžiaus klasės medynų plotai laipsniškai kinta, nuo 14,2%, iš pradžių mažėja po to vėl padidėja ir nuo aštuntos amžiaus klasės mažėjimo tvarka iki keturioliktos amžiaus klasės (1,3%) Tai atsilieps pagrindinio naudojimo apimčiai ateityje, kuri turės ženkliai didėti, nes pradės kauptis perbrendę pušies medynai, o po 20-30 metų vėl mažės kirtimo apimtys. Labai panašiai amžiaus klasės pasiskirsčiusios pušynuose ir II bei III miškų grupių medynuose. Pušynuose I pirmos grupės miškuose amžiaus klasės pasiskirsčiusios labai netolygiai. Eglynų, IV miškų grupės miškuose, daugiausia pirmose dviejose amžiaus klasėse (18,5%), todėl naudojimas einant laikui, taip pat keisis. Nedidelis plotas retinimo amžiaus pušynų. Eglynų ir juodalksnynų turėtų padidėti jaunuolynų ugdomųjų kirtimų. Bene normaliausiai amžiaus klasėmis pasiskirstę IV-os miškų grupės eglynai. (9 pav.)

Medynų tūrio pasiskirstymas pagal vyraujančias ir į sudėtį įeinančias medžių rūšis pateikiamas 1.26. lentelėje.

MEDIENOS TŪRIAI PAGAL VYRAUJANČIAS IR SUDĖTINES
Medžių rūšis (tūkst. m^3)

1.26. lentelė

Medžių rūšys	Tūris pagal vyraujančią ir sudėtines medžių rūšis (bendras)	% nuo bendro medynų tūrio	Tūris vyraujančios medžių rūšies	% nuo bendro vyr.m.rūšies tūrio	Vyraujančių medžių rūšių medynuose, sudėtinių medžių rūšių tūris	% nuo bendro vyr.m.rūšies tūrio	sudėtyje esančių medžių rūšių tūrio % nuo tūrio pagal vyr. medžių rūšis
Pušis	2090,8	*47*	1752,5	*83,8*	338,3	*16,2*	*19,3*
Eglė	1094,9	*24,6*	736,7	*67,2*	358,3	*32,8*	*48,6*
Maumedžiai	10,1	*0,4*	4,4	*44,0*	56,0	*56,0*	*127,3*
Kiti kiet. lap.	1,7	*0,0*	1,0	*58,6*	0,6	*41,4*	*60,0*
Ąžuolas	427,0	*9,6*	231,9	*54,1*	195,2	*45,9*	*84,1*
Uosis	16,8	*0,4*	7,7	*46,1*	9,1	*53,9*	*118,2*
Skroblas	45,4	*1,0*	30,2	*66,5*	15,2	*33,5*	*50,3*
Beržas	310,3	*7,0*	172,7	*55,7*	137,6	*44,3*	*79,7*
Juodalksnis	267,3	*6,0*	208,1	*77,9*	59,2	*22,1*	*28,4*
Drebulė	107,3	*2,4*	60,0	*55,8*	47,3	*40,0*	*78,8*
Baltalksnis	4,2	*0,1*	2,1	*50,7*	2,1	*49,3*	*100,0*
Liepa	75,0	*1,7*	38,1	*50,8*	36,9	*49,2*	*96,9*
Iš viso	**4450,8**	***100***	**3245,4**	***72,9***	**1205,4**	***27,1***	***37,1***
Spygliuočių	3195,8	*71,8*	2493,6	*78,0*	702,2	*22,0*	*28,2*
Kiet. lapuočių	490,9	*11,0*	270,8	*55,2*	220,1	*44,8*	*81,3*
Minkšt. lapuočių	764,1	*17,2*	481,0	*63,0*	283,1	*37,0*	*58,9*

Tūriai pagal vyraujančias ir sudėtyje esančias medžių rūšis skiriasi kai kurioms rūšims gana daug. Prilyginant tūrį pagal vyr. medžių rūšis 100%. Sudėtyje esančių rūšių tūris skiriasi , pušynuose – 19,3%, eglynuose – 48,6%, ąžuolynuose – 84,1%, drebulynuose – 78,8%, beržynuose – 79,7%, juodalksnynuose – 28,4%.

Vyraujančios medžių rūšies tūris pušynuose sudaro 83,8%, eglynuose–67,2%, ąžuolynuose – 54,1%,juodalksnynuose – 77,9%, beržynuose – 55,7%, drebulynuose – 55,8%. Pagal šios lentelės duomenis matome, kad Alytaus miškų urėdijoje vyrauja mišrūs medynai, nes 72,9% tūrio medyne sudaro vyraujanti rūšis, o 27,1% kitos rūšys,tai gaunasi beveik trys dalys. Mišriausi yra kietųjų lapuočių medynai, – 55,2%, spygliuočiai pagrinde vyrauja gryni – 78%, o rūšimis ąžuolynai – 54,1%, beržynai – 55,7%, drebulynai – 55,8%, eglynai – 67,2%, toliau pušynai – 83,8%.

MEDYNŲ TŪRIAI PAGAL VYRAUJANČIAS IR SUDĖTYJE ESANČIAS MEDŽIŲ RŪŠIS, %

1.27. lentelė

Medynai	Tūris% pagal vyrau-jančias rūšis	Iš to kiekio pagal vyraujančias ir sudėtyje esančias medžių rūšis								
		P	E	Ą	U	B	J	D	Bt	Kitos medžių rūšys
Pušis	100	83,8	11,8	1,0		2,9	0,1	0,1		0,3
Eglė	100	4,3	67,2	11,2	0,2	9,0	1,3	4,0		2,8
Maumedis	100	0,4	2,5	0,8		4,4	1,0	0,2		90,7
Kiti kiet. lap.	100					17,6				82,4
Ąžuolas	100	1,2	21,0	54,1	0,7	4,5	1,0	4,6		12,9
Ąžuolas raud.	100		7,1	14,4	5,6	7,1		21,6		44,2
Uosis	100		7,9	12,4	46,1	4,7	11,0	7,5		10,4
Klevas	100		4,2	8,2	4,2		3,2	8,0		72,2
Skroblas	100	0,1	5,5	19,6	0,3	4,5	1,0	2,4	0,1	66,5
Guoba	100									100
Beržas	100	2,9	18,6	4,7	0,2	55,7	4,3	7,9		5,7
Baltalksnis	100		2,9	2,2		11,9	0,4	9,2	59,0	14,4
Juodalksnis	100	0,7	6,7	0,9	0,9	11,3	77,9	0,9	0,1	0,6
Drebulė	100	0,3	15,5	7,6	0,2	13,1	1,0	55,8	0,1	6,4
Liepa	100	1,6	12,9	23,0	1,1	6,7	0,2	3,7		50,8
Blindė	100		3,0	0,2		7,8	13,6	4,9		70,5
Gluosnis	100									100,0
Iš viso	100	40,7	26,5	9,6	0,4	9,1	5,5	3,6	0,1	4,5

Pušynuose dažniausiai aptinkamos eglės (11,8%) ir beržai (2,9%); eglynuose – ąžuolas (11,2%),beržas – (9,0%), drebulės – (4,0%); beržynuose – eglė (18,6%), drebulė - (7,9%) ir ąžuolas – 4,7%; juodalksnynuose – beržai (11,3%).

13 pav. parodytas medienos tūris pagal medžių rūšis. Pušies, eglės mediena sudaro 67.2% viso medienos tūrio, ąžuolo medynai sudaro 9,6% viso medienos tūrio, beržo ir juodalksnio medynai sudaro 14,6% viso medienos tūrio.

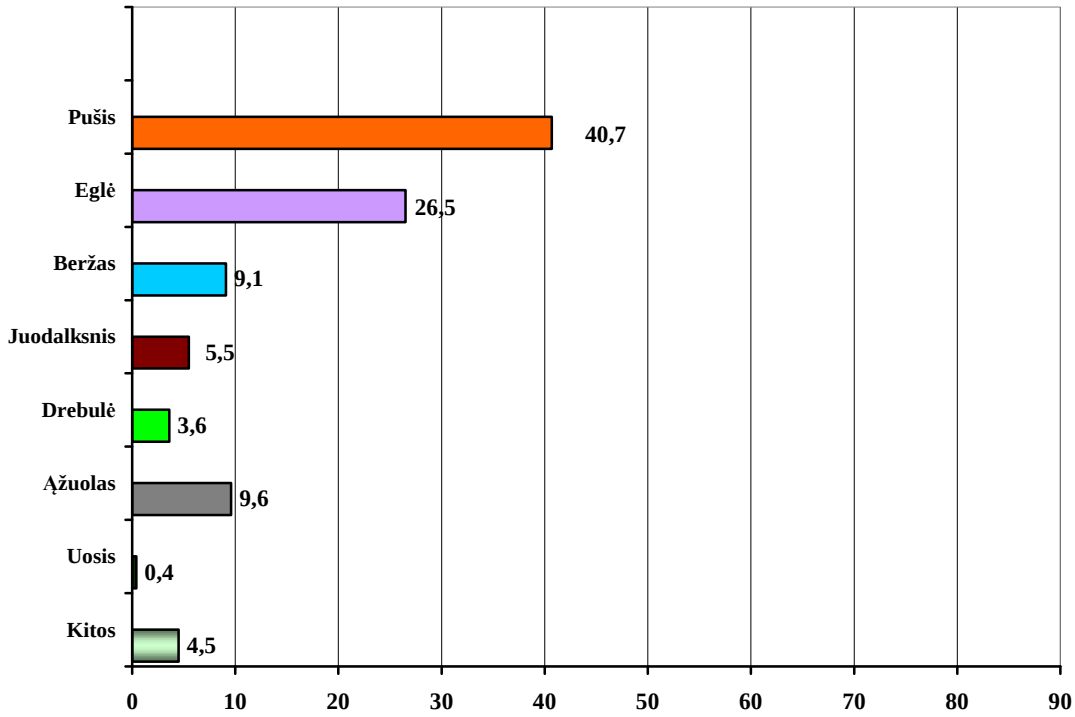

13 pav. Medienos tūris (procentais) pagal medžių rūšis

Bendras medynų tūris yra 4,5 mln. m^3. Be to yra 24,4 tūkst.m^3 pavienių medžių tūrio. Sausuolių ir virtėlių tūrio yra 38,3 tūkst.m^3 (1.28. lentelė). Dar apie 15% nuo apskaičiuoto medienos tūrio (4,5 mln. m^3) sudaro kelmai, šaknys (0,7 mln.m^3), kurie kol kas nepanaudojami. Medienos biomasė – tai medienos tūris išreikštas ore išdžiūvusios (12–15% drėgnumo) medienos svoriu. Pagrindinių medžių rūšių pervedamasis koeficientas toks: 1 m^3 pušies medienos sveria 520 kg, eglės – 450 kg, beržo – 650 kg, juodalksnio – 540 kg.

BENDRAS MEDIENOS TŪRIS IR BIOMASĖ

1.28. lentelė

R o d i k l i a i	Medienos tūris, tūkst.m^3	Medienos biomasė, tūkstančiais tonų(ore išdžiuvusios)
Medynų tūris	4450,8	2410,3
Pavienių medžių tūris	24,4	15,8
Žuvusių medžių tūris (sausuoliai ir virtėliai)	38,3	21,1
Bendras antžeminės medžių dalies tūris ir biomasė	**4513,5**	**2447,1**
Kita biomasė (kelmai,šaknys)	677,0	367,1

Išsamiau medynų mišrumą, o taip pat kilmę charakterizuoja sekanti lentelė.

MEDYNŲ PASISKIRSTYMAS PAGAL KILMĘ IR MIŠRUMĄ

1.29. lentelė

Vyraujanti medžių rūšis	Plotas %	Pagal kilmę %			Pagal mišrumą %			Mišrūs pagal mišrumo pobūdį			
					gryni			medyno sudėtyje medžių rūšių			
		savaiminiai	sukultūrinti	kultūriniai	iš viso	iš jų įvairiaamžiai	mišrūs	2	3-5	>5	dviardžiai ir įvairiaamžiai
Pušis	100	79,3	2,4	18,3	39,2	5,4	60,8	5,6	4,8		50,4
Eglė	100	48,3	21,9	29,8	21,4	4,4	78,6	12,6	32,0	0,7	33,3
Ąžuolas	100	81,8	7,4	10,8	4,3	0,6	95,7	8,8	20,3	1,1	65,5
Uosis	100	86,8	1,0	2,1	1,0		88,9	10,1	46,5	21,9	10,4
Beržas	100	85,5	11,3	3,2	12,7	0,3	87,3	13,7	25,6	0,5	47,5
Juodalksnis	100	92,0	2,2	5,8	43,9	4,1	56,1	17,1	18,5	0,5	47,5
Drebulė	100	93,8	6,2		4,8	0,4	95,2	5,2	25,8	0,6	63,6
Baltalksnis	100	20,0			2,5		17,5	0,6	13,6	1,4	1,9
Kitos rūšys	100	85,8	3,6	10,6	14,6	1,1	85,4	9,2	41,4	3,1	31,7
Iš viso	***100***	***72,5***	***9,8***	***17,7***	***26,0***	***3,7***	***74,0***	***9,9***	**19,8**	**0,7**	***43,6***

Pastaba: Kultūriniais medynais apskaityti, kai vyraujanti rūšis yra kultūrinė, o sukultūrintais, kai sudėtyje yra kultūrinių medžių rūšių arba medyne yra polajiniai ar likę po laja želdiniai (pvz., eglės po drebulėmis, baltalksniais ir panašiai).

Kultūrinių medynų Alytaus miškų urėdijoje yra 17,7%. Eglynuose kultūrinti medynai sudaro 21,4%, tuo tarpu pušynuose kultūrintų medynų yra 39,2%, ąžuolo medynų kultūrinės kilmės yra 10,8% (182,3 ha). Gryni medynai, kai sudėtyje kitos rūšys sudaro mažiau kaip 20% yra 26% medynų. Daugiausiai grynų yra juodalksnynų (43,9%), pušynų (39,2%), eglynų (21,4%), beržynų (12,7%). Mažiausiai grynų yra uosio medynų – 1,0%, ąžuolynų – 4,3%, drebulynų – 4,8%. Mišrių medynų yra 74,0%, iš kurių sudėtyje 3 - 5 kitos medžių rūšys yra 19,8 %, dviardžių 3,7%. Dviardžiai ir įvairiaamžiai medynai sudaro 43,6% ploto. Daugiausiai dviardžių yra ąžuolynų, drebulynų, pušynų, beržynų bei juodalksnynų ir eglynų.

Medynų pasiskirstymas bonitetais pagal vyraujančias medžių rūšis pateikiamas 1.30. lentelėje. Miškų urėdijos miškuose vyrauja aukšto našumo (IA, 1 ir II bonitetų) medynai, kurie auga 95,5% plote, iš jų labai našūs medynai (1A,1 boniteto) užima 75,6 % ploto. III boniteto medynai auga 3,2 % plote. Žemo našumo medynų (4-5A ir 5B bonitetų) yra 1,3% ploto. 5A ir 5B bonitetų yra tik pušynai (58,0 ha). Iš pagrindinių medžių rūšių našiausi yra pušynai (1A,9). Uosynų ir juodalksnynų vidutinis bonitetas po – 1A,8, beržynų – 1,6, eglynų – 1,4. Vidutinis visų medynų bonitetas – 1.

MEDYNŲ PLOTŲ PASISKIRSTYMAS BONITETAIS (ha)

1.30. lentelė

Vyraujanti medžių rūšis	B o n i t e t a i								Iš viso	Vidut. bonite-tas
	1A	1	2	3	4	5	5A	5B		
Pušis	1936,1	2743,2	504,2	89,0	29,2	36,5	31,6	26,4	5396,2	1A,9
Eglė	330,7	2265,9	1776,0	273,2	26,0	0,3			4672,1	1,4
Pocūgė			0,6						0,6	2,0
Maumedis	31,6	5,3	1,1	2,5					40,5	1A,4
Kiti kietieji		2,0							2,0	1,0
Ąžuolas	253,7	987,9	412,9	28,9	0,8				1683,6	1,1
Uosis	21,1	66,3	2,5						89,9	1A,8
Klevas	1,9	0,9	1,7						4,5	1A,10
Skroblas	41,3	98,7	62,9	4,4	0,9				208,2	1,2
Guoba				0,5					0,5	3,0
Beržas	920,0	385,1	138,1	45,0	10,0	2,3			1500,5	1A,6
Baltalksnis	9,8	8,8	1,4						20,0	1A,6
Juodalksnis	557,4	469,7	158,0	47,5	18,8	7,1			1258,5	1A,8
Drebulė	281,8	80,5	3,5						365,8	1A,2
Liepa	74,1	106,8	19,4						200,3	1A,7
Blindė		1,7	1,0	1,9					4,6	2,0
Gluosnis			0,5						0,5	2,0
Iš viso:	**4464,7**	**7222,8**	**3080,3**	**492,9**	**85,7**	**46,2**	**31,6**	**26,4**	**15453,5**	**1,0**
%	*28,9*	*46,7*	*19,9*	*3,2*	*0,6*	*0,3*	*0,2*	*0,2*	*100,04*	

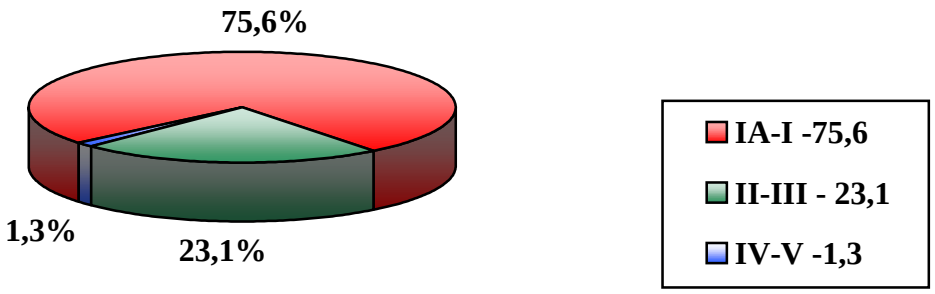

14 pav. Bonitetų grupės, plotas %

MEDYNŲ PLOTŲ PASISKIRSTYMAS SKALSUMAIS
(Plotas ha)

1.31. lentelė

Vyraujanti medžių rūšis	Skalsumai								Iš viso	Vidutinis skalsumas
	0,3	0,4	0,5	0,6	0,7	0,8	0,9	1,0 ir >		
Pušis	122,4	52,7	85,6	371,5	1247,1	1968,2	1030,9	517,8	5396,2	0,78
Eglė	42,0	85,5	233,3	488,5	1472,5	1584,6	544,4	221,3	4672,1	0,74
Pocūgė					0,6				0,6	0,70
Maumedis				0,5	13,8	17,4	5,6	3,2	40,5	0,79
Kiti kietieji				2,0					2,0	0,60
Ąžuolas	36,8	75,6	182,4	371,2	594,2	318,7	78,1	26,6	1683,6	0,67
Ąžuolas raud.						5,2			5,2	0,80
Uosis	4,3	8,5	18,1	33,6	14,1	9,4	1,9		89,9	0,59
Klevas				0,9	1,7			1,9	4,5	0,81
Skroblas	1,6	6,0	6,3	29,9	111,4	26,6	19,4	7,0	208,2	0,71
Guoba				0,5					0,5	0,60
Beržas	27,3	58,2	110,7	251,8	448,7	430,6	116,8	56,4	1500,5	0,71
Baltalksnis			5,2	9,7	2,9	2,2			20,0	0,61
Juodalksnis	93,0	40,0	72,6	162,5	426,8	322,2	103,4	38,0	1258,5	0,69
Drebulė	6,2	14,8	29,2	80,9	118,5	84,3	25,1	6,8	365,8	0,69
Liepa	4,2	10,1	10,6	24,4	59,7	66,6	18,7	6,0	200,3	0,72
Blindė		0,2	0,3		0,7	0,1		3,3	4,6	0,95
Gluosnis	0,5								0,5	0,30
Iš viso:	**338,3**	**351,6**	**754,3**	**1827,9**	**4509,8**	**4836,1**	**1944,3**	**888,3**	**15453,5**	**0,74**
%	*2,2*	*2,3*	*4,9*	*11,8*	*29,2*	*31,3*	*12,6*	*5,7*	*100,0*	

Aukšto skalsumo (0,8 ir >) medynų yra 49,6 % (1.31. lentelė). Vidutinio skalsumo (0,6 – 0,7) – 41,0%. Retų medynų (0,3-0,5 skalsumo) – 9,4%, iš jų – 0,3 (kritinio) skalsumo – 2,2% arba 338,3 ha. Vidutinis visų medynų skalsumas yra 0,74 (praeitos miškotvarkos duomenimis – 0,72). Aukštas pušynų – 0,78 skalsumas (blindės,klevo, raudonojo ąžuolo labai maži plotai nors jų skalsumai aukštesni). Kitų medynų skalsumai yra mažesni ir svyruoja - 0,74 skalsumo (eglynuose), beržynuose – 0,71, juodalksnynuose – 0,69, drebulynuose – 0,69, ąžuolynuose – 0,67. 0,3 skalsumo yra gluosnio medynas, bet jis užima tik 0,5 ha plotą.

Medynų plotai pagal bonitetą ir skalsumą pateikti 7 ir 8 prieduose. Kuo geresnis bonitetas, tuo daugiau skalsių medynų. Pavyzdžiui, IA-I bonitetų medynuose 0,8 ir aukštesnio skalsumų medynai auga 50,7%, o 0,3-0,4 skalsumo medynų su IA-I bonitetu yra tik 4,0% šių medynų ploto, kai IV ir žemesnių bonitetų medynai prie 0,8 ir didesnio skalsumo auga 26% ploto, o prie 0,3-0,4 skalsumo, aukšto boniteto medynai sudaro jau 4% ploto. Visų Alytaus miškų urėdijos 0,8 ir didesnio skalsumo medynų auga 49,6%, o 0,3–0,4 skalsumo tik 4,5% ploto.

8 priede pateikta brandžių medynų pasiskirstymas skalsumais, kur matosi ir esamo antro ardo charakteristikos.

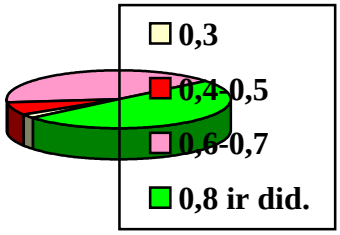

15 pav. Skalsumų grupės

0,3-0,4 skalsumo medynų analizė. Medynų plotas 345,8 ha tai sudaro 2,2% viso medynų ploto (1.31. lentelė). Pagrindinės priežastys žemo skalsumo yra medynų užmirkimas ir pablogėjusi sanitarinė būklė po 2010 m. škvalo, taip pat dėl vykdomų supaprastintų atvejinių kirtimų. Pagal brandumo grupes: jaunuolynai 57,5 ha (16,6%), pusamžiai 68,1 ha (19,7%), pribręstantys 15,3 ha (4,4%), brandūs ir perbrendę 204,9 ha (59,3%). Daugiausia retų yra pušynų (37,6%), juodalksnynų (26,9%), eglynai (12,1%). Reti pušynai vyrauja brandžiuose (113,6 ha 87,4%) medynuose. Retų juodalksnynų daugiausiai yra jaunuolynuose 50,1% ir brandžiuose medynuose 42,7%. Retų eglynų daugiau brandžiuose medynuose. Pagal augavietes reti medynai vyrauja N hidrotopo (Nb ir Nc augavietėse) ir pelkinėse augavietėse.

Lapuočių jaunuolynai atželiantys buvusiose kirtavietėse yra dar žėlimo stadijoje, dalis jų bus papildomi spygliuočiai, spygliuočių želdiniai priežiūros metu bus taip pat papildomi, atsiras tikslinių lapuočių, atskiri sklypai bus rekonstruojami ir jų skalsumas su amžiumi didės. Dalis vyresnio amžiaus medynų yra su perspektyviais žemutiniais ardais (pomiškiu arba 2 ardu). Pribręstantys, brandūs ir perbrendę yra su žemutiniais ardais.

0,3-0,4 SKALSUMO MEDYNŲ PLOTAI .

1.32. lentelė

Vyr. medžių rūšis	Plotas ha	pagal brandumo grupes			
		jaunuolynai	pusamžiai	pribręstantys	brandūs ir perbr.
Pušynai	129,9	0,7	10,7	4,9	113,6
Eglynai	42,0	5,2	6,7	2,5	27,6
Ąžuolynai	36,8		35,5		1,3
Uosynai	4,3		4,3		
Beržynai	27,3	3,9	5,0	3,1	15,3
Juodalksnynai	93,0	47,3	3,7	2,3	39,7
Drebulynai	6,2				6,2
Kiti medynai	6,3	0,4	2,2	2,5	1,2
Iš viso	**345,8**	**57,5**	**68,1**	**15,3**	**204,9**

Vidutiniai medynų rodikliai pagal miškų grupes yra pateikiami 1.33. lentelėje. Vidutinis medynų amžius yra 69 metai (visi medynai). Seniausi miškų urėdijoje yra ąžuolynai 100 metų, toliau pušynai 87 m, vieni iš jaunesnių yra pocūgynai – 2 metai ir blindynai – 25 m.(9 priedas)

MEDYNŲ VIDUTINIAI RODIKLIAI

1.33. lentelė

Medynai	Plotas, ha	Amžius, m	Bonitetas	Skalsumas	Tūris (m^3/ha)		Einamasis prieaugis (m^3/ha)
					visų medynų	brandžių medynų	
Visi miškai							
Pušis	5396,2	87	1A,9	0,78	387	383	8,06
Eglė	4672,1	50	1,4	0,74	234	352	7,14
Maumedis	40,5	37	1A,4	0,79	249	435	11,16
Pocūgė	0,6	2	2,0	0,7			
Ąžuolas	1683,6	100	1,1	0,67	254	311	6,02
Ąžuolas raudon.	5,2	34	1A,0	0,8	172		9,12
Uosis	89,9	66	1A,8	0,59	187		5,23
Klevas	4,5	43	1,0	0,81	112		6,73
Skroblas	208,2	77	1,2	0,71	218	216	5,15
Guoba	0,5	20	3,0	0,6	36		3,6
Kiti kietieji	2	35	1,0	0,6	108		6,5
Beržas	1500,5	55	1A,6	0,71	207	262	7,1
Juodalksnis	1258,5	48	1A,8	0,69	212	307	6,37
Drebulė	365,8	59	1A,2	0,69	294	327	8,15
Liepa	200,3	65	1A,7	0,72	374	422	7,03
Blindė	4,6	18	2,0	0,95	123		8,28
Gluosnis	0,5	24	2,0	0,3	46		2,6
Visi medynai	**15453,5**	**69**	**1,0**	**0,74**	**288**	**330**	**7,27**
Pušis	137,4	176	1A,0	0,53	354	354	4,82
Eglė	70,4	103	1,6	0,65	324	270	6,98
Ąžuolas	100,6	190	1,1	0,49	258	240	4,17
Beržas	47,3	64	1A,3	0,73	241	322	7,29
Juodalksnis	29,1	77	1A,2	0,68	359		7,2
Drebulė	7,1	74	1A,0	0,69	405	300	7,93
Baltalksnis	1,2	39	1A,8	0,72	208	200	8,67
Liepa	39,4	61	1A,9	0,8	374		7,76
Viso I grupės	**432,5**	**136**	**1A,7**	**0,6**	**317**	**328**	**5,78**
II miškų grupė							
Pušis	1699,9	97	1A,6	0,77	436	394	8,43
Eglė	801,1	79	1,7	0,75	338	327	7,52
Maumedis	17	49	1A,3	0,79	321		10,24
Ąžuolas	510,5	142	1,3	0,62	289	280	5,4
Ąžuolas raud.	0,9	56	1A,0	0,8	280		9,11
Uosis	4,5	111	1A,8	0,62	226		3,64
Klevas	0,9	110	1,0	0,6	230		3,56
Skroblas	79,1	77	1A,6	0,69	232	231	5,41
Guoba	0,5	20	3,0	0,6	36		3,6
Kiti kiet. lap.	2	35	1,0	0,6	108		6,5
Beržas	391,9	60	1A,4	0,72	224	258	6,95
Juodalksnis	210,5	69	1A,6	0,69	293	400	6,6

Medynai	Plotas, ha	Amžius, m	Bonitetas	Skalsumas	Tūris (m^3/ha)		Einamasis prieaugis (m^3/ha)
					visų medynų	brandžių medynų	
Drebulė	39,9	71	1A,1	0,65	346	404	7,64
Baltalksnis	11,2	71	1A,3	0,62	194	210	6,21
Liepa	121,9	71	1A,6	0,69	398		6,37
Blindė	0,1	20	1,0	0,8	110		8
Viso II grupės	3891,9	92	1A,9	0,73	359	344	7,46
III miškų grupė							
Pušis	1170,6	79	1A,8	0,79	389	445	8,54
Eglė	245,6	53	1,5	0,73	249	379	7,03
Maumedis	8,7	16	1A,2	0,83	164		13,91
Pocūgė	0,6	2	2,0	0,7			
Ąžuolas	115,2	97	1,0	0,67	276	279	5,5
Uosis	5,3	87	1A,0	0,57	228		4
Klevas	1,7	40	2,0	0,7	96		5,59
Skroblas	2,9	72	1,0	0,63	207	134	4,83
Beržas	92,8	54	1A,3	0,69	197	251	7,09
Juodalksnis	57,3	54	1A,9	0,72	241	337	6,23
Drebulė	20,6	42	1A,0	0,75	253	311	9,67
Baltalksnis	0,8	45	1,0	0,6	170	170	5,5
Liepa	1,3	24	1,4	0,74	125		6
Viso III grupės	**1723,4**	**74**	**1A,9**	**0,77**	**342**	**374**	**7,98**
IV miškų grupė							
Pušis	2388,3	78	1,2	0,8	354	373	7,74
Eglė	3555	42	1,4	0,74	208	355	7,06
Maumedis	14,8	34	1A,5	0,78	215	435	10,6
Ąžuolas	954,4	69	1,0	0,71	232	327	6,62
Ąžuolas raud.	4,3	30	1A,0	0,8	150		9,12
Uosis	80,1	62	1A,8	0,59	182		5,4
Klevas	1,9	15	1A,0	1	70		9,26
Skroblas	126,2	77	1,5	0,72	210	216	5
Beržas	968,5	52	1A,7	0,7	199	262	7,16
Juodalksnis	961,6	42	1A,9	0,69	189	299	6,3
Drebulė	298,2	58	1A,3	0,69	287	326	8,12
Baltalksnis	6,8	27	1,0	0,58	150	232	7,25
Liepa	37,7	50	1,1	0,73	307	422	8,4
Blindė	4,5	18	2,1	0,96	124		8,29
Gluosnis	0,5	24	2,0	0,3	46		2,6
Viso IV grupės	**9402,8**	**56**	**1,1**	**0,74**	**247**	**324**	**7,13**

Vidutinis bendras medynų tūris – 288 m^3/ha, brandžių medynų – 330 m^3/ha (Lietuvoje valstybinių miškų atitinkamai 215 m^3/ha ir 296 m^3/ha – "Lietuvos miškų ūkio statistika, 2012 m"). Didžiausias brandžių medynų tūris yra maumedynų (435 m^3/ha, tiesa maumedynų labai nedidelis plotas, tik 40,5 ha medynų) ir liepynų (422 m^3/ha), bei pušynų 383 m^3/ha. Mažas brandžių medynų tūris yra skroblynų (216m^3/ha). Analizuojant našumą pagal augavietes didžiausią tūrį pasiekia brandūs pušynai Nc augavietėje – 447 m^3/ha, 438 – 360 m^3/ha - Nb augavietėje, liepynai – 437 m^3/ha – Nd augavietėje (žr.1.18 lentelę).

Rodiklių skirtumai pagal miškų grupes ryškūs. I grupės medynų vidutinis amžius (136 m.), II grupės medynų vidutinis amžius yra 92 metai, 74 metai III grupės medynų vidutinis amžius, 56 metai IV grupės medynų vidutinis amžius. Brandžių medynų tūriai didžiausi yra III grupės miškuose.

Vidutiniai medynų rodikliai pagal amžiaus klases (žiūrėti į priedus) parodo rodiklių kitimo tendencijas pagal amžių – tūrių, prieaugių, aukščių, skersmenų, skalsumų, bonitetų. Tai savotiškos augimo eigos lentelės, kurias analizuojant galima išgauti vertingos informacijos. Tuo labiau rodikliai pateikti pagal ardus, nurodytas sklypų skaičius ir pan.

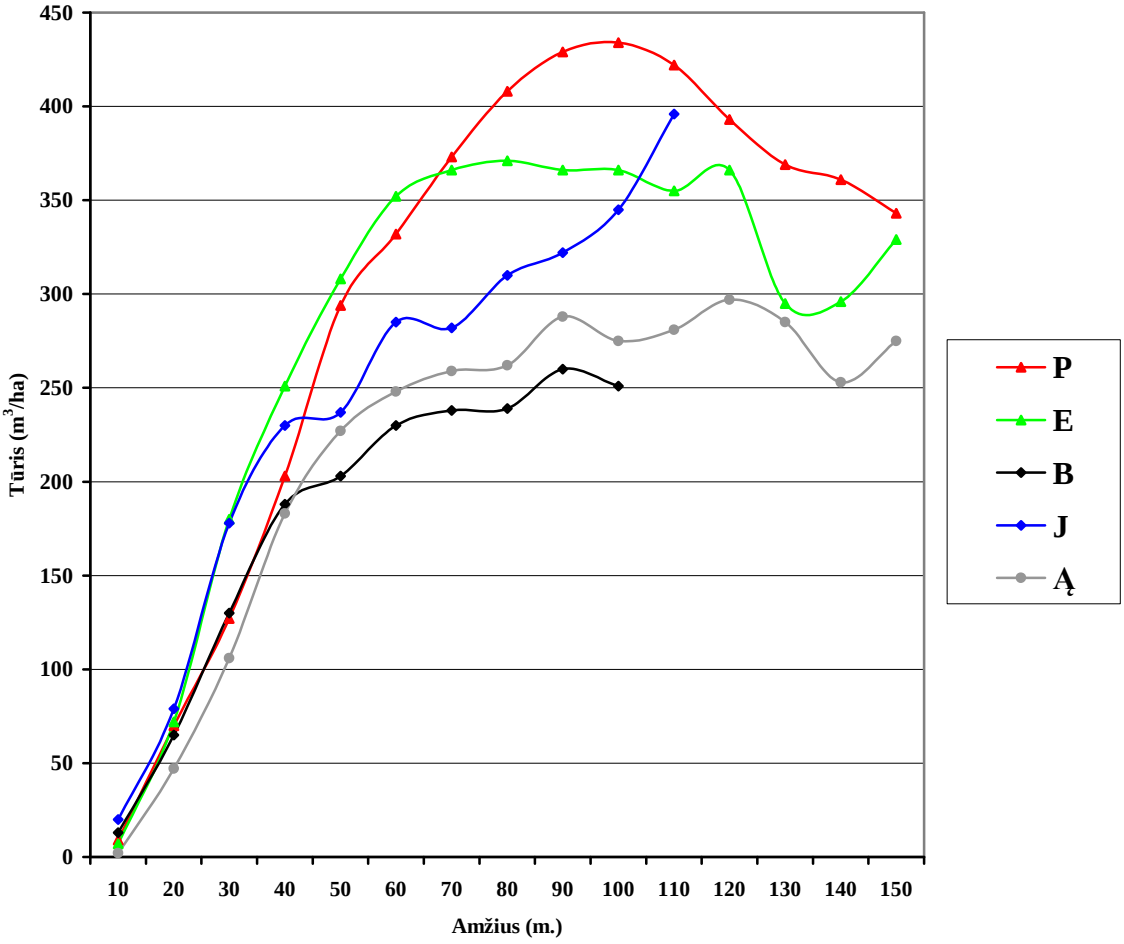

16 pav. Medynų tūrio pasiskirstymas pagal amžių

Per visą kirtimo apyvartą tolygiausiai tūrį produkuoja juodalksnynai, jų tūris kaupiasi intensyviai iki 90 metų, perbrendusiame amžiuje medynų tūris ir toliau kaupiasi. Pušynai taip pat tūrį produkuoja tolygiai iki 100 m., Vėliau tūris mažėja. Eglynai tūrį kaupia intensyviau negu pušynai iki 70 m vėlesniu laikotarpiu eglynų tūris produkuojamas jau netolygiai. Beržynai kaupia tūrį iki 90 metų, po to jų tūris vienodai mažėja. Pušynai iki 30 m lėtai kaupia tūrį ir atsilieka nuo eglynų (pvz,40 metų amžiuje pušynų tūris hektare 203 ktm, kai eglynų 251 ktm), vėliau jų tūris sparčiai didėja ir pasiekus 70 m pušynų tūris pralenkia eglynų tūrį ir kyla iki 100 metų, nuo to laiko tūris pušynuose pradeda kristi. Tai vyksta dėl perbrendusių medynų, sanitarinės būklės blogėjimo ir vykdomų kirtimų. Tokios pat priežastys veikia ir visus kitų rūšių perbrendusius medynus ir jų tūriai mažėja. Medynai turi būti iškertami kai tik pasiekia kirtimo amžių, priešingu atveju neišvengiami medienos nuostoliai. Tik pušynai gali būti tausojami, siekiant iškirsti perbrendusius eglynus.

Einamojo prieaugio dinamika su amžiumi taip pat charakteringa: greičiausiai prieaugio kulminaciją pasiekia drebulynai – apie 25 metus (11,83m^3/ha), toliau eglynai – 40 metais (12,45 m^3/ha), beržynai ir juodalksynai 35 metais (9,74 m^3/ha ir 9,94 m^3 /ha), pušynai apie 50 metų (11,27m^3 /ha).

1.3.5. MIŠKŲ URĖDIJOS MEDYNŲ KOKYBINĖ BŪKLĖ

Miškų urėdijos medynų kokybinė būklė taksacijos metu įvertinta tokiu būdu:

- kiekviename medyne fiksuoti sausuolių ir virtėlių (likvidinis tūris) kiekiai;
- aprašyti miško pažeidimai (pažeidimų rūšis, pažeistų medžių skaičius procentais, medžių pažeidimo intensyvumas).

Inventorizacijos metu nustatyti miškų sanitarinės būklės rodikliai pateikti 1.34. lentelėje. Valstybinės reikšmės miškuose iš viso inventorizuota 781,4 ha žuvusių ir pažeistų medynų. Tai sudarytų 5 % visų medynų ploto. Bendram inventorizuotam plotui tai yra nemažas plotas, bet pagrindinė priežastis 2010 metų škvalo padariniai. Žuvusių medynų yra nedaug (56,7 ha).

MEDYNŲ KOKYBINĖS BŪKLĖS RODIKLIAI

1.34. lentelė

Rodikliai	Miškų grupės			Iš viso	be to privačiuose miškuose
	I	II	III - IV		
Kirtaviečių plotas (ha)		1,5	217,6	219,1	299,2
% nuo visų medynų ploto			1	1	2
Gamtinę brandą pasiekę medynai (ha)	163,0	239,9	178,2	581,1	107,8
% nuo viso medynų ploto	37,7	6,2	1,6	3,8	0,7
Sausuolių ir virtėlių tūris, t. m^3	8,878	9,609	19,806	38,284	30870
% nuo viso medynų tūrio	6,5	0,7	0,7	0,9	0,8
Žuvę medynai, ha	0,8	1,0	54,9	56,7	86,4
Pažeisti medynai, ha	23,1	151,5	550,1	724,7	409,7
Žuvusių, pažeistų medynų plotas ha / %.	23,9/6	152,5/4	605,0/5	781,4/5	496,1/3
iš jo – pagal priežastis, ha:					
- gaisrai		0,3		0,3	7,9/2
- vėjavarta	0,5/2	0,8/1	8,8/2	10,1/1	12,6/3
- sausra			0,5	0,5	
- sniegolauža					1,1/
-mechaniniai pažeidimai					
-agrotechniniai pažeidimai					
-dirvos užmirkimas		3,2/2	29,4/5	32,6/4	69,2/17
-stelbimas lapuočiais		3,1/2	20,7/4	23,8/3	10,0/2
-žvėrių nulaupyti kamienai	0,2/1	82,3/54	139,3/25	221,8/31	32,7/8
-liemenų kenkėjai	3,3/14	2,0/1	3,1/1	8,4/1	0,3/
-šaknų kenkėjai			0,7	0,7	4,0/
-lajų ligos			2,8/1	2,8	
-šaknų ligos	16,7/73	19,7/13	289,2/53	325,6/46	252,7/62
-liemenų ligos			1,3	1,3	0,2
-ūglių nukandimai	2,4/10	34,9/23	26,3/5	63,6/9	6,2/2
-bebrų patvenkti medynai		1,2/1	24,6/4	25,8/4	8,7/2
-neracionalūs kirtimai					4,0/1
-stelbimas žoline augmenija			1,3	1,3	0,1/
-pakenktas pomiškis		4,0/3	2,1	6,1/1	
Pažeidimų intensyvumas plotas / % :					
– silpnas		0,1	11,1/2	11,2/2	7,1/2
– vidutinis	2,4/10	25,6/17	23,9/4	51,9/7	13,0/3
-stiprus arba medžiai žuvę	20,7/90	125/83	515,1/94	661,6/91	389,6/95

Alytaus miškų urėdijos miškams didžiulę žalą padaro žvėrys, stirnos, elniai, briedžiai ir bebrai. Valstybinės reikšmės miškuose žvėrių pažeidimai sudaro 44%, elninių žvėrių padaryti pažeidimai – nulaupyti kamienai (31%), nukandžioti ūgliai (9%) ir bebrų patvenkti medynai (4%).

Tarp kitų pažeidimų, daug medynų ploto pakenkia ligos, tai yra šaknų ligos (46%). Kiti pažeidimai apima nedidelį plotą. Pagal pažeidimų intensyvumą 91% pažeistų medynų įvertinti kaip stipriai pažeisti, 7 % – vidutiniškai ir 2% – silpnai.

Privačiuose miškuose sausuolių tūris iš vieno hektaro toks pat kaip ir valstybinės reikšmės miškuose. Žuvusių medynų daugiau privačiuose miškuose, dėl šaknų ligų (252,7 ha). Privačiuose miškuose mažiau elninių žvėrių pažeistų medynų, tai įtakojama tuo, kad šiuose miškuose žymiai mažesnės želdinimo apimtys ir mažesnis spygliuočių medynų plotas, kur elniniai žvėrys ir daro didžiausią žalą.

1.3.6. MIŠKŲ URĖDIJOS SPECIFINIŲ TERITORIJŲ MIŠKŲ CHARAKTERISTIKA

Specifiniai miškai, tai miškų urėdijos veiklos teritorijoje esami saugomų teritorijų ir rekreaciniai miškai.

Alytaus miškų urėdijos veiklos teritorijoje inventorizuotas plotas saugomose teritorijose užima 4751,8 ha arba 14,8% nuo viso miško žemės ploto iš jo valstybinės reikšmės miškuose (neskaitant persidengiančių Natūra 2000 miškų ploto 3258,6 ha PAST–58 ha, BAST–3258,6 ha), saugomų teritorijų miškų yra 3898,6 ha arba 23,8%.

Draustiniuose kirtaviečių yra 21,3 ha, žuvusių medynų dėl vėjavartų ir bebrų patvenkimų – 2,2 ha. Draustinių teritorijoje pelkių (37,4 ha) truputį sumažėjo, kadangi dalis pelkių inventorizuota medynais. Pelkės analizuojamos tik valstybinės reikšmės miškuose, kadangi kitų naudotojų miškuose pelkės neinventorizuojamos. Visuose draustiniuose vyrauja medynai. Pagal rūšinę sudėtį, daugelyje draustinių vyrauja spygliuočiai. Vidzgirio botaniniame draustinyje vyrauja lapuotynai, ąžuolynai – 125,7 ha, skroblynai – 44,7 ha, spygliuočiai šiame draustinyje užima 121,7 ha. Ąžuolynai vyrauja taip pat ir Sabališkės pedologiniame draustinyje. Pivašiūnų geomorfologiniame draustinyje vyrauja eglynai 100,0 ha, o pušynų – 58,8 ha. Eglynai vyrauja Varčios pedologiniame draustinyje. Pušynai vyrauja Sudvajų geomorfologiniame ir Balkasodžio botaniniame draustiniuose. Valstybiniuose draustiniuose sukaupta 439,1 tūkst. ktm. medienos.

Alytaus miškų urėdijoje 2003 metais buvo šeši draustiniai, įsteigti vyriausybės nutarimais. Šių draustinių charakteristikos per dešimtmetį mažai keitėsi, tik pasikeitė bendras inventorizuotas plotas dėl privačiuose miškuose neinventorizuojamų pelkių.

Per vykmetį Alytaus miškų urėdijos teritorijoje nebuvo įsteigti draustiniai.

VALSTYBINIŲ DRAUSTINIŲ MIŠKŲ CHARAKTERISTIKA
(visi miškai)

1.35. lentelė

Rodikliai	Pivašiūnų geomorfologinis	Sudvajų geomorfologinis	Sabališkės pedologinis	Varčios pedologinis	Balkasodžio botaninis	Vidzgirio botaninis	Savivaldybės draust.
							Ilgininkų bot.-zool.
Bendras plotas, ha	249,6	286,2	128,7	97,2	242,5	384,4	74,9
iš jo valstybinių miškai	*71,9*	*234,2*	*127,8*	*92,5*	*242,5*	*381,3*	-
Miško žemės plotas	245,2	285,8	126,1	96,3	240,9	378,9	70,8
Medynų plotas	219,1	276,8	123,0	94,0	230,1	367,3	70,0
iš jų kultūriniai	74,1	78,6	10,5	11,1	66,7	16,2	1,5
Kirtavietės, žuvę med.	19,8	0,4					
Miško aikštės ir laukymės	2,9	0,2	0,4		3,2	6,0	
Pelkės	-	0,4		0,9	1,0		
Medynai							
P	58,8	221,8		9,8	211,1	79,2	1,2
E	100	35,1	45,8	60,4	3,9	32,4	14,7
M	-	4,3				10,1	
Ą	0,3		65,3	8,4		125,9	0,4
Sb	1,1					44,7	
U						3,8	
K						0,9	
B	35,9	15,6	10,6	7,7	10,7	33,6	23,0
J	13		0,8	7,7	4,4	8	25,2
D	6,6		0,5			3,5	70,0
Bt	3,4						
L						25,2	
Medynų tūris tūkst.m^3	51,9	98,4	42,2	26,0	95,9	124,7	16,0
Vidutinis m^3/ha	237	356	3	276	417	340	228
Brandžių tūris: m^3/ha	252	404				356	276
Vidutinis amžius	49	68	109	78	84	117	55
Vidutinis skalsumas	0,74	0,78	0,73	0,6	0,89	0,68	0,71
Vidutinis bonitetas	1,3	1A,7	1,5	1,3	1,2	1A,9	1,1

VALSTYBINIŲ PARKŲ IR REZERVATŲ MIŠKŲ CHARAKTERISTIKA

1.36. lentelė

R o d i k l i a i	Nemuno kilpų RP	Žuvinto biosferos Gamtinis rezervatas
Miškų plotas, ha	3298.3	65,7
Iš jo valstybiniai miškai	2792.6	
Miško žemės plotas, ha	3244.2	63,1
Medynų plotas	3101.1	63,1
iš jų – kultūrinės kilmės	340,7	
Neapaugusi mišku žemė	15,2	
iš jos kirtavietės+ žuvę medynai	3,3	
Miško aikštės ir laukymės	11,6	
Kita miško žemė (ha)	55,5	2,6
Ne miško žemė (pelkės)	32,4	
Medynai pagal vyraujančias medžių rūšis plotas (ha):		
pušynai	1275,9	9,7
eglynai	699,7	
maumedynai	3,5	
ąžuolynai	266,8	
klevynai	3,2	
skroblynai	59,7	
beržynai	331,4	0,3
juodalksnynai	244,4	53,1
drebulynai	41,5	
baltalksnynai	44,4	
liepynai	128,2	
gluosnynai	2,4	
Medynų tūris: tūkst. m^3	1062,6	13,3
Vidutinis m^3/ha	343	210
Brandžių m^3/ha	318	370
Vidutinis amžius	91	53
Vidutinis skalsumas	0,71	0,72
Vidutinis bonitetas	1A,8	2,0

Nemuno kilpų regioniniame parke vyrauja pušynai (41,1%), be pušynų yra eglynų (22,6%), ąžuolynų (8,6%), beržynų (10,7%), juodalksnynų (7,9%) ir kitų medynų. Valstybiniame parke sukaupta 1.1 mln. m^3 medienos.

Žuvento biosferos gamtiniame rezervate vyrauja juodalksnynai (84,2%), rezervato plotas į valstybinės reikšmės plotą nepatenka.

Rekreacinės teritorijos – tai specialiai išskirtos ir sutvarkytos (arba numatytos sutvarkyti) natūralios arba dirbtinės gamtinės teritorijos poilsiui ir turizmui, atitinkančios socialinius, psichologinius ir biologinius poilsiautojų poreikius. Rekreaciniams miškams priskiriami miško parkai, miestų miškai, valstybinių parkų rekreacinių zonų miškai ir rekreaciniai miško sklypai.

Tokioms rekreacinėms teritorijoms, patenkančioms į Alytaus miškų urėdijos teritoriją, tačiau valdomoms ne tik miškų urėdijos, bet ir kitų naudotojų, priskirta 1116,6 ha miškų plotas (**3,7** % visų miškų ploto), iš jų 727,1 ha miškų urėdijos valdomi (4,3% nuo visų miškų urėdijos valdomų valstybinės reikšmės miško ploto). Rekreacinių miškų charakteristika 1.37. lentelėje.

REKREACINIŲ MIŠKŲ CHARAKTERISTIKA

1.37. lentelė

Rodikliai	Miško parkai	Rekreaciniai miško sklypai	Miestų miškai	Iš viso
Bendras plotas, ha	896,7	118,8	101,1	1116,6
iš jo miškų urėdijos valdomi miškai	718,9	-	8,2	727,1
Miško žemės plotas	877,4	117,8	99,7	1094,9
Medynų plotas	737,3	116,3	50,7	904,3
iš jų kultūrinės kilmės	125,6	10,5	17,2	153,3
Kirtavietės (žuvęs medynas)	0,6			0,6
Miško aikštės	15,0	0,7	0,3	16,0
Pelkės	1,0			1,0
Medynai pagal vyr. medžių rūšis:				
P	368,9	10,4	20,2	399,5
Pb			0,5	0,5
Pk			2,5	2,5
E	92,9	4,2	0,5	97,6
M	3		0,4	3,4
Pc	1,8			1,8
Kiti spygliuočiai			2,5	2,5
Ą	132,2		2	134,2
Ąr	0,9		0,8	1,7
U	1	1,7		2,7
K	0,7		0,9	1,6
Sb	13,2	3,1		16,3
G	1,3			1,3
Kiet. Lap.	2			2
B	56,6	50,7	6,4	113,7
J	29	43,6	12,7	85,3
D	4,3	2,6	0,3	7,2
Bt	10,3			10,3
L	19,1		1	20,1
Bl	0,1			0,1
Medynų tūris : tūkst. m^3	240,5	31,9	8,7	281,1
m^3/ha	326	274	171	
Brandžių tūris: m^3/ha	-	-	-	
Vidutinis amžius	86	63	42	
Vidutinis skalsumas	0,72	0,76	0,69	
Vidutinis bonitetas	1A,9	1A,4	1,2	

Rekreaciniuose miškuose atlikta įprastinė taksacija, landšaftinis – estetinis vertinimas vykdytas naudojant kompiuterines programas. Detalus šių miškų tvarkymas atliekamas, vadovaujantis specialiu projektu. Rekreacinės paskirties miškuose vertinamos šios miško estetinės savybės: landšafto tipas (uždaras, pusiau atviras, atviras), ekosistemos natūralumas (vyrauja želdintos rūšys, savaiminės su želdintomis ar savaiminės), estetiškumas (tinkamumas poilsiui), sanitarinė – higieninė vertė, reljefas ir digresija (miško sistemų nuskurdinimas dėl pernelyg intensyvaus rekreacinio naudojimo).

Rekreacinės paskirties miškuose vyrauja uždaras landšafto tipas (77% viso ploto), pusiau atviras (medynai 0,3–0,6 skalsumo) užima 14,4%, o atviras (jaunuolynai iki 3m. aukščio, neapaugę mišku plotai, vandenys) –8,6%. Uždariausi, tai yra didžiausio skalsumo, pušynai ir eglynai. Pušynai vyrauja rekreaciniuose miškuose (40%) ir jų poveikis medynų uždarumui didžiausias. 54% visų medynų yra natūralūs, pušynų natūralių yra 41%, eglynų 60%. Estetiškiausi yra pušynai. Sanitarinės

– higieninės vertės atžvilgiu atspariausi yra pušynai ir ąžuolynai. Reljefo atžvilgiu vyrauja lengvai banguota lyguma, vietomis nedideli šlaitai. Digresija pasireiškusi nedideliais plotais prie vandens telkinių, laužaviečių.

Detalesnis miškų rekreacinio potencialo įvertinimas pateiktas Alytaus miškų urėdijos valstybinių miškų rekreacinio sutvarkymo projekte. Visi miškai rekreaciniu požiūriu vertinti pagal metodiką, panaudotą valstybinių parkų planavimo schemose. Apibendrinant geros ir vidutinės poilsio sąlygos yra apie 68% plote (11081 ha), netinkami poilsiavimui užima 32% miško žemės ploto. Geriausios poilsiavimo sąlygos yra Sudvajų ir Dzirmiškių girininkijose, atitinkamai (60%,46%,tuo tarpu Kalesnykų ir Dušnionių girininkijose tik (0%, 3%).

1.3.7. MEDŽIOKLĖS PLOTŲ IR MEDŽIOJAMOSIOS FAUNOS CHARAKTERISTIKA

Alytaus miškų urėdijos teritorijoje medžioja medžiotojų būreliai ir klubai. Visa teritorija suskirstyta į medžioklės plotų vienetus, kurių ribos patvirtintos medžioklės plotų vienetams sudaryti, bei jų riboms pakeisti komisijos. Mokesčių už medžiojamųjų gyvūnų išteklių naudojimą dydis priklauso nuo medžioklės plotų vienete potencialiai galimų išgauti medžiojamųjų gyvūnų išteklių kiekio ir apskaičiuojamas pagal medžioklės plotų dydį ir šių plotų tinkamumą medžiojamiesiems gyvūnams gyventi ir veistis. Miško medžioklės plotų tinkamumą apsprendžia medynų pasiskirstymas pagal mišrumo grupes. Elniniams žvėrims tinkamiausi miškai yra lapuočiai ir mišrūs lapuočiai su spygliuočiais. Blogiausios pašarinės ir apsauginės sąlygos yra grynuose pušynuose su nežymia lapuočių priemaiša. Atsižvelgiant į medynų mišrumą, pagal atskirų kategorijų medynų užimamą plotą, nustatomas leistinas elninių žvėrių skaičius. Miško medžioklės plotų pasiskirstymas girininkijose pagal medynų mišrumo kategorijas pateiktas 1.38. lentelėje.

MEDŽIOKLĖS PLOTAI PAGAL MEDYNŲ MIŠRUMĄ

1.38. lentelė

Girininkija	Medynų, ha				
	lapuočiai ir mišrūs lapuočiai su spygliuo-čiais	mišrūs spygliuočiai su lapuočiais	mišrūs spygliuočių medynai su nežymia lapuočių priemaiša	gryni pušynai ir pušynai su nežymia lapuočių priemaiša	Iš viso, ha
Dušnionių	2990,3	1744,8	1129,5	1197,1	7061,7
Dzirmiškių	2272,2	746,5	607,1	2941,6	6567,4
Kalesnykų	3299,2	1163,2	1177,1	318,9	5958,4
Punios	2413,8	1343,6	616,2	792,2	5165,8
Sudvajų	761,4	480,6	475,2	3983,7	5700,9
Iš viso	**11736,9**	**5478,7**	**4005,1**	**9233,5**	**30454,2**

Vyrauja gryni lapuočiai ir mišrūs lapuočiai su spygliuočiais, jie užima 11736,9 ha plotą (38,5 %). Miškų urėdijos miškuose sąlygos elniniams žvėrims palankios.

1.39. lentelėje pateikta kanopinių žvėrių gausos kitimo ir sumedžiojimo dinamika 2009 – 2013 metų laikotarpyje.

KANOPINIŲ ŽVĖRIŲ GAUSOS KITIMO IR SUMEDŽIOJIMO DINAMIKA
(G – gausa, T – tankis, S – sumedžiojimas)

1.39. lentelė

Metai	Sąly-giniai elniai	Briedžiai			Elniai			Stirnos			Danieliai			Šernai		
		G	T	S	G	T	S	G	T	S	G	T	S	G	T	S
2009	-			-			24			407			3			611
2010	1015	28	0,9	-	387	12,7	24	1941	63,7	376	118	3,9	10	877	28,8	566
2011	1011	29	1,0	-	359	11,8	18	2029	66,6	409	116	3,8	13	837	27,5	414
2012	986	39	1,3	1	342	11,2	30	1893	62,2	453	107	3,5	14	801	26,3	637
2013	1115	62	2,0		366	12,0		2043	67,1		103	3,4		876	28,8	

Pagal preliminarius duomenis 2013 metais Alytaus miškų urėdijos miškuose žiemojo 62 briedžiai, 366 elniai, 103 danieliai ir 2043 stirnos, arba 1115 sąlyginių elnių.

Bendra elninių žvėrių gausa skaičiuojama sąlyginiais elniais pagal santykį:

- 1 taurusis elniais = 4 stirnos;
- 1 taurusis elnias = 2 danieliai;
- 1 briedis = 3 taurieji elniai.

Sąlyginių elnių gausa nuo 2010 metų 1015 vnt. iki 2013 metų padidėjo iki 1115 vnt. Elninių žvėrių gausa padidėjo per analizuojama laikotarpį 1,1 karto. Sumedžiojimo intensyvumas taipogi didėjo, tačiau buvo mažesnis negu elninių žvėrių metinis prieauglio kiekis.

Bebrų ir bebraviečių skaičius pateiktas sekančioje 1.40. lentelėje.

BEBRAVIETĖS

1.40. lentelė

Girininkija	Bebraviečių skaičius	Bebrų skaičius
Dušnionių	18	89
Dzirmiškių	2	9
Kalesnykų	39	159
Punios		
Sudvajų		
Iš viso	**59**	**257**

Alytaus miškų urėdijos valdomuose miškuose yra 59 bebravietės, kuriose gyvena apie 257 bebrai. Daugiausia bebrų yra Kalesnykų girininkijoje (159 vnt.).

1.4. MIŠKOTVARKOS PROJEKTO ĮVYKDYMO ANALIZĖ

1.4.1. ŪKINĖS VEIKLOS ANALIZĖS TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

Miško išteklių ir praėjusio vykmečio darbų rezultatų analizės tikslas yra įvertinti ūkinės veiklos valdoje efektyvumą. Analizės rezultatai naudojami valdos ūkio tikslams koreguoti bei naujo vykmečio projektiniams sprendimams parengti.

Analizės uždaviniai yra nustatyti:

- atliktų ūkinių priemonių atitikimą projektinėms bei nuokrypių priežastims pagal priemonių rūšis, apimtis ir kokybę;
- miško išteklių pokyčius, jų priežastis bei atitikimą tvaraus miškų ūkio kriterijams,
- ekonominius veiklos rezultatus

Miškų auginimo ir naudojimo priemonių veiksmingumo analizėje pateikiami ir įvertinami medynų rodiklių kiekybiniai (tūrio, bendro stiebų, brandžių medynų, prieaugio ir kt.) ir kokybiniai (rūšinės sudėties, sveikatingumo, stabilumo ir kt.) pokyčiai, dėl projektuotų ir valdytojo iniciatyva įvykdytų miško ūkinių priemonių. Svarbiausias dėmesys yra skiriamas medynų tūrio ir rūšinės sudėties pokyčių įvertinimui. Vertinant pokyčius jie yra atskiriami dėl natūralaus miško augimo ir dėl įvykdytų ūkinių priemonių. Atskirai I-II ir III-IV grupės miškams sudaromas medienos prieaugio balansas, nustatant iškirstą pagrindiniais, ugdomaisiais, sanitariniais miško kirtimais medienos tūrį, sukauptą ateities naudojimui, taip pat ir prarastą miško auginimo metu t.y. savaime iškritusių ir nepanaudotų medžių tūrį. Pagal sudaryta medienos prieaugio balansą įvertinama praeitos miškų inventorizacijos kokybė. Išnagrinėjamos projektuotų miško ūkinių priemonių nevykdymo arba netinkamo vykdymo pasekmės.

Miškotvarkos projekto įvykdymo įvertinime apibūdinami veiklos rodiklių kiekybiniai ir kokybiniai pokyčiai. Įvertinama projekto vykdymo įtaka miško rodiklių pokyčiams. Įvertinami miškotvarkos projekto trūkumai, pateikiami pasiūlymai projektavimo tobulinimui.

1.4.2. VYKDYTOS ŪKINĖS PRIEMONĖS IR JŲ REZULTATAI

1.4.2.1. MEDIENOS RUOŠA

Miškų inventorizacijos metu buvo atlikta miško kirtimų ir atkūrimo apskaita, įvertinta per paskutinius 5 metus atlikti ugdymo kirtimai, įvertinta vykmečio želdinių kokybė. Analizuojant kompiuterinėmis priemonėmis įvertintas neplynų kirtimų efektyvumas, miško atkūrimas plynai iškirstose biržėse, miško rodiklių pokyčiai.

Pagal 2003 – 2012 m. miškotvarkos projektą Alytaus miškų urėdijoje kasmet buvo numatyta iškirsti po 53,8 tūkst. m^3 (arba 2,8 m^3/ha) likvidinės medienos (1.41. lentelė). Faktiškai šio projekto galiojimo laikotarpiu vidutiniškai buvo iškertama po 50,87 tūkst. m^3 likvidinės medienos (įvykdymas – 95%). Pagrindiniai kirtimai pagal tūrį įvykdyti 90,4%, pagrindinė priežastis,dėl kurios Alytaus miškų urėdijoje iškirsta mažiau tūrio nei projektuota- 25% pagrindinio naudojimo kirtimų ploto kirsta neplynais kirtimais. Alytaus Pagrindiniai kirtimai turėjo sudaryti 66%, ugdymo kirtimai – 11%, sanitariniai - 22% ir kiti 1% likvidinio tūrio. Ugdymo kirtimais buvo iškirsta 74% nuo suprojektuoto likvidinio tūrio. Ugdomieji kirtimai pagal plotą įvykdyti 96%, jaunuolynų ugdymas 101%, retinimai 87,5%, einamieji kirtimai 87% nuo suprojektuoto ploto.

ŪKINIŲ DARBŲ METINĖ APIMTIS PAGAL MIŠKOTVARKOS PROJEKTĄ IR JOS VYKDYMAS

1.41. lentelė

Ūkinės priemonės	Pagal miškotvarkos projektą 2003– 2012 m.m.		Faktinis įvykdymas			
			2003-2012 m.m. metinė apimtis		2011-2012 m.m bendrai dviejų m.	
Rodikliai	plotas ha	likvidinis tūris tūkst. m^3	plotas ha	likvidinis tūris tūkst. m^3	plotas ha	likvidinis tūris tūkst. m^3
Pagrindiniai kirtimai	152	35,0	1596,9	317,8	332,4	70,4
Papildomas pagr. naudojimas		0,9				
Ugdymo kirtimai, iš viso (jaunuolynų priežiūra)	332 (208)	5,9	3189,2	185,9	796,3	13
iš jų: jaunuolynų ugdymas (jaunuolynų priežiūra)	208 ()	0,3	2106,8	0,5	462,5	0
retinimai	64	2,1	563,7	16,1	198,6	5,9
einamieji	60	3,5	522,2	26,8	135,2	6,7
Sanitariniai kirtimai		12,0	29632	139,8	688,1	20,4
Kiti kirtimai +papild pagrind			74,4	8,3	1,8	0,1
Iš viso kirtimų		53,8	34493	512	801,2	
Želdinimas	881,5		1031,8		278,2	
Žėlimas ir jo skatinimas	221,1		287,6		12,9	
Miško atkūrimas iš viso	1102,6		1205,7		291,1	

2003 m. miškotvarka miškų urėdijoje suprojektavo kirtimo apimtis neviršijančias metinį bendrąjį medienos prieaugį (70 %.) iš 1 ha iškertant po 4,4 ktm bendro arba 3,5 ktm likvidinio tūrio (pagrindiniais – 2,3 ktm. tarpiniais 1,1 ktm.). 3-4 grupės miškuose naudojimas iš 1ha bendrojo prieaugio naudojimo procentas yra 86%. o 2-os grupės miškuose tik 31%.

Pagal miškotvarkos projektą spygliuočiai pagrindiniame naudojime turėjo sudaryti 55%, minkštieji lapuočiai –37%, kietųjų lapuočių – 8%. Faktiškai spygliuočiai sudarė 59%, minkštieji lapuočiai–36%, kietieji lapuočiai – 5% dalį iškirsto pagrindiniais kirtimais tūrio (1.42. lentelė). Tai yra pagal poūkius praktiškai prisilaikyta miškotvarkos projekto.

MIŠKO KIRTIMŲ APIMTIS 2003 – 2012 METAIS
(likvidinė mediena, tūkst. m^3)

1.42. lentelė

Metai	Pagrindiniai kirtimai	Iš to skaičiaus			Ugdomieji kirtimai	Sanitariniai kirtimai	Kiti tarpin. kirtimai	Iš viso
		spygliuočiai	kietieji lapuoč.	minkšt. lapuoč.				
2003	22,3	12,3	1,7	8,3	1,8	32,3	0	56,4
2004	28,8	20	1,5	7,3	1,4	24,7	0	54,9
2005	31,1	17,1	1,8	12,2	4,7	11,1	0	46,9
2006	29,8	17,5	0,5	11,8	5,3	13,9	0,1	49,1
2007	28,4	16,3	1,8	10,3	5,3	12,5	0	46,2
2008	31,7	17,1	1,8	12,8	4,7	9,8	0	46,2
2009	37,5	21,1	1,4	15	5,1	8	0	50,6
2010	36,4	21,3	1,9	13,2	2,8	8,5	3	50,7
2011	32,7	20,4	0,9	11,4	7,2	11,4	4	55,3
2012	37,7	22,7	1,5	13,5	5,6	9	0,1	52,4
Viso	316,4	185,8	14,8	115,8	43,9	141,2	7,2	508,7
Vid. per metus	31,64	18,58	1,48	11,58	4,39	14,12	0,72	50,87

Išdėstant pagrindinių kirtimų biržes pirmajam vykmečio penkmečiui (2005–2009 m.), neplyni kirtimai projektuoti 203,3 ha plote. Tai pagal plotą sudarė 24,7 proc., o pagal likvidinės medienos tūrį 15,3 proc. visos pagrindinių kirtimų apimties.

Neplyni kirtimai II miškų grupėje buvo suprojektuoti 33,5 ha plote. III miškų grupėje neplynų kirtimų –74,2 ha, IV – 129,1 ha. Antram penkmečiui suprojektuota biržė pagal plotą ir kirtimo būdus artima pirmam penkmečiui.

Pagal miškų urėdijos pateiktus duomenis neplyni kirtimai vykdyti 395,4 ha plote. Tai ir sudarė 24,7 % pagrindinių kirtimų apimties. Neplynais kirtimais projektuota kirsti 24,7 % pagrindinių kirtimų apimties. Kirsta tiek kiek buvo projektuota.

Miškotvarka inventorizavo 306,4 ha medynų plotą, kuriame per vykmetį vykdyti neplyni kirtimai (1.43. lentelė).

NEPLYNI PAGRINDINIAI KIRTIMAI ATLIKTI PER PASKUTINĮ VYKMETĮ

1.43. lentelė

Buvę medynai	Plotas	Medynai, kuriuose įvykdytas paskutinysis atvejis				Nebaigti neplyni		
						iš viso	iš jų	
		Susiformavo medynas	Želdinta po pask. atv.	Kirtavietės			su perspektyviu pomiškiu	su perspektyviu II ardu
				Palikta želti	Želdinti			
		Atvejinis kirtimas						
Pušynai	7,8	2,4				5,4		
Eglynai	32,9	12,9	4			16		
Ąžuolynai	25	25						
Beržynai	58,4	29				29,4	0,4	
Juodalksnynai	3,1	2,5				0,6		
Drebulynai	19,2	7,8				11,4		
Iš viso	**146,4**	**79,6**	**4**			**62,8**	**0,4**	
Supaprastintas 2 atvejų (Labanausko)								
Pušynai	101,8	6,8	6,4			88,6	16,8	
Iš viso	**101,8**	**6,8**	**6,4**			**88,6**	**16,8**	
Atrankinis								
Pušynai	17,5	4,1				13,4		
Eglynai	11,5	0,6				10,9		
Beržynai	14,4	4,2				10,2		
Juodalksnynai	2,2					2,2		
Drebulynai	6,5					6,5		
Iš viso	**52,1**	**8,9**				**43,2**		
Ilgalaikis atvejinis								
Pušynai	4,7					4,7		
Ąžuolynai	1,4					1,4		
Iš viso	**6,1**					**6,1**		
Iš viso neplynų	**306,4**	**95,3**	**10,4**			**200,7**	**17,2**	

Medynai, kuriuose įvykdytas paskutinysis atvejis sudaro 34,5 % atvejinių kirtimų ploto. Susiformavo savaiminės kilmės medynų 95,3 ha (31,1 %.). Nebaigti atvejiniai kirtimai – 200,7 ha (65,5 %). Iš jų, 1,6 ha (9 %) medynų yra su perspektyviais žemutiniais ardais. Atvejinių kirtimai vykdyta spygliuočių medynuose 57,5%, kietųjų lapuočių medynuose daugiausia ąžuolynuose (8,6 %), minkštųjų lapuočių medynuose daugiausia beržynuose (33,9%). Supaprastinti 2 atvejų kirtimai pušynuose (dar vadinami Labanausko) vykdyti 101,8 ha plote. Daugiausia šie kirtimai vykdyti antrajame vykmečio penkmetyje, todėl 87 % plote dar nebaigti (perspektyvus pomiškis yra 16,5 % plote). Atrankiniai kirtimai daugiausia vykdyti pušynuose ir beržynuose (61,2%).

2003 m. miškotvarka, pirmam penkmečiui, neplynus kirtimus pagal plotą suprojektavo tik 24,7%, o antrame penkmetyje, neplyni kirtimai sudarė jau apie 28% pagrindinių kirtimų ploto.

Apibendrinant neplynų kirtimų taikymą: pušynuose, Na, Nb augavietėse taikomi supaprastinti 2-jų atvejų kirtimai (dar vad. Labanausko), išretinant medyną iki 0,2-0,3 skalsumo. Esant labiau banguotam reljefui galimas kombinuotas neplynas kirtimas, kai pažemėjimuose, esant perspektyviam E pomiškiui ar ardui, išretinama iki 0,4-0,5, taip formuojant įvairiaamžį medyną. Dabar leidžiamas ir eglių atkūrimas pušynuose su perspektyviu E pomiškiu Nb ir Lb augavietėse:

grynesniuose eglynuose Nc, Lc augavietėse taikytini tipiški atvejiniai kirtimai, siekiant iššaukti pomiškio žėlimą. Sėkliniais metais gausiai želia eglės, kartais problemą sudaro atželiantys lazdynai (taikyti pomiškio ugdymą), Lc augavietėje didesnis vėjovartų pavojus;

eglynai Nb (geresnėje) ir Lb augavietėse taip pat kirstini atvejiniu būdu, siekiant iššaukti E žėlimą. Lz negausus, vėjovartų pavojus nedidelis;

mišriuose eglynuose su D,Bt atvejiniai kirtimai dažnai nepavyksta, atžalinė lapuočių galia nesunaikinama. Dažnai efektas toks pat, kaip kertant plynai. Tikslingi, kai paliekama žėlimui.

Nd ir Ld augavietėse neplyni kirtimai netikslingi, atsikuria minkštieji lapuočiai, pateisinami tik II grupės miškuose ekologine prasme;

atrankinius kirtimus daugiau vykdyti grupiniu būdu, siekiant formuoti įvairiaamžius medynus; neplynus kirtimus vykdyti daugiau lizdiniu būdu, pomiškio vietose prakertant langus ir vėliau juos plečiant.

1.4.2.2. MEDYNŲ UGDYMAS IR PRIEŽIŪRA

Ugdomųjų kirtimų apimtys per vykmetį buvo nevienodos (1.44. lentelė). Jaunuolynai ugdyti vidutiniškai 211 ha plote (atskirais metais nuo 106,1 ha iki 263,8 ha), retinimai 56 ha (nuo 17,9 ha iki 99,6 ha), einamieji kirtimai 52 ha ir atskirais metais labai įvairavo, nuo 0 ha iki 70,2 ha.

UGDOMŲJŲ KIRTIMŲ APIMTYS 2003– 2012 METAIS

1.44. lentelė

Metai	Jaunuolynų ugdymas			Retinimai			Einamieji		
	plotas ha	bendras tūris tūkst. m^3	likvidinis tūris tūkst. m^3	plotas, ha	bendras tūris tūkst. m^3	likvidinis tūris tūkst. m^3	plotas ha	bend. tūr. tūkst. m^3	likvidinis tūris tūkst. m^3
2003	186,8	2,9	0	32,2	0,8	0,8	22,4	0,9	0,9
2004	158,7	1,9	0	50,4	1,4	1,4	0	0	0
2005	263,8	4	0,2	49,3	1,4	1,4	70,2	3,1	3,1
2006	212	2,8	0,1	60,3	1,6	1,6	69,2	3,6	3,6
2007	254,6	4,3	0,1	64,7	2,4	2,1	66	3,1	3,1
2008	211,5	3,5	0	56,9	2,1	1,6	61,7	3,2	3,1
2009	106,1	1,1	0	29,9	0,6	0,6	69,6	4,4	4,4
2010	250,8	3,1	0	17,9	0,9	0,9	27,9	1,9	1,9
2011	252,5	3,4	0	99	3,8	3,7	67,2	3,4	3,4
2012	210	3,1	0	99,6	2,5	2,2	68	3,3	3,3
Viso	2106,8	30,1	0,4	560,2	17,5	16,3	522,2	26,9	26,8
Vid. per metus	21,68	3,01	0,04	56,02	1,75	1,63	52,22	2,69	2,68

Paskutinių 5 metų ugdomieji kitimai įvertinti taksatorių natūroje (1.45. lentelė)

ĮVYKDYTŲ UGDOMŲJŲ KIRTIMŲ ĮVERTINIMAS (2008-2012 M.)

1.45. lentelė

Rodikliai	Mato vnt.	Plotas, ha	Ugdymo kirtimų rūšys		
			jaunuolynų ugdymas	retinimai	einamieji
Ugdytas plotas, iš viso	ha	1529,3	989,0	264,2	276,1
- ugdymas kartotas	ha	202,3	201,3		1,0
Tikslinių medžių rūšių kiekis	ha				
1-2 koef.		25,7	24,9	0,8	
3-5 koef.		62,1	56,5	5,6	
> 5 koef.		874,6	582,6	122,1	
Įvertinimas:					
Patenkinamai	ha	1503,8	978,1	261,5	
Nepatenkinamai	ha	25,5	10,9	2,7	

Jaunuolynų ugdymas kartotas 20,3%, retinimų 0%, einamųjų kirtimų 0,4% plote. Kirtimų kokybė yra gera, nepatenkinamai įvertintų tik 1,7%. Tai rodo ir nemažas tikslinių medžių rūšių kiekis išugdytuose jaunuolynuose ir retinimuose. Pagal 2003 m. projektą nepatenkinamai buvo įvertinta 3,3% ugdymo kirtimų, o pagal ugdymo kirtimų rūšis: jaunuolynų ugdymas – 2,5%, retinimas – 5,5%, einamieji – 1,3%.

1.4.2.3. MIŠKO ATKŪRIMAS

2003 – 2012 metų laikotarpiu įvykdyti miško atkūrimo darbai miškų urėdijos valdomuose miškuose pateikiami sekančioje lentelėje.

MIŠKO ATKŪRIMAS (2003–2012) PAGAL MIŠKŲ URĖDIJOS ATASKAITAS

1.46. lentelė

Metai	Miško atkūrimas		Miško įveisimas		Priežiūra ir apsauga nuo žvėrių	Iš jų želdinių ir žėlinių priežiūra
	sodinimu	žėlimu	sodinimu	žėlimu		
2003	92,6	25,8	10,8	0		
2004	77	2,9	4,2	0		
2005	127	24,9	11,4	0		
2006	134,2	36	11	0		
2007	84,4	23	25,6	0		
2008	103,7	9,9	16,6	0		
2009	66,8	16,2	9,9	0		
2010	76,1	22,3	16	0		
2011	131,9	10,3	7,5	0		
2012	138,1	2,6	0,7	0		
Iš viso	1031,8	173,9	113,7	0		
Vid. per metus	103,18	17,39	11,37	0		

Iš viso įveista 1031,8 ha želdinių.

Miškotvarkos inventorizuota 2003-2012 želdinių miškų urėdijos valdomuose miškuose 1085,6 ha (1.47. lentelė), skirtumas nuo miškų urėdijos duomenų 53,8 ha (1.46. lentelėje).

PASKUTINIO VYKMEČIO ŽELDINIŲ CHARAKTERISTIKA. 2003 – 2012 M.

1.47. lentelė

Rodikliai	Iš viso
Inventorizuota želdinių	1085,6
Iš jų: žuvę	2,7
išliko želdinių	1082,9
Iš jų pagal kokybę (plotas,%)	
geri	78,2
patenkinami	21,7
blogi	0,1

Želdinių įvertinimas. Per vykmetį valstybinės reikšmės miškuose įveista 1085,6 ha želdinių. Pagal būklę geri želdiniai užima 78,3%, patenkinami –21,6%, blogi – tik 0,1%. Žuvę želdiniai (2,7 ha). Želdintos rūšys vyrauja 99,0% plote t. y. sklypų, kuriuose vyrautų atžėlę lapuočių rūšys yra tik 1,0%, iš jų 9,3 ha vyrauja savaiminės medžių rūšys. Tai rodo, kad Alytaus miškų urėdija pakankamai gerai atlieka želdinių priežiūros darbus. Miško želdinių žinialapiai pateikti girininkijų aiškinamuose raštuose.

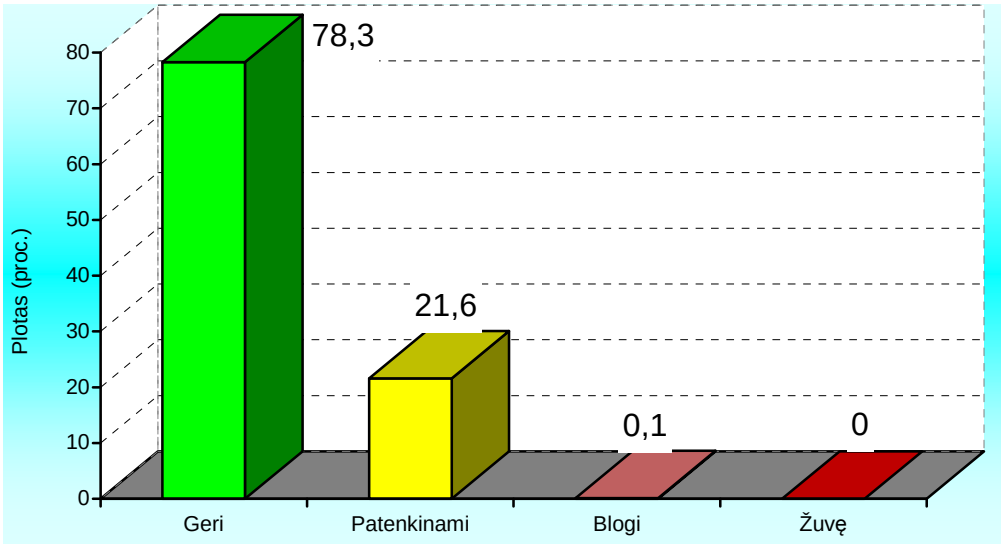

17 pav. Želdiniai pagal būklę

Palyginimui pateikiame želdinių būklės įvertinimą ir pagal ankstesnių miškotvarkų bei kitų vertintojų duomenis (1.48. lentelė)

ŽELDINIŲ BŪKLĖS ĮVERTINIMO RAIDA

1.48. lentelė

Inventorizavimo metai	2003m. (1991-2003)	2012 m. (2003-2012)
Želdinių plotas	1444	1085,6
Būklė (plotas,%):		
geri	23	78,2
patenkinami	69	21,7
blogi	7	0,1
žuvę	1	0

Žymiai geriau želdiniai įvertinti 2012 m. inventorizacijos, blogiau 2003 m. miškotvarkos.

Daugiausiai želdinių įveista Kalesnykų girininkijoje (31,1% visų miškų urėdijos vykmečio želdinių) ir Dušnionių girininkijoje (26,5%). Geriausiai želdiniai įvertinti Dušnionių ir Sudvajų girininkijose (18 pav.). Tačiau atskirų taksatorių vertinimai gali būti ir subjektyvūs.

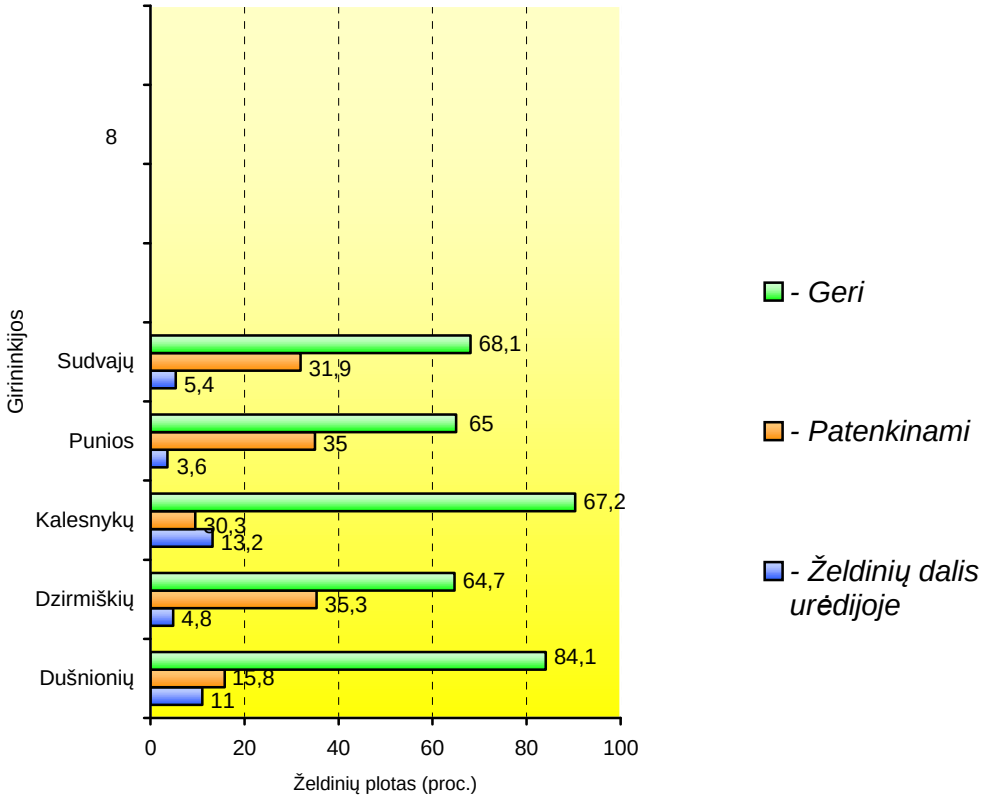

18 pav. Miško želdiniai (2003-2012 m) pagal girininkijas

Jaunuolynų formavimosi dėsningumus parodo atkūrimo būklė paskutinio vykmečio (2003-2012) plynose kirtavietėse pagal inventorizacijos duomenis (1.49. lentelė). Plynai iškirsta 1182,3 ha plotas. Želdinta 70,3% kirtaviečių, savaime atžėlė 11,2%, dar neatkurtos kirtavietės užėmė 18,5% ploto (2012 01 01).

Žėlinių įvertinimas. Plynose kirtavietėse paliktose želti vyrauja atžėlimas juodalksniais 94,1%, beržais 21,4%, drebulėmis 7,5%, spygliuočiais 9,4% (1.49. lentelė). Jaunuolynų charakteristika pateikta girininkijų miško žėlinių žinialapiuose. Žėlinių iki 10 metų yra 132,4 ha, iš jų 3,4 ha mišrus atkūrimas (žėliniuose yra želdintų rūšių). Drebulės žėlinių yra tik 7,5 ha (5,6%) ir mišrūs. Beržo ir juodalksnio atžėlę jaunuolynai (115,5 ha) sudaro 87,2% žėlinių ploto, dalis jų yra mišrūs, su egle ir pušimi, ugdymo kirtimais galima formuoti geresnės rūšinės sudėtis ir tikslinius medynus. Spygliuočių atžėlę medynai sudaron tik 7,1% ploto.

MIŠKO ATKŪRIMAS PER VYKMETĮ PLYNAI IŠKIRSTOSE BIRŽĖSE

1.49. lentelė

Buvę medynai	Iškirstas plotas	Želdyta	Atžėlė	Pagal vyr. medžių rūšis					Neatkurtos kirtavietės	iš jų 4 metų ir >
				P	E	B	J	D		
P	144,5	127,7	3,9	3,5		0,4			12,9	
E	529,7	413,0	18,8		2,8	11,9	3,4	0,7	97,9	
Ą	36,4	30,4							6,0	
U	1,8	1,8								
Sb	54,7	46,9	1,2			0,3	0,9		6,6	
B	178,9	132,9	13,7		0,5	6,3	3,7	3,2	32,3	
J	133,8	10,5	92,4		2,6	2,5	86,1	1,2	30,9	
D	100,4	65,5	2,4					2,4	32,5	
L	2,1	2,1								
Iš viso	1182,3	830,8	132,4	3,5	5,9	21,4	94,1	7,5	219,1	
%	100,0	70,3	11,2	0,3	0,5	1,8	8,0	0,6	18,5	

Parinktos tikslinės medžių rūšys pilnai atitinka augaviečių sąlygas (1.50. lentelė). 42,8% sudaro gryni želdiniai (eglės, beržas), likusieji mišrūs, tarp jų mišrūs. Eglės želdiniai užima 56,3% Nc augavietės ploto, čia dar buvo želdoma eglės su ąžuolu, eglės su pušim, ąžuolo su egle mišrinta, pušies su egle, atsižvelgiant į didesnį pušynų našumą Nc augavietėje. Pušų želdiniai (P,PE) užima 25,5 ha plotą (13%). 89,3% visų želdinių yra N hidrotopo, 8,3% L hidrotopo dirvose ir tik 2,4 % pelkinėse ir užmirkusiose augavietėse.

VYKMEČIO ŽELDINIAI (2003-2012) PAGAL ŽELDINTAS MEDŽIŲ RŪŠIS IR AUGAVIETES

1.50. lentelė

Medžių rūšys	Augavietės										Iš viso
	Šb,Nb	Šc,Nc	Šd,Nd	Nf	Lb	Lc	Ld	Uc, Ud	Pc,	Pcn, Pdn	
EP		52,2			1,2						53,4
E	0,8	309,5	115,6			8,8	2,8				437,5
EĄ		69,6	119,5			1,5	3,9				197,7
PE	14,4	28,5									42,9
ĄE		17,9	72,4	3,2			3,4				93,7
B	1,2	14,6	4,6			2,2					22,6
BJ			1,1				4,6				5,7
EJ		6,0	2,2			7,8	4,8	1,7			22,5
Kitos		2,9	1,8			20,4	27,7	2,0	1,1	21,0	199,7
Iš viso	68,8	554,4	334,4	3,2	1,2	40,7	47,2	3,7	1,1	21,0	1075,7

Esamų kirtaviečių plotas pagal metus, atkūrimo būdus ir girininkijas pateiktas 1.51. lentelėje. Kirtavietės užima 219,1 ha plotą, iš kurių želdintinų kirtaviečių yra 176,1 ha, paliekama želti – 43,0 ha (iš jų 37,3 ha yra U ir P hidrotopų augavietėse). Daugiausiai kirtaviečių yra Kalesnykų ir Dušnionių girininkijose (71,4% viso kirtaviečių ploto), o mažiausiai – Sudvajų girininkijoje (11,5 ha). Daugiausiai želdintinų kirtaviečių yra Kalesnykų girininkijoje (85,2 ha). Daugiausiai paliekama želti taip pat Kalesnykų girininkijoje (21,3 ha).

KIRTAVIEČIŲ PLOTAS PAGAL METUS, ATKŪRIMO BŪDUS IR GIRININKIJAS

1.51. lentelė

Kirtimo metai Girininkija	Kirtavie-čių plotas, ha	Pagal atkūrimo būdus				
		Želdinti-nos	Su žėlimą skatinančio-mis priemonė-mis	Paliktos želti		
				iš viso:	U ir P hidrotopų	maži sklypai (iki 0,4 ha)
2010	30,9	12,8		18,1	16,1	
2011	71,2	58,5		12,7	12,7	
2012	117,0	104,8		12,2	8,5	
Iš viso:	219,1	176,1		43,0	37,3	
Pagal girininkijas						
Dušnionių	50,0	45,7		4,3	4,3	
Dzirmiškių	20,6	17,0		3,6	1,6	
Kalesnykų	106,5	85,2		21,3	19,2	
Punios	30,5	18,5		12,0	10,4	
Sudvajų	11,5	9,7		1,8	1,8	
Iš viso	219,1	176,1		43,0	37,3	

VĮ. Alytaus miškų urėdijos veiklos teritorijoje miško žėlimas ne miško žemėje parodytas 1.52. lentelė. Pirmą kartą inventorizuota yra 759,7 ha miškų, iš jų atžėlė vykmečio eigoje 506,8 ha (iš jų iki 10 metų amžiaus 506,8 ha). Dalis pirmą kartą inventorizuotų medynų 252,9 ha (33,2%) yra 10 ir daugiau metų t.y. nebuvo aprašyti ankstesnės inventorizacijos dėl įvairių priežasčių (pateko į parengtus melioracijos projektus į durpynų teritorijas, inventorizuotos pelkės ir pan.). Praktiškai visas atžėlęs per vykmetį plotas yra privačioje žemėje (100%). Visi jaunuolynai atžėlė nenaudojamose žemės ūkio naudmenose (100%). Medynai yra pakankamo skalsumo (0,6-1,0 skalsumo sudaro 99,8% ploto). Žėlimo rūšinė sudėtis pakankamai gera ir atitinka miškininkavimo bei ekologinių reikalavimų kriterijus. 30% plote atžėlė beržai (230,3 ha), ąžuolai – 25,9%, (197,2 ha), pušys – 13% (101,2 ha ha), eglės – 9,2% (70,6 ha). Žėlimo procesas turi būti reguliuojamas kryptingai, įteisinant nenaudojamą žemę kaip skirtą miškui įveisti ir želdomos tikslinės medžių rūšys, pirmoje eilėje pušys, eglės, ąžuolai, liepos.

MIŠKO ŽĖLIMAS NE MIŠKO ŽEMĖJE

1.52. lentelė

Rodikliai	Plotas, ha	Iš jo miškų urėdijos valdomuose
Pirmą kartą inventorizuota medynų, ha	759,7	
Iš jų kitose žemės naudmenose	555,3	
- iš jų iki 10 metų amžiaus	506,8	
Atžėlęs plotas pagal skalsumą: viso		
0,3-0,5	0,9	
0,6 ir daugiau	505,9	
Pagal buvusias naudmenas: viso		
žemės ūkio naudmenos	506,8	
- pelkės, durpynai, kitos		
Atžėlęs plotas per vykmetį pagal vyr. m. rūšis, plotas / %		
- pušys	101,2	
- eglės	70,6	
-maumedžiai	1,7	
-ąžuolai	197,2	
-klevai	1,9	
-skroblai	1,9	
- beržai	230,3	
-baltalksniai	5,5	
- juodalksniai	106,9	
- drebulės	36,0	
- liepos	5,0	
- blindė gluosnis	1,5	

1.4.2.4. MIŠKO SĖKLININKYSTĖ

Miško sėklinės bazės objektai yra sėkliniai ir I selekcinės grupės medynai, miško sėklinės plantacijos, klonų rinkiniai, bandomieji želdiniai, miško genetiniai draustiniai, rinktiniai, elitiniai medžiai ir kiti vertingi medynai, medžių grupės ar pavieniai medžiai, iš kurių gaunama miško dauginamoji medžiaga, skirta miškų atkūrimui, įveisimui ir prekybai.

Lietuvos miško sėklinis rajonavimas sudarytas, remiantis Lietuvos miško gamtiniu rajonavimu ir populiacijų struktūrinių požymių skirtumais. Lietuvos miškai išsidėstę šešiuose miško gamtiniuose regionuose. Didžioji VĮ. Alytaus miškų urėdijos miškų dalis priskiriama Sūduvos aukštumos ir Nemuno vidurupio sėkliniam rajonui. Miško sėklinis rajonavimas atliekamas tam, kad būtų reglamentuoti geografiniai ir ekologiniai sėklų ir sodmenų perkėlimai, nes perkėlus atskiras kilmes į kitus, nepalankius augti rajonus, gali sumažėti įveisiamų miškų atsparumas, produktyvumas ir kokybė.

Aplinkos ministro 2002-08-23 įsakymu Nr.457 patvirtinti Lietuvos miško sėklinės bazės sąvado tvarkymo nuostatai. Šie nuostatai reglamentuoja Lietuvos miško sėklinės bazės sąvado paskirtį, objektus, tvarkymą bei Sąvado tvarkymo įstaigą, jos teises ir pareigas. Sąvado paskirtis – rinkti, kaupti, apdoroti, sisteminti, saugoti, naudoti ir teikti šiuose nuostatuose nurodytus duomenis.

Aplinkos ministro 2007–11–30 įsakymu Nr.D1-651 patvirtinti Miško dauginamosios medžiagos nuostatai, kurie reglamentuoja miško sėklinės bazės naudojimą, miško dauginamosios medžiagos auginimą, prekybą, naudojimą miškams atkurti ir įveisti šalyje. Nuostatų 22 priede pateikti medžių rūšių kilmės rajonai, nurodant medžių rūšis, kilmės rajono pavadinimą, kodą ir kilmės rajono teritoriją patenkančias miškų urėdijas.

Medžių rūšies kilmės rajonas – teritorija (arba keli plotai), kurioje susidaro beveik vienodos ekologinės sąlygos ir kurioje randami panašių fenotipinių arba genetinių požymių medynai.

Miškų mokslinio tyrimo ir mokymo bei sėklininkystės objektams priskirti miškai, patvirtinti LRV 1999-02-05 nutarimu Nr.133 (LRV 2002-07-16 nutarimo Nr.1138 redakcija).

Miško sėklinei bazės sąvokos:

Miško genetiniai draustiniai – saugomos teritorijos skirtos ilgalaikiam genetiškai vertingų medžių populiacijų ar jų dalių išsaugojimui.

Sėkliniai medynai – iš kitų medynų atrinkti produktyvūs ir geros kokybės medynai, skirti sėklų ruošai.

Rinktiniai medžiai – selekciškai vertingi medžiai, atrinkti pagal nustatytas klasifikacinius fenotipinius požymius.

Elitiniai medžiai – selekciškai labai vertingi medžiai, įvertinti pagal sėklinių palikuonių paveldėjimo būdu įgytus vertingus požymius ir savybes.

Sėklinės plantacijos – atrinktų klonų arba šeimų specialūs želdiniai tvarkomi taip, kad dažnai ir gausiai derėtų bei būtų patogu surinkti sėklas.

Miško genetinių išteklių išsaugojimo ir selekcijos plėtros programa įtraukta į Nacionalinę miškų ūkio sektoriaus plėtros programą. (LR Vyriausybės 2012 m. gegužės 23 d. nutarimo Nr.569 „Dėl Nacionalinės miškų ūkio sektoriaus plėtros 2012-2020 metų programos patvirtinimo).

Programos tikslas – parengti Lietuvos miško genetinių išteklių kaupimo, išsaugojimo, selekcijos bei sėklininkystės plėtros priemones, kurios užtikrintų miško genetinę įvairovę bei veisiamų ir atkuriamų miškų našumą ir atsparumą aplinkos sąlygoms.

Augalų (miško) genetinių draustinių nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011 m. vasario 1 d. įsakymu Nr.D1-102. VĮ. Alytaus miškų urėdijos valstybinės reikšmės miškuose yra išskirti paprastosios pušies miško genetiniai draustiniai: Dzirmiškių girininkijoje (kv. 719) bendras plotas – 48,9 ha, Sudvajų girininkijoje (kv. 2,6,13,14,18,19,34, 701, 702, 708) bendras plotas - 134,7 ha, Punios girininkijoje (kv. 22,23,40,46) bendras plotas – 232,2 ha, o iš viso pušies genetinių draustinių plotas – 415,8 ha. Paprastosios eglės yra išskirtas vienas genetinis draustinis Punios girininkijoje (kv. 46,47) bendras plotas – 56,6 ha. Paprastojo ąžuolo yra išskirti du genetiniai draustiniai Dzirmiškių girininkijoje (kv. 723) ir Punios girininkijoje (kv. 717) bendras plotas – 28,8 ha. Taip pat VĮ Alytaus miškų urėdijos valstybinės reikšmės miškuose yra išskirtas Europinio maumedžio genetinis draustinis Dzirmiškių girininkijoje (kv. 733) bendras plotas – 1,8 ha. Iš viso genetinių draustinių plotas – 503,0 ha.

Miško sėklinių medynų nuostatai patvirtinti Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003 m. spalio 9 d. įsakymu Nr.496 ,,Dėl miško sėklinių medynų nuostatų pakeitimo 2011 m. vasario 1 d. Nr. D1-101 VĮ.

Miško sėklinių medynų VĮ. Alytaus miškų urėdijos miškuose yra išskirta penki: paprastosios pušies – Sudvajų girininkijoje, paprastosios eglės Dzirmiškių girininkijoje, paprastojo ir raudonojo ąžuolų Dzirmiškių girininkijoje, ir juodalksnio medynas – Dušnionių girininkijoje.

Dauginamajai medžiagai, Alytaus miškų urėdijos teritorijoje atrinkti 103 rinktinių medžių: 27 pušies, 30 paprastojo ąžuolo, 11 paprastosios eglės, 4 karpuotojo beržo, 9 europinio maumedžio, 3 juodalksnio, 19 mažalapės liepos rinktiniai medžiai. Ąžuolo rinktiniai medžiai atrinkti Dzirmiškių ir Punios girininkijose, karpuotojo beržo – Dušnionių girininkijoje, mažalapės liepos – Punios girininkijoje, juodalksnio – Dušnionių girininkijoje, mažalapės liepos – Būdos girininkijoje, paprastosios eglės – Dzirmiškių girininkijoje, europinio maumedžio – Dzirmiškių girininkijoje ir paprastosios pušies rinktiniai medžiai – Dzirmiškių, Punios ir Sudvajų girininkijose.

Sėklinės plantacijos yra Dzirmiškių girininkijoje –paprastosios pušies (kv. 18 plotas 5,1 ha ir (kv.746) plotas 6,7 ha, paprastosios eglės. Sudvajų girininkijoje yra paprastosios eglės sėklinė plantacija (kv. 21) plotas – 1,6 ha.

Visiems sėklinės bazės objektams nėra atlikti kadastriniai matavimai.

ALYTAUS MIŠKŲ URĖDIJOS SĖKLINĖS BAZĖS OBJEKTAI
(pagal Lietuvos miško sėklinės bazės sąvadą, 2013)

1.53. lentelė

Kodas	Kilmės rajonas	Medžių rūšis	Girininkija (kv pagal 2003 m.)	Kv	Sklypai	Plotas, ha		
				pagal 2012m. miškotvarką		pagal sąva-dą		
Paprastosios pušies genetinis draustinis.								
27PGD001	LT/P5	Pušis	Dzirmiškių (719 kv. 1,5,7,10,11 sk.)	719	1,5,7,8, 11,12,17, 18, 20,21,23, 24,26	48,9		
27PGD002	LT/P5	Pušis	Sudvajų (kv. 701,702,708 sk. 15;2,4;6,7,14)	701 702 708	4,9,11,15,17 ,33,34 1,4,5,7-12, 20 5-7,15,16, 29,32,34d;	77,2		
27PGD003	LT/P5	Pušis	Sudvajų (kv.2,6 skl. 5,11;1	2 6	6,12 1,6	9,8		
27PGD004	LT/P5	Pušis	Sudvajų (kv.13,14,18 skl. 7; 12; 5-9)	13 14 18	10,15,16 27,28,33 5-9,25,34-38	34,5		
27PGD005	LT/P5	Pušis	Sudvajų (kv.19 skl. 13,14)	19	16,17	3,3		
27PGD006	LT/P5	Pušis	Sudvajų (kv.34 skl. 2)	34	2,7,8	9,9		
27PGD012	LT/P5	Pušis	Punios (kv. 22,23, 40,46 skl. 1-9; 1-19; 1-13,14d.,15-17; 1-4,9-12,13d,14,17, 18,22)	22 23 40 46	1-8 1-22 1-25 1-4,8,9,14, 16,19,21	232,2		
Iš viso						415,8		
Paprastosios eglės genetinis draustinis								
27EGD001	LT/E5	Eglė	Punios (kv. 46,47 skl. 5-8,15,16,28-30,33;1-4,5d,9-11, 22-25,29-32,34,35, 39,42)	46 47	5-7,10-13, 15,20,23 2-7,9,10,15-18,21-24, 30,36,45, 46,52	56,6		
Iš viso						56,6		
Paprastojo ąžuolo genetinis draustinis								
27AGD001	LT/Ap4	Ąžuolas	Dzirmiškių (kv. 723 skl. 6,8)	723	6,9,30,31	15,0		
27AGD003	LT/Ap4	Ąžuolas	Punios (kv. 717 skl. 3,7)	717	2,3,5,7d,8	13,8		
Iš viso						28,8		
Europinio maumedžio genetinis draustinis								
27MGD001	LT/Me	Maumedis	Dzirmiškių (kv. 733 Skl. 18,44)	733	21,52,59d	1,8		

Iš viso						1,8		
Iš viso genetinių draustinių						503,0		
Paprastosios pušies sėklinis medynas								
27PSM003	LT/P5	Pušis	Sudvajų (kv. 21 skl. 9)	21	10-12	10,2		
Iš viso						10,2		
Paprastosios eglės sėklinis medynas								
27ESM074	LT/E5	Eglė	Dzirmiškių (kv. 48 skl. 10)	48	8	9,8		
Iš viso						9,8		
Paprastojo ąžuolo sėklinis medynas								
27ASM006	LT/Ap4	Ąžuolas	Dzirmiškių (kv. 733 skl. 17,35,50)	733	17d,18,20, 42, 60,71	41,2		
Iš viso						41,2		
Juodalksnio sėklinis medynas								
27JSM024	LT/J2	Juodalks-nis	Dušnionių (kv.34 skl. 13)	34	9,10	2,9		
Iš viso						2,9		
Raudonojo ąžuolo sėklinis medynas								
27ArSM001	LT/Ar	Raudona sis ąžuolas	Dzirmiškių (kv. 746 skl. 33,34,44)	746	42,51,44, 45,54d	5,1		
Iš viso						5,1		
Iš viso sėklinių medynų						69,2		
Paprastosios pušies sėklinė plantacija								
27PSP038	LT/5	Pušis	Dzirmiškių (kv. 18 skl. 4)	18	5	5,0		
Iš viso						5,0		
Paprastosios eglės sėklinė plantacija								
27ESP034	LT/5	Eglės	Dzirmiškių (kv. 746 skl. 31a,39)	746	40,41d	6,7		
27ESP029	LT/5	Eglės	Sudvajų (kv. 21 skl. 6)	21	6	1,6		
Iš viso						8,3		
Iš viso sėklinių plantacijų						13,3		
Iš viso sėklinės bazės objektų						585,5		

Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2006 m. gegužės 25 d. įsakymu Nr.D1-262 buvo patvirtinti medynų selekcinės vertės normatyvai.(11 priedo nauja redakcija įsigalioja nu 2007 m. sausio 1 d.)

Vertinant medynus selekciniu požiūriu, vyraujanti medžių rūšis medyne turi sudaryti ne mažiau kaip 50 proc. medynų tūrio, o ąžuolynuose, klevynuose, liepynuose, skroblynuose ir guobinių medynuose – ne mažiau kaip 30 proc. medynų tūrio. I selekcinės grupės medynų skalsumas turi būti ne mažesnis 0,7, II – 0,6. Ąžuolynams I selekcinės grupės 0,6, II – 0,5. 1a–1 boniteto pušynai, maumedynai, beržynai, juodalksnynai, drebulynai priskiriami I selekcinei grupei, 2 boniteto – II selekcinei grupei. 1a–1 boniteto eglynai, ąžuolynai, uosynai, klevynai, skroblynai, guobinių medynai, liepynai priskiriami I selekcinei grupei, 3 boniteto – II selekcinei grupei.

Medynų selekcinė grupė nustatyta pagal Miškotvarkos darbų instrukcijos 13 priedą. 1-os selekcinės grupės medynų yra 7277,4 ha viso selekciniu požiūriu įvertinto medynų ploto (1.54. lentelė). Pirmos selekcinės grupės pušynų yra 80%, eglynų – 66%, ąžuolynų – 79%, juodalksnynų – 67%, beržynų – 63%, drebulynų – 58%, nuo šių medynų ploto. Apskritai geriausios vertės (I selekc. grupės) medynų miškų urėdijos miškuose yra 74%, o blogiausios (3 selekc. grupė) – 12%.

MEDYNŲ PLOTAI PAGAL SELEKCINES KOKYBĖS GRUPES

1.54. lentelė

Vyraujanti medžių rūšis	Amžius, nuo kurio nustatoma selekcinė grupė	Plotas, ha	Selekcinė grupė		
			1	2	3
			plotas / procentai		
Pušis	51	4471,6	3596,9	478,7	396,0
%		100	80	11	9
Eglė	51	1876,7	1234,8	365,6	276,3
%		100	66	19	15
Maumedis	51	10,2	6,4	1,3	2,5
%		100	62	13	25
Ąžuolas	51	1330,1	1049,5	168,9	111,7
%		100	79	13	8
Uosis	51	33,4	3,6		29,8
%		100	11		89
Kiti kietieji lap.	51	185,8	148,1	25,5	12,2
%		100	79	14	7
Beržas	31	796,2	500,7	165,4	130,1
%		100	63	21	16
Juodalksnis	31	723,8	482,1	125,3	116,4
%		100	67	17	16
Drebulė	31	219,9	127,6	56,4	35,9
%		100	58	26	16
Liepa	31	165,4	124,8	18,1	22,5
%		100	75	11	14
Baltalksnis	31	2,9	2,9		
%		100	100		
Iš viso		9816,0	7277,4	1405,2	1133,4
%		100	74	14	12

Pirmos selekcinės grupės medynų daugiausiai yra Sudvajų girininkijoje (85%), Dzirmiškių (82%), Punios girininkijoje (72%) viso minėtų girininkijų vertinamų medynų ploto, mažiausiai Kalesnykų (51%) ir Dušnionių (69%) girininkijose. Daug III selekcinės grupės medynų yra Kalesnykų girininkijoje (30%). Mažiausiai III selekcinės grupės medynų yra Sudvajų girininkijoje 5%.

1.4.2.5. MIŠKO PRIEŠGAISRINĖ APSAUGA

Miškų urėdijos miškuose funkcionuojanti priešgaisrinių priemonių sistema, apimanti stebėjimo, profilaktines ir priešgaisrinės saugos priemones, veikė gana patikimai ir gana dažnai užtikrino savalaikį gaisrų pastebėjimą bei operatyvų jų gesinimą.

Priešgaisrinės apsaugos rodikliai nagrinėjami visai Alytaus miškų urėdijos veiklos teritorijai. Per 10 metų šioje teritorijoje užfiksuoti 11 gaisro atvejų iš jų 6 valstybiniuose miškuose (1.55. lentelė).

MIŠKO GAISRAI MIŠKŲ URĖDIJOS VEIKLOS TERITORIJOJE 2003-2012 METAIS

1.55. lentelė

Metai	Gaisrų skaičius	iš jų privačiuose ir kt. valdytojų miškuose, ha	Gaisru apimtas plotas, ha
2003	0		
2004	0		
2005	1		0,45
2006	7	4	10,4
2007	0		
2008	1		0,87
2009	2	1	0,5
2010	0		
2011	0		
2012	0		
Iš viso	11	5	12,22

Gaisru apimtas plotas 12,22 ha, iš jo 5 ha (41%) privačiuose ir kt. valdytojų miškuose. Vidutinis gaisravietės plotas yra 0,90 ha.

Priešgaisrinę miško apsaugą reglamentuoja Priešgaisrinės miško apsaugos taisyklės, patvirtintos LR Vyriausybės 1995m. balandžio 7d. nutarimu Nr. 500. Jose pateikti bendri reikalavimai, priešgaisrinių juostų įrengimas, gaisrų gesinimo organizavimas, miškų urėdijų, naudotojų ir savininkų funkcijos

Visi miškai pagal gamtinį degamumą suskirstyti į 3 klases (1.56. lentelė). Girininkijų aiškinamuose raštuose pateiktas miškų paskirstymas degamumo klasėmis bei degamumo žinialapiai, kuriuose nurodyta kvartalų vidutinė degamumo klasė ir išvardyti sklypai, kurie priskirti 1 degamumo klasei.

MIŠKŲ DEGAMUMO KLASĖS
Visi miškai
Valstybinės reikšmės miškai

1.56. lentelė

Degamumo klasė	Plotų charakteristika	Galimo gaisro rūšis	Plotas, ha	Iš jų spygliuočių jaunuolynai (iki 40m.)	Degamumo klasės plotas, %
1 (aukšto degamumo miškai)	Spygliuočių jaunuolynai (iki 40 metų) Š, N, L hidrotopų ir visų trofotopų augavietėse. Pušynai ir eglynai Š, N, L hidrotopų ir a, b trofotopų augavietėse, tų pačių augaviečių kirtavietės ir visi medienos sandėliai	per visą gaisrams kilti palankų laikotarpį galimi žemutiniai ir viršutiniai gaisrai	9634,5 5436,2	4313,9 2766,3	32 36
2 (vidutinio degamumo miškai)	Spygliuočių jaunuolynai (iki 40 metų) U ir P hidrotopų ir visų trofotopų augavietėse, tų pačių augaviečių kirtavietės. Pušynai ir eglynai Š, N, L hidrotopų ir c, d, f trofotopų augavietėse. Lapuočių medynai Š, N hidrotopų ir a, b trofotopų augavietėse. Nusausintų augaviečių medynai. Sausintos pelkės a ir b trofotopų	ilgiau užsitęsus sausringam laikotarpiui, galimi žemutiniai, spygliuočių medynuose- ir viršutiniai gaisrai, nusausintų augaviečių medynuose - durpiniai požeminiai gaisrai	8095,5 4713,9	45,9 24,5	26 30
3 (žemo degamumo miškai)	Lapuočių medynai Š, N hidrotopų ir c, d, f trofotopų augavietėse. Lapuočių medynai L hidrotopo ir visų trofotopų augavietėse. Visų rūšių medynai U ir P hidrotopų augavietėse. Nusausintos pelkės c ir d trofotopų	stichinės nelaimės sąlygomis dėl užsitęsusios sausros galimi žemutiniai ir durpiniai požeminiai gaisrai	12840,3 5344,0		42 34
Iš viso			30570,3 15494,1	4359,8 2790,8	100 100
Vidutinė degamumo klasė					2,1 2,0

Miškų urėdijos teritorijoje visų inventorizuotų miškų pirmos degamumo klasės yra 32 %. Valstybinės reikšmės miškuose pavojus kilti gaisrams truputį didesnis, t.y. miškai daugiau degūs. Pirmos degamumo klasės miškų čia yra 36 %, antros – 30 % ir trečios –34 %.

Valstybinės reikšmės miškuose vyrauja 2,0 degamumo klasių miškai, pirmos klasės degamumas vyrauja tik Sudvajų girininkijoje. Dušnionių, Kalesnykų ir Punios vyrauja 3,0 degamumo klasių miškai.

Priimta Nacionalinę miškų ūkio sektoriaus plėtros 2012-2020 metų programą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. gegužės 23 d. nutarimu Nr. 569 (Žin., 2012, Nr. 61-3058) Pagal šią programą numatoma, užtikrinti tinkamą miškų apsaugą nuo ligų kenkėjų ir gaisrų išplitimo – tobulinti miško sanitarinės ir priešgaisrinės apsaugos sistemas, organizuoti vieningos antžeminės automatinės miško gaisrų stebėjimo sistemos įdiegimą VĮ miškų urėdijose ir Kuršių nerijos nacionaliniame parke, kurių veiklos teritorijoje esantys miškų plotai priskirti I ir II gaisrų rizikos laipsniui. Gaisrų gesinimo organizavimo nuostatais patvirtintais Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie VRM direktoriaus 2003 m. birželio 20 d. įsakymu Nr.111 ir Generalinio miškų urėdo 2005 m. kovo 28 d. įsakymu Nr.1B-65 „Dėl miškų priešgaisrinės saugos“, kiekvienais metais, prieš prasidedant gaisrams kilti pavojingam laikotarpiui, sudaromas operatyvinis miškų gaisrų gesinimo planas. Jis derinamas su Alytaus PGT ir rajono savivaldybės administracija. Plane nurodomos prevencinės priemonės, informacijos perdavimas, pajėgų sutelkimas ir valdymas, pajėgos, gaisrų gesinimo organizavimas. Plane pateikiamas miškų urėdijos veiklos teritorijoje esančių miškų degumas, priešgaisrinio budėjimo organizavimas miškų urėdijoje gaisrams kilti palankiu laikotarpiu, priešgaisrinių komandų (pagrindinės ir rezervinės) narių sąrašas, jų pareigos, materialinis–techninis aprūpinimas.

Vadovaujantis Generalinio miškų urėdo 2004 m. kovo 26 d. įsakymu Nr.1B-80 „Dėl miškų urėdijų ir Kuršių Nerijos nacionalinio parko direkcijos priešgaisrinių komandų nuostatų ir jų techninio aprūpinimo normatyvų patvirtinimo“ bei miškų urėdijos miškų urėdo įsakymu sudaromos pagrindinė ir rezervinė gaisrų gesinimo komandos iš 4 ir 11 žmonių. Alytaus miškų urėdijos veiklos teritorijoje esantys miškai priskirti I-ajam gaisrų rizikos laipsniui. Pagal I rizikos laipsnį formuojamos 2-4 pagrindinės priešgaisrinės komandos ir 2-3 rezervinės komandos. Pagal GMU 2004-10-05 Nr. 1B-204 įsakymą, patvirtintas visų miškų paskirstymo pagal gaisrų riziką žemėlapis ir I ir II gaisrų rizikos laipsnių plotų sąrašai pagal miškų urėdijas ir girininkijas. Alytaus miškų urėdija priskirta I gaisrų rizikos grupei (9156,2 ha), kita dalis ploto generalinio urėdo įsakyme nepaminėta.

Vykdant Lietuvos miškų ūkio ir jos įgyvendinimo strategijos veiksmų ir priemonių planą 2007-2010 m. 2007 m. parengta Vieningos automatinės miškų gaisrų stebėjimo sistemos Lietuvoje modelio sukūrimo studija. Techninė komisija įvertino parengtą studiją ir pripažino, kad Antžeminių automatinių miško gaisrų stebėjimo sistemų detektorius tikslinga montuoti GSM operatorių bokštuose, kurie ženkliai aukštesni ir turi elektros tiekimą, apsaugos sistemas. Be to, miškų urėdijoms sumažėtų išlaidos priešgaisrinių bokštų remontui. Antžeminėms automatinėms miško gaisrų stebėjimo sistemoms įsigyti ir įdiegti pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007-2013 metų programos priemonę „Miškininkystės potencialo atkūrimas ir prevencinių priemonių įdiegimas“, numatyta priemonės finansavimo maksimali suma 52.5 mln Lt. Pagal priemonės administravimo taisykles, didžiausia paramos suma vienam projektui – 1 381 120 Lt (pagal priemonės veiklos sritį – bendrosios valstybinės miško priešgaisrinės apsaugos sistemos gerinimas). Finansuojama iki 80 proc. visų tinkamų finansuoti projekto išlaidų. Žmonės stebėdami iš bokštų pavargsta stebėjimo metu, neišpildomas matomumo užtikrinimas ir efektyvumas dienos eigoje, automatinė sistema minėtus faktorius eliminuos.

Alytaus miškų urėdijoje nauja priešgaisrinė sistema jau įdiegta 2010 m. visos (2) priešgaisrinės stebėjimo sistemos kameros sumontuotos OMNITEL bokštuose.

Alytaus miškų urėdijoje likę 2 priešgaisriniai bokštai, kurie iki šiol yra visi naudojami juose sumontuotos ryšio antenos.

Miško sanitarinė apsauga

Miškų kokybinė būklė pagal inventorizacijos duomenis parodyta 1.3.5 skyriuje. Praeitos miškotvarkos metu ypatingų sanitarinės apsaugos priemonių projektuota nebuvo – sanitariniai kirtimai, medienos apdorojimas chemikalais bei žievinimas, gaudomųjų medžių išdėstymas ir kt. Esamą sanitarinę miško būklę iš dalies parodo miškotvarkos inventorizuotas sausuolių ir virtėlių tūris.

Valstybinės reikšmės miškuose rasta 19.1 t. m^3 sausuolių ir virtėlių, o apskaičiuotas natūralus atkritimas sudaro 6.6 tūkst. m^3. Daugiausia sausuolių buvo Dzirmiškių (1,7 t. m^3) ir Punios (1,4 t. m^3) girininkijose, mažiausiai – Kalesnykų (0,7 t. m^3) girininkijoje.

Sanitariniais kirtimais buvo projektuojama iškirsti vidutiniškai per metus po 12,0 tūkst. m^3. likvidinės medienos. Tai turėjo užtikrinti normalią medynų būklę, be to, apie 104 ha plote numatyta einamieji ir retinimo kirtimai, kuriais taip pat gerinama miškų sanitarinė būklė.

Paskutiniame vykmetyje didžiausias iššūkis sanitarinei miškų būklei buvo 2010 m. škvalas. Reikėjo greitai ir kokybiškai iškirsti vėjovartas ir vėjolaužas, nes galėjo prasidėti medienos kenkėjų invazijos. Po tokių stichinių nelaimių paprastai jaučiama keleta metų medynų sanitarinės būklės pablogėjimas.

Miškų urėdijos miškams didelę žalą daro elniniai žvėrys 2003 metais buvo 320 ha medynų pažeistų žvėrių.143 ha plote nukandžioti ūgliai, 177 ha plote nulaupyta žievė, 61,3 ha miškų užtvindyti bebrų. Medžių ligų pažeistų medynų buvo 41,6 ha. Nuo miško kenkėjų nukentėjo 77,2 ha medynų, nuo lajos kenkėjų – 6,7 ha, nuo liemenų kenkėjų – 68,4 ha, nuo šaknų kenkėjų – 2,1 ha.. Dėl ypač kontrastingų orų balandžio–gegužės mėnesiais medeliai miškuose, sodmenys daigynuose nukenčia nuo šalnų arba sausrų. Dėl nepalankių gamtinių sąlygų pažeistų miškų buvo 5,5 ha.

2012 metų duomenimis, privačiuose miškuose, želdiniuose nukandžioti ūgliai buvo 6,2 ha, nulaupant žievę pažeista medynų 33,9 ha. Valstybinės reikšmės miškuose, nukandžiota ūgliai 63,6 ha ir pažeidimai laupant žievę – 221,8 ha. Jaunuolynų apsaugai teigiamą efektą davė ne tik repelentų naudojimas, bet ir pradėtas taikyti individualios želdinių apsaugos priemonės.

Apie miškų sanitarinę būklę ir atliktas apsaugos priemones rodo miškų urėdijos ataskaitų duomenys už paskutiniuosius tris metus.

MIŠKŲ SANITARINĖ BŪKLĖ IR ATLIKTOS MIŠKO SANITARINĖS APSAUGOS PRIEMONĖS

1.57. lentelė

Priemonės pavadinimas	2010	2011	2012
Atlikta sanitarinių apsaugos priemonių miške, iš viso (ha)			
biologinės	981	1007	3166
cheminės	119	118	72
kitos (fizinės-mechaninės)	876	3687	4894
vėjavartų, vėjalaužų likvidavimas	547	965	956
Kenkėjų, ligų, abiotinių veiksnių ir žvėrių pažeisti miškai (ha)			
Spyglius graužiantys kenkėjai			
liemenų ir jaunuolynų kenkėjai			
eglių liemenų kenkėjai	376	180	
pušų striaubliukai	58	59	28
Medžių ligos, iš viso (ha)	997		22
Žvėrių žala medynams (ha)			
Nukandžioti ūgliai	145	145	
Abiotiniai veiksniai, iš viso			
vėjavartos, vėjalaužos	780	922	956
gaisrai			
Iš viso pažeistų miškų (ha)			
buvo židinių metų pradžioje (ha)			
kilo naujų			
Sunyko dėl gamtinių veiksnių			
likviduota židinių			
liko metų pabaigoje			

Sanitarinė būklė Alytaus miškų urėdijoje gera, ypač po 2010 m. škvalo, dėl šios priežasties 2010 m. buvo pažeista 780 ha medynų, medžių ligos apėmė 997 ha medynų.

Kiekvienais metais miškuose yra išdėstoma apie 160 vnt. feromoninių gaudyklių, (disperserių) atrenkama ir pažymima apie 130 vnt. uoksinių medžių, iškabinama apie 170 vnt. inkilų, bei kitos miško sanitarinės apsaugos priemonės. (žiūrėti į 1.58. lentelę)

ATLIKTOS MIŠKO SANITARINĖS APSAUGOS PRIEMONĖS

1.58. lentelė

Priemonių pavadinimas	2010	2011	2012
1. Biologinių			
Iškabinta. inkilų, vnt	145	170	200
Išvalyta suremontuotų inkilų, vnt	60	200	200
Aptverta skruzdėlynų, vnt			
Vartota biopreparatų, ha			
Pasodinta nektarinių krūmų, ha plote	1	127	147
Pasodinta ornitochorinių krūmų, ha			
Įruošta remizų, ha			
Atrinkta ir paženklinta uoksinių medžių,vnt	51	211	130
2. Fizinių, mechaninių			
Išdėstyta jaukų (pušin. striaubliukas), ha			
Iškasta duobelių (striaubliukui,grambuol.), ha	10	20	13
Išdėstyta dispenserių, vnt	160		150
Aptepta medžių repelentais, ha	151	214	171
Išdėstyta vabzdžiagaudžių medžių, vnt.	195	430	330
Pašalinta iš miško apniktų medžių, ktm	374	474	777
Aptepta pušies kelmų (šakn. pintis)	7	45	59
Apsaugota medienos nuo liemenų kenkėjų:			
- apipurkšta insekticidais tūkst. m^3	169	4905	1031
- sugaminta vėjovartų tūkst. m^3	17767	26502	4570

1.4.2.6. MIŠKO APSAUGA NUO TEISĖS PAŽEIDIMŲ

Mažėja neteisėtų miško kirtimų, tačiau atskirais metais padaugėja neteisėtai iškertamos medienos (1.59. lentelė). Per paskutinius tris metus visi neteisėti kirtimai fiksuoti valstybiniuose miškuose.

Pastaruoju metu tampa aktuali miško apsauga nuo pažeidėjų. 2003 metais Alytaus miškų urėdijos miškai buvo suskirstyti į 10 girininkijas ir 20 eiguvų. Vidutinis eiguvos plotas buvo 814 ha. Eiguvų skaičius mažėjo. Dabar eiguvų neliko, liko tik 10 eigulių. Alytaus miškų urėdijoje 2012 m. buvo 59 darbuotojai, iš jų 20 specialistų. Sezoniniam darbui miškų urėdija papildomai įdarbina kasmet apie 23 vietos gyventojus. Alytaus miškų urėdijoje dabar dirba 10 eigulių. Vienam specialistui (girininkai – 5, girininkų pavaduotojai – 5, eiguliai – 10) tenka apie 1110 ha valstybinio miško, prižiūrimas miško plotas padidėjo 30%.Tokie pasikeitimai sudaro sudėtingas sąlygas vykdyti miškų apsaugos funkcijas.

NETEISĖTI MIŠKO KIRTIMAI PER 2010-2012 METUS

1.59. lentelė

Rodikliai	2010 m.	2011 m.	2012m.
1. Neteisėtai iškirstos medienos kiekis m^3, tenkantis 1 neteisėto kirtimo nustatytam atvejui			
Atvejų	3	3	
Tūrio m^3	8	10,5	
2. Neteisėtų kirtimų išaiškinamumo % pagal nustatytą atvejų skaičių ir iškirstos medienos tūrį			
Atvejų nustatyta	8	5	
Išaiškinta	4	5	
%			
Tūrio nustatyta	161,2	53,7	
Išaiškinta	52	53,7	
%			
3. Neteisėtai iškirstos medienos kiekis m^3, tenkantis 1 išaiškintam atvejui			
Atvejų skč.			
Tūrio m^3			
m^3 1/atv.			
Skirta baudų			
Asmenų skč.	16	7	4
Baudų tūkst. Lt	2,18	0,88	0,51

Kaip matome neteisėtų miško kirtimų Alytaus miškų urėdijoje valstybinės reikšmės miškuose labai nedaug. Tačiau kitų naudotojų miškuose pažeidimų yra gerokai daugiau, bet tikslių duomenų neturime.

1.4.2.7. MIŠKŲ SAUSINIMAS

Miškotvarkos duomenimis, nusausintos žemės miškų urėdijos valstybinės reikšmės miškuose užima 841 ha arba 5,4 % viso miškų ploto (1.60. lentelė). Daugiausia nusausinto ploto tenka Punios ir Dušnionių girininkijoms. Nusausinta žeme laikomi pagal melioracijos projektus sausinti miškų masyvai ir L, U ir P hidrotopų sklypai, esantys griovių veikimo zonoje (pagal normatyvą). Kai į griovių veikimo zoną patenka mažiau kaip 50% sklypo ploto, sklypas nelaikomas nusausintu. Taksoraštyje gali būti nurodyta kaip nepakankamai nusausintas miškų plotas. Bendras miškų urėdijos nusausintas miško plotas yra 1998 ha 6,5% viso miškų ploto.

HIDROMELIORACINIS TINKLAS (VRM)

1.60. lentelė

Girininkija	Nusausintas plotas, ha	T. skaičiuje nepakankamai nusausintas plotas, ha	Kanalų, griovių ilgis, km		iš viso:
			iki 5 m pločio	virš 5 m pločio	
Dušnionių	119,2	1,5	10,59	16,71	27,30
Dzirmiškių	27,9		22,77	2,21	24,98
Kalesnykų	111,4	25,5	9,43	2,61	12,04
Punios	566,5		17,06	8,13	25,19
Sudvajų	16,0		7,73	1,39	9,12
Iš viso:	841,0	27,0	67,58	31,05	98,63

Miškų urėdijos teritorijoje 100 ha nusausinto ploto tenka 11,7 km griovių.

Hidromelioracijos fondą sudaro šlapios (P hidrotopas) ir užmirkę (U hidrotopas) žemės . Į šį fondą neįskaitytos nusausintos U ir P hidrotopų žemės. Bendras fondas yra 1998,0 ha o valstybinės reikšmės miškuose – 841,0 ha.

Ateinančiame vykmetyje sausinimo darbai miškų urėdijos miškuose nenumatomi. Tas ir neaktualu, nes užmirkę ir pelkiniai miškų sklypai išsidėstę nedideliais ploteliais visoje teritorijoje arba didesni jų plotai yra saugomose teritorijose. Šiame vykmetyje bus reikalinga atlikti esamų griovių priežiūrą maždaug po 5,0 – 6,0 km kasmet. Esant reikalui bus vykdoma mažoji melioracija.

1.4.2.8. MIŠKO KELIŲ TIESIMAS

2003–2012 m. miškų urėdijos valstybinės reikšmės miškuose nutiesta (rekonstruota) 4,3 km kelių (kasmet vidutiniškai po 0,43 km). Visi keliai nutiesti (rekonstruoti) kelių priežiūros ir plėtros programos lėšomis gaunamomis iš kelių direkcijos. Kelių tiesimui (rekonstravimui) sunaudota 992,8 tūkst. litų. Vienam km išleista 230,9 tūkst. Lt.

Be to, miškų urėdijos lėšomis vykdoma kelių priežiūros ir remonto darbai – vidutiniškai kasmet po 172,0 km, išleidžiant po 115,3 tūkst. litų (1 km – 670 Lt.). Kelių remontui Alytaus miškų urėdija naudoja savas lėšas.

Metai	Kelių tiesimas (rekonstravimas)		Kelių priežiūra ir remontas	
	km	tūkst..lt	km	tūkst..Lt
2003			150	107,9
2004	1,5	306,4	300	131,8
2005	0,6	471,3	280,6	78,6
2006			150	61,2
2007			180	159,9
2008			165	49,4
2009	1,2	100,7	41	44,1
2010			153	154,7
2011			150	210,3
2012	1	114,4	150,5	155,2
Iš viso	4,3	992,8	1720,1	1153100

1.4.2.9. ŽVĖRIŲ POVEIKIS MIŠKŲ BŪKLEI

Vienas iš svarbiausių leistino elninių žvėrių tankio nustatymo kriterijų yra miškų ūkiui padaryta žala. Jos ūkinis bei ekonominis įvertinimas padeda objektyviai spręsti apie šių žvėrių

elementarių populiacijų tankio reguliavimo lygį ir medynų apsaugos priemonių taikymo tikslingumą.

Skiriami du pagrindiniai medynų pažeidimo tipai:

- jaunuolynai, pažeisti skabant ūglius ir laužant kamienus;
- medynai, pažeisti laupant medžių kamienų žievę.

Kasmet pavasarį miškų urėdijoje vertinamas elninių žvėrių poveikis miškui. Atsitiktinės atrankos metodu atrinkti elninių žvėrių potencialiai pažeidžiami miško sklypai ir juose įvertinamas šių žvėrių daromas neigiamas poveikis medynams, miško želdiniams ir žėliniams. Neigiamas poveikis vertinamas tik teritorijose, kuriose medžioklė nėra uždrausta. Miškotvarkos metu elninių žvėrių pažeidimai buvo inventorizuojami visuose miško sklypuose, atskirai išskiriant paskutinių metų pažeidimus.

1.61. lentelėje pateiktas miškų urėdijos miško plotas, kuriame elniniai žvėrys pažeidė įvairių rūšių medžius nukandžiodami ūglius, 1.62. lentelėje – nulaupant žievę.

Kaip matome iš 1.61. lentelės, elniniai žvėrys nukandžioja eglių, pušų ūglius. Pažeistas plotas sudaro 44,9 ha. Daugiausia nukandžiota pušies ir eglės ūglių.

ELNINIŲ ŽVĖRIŲ PAŽEISTŲ MEDŽIŲ RŪŠIŲ PLOTAS MIŠKŲ URĖDIJOJE NUKANDŽIOJANT ŪGLIUS

1.61. lentelė

Pažeista medžių rūšis	Plotas, ha			Iš to skaičiaus pagal pažeidimo intensyvumą			Paskutinių metų pažeidimai	Pažeistas pomiškis
	Mišku apaugęs	Pažeistas*		silpnas	vidutinis	stiprus		
		ha	proc.					
Pušis	10573,9	8,7	0,1	5,0	2,8	0,9		4,0
Eglė	6389,5	27,9	0,4	0,1	18,5	9,3		
Ąžuolas	2275,0	5,9	0,3		4,5	1,4		
Uosis	198,3	0,7				0,7		0,1
Drebulė	388,3	1,0	0,3			1,0		
Liepa	248,3	0,7			0,7			
Iš viso	22348,8	44,9	0,2	5,1	26,5	13,3		4,1

* – I-II amžiaus klasės medynai

1.62. lentelėje pateiktas medynų plotas, kuriame nulaupyta žievė.

ELNINIŲ ŽVĖRIŲ PAŽEISTŲ MEDŽIŲ RŪŠIŲ PLOTAS MIŠKŲ URĖDIJOJE NULAUPANT ŽIEVĘ

1.62. lentelė

Pažeista medžių rūšis	Plotas, ha			Iš to skaičiaus pagal pažeidimo intensyvumą			Paskutinių metų pažeidimai
	Mišku apaugęs	Pažeistas*		silpnas	vidutinis	stiprus	
		ha	proc.				
Pušis **	10573,9	107,2	1,0		1,5	105,7	
Eglė	6389,5	111,7	1,7		1,2	110,5	0,4
Ąžuolas	2275,0	14,9	0,7			14,9	
Drebulė	388,3	2,5	0,6			1,0	
Iš viso	19626,7	236,3	1,2		2,7	232,1	0,4

* – III-V amžiaus klasės medynai

** – pušų žievė daugiausia laupoma I–II amžiaus klasės medynuose

Briedžiai ir taurieji elniai žievę laupo dažniausiai III–V amžiaus klasės medynuose (pušynus I-II amžiaus klasės). Daugiausia pažeista eglės medynų 111,7 ha plote. Jie sudaro 47,3 proc. nuo pažeidžiamų medynų ploto. Bendras pažeistas plotas 236,3 ha arba 1,2 proc. III–V amžiaus klasių

medynų. Daugiausia tai ankstesnio laikotarpio pažeidimai. Paskutiniais metais laupant žievę pažeista 0,4 ha medynų.

1.63 ir 1.64. lentelėse pateikti elninių žvėrių pažeidimai nukandžiojant ūglius ir nulaupant žievę pagal girininkijas. Alytaus miškų urėdijoje valstybinės reikšmės miškuose nukandžiota ūgliai 63,6 ha 91,1 % pažeistų medynų. Didžiausias žvėrių pažeistas plotas nukandžiojant ūglius yra Punios girininkijoje – 50,0 ha, iš jų valstybinės reikšmės miškuose – 49,0 ha. Valstybinės reikšmės miškuose žievė nulaupyta 221,8 ha plote, tai sudaro 86,7 % visų pažeistų medynų. Žievės daugiausia nulaupyta Punios ir Sudvajų girininkijose, atitinkamai 83,9 ha ir 61,5 ha.

ELNINIŲ ŽVĖRIŲ PAŽEISTOS MEDŽIŲ RŪŠYS GIRININKIJOSE NUKANDŽIOJANT ŪGLIUS

1.63. lentelė

Girininkija	Pažeistas plotas		Pažeistos medžių rūšys*				Iš jų paskutinių metų pažeidimai
	visas	iš jo VRM	P	E	Ą	D	
Dušnionių	5,0	5,0	0,5	4,5			
Dzirmiškių							
Kalesnykų	0,2	0,2	0,2				
Punios	50,0	49,0	24,1	21,8	3,1	1,0	
Sudvajų	14,6	9,4	8,0	1,6	2,8		
Iš viso	69,8	63,6	32,8	27,9	5,9	1,0	

*Labiausiai pažeisti nukandžiojant ūglius pušynai, kurie visų pažeistų medynų ploto sudaro 47 %. Nulaupant žievę 43,7 % sudaro eglynai visų pažeistų medyno ploto.

ELNINIŲ ŽVĖRIŲ PAŽEISTOS MEDŽIŲ RŪŠYS GIRININKIJOSE NULAUPANT ŽIEVĘ

1.64. lentelė

Girininkija	Pažeistas plotas		Pažeistos medžių rūšys, ha					Iš jų paskutinių metų pažeidimai.
	visas	iš jo VRM	P	E	Ą	D	Kitos	
Dušnionių	59,1	50,7	2,9	45,2	6,0	2,5		
Dzirmiškių	44,8	39,8	11,4	25,4	0,5			
Kalesnykų	6,4	4,1		5,6	0,8			
Punios	83,9	83,2	46,6	22,2	7,5			
Sudvajų	61,5	44,0	46,3	13,3	0,1			
Iš viso	255,7	221,8	107,2	111,7	14,9	2,5		

Bebrų padaryta žala pateikta 1.65. lentelėje. Miškų urėdijos valdomuose miškuose bebrai patvenkė 85,8 ha medynų.

BEBRŲ DAROMA ŽALA

1.65. lentelė

Eil. Nr.	Girininkija	Valstybiniai miškai		
		Patvenkta medynų ha	Žuvę medynai ha	Medienos nuostoliai m^3
1	Dušnionių	3,1		
2	Dzirmiškių			
3	Kalesnykų	82,7		
4	Punios			
5	Sudvajų			
Iš viso		85,8		

Didelę įtaką medynams daro bebrai. Įsirengdamas būstą ir tvarkydamas aplinką sau tinkama linkme bebras vykdo statybinę veiklą: užtvenkia miško upelius, melioracijos griovius ir tuo skatina esminius medynų pasikeitimus, jų rūšinę sudėtį, struktūrą, gyvybingumą. Mažiau žalos bebrai aplinkai daro įsikūrę ežeruose, plačiose pelkėse ar didesnių upių pakrantėse, tačiau, kai bebrai apsigyvena miško grioviuose tvenkdami medynus, žalos išvengti neįmanoma. Žala aplinkai nuo bebrų, nereguliuojant jų skaičiaus bebravietėse, gali viršyti nuostolius dėl elninių žvėrių daromos žalos miškui. Pralaidos bebrų užtvankose, ar urvų bei trobelių ardymas problemos neišsprendžia, nes bebrai išeina į kaimyninius plotus, kur tęsia įprastą veiklą.

Būtinas nuolatinis bebrų veiklos stebėjimas bebravietėse ir gausos reguliavimas. Pagal veiklos pobūdį bebravietės suskirstytos į perspektyvias–toleruotinas, kur bebrai žalos nedaro ir neperspektyvias–naikintinas, kuriose visus bebrus reikia išmedžioti.

1.4.2.10. MIŠKO AUGINIMO IR NAUDOJIMO PRIEMONIŲ VEIKSMINGUMO ANALIZĖ

Kaip vyko naudmenų ir vyraujančių medžių rūšių plotų kitimas už 22 metų laikotarpį valstybinės reikšmės miškuose matome 1.66. lentelėje.

Miškotvarkos duomenys 1990metų yra paimti iš seno miškotvarkos projekto, kada Alytaus miškų urėdijos ribos pakankamai stipriai skyrėsi nuo dabartinės miškų urėdijos ribų, be to ir valstybinės reikšmės miškų ribos labai pasikeitusios, todėl analizei galima naudoti tik vidutinius rodiklius. 2003 m. palyginus su 1990 m. miškų urėdijos miško žemės plotas padidėjo, kadangi žemės ūkio įmonių miškai buvo perduoti miškų urėdijai,nenaudojamos ne miško žemės apaugo arba buvo apželdintos ir priskirtos miškų kategorijai. Tikslingiausia analizuoti visus rodiklius yra lyginant 2003 m. ir 2012 m. miškotvarkas. Šių miškotvarkų pateikti duomenys yra surinkti praktiškai iš tos pat teritorijos, kokią valdo dabar Alytaus miškų urėdija.

MIŠKO RODIKLIŲ KITIMAS PAGAL TRIJŲ MIŠKOTVARKŲ DUOMENIS

1.66. lentelė

Rodikliai	1990	2003	2012
Valstybinių miškų plotas	21915	16748,8	16588,3
Miško žemės plotas	19786	16276,2	16370,8
Medynų plotas	18953	15530,4	15453,5
Iš jų kultūrinės kilmės		3090,2	4253,1
Medynų plotas % nuo miško žemės ploto	95,8	95,4	93,1
Neapaugusi mišku	253	262	322,2
Iš jų kirtavietės	189	187	219,1
Kita želdintina žemė (žemė miškui įveisti)			
Kita miško žemė	14	67,7	160,9
Ne miško žemė: iš viso	2129	472,6	217,5
Iš jos žemės ūkio naudmenos	935		
Pelkes	324	120,1	127,7
Medynų plotas (ha) ir pagal vyraujančias medžių rūšis (%)			
P	8357	5425,2	5396,2
E	4873	4471,2	4672,1
Ą	1522	1670,7	1680,7
U	211	139,7	89,9
B	1724	1592,2	1500,5
J	1349	1187,6	1258,5
D	439	449,6	365,8
Bt	23	17,1	20
Kitos	455	465,1	466,9
Medynai pagal brandumo grupes%			
Jaunuolynai	23	22	25
Pusamžiai	47	40	46
Pribręstantys	18	10	9
Brandus ir perbrendę	12	28	20
Vidutinis medynų tūris m^3/ha	227	244	288
Brandžių medynų tūris m^3/ha	298	286	330
Tūris visų medynų tūkst. m^3	4296,6	3785,2	4450,8

Bendras miškų plotas 2012 m., lyginant su 2003 m. VĮ Alytaus miškų urėdijoje padidėjo 923 ha. Miškų urėdijos valstybinės reikšmės valdomų miškų bendras miško žemės plotas padidėjo 289 ha, o medynų plotas sumažėjo 79,8 ha. Tokie pasikeitimai paaiškinami. Alytaus miškų urėdijos valdomų valstybinės reikšmės miškų plotas mažėjo, kadangi 2012 m. nebuvo inventorizuojami praeitoje miškotvarkoje inventorizuotos žemės ūkio naudmenos.Vykdant inventorizaciją, koregavosi valstybinės reikšmės miškų ribos, dėl vykdomų žemės reformos darbų, vykdomų kadastrinių valstybinės reikšmės miškų matavimų, bei pataisant, praeitoje miškų inventorizacijoje padarytus netikslumus. Keliai, pakeitus jų kategoriją iš miško keliukų į gruntkelius jie tapo ne miško žeme. Alytaus miškų urėdijos valstybinės reikšmės miškuose augančių medynų plotas sumažėjo (79,8 ha). Medynų plotas sumažėjo dėl valstybinės reikšmės miškuose vykdytų matavimų ir 2010m škvalo, nes padidėjo kirtaviečių plotas. Miško žemės padidėjimą lėmė, kad dalis buvusių žemės ūkio naudmenų tapus valstybinės reikšmės buvo inventorizuojamos miško laukymėmis ir miško aikštėmis.

Pagal rūšinę sudėtį medynų ploto pokyčiai nežymūs, 29 ha (0,3%) sumažėjo pušynų, didžiausią įtaką padarė vėjovartos, kurios labiausiai nuniokojo pušynus. Padidėjo eglynų 200,9 ha (1,3%). Eglės dėl ugdymo, želdinimo bei natūraliai keičiantis medynų būklei tapo vyraujančiomis kituose medynuose (eglynais tapo 177,5 beržynų, 62,5 ha drebulynų, 10,0 ha juodalksnynų ir net 111,4 ha ąžuolynų). Dalis eglynų dar neatkurta. Padidėjo ąžuolynų plotas 10 ha,(0,6%) jie tapo vyraujančia rūšimi eglynuose (89,9 ha), beržynuose (42,6 ha).Buvusių beržynų sumažėjo 91,7 ha. Juodalksnynų plotas padidėjo 70,9 ha. Dėl intensyvių miško kirtimų, sumažėjo drebulynų 83,8 ha.

Analizuojant medynų pokyčius pagal brandumo grupes, čia nėra dideli. Jaunuolynai pakito 10,1%, plotas 2012 metų miškotvarkos duomenimis yra didesnis 387,5 ha. Labiausiai padidėjo eglynų 302 ha. Ąžuolo jaunuolynų padidėjo - 83,9 ha. Juodalksnio jaunuolynų padidėjo – 132,9 ha, kiti medynai – 18 ha. juodalksnynų – 17 ha. Pušynų, beržynų, drebulynų ir kitų medynų plotai sumažėjo.

Pusamžių medynų padidėjo daugiausia 13,1% (918,9 ha). Pušynų pusamžių medynų sumažėjo 187 ha, eglynų padidėjo 346,1 ha, ąžuolynų padidėjo 292,6 ha, beržynų padidėjo 214,3 ha, juodalksnynų padidėjo 133 ha ir atsirado 167,3 ha kitų medynų, labai sumažėjo uosynų. Tai įtakojo ugdymo ir kiti kirtimai.

Pribręstančių medynų sumažėjo 207,6 ha.(11,5 %). Eglynų sumažėjo 161,8 ha, juodalksnynų sumažėjo – 95,6 ha, beržynų sumažėjo – 56,4 ha, o pušynų padidėjo 95,9 ha, ąžuolynų plotas išliko beveik nepakitęs, padidėjo 1,7 ha, drebulynų padidėjo 25 ha.

Brandžių medynų sumažėjo (1178,6 ha). Padidėjo brandžių pušynų (56,7 ha). Sumažėjo – eglynų 429,4 ha ploto, ąžuolynų 358,7 ha, beržynų sumažėjo 212,1 ha, drebulynų 89,7 ha. Neapaugusios miško žemės plotas per vykmetį, 2012 m. inventorizacijos duomenimis padidėjo 59,3 ha (padidėjo kirtaviečių plotas 32,1 ha, prisidėjo apie 30 ha žuvusių medynų). Kirtaviečių plotas padidėjo vykdant didesnės apimties pagrindinius kirtimus. Padidėjo ir kitos miško žemės plotas (miško laukymės, poilsiavietės, pašarų laukeliai, medienos sandėliai, technologinės paskirties žemės).

Kaip vyraujančių medžių rūšių plotai keitėsi per 2003 – 2012 metus, matyti 19 paveiksle.

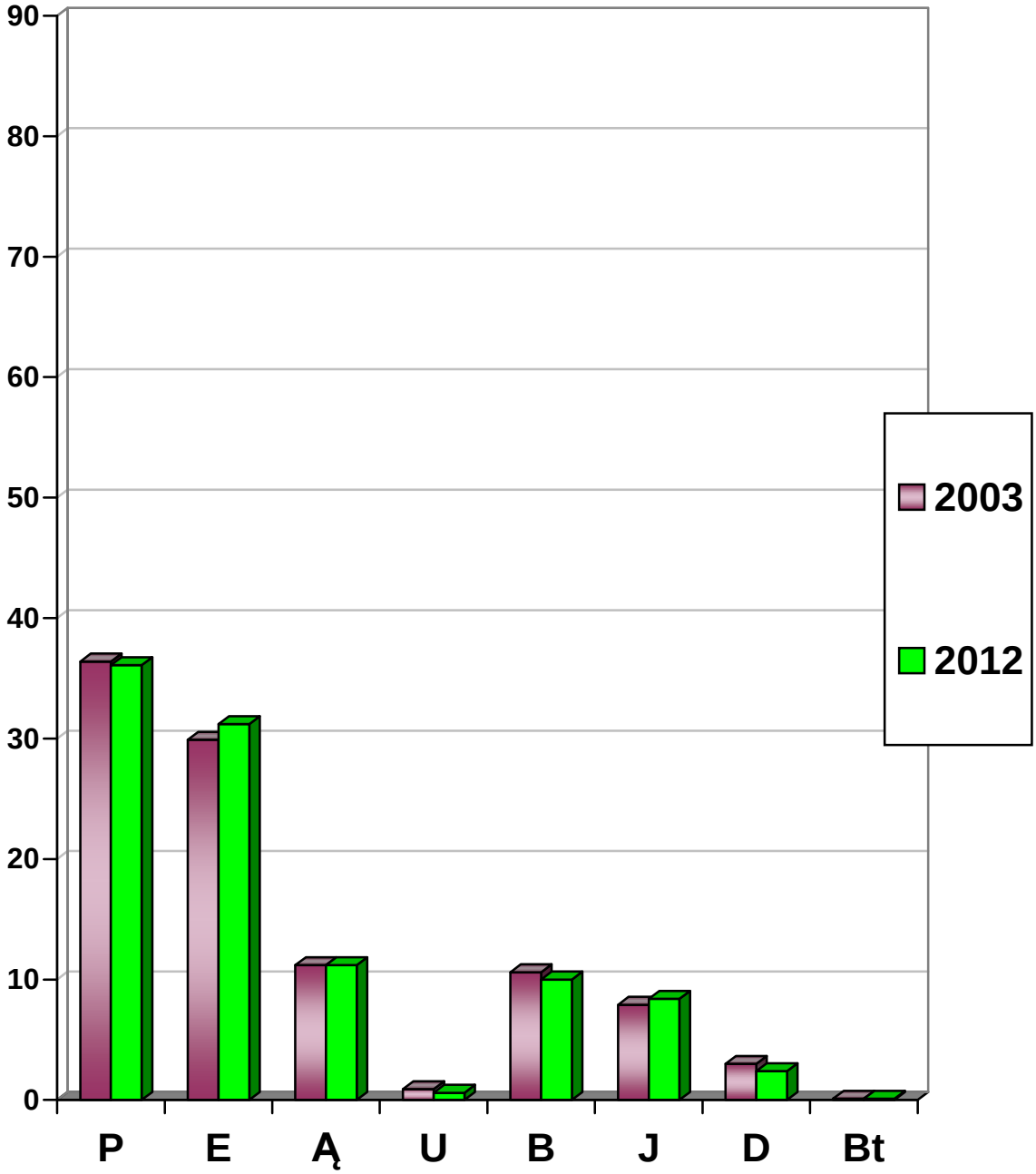

19 pav. Vyraujančių medžių rūšių plotų pasikeitimai (%) 2003 – 2012 metais

Medynų vidutinių rodiklių kitimas. Pastoviai kyla bonitetas, nors normatyvai nesikeitė, tai gali būti susiję ir su klimato pokyčiais, foniniu medynų tręšimu. Teigiamas faktorius – stabiliai aukštas medynų skalsumas, mažas retų medynų kiekis. Bonitetas nuo 2003m iki 2012m pakilo nuo 1,5 iki 1,0.

Medynų vidutinis tūris taip pat pastoviai didėjo, kiekviename vykmetyje, 1990-2003 m. – 7,5%, o 2003-2012 m. – 18%, vidutiniškai po 12,8% kas vykmetį. Brandžių medynų tūris 2003m buvo sumažėjęs, o po to vėl pastoviai didėjo ir per 22 metų padidėjo 32 ktm arba 10,7%, iš jų paskutiniame vykmetyje 44 m^3 (15,4%). Pagal vyraujančias medžių rūšis labiausiai padidėjo tūriai brandžių liepynų – 99 m^3, drebulynų – 65 m^3, eglynų – 53 m^3, ąžuolynų – 52m^3, pušynų – 36 m^3, o sumažėjo tik maumedynų 45 m^3.

Detaliau paskutinio vykmečio medžių rūšių kaitą parodo taksatorių fiksuoti duomenys sklypo lygmenyje (taksacinėje kortelėje įrašant buvusią medžių rūšį ir jos amžių), tokiu atvejų analizė vykdoma tame pačiame plote. Matome vyraujančios medžių rūšies pokyčius buvusiuose medynuose ir želdytus ar atžėlusius medynus buvusiose plynumose ir ne miško žemėje (1.67. lentelė).

MEDŽIŲ RŪŠIŲ PLOTŲ KAITA PAGAL VYRAUJANČIAS MEDŽIŲ RŪŠYS

1.67. lentelė

Praeita miškotvarka		Pagal dabartinę miškotvarką												
Medynai	Plotas, ha	P	E	B	D	J	Bt	Ą	U	Kitos m. r.	Iš viso medynų	Plynumos	Pelkės	Kita žemė
P	5425,2	5319,1	69,8	16,0	0,5	0,5		1,2			5407,1	17,9		0,2
E	4471,2	42,5	4089,5	105,9	11,7	19,6		89,9	1,4	6,1	4366,6	104,6		
B	1592,2	18,8	177,5	1264,0	11,9	21,4	1,5	42,6		8,6	1546,3	45,4		0,5
D	449,6		62,5	9,7	320,5	1,2		18,4		4,8	417,1	32,5		
J	1187,6		10,0	7,6	3,1	1104,7		0,7			1126,1	61,5		
Bt	17,1						17,1				17,1			
Ą	1670,7	0,9	111,4	14,5	5,2	0,4		1476,7	1,8	52,5	1663,4	7,3		
U	139,7		9,9	7,7	2,8	20,1		9,8	86,7	2,7	139,7			
Kitos	465,1		43,9	8,1	9,7	1,2		17,4		378,2	458,5	6,6		
Iš viso	15418,4	5381,3	4574,5	1433,5	365,4	1169,1	18,6	1656,7	89,9	452,9	15141,9	275,8		0,7
Plynumos	247,2	11,0	89,2	27,4	0,4	43,6		9,3		5,2	186,1	37,1	8,6	15,4
Pelkės	115,7			0,7		0,5					1,2		114,2	0,3
Kita	807,0	3,9	8,4	38,9		45,3	1,4	14,7		8,8	121,4	9,3		671,4
Iš viso	16588,3	5396,2	4672,1	1500,5	365,8	1258,5	20,0	1680,7	89,9	466,9	15453,5	322,2	127,7	687,8

Per vykmetį Alytaus miškų urėdijoje medynų plotas sumažėjo 79,8 ha (0,5%). Tokį medynų ploto sumažėjimą lėmė, padidėjąs kirtaviečių ir žuvusių medynų plotas.

Buvusių pušynų sumažėjo 29 ha. Dalyje ploto pušį pakeitė eglė (69,8 ha) ir atžėlęs beržas (16,0 ha), neatkurtos kirtavietės (17,9 ha). Ugdant minkštųjų lapuočių medynus pušynai tapo vyraujantys kituose medynuose (buvusiuose eglynuose 42,5 ha, beržynuose –18,8 ha). Pušynų atsirado inventorizuojant želdinant plynumose (11 ha).

Buvusių eglynų padidėjo 200,9 ha. Eglės dėl ugdymų, želdinimo bei natūraliai keičiantis medynų būklei tapo vyraujančiomis kituose medynuose (eglynais tapo 177,5 ha beržynų, 62,5 ha – drebulynų, 9,9 ha juodalksnynų ir net 111,4 ha - ąžuolynų), plynumose atkurti eglynai 89,2 ha. Tačiau dar yra plotų,kur buvusius eglynus pakeitė kitos rūšys, 105,9 ha eglynų pakeitė beržas, 89,9 ha – ąžuolynai.

Ąžuolynų plotas padidėjo 10 ha. Ąžuolynai įsivyravo buvusiuose eglynuose (89,9 ha), beržynuose (42,6 ha) ,drebulynuose (18,4 ha).

Buvusių beržynų sumažėjo 91,7 ha. Likusiame buvusių beržynų plote vyrauja eglė (177,5 ha), ąžuolas (42,6), juodalksnis (21,4 ha), pušis (18,8 ha). Beržynai auga buvusių eglynų vietoje (105,9 ha), pušynų vietoje (16 ha) ir ąžuolynų (14,5 ha).

Juodalksnynų plotas padidėjo – 70,9 ha .Juodalksnynai tapo vyraujančiais beržynuose (21,4 ha) ir eglynuose (19,6 ha), bei atžėlė kitose žemėse, plynumose ir pelkėse.

Drebulynų plotas sumažėjo 83,8 ha .Drebulynų likusiame plote vyrauja želdinta eglė (62,5 ha), ąžuolas(18,4 ha). Drebulė įsivyravo buvusiuose beržynuose (11,9 ha), eglynuose (11,7 ha).

Labiausiai medžių rūšių kaita vyksta jaunuolynuose. Analizuota I-III amžiaus klasių jaunuolynų plotų kaita per paskutinį dešimtmetį (1.68. lentelė).

III IR IV MIŠKŲ GRUPIŲ JAUNUOLYNŲ PLOTŲ KAITA PAGAL VYRAUJANČIAS MEDŽIŲ RŪŠIS

1.68. lentelė

Medynai	2003m. miškotvarka				2012 m. miškotvarka				Ploto (ha) pokytis per vykmetį			
	I a. klasė	II a. klasė	III a. klasė	iš viso	II a. klasė	III a. klasė	IV a. klasė	iš viso	II a. klasė	III a. klasė	IV a. klasė	iš viso
P	163,6	129,1	55,9	348,6	155,7	116,7	55,1	327,5	-7,9	-12,4	-0,8	-21,1
E	681,9	465,7	266,2	1413,8	681,8	399,8	261,6	1343,2	-0,1	-65,9	-4,6	-70,6
Ą	33,7	15,2	53,9	102,8	38,6	14,3	44,9	97,8	4,9	-0,9	-9	-5
U		6,1	17,3	23,4			9,3	9,3		-6,1	-8	-14,1
B	88,1	132,5	74,9	295,5	96	154,8	79,4	330,2	7,9	22,3	4,5	34,7
J	154,4	92	73,8	320,2	137,1	91,6	80,5	309,2	-17,3	-0,4	6,7	-11
D,T	14,7	29,3	18,5	62,5	18,8	32,9	15,8	67,5	4,1	3,6	-2,7	5
Bt	2,7	1,9	1,2	5,8	2,7	2,2	1,9	6,8		0,3	0,7	1
Kit. m.r	5,4	7,4	18,2	31	7,6	3,3	18	28,9	2,2	-4,1	-0,2	-2,1
Iš viso	1144,5	879,2	579,9	2603,6	1138,3	815,6	566,5	2520,4	-6,2	-63,6	-13,4	-83,2

Didžiausi jaunuolynų (II-IV amžiaus klasės medynuose) plotų pokyčiai įvyko beržynų ir eglynų medynuose (beržynų 10,5% padidėjo, sumažėjo eglynų 5%, sumažėjo ir pušynų 6%. Pušų jaunuolynų plotas mažėjo visose amžiaus klasėse. Pušies II amžiaus klasės medynų sumažėjo 7,9 ha. Pušynų III amžiaus klasės sumažėjo 12,4ha. Sekančioje pušies amžiaus klasėje medynų sumažėjo 0,8 ha. Pušies jaunuolynų sumažėjo dėl pagrindinio naudojimo kirtimų, nes dalis jų buvo vykdoma neplynais kirtimais.

Eglynuose II amžiaus klasės plotas sumažėjo tik 0,1 ha. Tai lėmė intensyvūs jaunuolynų ugdymo kirtimai. Eglynų III amžiaus klasės medynų sumažėjo 65,9 ha, nes dalis eglynų tapo beržo ir drebulės medynais. Tai nulėmė per mažas ugdymo intensyvumas. Eglynuose IV amžiaus klasės plotas jau sumažėjo tik 4,6 ha, tai lėmė sėkmingi ugdymo kirtimai.

Beržo medynų plotas, II amžiaus klasėje, padidėjo 7,9 ha, vykdant per mažo intensyvumo kirtimus eglynuose ir pušynuose. III amžiaus klasėje beržo medynų taip pat padidėjo 22,3 ha, per mažai ugdant eglynus ir pušynus. Patikslinus beržo amžių, dalis medynų liko III amžiaus klasėje. Panaši situacija ir IV amžiaus klasės beržo medynuose tik ploto padidėjimas yra nedidelis 4,5 ha.

Juodalksnynų II amžiaus klasėje sumažėjo 17,3 ha, dalis juodalksnynų tapo beržynais. Juodalksnynai III ir IV amžiaus klasėje keitėsi, atitinkamai jų plotas sumažėjo 0,4 ha ir padidėjo 6,7 ha.

Drebulynų plotas dviejose amžiaus klasėse didėjo, o IV klasėje sumažėjo, tai lėmė savalaikiai ir intensyvūs ugdymo kirtimai.

Ąžuolynų II amžiaus klasėje padidėjo dėl didesnių želdinimo apimčių ir savalaikio jaunuolyno ugdymo, o III ir IV amžiaus klasėse sumažėjo, dalį ąžuolyno pakeitė eglė ir beržas.

Išnyko II ir III amžiaus klasės uosynai.

Medynai, Alytaus miškų urėdijoje auga jiems būdingose augavietese. Daugiausia medynų (N hidrotopo) augavietėse 79,4%. Šlapiose augavietėse medynai U ir P hidrotopuose užima 8,7% ploto.o ir eglynai 18,9%.

Miškotvarka 2012 m inventorizavo 1088,5 ha želdinių, iš jų pagal būklę: geri – 850,0 ha (78,3%), patenkinami – 234,7 ha (21,6%), blogi – 1,1 ha (0,1%), žuvę želdiniai 2,7 ha (0,2%). Žėlinių iki 10 metų yra 132,4 ha.

I AMŽIAUS KLASĖS JAUNUOLYNŲ VYRAUJANČIŲ MEDŽIŲ RŪŠIŲ PLOTAS (III+IV GRUPĖS)

1.69. lentelė

Metai	Plotas, ha	Medžių rūšių plotai, ha							
		P	E	M	Ą	B	J	D	Kitos
2003	1242,7	181	704,4	12.6	44,5	119	136,4	37,6	7,2
	100%	15	56	1	1	10	11	3	1
2012	1364,2	137	740,8	7,4	148,1	93	219,7	10,7	7,5
	100%	11	55		11	6	17		

Jaunuolynų (pirmos amžiaus klasės medynų) 2012 m. inventorizuota 121,5 ha daugiau negu 2003 m. (1.69. lentelė). Jaunuolynų pagausėjo, dėl didesnių kirtimo apimčių (ypač po 2010 m. vėjovartų) bei jų atkūrimo mišku. Pušų jaunuolynų plotai pirmoje amžiaus klasėje sumažėjo 44 ha, dėl vykdomų atvejinių kirtimų. Eglių jaunuolynų plotas padidėjo 36,4 ha. Pirmos amžiaus klasės spygliuočių užimamas plotas sumažėjo nuo 72% iki 66%, kaip ir buvo minėta dėl atvejinių kirtimų. Dėl intensyvios jaunuolynų priežiūros sumažėjo minkštųjų lapuočių plotai, beržynų – 26 ha, drebulynų – 26,9 ha, o juodalksnynų padidėjo – 83,3 ha. Uosio jaunuolynai sudaro tik 0,1% ploto, todėl atskirai neišskirti, tačiau ąžuolynų plotas padidėjo daugiau kaip tris kartus. Visumoje, miškų urėdijos ūkininkavimas, formuojant I amžiaus klasės jaunuolynus yra geras.

Dar vaizdžiau matosi medynų plotų kaita pagal amžiaus klases nuo 20 pav. iki 23 pav. ir 13-ame priede. I amžiaus klasės pušynų plotas sumažėja dėl atvejinių kirtimų. II-III a. klasių pušynų plotas padidėjo dėl savalaikių ugdymo kirtimų, o IV-VI a klasių pušies medynų plotas sumažėjo labai pastebimai, net 9%. Tokius skirtumus lėmė praūžęs viesulas, kuris daugiausiai pažeidė šios amžiaus klasės medynus ir patikslintas medynų amžius atliekant naują inventorizaciją. VII a klasėje pušynų padaugėjo (1,4%), VIII amžiaus klasės plotas vėl sumažėja net 9,4%. Didėjant amžiui didėja ir pušynų plotai, išskyrus XIV amžiaus klasę, kurioje pušynų plotas truputį sumažėjo. Tai įvyko dėl sustabdytų plynų kirtimų po vėjovartų. Žiūrint į pušynų plotų kaitą matosi, kad ateityje turi stipriai didėti kirtimų apimtys pušynuose.

Išskyrus I a. amžiaus klasės eglynų plotas iki 50 metų didėja, tai sėkmingo atkūrimo, želdinių priežiūros ir savalaikio ugdymo pasekmė. Eglynų pastebimai pradeda mažėti nuo 60 metų, tai vyksta dėl stichinių veiksnių ir dėl per mažo ugdomųjų kirtimų intensyvumo, ko pasėkoje pagal prieaugį vyraujančiomis tampa lapuočių rūšys. Kertant brandžius, nuo 70 m eglynus jų plotas mažėja iki 110 m, vėliau kaupiasi perbrendę eglynai, o nuo120 m brandžių eglynų plotas mažai kinta, lyginant su 2003 m. miškotvarka.

Beržynų plotas I a. klasėse sumažėjo, sėkmingai miškų urėdijai atliekant jaunuolynų priežiūros ir ugdymo kirtimus. Sumažėjus ugdymo kirtimų intensyvumui II ,III ir IV a. klasės beržynų plotas padidėjo, o atliekant pakankamo intensyvumo einamuosius kirtimus IV - VII a. klasės medynuose, jų plotas ženkliai sumažėjo, o nuo VIII a. klasės beržynų plotas vėl pradeda didėti.

Ąžuolynų plotas didėja I ir II a. klasėse, dėl sėkmingo atkūrimo, jaunuolyno ugdymo. Nuo III-VI a. mažėja dėl per mažo ugdymo intensyvumo įvyksta rūšių kaita, dėl didesnio prieaugio ąžuolą keičia eglė ir minkštieji lapuočiai. Nuo VII a. iki IX a. klasės ąžuolynų plotai didėja, X a. truputį sumažėja, o nuo XI a. svyruoja, tai truputį padidėja, tai truputį sumažėja.

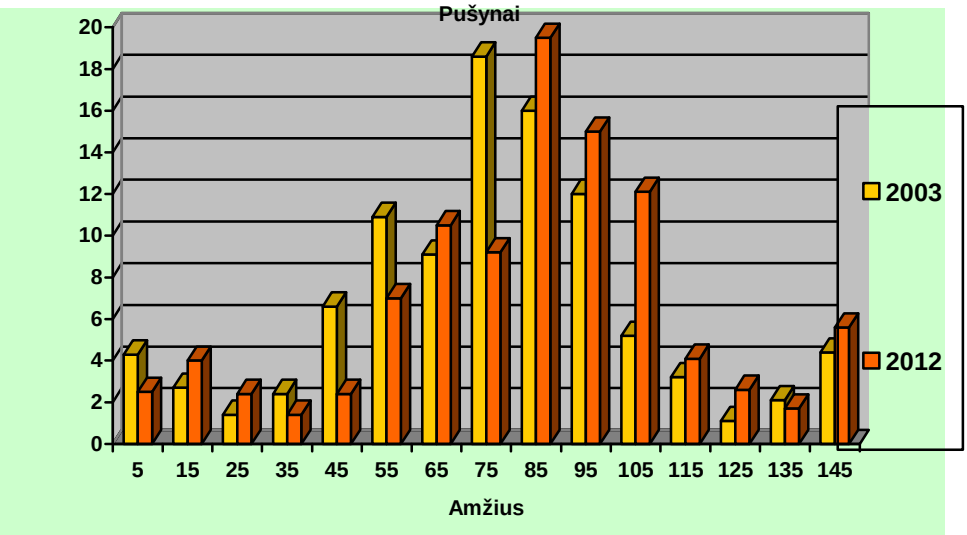

20 pav. Medynų plotų kaita pagal 2003 ir 2012 m. miškotvarką

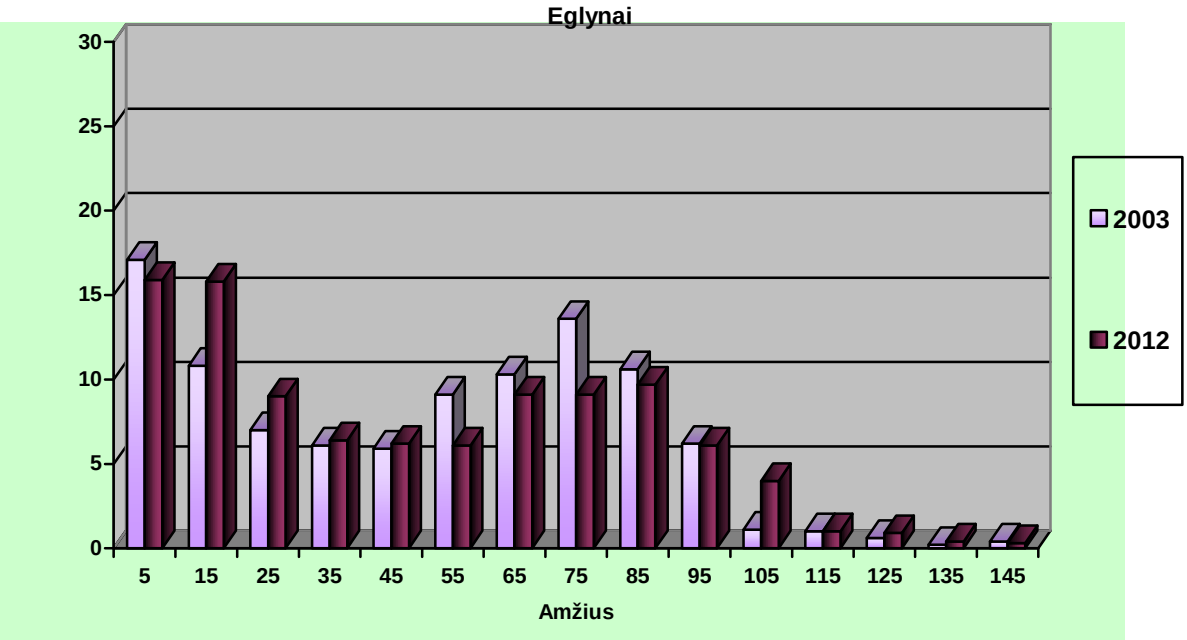

21 pav. Medynų plotų kaita pagal 2003 ir 2012 m. miškotvarką

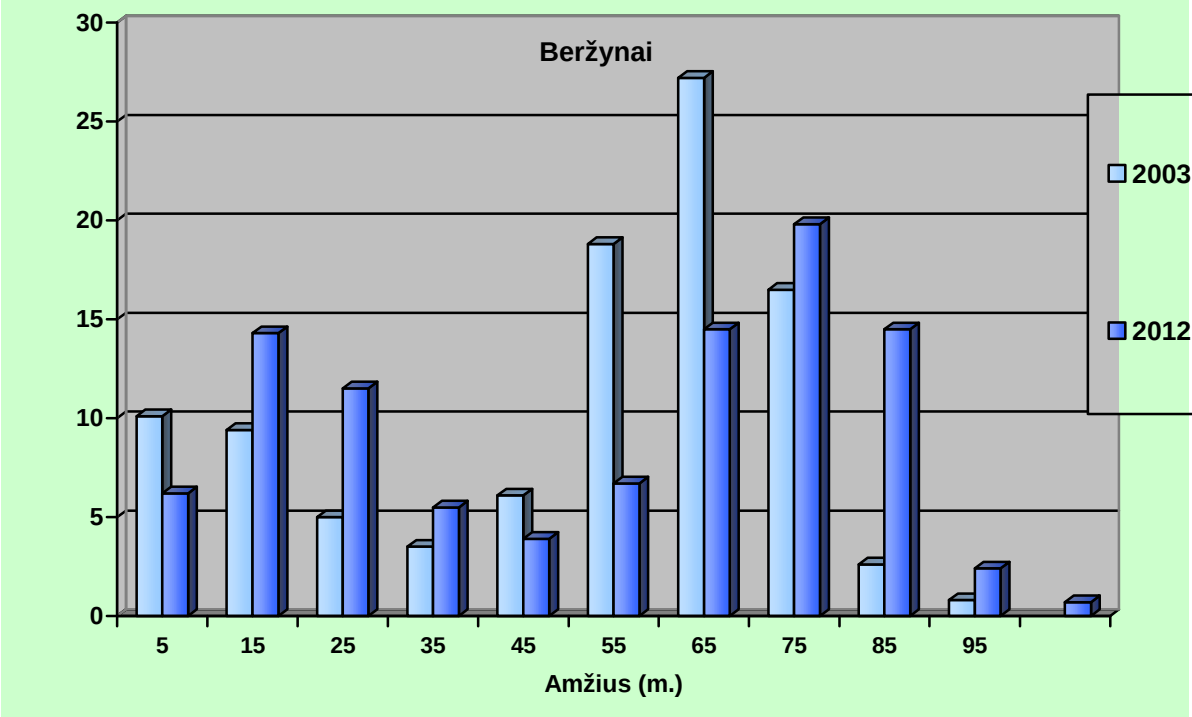

22 pav. Medynų plotų kaita pagal 2003 ir 2012 m. miškotvarką

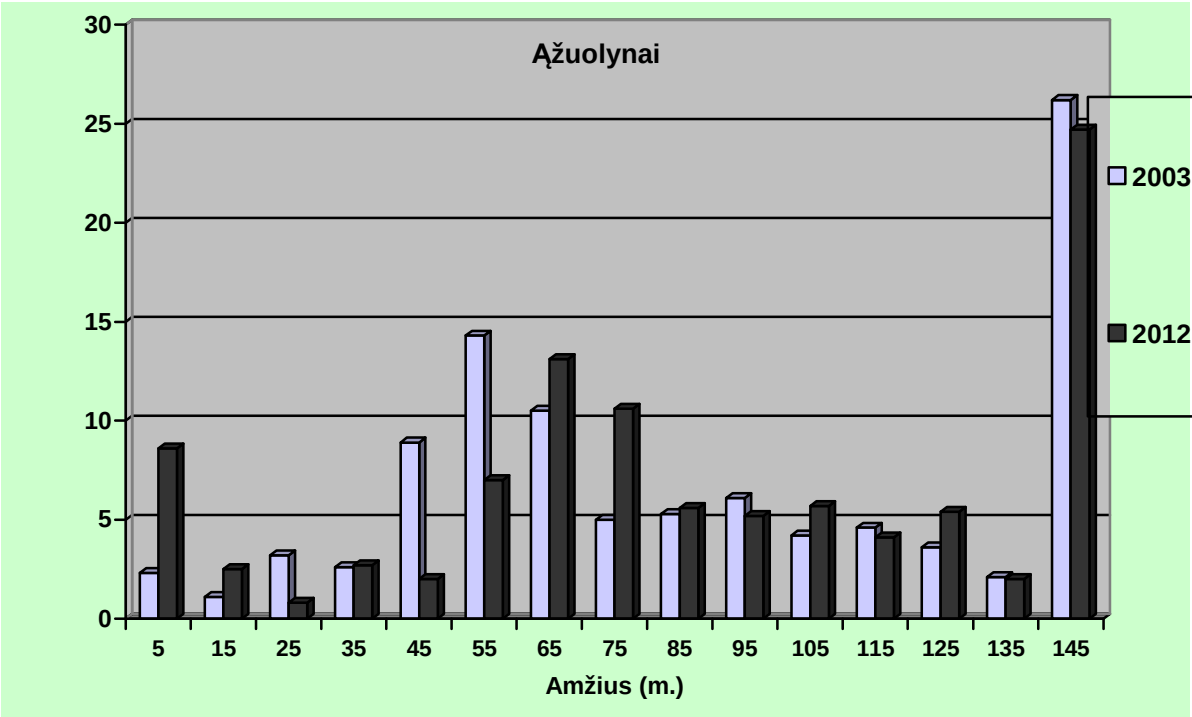

23 pav. Medynų plotų kaita pagal 2003 ir 2012 m. miškotvarką

Kinta ne tik miško plotų pasiskirstymas pagal vyraujančias medžių rūšis, bet ir medžių tūris pagal vyraujančias medžių rūšis. Per vykmetį bendras tūris Alytaus miškų urėdijoje padidėjo 18% lyginant su praėjusia miškotvarka, padidėjo visų medžių rūšių tūriai. Pušynų medienos tūris padidėjo (5,5%), o eglynų tūris padidėjo net 23,4%, beržų tūris padidėjo net 39,6% (24 pav).

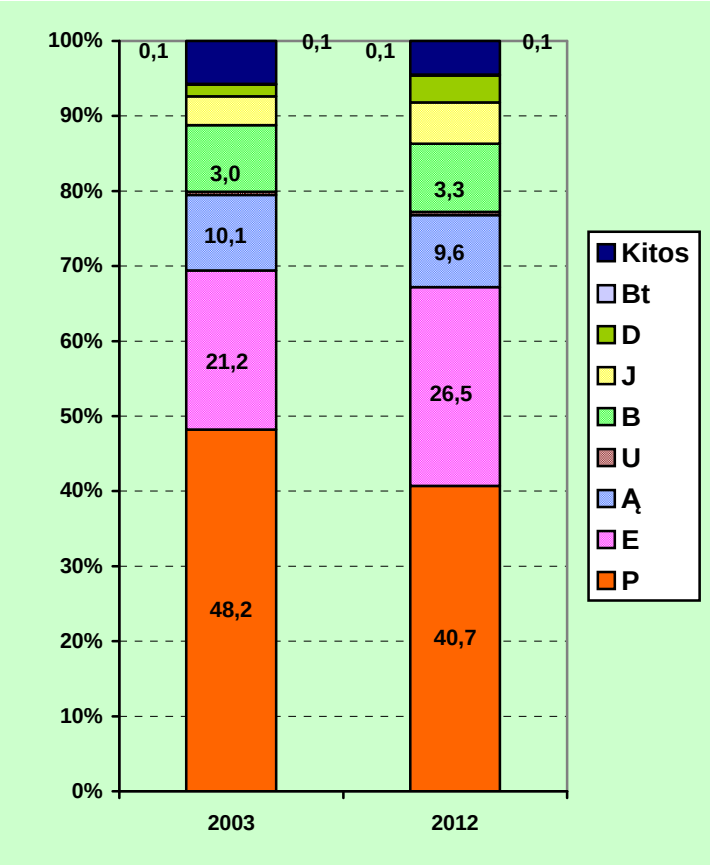

24 pav. Medienos tūrio (%)kaita pagal vyraujančias medžių rūšis 2003– 2012 metais

BRANDŽIŲ IR PERBRENDUSIŲ MEDYNŲ PLOTŲ KAITA

Labai svarbus ūkiniu, miško naudojimo požiūriu, yra III-IV miškų grupės brandžių medynų plotas. Analizei lentelėje pateikta pribręstančių, brandžių ir perbrendusių medynų plotai pagal dviejų inventorizacijų duomenis ir tarp inventorizaciniu laikotarpiu iškirstas minėtų medynų plotas (1.70. lentelė)

BRANDŽIŲ MEDYNŲ PLOTŲ KAITA
(III ir IV miškų grupių eksploatacinis fondas)

1.70. lentelė

Medžių rūšis	Plotas ha, 2003 miškotvarkos				Iškirstas plotas plynai ir paskutiniu atveju ha,				Plotas ha, 2012 miškotvarkos			Skirtumas
	Pribręst.	Brandūs	Perbrendę	Iš viso	Pribręst.	Brandūs	Perbrendę	Iš viso	Pribręst.	Perbrendę	viso	
P	309,9	233,1	66,5	609,5	45	82,4	17,5	144,9	412,7	64,7	477,4	464,6
E	400	826,2	39,9	1266,1	78,1	363,8	25,2	467,1	730,3	66	796,3	799
Ą	37,3	75,6	24	136,9	1,1	21,5	0,8	23,4	84,2	18,9	103,1	113,5
B	262,1	422,2	14,4	698,7	70,1	116,3	10,6	197	411,5	71,8	483,3	501,7
J	183,7	234,6	23,7	442	33,4	77,9	20,7	132	262,1	38,5	300,6	310
D,T	5,2	233,2	84,7	323,1	0,4	65,4	39	104,8	75,5	159,3	234,8	218,3
Bt	1,2			1,2					1,9		1,9	1,2
Kitos	28,3	142,1	2,8	173,2	10,7	54,3	1	66	76,3	31,9	108,2	107,2
Iš viso	1227,7	2167	256	3650,7	238,8	781,6	114,8	1135,2	2054,5	451,1	2505,6	2515,5

Analizuojant brandžių ir perbrendusių medynų plotų kaitą visi brandūs eksploatacinio fondo medynai buvos suskirstyti į 3 grupes (1.70. lentelė):

pribręstantys - priešpaskutinės amžiaus klasės nustatytoje kirtimo apyvartoje medynų plotas;

brandūs - nustatytos kirtimo apyvartos paskutiniosios ir, jei yra, vyresnių už ją amžiaus klasių medynų plotas;

perbrendę medynai, t.y. dvidešimt metų vyresni nei kirtimų amžiaus minkštųjų lapuočių ir trisdešimt metų vyresni kitų medžių rūšių medynai.

Bendras eksploatacinis brandžių medynų fondas 2003-2012 m. laikotarpyje sumažėjo 112,5 ha, o perbrendusių medynų plotas padidėjo 195 ha. Perbrendusių medynų per vykmetį iškirsta 114,8 ha. Maždaug pusę iškirstų perbrendusių medynų sudarė vykmečio pradžioje buvę perbrendę medynai, kitą dalį vykmečio bėgyje tapę perbrendusiais medynai. Dalyje buvusių perbrendusių medynų buvo vykdytas I-mas atvejinių kirtimų atvejis, todėl jie liko perbrendusiais. Kita dalis perbrendusių medynų nebuvo iškirsta kadangi tapo ne eksploatacinio fondo medynais: kertinėmis miško buveinėmis; natūraliai medynų augimo raidai paliktais medynais; atlikus atrankinius kirtimus pasikeitė vyraujanti medžių rūšis į neperbrendusią ar inventorizuojant patikslintas amžius bei vyraujanti rūšis.

Daugumą kirtimų reikėtų projektuoti pirmiausiai brandesniuose ir perbrendusiuose medynuose tokiu būdu galima pristabdyti perbrendusių medynų kaupimąsi. Vadovaujantis miško kirtimų taisyklių nuostatomis (dėl šliejimo, biržių ploto ir biržių pločio reikalavimų) projektuojant kirsti vien tik perbrendusius medynus, vykmečio pabaigoje vis tiek dalis tokių medynų liktų neiškirstų. Miškų urėdijoje nėra susikaupusių didelių perbrendusių medynų plotų (451.1 ha), bet dėl šliejimo reikalavimu (kertama kas trečia biržė) dalis medynų lieka nekirsti. Perbrendusių medynų įtraukimas į biržę vyksta pagal galimybes, atsižvelgiant į kirtimo taisyklių parametrus ir kitus faktorius.

Iškirstų biržių atkūrimas davė gerus rezultatus. 2012 m. miškotvarka inventorizavo 1088,5 ha želdinių, iš jų pagal būklę: geri –850 ha (78,1%), patenkinami – 234,7 ha (21,6%), blogi – 1,1 ha (0,1%), žuvę želdiniai 2,7 ha (0,2%). Žėlinių iki 10 metų yra 132,4 ha. Paliktuose želti plotuose rezultatai neblogi, kirtavietėse želia: spygliuočių medynai sudaro 7,0% ploto, beržo ir juodalksnio atžėlę jaunuolynai (115,5 ha) sudaro 87,2%, drebulės žėlinių yra tik 7,5 ha. (5,6%).

Nepakankamai dėmesio skirta vyresnio amžiaus želdinių ugdymui. Ugdomieji kirtimai būtini savo laiku atlikti 15-25 metų medynuose, kur didžiausias lapuočių augimas ir spygliuočių stelbimas.

Medžių rūšių kaita Alytaus miškų urėdijoje vertintina patenkinamai, kadangi medynų plotas sumažėjo bendrai 79 ha. Pušies medynų plotas sumažėjo nežymiai 29,1 ha. Sumažėjo beržynų (92 ha).Negalima sakyti, kad prastai ūkininkauta beržynuose, kurie tapo eglynais (177,5 ha) ir ąžuolynais (42,6 ha). Eglynų medynų plotas padidėjo 200,9ha. Reikėjo intensyviau ūkininkauti dalyje eglynų, kurie tapo 105,9 ha beržynais, 19,5 ha juodalksnynais ir 11,7 ha drebulynais. Padidėjo ąžuolynų plotas 10,0 ha.Teigiama medžių rūšių kaita yra ta, kad pušynais tapo 61,7 ha kitų rūšių medynų, atkurta pušimi plynumų 11,0 ha ir 3,9 ha kitų žemių tapo pušynais. Eglynų, kitų medynų plotuose susiformavo 485 ha, o atkurta plynumose ir kitose žemėse 89,2 ha eglynų (iš viso 582,6 ha eglynų kituose plotuose). Sėkmingo ūkininkavimo poveikyje 177,5 ha beržynų tapo eglių medynais, 62,5 ha drebulynų tapo eglių medynais. Teigiamas ūkininkavimas juntamas drebulynų medynuose. Šių medynų sumažėjo 83,8 ha.

MEDIENOS TŪRIO PRIEAUGIS IR JO BALANSAS

Pagal Miškotvarkos darbų vykdymo instrukcijos (2010) punktą 38.4.2 tapačioms teritorijoms atskirai I-II ir III-IV grupės miškams sudaromas medienos prieaugio balansas, nustatant iškirstą pagrindiniais ir tarpiniais kirtimais medienos tūrį, sukauptą ateities naudojimui, taip pat prarastą miško auginimo metu t. y. savaime iškritusių ir nepanaudotų medžių tūrį. Pagal sudarytą prieaugio balansą įvertinama praeities ir dabartinės miškų inventorizacijos kokybė, išnagrinėjamos projektuotų ūkinių priemonių nevykdymo arba netinkamo vykdymo pasekmės.

Klasikinė tūrio prieaugio balanso formulė yra

$$Z_m = \Delta_m + M_k + M_o$$

Z_m – bendras prieaugis, m^3/ha
Δ_m – prieaugio kaupimas (tūrio pokytis)
M_k – tūris iškertamas pagrindiniais ir tarpiniais kirtimais
M_o – natūraliai iškrentanti dalis

Sunkiau įvertinti tūrio atkritimą. Sunykusių, nepanaudotų kirtimais medžių tūris sudaro miško auginimo nuostolius.

Nacionalinės inventorizacijos metu (nuo 1998 m.) sukaupta daug duomenų apie prieaugius, iškertamus medienos kiekius, atkrentantį medžių tūrį (panaudotą, nepanaudotą, sunykusį). Duomenys pateikiami Šalies mastu ir pagal apskritis (pagal miškų urėdijas nepakanka tikslumo).

BENDROJO MEDŽIŲ TŪRIO PRIEAUGIO BALANSAS VALSTYBINĖS REIKŠMĖS MIŠKUOSE (pagal NMI 1998-2008 m. duomenis)

1.71. lentelė

Tūrio prieaugis ir jo sudėtinės dalys	Tūrio prieaugis, m^3/ha	%
Bendras prieaugis	7,3	100
tūrio pokytis	1,1	15
iškirstas tūris	4,6	63
- iš jo pagrindiniais kirtimais	2,8	38
žuvusių medžių tūris	1,6	22
- iš jo sunaudotas kirtimais	0,3	4
- sunykusi	0,8	11
- nepanaudota	0,5	7

Didžiausia tūrio prieaugio dalis kaupiama pušynuose (45%). Tai susiję su nepakankamu brandžių pušynų kiekiu ir ribotu pagrindiniu naudojimu juose. Šis kaupimas užtikrino pušynų vidutinio tūrio didėjimą. Daugiau nei priauga kasmet buvo kertama drebulynuose (25% daugiau), tai susiję su brandžių ir perbrendusių medynų vyravimu, taip pat daugiau kirsta nei priauga eglynuose (13%) ir uosynuose (67%), dėl žinomų priežasčių. Intensyviai mediena kaupiama baltalksnynuose (25%), medienos naudojimas juose tesudaro tik 40% metinio tūrio prieaugio. Žuvusių medžių tūrio dalis baltalksnynuose artėja prie iškirstos prieaugio dalies. Tai ryškus baltalksnynų degradacijos požymis.

Sukauptas didžiulis brandžios medienos kiekis valstybinės reikšmės miškuose leidžia naudoti 75-80% ir daugiau bendrojo prieaugio. 1998-2008 m. pagrindiniais kirtimais iškirsta 60% ir tarpiniais 40% tūrio.

Valstybinės reikšmės miškuose per 5 metus savaime retinantis žuvo vidutiniškai 8,6 m^3/ha medžių arba 1,66 m^3 kasmet, iš jų iškirsta apie 27%, sunyko 40% ir sukaupta 33%. Didžiausias žuvusių medžių tūris drebulynuose ir baltalksnynuose.

Atliekant panašią prieaugio naudojimo analizę Alytaus miškų urėdijoje, susiduriama su tokiomis problemomis: miškų urėdijos valdomų miškų plotas per vykmetį kito (medynų plotas sumažėjo 160,5 ha), pagal atskiras kirtimo rūšis iškirstos medienos tūrio apskaita nevykdoma pagal miškų grupes, kai kurioms kirtimų rūšimis fiksuojamas tik iškirstas likvidinis tūris. Plotas priimtas koks buvo 2012m. inventorizacijos nustatytas. Pagrindiniai kirtimai paskirstyti grupėms pagal 2003 m. suprojektuotas apimtis, kuriomis miškų urėdija vadovavosi. Likvidinis tūris pervestas į bendrą pagal priimtą likvidinės medienos kiekį (miškotvarkos darbų instrukcijos 18 priedas). Likvidinės medienos išeiga šalies mastu 73%, pagrindiniais kirtimais 85%.

RODIKLIAI PRIEAUGIO BALANSO NUSTATYMUI

1.72. lentelė

Rodikliai	Iš viso	I grupė	II grupė	III+IV grupė
Bendras medynų plotas, ha	15453,5	432,5	3891,2	11126,2
Bendras tūrio prieaugis, m³/ha	7,27	5,78	7,46	7,26
Bendras tūrio prieaugis, tūkst.m³	665,6	28,8	463,7	173,1
Bendras medienos tūris, tūkst.m³	4450,8	137,2	1398,4	2915,2
Bendras medynų tūris 1ha m³/ha 2003m.	244	257	285	266
2012m.	288	317	359	342
Tūrio pokytis per 10 metų /per metus	44	60	74	76
Inventorizuotų sausuolių tūris tūkst.m³	19,1	8,0	3,6	7,5
Sausuolių kiekis 1 ha/ m³	1,2	18,5	0,9	0,7
Iškirsta per metus 2003-2012 m. bendras/likvid	61,6/50,9			
Pagrindiniai kirtimai, tūkst. m³ bendras/likvid	37,3/31,6			
Iš 1 ha medynų ploto bendro tūrio, m³	5,0			
Ugdomieji kirtimai, tūkst. m³ bendras/likvid	5,5/4,4			
Iš 1 ha medynų ploto, m³ bendras/likvid	0,89/0,72			
Sanitariniai ir kiti kirtimai tūkst. m³ bendras/likvid	18,6/14,8			
Iš 1 ha medynų ploto, m³ bendras/likvid	2,5/2,0			
Iš viso 1 ha medynų ploto, m³ bendras/likvid	3,6/3,0			

Pagal pateiktus duomenis sudarytas prieaugio naudojimo balansas VĮ Alytaus miškų urėdijos valstybinės reikšmės miškai.

MEDIENOS PRIEAUGIS IR JO NAUDOJIMAS 2003-2012 M.

1.73. lentelė

Tūrio prieaugio sudėtinės dalys	Tūrio prieaugis m^3 /ha	Praktiškas %	Teorinis tūrio Prieaugis m^3 /ha	Teorinis %
Bendras prieaugis	**7,27**	**100**	**7,27**	**100**
-tūrio pokytis:	**0,93**	**13**		
Sukaupta tūrio dalis augimo eigoje	-0,74		-0,74	-10
Tūrio dalis neapskaityta ankstesnėse inventorizacijose	1,67		-	-
-iškirstas tūris	**6,1**	**76**	**6,1**	**76**
iš jo pagrindiniais kirtimais	3,7	61	3,7	61
-žuvusių medžių tūris	**1,67**	**21**	**1,67**	**21**
iš jo sunaudotas kirtimais	0,35	21	0,35	21
sunykusi	0,57	34	0,57	34
nepanaudota (likę sausuoliai)	0,75	45	0,75	45
Viso:	**8,7**	**110**	**7,27**	**100**

Medynų bendrojo tūrio prieaugio balansas apskaičiuotas, Alytaus miškų urėdijos, patikėjimo teise, valdomuose miškuose. Likvidinės medienos tūris perskaičiuotas į stiebų su žieve tūrį pagal šiuo metu galiojančius normatyvus. 2003-2012 m. Alytaus miškų urėdijos valdomuose miškuose buvo sunaudota kirtimais 76% bendrojo metinio tūrio prieaugio (1.73. lentelė). Iš bendro iškirsto

medienos kiekio, apie 61% iškirsta pagrindiniais kirtimais (3,7 m³/ha stiebų tūrio) kita dalis, tarpiniais miško kirtimais (2,4 m³/ha stiebų tūrio). Iš priaugančio medienos tūrio žūsta 21% iš šio kiekio 21% žuvusių medžių tūrio įvairiais kirtimais išimama ir panaudojama. Medienos kaupimą ir jo dydį nulemia ne tik tinkamai vykdoma ūkinė veikla, bei racionalus medienos naudojimas Alytaus miškų urėdijoje, bet ir buvusios miškotvarkos metu, nepakankamai tiksliai nustatyti vidutiniai medynų parametrai (ypač medynų aukštis). Dėl šios priežasties, praėjusioje miškotvarkoje, bendras medynų tūris buvo sumažintas. Padidėjus medynų inventorizacijos tikslumui, bei dėl racionalaus medienos naudojimo, bendras medynų tūrio pokytis 1,67 m³/ha viršija bendrą medienos prieaugį. Didžiausias medienos tūrio kaupimas vyksta III grupės miškuose (8,0 m³/ha) ir II grupės miškuose (7,5 m³/ha), kuriuose apribota ūkinė veikla, arba ji yra mažiau intensyvi. Miškuose kur vykdoma intensyvūs kirtimai, tūrio kaupimas mažėja dėl iškertamo tūrio, IV grupės miškuose (7,1 m³/ha), o I grupės miškuose, kur vyrauja perbrendę miškai ir nevykdoma jokia ūkinė veikla tūrio kaupimas dar mažesnis (5,8 m³/ha)

Prieaugio balansą paskaičiuoti pagal miškų grupes nebuvo galimybės, kadangi Alytaus miškų urėdija iškertamą medienos tūrį neišskaidė pagal miškų grupes.

1.4.3. EKONOMINIAI MIŠKO ŪKINĖS VEIKLOS REZULTATAI

EKONOMINIŲ VEIKLOS REZULTATŲ RODIKLIAI

Alytaus miškų urėdijos pajamos 2012 metais siekė 7503,1 tūkst. litų. Miškų urėdija pagal valstybinių miškų plotą yra ženkliai mažesnė, nei šalies valstybinių miško įmonių vidurkis, o vidutinis medienos naudojimas m³/ha taip pat nesiekia vidutinio naudojimo valstybiniame miško sektoriuje. Didžiausią pajamų dalį 2012 m. sudarė pajamos už pagrindinę produkciją - žaliavinę medieną (85,4 %). Miškų urėdijos pajamų struktūra nedaug skiriasi nuo vidutinių valstybinio miškų sektoriaus rodiklių. Santykinai mažesnę dalį miškų urėdijos pajamose sudarė pajamos už žaliavinę medieną ir nenukistą mišką, tuo tarpu pajamos už sėklas, sodmenis ir šalutinę bei antraeilę produkciją bei transporto paslaugas sudarė santykinai didesnę dalį.

Miškų urėdijos išlaidos 2012 metais buvo 6867,9 tūkst. litų. Pagal išlaidų struktūrą 2012 m. miškų urėdija išsiskyrė santykinai mažesne nei kitose miškų urėdijose apvaliosios medienos gamybos tiesioginių išlaidų bei kitų išlaidų dalimi bei didesne miško atkūrimo ir transporto paslaugų išlaidų dalimi. Dauguma kitų išlaidų yra artimos šalies vidurkiui. Didžiausią dalį visose išlaidose 2012 m. sudarė apvaliosios medienos gamybos tiesioginės išlaidos – 31,5 % (visame valstybiniame miškų sektoriuje – 35,5 %) bei kitos išlaidos – 16,8 %. Tarp likusių miškų urėdijos išlaidų didžiausią dalį sudarė girininkijų personalo (14,5 %) bei miško atkūrimo išlaidos (11,5 %).

Per nagrinėjamą trejų metų laikotarpį Alytaus miškų urėdijos pelnas bei santykiniai pelningumo rodikliai keitėsi priklausomai nuo kirtimo apimčių. 2010 m. gautas 242,8 tūkst. Lt grynasis pelnas. Tačiau 2011 metais dėl praradimų AB banke SNORAS patirtas 1293,5 tūkst. Lt nuostolis. 2012 m. grynasis pelnas siekė 534,1 tūkst. Lt. o pajamų pelningumas - 7,1 %, esant vidutiniam sektoriaus pelningumui 5,3 %.

Pagal miško ūkio intensyvumo rodiklius Alytaus miškų urėdija artima šalies vidutiniams rodikliams. Darbuotojų skaičius, tenkantis 1000 ha miško, yra 3 % mažesnis, nei vidutiniškai valstybiniame miškų sektoriuje, o vidutinės pajamos, gaunamos iš 1 ha – 6 % mažesnės.

Keičiantis kainoms ir paklausai žaliavinės medienos rinkoje, miškų urėdijos parduodamos medienos vidutinė kaina didėjo nuo 112,5 Lt/m³ 2010 m. iki 133,9 Lt/m³ 2011 m., o 2012 m. siekė 126,1 Lt/m³ ir buvo lygi vidutinei medienos kainai valstybiniame miško sektoriuje.

Miškų urėdijos kirtimo fondo potencialo panaudojimą atspindi santykis tarp žaliavinės medienos pajamų ir iškirstos medienos nenukirsto miško vertės. 2012 m. šis rodiklis siekė 1,73, esant vidutiniam sektoriaus rodikliui 2,00.

Miškų urėdijos investicijos į mišką, t.y. miško auginimui ir priežiūrai skiriamos lėšos, atspindimos miško ūkinės veiklos išlaidomis, tenkančiomis 1 Lt nenukirsto miško vertės. Šis

rodiklis 2012 m. valstybiniame šalies miško sektoriuje siekė 0,78 Lt, o Alytaus miškų urėdijoje – 0,76 Lt, t.y. buvo artimas Lietuvos miškų urėdijų vidurkiui.

Bendras darbuotojų skaičius miškų urėdijoje yra artimas panašaus dydžio miškų urėdijų darbuotojų skaičiui. Per 2010 – 2012 metus darbuotojų skaičius padidėjo nuo 58 iki 63. Vidutinis darbo užmokestis 2012 m. buvo 4 % mažesnis, nei vidutinis sektoriaus darbo užmokestis.

EKONOMINIŲ VEIKLOS REZULTATŲ RODIKLIAI

1.74. lentelė

Rodiklis	Mato vnt.	Metai			Vidutiniai 2012 m. miškų urėdijų rodikliai
		2010	2011	2012	
1	2	3	4	5	6
1. Pajamos, iš viso	tūkst.Lt	7021,0	8499,3	7503,1	12016,0
Iš jų už:					
- nenukirstą mišką	tūkst Lt	0,0	0,4	17,9	x
	%	0,0	0,0	0,2	0,8
- žaliavinę medieną	tūkst Lt	5649,7	7216,9	6404,2	x
	%	80,5	84,9	85,4	88,6
- sėklas, sodmenis, šalutinę ir antraeilę produkciją	tūkst Lt	265,5	317,8	353,5	x
	%	3,8	3,7	4,7	3,2
- medžioklės ūkį	tūkst Lt	43,0	23,1	33,5	x
	%	0,6	0,3	0,4	0,3
- transporto paslaugas	tūkst Lt	552,1	755,3	591,8	x
	%	7,9	8,9	7,9	4,6
- kitos pajamos	tūkst Lt	510,7	350,8	102,2	x
	%	7,3	4,1	1,4	2,3
2. Išlaidos, iš viso	tūkst.Lt	6732,8	9692,2	6867,9	11262,1
Iš jų pagal darbų rūšis sąlyginiam produkcijos vienetui:					
- apvaliosios medienos gamybos tiesioginės	Lt/m³	37,4	40,2	41,4	44,2
- pardavimams	Lt/m³	5,3	4,4	3,6	3,5
- bendrosios administracinės	Lt/ha*	28,5	31,4	33,6	28,8
- girininkijų personalo išlaikymui	Lt/ha*	51,7	60,1	59,5	59,8
- miško priežiūros personalo išlaikymui	Lt/ha*	11,7	13,3	15,0	10,5
- miško želdymui ir žėlimo paramai (1 ha apželdinto ploto)	Lt/ha**	6100	5300	5600	3800
- miško sanitarinei apsaugai	Lt/ha*	1,4	1,2	0,6	1,1
- miško priešgaisrinei apsaugai	Lt/ha*	2,8	4,0	3,4	4,8
- rekreacinių objektų įrengimui	Lt/ha*	2,1	0,9	4,1	3,1

1	2	3	4	5	6
3. Pelningumo rodikliai					
- ataskaitinio laikotarpio grynasis pelnas (nuostolis)	tūkst.Lt	242,8	-1293,5	534,1	636,4
- pajamų pelningumas (pelnas/pajamos)	%	3,5	-	7,1	5,3
- kapitalo pelningumas	%	2,8	-	11,4	12,5
- pelningumas 1 darbuotojui	tūkst.Lt/vnt.	4,2	-	8,5	6,5
4. Miško ūkio intensyvumo rodikliai					
- pajamos 1 ha	Lt	420,3	508,8	449,1	476,5
- darbuotojų skaičius 1000 ha	vnt.	3,5	3,5	3,8	3,9
5. Veiklos efektyvumo rodikliai					
- vidutinė apvaliosios medienos pardavimo kaina	Lt/m³	112,5	133,9	126,1	126,2
- pajamos 1 dirbančiajam	Lt	121,1	144,1	119,1	122,9
- žaliavinės medienos ir nenukirsto miško pajamos 1 Lt nenukirsto miško vertės	Lt	2,48	2,02	1,73	2,00
- miško ūkinės veiklos išlaidos 1 Lt nenukirsto miško vertės	Lt	0,98	0,77	0,76	0,78
6. Socialiniai rodikliai					
- vidutinis darbuotojų skaičius	vnt.	58	59	63	98
- iš jų darbininkų	vnt.	26	27	29	50
- vidutinis darbo užmokestis	Lt/mėn.	2144	2327	2274	2363
- iš jų darbininkų	Lt/mėn.	1490	1688	1632	1862

* – 1 hektarui valstybinės reikšmės miškų ploto.
** – 1 hektarui apželdinto ploto, įskaitant želdinių atkūrimo ir įveisimo išlaidas.

1.4.4. MIŠKOTVARKOS PROJEKTO VYKDYMO ĮVERTINIMAS

Miškotvarkos projekte pateikta 2003 m. miškotvarkos suprojektuotų ūkinių priemonių apimtis 2003 - 2012 metams, jos įvykdymas, analizė ir įvertinimas. Taip pat panaudoti 1990 m. miškotvarkų duomenys, miškų urėdijos ūkinės veiklos ataskaitos. Valstybinių miškų plotas kito. Todėl už ilgesnį laikotarpį analizei naudoti sąlyginiai dydžiai, daugiau dėmesio skiriant paskutinio vykmečio (2003-2012 m.) duomenų analizei, ją atliekant 16588,3 ha miško žemės plote. Išvados suformuluotos remiantis daugiausiai valstybinės reikšmės miškų rodiklių analize, o atskirais atvejais apimant ir visus miškus (miško apsauga, medžioklės ūkis).

Miško plotų kaita. Nuo 1990 metų miškotvarkos iki 2012 m. miškų urėdijos plotas padidėjo apie 11,1 t.ha, prijungiant plotus iš buvusių žemės įmonių. Valstybinės reikšmės miškų plotas tapo 16588,3 ha. Lyginant 2003 m. duomenis su paskutinės miškotvarkos medžiaga, sumažėjo valstybinės reikšmės miško žemės plotas 160,5 ha, medynų plotas sumažėjo 79,1 ha. Miško žemės plotas padidėjo 94,6 ha tai įvyko dėl dirbamos žemės ir ežerų bei tvenkinių išjungimo iš valstybinės reikšmės miško žemės fondo ir dėl koreguotų valstybinės reikšmės miškų ribų, dėl vykdomos žemės reformos darbų ir vykdomų kadastrinių valstybinės reikšmės miškų matavimų, bei pataisant praeitoje miškotvarkoje padarytus netikslumus. Apie 80 ha kelių, pakeitus jų kategoriją iš miško

keliukų į gruntkelius, jie tapo ne miško žeme. Kirtaviečių plotas padidėjo vykdant pagrindinius kirtimus ir iškirtus vėjovartų išverstus medynus (32,1 ha).

Miškų rūšinės sudėties kaita. Spygliuočių medynų plotas 2003-2012 m. sumažėjo 16,6 ha arba 0,16% nuo buvusio jų ploto. Eglynai padidėjo 200,9 ha. Kietųjų lapuočių plotas padidėjo 126 ha, dėl sėkmingo atkūrimo ir savalaikių ugdymo kirtimų, ąžuolynų plotas padidėjo 10 ha. Minkštųjų lapuočių plotas sumažėjo 188,8 ha iš jų drebulynų ir baltalksnynų sumažėjo 81,3 ha. Miškų rūšinės sudėties kaita Alytaus miškų urėdijoje nėra ideali, reikėtų intensyvesnių želdinių ir žėlinių priežiūros darbų ir ugdymo kitrimų.

Visais laikotarpiais miško naudojimas buvo intensyvus. Iš 1 ha mišku apaugusio ploto iškirsta likvidinio tūrio: 2003 – 3,0 m^3 (buvo suprojektuota 3,5 m^3) 2012 m. – 4,3 m^3 (projektuota). Kertant žymiai mažiau prieaugio, vyksta tolygus medienos tūrio kaupimas, ypač II ir III grupės miškuose. Per vykmetį valstybinės reikšmės miškuose papildomai sukaupta 0,66 mln. m^3 medienos.

Vykdant medienos naudojimą pažymėtina:

2003 m. miškotvarka Alytaus miškų urėdijoje suprojektavo kirtimo apimtis(53,8 tūks. m^3) siekiančias metinį medienos prieaugį (70 proc.) iš 1 ha iškertant po 3,5 m^3 likvidinio tūrio.

Faktiškai šio projekto galiojimo laikotarpiu vidutiniškai buvo iškertama po 50,9 tūkst. m^3 likvidinės medienos (įvykdymas – 94,2%). Pagrindiniai kirtimai pagal tūrį įvykdyti 90,4%. Pagrindiniai kirtimai turėjo sudaryti 65% (įskaitant papildomą pagrindinį kirtimą), tarpiniai – 35% (iš jų ugdymo kirtimai – 31% sanitariniai 63% likvidinio tūrio). Faktiškai tarpiniais kirtimais iškirsta 75% (ugdymo kirtimais 23%). Ugdomieji kirtimai pagal plotą įvykdyti 96%, jaunuolynų ugdymas 101,2% retinimai 87,5%, einamieji kirtimai 87% nuo suprojektuoto ploto.

Esama medynų amžiaus struktūra III – IV miškų grupių medynuose nepalanki tolydiniam medienos naudojimui. Pušynuose jaunuolynai tesudaro 13%, kai eglynuose 54%. Brandžių medynų plotas III ir IV miškų grupių miškuose per vykmetį padidėjo 195,1 ha, pribręstančių medynų plotas III ir IV miškų grupių miškuose sumažėjo 186 ha (15,1%), o IV miškų grupės miškuose pribręstančių medynų sumažėjo 232,9 ha (20,7%).

Brandžių medynų tūris, kaip vienas iš svarbesnių miškininkavimo kokybės rodiklių, kiekvieną vykmetį pastoviai didėjo po 7 - 27% ir per 22 metus padidėjo 1 hektare 61 m³ arba 26,7%, iš jų paskutiniame vykmetyje 44 m³ (18%).

Miško atkūrimas. Per vykmetį (2003-2012) plynai iškirsta 1182,3 medynų. Želdinta 70,3 % kirtaviečių, savaime atžėlė 11,2%, dar neatkurtos kirtavietės užima 18,5% ploto. Įveista 1088,5 ha želdinių. Pagal būklę geri želdiniai užima 78,3%, patenkinami –21,6%, blogi – tik 0,1%, žuvę – 0,2%. (2,7 ha). Želdintos rūšys vyrauja 99,8% plote. 1990 –2003 m. gerų želdinių buvo 23%, patenkinamų 69% ir blogų 7%, bei žuvusių 1%. Želdinimo darbų kokybė, palyginus su ankstesniu vykmečiu, aiškiai pagerėjusi. Paliktose atželti kirtavietėse vyrauja atžėlimas juodalksniais (71,1%), beržais (16,2%), spygliuočiais (7,1%). Atžėlę jaunuolynai yra mišrūs, ugdymo kirtimais formuojami tikslinių medžių rūšių medynai.

Gerinant poilsiavimo sąlygas miškuose miškų urėdijos pastangomis įrengta 24 įvairios paskirties rekreacijos objektų (2 informaciniai ženklai, 5 poilsiavietės, 5 atokvėpio vietos, 6 transporto stovėjimo aikštelės, 5 takai ir kt.). Objektai visuomenės intensyviai naudojami, todėl dalis susidėvėję, reikalingi priežiūros ir remonto. Geriausiai rekreacinė infrastruktūra išvystyta Sudvajų ir Dzirmiškių girininkijose.

Miškų urėdijos teritorijoje visų inventorizuotų miškų pirmos degamumo klasės yra 32 %. Valstybinės reikšmės miškuose pavojus kilti gaisrams truputį didesnis. Pirmos degamumo klasės miškų čia yra 36 %, antros – 30 % ir trečios –34 %, nors dedama daug pastangų gaisrų stebėjimo, profilaktinėms ir priešgaisrinės saugos priemonėms per vykmetį kilo 11 (valstybinės reikšmės miškuose 6) gaisrai, gaisru apimtas plotas 12,2 ha. Alytaus miškų urėdijoje 2010 m. įdiegta nauja automatizuota gaisrų stebėjimo sistema.

Miškų sanitarinė būklė yra gera, ypač po 2010 m. škvalo padarinių. Nėra didelių medynų plotų, kurie buvo pažeisti, kuriuose prasidėtų medžių džiūvimai ir plistų ligos bei kenkėjai, dėl ko būtini sanitariniai kirtimai. Vykdytos miškų sanitarinės būklės gerinimo priemonės vertinamos teigiamai. Inventorizuota 19,1 tūkst. m³ sausuolių ir virtėlių (0,0% nuo viso medynų tūrio).

Apskaičiuotas natūralus metinis tūrio atkritimas sudaro 6,6 tūkst.m³. Miškų urėdijos miškuose išvengta eglių kenkėjų platesnio išplitimo, ir beržų džiūvimo.

Medžioklės ūkio rodikliai vertinami prieštaringai, ypač už ilgesnį laikotarpį. Didelis elninių tankumas 1970-1990 metais padarė žymią žalą pušų jaunuolynams, eglynams bei antram eglių ardui, ko pasekmės jaučiasi dabar (medynai nestabilūs, sumažėjo neplynų kirtimų galimybės). 2009 m. elninių žvėrių gausa taip pat žymiai viršija leistiną teritorijos talpą (1,5 karto). Elniniai žvėrys nukandžioja pušų, eglių, ūglius. I ir II amžiaus klasių medynų plotas, kuriame šis pažeidimas galimas sudaro 285,6 ha. Daugiausia nukandžiota pušies ir eglės ūglių. Paskutinių metų pažeidimai nustatyti 3,0 ha. Briedžiai ir taurieji elniai žievę laupo dažniausiai III–V amžiaus klasės medynuose (pušynus I-II amžiaus klasės). Daugiausia pažeista eglės medynų 214,2 ha plote. Jie sudaro 75 proc. nuo pažeidžiamų medynų ploto. Bendras pažeistas plotas 221,8 ha arba 1,4 proc. III–V amžiaus klasių medynų. Daugiausia tai ankstesnio laikotarpio pažeidimai. Paskutiniais metais laupant žievę pažeista 3,0 ha medynų. Labiausiai pažeisti nukandžiojant ūglius taip pat eglynai, kurie visų pažeistų medynų ploto sudaro 51,3 %. Miškų urėdijos valdomuose miškuose bebrai patvenkė 25,8 ha medynų.

VĮ Alytaus miškų urėdijos miškai sertifikuoti 2003 metais. Sertifikatas galiojo 5 metus, iki 2008 m gegužės 14 d. 2008 metais VĮ Alytaus miškų urėdija resertifikuota (naujas sertifikatas galioja nuo 2009 gegužės 19 iki 2014 m gegužės 18 d.) , darbus atliko Miškų priežiūros tarybos FSC (Forest Stewardship Counsil) SGS Polska sp. zo.o – įgalioto SGS QUALIFOR programos atstovo ekspertai. Sertifikuotojo ekspertai kasmet tikrina, kaip vykdomi prisiimti įsipareigojimai. Sertifikavimo tikslas - pasiekti, kad miškai būtų tvarkomi ir naudojami, laikantis tvaraus ir subalansuoto miškų ūkio principų, tai yra, nekenkiant miškų ekologinėms, socialinėms bei ekonominėms funkcijoms, laikantis Europos laukinės gamtos apsaugos konvencijos, Jungtinių Tautų konferencijoje "Aplinka ir plėtra" priimtų pasaulio miškų išsaugojimo principų bei kitų tarptautinių susitarimų miškų išsaugojimo klausimais.

Dabar VĮ Alytaus miškų urėdijos miško produktai yra įteisinti kaip kilę iš miškų, kuriuose ūkininkaujama pagal tarptautinius FSC miškų sertifikavimo principus ir kriterijus, įvertintus nepriklausomų ekspertų.

Vadovaujantis naujai patvirtintu FSC prekinių ženklų naudojimo standartu (FSC-STD-50-001 (V1-0)), VĮ Alytaus miškų urėdija 2010.10.19 pasirašė naują prekinių ženklų naudojimo licenzijos sutartį. VĮ Alytaus MU suteikta teisė naudoti naują FSC prekinį ženklą.

2. PROJEKTINĖ DALIS

2.1. PROJEKTAVIMO PAGRINDAS IR UŽDUOTIS

Miškotvarkinio projektavimo pagrindą suteikia inventorizacijos duomenys apie miško sklypus, miškų grupes ir pogrupius, augavietes, praėjusio vykmečio darbų rezultatus, taip pat miškininkystės normatyvai, valstybinės miškų politikos ir bendrosios ūkio plėtros regione reikalavimai, vietinių miškininkų siūlymai.

Ūkinės veiklos projektavimas vykdytas vadovaujantis LR miškų įstatymu (Žin., 1994, Nr.96-172; 2001, Nr.35-1161), LR saugomų teritorijų įstatymu (Žin., 1993, Nr.63-1188; 2001, Nr.108-3902)1993), LR medžioklės įstatymu (Žin., 2002, Nr.65-2634), LR Vyriausybės patvirtintomis Specialiosiomis žemės ir miško naudojimo sąlygomis (Žin., 1992, Nr.22-652; 1996, Nr.2-43). Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymu (Žin., 1995, Nr. 3-37), bei Miškų priešgaisrinės apsaugos taisyklėmis ((Žin.,1995,Nr.32-751) ir kitais LR aplinkos ministro patvirtintais, ūkinę veiklą reglamentuojančiais dokumentais: Pagrindinių miško kirtimų normos nustatymo metodika (Žin.,2008, Nr. 79-3135), Miško kirtimų taisyklės (Žin., 2010, Nr. 14-676; 2011, Nr.30-1412), Miško atkūrimo ir įveisimo nuostatai (Žin., 2008, Nr.45-1702), Miško sanitarinės apsaugos taisyklės (Žin., 2007, Nr. 42-1596) ir Nacionaline miškų ūkio sektoriaus plėtros 2012-2020 metų programa, patvirtinta 2012 m. gegužės 23 d. Nr. 560, bei kitais dokumentais ir normatyvais.

Miškotvarkos projektiniai sprendiniai įgalina vykdyti įvairios trukmės miško ūkinės veiklos planavimą: trumpalaikį (iki 5 metų), vidutinės trukmės (10 metų) bei ilgalaikį (20-30 metų).

Trumpalaikiam (5 metai) arba operatyviam planavimui (1-2 metai) naudojami ūkinių darbų žinialapiai, darbų eiliškumas, biržių kirtimo metai, nepertraukiamos miškų apskaitos duomenys.

Vidutinės trukmės planavimui – visi miškotvarkos sprendiniai projekto galiojimo laikotarpyje (10 metų), bei numatomi priimti sprendiniai (pagrindinių kirtimų norma, biržių išdėstymas antram penkmečiui), kiti galimi pakeitimai atlikus valstybinę projekto priežiūrą, vykdant nepertraukiamą miškų apskaitą.

Ilgalaikiam planavimui – apskaičiuota pagrindinių kirtimų norma keliems dešimtmečiams, miško rodiklių pokyčių prognozė, saugomų teritorijų tinklo vystymo, biologinės įvairovės strategija ir kt. dokumentai.

Projektavimo tikslas yra parengti ir pagrįsti sprendimus dėl ilgalaikių valdos tikslų, kurie turi laiduoti visų miško funkcijų užtikrinimą bei tvarų ir subalansuotą miškų ūkį. Svarbiausi ilgalaikiai tikslai miško valdos mastu – optimalios miško funkcinės struktūros, miško rūšinės sudėties, miško amžiaus struktūros ir erdvinės struktūros palaikymas.

Projektavimo uždaviniai yra nustatyti valdos išteklių naudojimo ir gerinimo apimtis pagal rūšis, laiką, vietą ir projektavimo vienetų lygį apibrėžtu tikslumu.

Projektavimo vienetai yra taksacinis sklypas, poūkis ir miško valda.

Taksacinio sklypo lygmenyje priimti šie sprendiniai – pagrindinių kirtimų būdas; miško atkūrimo būdas ir tikslinės medžių rūšys, ugdymo kirtimų rūšis, intensyvumas, iškertamas medienos kiekis, eiliškumas; sanitariniai kirtimai, poilsinių sąlygų gerinimas (kraštovaizdžio formavimas, rekreaciniai želdiniai), medžioklėtvarka (biotechniniai kirtimai, įrenginiai, pašarų laukeliai ir kt.), biologinės įvairovės išsaugojimo ir gausinimo priemonės, objektų pažymėjimas miškotvarkos medžiagoje, kitos ūkinės veiklos projektavimas ir vykdymas pagal priimtus normatyvus, rekomendacijas ir technologijas.

Poūkio lygmenyje priimti sprendiniai – pagrindinių kirtimų amžiai, amžiaus klasių lentelės, medynų amžiaus klasių ir brandumo grupių plotų nuokrypiai nuo normalių, pagrindinių kirtimų norma, ugdymo kirtimų norma, medynų vidutiniai taksaciniai rodikliai.

Valdos lygmenyje priimti sprendiniai – visų kirtimų metinės apimtys, kirtimų intensyvumą apibūdinantys rodikliai (valdoje ir pagal miškų grupes), pagrindinių kirtimų išdėstymas teritorijoje, biržių sekų formavimas, miško atkūrimo norma, miško sėklinės bazės plėtra, miškų priešgaisrinė

apsauga (degumo klasė nustatoma sklypo (ar kvartalo) lygmenyje), medžioklėtvarkos sprendiniai (faunos apskaita, esama ir leistina talpa, želdinių apsaugos priemonės ir kt.), nemedieninių produktų ruoša (galimybės), socialinės miško funkcijos stiprinimas (specialios ūkinės priemonės rekreaciniuose miškuose), biologinės įvairovės išsaugojimo ir gausinimo priemonės.

Projektavimas suderina ūkinės veiklos intensyvumą su vyraujančia miško funkcija projektavimo vienete, todėl, projektuojant miško auginimo, naudojimo ir gerinimo priemones, atsižvelgta į valdos teritorijoje esančias saugomas teritorijas ir jų paskirtį, biologinės įvairovės apsaugos reikalavimus, kertinių buveinių inventorizacijos duomenis, inventorizacijos metu nustatytas retų bei nykstančių augalų ir gyvūnų radvietes bei buveines, vietinės bendruomenės interesus.

Ilgalaikiai valdos ūkio tikslai turi laiduoti visų miško funkcijų užtikrinimą bei tvarų ir subalansuotą miškų ūkį.

2.2. MIŠKŲ URĖDIJOS MIŠKŲ SUSKIRSTYMAS PAGAL TIKSLINĘ FUNKCINĘ PASKIRTĮ

Miško funkcinė struktūra nustatoma pagal valdoje išskiriamų miško grupių ir pogrupių plotus daugiatiksliam ūkiui organizuoti. Vyraujančios miško funkcijos tampa ilgalaikiais ūkio tikslais ir turi būti plėtojamos, užtikrinant jų tvarų ir visuomenę tenkinantį naudojimą. Miško funkcinė struktūra turi būti optimizuota pagal miškų tvarkymo schemos sprendinius.

Tikslinė miško rūšinė sudėtis nustatoma, derinant našumą, augavietėms nustatytas tikslines medžių rūšis, valdoje plėtojamas miško funkcijas, medienos rinkos poreikius bei biologinės įvairovės reikalavimus. Tikslinė amžiaus struktūra nustatoma plynų kirtimų ūkio formos miškuose, vadovaujantis Aplinkos ministerijos patvirtintais kirtimo amžiais. Įvertinamas poūkių amžiaus klasių realių plotų nuokrypis nuo normalių (idealių).

Miško erdvinė struktūra yra formuojama priklausomai nuo atitinkamoje ploto dalyje vyraujančios funkcijos (miškų grupės). Medienai auginti skirtuose (IV miškų grupė) ir apsauginiuose (III miškų grupė) miškų masyvuose siekiama $\geq$ 95% jų miškingumo, formuojami našūs, maksimalaus skalsumo medynai. Plynų kirtimų ūkio formos miške gali būti formuojamos medynų sekos. Pirmosios grupės miškuose erdvinė struktūra nereguliuojama.

Miškininkavimo ir miško išteklių naudojimo pagrindas yra miškų suskirstymas miškų grupėmis ir tikslinės paskirties miškų pogrupiais. Miškai suskirstyti į grupes ir pogrupius vadovaujantis LRV nustatyta tvarka ir normatyvais. Detaliau miškų grupės pateiktos i skyriuje.

Atsižvelgiant į miškų priskyrimą miškų grupėms, nustatyti šie ūkininkavimo tikslai:

- **I** grupės miškams – išsaugoti natūralias miško ekosistemas;
- **IIA** grupės miškams – išsaugoti arba atkurti miško ekosistemas ar atskirus jų komponentus
- **IIB** grupės miškams – formuoti ir išsaugoti rekreacinę miško aplinką;
- **III** grupės miškams – formuoti produktyvius medynus, galinčius atlikti dirvožemio, oro, vandens, žmogaus gyvenamosios aplinkos apsaugos funkcijas;
- **IV** grupės miškams – laikantis aplinkosaugos reikalavimų, formuoti produktyvius medynus, nepertraukiamai tiekti medieną.

Miško ūkinės priemonės projektuotos vadovaujantis miškų priskyrimu grupėms ir pogrupiams planais, patvirtintais LRV nutarimais: Alytaus rajono savivaldybės miškų priskyrimo miškų grupėms schema ir miškų priskyrimo miškų grupėms sąrašai buvo patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 21 d. nutarimu Nr. 1651 (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 gruodžio 23 d. nutarimo 1811 redakcija) (Žin. 2002, Nr. 107-4800, Žin. 2009 Nr. 158-7195).2010 m. vasario 17 d. nutarimo Nr. 160 redakcija.

Miškotvarkai įvertinus miško sklypus, kuriems nustatytas miškų pogrupis neatitinka Vyriausybės parvirtiniems normatyvams, parengtas projektuojamų miškų grupių ir pogrupių žemėlapis. Miškų grupės įsigalios tik Vyriausybei patvirtinus pakeitimus miškų grupių schemoje.

2.3. MEDIENOS RUOŠA

2.3.1. PAGRINDINIAI MIŠKO KIRTIMAI

Pagrindinių kirtimų normai apskaičiuoti III ir IV grupių miškuose taikomi kirtimo amžiai, o II grupės miškuose vykdomiems neplyniems pagrindiniams kirtimams – gamtinės brandos amžiai, kurie nurodyti Miško kirtimų taisyklėse (2.1. lentelė).

MINIMALŪS MEDYNŲ PAGRINDINIŲ KIRTIMŲ IR GAMTINĖS BRANDOS AMŽIAI

2.1. lentelė

Vyraujančios medžių rūšys	IV grupės miškai	III grupės miškai	Gamtinės brandos (pagrindinių-atkuriamųjų kirtimų II grupės miškuose) amžiai, m.
Pušis, maumedis, uosis, klevas, guoba	101	111	171
Eglė	71	81	121
Ąžuolas	121	141	201
Beržas, liepa, juodalksnis, skroblas	61	61	91
Liepa, skroblas	61	71	91
Drebulė, tuopa	41	41	81
Baltalksnis, blindė, gluosnis	31	31	51

Pastaba: Privačiuose IV grupės miškuose baltalksnynų, blindynų, gluosnynų ir grynųjų drebulynų kirtimo amžius neribojamas.

Pagrindinių kirtimų norma apskaičiuota pagal aplinkos ministro 2008-07-02 įsakymu Nr.D1-362 patvirtintą metodiką (Žin., 2008,Nr.79-3135). Skaičiuojant kirtimų normą amžiaus klasių metodu (III grupės – apsauginiams ir IV grupės – ūkiniams miškams), naudotas OPTINA matematinis modelis. Ploto norma skaičiuojama dviems dešimtmečiams. Ploto norma skaičiuojama plyno kirtimo ploto ekvivalentu, atitinkančiu medynų plotui su vidutiniu medžių stiebų tūriu nagrinėjamai miško valdai. Tūrio norma apskaičiuojama ploto normą sudauginus iš kirstinų medynų, kirstinų medžių likvidinės (prekinės) medienos tūrio 1 ha. Moduliu papildomai apskaičiuotos tradicinės biržės: brandos ir tolygaus naudojimo, kurios naudotos palyginimui ir, reikalui esant, modelio optina Kirtimo normos korekcijai.

Skaičiuojant kirtimų normą II grupės (apsauginiams ir rekreaciniams) miškams, kirstinų, t.y. pasiekusių gamtinę brandą, medynų tūris dalijamas iš kirtimo periodo, kuris ąžuolynams yra 30 metų, pušynams, eglynams, uosynams – 20 metų, kitoms medžių rūšims – 15 metų. Esant dideliam pažeistų ir džiūstančių medynų kiekiui, papildomai yra skaičiuojama kirtimų dėl blogos medynų būklės biržė, dalijant tokių medynų plotą iš jų iškirtimo periodo trukmės.

Į kirtimo normos skaičiavimus neįtraukti brandūs Va ir žemesnio boniteto spygliuočių bei V ir žemesnio boniteto lapuočių medynai, ypatingos apsaugos sklypai (brandūs medynai, kuriuose inventorizuotos kertinės miško buveinės ir medynai, esantys saugomų paukščių lizdaviečių apsaugos zonose). Taip pat į biržės skaičiavimus neįtraukiamas perspektyvus eglės antras ardas, kurio skalsumas ne mažesnis kaip 0,4, o amžius ne didesnis kaip 50 metų:

5A, 5B bonitetų brandūs pušynai	58 ha	4,8 t. m^3
5, 5A ir 5B bonitetų brandūs lapuočių medynai	9,4 ha	0,2 t. m^3
Ypatingos apsaugos sklypai	562,4 ha	163 t. m^3
Neplynai kertamuose medynuose nekirstinas tūris	16,9 ha	1,8 t. m^3
Iš viso nekirstino tūrio	629,8	169,8 t. m^3

Pagrindinių miško kirtimų norma 2014-2018 metams yra patvirtinta Aplinkos ministro 2013-07-25 įsakymu Nr.D1-570 (*Žin., 2013, Nr.85-4271*). Pagal šį įsakymą Alytaus miškų urėdijai

leidžiama iškirsti 172 ha pagal ekvivalentinį brandžių medynų plotą ir 46,9 tūkst. ktm pagal iškertamą likvidinį stiebų medienos tūrį. Pagal miškų grupes patvirtinta pagrindinių kirtimų norma nepateikta. Patvirtinta kirtimo norma buvo skaičiuota panaudojant praeitos miškotvarkos aktualizuotus duomenis. Vadovaujantis ta pačia pagrindinių miško kirtimų normos nustatymo buvo perskaičiuota kirtimo norma pagal 2012 m. miškotvarkos duomenis (2.4. lentelė).

Apskaičiuotas pagal modelį Optina dviejų dešimtmečių biržių vidurkis pagal plotą (153 ha) skiriasi nuo patvirtintos daug (19 ha). Vadovaujantis metodikos 16 punktu nustatytą bendrą kirtimo normą koreguoti reikia, nes skiriasi daugiau negu 10%. Tuo pačiu kirtimo normą pagal atskiras medžių rūšis koreguoti taip pat būtina, nes per praėjusį vykmetį pasikeitė atskirų medžių rūšių brandžių medynų plotas ir jų vidutinis tūris.

Skaičiavimui naudoti eksploatacinio fondo rodikliai (palyginti su 2003 m. inventorizacijos duomenimis) pateikti 2.2. lentelėje, o 2.3. lentelėje pagal vyr. medžių rūšis.

PASKUTINĖS AMŽIAUS KLASĖS IKI BRANDŽIŲ MEDYNŲ IR BRANDŽIŲ MEDYNŲ PLOTAS, VIDUTINIS BRANDŽIŲ MEDYNŲ AMŽIUS IR TŪRIS 1 ha PAGAL MIŠKŲ GRUPES

2.2. lentelė

	Paskutinės amžiaus klasės iki brandžių medynų plotas, ha	Brandžių medynų plotas, ha	Plynai ir paskutiniu atveju per vykmetį iškirstas plotas, ha	Vidutinis brandžių medynų		Optina I dešimtmetis, ha	Optina II dešimtmetis, ha
				Tūris 1 ha	Amžius		
III							
2003	205	389		281	92	30	19,7
2012	135	199		372	101	17,5	14,3
IV							
2003	1126	2233		281	85	160,4	116,7
2012	855	2300		329	89	143,6	102,8

Brandžių medynų plotas III ir IV miškų grupių miškuose per vykmetį sumažėjo 123 ha (III-190 ha, o IV grupėje padidėjo - 67 ha), pribręstančių medynų plotas III miškų grupės miškuose sumažėjo 70 ha (34,1%), o IV miškų grupės miškuose pribręstančių medynų sumažėjo 271 ha (24,1%) Medynų tūriai III ir IV miškų grupės miškuose padidėjo, atitinkamai 91 m^3 (32,4%) ir 48 m^3 (17,1%).

III-ioje miškų grupėje Optina I-o dešimtmečio biržė sumažėjo 12,5ha, o II-o dešimtmečio sumažėjo 5,4 ha IV-grupės miškam-I-o dešimtmečio biržė taip pat sumažėjo 16,8 ha, II-o sumažėjo 13,9 ha. Medynų tūris hektare ir vidutinis amžius abejose miškų grupėse ženkliai padidėjo. Vidutinis tūris hektare abiejose miškų grupėse padidėjo nuo 288 m^3/ha iki 330 m^3/ha. Šios miškotvarkos metu buvo kreipiamas labai didelis dėmesys į medyno vidutinių rodiklių instrumentinį nustatymą, ypač aukščio ir skalsumo, dėl šios priežasties tikslesnis aukštis ir skalsumas lėmė tokius tūrio pasikeitimus.

EKSPLOATACINIO FONDO MEDYNŲ VIDUTINIS AMŽIUS IR VIDUTINIS TŪRIS 1 ha

2.3. lentelė

metai	Rodiklis	Medžių rūšys						**Viso**
		P	E	B	J	D	Ą	
III grupė								
2003	Vidutinis tūris 1 ha	357	329	242	284	298	191	**290**
	Vidutinis amžius	135	93	78	76	57	163	**92**
2012	Vidutinis tūris 1 ha	449	377	251	329	311	280	**372**
	Vidutinis amžius	130	97	77	70	55	158	**101**
IV grupė								
2003	Vidutinis tūris 1 ha	347	295	256	298	255	298	**283**
	Vidutinis amžius	119	86	72	73	61	144	**85**
2012	Vidutinis tūris 1 ha	392	357	262	311	326	329	**329**
	Vidutinis amžius	116	87	75	74	59	68	**89**

Medynų tūriai, III – miškų grupės padidėjo visuose medynuose: pušynuose (92 m^3/ha), eglynuose (48 m^3/ha), beržynuose (9 m^3/ha).

Medynų tūriai IV – miškų grupės brandžiuose miškuose padidėjo visuose medynuose: pušynuose (45 m^3/ha), eglynuose (62 m^3/ha).

Medynų tūrio padidėjimą lėmė didesnis inventorizacijos tikslumas ir pasikeitę II-o ardo išskyrimo normatyvai.

Vidutinis brandžių medynų amžius taip pat padidėjo, IV miškų grupėje (nuo 85 m iki 89 m), o eglynų vidutinis amžius liko nepakitęs.

PAGRINDINIŲ KIRTIMŲ METINĖ APIMTIS
(patvirtinta aplinkos ministro 2013-07-25, apskaičiuota pagal modelį Optina, koreguota – siūloma tvirtinti)

2.4. lentelė

Medynai	II grupė		III grupė			IV grupė			Iš viso		Metų skaičius, per kurį iškertami brandūs medynai
	Plotas, ha	Likvid. tūkst.m³	Plotas, ha	Tūris, tūkst. m³		Plotas, ha	Tūris, tūkst. m³		Plotas, ha	Likvid tūris, tūkst. m³	
				Bend-ras	Likvi-dinis		Bend-ras	Likvi-dinis			
Pušynai (patvirtinta)									34	11,1	18
Pušynai (optina)	3	0,9	11	4,9	4,2	39	14,9	12,6	53	17,7	11
Pušynai (koreguotina)	3	0,9	6	2,7	2,3	25	9,5	8,1	34	11,3	18
Eglynai (patvirtinta)									56	16,6	15
Eglynai (optina)	1	0,3	3	3,0	1,0	39	13,9	11,8	43	13,1	20
Eglynai (koreguotina)	1	0,3	4	1,5	1,3	51	18,2	15,5	56	17,0	15
Ąžuolynai (patvirtinta)									4	1	27
Ąžuolynai (optina)						5	1,6	1,3	5	1,3	21
Ąžuolynai (koreguotina)						4	1,3	1,1	4	1,1	27
Skroblynai (patvirtinta)									6	1,2	18
Skroblynai (optina)						4	0,9	0,7	4	0,7	26
Skroblynai (koreguotina)						6	1,3	1,1	6	1,1	18
Beržynai (patvirtinta)									30	6,1	18
Beržynai (optina)	2,0	0,4	2	0,5	0,4	20	5,3	4,2	24	5,0	22
Beržynai (koreguotina)	2,0	0,4	2	0,5	0,4	26	6,8	5,5	30	6,3	18
Juodalksnynai (patvirtinta)									21	5,2	16
Juodalksnynai (optina)	1	0,3	1	0,3	0,3	13	4,1	3,3	15	3,9	22
Juodalksnynai (koreguotina)	1	0,3	2	0,7	0,5	18	5,7	4,6	21	5,5	16
Drebulynai (patvirtinta)									21	5,7	11
Drebulynai (optina)						9	2,6	2,2	9	2,2	26
Drebulynai (koreguotina)			1	0,3	0,3	20	5,7	4,8	21	5,0	11
Iš viso (patvirtinta)									**172**	**46,9**	**16**
Iš viso (optina)	**7,0**	**1,9**	**17**	**8,8**	**5,8**	**129**	**43,3**	**36,2**	**153**	**44,0**	**18**
Iš viso (koreguotina)	**7,0**	**1,9**	**15**	**5,7**	**4,8**	**150**	**48,6**	**40,6**	**172**	**47,3**	**16**
Spygl. (patvirtinta)									90,0	27,7	16
Spygl. (optina)	4,0	1,2	14	7,9	5,2	78	28,8	24,5	96,0	30,8	15
Spygl. (koreguotina)	4,0	1,2	10	4,2	3,6	76	27,7	23,6	90	28,4	16
Kietieji lap.(patvirtinta)									10,0	2,2	21
Kietieji lap.(optina)						9,0	2,5	2,1	9,0	2,1	24
Kietieji lap.(koreguotina)						10	2,6	2,2	10	2,2	21
Minkšt. lap. (patvirtinta)									72,0	17,0	15
Minkšt. lap. (optina)	3	0,7	3	0,8	0,7	42	12,0	9,7	48,0	11,1	23
Minkšt. lap. (koreguotina)	3	0,7	5	1,5	1,2	64	18,3	14,9	72,0	16,8	15

Pastaba:

** LR Aplinkos ministro patvirtinta pagrindinių kirtimų norma 2014-2018 metams

** pagrindinių kirtimų norma apskaičiuota pagal OPTINA modelį (I ir II dešimtmečio vidurkis)

** VMI koreguotina pagrindinių kirtimų norma

Koreguojant kirtimo normą siūloma:

VĮ Valstybinis miškotvarkos institutas vadovaudamasis Pagrindinių miško kirtimų normos nustatymo metodika (toliau metodika) – patvirtinta LR aplinkos ministro 2008 m. liepos 2 d. įsakymu Nr. D1-362) apskaičiavo pagrindinių kirtimų metinę apimtį.

Patvirtinta kirtimo metinė apimtis yra 172 ha (2014-2018 m). Apskaičiuota pagrindinių kirtimų apimtis, pagal OPTINA modelį (I ir II dešimtmečio vidurkis), abiejose miškų grupėse yra 153 ha, skirtumas nuo patvirtintos kirtimų metinės apimties – didesnis už 10% (11%). Brandžių medynų stiebų tūris (tvirtinant šias kirtimo apimtis) buvo 288 m³/ha, jis yra 12,7% mažesnis už naujos inventorizacijos metu nustatytą brandžių medynų stiebų tūrį 329 m³/ha. Kadangi patvirtinta pagrindinių kirtimų metinė apimtis skiriasi nuo paskaičiuotos (pagal modelį OPTINA) kirtimo apimties daugiau negu 10%, todėl būtina peržiūrėti patvirtintas kirtimo normas ir siūlome priimti koreguotas kirtimo apimtis.

Vadovaujantis metodikos 7.7 punktu brandūs drebulynai turėtų būti iškertami per 11 metų, todėl drebulynų paskaičiuotą metinę biržę (9 ha) siūloma padidinti iki 21 ha.

Pušynų paskaičiuota metinė biržė pagal modelį OPTINA - 53 ha, siūlomas brandžių pušynų iškirtimo laikas - 11 metų. Patvirtinta norma yra 34 ha ir iškirtimo laikas 18 metų. Pušynų metinę biržę siūloma nustatyti 34 ha, tuomet brandžių pušynų iškirtimo laikas bus 18 metų.

Eglynų paskaičiuota metinė biržė pagal modelį OPTINA - 43 ha, brandžių eglynų iškirtimo laikas – 20 metų. Eglynams tai per ilgas iškirtimo laikas, nes tai skatintų perbrendusių medynų ploto didėjimą. Patvirtinta norma yra 56 ha ir iškirtimo laikas 15 metų.

Beržynų paskaičiuota metinė biržė pagal modelį OPTINA - 24 ha, brandžių beržynų iškirtimo laikas - 22 metai. Patvirtinta norma yra 30 ha ir iškirtimo laikas 18 metų. Kirtimo normą būtina didinti, nes ateityje perbrendusių medynų plotas didės.

Juodalksnynų paskaičiuota metinė biržė pagal modelį OPTINA - 15 ha, brandžių juodalksnynų iškirtimo laikas - 22 metai. Kirtimo normą didinti būtina. Patvirtinta norma yra 21 ha ir iškirtimo laikas 16 metų. Juodalksnynų metinę biržę siūloma nustatyti 21 ha, tuomet brandžių medynų iškirtimo laikas bus 16 metų.

Ąžuolynų paskaičiuota ir patvirtinta skiriasi labai nežymiai.

Koreguota bendra kirtimo norma pagal plotą yra 172 ha, o pagal tūrį – 47,3 tūkst. m³. Nuo patvirtintos normos pagal plotą nėra skirtumo, pagal tūrį 0,4 tūkst. m³.(0,85%). Koreguota bendra kirtimo norma nesiskiria daugiau 10% nuo paskaičiuotos pagal modelį OPTINA (11%). Inventorizacijos metu buvo nustatytas 42 m³/ha didesnis brandžių medynų vidutinis likvidinis tūris (nuo 288 iki 330 m³/ha).

Įvykęs 2013.10.31 dieną miškotvarkos mokslinės techninės tarybos, posėdis priėmė nutarimą, Valstybinio miškotvarkos instituto apskaičiuotoms miško naudojimo apimtim Alytaus miškų urėdijoje, pritarti. Pagrindinis metinis naudojimas priimtas: ekvivalentinis plotas 172 ha ir tūris 46,9 tukst. m³.

Turint kirtimo normą miškų urėdijai, girininkijoms kirtimų apimtys išdėstytos proporcingai esamam brandžių medynų tūriui (2.5. lentelė). Didžiausia pagrindinių kirtimų apimtis yra Kalesnykų (13,2 tūkst. m^3) ir Dušnionių (12,3 tūkst.m^3) girininkijose. Nedidelė kirtimų apimtis Punios (3,7 tūkst. m^3) girininkijoje, vyrauja II miškų medynai. Didžiausia spygliuočių poūkio biržė yra Dzirmiškių (7,33 t. m^3) ir Dušnionių (7,11 t. m^3) girininkijose. Beržynų, juodalksnynų daugiausiai bus kertama Kalesnykų, juodalksnynų – Dušnionių girininkijoje.

APSKAIČIUOTA METINĖ PAGRINDINIŲ KIRTIMŲ APIMTIS PAGAL GIRININKIJAS
(likvidinis tūris, tūkst. m^3)

2.5. lentelė

Girininkija	P	E	Ą	B	J	D	Iš viso
Dušnionių	1,16	5,95	0,05	1,07	1,44	2,66	**12,4**
Dzirmiškių	4,61	2,72	0,25	1,48	0,68	0,09	**9,8**
Kalesnykų	0,19	5,67	0,31	2,79	2,15	2,12	**13,2**
Punios		0,99	1,57	0,28	0,61	0,27	**3,7**
Sudvajų	5,14	1,27	0,03	0,48	0,32	0,56	**7,8**
Iš viso	**11,1**	**16,6**	**2,2**	**6,1**	**5,2**	**5,7**	**46,9**

Pagrindinių kirtimų normos išdėstymas. Biržės teritorijoje išdėstytos, vadovaujantis Miško kirtimų taisyklėmis (Žin., 2010, Nr. 14-676), pagal kurias parinkti biržių pločiai, šliejimo laikas, maksimaliai leistini plynų kirtimų plotai. Kirstinų medynų sąrašas sudarytas duomenų bazės pagrindu. Į šį sąrašą įtraukti III ir IV grupių kirtimo amžiaus medynai, taip pat stipriai pažeisti, neperspektyvūs medynai, kirstini pagal būklę.

Kirtimų planas sudarytas pirmam vykmečio penkmečiui, t.y. 2014 – 2018 metams. Po 5 metų, apibendrinus įvykdytus kirtimus, aktualizavus duomenų bazę, miškotvarka parengs kirtimų projektą 2018 – 2022 metams.

Biržių išdėstymo projektas pagal kirtimo metus ir atkūrimo būdus aptartas ir suderintas su miškų urėdija, dalyvaujant miškų urėdijos specialistams (žr. protokolą dokumentų priede). Rengiant biržių išdėstymo teritorijoje projektą, atsižvelgta į esamas saugomų ir Raudonosios knygos paukščių lizdavietes, augalų radvietes, kertines miško buveines, saugomus gamtos ir kultūros paveldo objektus. Kirstinų medynų sąrašas sudarytas sklypinės duomenų bazės pagrindu, įtraukti III ir IV miškų grupių kirtimo amžiaus medynai, taip pat ir nebrandūs stipriai pažeisti, neperspektyvūs medynai.

Suprojektuotos biržės pažymėtos miško kvartalų žemėlapiuose (M 1:10000) ir pateiktos pagal kirtimo metus pagrindinių kirtimų žinialapyje girininkijų aiškinamuose raštuose.

2015–2018 metams suprojektuotos atrėžti biržės pagal metus, miškų grupes, vyraujančias medžių rūšis (poūkius), kirtimo būdus ir girininkijas pateiktos 14-17 prieduose. Suprojektuota atrėžti (toliau – suprojektuota) metinė biržė pirmam penkmečiui yra

Suprojektuota atrėžti (toliau – suprojektuota) metinė biržė pirmajam penkmečiui yra 46,9 tūkst. m^3 likvidinės medienos ir yra 0,1 tūkst. m^3 (0,2%) mažesnė už nustatytą kirtimo normą (2.6. lentelė). Metinė apimtis suprojektuota didesnė, nes plynų kirtimų biržėse kertant reikės palikti nustatytą medžių skaičių biologinei įvairovei, o taip pat bus nedidelis rezervas tuo atveju, jeigu ateityje dėl vienokių ar kitokių priežasčių negalima būtų prisilaikyti kai kurių suprojektuotų biržių iškirtimo. Tačiau miškų urėdija turi prisilaikyti patvirtintos pagrindinių miško kirtimų apimties. Projektuojant pagrindinius miško kirtimus, likvidinės medienos tūris nustatytas pagal valstybinės reikšmės miškų medynų prekinę struktūrą bei neišvengiamus medienos ruošos, transportavimo bei sandėliavimo nuostolius, tačiau neatsižvelgiant į biržėje paliekamų biologinei įvairovei medžių tūrį (Miškotvarkos darbų vykdymo instrukcija, 18 priedas – Žin., 2010, Nr.45-2182). Kirtimais apimtas kasmet plotas sudarys 195 ha, tai 23 ha daugiau už priimtą (172 ha). To priežastis – pirmame penkmetyje kertami blogesni medynai (likvidinės medienos tūris 1 ha mažesnis nei eksploatacinio fondo tūris), be to 30 proc. pagal plotą medynų kertama neplynai. 2.6. lentelė.

SUPROJEKTUOTOS PAGRINDINIŲ KIRTIMŲ BIRŽĖS PALYGINIMAS SU APSKAIČIUOTA KIRTIMO NORMA
(metinė apimtis – plotas, ha likvidinis tūris t.m^3)

2.6. lentelė

Poūkių grupės, poūkiai	Apskaičiuota		Suprojektuota		Proc. nuo apskaič. tūrio
	ha	tūris	ha	tūris	
Spygliuočiai	**90**	**27,7**	**100,6**	**27,7**	**0**
pušynai	34	11,1	40,0	11,1	0
eglynai	56	16,6	60.6	16,6	0
Minkšt.lapuočiai	**72**	**17,0**	**83,5**	**17,1**	**+0,6**
beržynai	30	6,1	38,9	6,1	0
juodalksnynai	21	5,2	21,2	5,2	0
drebulynai	21	5,7	23,1	5,7	0
liepynai			0,3	0,1	
Kietieji lapuočiai	**10**	**2,2**	**11,2**	**2,2**	**0**
ąžuolynai	4	1,1	7,0	1,6	+45
skroblynai	6	1,1	4,2	0,6	-
Iš viso	**172**	**46,9**	**195,3**	**47,0**	**+0,2**
IV grupė	150	40,2	165,2	41,2	+2,5
III grupė	15	4,8	17,8	4,5	-6,2
II grupė	7	1,9	12,3	1,3	-31,6

Skirtumas tarp apskaičiuotos kirtimų normos ir suprojektuotos biržės pagal poūkius (priimant dėmesin, kad suprojektuota apimtis 0,2%. didesnė už patvirtintą normą) yra nedidelis (+0,6% minkštiesiems lapuočiams). Pagal vyraujančias medžių rūšis šie skirtumai taip pat nedideli,tik ąžuolynuose ir skroblynuose labai skiriasi didesni arba mažesni tik dėl mažos kirtimų apimties.

Parenkant biržes pagal metus, siekta prisilaikyti medynų kirtimo eiliškumo bei neviršyti leistinų nukrypimų nuo metinės kirtimo normos. Miškų urėdijos mastu nukrypimai pagal metus taip pat nedideli – nuo +0,4% (2016 m) iki -0,6% (2017 m). Pagal girininkijas suprojektuota biržė skiriasi nuo -17,3% iki +24,3%. Pagal plotą suprojektuota biržė nuo apskaičiuotos skiriasi kai kurioms rūšims daugiau, priklausomai nuo kertamų neplynai medynų ploto. Pavyzdžiui, kad iškirsti priimtą normą pušynuose (33,1 tūkst.ktm), vietoje 34 ha teko suprojektuoti biržę 40 ha plote. Taip pat kiek daugiau ploto apima beržynų, eglynų, ąžuolynų, drebulynų biržės, tuo tarpu juodalksnynų biržių plotas beveik tapatus ekvivalentiniam plotui, o skroblynų ir mažesnis.

Pagal Miškotvarkos darbų vykdymo instrukcijos (2010) antrą priedą esant pagrindinio kirtimo normai iki 60 tūkst.ktm (Alytaus miškų urėdijos atveju – 46,9 tūkst. ktm) kirtimo normos išdėstymo tikslumo leistini maksimalūs metiniai nukrypimai yra ±5%. Penkmetinės kirtimo normos išdėstymo nuokrypis turi būti 1,5 karto mažesnis už metinį. Poūkio kirtimo normos išdėstymo nuokrypis gali būti 2 kartus didesnis už nuokrypį objekto lygmenyje. Girininkijoms kirtimo normos išdėstymo tikslumas nenurodytas (esant objekto kirtimo normai daugiau 30 t.m^3). Visais atvejais pagrindinių kirtimų normos išdėstymo tikslumas yra leistinose ribose.

Nustatant medynų kirtimo būdą, kuris apsprendė plynų ir neplynų pagrindinių kirtimų santykį, atsižvelgta į miškų grupę, esamo ir būsimo (tikslinio) medyno sudėtį, struktūrą ir selekcinę vertę, augavietės sąlygas, esamą žemutinį ardą bei atkūrimo būdą.

Pagrindiniai neplyni kirtimai pagal plotą sudarys 30 %., o pagal iškertamą tūrį 21,3 %. suprojektuotos biržės apimties. III miškų grupėje neplyni kirtimai pagal plotą sudarys 45 %., IV grupėje –23 %., pagal tūrį atitinkamai 35 ir 17 %. II grupės miškuose numatyti neplyni pagrindiniai kirtimai. (kirtimo būdus apibūdina 25 ir 26 paveikslai).

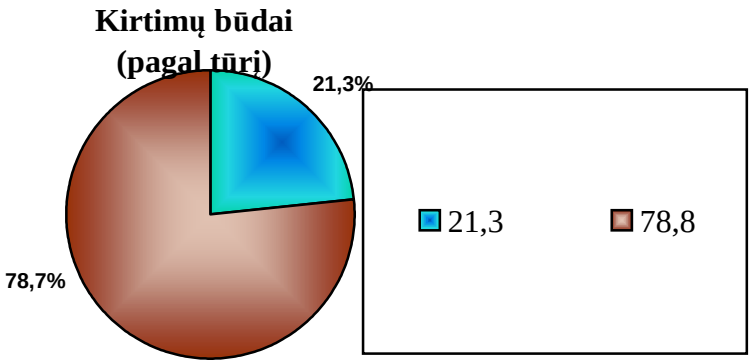

25 pav. Pagrindinių kirtimų būdai (tūris,%)

Kirtimo būdas išimtinai atvejinis. Tarp atvejinių vyrauja supaprastinti 2-jų atvejų (dar vadinami Labanausko) – 31,3%, paskutinio (vieno) atvejo – 27,5%, ir klasikiniai (2-3 atvejų ir ilgalaikiai) atvejiniai kirtimai sudarys 28,3%. Punios g-jos žemiau išvardintuose kvartaluose ir sklypuose numatyti pagrindiniai atvejiniai miško kirtimai retų ir saugomų faunos bei floros rūšių buveinėse, todėl juose siūlome kirsti mažesniu intensyvumu: 12 kv. 4 ir 8 skl., 13 kv. 2 ir 14 skl., 19 kv. 29 skl., 20 kv. 4 skl., 25 kv. 11 skl., 29 kv. 14 skl., 32 kv. 1 skl., 35 kv. 12 skl.

Pagal vyraujančias medžių rūšis neplyni kirtimai sudarys – pušynuose 68% (108,4 ha), eglynuose tik 9%, beržynuose 28% (64 ha), drebulynuose 10%. Pušynuose vyraus atvejiniai supaprastinti dviejų atvejų (66,9%) ir paskutinio atvejo (15%). Eglynai paskutiniu atveju kertami 14,7% ir dviejų atvejų kertami 39,8%. Beržynuose vyraus dviejų atvejų kirtimai (44,8%), drebulynuose – 63,6% dviejų atvejų kirtimai. Charakteringa, kad 72,5% ploto yra perspektyvūs žemutiniai ardai.

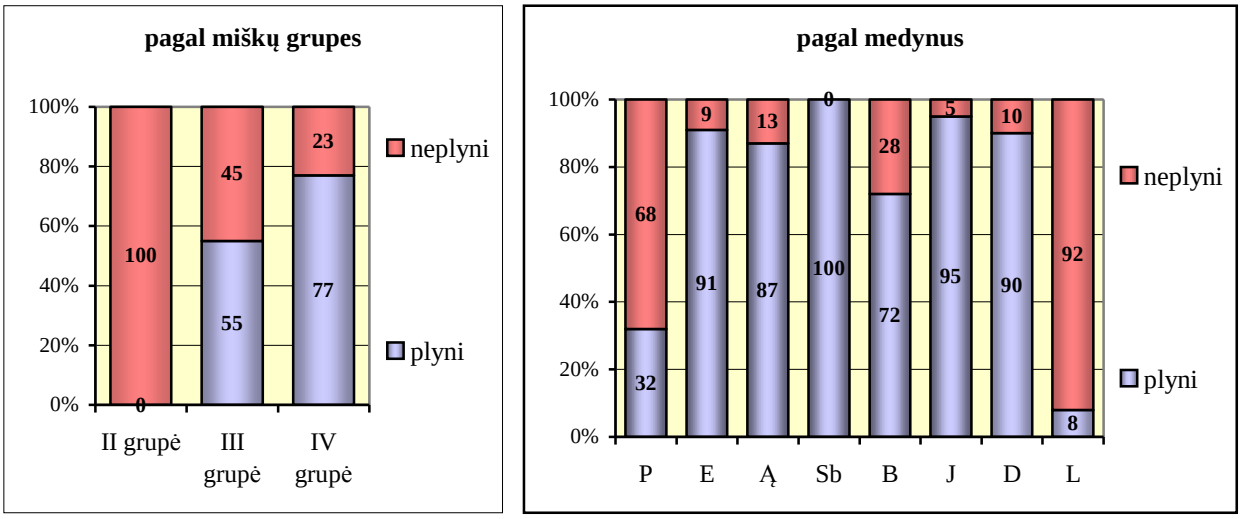

26 pav. Plynų ir neplynų kirtimų santykis pagal plotą %

Per 2015-2018 metus neplynai projektuojama kirsti 231,2 ha arba kasmet po 57,8 ha. Iš 1 ha vidutiniškai bus iškertama 173 m^3 likvidinės medienos, pušynuose 244 m^3, eglynuose 98 m^3.

Pagal girininkijas daugiausiai neplynų kirtimų bus vykdoma Dzirmiškių ir Sudvajų girininkijose (po 53%), mažiausiai Kalesnykų (4%) ir Punios (13%) girininkijose.

2015 – 2018 metais plyni kirtimai projektuojami 549,9 ha plote arba 137 ha kasmet iškertant 37,0 tūkst.m^3 likvidinės medienos (14 priedas). Iškertamas likvidinis tūris iš 1 ha – 269m^3 medienos. Kertamų pušynų vidutinis amžius 117 metų, eglynų 87, beržynų 77 ir juodalksnynų 76, drebulynų – 68. Vidutinis plynai kertamų medynų skalsumas yra 0,67.

Kirtimai 0,3-0,4 skalsumo medynuose suprojektuoti 93,2 ha plote (plynais 39,1 ha, neplynų paskutiniu atveju 54,1 ha). Antram penkmečiui kirstini liko tie 0,3-0,4 skalsumų medynai, kurie dėl biržių šliejimo negalėjo būti kertami pirmame penkmetyje.

PERBRENDUSIŲ MEDYNŲ KIRTIMAI SUPROJEKTUOTOJE BIRŽĖJE (PLYNAI)

2.7. lentelė

Vyraujanti medžių rūšis	Suprojektuota biržė I- am penkmečiui, ha	iš jų perbrendę	%	Iš viso perbrendusių eksploataciniame fonde	iš jų iškertama, proc.
Pušynai	51,5	38	74	64,7	59
Eglynai	212,7	26,1	12	66,0	40
Ąžuolynai	22,9	9,1	40	18,9	48
Beržynai	91,1	49,1	54	71,8	68
Juodalksnynai	79,5	17,8	22	38,5	46
Drebulynai	78,1	64,4	82	159,3	40
Iš viso	**535,8**	**204,5**	**38**	**416,2**	**49**

Perbrendę medynai įtraukiami į kirtimo planą pagal galimybes, atsižvelgiant į visus biržių išdėstymo normatyvus.

Pavieniai medžiai. Inventorizuota 24,4 tūkst.m^3 pavienių medžių, iš jų 3,0 tūkst.m^3 neapaugusioje miško žemėje, vyrauja pavieniai ąžuolai (51%), toliau pušys (22%), eglės (9%), juodalksnio (6%), beržo (5%). Kitų rūšių juodosios pušies, uosio, maumedžio, drebulės, klevo, skroblo, liepos, tuopos, kitų kietųjų lapuočių, blindės ir gluosnio tik 7%. Pavienio medžio sąvoka išliko tik miškotvarkos darbų instrukcijoje. Kituose dokumentuose – tai biologinei įvairovei svarbūs medžiai, sėkliniai medžiai, priedangos medžiai. Kadangi šių medžių funkcijos įvairios, tai jų kirtimas neprojektuojamas. Pavienių medžių kirtimo tikslingumą reikia spręsti konkrečiuose sklypuose, atsižvelgiant į biologinės įvairovės išsaugojimo, kraštovaizdžio ir rekreacijos aspektus.

Brandžių medžių iškirtimas nebrandžiuose medynuose. Pagal pagrindinių miško kirtimų taisyklių 13 punktą (Žin., 2004, Nr.25-778) pušynuose ir kietųjų lapuočių medynuose, kuriems iki brandos liko ne mažiau kaip 10 metų, buvo galima iškirsti brandžius minkštuosius lapuočius, o iš eglynų – brandžius drebulės ir baltalksnio medžius. Po kirtimų paliekamas skalsumas neturėjo būti mažesnis kaip 0,6. Tuo tarpu Miško kirtimų taisyklėse (2010 m.) nebrandžiuose medynuose (įvairiaamžiuose ir vienaamžiuose) įteisinti atrankiniai pagrindiniai kirtimai, iškertant medžius pasiekusius nustatytą kirtimo amžių. Medyno bendras skalsumas po atrankinių turi būti ne mažesnis kaip 0,5. Esant pakankamai brandžių tuo labiau perbrendusių medynų, atrankiniai kirtimai numatyti tik nedidelėje dalyje sklypų, nes brandžius medžius galima kirsti ir einamaisiais kirtimais, kurie taip pat galimi vykdyti iki medyno brandos amžiaus.

Bendras brandžių medžių tūris nebrandžiuose medynuose yra 18186 ktm, o galimas iškirsti brandžių medžių tūris nesumažinant medyno skalsumo žemiau 0,6 – 15331 ktm, tai sudarytų 84% nuo bendro brandžių medžių tūrio. Galimas iškirsti tūris pagal medžių rūšis: beržas - 8079 ktm, drebulė – 6591 ktm, juodalksnis – 390 ktm ir gluosnis – 271 ktm

2.3.2. MEDYNŲ UGDOMIEJI KIRTIMAI

Ugdomieji kirtimai yra viena iš svarbiausių miško ūkinių priemonių ūkiškai vertingiems, produktyviems ir atspariems medynams išauginti.

Ugdymo kirtimai projektuoti pagal algoritmą, sudarytą vadovaujantis Miško kirtimų taisyklėmis (2010), atsižvelgiant į priimtą miško auginimo strategiją. Medynai suskirstyti pagal rūšinę sudėtį į grupes, kiekvienai grupei priimant minimalų skalsumą, skirtą ugdymui, ir skalsumą iki kurio galima medyną išretinti. Skirtumas tarp faktinio medyno skalsumo ir paliekamo po kirtimo, parodo galimą iškirsti tūrį sklype (m^3) ir kirtimo intensyvumą (%). Taksatoriai projektuoja ugdymo kirtimus atskirais atvejais, ypač jaunuolynų ugdymą, arba taiko ugdymo kirtimų apribojimus – dėl galimos žvėrių žalos, kenkėjų židiniuose, kai ugdymai atlikti neseniai arba

vizualiai ugdymas nebūtinas dėl normatyvinio medžių skaičiaus. Tuomet iškertamas tūris nustatytas pagal taksatoriaus nurodytą iškirtimo procentą.

Retinimų ir einamųjų miško kirtimų intensyvumas nustatytas vadovaujantis ugdytino medyno rodikliais, pirmoje eilėje skalsumu ir taisyklių 5 priede nurodytu medyno mišrumu ir skalsumu, iki kurio medyną leidžiama išretinti. Skirtumas tarp faktinio medyno skalsumo ir paliekamo po kirtimo, parodo galimą iškirsti tūrį sklype (m^3) ir kirtimo intensyvumą (%). Jaunuolynų ugdymas projektuojant bet kokio skalsumo medynuose, jei kai tikslinių medžių rūšių jaunuolynai auga po nepageidaujamų medžių ar krūmų lajomis arba kai pradeda stelbti ar čaižyti tikslinių rūšių medžius. Ugdomaisiais kirtimais formuojant pamiškes (iki 25 m pločio), jaunuolynus leidžiama išretinti iki 0,4 skalsumo, vyresnius medynus iki 0,5 skalsumo. Taksatoriai projektuoja ugdymo kirtimus atskirais atvejais, ypač jaunuolynų ugdymą, taiko ugdymo kirtimų apribojimus – dėl galimos žvėrių žalos, kenkėjų židiniuose, kai ugdymai atlikti neseniai arba vizualiai ugdymas nebūtinas dėl normatyvinio medžių skaičiaus.

UGDOMŲJŲ KIRTIMŲ AMŽIAI

2.8. lentelė

Ugdomųjų kirtimų rūšys	Medynų amžius, metai	
	spygliuočių ir kiet. lapuočių	minkštųjų lapuočių
Jaunuolynų ugdymas	Iki 20	Iki 20
Retinimas	20-40	21-30
Einamasis kirtimas	41 ir daugiau	31 ir daugiau

Pastaba: Einamieji kirtimai ąžuolynuose ir uosynuose baigiami likus 20 metų, o pušynuose ir eglynuose – 10 metų iki pagrindinių miško kirtimų, kitų medžių rūšių medynuose iki pagrindinių kirtimų amžiaus.

Pagal 2003 m. Miško ugdymo kirtimų taisykles einamieji kirtimai buvo vykdomi pušynuose, ąžuolynuose ir uosynuose iki 70 metų, eglynuose – 60, beržynuose, juodalksnynuose – 50, drebulynuose – 30 ir baltalksnynuose – 20 metų amžiaus. Todėl pagal naujas taisyklės didėja ugdytinų medynų pušynuose, mažesne apimtimi eglynuose ir lapuočių medynuose.

Miškininkystės požiūriu ugdytini medynai, jų pasiskirstymas pagal vyraujančias medžių rūšis, medynų skalsumą ir ugdymo eiliškumą pateikta 2.9. lentelėje.

Esamo atitinkamo amžiaus medynų numatoma ugdyti: jaunuolynų ugdymu – 66% , retinimais – 46%, einamaisiais kirtimais – 27%. Ugdymais apimtas maksimaliai galimas medynų plotas ir ugdymo apimčių didinimui rezervai nedideli. Tai rodo neįtrauktų į ugdymą sklypų analizė – nepakankamas medynų skalsumas, užmirkę ir pelkinės augavietės, gamtosaugos objektai, maži sklypai, neugdoma dėl įvairių priežasčių (šakninės pinties židiniai, žvėrių pakenkti ir pan.), projektuotos kitos ūkinės priemonės.

Ugdymo kirtimai pagal miškų grupes: II grupėje 23%, III – 9% ir IV grupėje 68%.

Pagal eiliškumą ugdytini medynai suskirstyti: S–skubiai (nedelsiant) ugdytini, 1–ugdytini pirma eile, 2–antra eile (paprastai 2-me penkmetyje). Kirtimai pagal eiliškumą – neatidėliojant – 4%, I eilės 34%, II eilės 62%. Pagal tai ugdymai atliekami laiku, daugumą sklypų reikės ugdyti antrame penkmetyje. Pagal Miško kirtimų taisykles (2010) ugdymo kirtimai pagal eiliškumą neskirstomi. Tačiau toks paskirstymas dalinai parodo faktišką ugdytinų medynų būklę. Tarp ugdomų medynų daugiausiai eglynų (39,3%), pušynų (28,0%), ąžuolynų (12,0%), beržynų (11,8%), juodalksnynų (4.8%).

Visi minkštųjų lapuočių jaunuolynai iki 20 metų, su likusiais po laja perspektyviais želdiniais, suprojektuoti intensyviai ugdyti. Vėliau ugdymą kartoti, kai tikslinga viršutinį ardą pašalinti. Retinimo amžiaus tokius medynus ugdyti ardų formavimo principu. Pagal algoritmą suprojektavus ugdymą antroje eilėje, prie nustatyto amžiaus pridedami 5 metai ir atitinkamai nustatoma ugdymo kirtimų rūšis. Pavyzdžiui, 18 ar 20 metų ugdytini pušų želdiniai priskirti retinimams, 40 metų pušynas – einamiesiems kirtimams (nekeičiant taksacijos metu nustatyto amžiaus). Ši taisyklė netaikoma taksatoriaus projektuotiems ugdymams (ugdymo rūšis pagal nustatytą amžių).

SUPROJEKTUOTI UGDOMIEJI KIRTIMAI

2.9. lentelė

Rodikliai	Jaunuolynų ugdymas	Retinimai	Einamieji
1. Ugdymo amžiaus medynų plotas	1635,6	1404,1	6370,8
2. Suprojektuotas ugdyti plotas	1076,1	651,3	1749,8
3. % nuo ugdymo amžiaus medynų ploto	66	46	27
4. Suprojektuotas iškirsti tūris, tūkst.m^3	18,759	21,463	93,435
5. % nuo bendro sklypo tūrio	32	20	15
6. Iškirstinas tūris valksmose, tūkst. m^3		7,559	20,043
7. Iškirstinas visas tūris, tūkst. m^3	18,759	29,022	113,478
8. Iškirstinas likvidinis tūris, tūkst.m^3	2,023	20,828	93,410
9. Iškirstinas tūris iš 1ha, m^3	17	32	53
Ugdytini plotai pagal eiliškumą, ha			
nedelsiant (skubus)	131,4	0,7	4,3
1 eilės	217,1	251,4	725,8
2 eilės	727,6	399,2	1019,7
Pagal vyraujančias medžių rūšis, ha			
Pušis	160,8	118,3	695,0
Eglė	691,6	356,3	318,4
Maumedis	14,2	2,7	
Ąžuolas	49,4	17,1	349,1
Ąžuolas raudonasis		4,3	
Uosis		5,8	
Klevas	1,9		
Skroblas	1,6	4,9	1,3
Beržas	103,3	97,7	209,5
Juodalksnis	37,8	21,5	108,0
Drebulė	14,0	18,7	26,9
Baltalksnis		0,5	0,8
Liepa		1,2	40,8
Blindė	1,5	2,3	
Pagal miškų grupes, ha II grupė	344,0	65,8	586,9
III grupė	117,9	58,2	219,1
IV grupė	1427,2	527,3	943,8

Pastaba: Iškirstinas tūris iš 1 ha jaunuolynų ugdyme apskaičiuotas nuo bendro tūrio, retinimuose ir einamuose – nuo likvidinio tūrio.

METINĖ UGDOMŲJŲ KIRTIMŲ APIMTIS

2.10. lentelė

Ugdomųjų miško kirtimo rūšys	Plotas ha	Iškertamas tūris, m^3				Iškertama likvid iš 1 ha m^3	Vykdyta 2012 m plotas/. tūris, m^3/ha
		Bendras tūris	Iš to kiekio iškertama		Likvidi-nis tūris		
			medy-nuose	valks-mose			
Jaunuolynų ugdymas	**190**	**3392**	**3392**		**350**	**1**	210/0
Iš jų esami jaunuolynai	108	1876	1876		200		
Kartojimai	46	800	800		90		
Jaunuolynai po priežiūros	36	620	620		60		
Retinimai	**66**	**2902**	**2146**	**756**	**2083**	32	100/25
Einamieji	**173**	**11348**	**9344**	**2004**	**9341**	53	68/49
Iš viso	**429**	**17642**	**14882**	**2760**	**11774**	**38**	**378/23**

Apskaičiuojant metinę retinimų ir einamųjų kirtimų apimtį įskaičiuotas ir valksmose iškertamas tūris, apskaičiuotas pagal algoritmą. II miškų grupės medynuose valksmų kirtimas nenumatytas.

Projektuojama retinimų ir einamųjų kirtimų apimtis pagal plotą 42% didesnė, o pagal iškertamą tūrį 108% didesnė negu miškų urėdijos vykdyta 2012 m., per visą 2003 – 2012 metų veiklą atitinkamai pagal plotą – 94% didesnė, pagal tūrį – 105%. Ugdymo intensyvumas (m^3/ha) padidėjo.

Taksoraštyje ir miško kvartalų žemėlapyje pateikti visi ugdytini miškininkystės požiūriu sklypai nepriklausomai nuo nuosavybės formos, o ugdymo kirtimų žinialapyje tik valstybinės reikšmės miškuose ugdytini sklypai. Laikinai neugdytini sklypai (žvėrių perteklius, šakninės pintinės židiniai ar kitos priežastys) parodyti žinialapio gale atskiru skyriumi, kai jų yra. Tokie sklypai sudaro rezervinį ugdytinų medynų fondą. Žinialapyje parodytas ir valksmose iškirstinas tūris, apskaičiuotas pagal kompiuterinę programą (sklypuose nuo 1,5 ha). Apie valksmų kirtimo tikslingumą spręsti konkrečiuose sklypuose, atsižvelgiant į sklypo kontūrą, esamus miško kelius, kitas technologines linijas. Esant galimybei, planuoti vieningą valksmų sistemą visam miško kvartalui. Retinimo ir einamuose kirtimuose valksmai turi būti kertami tik tada, kai iš valksmų iškertama ne daugiau kaip 60 proc. viso iškertamo biržės tūrio.

Vykdant ugdomuosius kirtimus atsižvelgti į taisyklių nurodymus dėl laiko apribojimo, vykdant kirtimus zonose aplink lizdavietes, kurtinių tuokvietėse, formuojant pamiškes.

Vykmečio eigoje, esant reikalui, koreguoti medyno ugdymo eiliškumą, kirtimo intensyvumą, o esant netikslingų ugdyti sklypų arba neprojektuotų ugdyti sklypų, nustatyta tvarka surašyti sklypo apžiūrėjimo aktą.

2.3.3. MEDYNŲ SANITARINIAI KIRTIMAI

Sanitarinių kirtimų tikslas – pagerinti medynų sanitarinę būklę, apsaugoti sveikus medžius nuo galimo ligų ir kenkėjų plitimo, laiku panaudoti tą medieną, kuri dėl vienokių ar kitokių priežasčių miške gali supūti.

Sanitarinių kirtimų apimtis apskaičiuota pagal savaime iškrentančią medienos prieaugio dalį, vadovaujantis Miškotvarkos darbų instrukcijos 19 priedo normatyvu (2.11. lentelė).

METINIS NATŪRALIAI IŠKRENTANTIS TŪRIS

2.11. lentelė

Amžiaus klasė	Pušynai ir kietieji lapuočiai		Eglynai		B,J		Kiti minkšt. lapuočiai		Visas iškrentantis tūris m^3
	škrentan čio tūrio%	iškrentantis tūris m^3	*tūrio %*	tūris m^3	*tūrio %*	tūris m^3	*tūrio %*	tūris m^3	
V							0,3	16	16
VI							0,3	42	42
VII					*0,2*	291	0,2	127	418
VIII			*0,3*	429	*0,2*	363	0,2	71	863
IX			*0,3*	556	*0,2*	276	0,2	16	848
X.....	*0,3*	3412	*0,3*	862	*0,2*	103	0,2	11	4388
Iš viso		**3412**		**1847**		**1033**		**283**	**6575**

Valstybinės reikšmės miškuose natūraliai atkrentanti tūrio dalis kasmet sudaro 6575 m^3,iš ų pagal miškų grupes: II grupės miškuose 32%, III – 16%, IV – 52%.

Inventorizacijos metu rasta per 19,1 tūkst.m^3 sausuolių ir virtėlių. Priimant metinę sanitarinių kirtimų apimti į tai atsižvelgta, rastą sausuolių tūrį tikslinga iškirsti per artimiausius metus. Dalį sausuolių bei virtėlių reikia palikti medynuose, norint išsaugoti ekologiškai vertingą negyvąją medieną. Rekomenduojama metinė sanitarinių kirtimų norma – 9,4 tūkst. m^3 likvidinio tūrio.

Truputį pamažinta kirtimų apimtis (7,5 tūkst. m^3) buvo suderinta Miškotvarkos mokslinėje-techninėje taryboje. Toks tūris buvo patvirtintas, kadangi praeitos miškotvarkos suprojektuoto tūrio (12,0 tūkst. m^3) iškirtimas buvo įvykdytas, tik 2010 m. stichinės nelaimės atvėju sanitarimių kirtimų apimtys buvo viršytos, o 2-ų paskutiniųjų metų sanitarinių kirtimų buvo iškirsta 20,4 tūkst. m³. Sanitariniais kirtimais bus iškertama po 0,45 m^3 medienos iš 1 ha mišku apaugusio ploto, tai sudaro apie 6 %. einamojo prieaugio. Tokia šių kirtimų apimtis, nesant didesnių stichinių nelaimių ir pakankamai intensyviai ugdant visus ugdymo reikalaujančius medynus, turėtų palaikyti gerą medynų sanitarinę būklę.

Vykdant sanitarinius kirtimus, bioįvairovei palikti dalį sausuolių ir stačių stuobrių, kaip to reikalauja miško kirtimų taisyklės. Jeigu medynai stipriai pažeisti ir atrankinių sanitarinių kirtimų metu jų būklės pagerinti neįmanoma arba jei visų pažeistų medžių iškirtimas išdarkytų medyną (skalsumas sumažėtų iki 0,4 ar dar mažiau), jie paprastai kertami plynais sanitariniais kirtimais.

Kilus naujiems kenkėjų židiniams, sanitarinių kirtimų norma turi būti koreguojama.

2.3.4. KITI KIRTIMAI

Jiems priskiriami kraštovaizdžio formavimo, rekonstrukciniai, biotechniniai, miško lydimo kirtimai ir kiti specialios paskirties kirtimai. Taip pat gali būti trąsų kirtimas, plotų išvalymas ir kt.

Detaliau suprojektuoti kraštovaizdžio formavimo kirtimai. Iš viso numatoma kraštovaizdžio formavimo kirtimais apimti apie 56 ha plotą, apytiksliai iškertant iki 1401 m³ bendro tūrio. Pagal girininkijas: Dzirmiškių 40,6 ha, Punios 7,8 ha, Sudvajų 4,9 ha, Kalesnykų 2,2 ir mažiausiai Dušnionių girininkijoje 0,2 ha. Vidutinis iškertamas tūris 25 m³ /ha.

Kraštovaizdžio formavimo kirtimais siekiama sukurti visų pirma patrauklius rekreaciniu požiūriu vietovaizdžius. Jie yra viena iš specifinio pobūdžio ugdymo kirtimų rūšių ir gali būti taikytini bet kokio amžiaus, struktūros ir ploto medynuose. Jie gali būti derinami su papildomu želdinimu ir kitomis teritorijų tvarkymo priemonėmis. Kraštovaizdžio formavimo kirtimai, kaip ir kiti ugdymo kirtimai, vykdomi visų miškų grupių ir kategorijų miškuose, išskyrus rezervatinius miškus. Šiems kirtimams priklauso erdvių formavimo, sudėties formavimo, dekoratyviniai bei kompleksiniai kirtimai. Dažniausiai pirmos trys kirtimų rūšys taikomos kartu – vykdomi kompleksiniai kraštovaizdžio formavimo kirtimai.

Kirtimų intensyvumas gali būti labai įvairus: nuo didelio – visiško sumedėjusios augalijos iškirtimo (iki 0,2 ha ploto aikštelėse), iki nedidelio intensyvumo – nugenint apatines medžių šakas, valant pomiškį bei traką. Projektuojant kiekvienu atveju intensyvumas nustatomas vietoje, įvertinant ne likvidinį, o bendrą iškertamą tūrį.

Žymiausią kraštovaizdžio formavimo kirtimų dalį sudarytų didelio skalsumo, uždaro kraštovaizdžio tipo medynų retinimas, paverčiant juos gerai apžvelgiamu ir praeinamu mišku. Šiais kirtimais reikėtų atidengti įdomesnius senojo miško medžius ir reginių perspektyvą, paįvairinti pakelės miškelių monotoniją, atveriant šviesias laukymes, trako paslėptus medynus.

Prieš kraštovaizdžio formavimo kirtimus sanitariniais kirtimais iškertamas tūris neįtrauktas į kraštovaizdžio formavimo kirtimų iškertamo maksimalaus tūrio apimtis. Nelikvidinių žabų tūris derlingose augavietėse skaitome, kad vidutiniškai bus iškertamas apie 10 m³ iš 1 ha. Atlikus trako ir pomiškio kirtimo etapą vėliau kas antri metai turi būti kartojamas trako valymas siekiant neleisti trakui ir nepageidaujamam pomiškiui įsigalėti vėl. Nederlingose pušynų augavietėse tai gali reikėti pakartoti tik 1-2 kartus per vykmetį. Daugeliu atvejų projektuojant kraštovaizdžio formavimo kirtimus žiniaraštyje nurodomas visas sklypo plotas, o praktiškai bus kertama tik dalyje sklypo siekiant nurodytų tikslų. Tas pat liečia ir pomiškio ar trako kirtimą – prie kelių, takų ar vietose, kur reikia atidengti norimą objektą, reikia kirsti intensyviau ar net ir plynai, o sklypo gilumoje gal būt retinti tik šiek tiek arba ir visai nekirsti.

Vykdyti šiuos kirtimus reikėtų etapais ir vykdyti nuolatos. Pradėti reikėtų nuo menkaverčio trako ir pomiškio iškirtimo, vėliau kirsti ir nepageidaujamus medžius formuojant estetiniu požiūriu priimtinas, patogias poilsiui erdves ir perspektyvas. Medyno formavimą kraštovaizdžio formavimo kirtimais pradžioje reikėtų atlikti palaipsniui, maždaug per 3 metus, o vėliau jį reikėtų tęsti kartojant

kas 2 metai, pašalinant tai kas atsiranda nereikalinga: želiantis nepageidaujamas trakas ar pomiškis, atsirandantys sausuoliai, vėjavartos, vėjalaužos bei skurstantys prasto estetinio vaizdo medžiai bei kiti tapę nepageidaujami medžiai. Kai kurias esančias natūralias ar suformuotas atviras laukymes intensyviai lankomose vietose reikėtų 2-3 kartus per metus nušienauti. Trakas bei pomiškis retinamas dažniausiai ne ištisai. Palei kelius ir takus trakas bei spygliuočių pomiškis dažniausiai kertamas mozaikiškai, formuojamos vaizdingos grupės. Jaunuose, ypač spygliuočių, medynuose genimos apatinės šakos.

Didžioji dalis kraštovaizdžio formavimo kirtimų suprojektuota paežerėse, paupiuose, siekiant atverti apžvelgimui vaizdingas ežerų ar upelių panoramas. Atlikti šiuos kirtimus reikia ypatingai atsargiai ir palaipsniui, kad nesukelti krantų erozijos. Tas pat pasakytina ir apie kirtimus piliakalnių šlaituose.

Pakelių tvarkymo kirtimai tai specifinė kraštovaizdžio formavimo kirtimų rūšis. Šiais kirtimais siekiama pakelėms suteikti kuo estetiškesnį vaizdą, sumažinti kraštovaizdžio monotoniškumą ir pagerinti apžvelgiamumą nes prie kelių ir takų dažniausiai vyrauja uždari giliau nepražvelgiami kraštovaizdžiai. Čia dažnai vyrauja suvešėjęs trakas ir gausus II –as ardas. Kirtimais gali būti apimama iki 40-50 % pakelių siekiant suformuoti besikeičiančią uždarų ir atvirų vietų mozaiką. Kirtimo metu iškertamas ir pašalinamas trakas bei menkavertis nepageidaujamas pomiškis. Kertama menkaverčių rūšių bei nustelbti medžiai, atidengiami vaizdingesni medžiai. Kertamos ir paliekamos nekirstos trako grupės bei medžiai nustatomi prieš kirtimą. Pakelių tvarkymo kirtimų apimamų juostų plotis gali svyruoti nuo 5 iki 50 m Juostos turėtų vingiuoti ir būti nevienodo pločio. Šie kirtimai derlingesnėse augavietėse turėtų būti kartojami kas 2-3 metai. Į pakelių tvarkymą turėtų įeiti ir pakelių kasmetinis šienavimas.

Detaliau kirtimai aprašyti Rekreacinio sutvarkymo projekte, pateikiant ir kraštovaizdžio formavimo kirtimų žinialapius (įdėti ir girininkijų aiškinamuose raštuose).

Minimali metinė kitų kirtimų apimtis yra apie 1401 m^3 likvidinės medienos.

2.3.5. PROJEKTUOJAMA MEDIENOS RUOŠOS NORMA

Visų kirtimų norma – tai bendra visų kirtimų metinė apimtis miškų urėdijos miškų teritorijoje yra nustatoma sudedant visų kirtimo rūšių metines apimtis, kartu pateikiant ir pagal miškų grupes kirtimo rūšių plotus (išskyrus pavienių medžių ir brandžių medžių nebrandžiuose medynuose kirtimus ir sanitarinius kirtimus), bendrą ir likvidinės medienos tūrius bei pagrindinius miško naudojimo rodiklius: medienos kiekis, iškertamas iš 1 ha apaugusios medynų žemės, iškertamo tūrio santykinė dalis nuo viso medynų tūrio, pagrindiniais kirtimais iškertamo medienos tūrio ir tūrio prieaugio (viso ir 1 ha) santykis, pagrindiniais ir tarpiniais kirtimais paruošiamos medienos tūrių santykis, kirtimų (visų ir plynų) ploto santykinė apaugusios medynų žemės ploto dalis.

Projektuojama metinė visų rūšių kirtimų apimtis pateikta 2.12. lentelėje, o pagal girininkijas 2.14. lentelėje. Metinis miško naudojimas turėtų būti 66,4 tūkst. m^3 likvidinės medienos. Pagrindiniam naudojimui tenka 71%, tarpiniam 29%.

Iš 1 ha mišku apaugusio ploto bus iškertama po 5,4 m^3 bendro arba 4,3 m^3 likvidinio tūrio, iš jo pagrindiniais kirtimais 3,0 m^3 .

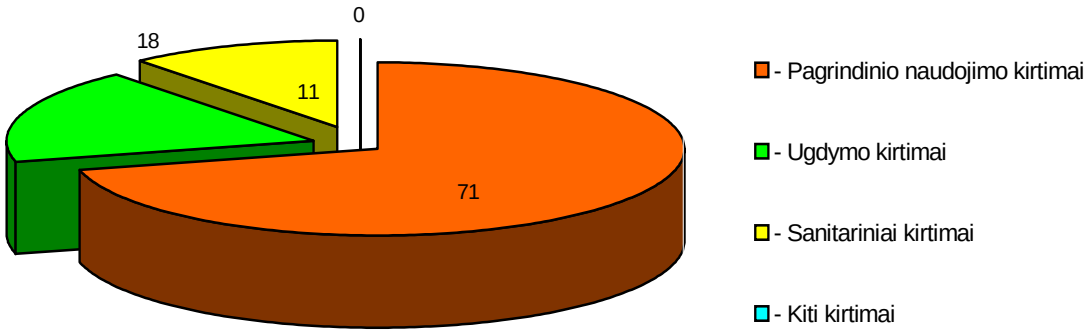

27 pav. Miško kirtimų struktūra (iškertamas tūris %)

PROJEKTUOJAMA VYKMEČIUI METINĖ KIRTIMŲ APIMTIS

2.12. lentelė

Kirtimų rūšys	Metinė apimtis						
	Plotas, ha	tūris tūkst. m^3		likvidinio tūrio % nuo bendro tūrio	likvidinis tūris tūkst.m^3 pagal miškų grupes		
		bendras	likvidinis		II	III	IV
Pagrindiniai kirtimai	172	56,0	46,9	84	1,3	4,5	41,1
Ugdomieji kirtimai	429	17,6	11,8	79	2,7	1,1	8,0
Sanitariniai kirtimai	x	9,4	7,5	80	2,4	1,2	3,9
Kiti kirtimai	x	0,3	0,2	70	0,2		
Iš viso	**601**	**83,3**	**66,4**	**82**	**6,6**	**6,8**	**53,0**

Bendra metinė miško naudojimo apimtis (66,4 tūkst. m^3 likvidinės medienos), lyginant su paskutinių 10-ies metų (2003-2012) naudojimu, padidės 23%.

Bendras metinis einamasis tūrio prieaugis miškų urėdijos valstybinės reikšmės medynuose – 7,27 m^3/ha. Iškertamas kasmet bendras tūris iš hektaro 5,4 m^3 . Bendras prieaugio naudojimo procentas – 74% (2.12. lentelė). II miškų grupės miškuose projektuojama vidutiniškai iškirsti 28% bendro prieaugio, III – 61%, IV grupės miškuose – 99 % bendro prieaugio.

MIŠKO NAUDOJIMO RODIKLIAI

2.13. lentelė

Rodikliai	II miškų grupė	III miškų grupė	IV miškų grupė	Iš viso:
1. Iškertamas bendras tūris,m^3/ha	2,1	4,9	7,07	5,4
2. Iškertamas likvidinis tūris, m^3/ha	1,7	3,9	5,6	4,3
iš jo – pagrindiniais kirtimais (likvidas)	0,3	2,6	4,4	3,0
3. Tarpinio naudojimo % nuo bendro iškertamo tūrio	8	3	18	33
iš jo – ugdymo kirtimais	5	2	14	21
4. Bendro prieaugio naudojimo %	28	61	99	74
5. Miško naudojimo % nuo bendro tūrio	0,6	1,4	2,8	1,9
6. Miško kirtimais apimamas kasmet plotas, %	2,9	3,3	4,8	3,9
7. Mišku apaugęs plotas, ha	3894,8	1723,4	9402,8	15450,6
8. Bendras medienos tūris, tūkst.m^3	1398,3	589,8	2325,3	4450,4
9. Bendras einamasis prieaugis, m/ha	7,46	7,98	7,13	7,27

Pastaba: 7,8 ir 9 eilučių skaičiai parodo nuo kokių dydžių apskaičiuoti naudojimo rodikliai**.**

Medienos naudojimas II miškų grupėje neintensyvus, todėl ir ateityje šioje grupėje kaupsis didelis medienos kiekis – per metus apie 7,46 m^3 hektare visame II grupės miškų plote.

Dėl nevienodos medynų amžiaus struktūros, miškų grupės ir kt. miško naudojimo apimtis ir intensyvumas atskirose girininkijose nevienodas (2.14. lentelė). Didžiausias miško naudojimas suprojektuotas Dušnionių girininkijoje – 15,2 tūkst.m^3, iškertant iš 1 ha mišku apaugusio ploto 5,8 m^3 likvidinės medienos. Nemažesnis naudojimas ir Kalesnykų girininkijoje – 15,2 tūkst.m^3 (5,9 m^3/ha). Per abi girininkijas bus kertama 46 % bendros miškų urėdijos kirtimų apimties. Mažiausia kirtimų apimtis Punios girininkijoje – 9,5 t. m^3 (4,2 m^3 iš hektaro).

METINĖ MIŠKO KIRTIMŲ APIMTIS PAGAL GIRININKIJAS
(plotas, ha; tūris likvidinis, m^3)

2.14. lentelė

Girininkija	Priimta pagrindinių kirtimų norma (tūris)	Ugdymo kirtimai						Sanitariniai kirtimai (tūris)	Kiti spec. paskirties kirtimai (tūris)	Iš viso (tūris)	Iškertame iš 1 ha mišku apaugusio ploto (tūris)
		Jaunuolynų ugdymas		Retinimai		Einamieji					
		Plotas	Tūris	Plotas	Tūris	Plotas	Tūris				
Dušnionių	12400	58	110	18	550	24	1170	980	10	15220	5,78
Dzirmiškių	9800	22	30	8	210	40	2140	2320	140	14640	4,10
Kalesnykų	13200	47	80	13	440	11	570	890	20	15200	5,92
Punios	3700	37	80	12	430	65	3360	1890	30	9490	2,43
Sudvajų	7800	26	50	15	450	33	2100	1420	30	11850	4,25
Viso	**46900**	**190**	350	**66**	2080	**173**	9340	**7500**	**230**	**66400**	**4,29**

2.3.6. POTENCIALIAI NAUDOTINŲ MIŠKO KIRTIMŲ ATLIEKŲ KIEKIO ĮVERTINIMAS

Energijos gamyba iš atsinaujinančių gamtos išteklių yra vienas iš pagrindinių Lietuvos ir ES energetinės politikos tikslų. Nacionalinėje energetikos strategijoje siekiama, kad atsinaujinančių energijos išteklių dalis iki 2025 m. pasiektų 20%. Pagal atsinaujinančių energijos išteklių įstatymą 2020 m. 60% centralizuotai tiekiamos šilumos turėtų būti pagaminama iš biokuro. Tai numatyta ir Nacionalinėje miškų ūkio sektoriaus plėtros programoje, priimtoje 2012 m. gegužės 23 d. nutarimu Nr. 569.

Nuolat atsinaujinantis biokuro šaltinis yra miškas. Biokurą sudaro malkinė mediena ir miško kirtimo atliekos. Malkinė mediena gaunama iš medžio stiebų, kurie netinka medienos apdirbimo pramonei, bei iš stambių šakų. Kirtimo atliekas sudaro medžių viršūnės, smulkūs stiebai, kelmai nelikvidinės šakos, žievė.

Miško kirtimo atliekų apskaitos tvarką nustatė 2004 m. Generalinė miškų urėdija. Miškų urėdijos kirtimo atliekų realizavo: 2010 m. – 292,7 m^3; 2011 m. – 622,3 m^3; 2012 m. – 3485,4 m^3 .

Miško kirtimo atliekoms apskaičiuoti taikomos įvairios metodikos. Pirmoji buvo sudaryta naudojant sortimentines ir prekines lenteles (A.Kuliešis, E.Petrauskas).Šakų tūrio įvertinimo metodika panaudojant šakų tūrio struktūros matematinius modulius (A.Tebėra, 2005 m.).LAMMC

Institutas pagal užsakomus darbus atliko įvairius kirtimo atliekų skaičiavimus – potencialūs ir realūs atliekų kiekiai, paruošų sąnaudos, taikant įvairias kirtimo atliekų surinkimo technologijas.

Valstybinė miškų tarnyba pateikė metodinius nurodymus ir normatyvus energetinės medienos ištekliams įvertinti projektuojant kirtimus. Nurodymai skirti medienos su žieve, tinkamos energijai gaminti, išteklių įvertinimui, rengiant miškotvarkos projektą.

Energetinę medieną su žieve sudaro: malkos, gaunamos iš stiebų medienos, netinkamos padariniams asortimentams ir plokščių gamybai; medžių stiebai su šakomis iki 8 cm skersmens 1,3 m aukštyje; sausuolių stiebai iki 22 cm skersmens 1,3 m aukštyje; stiebų viršūnės, šakos ir kelmai.

Energetinės medienos ištekliai apskaičiuojami planuojant ugdomuosius ir pagrindinius kirtimus. Ugdymo kirtimuose kelmų ištekliai nėra vertinami. Energetinės medienos išteklių įvertinimui naudojami normatyvai, sudaryti santykiniais vienetais, taikytini skaičiavimams nuo kirstinų stiebų tūrio su žieve miško sklype (biržėje), bei atsižvelgiama į medžių pasiskirstymą pagal skersmenis ir sausuolių kiekį.

Jaunuolynų ugdymuose energetinę medieną sudaro visi iškertami stiebai iki 8 cm skersmens 1,3 m aukštyje. . Energetinės medienos dalis nuo kertamo kiekio (%) nustatoma pagal normatyvus, sudarytus pagal vyraujančią medžių rūšį ir jos lajų faktorių.

Labai neturtingose (a) ir užmirkusiose (U) bei pelkinėse (P), o taip pat šlaitų (Š) augavietėse energetinės medienos ruoša jaunuolynuose nėra planuojama. Normalaus drėgnumo N(b-f) ir laikinai užmirkusiose L(b-f) augavietėse visas paskaičiuotas kirsti medelių tūris yra planuojamas paimti iš kirtavietės

Potencialūs energetinės medienos ištekliai pagrindinių kirtimų kirtavietėse – kiekvienoje pagrindinių kirtimų biržėje yra įvertinamas malkų iš stiebų, stiebų viršūnių, kelmų, taip pat sausuolių malkinių stiebų iki 22 cm skersmens 1,3 m aukštyje, tūriai panaudojant apibendrintą normatyvą. Potencialūs šakų tūriai, nustatyti pagal normatyvą, yra koreguojami atsižvelgiant į augavietę.

Energetinės medienos ištekliai retinimo ir einamuosiuose kirtimuose yra įvertinami malkinės medienos iš stiebų, stiebų viršūnių, taip pat sausuolių malkinių stiebų iki 22 cm skersmens 1,3 m aukštyje, neatsižvelgiant į augavietes bei šakų medienos ištekliai priklausomai nuo augaviečių. Kelmai retinimo – einamuosiuose kirtimuose energijos gamybai panaudoti neplanuojami.

Realūs energetinės medienos ištekliai. Ekologiniu požiūriu ne visi potencialūs energetinės medienos ištekliai kirtimuose gali būti panaudoti nepažeidžiant miško ekosistemos. Realūs, galimi paimti iš miško kelmų, šakų ir plonų stiebų kiekiai, nustatomi atsižvelgiant į augavietes.

Neturtingose augavietėse, siekiant išsaugoti natūralų jų derlingumą, o užmirkusiuose – siekiant kirtimų metu mažiausiai sužaloti dirvožemį, dalis šakų ir plonų stiebų yra paliekami kirtimo vietoje.

Kelmus rekomenduojama naudoti tik eglių augančių N ir L augaviečių medynuose, kurių rūšinėje sudėtyje eglė sudaro 30% ir daugiau. Šakų ir kelmų panaudojami kiekiai nustatomi pagal normatyvą atsižvelgiant į miško augavietes.

Kelmų rovimas projektuojamas tik IV miškų grupės plynai kertamuose medynuose. Šae, Nae, Š(a-d), Na, La, U(a-f), P(a-d), P(a-d)n kelmų rovimas neprojektuojamas.

VĮ ALYTAUS MIŠKŲ URĖDIJOS POTENCIALIAI GALIMI METINIAI ENERGETINĖS MEDIENOS SU ŽIEVE IŠTEKLIAI

2.15. lentelė

Kirtimo rūšis	Energetinės medienos ištekliai, m³ kertamame plote					
	Smulkūs medeliai	Malkos	Sausuoliai	Stiebų viršūnės	Šakos	Iš viso
Jaunuolynų ugdymas	1507					1507
Retinimai-einamieji		850	834	325	1257	3265
Pagrindiniai kirtimai		4026	952	852	6513	12343
Viso	1507	4876	1786	1177	7770	17115

Pastaba: kirtimo atliekos ugdymo kirtimuose suskaičiuotos pagal duomenų bazėje esamus sklypų tūrius tai yra nepriimant dėmesin jaunuolyno ugdymo kartojimo bei retinimais ir einamaisiais kirtimais iškirstą tūrį valksmuose.

Kirtimo atliekos sudarys apie 12% nuo suprojektuoto kirsti tūrio. Kirtimo atliekų struktūroje šakos sudarys apie 40%, malkos 25%, sausuoliai 13%, smulkūs stiebai 15% ir stiebų viršūnės 7% . Kadangi kelmų panaudojimas galimas tik ateityje, pagrindinę biomasę sudarys šakos

Kirtimo atliekos turi būti naudojamos nenusižengiant gamtosauginiams reikalavimams – ekologija ir ekonomika neturi užgožti viena kitos. Tokia nuoroda yra ir Europos šalių ministrų forumo (Varšuva, 2008) pirmoje rezoliucijoje *Miškai, mediena ir energija* – akcentuota pusiausvyros išlaikymo svarba naudojant medieną ir biomasę, tuo pačiu išsaugant vertingus miško išteklius ir nepažeidžiant bioįvairovės.

2.4. JAUNUOLYNŲ PRIEŽIŪRA IR UGDYMAS

Jaunuolynų ugdymo kirtimai vykdomi jaunuolynuose iki 20 metų amžiaus. Ugdymo kirtimų pradžia priklauso nuo jaunuolyno rūšinės sudėties ir rūšių tarpusavio santykių, esamo tankumo, miško tipo bei ūkinių tikslų. Mišriuose, didelio pradinio tankumo ir derlingose augavietėse augančiuose jaunuolynuose ugdymo kirtimai pradedami anksčiau negu grynuose, mažesnio tankumo ir augančiuose nederlingose augavietėse.

Jaunuolynų ugdymo tikslas yra mišriuose medynuose formuoti jų rūšinę sudėtį, siekti kad joje būtų kiek galima daugiau pagrindinių rūšių medžių, šalinant juos stelbiančius nepagrindinių rūšių medžius, sudarant pagrindinių rūšių medžiams optimalias augimo sąlygas. Grynuose medynuose ugdymo kirtimų tikslas yra sumažinti medynų tankumą, didinti medynų atsparumą nepalankiems aplinkos faktoriams.

Valstybinės reikšmės miškuose yra 1076,1 ha miškininkystės požiūriu ugdytinų medynų arba 37% nuo visų ugdymo amžiaus medynų (1635,6 ha). Pagal ugdymo eiliškumą: skubiai ugdytinų yra apie 12,2%, ugdytinų pirma eile yra – 20,2%, antra – daugiausiai (67,6%).

Pagal medžių rūšis daugiausia jaunuolynų ugdyti projektuojama eglynų – 64%, pušynų – 15%, beržynų – 10%, ąžuolynų – 5%.

14% ugdymo kirtimų bus vykdoma II miškų grupės miškuose, 20% – III grupės ir 66 % – IV grupės miškuose.

Apskaičiuojant metinę jaunuolynų ugdymo apimtį pakartotinam ugdymui skirta visi ugdytinų nedelsiant ir dalį mišrių jaunuolynų skirtų ugdyti pirmame penkmetyje tai papildomai sudaro po 46

ha kasmet. Be to projektuojama ugdyti 36 ha 4-6 metų želdinių, kuriuose projektuota ir bus vykdoma želdinių priežiūra. Kitus jaunuolynus reikės ugdyti antroje vykmečio pusėje (2.16. lentelė).

METINĖ JAUNUOLYNŲ UGDYMO APIMTIS

2.16. lentelė

Jaunuolynų ugdymas	Plotas, ha	Tūris. m^3		Iškertama iš 1 ha, m^3		Vidutinė apimtis pagal plotą 2012m.
		bendras	likvidinis	bendras	likvidinis	
esami jaunuolynai	108	1876	200	17	1	
kartojimas	46	800	90	17	-	
jaunuolynai po želd. priežiūros	36	620	60	17	-	
Iš viso	**190**	**3296**	**350**	**17**	**1**	**210**

Projektuojama jaunuolynų ugdymo metinė apimtis pagal plotą 9% mažesnė už praeitam vykmečiui suprojektuotą, trijų paskutiniųjų metų šių kirtimų apimts buvo 2010 – 250,8 ha, didesnė 24% už suprojektuotą, 2011 – 252,5 ha, didesnė 25% už suprojektuotą, 2012 – 210 ha, didesnė 10% už suprojektuotą. Apimtis sumažėjo dėl vykdomos želdinių ir žėlinių priežiūros.

Želdinių ir žėlinių priežiūros darbai ir apimtys. Pagal Miško atkūrimo ir įveisimo nuostatus (2010) miško želdiniai ir žėliniai iki susiformuos jaunuolynas ir prasidės ugdymo kirtimai (minkštųjų lapuočių – iki 6 metų, spygliuočių ir kietųjų lapuočių – iki 8 metų) turi būti prižiūrimi ir saugomi. Priežiūra apima šiuos darbu: medelių pasodinimo vietų, šalčio iškilnotų medelių ir jų apnuogintų šaknų užpylimą žemėmis, užneštų žemėmis medelių atkasimą, stelbiančios žolinės augalijos, stelbiančių medelių ir krūmų pašalinimą, paviršinio vandens nuleidimą, žuvusių tikslinių medžių rūšių medelių atsodinimą.

Pagal 2012 m. miškotvarkos duomenis želdinių ir žėlinių priežiūra reikalinga vykdyti 667,9 ha plote (2.17. lentelė). Priimant dėmesin, kad kartojimas per minėtą laikotarpį žėlinių priežiūros bus vykdoma vieną kartą, želdinių du, tris kartus, kartojimo rodiklis būtų apie du. Metinė apimtis sudarytų apie 366 ha. Be to, reikia pridėti būsimose plynose kirtavietėse įveistų želdinių priežiūrą (apie 32 ha). Bendra apimtis būtų 366 ha. Miškų urėdija 2010-2012 metais vidutiniškai kasmet priežiūrą atliko 250 ha plote.

Didžiausia želdinių ir žėlinių priežiūros darbų apimtis yra Kalesnykų ir Dušnionių girininkijose, mažiausia – Punios ir Dzirmiškių girininkijose

PROJEKTUOJAMOS PRIEŽIŪROS APIMTYS PAGAL GIRININKIJAS

2.17. lentelė

Girininkija	Želdiniai	Žėliniai	Iš viso	Metinė apimtis
Dušnionių	181,8	6,1	187,9	100
Dzirmiškių	80,8	1,0	81,8	45
Kalesnykų	239,1	7,7	246,8	139
Punios	53,3	6,2	59,5	34
Sudvajų	90,7	1,2	91,9	48
Iš viso	**645,7**	**22,2**	**667,9**	**366**

Pagal miškų urėdijos apskaitos duomenis želdinių ir žėlinių priežiūra (250 ha) ir apsauga per 2010-2012 metus vidutiniškai atlikta apie 1700 ha plote. Tokios didelės apimtys apsaugos priemonių būtinos buvo dėl praėjusio 2010 metais škvalo. Pagal miško atkūrimo ir įveisimo nuostatus miško želdinių ir žėlinių apsauga apima šiuos darbus: apsauga nuo vabzdžių kenkėjų ir grybinių ligų, pelinių graužikų, žvėrių, mechaninių pakeitimų, priešgaisrinių mineralizuotų juostų įrengimą.

2.5. MIŠKO ATKŪRIMAS IR ĮVEISIMAS

Miško atkūrimas projektuotas pagal Miško atkūrimo ir įveisimo nuostatus (2008.04 14. Nr.D1-199 ir jų pakeitimus 2010.10.18 Nr. D1-859). Parenkant miško atkūrimo ir įveisimo būdą, atsižvelgta į miško funkcinę paskirtį:

– rezervatiniai (I gr.) miškai atkuriami jiems natūraliai atželiant, ekosistemų apsaugos (IIA gr.), rekreaciniai (IIB gr.), apsauginiai (III gr.) ir ūkiniai (IV gr) natūraliai atželiant ar želdinant;

– miško rūšinė sudėtis parenkama, atsižvelgiant į augavietės sąlygas ir miško funkcinę paskirtį. Vyraujančios medžių rūšys (rūšinėje sudėtyje jų turi būti daugiau kaip 50 proc) želdiniuose ir žėliniuose turi atitikti minėtų Nuostatų 1-3 priedų reikalavimus.

Nors II grupės miškuose plyni kirtimai ir neprojektuoti, bet atsiradus plyniems sanitariniams kirtimams, ekosistemų apsaugos (II gr.) miškuose pirmenybė teikiama miško žėlimui. Rekreaciniuose (II B gr.) miškuose galimi visi miško atkūrimo ir įveisimo būdai. Pasirenkamas tas, kuris labiausiai užtikrins želdinių ir žėlinių tvarumą bei atitiks rekreacinius poreikius. Želdinimo būdus ir technologiją rekreaciniuose miškuose nulemia poilsiavimo intensyvumas, vyraujančios poilsio rūšys ir aplinkos sąlygos. Miško parkuose, poilsiavietėse, prie intensyviai lankomų objektų želdiniai turėtų būti veisiami pagal specialius techninius projektus. Kituose rekreacinės paskirties miškuose želdinama, sudarant įprastinius Miško želdinimo ir žėlimo projektus, tik sodinimo (sėjimo) vietos išdėstomos ne eilėmis, o padrikai, grupėmis ar lizdais. Sukuriama artima natūraliems miškams atvirų, pusiau atvirų ir uždarų miško vietovaizdžių mozaika. Medžių ir krūmų asortimentas parenkamas pagal normatyvus rekreaciniams miškams.

Apsauginiuose (III gr.) miškuose miškai atkuriami natūraliai atželiant ar želdinant. Vyraujančių medžių rūšių parinkimas priklauso nuo jų funkcijų. Vandens apsauginiuose želdiniuose pirmumas teikiamas medžių rūšims, kurios turi tankią mišrią šaknų sistemą, ažūriškas lajas, laukų apsauginiams želdiniams labiau tinka medžių rūšys su tankiomis lajomis.

Ūkiniuose (IV gr.) miškuose galimi visi miško atkūrimo ir įveisimo būdai. Esant panašioms miško atkūrimo ir įveisimo sąlygoms, parenkamas ekonomiškiausias būdas.

Miško atkūrimo fondą sudaro: esami neapaugę mišku plotai bei pirmo penkmečio (2015-2018) plynų kirtimų biržės (2.18. lentelė).

MIŠKO ATKŪRIMO FONDAS
(ha)

2.18. lentelė

Žemės naudmenos	Plotas, ha
1. Neapaugusios mišku miško žemės, iš viso	**322**
iš jų: - kirtavietės	219
- žuvę medynai	57
- miško aikštės	46
2. Plynų kirtimų biržės (2015 – 2018 metų)	**550**
Iš viso:	**872**

Želdomos medžių rūšys esamuose mišku neapaugusiuose plotuose ir būsimose kirtavietėse pagal augaviečių serijas ir želdomas medžių rūšis parodyta 2.19. lentelėje.

Esamiems neapaugusiems mišku plotams atkūrimo ir įveisimo būdas nustatytas miškotvarkos lauko darbų metu. Numatyta želdinti 200 ha (62%) esamų plynumų, 122 ha (38%) paliktos želti. Žėlimui palikta 104 ha (85%) U ir P hidrotopuose esančių mišku neapaugusių plotų. Taip pat palikta želti plotų N ir L hidrotopų augavietėse 18 ha (po 15%).

Suprojektuotose penkmečio biržėse atkūrimo būdas nustatytas prognozuojant pagal kirstinų medynų rūšinę sudėtį, struktūrą, pomiškį, augavietę. Želdyti projektuota 445ha (81%), palikta želti 105 ha (19%), tai yra želdoma daugiau būsimų biržių negu esamų neapaugusių plotų, nes palankesnė augaviečių struktūra – N hidrotopo augavietės užima 96%, L – 2%, P – 2% (esamose kirtavietėse pelkinių ir šlapių augaviečių yra 18%).

Pagal želdomas medžių rūšis (2.19. lentelė) gryni E želdiniai sudarys 29,8% (Nc,Lc,Nb,Nd augavietėse), mišrūs spygliuočių (EP,PE) – 19%, mišrūs eglės lapuočių – 32,3%. Gryni pušies želdiniai tik (1,4%). Mišrūs ąžuolo - eglės želdiniai sudarys 17,1%, o gryni juodalksnio želdiniai sudarys tik 0.4%(2,7 ha).

Sudarant želdinimo projektus konkrečiuose sklypuose, atsižvelgiant į augavietę ir kitas sąlygas, gali būti parenkami ir kiti želdinių mišrinimo variantai, tačiau atkuriant mišką, vyraujančios medžių rūšys (rūšinėje sudėtyje jų turi būti daugiau kaip 50 proc.) želdiniuose ir žėliniuose turi atitikti Miško atkūrimo ir įveisimo nuostatų (2008 m.) 1-3 priedų reikalavimus. Suprojektuotose biržėse miško atkūrimo būdą miškotvarka nustatė preliminariai, o po kirtimo, esant reikalui, patikslinti rengiant miško želdinimo ar žėlimo projektą, ypač želdinių mišrinimo schemas.

Žėlimui paliktose biržėse prognozuojamas žėlimas tikslinėmis rūšimis – minkštaisiais lapuočiais (91%), spygliuočiais (9%). Kietaisiais lapuočiais žėlimo nesitikima. Kaip parodė praeito vykmečio žėlinių analizė, jaunuolynai yra mišrūs, 87% plote vyrauja tikslinės rūšys, žėlinių priežiūra ir po to ugdymo kirtimais yra galimybės beveik kiekviename sklype formuoti tikslinius, našius medynus.

28 pav. Kirtavietė, dirva paruošta želdinimui

MIŠKO ATKŪRIMO BŪDAI

2.19. lentelė

Augaviečių serijos	Bendras plotas, ha	Iš jo – pagal želdinamas medžių rūšis											Žėlimas
		Želdinimas											
		E	EP	EĄ	ĄE	J	PE	P	EJ	LE	JE	viso	
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	*7*	*8*	*9*	*10*	*11*	*12*	*13*	*14*
1. Esami neapaugę mišku plotai													
Ša, Na	0,8												0,8
Šb, Nb	10,6	0,2					0,9	8,8				9,9	0,6
Šc, Nc	90,4	51,1	14,2	14,7			0,2					80,3	9,6
Šd, Nd	90,7	0,1		23,1	65,7							88,9	1,8
La, Ua, Ub	0,7												0,7
Lc	10,8	5,6				0,8			3,1			9,5	1,3
Ld	12,7			0,6	8,5							9,1	3,6
Ud,Uf	10,1					1,9						1,9	8,2
Pc,Uc,Pd	74,5												74,5
Pa,Pb	6,9												6,9
Pan, Pbn	2,4												2,4
Pcn,Pdn	12,3												12,3
Iš viso:	**322,3**	**57,1**	**14,2**	**38,4**	**74,2**	**2,7**	**1,1**	**8,8**	**3,1**			**199,6**	**122,7**
2. 2015-2018m. plynų kirtimų biržės													
Šb,Nb	14,7						14,7					14,7	
Šc,Nc	226,1	84,7	52,7	45,7	3,1		39,9					226,1	
Šd,Nd	185,6	48,4		106,0	31,1					0,1		185,6	
Lc	4,4	1,8							0,8			2,6	1,8
Ld	12,0			3,4					1,3		0,1	4,8	7,2
Nf, Lf	2,5			0,8	1,7							2,5	
Ud,Uf	8,0										0,2	0,2	7,8
Pa, Pb	10,4												10,4
Pan, Pbn	5,0												5,0
Pc, Uc, Pd	57,9												57,9
Pc^n,Pd^n	23,3								8,1			8,1	15,2
Iš viso:	**549,9**	**134,9**	**52,7**	**155,9**	**35,9**		**54,6**		**10,2**	**0,1**	**0,3**	**444,6**	**105,3**
Iš viso 1+2	**872,2**	**192,0**	**66,9**	**194,3**	**110,1**	**2,7**	**55,7**	**8,8**	**13,3**	**0,1**	**0,3**	**644,2**	**228,0**
%	*%*	*29,8*	*10,4*	*30,2*	*17,1*	*0,4*	*8,6*	*1,4*	*2,1*			*100*	

2.5.1. MEDYNŲ GERINIMO PRIEMONĖS ŽELDANT

Šioms priemonėms priskiriama: menkaverčių medynų rekonstrukcija (plyna arba dalinė), želdinimas po laja antro ardo sudarymui prieš kirtimą ir želdinių ir savaiminių jaunuolynų mažo skalsumo (0,3-0,4) sutankinimas (dalinis želdinimas).

Rekonstruotinų medynų normatyvai nurodyti Miško atkūrimo ir įveisimo nuostatuose. Tačiau rekonstrukcija praktiškai nevykdoma, nėra patirties ir Nuostatuose rekonstruotinų medynų samprata neapibrėžta. Pavyzdžiui 2000 m. Nuostatuose nurodyti vieni medynų parametrai, 2008 m. – jau kiti. Pagal 2000m. Nuostatus tinkamų rekonstrukcijai medynų pagal miškotvarkos skaičiavimą būtų:

- minkštųjų lapuočių jaunuolynai (iki 15 metų), kuriuose tikslinės rūšys sudaro 25% ir mažiau.
- reti (0,3–0,4 skalsumo) pusamžiai medynai
- spygliuočių ir kietųjų lapuočių jaunuolynai (iki 20 metų), kuriuose yra nepakankamas kiekis tikslinių rūšių (<50% normatyvinio);
- stipriai pažeisti, sudarkyti medynai (0,5 ir didesnio skalsumo).

Pagal 2008 m. Nuostatus medynų pertvarkymas (rekonstrukcija) vykdytina:

1) minkštųjų lapuočių iki 20 metų jaunuolynai, augantys augavietėse, kuriose galima auginti vertingesnius medynus);

2) netinkamose augavietėse augantys spygliuočių ir kietųjų lapuočių jaunuolynai iki 30 metų;

3) 0,4 ir mažesnio skalsumo ar blogos sanitarinės būklės visų medžių rūšių jaunuolynai ir pusamžiai medynai, kuriuose žėlimą skatinančiomis priemonėmis negalima išauginti vertingos funkcinės paskirties miško.

Šiuose nuostatuose dar labiau neapibrėžti rekonstruotinų medynų parametrai. Pavyzdžiui, už augantį beržyną visuomet bus vertingesnis Ą, E, J, netinkamose augavietėse augančių spygliuočių ir kietųjų lapuočių praktiškai nėra. Pažeisti medynai tvarkomi plynais ar atrankiniais sanitariniais kirtimais. Tačiau iškirtus uosius, tolesnis retų medynų tvarkymas galimas tik rekonstrukcinėmis priemonėmis. Tad pagrindinis dėmesys skirtinas tik retiems jaunuolynams, pirmiausiai 0,3 skalsumo.

0,3-0,4 skalsumo jaunuolynų miškų urėdijoje yra 57,5 ha, o pusamžių medynų 68,1 ha, iš jų dalis medynų su perspektyviais žemutiniais ardais. Pagal medžių rūšis tarp retų jaunuolynų dominuoja juodalksnynai, tarp pusamžių medynų – ąžuolynai ir pušynai. Tokie medynai turi būti stebimi, kaip vyks įvairių medžių rūšių žėlimo procesas. Vykdyti paramos, priežiūros priemones, kertant taką, tvarkant atskiras biogrupes. Rekomenduojamas grupinis želdinimas. Taksatoriai atskiruose sklypuose numatė retų jaunuolynų sutankinimą (dalinis želdinimas). Tai daugiausia mažo skalsumo eglės želdiniai ar nedidelio skalsumo minkštųjų lapuočių jaunuolynai, kuriuose numatoma želdinti 1500-2000 vnt./ha E ar JE sodmenų. Daliniam želdinimui parinkti sklypai nurodyti miško atkūrimo žinialapiuose. Atskirus sklypus rekomenduojama parinkti ir girininkams.

Kaimo plėtros 2007-2013 m. programoje medynų gerinimas numatytas priemonės “Miškų ekonominės veiklos didinimas” pagal dvi veiklos sritis. Pirmoji apima mažos ekonominės vertės medynų ir krūmynų pertvarkymą bei jaunuolynų ugdymą, o antroji – miško kirtimo, apvaliosios medienos bei biokuro ruošos modernizavimą. Pagal pirmą veiklos sritį bus remiamas jaunuolynų ugdymas – ne senesnių kaip 20 metų medynų šviesinimo ir valymo kirtimai. Mažos ekonominės vertės medynų ir krūmynų pertvarkymas į vertingesnius norimos paskirties ir rūšinės sudėties miško želdinius ar žėlinius vykdomas iškertant menkaverčius medžius koridoriais, grupėmis ar ištisai, o vietoje jų sodinami kiti medžiai. Pagal abi veiklos sritis remiamos miškotvarkos projektų parengimo išlaidos.

Apskaičiuojant metinę miško atkūrimo apimtį (2.20. lentelė) priimta:

– neįskaitytas apie 2 metų būsimų plynų kirtaviečių plotas, kur miško želdinimas vyks antrame penkmetyje (167 ha) ir žėlimui paliktų kirtaviečių (39 ha).

– paliekami žėlimui sklypai N, L hidrotopų ir nusausintose pelkinėse augavietėse pažymėti ženklu **savaiminis žėlimas*** – per teisės aktuose nurodytą laiką neatžėlus tikslinėmis medžių rūšimis reikės želdinti.

Tai dalis Pc^n, Pd^n, Ud, Lc augaviečių. Iš žėlimui paliktų 122 ha, tokie sklypai užima 28 ha (23%).

MIŠKO ATKŪRIMO DARBŲ APIMTIS

2.20. lentelė

Miško atkūrimo plotai ir būdai	Bendras Plotas, ha	Metinė apimtis (ha)				Likutis 2-am penkme-čiui
		2015	2016	2017	2018	
1. Esami neapaugę mišku plotai, iš viso	**322**					
iš jų: želdinti	*200*	*120*	*80*			
paliekami žėlimui	*122*	*47*	*47*	*28*		
2.Būsimos penkmečio biržės, iš viso:	**550**					
želdinimas	*445*		*40*	*119*	*119*	
žėlimas	*105*			*19*	*47*	
Iš viso	**872**	**167**	**167**	**166**	**166**	**206**
Želdinimas	645	120	120	119	119	167
Žėlimas	227	47	47	47	47	39

Visos inventorizuotos 2012 sausio 1d. kirtavietės ir kitos skirtos atkūrimui žemės turi būti apželdintos iki 2015 metų. Kaip atsikurs paliktos žėlimui kirtavietės aiškės atliekant žėlinių inventorizacijas. Metinė atkūrimo apimtis pradedant 2015 metais turėtų būti apie 167 ha.

Per pirmą penkmetį miškų urėdijoje numatyta pasodinti 645 ha želdinių. Tai yra pirmojo penkmečio metinė želdinimo apimtis – 120 ha. Želdinimo likutis antram penkmečiui sudarys apie 167 ha.

Želdinti numatoma apie 74%, paliekama želti – apie 26% visų želdaviečių ir želviečių.

Antrai vykmečio pusei miško atkūrimo apimtis bus patikslinta suprojektavus biržes 2019 – 2023 metams. Želdomas plotas turėtų būti artimas pirmo penkmečio plotui, želdintinų ne miško žemių taip pat atsiras, todėl miško atkūrimo ir įveisimo darbų apimtis turėtų išlikti maždaug pastovi per visą projekto galiojimo laikotarpį.

Miško atkūrimo apimtis girininkijose pateikiama 2.21. lentelėje. Didžiausia želdinimo darbų apimtis numatyta Kalesnykų (47 ha) ir Dušnionių (34 ha) girininkijose (39% ir 28% nuo bendros želdinimo apimties). Mažiausiai želdoma Punios girininkijoje (11 ha per metus).

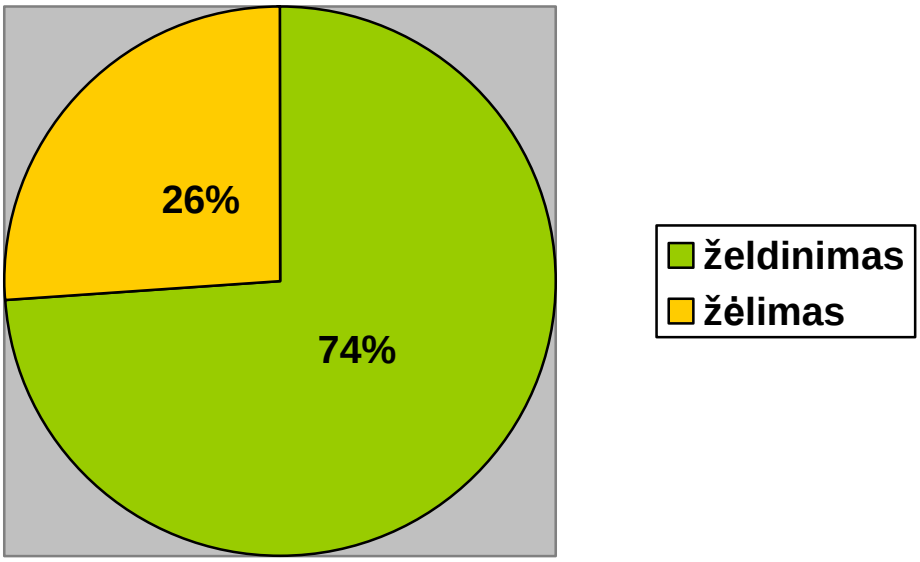

29 pav. Miško atkūrimo fondo žemėje suprojektuoti atkūrimo būdai ir želdintinos medžių rūšys (pirmam penkmečiui)

- **Projektuotos želdinti rūšys(plotas%):**
  - *Gryni spygliuočiai (P, E)* *31,2*
  - *Mišrūs spygliuočiai (PE,EP)* *19,0*
  - *Mišrūs eglės ir ąžuolo (EĄ)* *30,2*
  - *Mišrūs eglės ir juodalksnio (EJ)* *2,1*
  - *Mišrūs ąžuolo ir eglės (ĄE)* *17,1*
  - *Gryni juodalksnio (J,)* *0,4*

MIŠKO ATKŪRIMO DARBŲ APIMTIS (ha) PAGAL GIRININKIJAS

2.21. lentelė

Girininkija	Miško žėlimo ir želdinimo fondas (ha)			Miško želdinimas (ha)			Miško žėlimas (ha)			Metinė želdymo apimtis (ha)	Metinė Žėlimo apimtis	Iš viso	Likutis antram penkmečiui (ha)
	esamas neapaugęs mišku plotas	penkmečio biržės 2015-2018	Iš viso	esamų neapaugusių miškų plotų	penkmečio biržių 2015-2018	Iš viso	esamuose neapaugusiuose plotuose	penkmečio biržėse 2015-2018	iš viso				
Dušnionių	63	175	238	46	144	190	17	31	48	34	9	43	66
Dzirmiškių	38	64	102	29	54	83	9	10	19	16	4	20	24
Kalesnykų	159	205	364	92	153	245	67	51	118	47	25	72	77
Punios	46	44	90	21	35	56	25	9	34	11	2	13	16
Sudvajų	16	62	78	12	59	71	4	4	8	12	7	19	23
Iš viso	**322**	**550**	**872**	**200**	**445**	**645**	**122**	**105**	**227**	**120**	**47**	**167**	**206**

Lietuvos miškingumo didinimo programą yra įtraukta į Nacionalinės miškų ūkio sektoriaus plėtros programą, patvirtintą 2020 m.gegužės 23 d. nutarimu Nr. 560. Didinti šalies miškingumą – įveisti mišką nenaudojamoje ir žemės ūkiui netinkamoje žemėje. Taip pat finansiškai skatinti įveisti miškus privačioje ir valstybinėje žemėje. Lietuvos miškingumą numatoma padidinti 3% (iki 2020 m. –30000 ha). Pagrindiniu miškingumo optimizavimo tikslu laikoma kraštovaizdžio ekologizacija, žemės ūkio veiklos našumo ir efektyvumo didinimas bei bedarbystės kaime mažinimas. Miškingumo didinimas – tai valstybės ekologinės ir ekonominės politikos elementai. Gamtosauginiai – ekologiniai kriterijai tampa tolygūs ekonominiams.

Vykdant miško žemių plėtrą atsižvelgiama į gamtinį žemių našumą, esamą miškingumą ir jo didinimo potencialą, miškų apsauginę ir rekreacinę svarbą. Svarbiausiomis ekologinio stabilizavimo teritorijomis paprastai priskiriamos gamtinio karkaso elementai – geologinės takoskyros bei labiausiai išreikšti migraciniai koridoriai.

Pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007-2013 m. programą (KPP) numatyta dvi atskiros priemonės, skirtos naujų miškų įveisimui. Viena jų – "Žemės ūkio paskirties žemės apželdinimas miškų" iš esmės skirta naujų miškų įveisimui privačioje žemėje, kita "Ne žemės ūkio paskirties ir apleistos žemės ūkio paskirties žemės apželdinimas mišku" gali naudotis ir miškų urėdijos, siekiančios savo valdomą žemę apželdinti mišku. Be to pagal šią priemonę parama bus teikiama ir savaime tikslinėmis rūšimis apžėlusių plotų priežiūrai.

Ąžuolynų atkūrimas. Nuo 2006 m. vykdomas vadovaujantis „Ąžuolynų atkūrimo valstybiniuose miškuose programa" patvirtinta 2005 m. birželio 22 d. aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-316 (Žin.,2005, Nr.80-2910). Programa buvo parengta 16 metų laikotarpiui (2006 – 2021 m.) vadovaujantis Lietuvos miškų ūkio politikos ir jos įgyvendinimo strategijos nuostatomis, patvirtintos Aplinkos ministro 2002m. rugsėjo 17 d. įsakymu Nr. 484 (Žin.,2002,Nr.93-4029). Miškų atkūrimas ir įveisimas ekologiniu – genetiniu pagrindu, daugiau veisiant mišrių želdinių, ypač kietųjų lapuočių. Iki to laiko VĮ Alytaus miškų urėdija vadovavosi Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. birželio 22 d. įsakymu Nr, DI-316 Ąžuolynų atkūrimo valstybiniuose miškuose programa. Įsigaliojus Nacionalinio miškų ūkio sektoriaus plėtros 2012-2020 metų programai (Žin.,2012, Nr.61-3058) ir nustojus galioti ąžuolynų atkūrimo programai (nuo 2012 09 15), iki bus patvirtintas programos įgyvendinimo priemonių planas, Generalinė miškų urėdija 2013 m. kovo 26 d. patvirtino ąžuolynų ploto didinimo 2013-2014 m. užduotis visoms miškų urėdijoms. Pagal naujai patvirtintą plėtros programą numatoma Lietuvos ąžuolynų plotus padidinti nuo 2011m. 2% iki 2015 m. 2,2%, o 2020 m. 2,4% ąžuolynų ploto.

Paprastasis ąžuolas – Lietuvai būdinga ir viena vertingiausių vietinių miško medžių rūšių. Praeityje ąžuolynų Lietuvoje buvo daug daugiau. Pagal istorinius šaltinius XVI amžiuje mišrių su ąžuolais ir plačialapių miškų buvo 15–20 % visų miškų ploto. 2009 m. sausio 1 d. ąžuolynai užėmė 2% (40 734 ha) visų miškų ploto. Tuo tarpu daugiau kaip 20% Lietuvos miškų augaviečių yra tinkamos augti ąžuolynams.

Ąžuolynų atkūrimą kelis dešimtmečius stabdė daug nepalankių veiksnių: jų veisimas ypač sumažėjo dėl kanopinių žvėrių, ligų ir kenkėjų pažeidimų, nebuvo taikomos pakankamos želdinių apsaugos priemonės, neišnaudotos ąžuolo savaiminio žėlimo galimybės, medelynuose buvo auginamas nepakankamas ąžuolo sodmenų kiekis ir kt.

Vadovaujantis ąžuolynų augimo eigos ir lyginamojo produktyvumo analize, nustatyta, kad ąžuolynai geriausiai auga sausgirio (*Nd, Šd*), baltmiškio (*Nf, Lf*) ir žaliagirio (*Ld*) miško tipų augavietėse. Atsižvelgiant į esamą ąžuolynų išplitimą, ąžuolynų augimo eigos dėsningumus, jų fitocenotinį atsparumą, plotas, kuriame tikslinga auginti ąžuolynus valstybiniuose miškuose yra 66,7 tūkst.ha (Alytaus miškų urėdijoje geriausiai ąžuolynams tinkami auginti plotai sudaro 3982,3 ha).

Ąžuolynų atkūrimo apimtys valstybiniuose miškuose nustatytos, atsižvelgiant į miškų urėdijų geografinę padėtį bei ąžuolynams auginti tinkamų augaviečių išplitimą. Kasmetinė (vidutinė) ąžuolynų atkūrimo apimtis (ąžuolynus atkuriant kitų medžių rūšių kirtavietėse bei įveisiant arba suformuojant savaiminės kilmės ąžuolynus ugdymo kirtimų pagalba) nustatyta skaičiuojant, kad tikslinis ąžuolynų plotas, t.y. 4 % visų šalies miškų ploto, bus pasiektas per 100 metų, tuo pačiu

normalizuota ir jų amžiaus struktūra. Pagal programos įgyvendinimo 2008-2020 m. numatomi kasmet atkurti Alytaus miškų urėdijoje 37 ha, kai Ą yra vyraujanti rūšis (medyno sudėtyje turi būti ne mažiau kaip 30% ąžuolų) 12 ha, kai Ą nėra vyraujanti rūšis 15 ha ir 10 ha jaunuolynų ugdymo kirtimais numatomų suformuoti ąžuolynų plotas. Čia neįtrauktos būsimos Ą kirtavietės, kurias atkurti ąžuolynais būtina, vadovaujantis Miško atkūrimo ir įveisimo nuostatais.

Alytaus miškų urėdijoje 2012 m. buvo 1683,6 ha ąžuolynų. Pagrindiniais kirtimais ąžuolynų per 2015 – 2018 m. bus kertama kasmet po 6,2 ha ploto ir po 550 m^3 likvidinės medienos. Esamose ir būsimose kirtavietėse projektuojama sodinti ąžuolą kaip pagrindinę rūšį 110,1 ha arba 17,1% ploto, o mišrinti su kitomis medžių rūšimis (EĄ) – 194,3 ha arba 30,2% visų plotų. Su ąžuolo priemaiša sudėtyje yra 4083,5 ha medynų, iš jų 786,4 ha jaunuolynų iki 20 metų.627,8 ha plote yra 10-20% ąžuolo sudėtyje ir 158,6 ha – 21-40% ąžuolo sudėtyje. Tokiuose medynuose ugdymo ar kitokias kirtimais galimybės suformuoti mišrius ąžuolo medynus (43% plote projektuotas jaunuolynų ugdymas).

ŪKINIŲ PRIEMONIŲ SISTEMA ĄŽUOLYNŲ ATKŪRIMUI

2.22. lentelė

Medynų (krūmynų) charakteristika	Plotas, ha
1. Esamas ąžuolynų plotas, iš viso	1683,6
1.1. iš jų jaunuolynai iki 20 metų	190,6
2. Kitų medžių rūšių medynai su ąžuolo priemaiša, iš viso	4083,5
2.1. iš jų jaunuolynai (iki 20 m.) su ąžuolo priemaiša, iš viso	786,4
2.2. iš jų ąžuolų sudėtyje 10 – 20 %	627,8
21 – 40 %	158,6
3. Projektuojami ugdymo kirtimai medynuose su ąžuolų priemaiša, iš viso	992,2
3.1. iš jų jaunuolynuose iki 20 metų	427,1
4. Pagrindinių plynų kirtimų plotas ąžuolynuose per 5 metus	22,9
5. Esami neapaugę mišku plotai, kuriuose ąžuolas yra pagr.tikslinė rūšis (Nd,Nf,Lf,Ld)	103,4
6. Ąžuolynų atkūrimas želdant (per penkmetį), *kur ąžuolas yra pagrindinė rūšis/kur yra sudėtyje kitų medžių rūšių želdiniuose*	110,1/194,3
a. esamuose neapaugusiuose plotuose	74,2/38,4
b. suprojektuotose biržėse	35,9/155,9
7. Prognozuojamas ąžuolynų ploto padidėjimas vykmečio pabaigoje	

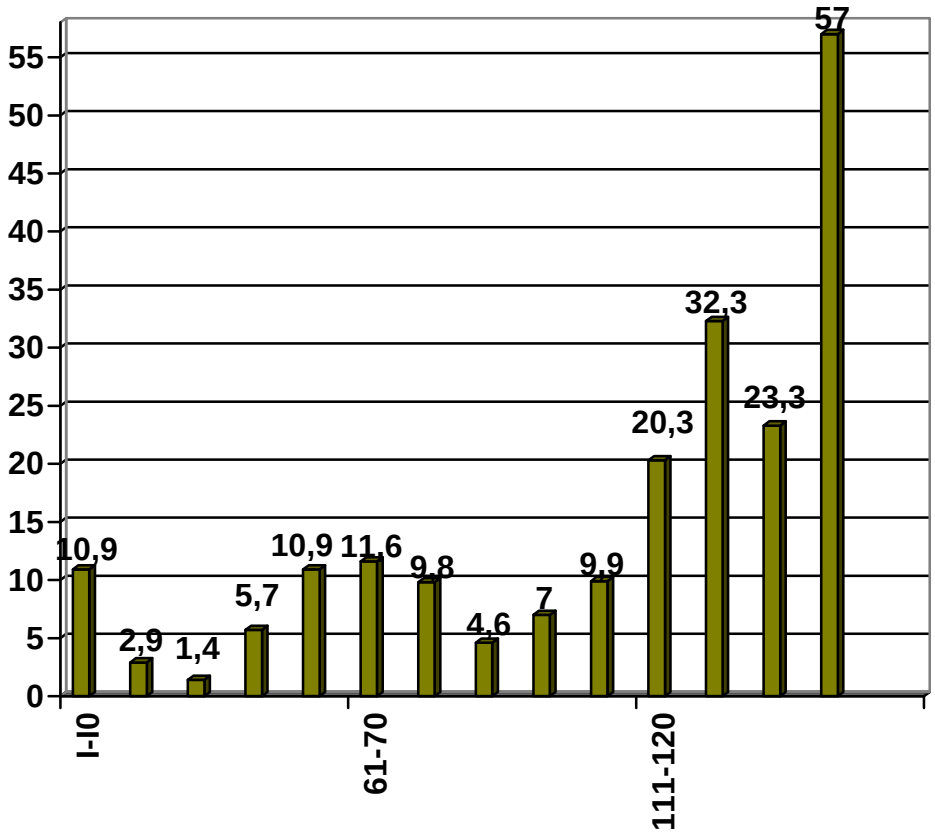

30 pav. Ąžuolynų plotas (%) pagal amžiaus klases .

Pamiškių juostų formavimas. Vienas miškų sertifikavimo laikinojo standarto reikalavimų yra stabilių pamiškių išlaikymas ar jų formavimas. Parama pamiškių formavimui numatyta ir Kaimo plėtros programoje pagal priemonę "Pelno nesiekiančios investicijos miškuose". Ši veikla turėtų didinti miško atsparumą neigiamam vėjo poveikiui ir sudaryti tinkamą gyvenamą aplinką augalams ir gyvūnams. Teisinių dokumentų reglamentuojančių šį procesą nėra. Tik naujose Miško kirtimų taisyklėse (2010) punkte 71 nurodyta – ugdomaisiais kirtimais formuojant pamiškes (iki 25 m pločio) jaunuolynus leidžiama išretinti iki 0,5 skalsumo, vyresnius medynus iki 0,5 skalsumo. Panaudosime kai kuriuos skelbtus šaltinius.

Palaukių atsparumo problemas nagrinėjo L.Deltuva disertaciniame darbe „Miško pakraščių ekologinių sąlygų ypatumai ir jų poveikis fitocenozių komponentams" (2000). Miškų teritorinio išsidėstymo ypatumai. Miškų ekologinis apsauginis poveikis atviroms erdvėms didžia dalimi priklauso nuo jų teritorinio erdvinio išsidėstymo. Vieni svarbiausių miškų erdvinio išsidėstymo rodiklių šiuo požiūriu yra masyvų dydis, atstumai tarp miško masyvų, miško pakraščių perimetras, miško masyvo forma. Nuo to priklauso kiek ne miško žemių patenka į miško palankaus ekologinio poveikio zoną. Miško pakraščių perimetro ilgis ir 1 ha miško tenkantis pamiškių ilgis yra labai svarbūs žalingų procesų kompensavimo ir biologinės įvairovės išsaugojimo požiūriu. Šie rodikliai didele dalimi priklauso nuo miško masyvų formos. Miškų teritorinį išsidėstymą apibūdinantys rodikliai. Rajono plotas ha, miškų plotas ha, vidutinis masyvo plotas ha, pamiškių perimetras km. vienam ha tenka pamiškių ilgis m, vidutinis pamiškės ilgis m, vidutinis atstumas tarp masyvų m. (*Lietuvos mastu 1 ha pamiškių 48 m, vid. pamiškių ilgis 4456 m, vid atstumas tarp masyvų 357 m.*). Miško pakraščio efektas medynų sudėčiai ir struktūrai. Tolstant nuo miško pakraščio mažėja pomiškio ir trako rūšių skaičius, mažėja eglių lajų projekcijų ištęstumas pamiškės kryptimi. Pamiškėje vyrauja plataus ekologinio diapazono žolių rūšys, būdingos ir miško ir lauko ekosistemoms. Miško pakraščio efektą lemiantys veiksniai: geomorfologiniai, landšaftiniai ir fitocenotiniai veiksniai. Svarbiausi fitocenotiniai veiksniai yra – miško pakraščių struktūra, medynų rūšinė sudėtis, ekspozicija. Miško pakraščio struktūra lemia medyno atsparumą vėjams, rūšių įvairovę. Pagal miško struktūrą pakraščiai skirstomi į neprapučiamus, kai pro medžių stiebus ir lajas

prasiskverbia iki 30% vėjo, ažūrinius 30-75 ir prapučiamus, kai pro stiebus prasiskverbia daugiau 75%, o lajas mažiau 30% vėjo. Miško pakraštys, gaudamas daugiau šviesos už tolesnį medyną, būna 17% tankesnis. B.Labanauskas dar 1973m. rašė – *Miško pakraštyje augantys medžiai yra labiau prisitaikę vėjo poveikiui, jų kamienai tvirtesni, geriau išvystyta šaknų sistema, lauko kryptimi ištęstos medžių lajos. Toliau nuo pakraščio augantis medynas tokiomis savybėmis nepasižymi. Jis stipriau pažeidžiamas persiritusios per pakraščio juostą vėjo bangos, ir kuo pakraščio juosta tankesnė, tuo pažeidimai gali būti didesni.*

R.Kupstaitis. Palaukių juostų išsaugojimas, formavimas ir ūkininkavimas jose (Mūsų girios 2007, Nr.8).

Kertant pamiškių biržes natūroje įvertinama esamų medynų būklė, jų atsparumas vėjams. Rėžiant palaukines biržes paliekamos apsaugos zonos ar palaukių juostos. Paliekamos ar formuojamos juostos pažymimos biržių brėžiniuose. Kertant išsaugojamos natūraliai susiformavusios tokios pamiškės. Paliktose juostose nekirsti trako, pomiškio, nevykdomi sanitariniai kirtimai, paliekami biologinės įvairovės medžiai. Palaukių juostos formuojamos ir vykdant ugdomuosius kirtimus, geriausiai pradedant nuo jaunuolyno ugdymo. Jose kertant neintensyviai ir paliekant taką, mišrus medynas užtikrintų tvarią ir įvairią apsauginę zoną, palaipsniui pereinančią į gretimus medynus. Neišlikus pamiškėms, atkuriant kirtavietes tokia juosta turėtų formuotis iš sodinamų medžių ir krūmų. Neatkurtose palaukinėse kirtavietėse ruošiant miško želdinimo ir žėlimo projektus girininkai turi suprojektuoti ir būsimas palaukių juostas.

J.Danusevičius. Kaip formuoti miško pakraščius (Mūsų girios, 2009 Nr. 3).

Miško pakraščiai – tai kraštovaizdžio ornamentika ir biologinės įvairovės šaltinis, teikiantis ne tik augmenijos, bet ir laukinės gyvūnijos gausą. Todėl įveisiant naujus miškus ar atkuriant iškirstus, miško pakraščiams formuoti reiktų skirti pakankamai dėmesio.

Esamus miško pakraščius prižiūrėti paprasčiau negu suformuoti naujus. Jie turi būti atsparūs klimatiniams bei antropogeniniams veiksmams. Esant būtinumui, palaipsniui keičiama netinkama medžių ir krūmų struktūra. Tam būtina įvertinti medžių biologines ir ekologines savybes. Eglės netinka miško pakraščiams formuoti. Pamiškėse labai pageidaujami miško vaismedžiai: miškinės kriaušės, obelys, trešnės, gudobelės, šunobelės, slyvos.

Natūraliam miško pakraščių formavimui didelės įtakos turi dirvožemis, pagal jį formuojasi ar formuojamos medžių kompozicijos. Lauko ir miško sandūroje būtina žolių zona, esanti prieš mišką (optimalus plotis 5 metrai). Ji apsaugo nuo žemės ūkio mechaninių pažeidimų, trąšų, herbicidų.

Sudarant miško želdymo projektus būtina sąlyga – tinkamai suprojektuoti pakraščių juostas iš tam tikslui tinkamų medžių ir krūmų rūšių. Didžiausią žalą miško pakraščiams padaro vėtros, todėl būtina įveisti atsparių medžių ir krūmų juostų. Daug šioje srityje yra pasidarbavęs B.Labanauskas (1973). Pačiuose pakraščiuose sodinami krūmai 5-10 m juosta su paskirais žemesnio aukščio medžiais. Toliau, 10-15 m juostoje sodinami tvariausi lapuočių medžiai, mišrinant su spygliuočiais ir krūmais.

Derlinguose dirvožemiuose tinka ąžuolai, uosiai, klevai, liepos, vinkšnos, beržai ir drebulės. Palydoviniais medžiais gali būti eglės, miškinės kriaušės, obelys, skroblai, ievos, lazdynai, trešnės, šermukšniai. Iš krūmų minėtini gudobelės, šaltalankiai, sausmedžiai, sedulos, šeivamedžiai, serbentai. Skurdžiuose dirvožemiuose asortimentas mažesnis.Iš medžių tinka pušys, maumedžiai, beržai, kalninės pušys, iš krūmų – kadagiai, sausmedžiai, lanksvūnės.

Rekomendacijos:

– pamiškių juosta formuojama 30 pločio rytinėje šalies dalyje ir 50 m vakarinėje dalyje;

– neardyti esamų natūralių miško pakraščių, įveisiant želdinius miško pakraščiuose, derinti su esama natūralia augmenija;

– planuojant įvairias trasas, išsaugoti esamas pamiškes;

– palikti kelių metrų pločio natūralią žolių ar krūmų juostą aplink mišką;

– miško pakraščiuose nestatyti rekreacinių įrenginių;

– nupirkta sėjamoji, tikslinga parengti nurodymus, rekomendacijas šiuo klausimu.

2.6. MIŠKO SĖKLININKYSTĖ

Sėklinės miško bazės plėtra Alytaus miškų urėdijoje turi būti vykdoma vadovaujantis Nacionaline miškų ūkio sektoriaus plėtros 2012-2020 metų programa, patvirtinta2012 n. gegužės 23 d. Nr.569, kuri yra parengta laikotarpiui (2012–2020 m.), vykdant Lietuvos miškų ūkio politiką ir jos įgyvendinimo strategiją ir Lietuvos miškingumo didinimo programą. Programos tikslas – sudaryti prielaidas valstybiniams miško medelynams modernizuoti bei nustatyti ir įgyvendinti priemones, kurios užtikrintų, kad būtų išauginamas pakankamas kiekis kokybiškų miško sodmenų valstybiniams ir privatiems miškams atkurti bei Lietuvos miškingumo didinimo programai įgyvendinti. Plėtoti miškų atkūrimą genetiniu ekologiniu pagrindu selekciškai vertinga ir kokybiška miško dauginamąja medžiaga, optimizuoti miško dauginamosios medžiegos auginimą, siekiant ilgalaikėje perspektyvoje aprūpinti rinką kokybiškais miško sodmenimis.

Alytaus miškų urėdijoje yra medelynas. Medelynas įkurtas 1927 metais. Šiuo metu medelynas užima 123 ha, produkuojantis plotas -16 ha. Medelyne 2004 m. įrengta moderni laistymo sistema apimanti visą medelyno plotą. Miško atkūrimui ir įveisimui auginama eglės, pušies, ąžuolo, juodalksnio, klevo, liepos, beržo, drebulės, maumedžio sodmenys ir bioįvairovei - vietinių krūmų ir medžių rūšių sodinukai. Miško sėklos ruošiamos sėklinėse plantacijose, genetiniuose ir sėkliniuose draustiniuose, sėkliniuose ir pirmo boniteto medynuose, sėkliniuose sklypuose. Kasmet iš medelyne išauginamų sodmenų apželdoma apie 100 ha miško kirtaviečių ir 20 ha žemės ūkiui netinkamų dirbamos žemės plotų. Miško sodmenų išauginama ir pardavimui.

2012 m. medelyne išauginta 3,35 mln vnt. sodmenų, iš jų E-50%, P- 24%, Ą – 12%, B – 8%, J - 4%, kitų 2%. Miškui sodinti tais metais sunaudota 745 t. vnt. 2012 metais sodmenų perteklius buvo realizuotas miško savininkams 645,8 tūkst. vnt. ir vietinėms organizacijoms 84,3 tūkst. vnt.

MEDELYNE AUGINAMŲ SODMENŲ ASORTIMENTAS
(tūkst. vnt)

2.23. lentelė

Medžių rūšys	Sodmenų likutis 2012 m. pabaigai (sėjinukai)		Sodmenų poreikis pagal miškotvarkos projektą (žr.2.25 lentelę)
	Iš viso	iš jų miškų urėdijos reikmėms	
Eglė	1679,7	351,5	391,5
Pušis	822,4	178,9	84
Maumedis	22,9	0	
Ąžuolas	398,6	158,8	70
Beržas	261,7	23,6	
Juodalksnis	136,2	17,6	4
Liepa	4,2	5,8	
Klevas	20,2	0	
Kitos	12,6	8,8	
Iš viso	**3358,6**	**745**	**549,5**

Sodmenims auginti kasmet paruošiamas atitinkamas sėklų kiekis (2.24. lentelė).

PARUOŠTA SĖKLŲ PER METUS
(kg)

2.24. lentelė

Medžių rūšys	2010	2011	2012
E	0	0	28,7
P	0	0	0
Ą	1500	4385	0
B	19,0	8,4	62,0
K	10,0	5,3	6,5
L	3,9	7,0	5,7
J	4,0	3,5	6,8
Kt.med. ir krūmų	15,1	13,1	15,4
Iš viso	**1552**	**4422,3**	**125,1**

Sodmenims išauginti sėklos renkamos miškų urėdijos sėkliniuose medynuose bei pirmos selekcinės grupės medynuose.

Pagal miškotvarkos projektą metinis sodmenų poreikis pateiktas 2.25. lentelėje. Per vykmetį, jei išliks patvirtintos miškų kirtimo apimtys ir nesikeis miško atkūrimo būdas, vidutiniškai miškui atkurti reiks kasmet apie 549,5 tūkst.vnt. sėjinukų ir sodinukų (daugiausiai eglės, pušies, ąžuolo, juodalksnio).

SODMENŲ POREIKIS
(įskaitant želdinių papildymą – 20%)

2.25. lentelė

Medžių rūšis	Metinis želdinamas plotas, ha	Sodinimo vietų skaičius 1 ha įskaitant papildymą		Reikalingas sodmenų skaičius, tūkst. vnt.
		sėjinukai	sodinukai	
Eglė	87		4500	391,5
Pušis	12	7000		84
Ąžuolas	20		3500	70
Juodalksnis	1	4000		4
Iš viso	**120**			**549,5**

Alytaus miškų urėdijos teritorijoje vyraujančios miško augavietės yra labiausiai tinkamos eglės ir pušies medynams. Tokios augavietės kaip Nb,Nc bei Nd, sudaro79% visų medynų ploto. Todėl Alytaus miškų urėdijos medelyne tikslinga būtų auginti didelius kiekius eglės ir pušies sodmenų, o įvairių lapuočių sodmenų kiekiai turėtų sudaryti apie 25 - 30% visų medelyne auginamų sodmenų.

Miško dauginamoji medžiaga, naudojama miškui atkurti ir įveisti, turi atitikti Miško dauginamosios medžiagos nuostatų reikalavimus (patvirtinti LR aplinkos ministro 2007m. lapkričio 30 d. įsakymu Nr.D1-651).

2.7. MIŠKO PRIEŠGAISRINĖ APSAUGA

Priešgaisrinę miško apsaugą reglamentavo Priešgaisrinės miško apsaugos taisyklės (LRV,1995). Jose pateikti bendri reikalavimai, priešgaisrinių juostų įrengimas, gaisrų gesinimo organizavimas, miškų urėdijų, naudotojų ir savininkų funkcijos. 2002m. kovo 4 d. priimtas LR

aplinkos ministro įsakymas Nr. 91 “Dėl valstybinės miškų priešgaisrinės apsaugos programos patvirtinimo”, šis įsakymas neteko galios priėmus Nacionalinę miškų ūkio sektoriaus plėtros 2012-2020 metų programą, kurios tikslas yra sukurti ir palaikyti bendrą valstybinę miško priešgaisrinių priemonių sistemą, užtikrinančią visų nuosavybės formų miškų priešgaisrinę apsaugą. Pagrindiniai programos uždaviniai yra numatyti ir įgyvendinti miško priešgaisrines priemones, kurios sumažintų miško gaisrų kilimo pavojų bei jų nuostolius, sukurti efektyviai veikiančią bendrą valstybinę miško gaisrų prieš gaisrinių priemonių sistemą.

Priešgaisrinio tvarkymo projektas rengiamas bendras visų nuosavybių formų miškams. Priešgaisrinio tvarkymo projekto dalys yra miškų suskirstymas gamtinio degumo klasėmis (2.26. lentelė), miškų priešgaisrinio tvarkymo žemėlapiai, operatyvinis gaisrų gesinimo planas. Operatyvinį gaisrų gesinimo planą rengia (esamą tikslina) miškų urėdija, naudodama ir miškotvarkos sudarytą medžiagą.

Visi miškai pagal gamtinį degumą suskirstyti į 3 klases (2.26. lentelė). Girininkijų aiškinamuose raštuose pateiktas miškų paskirstymas degumo klasėmis. Miškai gamtinio degumo klasėmis suskirstomi pagal normatyvą pateiktą miškų priešgaisrinės apsaugos taisyklėse. Degumo klasė nustatoma taksaciniams sklypams ir vidutinė klasė kvartalui.

MIŠKŲ DEGUMO KLASĖS
Visi miškai / Valstybinės reikšmės miškai

2.26. lentelė

Degamumo klasė	Plotų charakteristika	Galimo gaisro rūšis	Plotas, ha	Iš jų spygliuočių jaunuolynai (iki 40m.)	Degamumo klasės plotas, %
1 (aukšto degamumo miškai)	Spygliuočių jaunuolynai (iki 40 metų) Š, N, L hidrotopų ir visų trofotopų augavietėse. Pušynai ir eglynai Š, N, L hidrotopų ir a, b trofotopų augavietėse, tų pačių augaviečių kirtavietės ir visi medienos sandėliai	per visą gaisrams kilti palankų laikotarpį galimi žemutiniai ir viršutiniai gaisrai	9634,5 5436,2	4313,9 2766,3	32 36
2 (vidutinio degamumo miškai)	Spygliuočių jaunuolynai (iki 40 metų) U ir P hidrotopų ir visų trofotopų augavietėse, tų pačių augaviečių kirtavietės. Pušynai ir eglynai Š, N, L hidrotopų ir c, d, f trofotopų augavietėse. Lapuočių medynai Š, N hidrotopų ir a, b trofotopų augavietėse. Nusausintų augaviečių medynai. Sausintos pelkės a ir b trofotopų	ilgiau užsitęsus sausringam laikotarpiui, galimi žemutiniai, spygliuočių medynuose- ir viršutiniai gaisrai, nusausintų augaviečių medynuose - durpiniai požeminiai gaisrai	8095,5 4713,9	45,9 24,5	26 30
3 (žemo degamumo miškai)	Lapuočių medynai Š, N hidrotopų ir c, d, f trofotopų augavietėse. Lapuočių medynai L hidrotopo ir visų trofotopų augavietėse. Visų rūšių medynai U ir P hidrotopų augavietėse. Nusausintos pelkės c ir d trofotopų	stichinės nelaimės sąlygomis dėl užsitęsusios sausros galimi žemutiniai ir durpiniai požeminiai gaisrai	12840,3 5344,0		42 34
Iš viso			30570,3 15494,1	4359,8 2790,8	100 100
Vidutinė degamumo klasė					2,1 2,0

Miškų urėdijos veiklos teritorijoje pirmos degumo klasės miškų yra 32%. Valstybinės reikšmės miškuose pavojus kilti gaisrams truputį didesnis. Pirmos degumo klasės miškų čia yra 36 %, antros – 30 % ir trečios – 34%.

Valstybinės reikšmės miškuose vyrauja 2,0 degamumo klasių miškai. Kalesnykų ir Punios girininkijų miškai mažiausio degamumo (po 2,4). Tokį pasiskirstymą nulėmė esamas girininkijose pušynų ir spygliuočių jaunuolynų plotas

Miškų urėdijai parengtas priešgaisrinių priemonių žemėlapis (M 1:50000), panaudojant sklypinę duomenų bazę. Žemėlapyje sutartiniais ženklais pažymėta: gamtinio degumo klasės, detalus kelių tinklas, ežerų, upių, upelių, griovų, dirbtinų tvenkinių tinklas, privažiavimo vietos prie

vandens telkinių, girininkijų būstinės, priešgaisriniai statiniai ir įrenginiai, poilsiavietės, transporto stovėjimo aikštelės.

Dabartinė priešgaisrinės apsaugos sistema yra pakankamai gerai organizuota. Todėl kokių nors ypatingų priešgaisrinės apsaugos priemonių neprojektuojama. Siūlome palaikyti esamą sistemą.

1) Išsaugoti esamą priešgaisrinę infrastruktūrą (centralizuotą priešgaisrinę tarnybą su techninėmis priemonėmis). Esant finansinėms galimybėms materialinę bazę siūlome atnaujinti ją modernizuojant ir remontuojant.

2) Kasmet patikslinti ir paruošti operatyvinius gaisrų gesinimo planus. Šiuos planus derinti su rajonų civilinės saugos organizatoriais. Planai tvirtinami nustatyta tvarka ir užtikrina rajono organizacijų bei įmonių pagalbą gaisrų atvejais.

3) Mineralizuoti kasmet po 150 km priešgaisrinių linijų (kvartalinių, pakelių juostų, juostų apie poilsiavietes ir kt.). Iš šio kiekio apie 10% tenka privatiems ir rezervuotiems privatizavimui miško plotams.

4) Organizuoti visuomenės tarpe priešgaisrinės miškų apsaugos propagandą tam naudojant įvairias komunikacines bei leidybines priemones.

Priešgaisrinių barjerų ir mineralizuotų juostų yra užtektinai, nes mineralizuotos visos kvartalinės linijos sausose ir degiose augavietėse. Be to, mineralizuotas juostas atstoja ir keliai, kurių tinklas degiuose miškuose yra pakankamai tankus. Esamas mineralizuotas juostas kasmet reikia atnaujinti, kai kurias ir ne vieną kartą.

Per vykmetį kai kur reikės įrengti mineralizuotas juostas aplink želdinius, įveistus naujai iškirstose sausose biržėse, taip pat ne miško žemėje. Kur konkrečiai įrengti tokias mineralizuotas juostas, turės numatyti miškų urėdijos darbuotojai. Ir toliau bei dar intensyviau turėtų būti vykdomas profilaktinis aiškinamasis darbas priešgaisrine tema tarp gyventojų ir miško lankytojų. Iš bene svarbiausias darbas – tai gerai organizuotas ir rūpestingai vykdomas budėjimas gaisrams kilti pavojingu laikotarpiu.

2006 m. birželio 15 d. priimtas “Europos bendrijų komisijos komunikatas Tarybai ir Europos Parlamentui dėl miškams skirto ES veiksmų plano ”, kurio yra IX pagrindinis veiksmas – “Stiprinti ES miškų apsaugą”. Jame konstatuojama, kad miškų gaisrai, biotiniai veiksniai ir atmosferos tarša turi apčiuopiamos reikšmės ES miškų ekologinei būklei ir produktyvumui. Kadangi vienas iš pagrindinių miško politikos prioritetų yra miško apsauga nuo biotinių ir abiotinių veiksnių, labai svarbu turėti informaciją apie ES miškų būklę. Numatyta, kad komisija toliau kurs Europos miškų gaisrų informacijos sistemą, atliks tyrimą, kuriame bus išnagrinėta, kokie veiksniai (įskaitant miškų gaisrus) turi daugiausia įtakos Europos miškų būklės raidai, rems miškų gaisrų prevencijos priemones.

Alytaus miškų urėdija 2010 metais jau pilnai yra įdiegusi naują automatinę antžeminę miško gaisrų stebėjimo sistemą *Fire Watch*. Iš viso įrengtos dvi stebėjimo kameros. Tokią sistemą buvo numatyta parengti Lietuvos miškų ūkio ir jos įgyvendinimo strategijos veiksmų ir priemonių plane 2007-2010 metams. Pagal techninį projektą miško gaisrų stebėjimo sistemų detektoriai yra įmontuoti Omnitel GSM operatorių bokštuose, kurie ženkliai aukštesni už turimus stebėjimo bokštus, be to jie turi elektros tiekimą, apsaugos sistemas. Sistemai įsigyti ir įdiegti pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007-2013 m. programos priemonę „Miškininkystės potencialo atkūrimas ir prevencinių priemonių įdiegimas“ numatytas dalinis finansavimas (pagal priemonės veiklos sritį – bendrosios valstybinės miško priešgaisrinės apsaugos sistemos gerinimas). Alytaus miškų urėdijoje nauja priešgaisrinė sistema veikia pilnumoje. Miškų urėdijos teritorijoje yra 2 priešgaisriniai bokštai šiuo metu nenaudojami.

2.8. MIŠKO SANITARINĖ APSAUGA

Miško sanitarinę apsaugą reglamentuoja Miško sanitarinės apsaugos taisyklės (2007-04-Nr.D1-204), Aplinkos ministro patvirtinta Valstybinė miškų sanitarinės apsaugos programa (2002-

02-25 Nr.74). Miško sanitarinės apsaugos taisyklės nustato miško sanitarinės apsaugos nuo kenksmingų biotinių, abiotinių ir antropogeninių veiksnių pagrindinius reikalavimus. Valstybinės miškų sanitarinės apsaugos programos tikslas – užtikrinti gerą sanitarinę Lietuvos miškų būklę, tvarų miško ekosistemos funkcionavimą visų nuosavybės formų miškuose.

Sanitarinei būklei pagerinti miškuose naudotinos įvairios profilaktinės priemonės. Plyno kirtimo biržėse paliekamos smulkių šakelių krūvelės parazitiniams vabzdžiams daugintis, sodinamos ornitochorinių ir nektaringų krūmų grupės, išsaugomi uoksiniai medžiai, skruzdėlynai, iškeliami inkilai miško paukščiams. Alytaus miškų urėdijoje galima planuoti užšlamštinto miško valymą. Taip pat paruoštos medienos apsaugą nuo kenkėjų, cheminėmis priemonėmis, per metus apie 1000 m^3.

PRELIMINARINĖ METINĖ MIŠKO SANITARINIŲ APSAUGOS PRIEMONIŲ APIMTIS 2013 - 2022 METAMS:

2.27. lentelė

Biologinės apsaugos priemonės	
iškabinti inkilų, vnt	100
Išvalyti, suremontuoti inkilų, vnt	60
Aptverti skruzdėlynų, vnt	10
Vartota biopreparatų, ha Foray	
Pasodinti nektarinių krūmų, ha plote	2-3
Pasodinta ornitochorinių krūmų, ha	
Atrinkti ir paženklinti uoksinių medžių,vnt	130
2. Fizinės, mechaninės priemonės	
Išdėstyti jaukų, iškasti duobelių (pušin. striaubliukas, grambuoliai.), ha	20
Išdėstyti dispenserių, vnt	70
Aptepti želdinių repelentais, ha	150
Išdėstyti vabzdžiagaudžių medžių, vnt.	330
Pašalinti iš miško apniktų medžių, ktm	350
Aptepti pušies kelmus (šakninė pintis) ha	35

Cheminės apsaugos priemonės: Taikyti pagal būtinumą – minkštųjų lapuočių atžalų naikinimas, pagamintos medienos apsauga, cheminė apsauga nuo striaubliuko, fungicidų naudojimas prieš grybines ligas medelyne. Per trijų metų laikotarpį buvo naudojama cheminių preparatų vidutiniškai po 103 ha ploto per metus. Panašios apimtys turėtų išlikti ir ateityje.

Miško ūkio subjektai turi skatinti aplinkai palankių necheminių kovos su kenkėjais priemonių sukūrimą ir taikymą bei siekti, kad būtų vengiama cheminių pesticidų naudojimo. Turi būti uždrausti Pasaulio sveikatos organizacijos 1A ir 1B tipo bei chloruoti hidrokarbonatų pesticidai; pesticidai, kurie nuodingi ir išlieka biologiškai aktyvūs bei kaupiasi maisto grandinėje; taip pat kiti pesticidai, kurie yra uždrausti tarptautinių organizacijų.

Feromoninių gaudyklių išdėstymo tvarka ir vabzdžiagaudžių medžių paruošimo, išdėstymo, išvežimo tvarka nurodyta miško sanitarinės apsaugos taisyklėse.

Visos taikomos profilaktinės ir kovos su ligomis bei kenkėjais priemonės miškų sveikatingumui gerinti miškų urėdijoje neturėtų mažėti ir ateityje. Sunku prognozuoti miškų sanitarinę būklę ateinančiame vykmetyje. Jai pablogėjus ar kilus kenkėjų invazijai, neatidėliotinai būtina imtis visų reikiamų priemonių kenkėjams sunaikinti ir miškų sveikatingumui pagerinti. Jei miškų sanitarinė būklė išliks stabili, svarbiausias darbas – laiku ir kokybiškai atlikti sanitarinius kirtimus.

2.9. MIŠKO SAUSINAMASIS TINKLAS

Pagal medynų inventorizacijos ir augaviečių aprašymo duomenis nustatytas nenusausintas hidromelioracinis fondas (NHF) pagal girininkijas ir visoje miškų urėdijos miškų teritorijoje. Jis užima 420,5 ha šlapių ir užmirkusių žemių ploto valstybinės reikšmės miškuose (neįskaityta netikslingi sausinti plotai, kaip Pa, Ub augavietės (68,6ha). Tačiau sausinti tikslingas tik IV grupėje augančių medynų NHF, kuris užima 238,7 ha arba 57% viso NHF (2.28. lentelė).

NENUSAUSINTAS HIDROMELIORACINIS FONDAS (NHF)

2.28. lentelė

Girininkija	Bendras NHF	Tikslingas sausinti IV m. grupėje	Medynai					Plynu-mos	Pelkės
			P	E	B	J	Iš viso		
Dušnionių	112,1	69,4	37,2	4,8	10,0	4,5	56,5	8,3	4,6
Dzirmiškių	39,2	15,0	2,3		2,5	1,0	5,8	3,5	5,7
Kalesnykų	224,0	127,1	28,5	1,1	14,7	18,6	62,9	41,7	22,5
Punios	22,4	4,4						4,4	
Sudvajų	22,8	22,8			1,3		1,3	2,6	18,9
Iš viso:	**420,5**	**238,7**	**68,0**	**5,9**	**28,5**	**24,1**	**126,5**		

Tikslingą sausinti nenusausintą hidromelioracinį fondą (NHF) sudaro IV grupės miškuose esantys užmirkę ir pelkiniai sklypai (ne mažesnio kaip 1 ha dydžio), kurių apsaugos negarantuoja "Rekomendacijos dėl biologinės įvairovės išsaugojimo, vykdant ūkinę veiklą miške" (LMI, 2000) ir kuriuose auga ne aukštesnio kaip III boniteto medynai, taip pat įvairių bonitetų atžalinės kilmės brandūs (daugiau kaip 60 metu) juodalksnynai, kuriuose be nusausinimo negalima užtikrinti tolygaus sėklinio atžėlimo. Taip pat, prie NHF priskiriami ir L, U ir P hidrotopų kirtavietės bei dėl drėgmės pertekliaus blogai augantys jaunuolynai bei pelkių sklypai. Nenusausintas hidromelioracinio fondo IV miškų grupėje sklypų sąrašai sudaryti pagal girininkijas ir pateikti jų aiškinamuosiuose raštuose. Daugiausiai tikslingų sausinti plotų yra Kalesnykų ir Dušnionių girininkijose. Rekomenduojama sausinti NHF sklypus taikant vietinę melioraciją – gilus vagojimas, tankesnis seklių griovelių tinklas, talveginiai grioviai. Pirmoje eilėje sausinti kirtavietes, bei I ir II nusausinimo efektyvumo grupės medynus gerose nusausinimo sąlygose. Atviros aukštapelkės (Pa) nesausinamos, o nusausintas tikslinga renatūralizuoti. Gali būti sausinamos tik tarpinio tipo (Pb) pelkės bei žemapelkės (Pc, Pd), jei jose nėra saugotinų biologinės įvairovės elementų.

Nusausinimo eiliškumas priklauso nuo medynų augimo sąlygų pagerėjimo (išreiškiamo bonitetu, prieaugiu): nusausinimas labai efektyvus (I eiliškumas) medynų augančių Pb, Pc, Pd augavietėse, efektyvus – Ub, Uc augavietėse, mažai efektyvus (III) arba neefektyvus (IV) – Ud, Uf, Pa augavietėse.

Griovių remonto ir rekonstrukcijos apimtis nustatoma tik po nusausinimo efektyvumo analizės bei nusausintų sklypų bioįvairovės atžvilgiu įvertinimo. Grioviai, kurie pagal Lietuvos miškų instituto paruoštas rekomendacijas(2000 m.), priskiriami prie renatūralizuotinų hidrografinio tinklo elementų ir jų remontas nepriklausomai nuo jų būklės nevykdomas.

Visi grioviai sausinimo sistemoje skirstomi į rangus: magistraliniai nuleidžiamieji (1 rangas), su baseinu magistraliniai grioviai (2), rinktuvai (3) ir sausinamieji grioviai (4). Renatūralizuoti rekomenduojami tik 4 rango t.y. sausinamieji grioviai, einantys per medynus. Tai daugiausia iki 5 m pločio grioviai. Jie sudaro apie 70 km t.y. 79% visų griovių. Pagrindinė sausinamųjų griovių funkcija buvo pagerinti medynų augimą. Sprendžiant jų nepriežiūros klausimą reikia įsitikinti ar tai nepakenks tolesniam medynų augimui. Tuo tarpu visi kiti grioviai turi veikti normaliai. Drėgmės perteklius nepageidaujamas reiškinys, ypač didelę žalą daro antrinis užpelkėjimas. Sutrikus sausinimo sistemos funkcionavimui, pirmiausia džiūsta storiausi medžiai, turintys giliausią šaknų

sistemą. Šlaitų apaugimas medžiais ir krūmais nėra neigiamas reiškinys, kaip buvo manoma anksčiau. Turi būti šalinami tik medžiai ir krūmai augantys griovio dugne (sulaiko atitekančias žoles, lapus, šakas, šiukšles). Ypač palanku kai griovių šlaitai apaugę lazdynais, tačiau tokių griovių nedaug.

Ateinančiame vykmetyje sausinimo darbai miškų urėdijos miškuose nenumatomi. Tas ir neaktualu, nes užmirkę ir pelkiniai miškų sklypai išsidėstę nedideliais ploteliais visoje teritorijoje arba didesni jų plotai yra saugomose teritorijose. Šiame vykmetyje bus reikalinga atlikti esamų griovių priežiūrą maždaug po 70 km kasmet. Iki 2012 m. melioracinių sistemų priežiūra ir remontas buvo vykdomi 10,9 km arba po 1,1 km kasmet. Esant reikalui bus vykdoma mažoji melioracija.

2.10. MIŠKO KELIŲ TINKLAS, JŲ TIESIMO, REKONSTRAVIMO, REMONTO APIMTYS

Miško kelių tiesimas. Miško keliai tiesiami miško sanitarinei bei priešgaisrinei apsaugai užtikrinti, paruoštai medienai išgabenti. Šie keliai svarbūs atokiausių kaimų bei vienkiemių gyventojams, privačių miškų savininkams, miško lankytojams, poilsiautojams. 2003–2012 m. miškų urėdijos valstybinės reikšmės miškuose nutiesta (rekonstruota) 4,3 km kelių (kasmet vidutiniškai po 0,43 km). Visi keliai nutiesti (rekonstruoti) kelių priežiūros ir plėtros programos lėšomis gaunamomis iš kelių direkcijos. Kelių tiesimui (rekonstravimui) sunaudota 992,8 tūkst. litų. Vienam km išleista 230,9 tūkst. Lt.

Be to, miškų urėdijos lėšomis vykdoma kelių priežiūros ir remonto darbai – vidutiniškai kasmet po 172,1 km, išleidžiant po 115,3 tūkst. litų (1 km – 670 Lt.). Kelių remontui Alytaus miškų urėdija naudoja savas lėšas.

Miškų urėdija planuoja tiesti naujų kelių. Ateityje, Alytaus miškų urėdijai reiktų plėsti kelių tinklą. Tokius projektus būtinai derinant su savivaldybių ekonomine ir socialine plėtra. O kol kas ir toliau bus remontuojami ir prižiūrimi esami keliai, daromi laikini privažiavimai prie kertamų biržių. Darbams vykdyti planuojama gauti lėšų iš ES fondų ir kelių direkcijos. Ateityje Alytaus miškų urėdija planuoja per metus kelių remontui panaudoti 250 tūkst. lt. Kelių statybai iki 120 tūkst. lt per metus.

Pralaidų remonto naujų įrengimo, esamų ir naujai tiesiamų kelių sankasų sausinimui reikalingų griovių įrengimo darbų apimtys ir vietos paaiškės tik atliekant techninį projektą.

2.11. NAUDINGŲJŲ IŠTEKLIŲ MAŽIEJI KARJERAI, JŲ PRIEŽIŪRA, EKSPLOATAVIMAS IR REKULTIVAVIMAS

Alytaus miškų urėdijos valdomų valstybinės reikšmės miškuose mažųjų karjerų nėra.

2.12. KITŲ ŪKINIŲ PRIEMONIŲ POREIKIS IR PROJEKTAVIMAS

Kitos priemonės. Tai gali būti miškų urėdijoje dar likusių žemės ūkio naudmenų efektyvesnis panaudojimas ir priemonės jų kokybei pagerinti, rekomendacijos įvairių trasų ruožus paversti nemedieninių miško išteklių gausinimui – naujametinių eglučių, vaistinių bei techninių augalų auginimui, ar įrengti pašarinius laukelius; valstybinės reikšmės miškų aplinkinių ribų priežiūra (valymas, prakirtimas, riboženklių atstatymas), kvartalinių stulpų ar lentelių atnaujinimas.

Miškų urėdijos miškų teritorijoje yra virš 31 ha elektros linijų ir energetikos trasų. Trasos eglučių, vaistinių ar techninių augalų plantacijoms įrengti nėra tinkamos. Rekomenduotina ateityje dalyje trasų pasodinti įvairių miško vaisinių ar ornitochorinių krūmų grupes, kaip papildomą maisto šaltinį paukščiams ir žvėrims. Pastaroji priemonė skatinama ir pagal Kaimo plėtros programą “Pelno nesiekiančios investicijos miškuose”. Prie ornitochorinių medžių ir krūmų priskiriama:

amalai, erškėčiai, gudobelės, ievos, kadagiai, kriaušės, kukmedžiai, lazdynai, obelys, putinai, raugerškiai, sausmedžiai, sedulos, serbentai, slyvos, šaltekšniai, šermukšniai, šunobelės, žalčialunkiai.

Per artimiausius metus būtina patikrinti, o jeigu reikia ir prakirsti, miškų urėdijos valdomų miškų ribines linijas iki 2 m pločio su kitais naudotojais, kai kur, ypač per pelkėtas vietas ribų praktiškai nėra Dalį kvartalinių, aplinkinių linijų reikia naujai išvalyti. Kvartalinių stulpų ar lentelių stovis patenkinamas, dalį keisti naujais. Prie valstybinės reikšmės miškų ribų reikia pastatyti informacinius ženklus. Dalis minėtų darbų atliekami vykdant kadastrinius valstybinių miškų matavimus.

Kitos paskirties miško žemės. Miškotvarkos metu inventorizuota 40 pašariniai laukeliai 22,1 ha, 137 miško laukymės (111,2 ha), 35 medienos sandėlių (7,5 ha), patarųjų faktiškai yra daugiau, išskirti kaip intarpai. Jų charakteristika pateikta kitų naudojamų žemės naudmenų žinialapiuose pagal girininkijas.

2.13. MEDŽIOKLĖTVARKOS SPRENDINIAI

Leistina kanopinių žvėrių gausa paskaičiuota atsižvelgiant į medžioklės plotų pasiskirstymą pagal medynų mišrumą ir vadovaujantis didžiausio leistino elninių žvėrių tankio miškuose orientacinėmis normomis, kurios patvirtintos Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. kovo 21 d. įsakymu Nr.D1–162 Alytaus miškų urėdijoje leistina talpa 336 sąlyginiai elniai (2.29. lentelė).

LEISTINAS BRIEDŽIŲ, TAURIŲJŲ ELNIŲ, DANIELIŲ, STIRNŲ IR ŠERNŲ SKAIČIUS MIŠKŲ URĖDIJOS VALDOMUOSE MIŠKUOSE

2.29. lentelė

Girininkija	Sąlyginiais elniais	Leistinas žvėrių skaičius				
		briedžių	elnių	stirnų	danielių	šernų*
Dušnionių	87	3	44	68	34	94
Dzirmiškių	68	2	34	56	28	71
Kalesnykų	80	3	39	64	32	88
Punios	65	2	33	52	26	71
Sudvajų	36	1	19	28	14	45
Iš viso	336	11	169	268	134	369

* rekomenduojama šernų gausa, paskaičiuota atsižvelgiant į medynų mišrumą 1000 ha miško. Lapuočių ir mišrūs lapuočių su spygliuočiais miškuose rekomenduojama 18 vnt., mišriuose spygliuočių medynuose su lapuočiais 13 vnt., mišriuose spygliuočių medynuose su nežymia lapuočių priemaiša 10 vnt. ir grynuose pušynuose 5 vnt..

Alytaus miškų urėdijoje vyrauja lapuočiai ir mišrūs lapuočiai su spygliuočiais miškai, jie sudaro apie 39 % bendro miškų urėdijos miškų ploto. Atsižvelgiant į elninių žvėrių gyvenamosios teritorijos rajonavimo principus, tikslinė elninių žvėrių rūšis yra taurusis elnias, antraeilės stirna ir danielius, o nepageidaujama briedis. Rajonavimo teritorijose, kur pagrindinė elninių žvėrių rūšis yra taurusis elnias, briedis gali sudaryti ne daugiau 10 % tauriųjų elnių populiacijos gausos (taikant koeficientą 1 briedis = 3 tauriesiems elniams). Stirnų ir danielių populiaciją, tauriųjų elnių rajonavimo teritorijose gali sudaryti po 20 % tauriųjų elnių populiacijos gausos (taikant koeficientą 1 taurusis elnias = 2 danieliams arba 4 stirnoms.

2.29. lentelėje pateikta leistina kanopinių žvėrių gausa, prie kurios miškų ir žemės ūkio sektoriuje bus daroma minimali žala.

2013 metų preliminarios apskaitos duomenimis Alytaus miškų urėdijos teritorijoje gyveno 62 briedžiai, 336 taurieji elniai, 103 danieliai, 2043 stirnos ir 876 šernai. Elninių žvėrių populiacijos prilygsta 1115 sąlyginiams elniams, tai 3,3 karto didesnė už leistiną gausą. Tai lemia didelį eglynų

ir pušynų pažeidimo mastą, nulaupyta ir nukandžiota ūglių 285,4 ha. Stirnų ir šernų populiacijos gausa miškų ūkiui daro minimalią žalą, nebent koncentruotose teritorijose.

Norint nustatyti tikslų elninių žvėrių populiacijų dydį, medžioklės plotų vienetų naudotojai ir miškų urėdijos atstovai privalo atlikti elninių žvėrių apskaitas, kurias vykdyti ne rečiau, kaip kas du metus. Iš gautų apskaitos rezultatų planuoti ateinančio sezono elninių žvėrių sumedžiojimo intensyvumą. Esant elninių žvėrių populiacijos gausai prie leistino žvėrių skaičiaus (2.30. lentelė), medžioti prieaugio ribose: briedžius iki 25 %, tauriuosius elnius ir danielius iki 20 %, stirnas iki 25 %. Atsižvelgiant į preliminarios apskaitos duomenis, kurios nėra tikslios, briedžių ir tauriųjų elnių populiacijas šiuo metu medžioti apie 30 % intensyvumu.

PERSPEKTYVIOS IR NEPERSPEKTYVIOS BEBRAVIETĖS

2.30. lentelė

Girininkija	Bebravietės			
	perspektyvios		neperspektyvios	
	bebraviečių skaičius	bebrų skaičius	bebraviečių skaičius	bebrų skaičius
Dušnionių	3	17	15	72
Dzirmiškių			2	9
Kalesnykų	1	8	38	151
Punios				
Sudvajų				
Iš viso	**4**	**25**	**55**	**232**

2.30. lentelėje pateiktas perspektyvių ir neperspektyvių bebraviečių sąrašas pagal girininkijas. 4 bebravietės, kuriose gyvena 25 bebrai yra perspektyvios – toleruotinos. Jose bebrai žymios žalos nedaro ir bebrus reikėtų gaudyti prieauglio ribose (20–25 proc.) 55 bebravietės, kuriose gyvena 232 bebrai, reikėtų panaikinti išgaudant bebrus.

TAURIŲJŲ ELNIŲ RUJOS VIETOS IR JŲ SKAIČIUS

Tauriųjų elnių rujos vietose nuo rugsėjo 1 d. iki spalio mėn. 15 d. pageidautina riboti miško ruošos darbus. Miškų urėdijos teritorijoje nustatytos 12 tauriųjų elnių rujos vietos, kuriose rujoja apie 28 taurieji elniai.

Stirnos, taurieji elniai, danieliai ir šernai sunkiai pergyvena gilias užsitęsusias žiemas, todėl papildomam šėrimui būtina paruošti minimalias pašarų atsargas: stirnai 42 kg, elniui 210 kg, danieliui 100 kg ir šernui 90 kg.

2.31. lentelėje paskaičiuotas minimalus papildomų pašarų kiekis vienam žiemos mėnesiui, esant leistinai žvėrių gausai. Žvėrys šeriami grubiais, sultingais ir koncentruotais pašarais. Grubieji pašarai – silosas, šluotelės, šakos. Sultingieji – šakniavaisiai, daržovių ir vaisų perdirbimo atliekos, silosas. Koncentruotieji – įvairūs grūdai, jų atliekos, kombinuotieji pašarai. Grubių ir sultingų pašarų santykis turi būti ne mažesnis kaip 1:3. Esant užsitęsusiai žiemai stirnų ir elnių pašarams būtina naudoti miško kirtimo atliekas ir didinti papildomą šėrimą.

MINIMALUS KASMETINIŲ PAPILDOMŲ PAŠARŲ KIEKIS ESANT LEISTINAM ŽVĖRIŲ TANKIUI

2.31. lentelė

Girininkija	Pašarai, t				Iš viso, t
	stirnoms	elniams	danieliams	šernams	
Dušnionių	2,9	9,2	3,4	8,5	24,0
Dzirmiškių	1,4	7,1	2,8	6,4	17,7
Kalesnykų	1,6	8,2	3,2	7,9	20,9
Punios	1,4	6,9	2,6	6,4	17,3
Sudvajų	0,8	4,0	1,4	4,1	10,3
Iš viso	8,1	35,4	13,4	33,3	90,2

2.32. lentelėje surašyti esami (E) ir rekomenduojami (R) biotechniniai įrenginiai girininkijose. Blogos būklės biotechninius įrenginius reikia remontuoti.

Medžioklės plotų naudotojai organizuoja veiklą pagal leidime naudoti medžiojamųjų gyvūnų išteklius nurodytas sąlygas. Vykdyti biotechnines priemones, statyti ir eksploatuoti medžioklės įrenginius, įrengti aptvarus medžiotojai gali tik susitarę su miškų urėdijų administracija ar privačių žemės valdų savininkais.

ESAMI (E) IR REKOMENDUOJAMI (R) BIOTECHNINIAI ĮRENGINIAI IR PAŠARINIAI LAUKELIAI

2.32. lentelė

Girininkija	Biotechniniai įrenginiai, vnt.										Rekomenduojami pašariniai laukeliai, ha
	ėdžios		šėryklos šernams		stacion. bokšteliai		žvėrienos apdorojimo aikštelės		laižyklos		
	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	
Dušnionių	3	21	15	14	17	35		7		42	7,1
Dzirmiškių		20	2	13	19	33	1	7	1	39	6,6
Kalesnykų		18	1	12		30	2	6	3	36	6,0
Punios		15		10		26		5		31	5,2
Sudvajų		17		11		29		6		34	5,7
Iš viso	**3**	**91**	**18**	**60**	**36**	**153**	**3**	**31**	**4**	**182**	**30,6**

Biotechniniai įrenginiai reikalingi siekiant minimizuoti daromą žalą miškų ir žemės ūkiams, pagerinti ir praturtinti mitybinę bazę, vykdyti selekcinę medžioklę ir reguliuoti žvėrių populiacijų gausą. Rekomenduojamų biotechninių įrenginių skaičius skaičiuojamas 1000 ha miško: ėdžios 3 vnt., šernų šėrykla 2 vnt., stacionariniai bokšteliai 5 vnt., žvėrienos apdorojimo aikštelės 1 vnt., laižyklos 6 vnt. Pašarinių laukelių plotas esant galimybėms 1000 ha miško turi sudaryti apie 1 ha.

Miško apsauga. Miško apsaugai projektuojama kasmet apsaugoti želdinius ir žėlinius nuo elninių žvėrių pakenkimo apie 165 ha plote juos ištepant repelentais, apie 85 ha plastikiniais gaubtais.

Želdinių ir žėlinių apsaugos nuo elninių žvėrių pakenkimo apimtys girininkijose per paskutinius dvejus metus pateiktos 2.33. lentelėje.

ŽELDINIŲ IR ŽĖLINIŲ APSAUGA NUO ELNINIŲ ŽVĖRIŲ PAKENKIMO

2.33. lentelė

Girininkija	Kasmet saugomas plotas nuo žvėrių (ha)					
	repelentais		plastikiniais gaubtais		tvora	
	2012	2013	2012	2013	2012	2013
Dušnionių	66,7	30,9		16,1		
Dzirmiškių	30,7	23,9	14,3	16,6	1,7	
Kalesnykų	50,0	30,0	5,0	65,2	39,23	34,6
Punios	33,0	5,1	1,9	30,6	81,3 remontas	23 remontas
Sudvajų	35,3	25,8	7,1	19,2		
Iš viso	**215,7**	**115,7**	**28,3**	**147,7**		

2.14. BIOLOGINĖS ĮVAIROVĖS APSAUGA

1992 m. Rio de Žaneire priimta Biologinės įvairovės konvencija, kurią ratifikavo ir Lietuva. Šalies įsipareigojimai pagal šią konvenciją turi įtakos teritorinio planavimo, ūkinės veiklos bei gamtosauginėms priemonėms. Tarptautiniai susitarimai kiekvienai šaliai leidžia naudoti savus, papildomus biologinės įvairovės rodiklius ir indikatorius.

Biologine įvairove priimta vadinti augalų ir gyvūnų rūšis su jų genofondu bei aplinka, kurioje šios rūšys gyvena ir ją formuoja. Lyginant su kitomis ekosistemomis, miškams būdinga turtingiausia biologinė įvairovė.

Biologinės įvairovės projektiniai sprendiniai, siekiant ją išsaugoti ir gausinti, priimti valdos lygmenyje ir taksacinio sklypo lygmenyje.

Valdos lygmenyje biologinę įvairovę užtikrina:

1) Išskirtos saugomos teritorijos: Žuvinto biosferos gamtinis rezervatas, 6 valstybiniai draustiniai, 2 savivaldybių draustiniai, saugomi gamtos ir kultūros paveldo objektai ir kt. (bendras miškų plotas 4826,9 ha, iš jų miško žemės 4751,8 ha, iš jų valstybinės reikšmės miškų 3943,5 ha, o iš jų miško žemės 3898,6 ha).

2) Miškų priskyrimas miškų grupėms ir pogrupiams vadovaujantis LR Vyriausybės patvirtintais normatyvais ir priskyrimo tvarka.

3) Ūkinės veiklos projektavimas vykdytas vadovaujantis LR miškų įstatymu (1994,2001), LR saugomų teritorijų įstatymu (1993), Medžioklės įstatymu (2002), LR aplinkos ministro patvirtintais, ūkinę veiklą reglamentuojančiais normatyvais: Pagrindinių miško kirtimų normos nustatymo metodika (2008), Miško kirtimų taisyklės (2010), Miško sanitarinės apsaugos taisyklės (2007), Miško priešgaisrinės apsaugos taisyklės (1995), Miško atkūrimo ir įveisimo nuostatai (2008), Miško genetinių išteklių išsaugojimo ir selekcijos plėtros programa (2003), Miško genetinių draustinių nuostatai (2004), Sėklinių medynų nuostatai (2003) ir kiti.

Sklypo lygmenyje biologinės įvairovės išsaugojimo ir gausinimo priemonės:

1) Įvairiaamžių medynų formavimas vykdant neplynus kirtimus, paliekant dalį gamtinę brandą pasiekusių medžių bei pavienių medžių ir jų grupių. Pirmiausia paliekami sengirės (klimaksinės miško bendrijos) medžiai milžinai, ilgaamžiai medžiai, vertingi biologinei įvairovei palaikyti medžiai, medžiai su drevėmis, uoksais, antros ir trečios ekologinės grupės (labai vertingi, vertingi biologinei įvairovei) medžiai. Vertingi sėkliniai medžiai, nors ir atlikę savo funkciją, rekomenduojami nekirsti. Savaiminės kilmės medynai Alytaus miškų urėdijos valstybinės reikšmės miškuose užima apie 72,5 % bendro visų medynų ploto. Mišrūs medynai sudaro 74 %, iš kurių medynų, kurių sudėtyje yra 3 – 5 kitos medžių rūšys yra 19,8 %, dviardžių ir įvairiaamžių 43,6%. Toks medynų pasiskirstymas pagal mišrumą biologinės įvairovės požiūriu labai geras,

ūkininkaujant reiktų stengtis padidinti biologinę įvairovę medynuose. Neplyni pagrindiniai kirtimai pagal plotą užims apie 30 % viso pagrindinių kirtimų ploto.

2) Gausinant miške negyvos medienos kiekį rekomenduojama palikti dalį sausų stovinčių medžių, stuobrių, virtėlių, uoksinių ir drevėtų medžių, neliestas medžių juostas prie pelkių ir upelių.

3) . Vykdant visų rūšių kirtimus puoselėjami ir išsaugomi reti medžiai – miškinė obelis, paprastoji ir laukinė kriaušės, guobos, vinkšnos, trešnės ir kt. Konkrečios šių medžių vietos (sklypai) nurodytos taksoraštyje.

4) Vertingi biologiniu požiūriu pelkiniai medynai, išjungti iš pagrindinių kirtimų normos skaičiavimo (5A ir 5B bonitetų brandūs pušynai 58 ha).

5) Projektuojant miško atkūrimą, pagal galimybes pirmenybė teikta natūraliam miško atžėlimui (žėlimui palikta apie 26% visų plynai kertamų biržių). Želdomos medžių rūšys, mišrinimo schemos parinktos pagal tikslinių, tvarių medynų formavimo principus. Mišrūs želdiniai mišku neapaugusiuose plotuose sudarys apie 69%. Lapuočiai žels ir savaime (beržai, juodalksniai, drebulės), todėl ir grynuose želdiniuose formuosis mišrūs medynai.

6) Kertinės miško buveinės yra biologinės įvairovės požiūriu vertingi biotopai. Alytaus miškų urėdijos įsipareigojimu valstybiniuose miškuose saugoma 142 kertinės miško buveinės 907,46 ha plote. Brandžiuose medynuose esančios kertinės miško buveinės neįskaitytos į pagrindinių miško kirtimų plotą. Kertinių miško buveinių sąrašas pateiktas Gamtosauginių priemonių projekte.

7) Medžiojamosios faunos priežiūrai ir mažinant žalą miškui numatytos priemonės: pašariniai laukeliai 40 vnt. (22,1 ha), papildomas kasmetinis šėrimas, želdinių apsaugos priemonės (repelentais) ir kt.

8) Saugomų ir Raudonosios knygos paukščių lizdavietės (34 vnt.), perimvietės (7), retų augalų radvietės (40), vabzdžių radavietės (34) pažymėtos kartografinėje medžiagoje, GIS duomenų bazėje suformuotas tematinis sluoksnis. Projektuojant pagrindinių kirtimų biržes, apie lizdavietes ir perimvietes paliktas nekertamas miškas spinduliu pagal paukščių rūšį (pagal Miško kirtimų taisyklių 1 priedą).

9) Alytaus miškų urėdijos teritorijoje yra steigiamos Europos ekologinio tinklo Natura 2000 teritorijos: paukščių apsaugai svarbios teritorijos (PAST) ir vietovės, atitinkančios gamtinių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus (BAST). Alytaus miškų urėdijos veiklos teritoriją patenka 2 PAST ir 5 BAST objektai (pilnai arba dalimis). Iš viso Natura 2000 objektų plotas Alytaus miškų urėdijos veiklos teritorijoje (BAST užima 3301,5ha, iš jų valstybinės reikšmės miškuose 3237,5, o PAST užima 60,2 ha, iš jų valstybinės reikšmės miškuose nėra, šios teritorijos vietom viena kitą dengia.

10) Vykdydama miškų sertifikavimo pagal FSC keliamus reikalavimus, Alytaus miškų urėdija įsipareigojo saugoti ir nevykdyti jokių kirtimų miško sklypuose, užimančiuose 5 proc. miškų urėdijos administruojamų valstybinės reikšmės miškų ploto. Tokių sklypų patikslintas po inventorizacijos plotas 1194,06 ha, tai sudaro 7,2 proc. viso miškų ploto (sklypų sąrašas patvirtintas miškų urėdo įsakymu).

11) Alytaus miškų urėdijos Gamtosauginių priemonių plane pažymėtos ir aprašytos kitos ekologiniu požiūriu vertingos teritorijos: pušynai augantys Pa ir Pb augavietėse (76,4 ha); natūralios miško pelkės, neapaugusios medynais (126,4 ha); miško aikštelės ir mažos laukymės (25,05 ha); miško laukymės saugomos nuo apaugimo medžiais ir krūmais (73,8 ha); kiti ekologiškai vertingi miško sklypai (šlaitų medynai – 414,5 ha). Taip pat atskirai pateikti duomenys apie miško sklypus su pavieniais ekologiškai vertingais bioįvairovės medžiais ir pavieniais senmedžiais (461 vnt.).

2.15. SOCIALINĖS MIŠKŲ FUNKCIJOS STIPRINIMAS

LR Bendrajame plane numatytos turizmo ir rekreacijos vystymosi kryptys. Pagal plano nuostatas parengta „Rekreacinės infrastruktūros plėtros ir tvarkymo valstybiniuose miškuose programa“(2005), joje miškų urėdijų miškai suskirstyti į keturis rekreacijos intensyvumo lygmenis. Atsižvelgiant į šios programos nuostatas ir siekiant valstybinius miškus kuo geriau pritaikyti

poilsiautojų lankymuisi bei kontroliuoti lankytojų srautus, valstybinės reikšmės miškams VĮ. Miškotvarkos instituto kraštotvarkos skyriaus parengtas „ Alytaus miškų urėdijos valstybinių miškų rekreacinio sutvarkymo projektas“, kuris yra sudėtinė miškų urėdijos miškotvarkos projekto dalis. Projektą sudaro aiškinamasis raštas ir valstybinės reikšmės miškų rekreacinio planavimo schema (M1:50 000). Didesnis dėmesys skirtas informacijos pateikimui apie miškų urėdijos teritorijoje esančius kraštovaizdžio objektus bei turistinius maršrutus leidžiančius pažinti šį kraštą. Pateikti duomenys apie esamus ir projektuojamus rekreacinius objektus, projektuojamus kraštovaizdžio formavimo kirtimus. Įvertintas rekreacinis potencialas, inventorizuotos miško poilsiavietės ir kiti rekreaciniai objektai su įvairia rekreacine įranga. Projekte kuriama stovyklaviečių, poilsiaviečių, atokvėpio vietų, apžvalgos aikštelių bei turistinių takų sistema, kurią įgyvendinus per vykmetį – miškotvarkos projekto galiojimo laikotarpį (10) metų, būtų pilnai išnaudotas miškų urėdijos rekreacinis potencialas. Tokiu būdu, lankytojams būtų sudarytos patogiausios sąlygos pažinti regioną ir jo miškus, jo gamtines ir kultūrines vertybes, miškų urėdija geriausiai atliktų savo socialinę, auklėjamąją švietėjišką paskirtį, iš to gautų didžiausią visuomeninę naudą.

Šis projektas remiasi jau esančia miškų urėdijos valdomų valstybinių miškų rekreacine sistema ir ją toliau vysto atsižvelgiant į esamų rekreacinių objektų ir rekreacinės situacijos analizę. Esamos rekreacinės sistemos tobulinimui ir išvystymui yra projektuojami nauji įrenginiai bei priemonės. Miškų urėdijos valstybinės reikšmės miškuose esamas rekreacinių objektų kiekis yra 24 vnt. (1000 ha valstybinės reikšmės miško žemės tenka apie 1,5 vnt. rekreacinių objektų).Vystant rekreacinę infrastruktūrą nemažas indėlis yra Alytaus miškų urėdijos.

Toliau vystant rekreacinę sistemą pilnesniam rekreacinio potencialo realizavimui ir poilsiautojų poreikių geresniam tenkinimui papildomai suprojektuota 1informacinis ženklas, 3 atokvėpio vietos, 1 poilsiavietė, 1 automobilių stovėjimo aikštelė, 2 takai ir 1 vnt. kitų objektų.

Įrengus numatytus objektus, kartu su esamais jų būtų 32 vnt. (čia neskaičiuojami rekreacinių objektų numatytų Vidzgirio botaninio draustinio tvarkymo plane), apie 2,0 vnt./1000 ha valstybinės reikšmės miško žemės ploto. Taip pat numatyta rekonstruoti 5 jau esamus rekreacinius objektus.

Projektuojant naujus objektus atsižvelgta į esamus lankytojų srautus, miškų urėdijos darbuotojų pasiūlymus, Nemuno kilpų regioninio parko planavimo dokumentus bei esamą ekonominę situaciją, o taip pat tikintis, kad bent antroje vykmečio pusėje tiek miškų urėdijos, tiek savivaldybių, tiek ir visumoje ekonominė situacija pagerės.

Žmonių poilsio organizavimas miškų urėdijos miškuose yra ne vien tik miškų urėdijos rūpestis, šia veikla užsiima taip pat ir miškų urėdijos teritorijoje esantis Nemuno kilpų regioninis parkas, Alytaus miesto savivaldybė. Tad poilsio miškuose organizavimą ir toliau reikia koordinuoti su Nemuno kilpų regioninio parko darbuotojais, vietos savivaldos organais, ieškoti finansavimo šaltinių, siekiant panaudoti valstybinių parkų galimybes, savivaldybių tam skiriamas lėšas, struktūrinius fondus ir pan.

Visi projektuojami darbai detaliai aprašyti rekreacinio sutvarkymo projekte ir pateikti atitinkamuose žinialapiuose.

2013 m sausio 1 d. privatiems miško savininkams Alytaus miškų urėdijos veiklos teritorijoje priklausė apie 16,1 tūkst. ha miško žemės. Miškininkystės žinių bei ūkininkavimo miškuose patirties stoka yra viena svarbiausių problemų privataus miškų ūkio sektoriuje. Aplinkos ministro 2003 m. kovo 12 d. įsakymu Nr. 114 „Dėl privačių miškų savininkų švietimo, mokymo ir konsultavimo perspektyvinės programos patvirtinimo“ patvirtinta programa bei jos įgyvendinimo veiksmų ir priemonių planas, kuris nustato konkrečius uždavinius generalinei miškų urėdijai ir miškų urėdijoms.

PRIVAČIŲ SAVININKŲ MOKYMAS IR PASLAUGŲ TEIKIMAS ALYTAUS MU

2.34. lentelė

Rodikliai	2010m	2011m	2012 m
Konsultuotų savininkų skaičius	85	97	71
Pravesta mokymo kursų, skč.	1	1	2
Dalyvavo savininkų kursuose, skč.	24	14	21
Parinkta demonstracinių plotų, vnt		2	2
Skelbimai vietinėje spaudoje	1	2	3
Suteikta paslaugų, Lt			0,2
Parduota sodmenų, tūkst..vnt/Lt	636,8	566,5	603,2
Gauta pajamų, tūkst. Lt	221,1	287,3	219,7

Trys iš keturių (73%) apklaustų miškų savininkų nurodė, kad, jei jiems reikėtų konsultacijos apie savo miškų tvarkymą, jie pirmiausiai kreiptųsi į miškų urėdiją ar girininkiją.

Medienos kuro sunaudojimo kaimo vietovėse tyrimas (darbo vadovė dr. D.Mizaraitė, LMI, 2009). Pagal apklausą 360 namų ūkio valdoje vidutiniškai viena valda sunaudoja per metus 6,97 m^3 medienos kuro. Sunaudojamo kuro struktūra: malkos – 82%, kitų medienos kuro rūšių gerokai mažiau: mediena išaugusi ne miške – 8,5%, kirtimo atliekos – 1,4%, atraižos bei pjuvenos iš lentpjūvių – 7,5%, medienos briketai – 0,5%, antrinės medienos – 0,8%. Kaimo vietovėse 17% naudojamo medienos kuro pirko iš miškų urėdijų, 30% pirko iš fizinio asmens, 14% pirko iš privačios įmonės, 35% pasigamino šeimai priklausančioje valdoje, 3% kuro įgijo kitais būdais.

Poilsiavimo ištekliams gerinti rekreacinių miškų (II gr.) medynuose turi būti formuojami įvairiaamžiai, grupinio medžių išsidėstymo, netaisyklingų kontūrų ažūrinėmis lajomis medynai. Miškuose turi būti ir atvirų (neapaugusių mišku) plotų.

Jaunuolynų ugdymu bus siekiama suformuoti atsparius įvairiems gamtiniams ir antropogeniniams faktoriams medynus bei padidinti jų estetines ir sanitarines – higienines savybes. Retinimai ir einamieji kirtimai turėtų būti vykdomi nekertant valksmų, o mediena ištraukiama keliais ir kitomis natūraliomis proskynomis.

Medynų atsparumas bus didinamas, paliekant augti sveikus, su gerai išsivysčiusia laja medžius, taip pat medžių rūšis, turinčias gilią šaknų sistemą.

Estetinės ir sanitarinės savybės bus gerinamos, auginant įdomios išvaizdos medžius ir krūmus, įvairiai mišrinant medžių rūšis, formuojant įvairaus dydžio, amžiaus ir formos biogrupes, besikaitaliojančias su didesnėmis ir mažesnėmis aikštėmis. Tokie kraštovaizdžio (erdvių, sudėties) formavimo ir dekoratyviniai kirtimai numatyti 56 ha plote. Intensyvaus rekreacinio ūkininkavimo (miško parkuose) sąlygomis reikėtų taikyti visas minėtas kirtimų rūšis kartu.

2003-aisiais – oficialiai paskelbtais Neįgaliųjų metais – miškų urėdijos drauge su Lietuvos neįgaliaisiais vertino planuojamus įrengti bei jau įrengtus rekreacinius objektus, įsiklausė į žmonių su negalia nuomonę, jų pageidavimus. 2004 metais taip pat aktyviai bendradarbiauta su neįgaliaisiais, siekiant suteikti jiems lygias galimybes ir lygias teises su sveikaisiais.

2004 m. gegužės 12 d. ir gegužės 19 d. Generalinės miškų urėdijos, miškų urėdijų, Lietuvos paraplegikų asociacijos ir Lietuvos invalidų reikalų tarybos atstovų susitikimuose miškininkai įsipareigojo plėsti bendradarbiavimą su neįgaliaisiais, nuolat keistis reikalinga informacija, aptartos galimybės poilsio aikštelės, pritaikytas žmonėms su judėjimo negalia, integruoti į bendro naudojimo poilsio zonas, išdėstyti informacinius ženklus, išleisti informacinį leidinį neįgaliesiems.

Vykdant šio susitarimo įsipareigojimus ir atsižvelgiant į Lietuvos paraplegikų asociacijos išreikštus pageidavimus, 2004 m. birželio 4 d. raštu Nr. 6B(7.15)-551 „Dėl rekreacinių objektų pritaikymo žmonėms su judėjimo negalia“ miškų urėdijoms pateiktos rekomendacijos dėl specialios rekreacinės įrangos ir aplinkos pritaikymo neįgaliųjų reikmėms.

Socialinė miško funkcija valdos lygmenyje stiprinama tobulinant miškų suskirstymą į grupes ir pogrupius, projektuojant ūkinių priemonių sistemą, skatinančią vyraujančių miško funkcijų

vystymą, normatyvais pagrįstą darbo vietų skaičių, miško verslų organizavimą pagal numatytą ruošti miško produkciją ir paslaugas.

2006 m. birželio 15 d. priimtas “Europos bendrijų komisijos komunikatas Tarybai ir Europos Parlamentui dėl miškams skirto ES veiksmų plano ”, kurio 3.3 pagrindinis veiksmas – “Gyvenimo kokybės gerinimas”. Šio veiksmo tikslas – gerinti gyvenimo kokybę išsaugant ir gerinant miškų socialinį ir kultūrinį aspektą. Miško prekės ir paslaugos teikia piliečiams, jų sveikatai ir gyvenimo kokybei daug naudos, pvz., patogumus ir rekreaciją miestuose ir kaimuose, darbą ir pajamas milijonams gyventojų, dirvožemio ir vandens apsaugą, apsaugą nuo erozijos ir gamtos nelaimių. Siekiant, kad visuomenė deramai suvoktų tvarios miškotvarkos naudą, būtina gerinti jos žinias apie tai.

2.16. NEMEDIENINIS MIŠKO NAUDOJIMAS

Nemedieniniai miško ištekliai – tai visi miško ištekliai, esantys miške, išskyrus medieną. Šiuos išteklius sudaro sakai, kelmai, medžių žievė, karnos ir tošis, medžių sula, kalėdiniai medeliai, kitos dekoratyvinės miško medžiagos, medžių šakelės ir vytelės, grybai, riešutai, vaisiai ir uogos, vaistažolės, miško paklotė, miško augalija.

Ekspertų vertinimais, kasmet gaunamų nemedieninių produktų vertė šalyje sudaro ne mažiau kaip 10 – 15 % pajamų, gaunamų už medieną ir kitą miško produkciją. Pastarąjį dešimtmetį gerokai padidėjo grybų ir uogų naudojimas. Kai kuriuose regionuose, ypač pietų ir pietryčių Lietuvoje, už grybus ir uogas gaunamos pajamos beveik prilygsta ar yra net didesnės nei pajamos, gaunamas už medieną.

Uogos, grybai, vaistažolės ir kiti produktai. 2012 m. miškotvarka uoginių ir vaistinių augalų neinventorizavo. 1985 ir 1975 m.kartu su medynų taksacija buvo atlikta uoginių ir vaistinių augalų inventorizacija visame miškų plote.. Kiekviename taksaciniame sklype, pagal tai, kokioje sklypo dalyje šie augalai auga ir koks jų masyvo tankumas, apskaičiuotas projekcinis padengimas. Pagal tai vertingų augalų užimamas plotas buvo perskaičiuotas į ištisinį masyvų plotą.

Iš uoginių augalų daugiausiai buvo mėlynės ir avietės, o iš vaistinių augalų labiausiai paplitę bruknės (lapai), viržiai, kadagiai, gailiai, mažesniais kiekiais meškauogės, pataisai.

Grybų ištekliai. Nors Lietuvos miškuose auga apie 300 grybų rūšių, gyventojai renka ne daugiau 30 rūšių grybus. Grybų ištekliai apytikriai apskaičiuoti pagal miško augimvietių grybingumo normatyvą (Budriūnienė, 1990). Normatyvas sudarytas atsižvelgiant į grybingą medynų amžių, grybingų metų skaičių per kirtimo apyvartą, eksploataciniu laikant 40% biologinio derliaus.

GRYBŲ IŠTEKLIAI MIŠKŲ URĖDIJOS MIŠKUOSE
(bendras plotas)

2.35. lentelė

Augimvietių tipai	Plotas, ha	Metinis eksploatacinis derlius	
		kg/ha	visame plote, tonomis
Na	52,7	40	2,1
Nb	3151,2	36	113,4
Nc	6211,9	20	124,2
Lb, Lc	473,1	14	6,6
Nd, Ld, Nf, Lf	3951,7	9	35,6
Ub, Uc, Ud	224,7	5	1,1
Iš viso	14065,3		283,0

Grybingos augavietės (N ir L hidrotopų) užima 98%.viso miškų ploto. Spėjant, kad gyventojai surenka ne mažiau 30-40% eksploatacinio grybų derliaus, grybų paruošos miškų urėdijos miškuose sudarytų apie 113 tonų. Pagal visuomenės apklausas dažniausia priežastis, kodėl

miškuose lankosi Lietuvos gyventojai – grybavimas. Miške renka grybus daugiau kaip pusė gyventojų.

Atkreiptinas dėmesys, kad šiame skyriuje naudojama jau gerokai pasenusi informacija apie nemedieninius produktus ir jų vertę (inventorizuota prieš 25 metus). Tokia informacija neretai naudojama ir statistiniuose leidiniuose.

Pagal 2012 m. inventorizaciją miško trako duomenys 2.36. lentelėje. Trakas sutinkamas 73% medynų plote ir vyrauja retas ir vidutinio tankumo. Trakas svarbus biologinės miškų įvairovės prasme, o atskiros trako rūšys kaip techninė, maistinė ar vaistinė žaliava.

MIŠKO TRAKAS
Valstybinės reikšmės miškuose

2.36. lentelė

Vyraujančios trako rūšys		Plotas, ha	% nuo viso trako užimto ploto	Plotas % pagal trako tankumą		
Pavadinimas	Kodas			retas	vidutinio tankumo	tankus
Lazdynas	Lz	7863,5	70	23	30	17
Šaltekšnis	Št	1682,1	15	7	5	3
Kadagys	Kd	929,0	8	4	4	
Karklas	Kr	295,3	3	1	1	1
Ieva	Iv	178,7	2		1	1
Sausmedis	Sm	138,8	1	1		
Šermukšnis	Šm	67,4	1	1		
Amelenkis	Am	31,6				
Gudobelė	Gd	7,3				
Liepa	L	4,6				
Alyvos	Al	2,2				
Pūslenis	Ps	2,1				
Serbentas	Sr	1,7				
Putinas	Pt	1,6				
Šunobelė	Šn	0,8				
Ožekšnis	Ož	0,7				
Šeivamedis	Šv	0,4				
Lanksva	Ln	0,3				
Kriaušė	Kš	0,2				
Iš viso		**11208,3**	***100***	***37***	***41***	***22***
% nuo viso mišku apaugusiu ploto		*73*				

2006 m. birželio 15 d. priimtas “Europos bendrijų komisijos komunikatas Tarybai ir Europos Parlamentui dėl miškams skirto ES veiksmų plano ”, kuriame III pagrindinis veiksmas – dalytis patirtimi, kaip nustatyti kitų miško prekių (ne medienos) ir paslaugų vertę bei kaip juos parduoti, ir vertinti tokią patirtį. Jame sakoma, kad miškai atlieka daugybę funkcijų, kurių vertė neįtraukiama į parduodamos medienos ir kitų miško prekių kainą. Reikia apskaičiuoti visą miškų bei jų funkcijų vertę ir sukurti bei taikyti neparduodamų prekių ir paslaugų kompensavimo priemones. Valstybės narės skatins vykdyti miško prekių ir paslaugų vertinimo, kompensavimo ir naujoviško pardavimo tyrimus, bandomuosius projektus, kurie gali būti remiami iš mokslinių tyrimų ir kitų programų.

Europos miškų apsaugos proceso ministrų konferencijos (2007, Varšuva) forume, buvo pristatyta ataskaita apie Europos miškų būklę 2007 metais. Duomenų apie nemedieninių miško produktų vertę nepateikė apie du trečdaliai Europos šalių, tarp jų ir Lietuva. Aplinkos ministerija įsipareigojo 2007m. organizuoti konkursą moksliniam darbui, pagal kurį bus sukurta nemedieninių miško produktų vertinimo metodika.

2.17. PROJEKTAVIMO YPATUMAI VALSTYBINIUOSE PARKUOSE IR DRAUSTINIUOSE

Saugomų teritorijų sistemą, steigimo, apsaugos, tvarkymo ir kontrolės teisinius pagrindus nustato LR saugomų teritorijų įstatymas (žin., 1993, Nr.63-1188; 2001, Nr.108-3902). Veiklą saugomose teritorijose reglamentuojantys dokumentai nurodyti šio įstatymo 5 straipsnyje. Miško ūkinę veiklą saugomose teritorijose taip pat reglamentuoja LR miškų įstatymas (Žin., 1994, nr.96-1872; 2001, Nr.35-1161). Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos (Žin.,1992,Nr.22-652; 1996, Nr.2-43) ir Aplinkos ministro patvirtintos taisyklės, nuostatai ir kiti normatyviniai dokumentai, išvardinti atitinkamuose projektinių sprendinių skyriuose.

Valstybinių parkų, valstybinių draustinių, Natura 2000 objektų ribos pažymėtos visoje kartografinėje medžiagoje, o projektuojamos miško ūkinės priemonės – kvartalų žemėlapiuose, taksoraščiuose, ūkinių darbų žinialapiuose.

Saugomose teritorijose esamų miškų charakteristika yra pateikta 1.3.6 skyrelyje Projektuojama miško ūkinių priemonių apimtis pateikta 2.37. lentelėje. Joje pateikta ūkinių priemonių apimtis apskaičiuota tik tai saugomų teritorijų daliai, į kurią patenka miškų urėdijos valdomi valstybinės reikšmės miškai. Miško ūkinė veikla čia projektuota griežtai prisilaikant visų šią veiklą reglamentuojančių dokumentų, nedarant neigiamos įtakos saugomiems kompleksams ir objektas. Atsižvelgiant į patvirtintus šių teritorijų planavimo dokumentus: zonų ribų planus, tvarkymo planus, gamtotvarkos planus ir kt.

Metinė miško naudojimo apimtis miškų urėdijos valdomuose miškuose esančiuose saugomose teritorijose (102 ha), yra 7,68 tūkst. m^3. tai sudarys apie 11,6 % pagal tūrį visos metinės kirtimų apimties miškų urėdijoje.

Nemuno kilpų regioninis parkas įsteigtas Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos – Atkuriamojo Seimo 1992 m. rugsėjo 24 d. nutarimu Nr. I–2913 „Dėl regioninių parkų ir draustinių įsteigimo“ (Žin., 1992, Nr. 30–913) siekiant išsaugoti unikalias didžiąsias Nemuno kilpas ir Punios šilo kraštovaizdį, jo gamtinę ekosistemą bei kultūros paveldo vertybes, jas tvarkyti ir racionaliai naudoti.

Nemuno kilpų regioninis parkas, Alytaus miškų urėdijos teritorijoje miškus administruoja dvi girininkijos: Punios ir Dzirmiškių. Valstybinių miškų plotas 2792,6 ha. Pagrindinai kirtimai ketveriems metams suprojektuoti 49,5 ha plote, iš jų 4,7 ha kertama plynai ir 44,8 ha neplynai. Pagrindiniai kirtimai vykdomi beržynuose (45%), eglynuose (32%), drebulynuose (12%), juodalksnynuose (9%), ąžuolynuose (2%) III miškų grupėje.

Ugdymo kirtimų apimtis metinė apimtis apie 66 ha (jaunuolynų ugdymas 23 ha, retinimai 4 ha, einamieji 39 ha). Ugdymo kirtimais bus siekiama suformuoti atsparius, ilgaamžius, vertingų medžių rūšių medynus, atitinkančius jų paskirtį arba siekiama išsaugoti natūralią aplinką ar sudaryti optimalias sąlygas saugomiems objektams išlikti ir biologinei įvairovei gausinti. Ugdymo kirtimai vykdomi kraštovaizdžio formavimo principais. Detaliau suprojektuoti kraštovaizdžio formavimo kirtimai (5,0 ha).

Nemuno kilpų regioniniame parke taksacijos metu nustatyta 17,1 t. ktm sausuolių ir virtėlių. Pažeistų medynų 19,2 ha, vyrauja elninių žvėrių pažeisti medynai, nulaupyta žievė 69,3 ha ir nukandžioti ūgliai 36,5 ha. Paskaičiuotas natūralus medienos tūrio atkritimas valstybiniame miške sudaro apie 1066 ktm. Metinė sanitarinių kirtimų norma yra apie 2020 ktm. Priimta sanitarinių kirtimų apimtis minimali, tikslu palikti daugiau sausų medžių bioįvairovės tikslais.

Valstybiniuose draustiniuose yra 1150,9 ha valstybinių miškų. Pagrindiniai kirtimai projektuoti per 4 metus 22,4 ha, iš jų plynai 9,5 ha. Neplyni kirtimai (12,9 ha) vyraus beržynuose. Ugdomųjų kirtimų metinė apimtis 17 ha (jaunuolynų ugdymas – 2 ha, retinimai 1 ha, einamieji 14 ha). Sausuolių rasta 0,7 t.m^3. Žvėrių pažeistų medynų 16,8 ha.Sanitarinė medynų būklė gera. Metinė sanitarinių kirtimų apimtis apie 480 ktm. Ūkinė veikla valstybiniuose draustiniuose projektuota minimalioje apimtyje.

MIŠKO ŪKINIŲ PRIEMONIŲ METINĖ APIMTIS SAUGOMŲ TERITORIJŲ MIŠKUOSE
(valstybinės reikšmės miškai)

2.37. lentelė

Rodikliai	Nemuno kilpų RP	Valstybiniai draustiniai
Valstybinės reikšmės miškai, ha	2792,6	1150,9
Medynai, pasiekę gamtinę brandą, ha	397	5,2
Pagrindiniai kirtimai, ha	12,4	5,6
iš jų kertami plynai, ha	1,2	2,4
Iškertamas likvidinis tūris, m^3	1508	903
Jaunuolynų ugdymas, ha	23	2
Retinimai, ha/ likvidinis tūris, m^3	4 /110	1 /25
Einamieji kirtimai, ha/ likvidinis m^3	39 / 1810	14 /818
Sanitariniai kirtimai, likvidinis m^3	202	48
Iškertama likvidinio tūrio per metus m^3	**3630**	**1794**
Miško naudojimas iš 1 ha mišku apaugusio ploto, m^3	1,3	0,6
Metinis medienos naudojimas % nuo bendro tūrio	0,1	0,01
Miškų atkūrimas, ha	4,7	9,5
iš jo: želdinimas	2,3	8,2
žėlimas	2,4	1,3

Gamtosauginių priemonių plane yra pateikta daugiau informacijos apie ūkinės veiklos ypatumus, apribojimus ir juos reglamentuojančius teisės aktus.

2.18. GAMTOTVARKOS PLANUOSE NUMATYTŲ ŪKINIŲ PRIEMONIŲ PROJEKTAVIMAS

Alytaus miškų urėdijos veiklos teritorijoje esamoms saugomoms teritorijoms bei vietovėms atitinkančioms gamtinių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus parengti arba rengiami gamtotvarkiniai planai, atliekami įvairūs gamtosauginiai tyrimai:

Šiuo metu Alytaus miškų urėdijos teritorijoje yra derinamas **Norūnų miško gamtotvarkos planas**.

Taip pat rengiamas **Vidzgirio miško gamtotvarkos planas**.

Rengiant Alytaus miškų urėdijos valstybinės reikšmės miškų vidinės miškotvarkos projektą ir jo sudedamąsias dalis – gamtosauginių priemonių planą ir rekreacinio sutvarkymo projektą, atsižvelgta į minėtuose planuose numatytas priemones, jas suderinant su miškotvarkos projekto sprendiniais. Gamtosauginės miškų ūkinės priemonės ir kitos priemonės pateiktos žiniaraščiuose, suvestinėse lentelėse ir pažymėtos žemėlapiuose, schemose.

Miškotvarkos parengtas gamtosauginių priemonių planas pasitarnaus sprendžiant miškų sertifikavimo klausimus, šviečiant vietinę bendruomenę apie miškų urėdijoje vykdomą miško ūkinę veiklą.

2.19. PRIEMONIŲ, KURIŲ ĮGYVENDINIMUI NUMATOMA TEIKTI PARAIŠKAS EUROPOS SĄJUNGOS PARAMAI GAUTI, PROJEKTAVIMAS

Europos Komisijos pritartoje Lietuvos kaimo plėtros 2007-2013 m. programoje (KPP) numatyta visa eilė miškų ūkio veiklos sričių, kurioms teikiama finansinė parama.

Nacionalinėje miškų ūkio sektoriaus plėtros 2012-2020 m. programoje (2012 m gegužės 23 d. Nr. 569) numatyta *miškų ūkio priemonėms skirti ne mažiau kaip 10 proc. visos kaimo plėtrai numatytos ES paramos, efektyviai panaudoti šią paramą planuojant priemones ir įsisavinant lėšas, tuo išnaudojant papildomas galimybes investuoti į miškų ūkį.*

Valstybinių miškų valdytojai turi geras galimybes gerinti miškų infrastruktūrą, atkurti miškininkystės potencialą, diegti prevencines priemones, atkurti, išsaugoti ir plėsti rekreacines ir ekologines funkcijas. Dalis finansuojamų priemonių turi būti numatyta miškotvarkos projekte. Valstybinis miškotvarkos institutas jau parengė per 20 miškotvarkos projektų tikslinimų, kurie užima nemažai laiko. Todėl šiame projekte buvo siekiama projektuoti visas ūkines priemones, kurioms galima tikėtis ES paramos.

Kaimo plėtros 2007-2013 m. programoje medynų gerinimas numatytas priemonės "***Miškų ekonominės vertės didinimas***" pagal dvi veiklos sritis. Pirmoji apima mažos ekonominės vertės medynų ir krūmynų pertvarkymą bei jaunuolynų ugdymą, o antroji – miško kirtimo, apvaliosios medienos bei biokuro ruošos modernizavimą. Pagal pirmą veiklos sritį bus remiamas jaunuolynų ugdymas – ne senesnių kaip 20 metų medynų šviesinimo ir valymo kirtimai. Mažos ekonominės vertės medynų ir krūmynų pertvarkymas į vertingesnius norimos paskirties ir rūšinės sudėties miško želdinius ar žėlinius vykdomas iškertant menkaverčius medžius koridoriais, grupėmis ar ištisai, o vietoje jų sodinami kiti medžiai. Pagal abi veiklos sritis remiamos miškotvarkos projektų parengimo išlaidos. Pareiškėjai – miškų savininkai. Turi būti parengtas valdos miškotvarkos projektas. Medynams ir krūmynams pertvarkyti reikia pateikti atskirą rekonstrukcijos projektą, kuriame turi būti detaliai aprašyti planuojami darbai, pateikiama darbų sąmata, pagrindžiamos išlaidos. Miškų urėdijos savininkams turėtų teikti paramą, konsultuoti.

Pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007-2013 m. programą (KPP) numatyta dvi atskiros priemonės, skirtos naujų miškų įveisimui. Viena jų – *"Žemės ūkio paskirties žemės apželdinimas miškų"* iš esmės skirta naujų miškų įveisimui privačioje žemėje, kita *"Pirmas ne žemės ūkio paskirties ir apleistos žemės ūkio paskirties žemės apželdinimas mišku"* gali naudotis ir miškų urėdijos, siekiančios savo valdomą žemę apželdinti mišku. Be to, pagal šią priemonę parama bus teikiama ir savaime tikslinėmis rūšimis apžėlusių plotų priežiūrai.

Vidinės miškotvarkos projekte pateikti duomenys apie žemes, skirtas miško įveisimui, kai tokių yra (žr. sk.2.5. *Miško atkūrimas ir įveisimas*). Visais atvejais želdomam sklypui turi būti pateiktas atskiras miško želdinimo projektas, kuris atitiktų miško atkūrimo ir įveisimo nuostatus.

Miškų urėdijoms svarbios priemonės *„Žemės ūkio ir miškininkystės plėtra ir pritaikymo infrastruktūra" veiklos sritis* „*Miškų infrastruktūros gerinimas*". Ši priemonė faktiškai skirta tik miško savininkams. Tačiau paramos gali siekti ir savivaldybės, valstybinio miško valdytojai. Tik tuo atveju projekto apraše turi būti pagrindžiama, kad projektas teiks naudą privačių miškų savininkams, vietos gyventojams. Pagal šią priemonę finansuojama iki 60 proc. projekto įgyvendinimo išlaidų. Ši priemonė apima esamų miško kelių sutvarkymą ir naujų kelių tiesimą, taip pat rekonstravimą esamų ar naujai įrengiamų sausinimo griovių, pralaidų, tiltų ir kitų hidrotechninių statinių.

Vidinio miškotvarkos projekto 2.10 skyriuje pateikti duomenys apie suprojektuotas ar rekomenduojamas kelių ir kitų statinių apimtis.

Priemonė ***„Natura 2000" išmokos*** skirta saugoti miškų biologinę įvairovę. Tai pagalba paramos gavėjams sėkmingai laikytis „Natura 2000" teritorijose galiojančių direktyvų laukinių paukščių, natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugai. Be to, pagal šią priemonę teikiama parama teikia naudą ir kraštui –pagerinama gyvenimo kokybė kaimo vietovėse, ugdoma vietos bendruomenės ekologinis sąmoningumas. Skiriamos paramos dydis priklauso nuo to, kokis ūkinės veiklos apribojimai taikom pareiškėjui priklausančiame plote (draudžiami pagrindiniai kirtimai, galimi atvejiniai kirtimai, draudžiami sanitariniai kirtimai ir kt.). Parama skirta miško savininkams.

Priemonės „***Pelno nesiekiančios investicijos miškuose***" bendrasis tikslas – įgyvendinti aplinkosaugos tikslus, gerinti aplinkos, biologinės įvairovės ir kraštovaizdžio kokybę, didinti miško visuomeninę estetinę vertę, plėtojant rekreacinę infrastruktūrą. Specialieji tikslai: a) plėsti, įrengti ir

atnaujinti miškų rekreacinę infrastruktūrą; b) formuoti didesnės ekologinės vertės medynus. Galimi paramos gavėjai – privačių miškų savininkai ir valstybinių miškų valdytojai. Finansuojama iki 90 proc. visų projekto išlaidų.

Tinkamų finansuoti išlaidų kategorijos:

- Pamiškių formavimas;
- Miškuose esančių saugomų natūralių buveinių ar saugomų rūšių buveinių atkūrimo arba būdingos miško struktūros palaikymo darbai (numatyti gamtotvarkos planuose);
- Kraštovaizdžio formavimo kirtimai medynuose;
- Miškuose esančių pievų ir pelkių buveinių išvalymas nuo sumedėjusios menkavertės augalijos;
- Biotechninės priemonės, apsaugančios saugomų miško gyvūnų radvietes ir gerinančios gyvenamosios aplinkos jose sąlygas (radviečių aptvėrimas, inkilų iškėlimas, dirbtinių lizdaviečių įrengimas ir kiti gamtotvarkos veiksmai);
- Medynų papildymas ornitochoriniais medžiais ir krūmais (lėšos kompensuojamos pasodinus tik šių genčių medžius: amalai, erškėčiai, gudobelės, ievos, kadagiai, kriaušės, kukmedžiai, lazdynai, obelys, putinai, raugerškiai, sausmedžiai, sedulos, serbentai, slyvos, šaltekšniai, šermukšniai, šunobelės, žalčialunkiai);
- Iki 300 m² ploto kūdrų įrengimas ir atnaujinimas (investicijos turi būti numatytos miškotvarkos projekte);
- Priemonės miško keliams per ekologiškai jautrias zonas uždaryti;
- Viešojo naudojimo rekreacinės miško infrastruktūros, stovyklaviečių, poilsiaviečių įrengimas ir gerinimas (investicijos turi būti numatytos miškotvarkos projekte);
- Pažeisto hidrologinio režimo atkūrimo darbai rezervatiniuose (I grupės) ir ekosistemų apsaugos (IIA grupės), taip pat Natura 2000 tinklo teritorijų miškuose;

Miškotvarkos suprojektuotos priemonės pateiktos gamtotvarkinių priemonių plane, rekreacinio sutvarkymo projekte, taip pat vidinės miškotvarkos projekto aiškinamajame rašte (sk.2.10).

Priemonė „***Miškininkystės potencialo atkūrimas ir prevencinių priemonių įdiegimas***“ Priemonė apima šias sritis: valstybinės miškų priešgaisrinių priemonių sistemos įgyvendinimas: priešgaisrinės prevencijos veiklos bei operatyvinių gaisrų gesinimo planų parengimas, gaisrų prognozavimo ir stebėjimo objektų – stebėjimo bokštų, miško gaisrų stebėjimo ir telekomunikacinių ryšių sistemų įrengimas, minerealizuotų priešgaisrinių juostų įrengimas, vandens paėmimo vietų ir dirbtinių vandens saugyklų įrengimas. Už paramos lėšas taip pat galima statyti informacinius ženklus ir stendus, leisti visuomenės švietimui skirtus leidinius, gaminti vaizdo klipus. Miškų urėdijos paramą gali gauti tik tiems miškų plotams, kurie yra priskirti aukštam ar vidutiniam gaisringumo rizikos laipsniui.

Miškotvarkos projekto skyriuje 2.7. *Miško priešgaisrinės priemonės“* pateikta pradinė informacija, o priemonių vietos parodytos *projektuojamų priešgaisrinių priemonių žemėlapyje*.

Parama stichinių nelaimių ar gaisrų pažeistiems plotų atkūrimo projektams parengti ir atkūrimo darbams: plotui sutvarkyti ir išvalyti, miško sodmenims įsigyti, transportuoti, dirvai ruošti, medeliams sodinti, žuvusiems želdiniams papildyti, želdinių apsaugai, taip pat miško apsaugos nuo gaisrų prevencinių priemonių – priešgaisrinių barjerų, apsaugos juostų atnaujinimas ir priežiūra.

Paraiškų rengimo atvejais galima pasinaudoti miškotvarkos sudarytais miškų kvartalų žemėlapiais, taksoraščiais.

2.20. FSC MIŠKŲ TVARKYMO SERTIFIKAVIMO REIKALAVIMŲ ĮGYVENDINIMAS MIŠKO ŪKINĖJE VEIKLOJE

VĮ Alytaus miškų urėdijos miškai sertifikuoti 2003 metais. Sertifikatas galiojo 5 metus, iki 2008 m gegužės 14 d. 2008 metais VĮ Alytaus miškų urėdija resertifikuota (naujas sertifikatas galioja nuo 2009 gegužės 19 iki 2014 m gegužės 18 d.) , darbus atliko Miškų priežiūros tarybos

FSC (Forest Stewardship Counsil) SGS Polska sp. zo.o – įgalioto SGS QUALIFOR programos atstovo ekspertai. Sertifikuotojo ekspertai kasmet tikrina, kaip vykdomi prisiimti įsipareigojimai.

Sertifikavimo tikslas - pasiekti, kad miškai būtų tvarkomi ir naudojami, laikantis tvaraus ir subalansuoto miškų ūkio principų, tai yra, nekenkiant miškų ekologinėms, socialinėms bei ekonominėms funkcijoms, laikantis Europos laukinės gamtos apsaugos konvencijos, Jungtinių Tautų konferencijoje "Aplinka ir plėtra" priimtų pasaulio miškų išsaugojimo principų bei kitų tarptautinių susitarimų miškų išsaugojimo klausimais.

Dabar VĮ Alytaus miškų urėdijos miško produktai yra įteisinti kaip kilę iš miškų, kuriuose ūkininkaujama pagal tarptautinius FSC miškų sertifikavimo principus ir kriterijus, įvertintus nepriklausomų ekspertų.

Vadovaujantis naujai patvirtintu FSC prekinių ženklų naudojimo standartu (FSC-STD-50-001 (V1-0)), VĮ Alytaus miškų urėdija 2010.10.19 pasirašė naują prekinių ženklų naudojimo licenzijos sutartį. VĮ Alytaus MU suteikta teisė naudoti naują FSC prekinį ženklą.

3. BAIGIAMOJI DALIS

3.1. PROJEKTINIŲ SPRENDINIŲ VERTINIMAS

3.1.1. EKONOMINIS VERTINIMAS

PLANUOJAMOS ŪKINĖS VEIKLOS METINĖS PAJAMOS IR IŠLAIDOS

Ekonominis Alytaus miškų urėdijos planuojamos ūkinės veiklos vertinimas atliktas, remiantis ketveriems metams (2015 – 2018 m.) suprojektuotų pagrindinių kirtimų biržių duomenimis bei dešimtmečiui suprojektuotų visų kirtimų apimtimis. Pagrindiniais kirtimais kertamam tūriui sudarytas sortimentinės struktūros projektas. Sortimentinė struktūra įvertinta, atsižvelgiant į suprojektuotų biržių tūrį ir vidutinį skersmenį pagal sudėtines medžių rūšis, taip pat į 2011-2013 metų rinkos situaciją. Ši struktūra gali keistis, priklausomai nuo situacijos rinkoje, pasikeitusių reikalavimų sortimentams, atskirų biržių ar miško masyvų medienos kokybės ypatumų ir kitų veiksnių. Kadangi situacija medienos rinkoje yra kintanti ir sunkiai prognozuojama, sortimentai įvertinti vidutinėmis paskutinių 3 metų kainomis (2011 – 2013 m.).

Pajamos ir išlaidos planuojamos, atsižvelgiant į projektuojamas darbų apimtis bei faktinius miškų urėdijos duomenis. Skyriuje pateikiamas numatomas miškų urėdijos ūkinės veiklos pelningumas. Siekiant įvertinti jo priklausomybę nuo rinkos pokyčių, įvertintas pelningumo jautrumas medienos kainų bei darbo užmokesčio pokyčiams.

Ketveriems metams suprojektuotose biržėse atskirų medžių rūšių medienos tūriai pagal metus išsidėsto tolygiai. Bendras metinis suprojektuotų pagrindinių kirtimų tūris kasmet svyruos tarp 46,6 tūkst. m³ ir 47,2 tūkst. m³ (3.1 lentelė).

Suprojektuotų biržių sortimentinė struktūra bei orientacinės pajamos pateikiamos 3.2 lentelėje.

PROJEKTUOJAMŲ PAGRINDINIŲ KIRTIMŲ BIRŽIŲ TŪRIO STRUKTŪRA PAGAL MEDŽIŲ RŪŠIS

3.1. lentelė

Medžių rūšis	Mato vnt.	Metai				Vid. per 4 metus
		2015	2016	2017	2018	
Pušis	m³	10695	10725	11405	11442	11067
	%	22,7	22,8	24,5	24,3	23,5
Eglė	m³	15559	15882	16014	14508	15491
	%	33,0	33,7	34,4	30,8	33,0
Ąžuolas	m³	4180	3255	3037	3175	3412
	%	8,9	6,9	6,5	6,7	7,3
Beržas	m³	5984	6270	6177	5840	6068
	%	12,7	13,3	13,3	12,4	12,9
Juodalksnis	m³	4643	5005	4461	4124	4558
	%	9,8	10,6	9,6	8,8	9,7
Drebulė	m³	4796	4138	4358	5954	4812
	%	10,2	8,8	9,4	12,6	10,2
Kitos rūšys	m³	1360	1858	1136	2061	1604
	%	2,9	3,9	2,4	4,4	3,4
Iš viso	**m³**	**47217**	**47133**	**46588**	**47104**	**47011**

PROJEKTUOJAMŲ PAGRINDINIŲ KIRTIMŲ BIRŽIŲ SORTIMENTINĖ STRUKTŪRA BEI SORTIMENTŲ VERTĖ

3.2. lentelė

Sortimentas		Mato vnt.	Metai				Iš viso per 4 metus
			2015	2016	2017	2018	
Rąstai	E	m³	6690	6829	6886	6238	26644
		tūkst.Lt	1358,1	1386,3	1397,9	1266,4	5409
	P	m³	5454	5470	5817	5835	22576
		tūkst.Lt	1030,9	1033,8	1099,3	1102,9	4267
	Ą	m³	1839	1432	1336	1397	6005
		tūkst.Lt	863,2	672,2	627,2	655,7	2818
	B	m³	1735	1818	1791	1694	7039
		tūkst.Lt	359,2	376,4	370,8	350,6	1457
	J	m³	1393	1502	1338	1237	5470
		tūkst.Lt	260,5	280,8	250,3	231,4	1023
	D	m³	1487	1283	1351	1846	5966
		tūkst.Lt	203,2	175,3	184,6	252,3	815
Popiermedžiai	E	m³	2801	2859	2883	2611	11153
		tūkst.Lt	283,8	289,7	292,1	264,6	1130
	P	m³	856	858	912	915	3541
		tūkst.Lt	83,8	84,1	89,4	89,7	347
	B	m³	1316	1379	1359	1285	5340
		tūkst.Lt	146,1	153,1	150,8	142,6	593
	D	m³	192	166	174	238	770
		tūkst.Lt	16,6	14,3	15,0	20,6	66
Pjaut. smulki	SP	m³	7565	7664	7905	7495	30630
		tūkst.Lt	1192,8	1208,4	1246,4	1181,7	4829
	LP	m³	7052	7100	6498	6788	27438
		tūkst.Lt	909,7	915,9	838,3	875,7	3540
Plokščių mediena	SP	m³	1206	1223	1257	1183	4869
		tūkst.Lt	89,6	90,9	93,4	87,9	362
	LP	m³	1853	1716	1700	2233	7502
		tūkst.Lt	130,9	121,2	120,2	157,8	530
Malkos		m³	5778	5834	5379	6108	23100
		tūkst.Lt	473,8	478,4	441,1	500,8	1894
Iš viso		**m³**	**47217**	**47133**	**46588**	**47104**	**188042**
		tūkst.Lt	**7386**	**7267**	**7202**	**7160**	**29014**

Miškų urėdijoje vykmečiui planuojamas metinis pagrindinis naudojimas yra 46,9 tūkst. m³, o bendras metinis naudojimas – 66,4 tūkst. m³ likvidinio tūrio. Vidutiniai metiniai kirstinos medienos kiekiai pagal medžių rūšis pateikti 5.3 lentelėje. Pagal šiuos duomenis, pagrindiniai kirtimai sudarytų 70,6 %, ugdymo – 17,8 %, sanitariniai – 11,3 %, kiti kirtimai – 0,3 % viso kertamo tūrio. Eglės mediena sudarytų 32,3 %, pušies – 23,1 %, beržo – 14,7 % kertamo tūrio.

VYKMEČIUI PLANUOJAMAS METINIS KIRSTINOS MEDIENOS KIEKIS PAGAL MEDŽIŲ RŪŠIS

3.3.lentelė

Medžių rūšis	Likvidinė mediena, m³				
	Pagrindiniai kirtimai	Ugdymo kirtimai	Sanitariniai kirtimai	Kiti kirtimai	Visi kirtimai
Pušis	11000	2500	1800	50	15350
Eglė	15400	3500	2500	50	21450
Ąžuolas	3400	0	500	0	3900
Beržas	6100	2600	1000	50	9750
Juodalksnis	4600	400	700	50	5750
Drebulė	4800	2400	800	0	8000
Kitos rūšys	1600	400	200	0	2200
Iš viso	**46900**	**11800**	**7500**	**200**	**66400**

Planuojama, kad padarinė mediena (be plokščių medienos) sudarys apie 81,1 %, plokščių ir malkinė mediena – 18,9 %. Detalesnis jos pasiskirstymas pateikiamas 3.4 lentelėje, o vertinimas nenukirsto miško kainomis – 3.5 lentelėje.

VYKMEČIUI PLANUOJAMAS METINIS KIRSTINOS MEDIENOS PASISKIRSTYMAS PAGAL MEDŽIŲ RŪŠIS IR PADARINGUMĄ

3.4.lentelė

Medžių rūšis	Likvidinė mediena, m³				
	Padarinė			Malkinė	Iš viso
	Stambi	Vidutinė	Smulki		
Pušis	8443	4960	815	1133	15350
Eglė	7701	9098	2792	1860	21450
Ąžuolas	1330	1534	298	739	3900
Beržas	3218	3667	1151	1715	9750
Juodalksnis	1035	2260	1023	1432	5750
Drebulė	2480	1709	909	2903	8000
Kitos rūšys	0	1003	374	823	2200
Iš viso	**24205**	**24229**	**7361**	**10604**	**66400**

Nenukirsto miško vertė apskaičiuota, atsižvelgiant į patvirtintą šios vertės skaičiavimo metodiką. Planuojama, kad metinio kirstinos medienos kiekio vertė nenukirsto miško kainomis vidutiniškai sieks 4688,3 tūkst. Lt.

PLANUOJAMOS METINĖS KIRSTINOS MEDIENOS PINIGINIS ĮVERTINIMAS NENUKIRSTO MIŠKO KAINOMIS

3.5.lentelė

Medžių rūšis	Nenukirsto miško vertė, tūkst. Lt				
	Padarinė			Malkinė	Iš viso
	Stambi	Vidutinė	Smulki		
Pušis	798,1	364,4	24,9	9,1	1196,5
Eglė	803,9	688,2	60,9	10,4	1563,4
Ąžuolas	417,8	403,3	68,2	11,8	901,1
Beržas	295,4	245,2	31,0	19,2	590,7
Juodalksnis	83,7	135,2	10,6	8,0	237,5
Drebulė	86,4	53,6	12,6	11,6	164,2
Kitos rūšys	0,0	27,7	3,8	3,3	34,8
Iš viso	**2485,3**	**1917,6**	**212,0**	**73,4**	**4688,3**

Miškų urėdijos metinės pajamos (3.6 lentelė) suprojektuotos, atsižvelgiant į prognozuojamą kirstinos medienos sortimentinę struktūrą bei faktines apvaliosios medienos kainas.

Išlaidos, tiesiogiai priklausančios nuo gaminamos produkcijos apimties, planuojamos, atsižvelgiant į 2012 m. sąlyginio produkcijos vieneto savikainą bei suprojektuotas darbų apimtis.

Esant dabartiniam išlaidų lygiui bei palankioms medienos kainų tendencijoms, miškų urėdija planuojamu laikotarpiu galėtų dirbti pelningai, bendrasis pelningumas siektų 8,5 %, o pelnas prieš apmokestinimą – apie 798 tūkst. Lt. Atsižvelgiant į galimus rinkos pokyčius, šis planuojamas ūkinės veiklos rezultatas gali keistis.

Vertinant galimus medienos kainų, kaip esminio pajamų dydį lemiančio veiksnio, pokyčius (31 pav.) matyti, kad sumažėjus medienos kainoms 10 % ar daugiau bei esant dabartiniam išlaidų lygiui, miškų urėdijos veikla taptų nuostolinga.

PLANUOJAMOS METINĖS PAJAMOS IR IŠLAIDOS 2014 - 2018METAIS

3.6.lentelė

Pavadinimas	tūkst. Lt.	%
Pajamos:	**9394,0**	**100,0**
iš jų: už žaliavinę medieną ir nenukirstą mišką	8153,5	86,8
už transporto paslaugas	751,3	8,0
kitos pajamos	489,2	5,2
Išlaidos	**8595,5**	**100,0**
iš jų: apvalios medienos gamybos tiesioginės	2747,5	32,0
pardavimų	239,4	2,8
bendrosios administracinės	712,9	8,3
girininkijų personalo išlaikymui	1208,1	14,1
miško priežiūros personalo išlaikymui	284,7	3,3
miško želdymui ir paramai savaiminiam atsikūrimui	1000,2	11,6
miškų sanitarinei apsaugai	10,8	0,1
miškų priešgaisrinei apsaugai	56,7	0,7
rekreacinių objektų įrengimui	68,0	0,8
transporto paslaugoms	805,9	9,4
kitos išlaidos	1461,2	17,0
Pelnas	**798,5**	
Bendrasis pelningumas, %		**8,5**

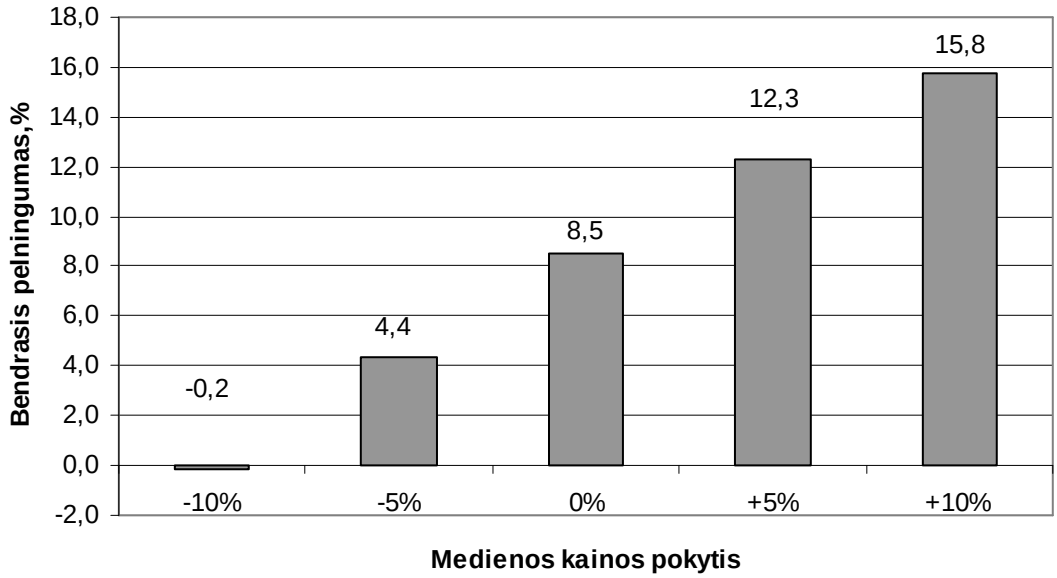

31 pav. Miškų urėdijos bendrojo pelningumo jautrumas medienos kainos pokyčiui

Miškų urėdijos ūkinės veiklos pelningumo jautrumas darbo užmokesčio didėjimui buvo vertinamas, atsižvelgiant į galimus pokyčius darbo rinkoje, įskaitant ir rangos darbų įkainių didėjimą dėl darbo užmokesčio kilimo. Nustatyta, kad, nepasikeitus kitoms sąlygoms, o darbo užmokesčiui padidėjus 15 %, miškų urėdijos pelningumas sumažėtų iki minimalaus. (32 pav.).

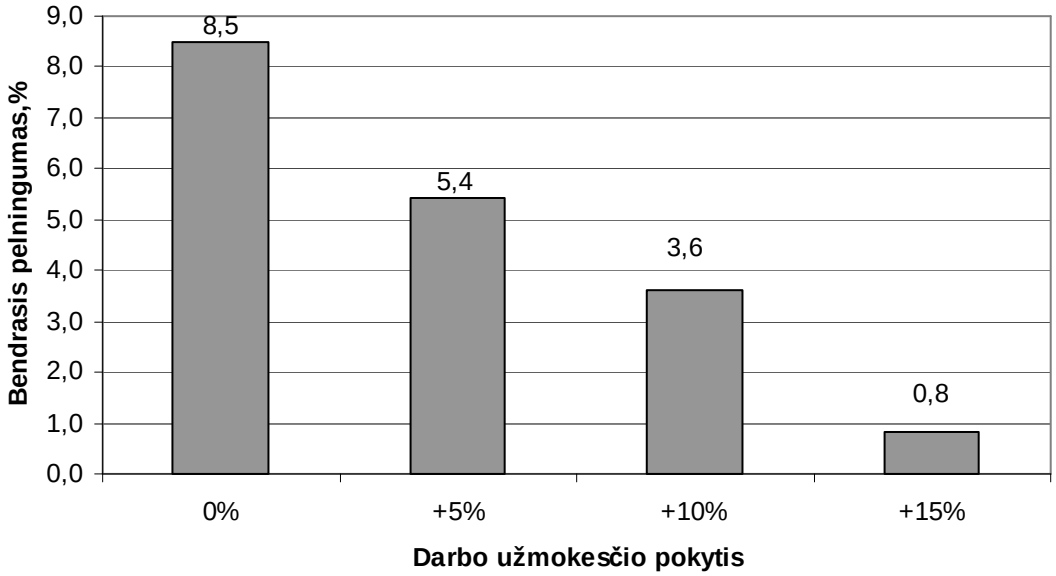

32 pav. Miškų urėdijos bendrojo pelningumo jautrumas darbo užmokesčio pokyčiui.

Numatomą pelningumo lygį, didėjant darbo užmokesčiui, galėtų užtikrinti tikėtinas medienos kainų kilimas, tačiau esant neaiškiai rinkos situacijai, miškų urėdija artimiausiu metu turėtų ieškoti rezervų, siekdama išlaikyti esamą pelningumo lygį.

3.1.2. EKOLOGINIS VERTINIMAS

Miškotvarkos projektas parengtas vadovaujantis tvaraus ir subalansuoto miško ūkio principais, atsižvelgiant į ekologines, ekonomines, socialines miškų funkcijas bei visuomenės reikmes. Ūkinė veikla projektuota atsižvelgiant į tarptautines rezoliucijas ir direktyvas Strasbūro (1990), Rio de Žaneiro (1992), m. Helsinkio (1993), Lisabonos (1998), Vienos (2003), Varšuvos (2007). Šios rezoliucijos naujai išryškino miškotvarkos, kaip miškų politikos įgyvendinimo priemonės, vaidmenį. Strasbūro rezoliucijoje pareikšta – *ateities kartos turi teisę naudotis sveika ir neužteršta (kokybiška) aplinka, kuri, kalbant apie miškus, turi būti išreikšta ekologinėmis, ekonominėmis ir socialinėmis sąlygomis, atsispindinčiomis tvariame ir daugiatiksliame miškų ūkyje.*

Helsinkio Ministrų konferencija dviem rezoliucijomis (Bendrieji nurodymai tvariam miškų ūkiui ir Bendrieji nurodymai biologinės įvairovės apsaugai Europos miškuose) dar labiau išryškino miškotvarkos vaidmenį ir uždavinius, organizuojant tvarų miškų ūkį XXI amžiuje: *tvarus miškų ūkis reiškia miškų ir miško žemių priežiūrą bei naudojimą tokiu būdu ir tokiu laipsniu, kurie palaikytų jų biologinę įvairovę, produktyvumą, gebėjimą atsikurti, gyvybingumą ir jų pajėgumą atlikti dabar ir ateityje atitinkamas ekologines, ekonomines ir socialines funkcijas lokaliniu, nacionaliniu ir globaliniu lygiais ir kurie nedarytų žalos kitoms ekosistemoms.* Biologinė įvairovė apima įvairovę viduje ir tarp rūšių bei ekosistemų. Rezoliucijose konstatuota, kad biologinės įvairovės išlaikymas visų tipų miškuose yra esminis tvaraus miško ūkio elementas.

Tvaraus miškų ūkio kriterijai ir rodikliai patvirtinti Lisabonos Ministrų konferencijoje (1998), tapo pagrindu ir kelrodžiu miškotvarkai, siekiant kontroliuoti tvarų miškų ūkį skatinančias ir biologinę įvairovę saugančias bei turtinančias ūkines priemones.

Siekiant įgyvendinti aukščiau įvardintų konferencijų numatytus tvaraus miško ūkio ir biologinės įvairovės išsaugojimo tikslus, miškotvarkinis projektavimas remiasi įstatyminėmis nuostatomis (Miškų įstatymu, Saugomų teritorijų įstatymu, Biologinės įvairovės išsaugojimo strategija ir veiksmų planu) ir atitinkamais poįstatyminiais aktais, nuostatomis bei normatyvais.

Svarbiausi rodikliai, rodantys, kad Lietuvoje (ir konkrečioje miškų urėdijoje) miškų ūkis organizuojamas tvaraus ūkio principais yra:

1) Miškų suskirstymas į grupes ir pogrupius pagal jų funkcinę paskirtį, ūkininkavimo tikslus ir ūkinį režimą užtikrina daugiatikslio ir diferencijuoto miško ūkio organizavimą (Miškų įstatymas,1994; 2001, Miškų priskyrimo miškų grupėms tvarka ir normatyvai, 2001; Paviršinio vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo taisyklės, 2008).

2) Tolydinį miško naudojimą, medynų amžiaus struktūros gerinimą, miško apsauginių funkcijų išsaugojimą ir savalaikį brandžios medienos panaudojimą užtikrina pagrindinių kirtimų normos priėmimas pagal Pagrindinių miško kirtimų normos nustatymo metodiką (2008) ir biržių išdėstymas teritorijoje pagal Miško kirtimų taisykles (2010). Išdėstant biržes ir vykdant ūkines priemones jose svarbios šios ekologinės nuostatos:

- biržių dydžio, jų parametrų ribojimas skirtingų miško grupių miškuose;
- reikalavimas visais galimais atvejais biržių ribas tapatinti su augavietės sąlygomis besiskiriančių sklypų ribomis;
- plynų kirtimų ribojimas III grupės ir jų draudimas II grupės miškuose;
- kirtimo ir atkūrimo būdo parinkimas siekiant maksimaliai išnaudoti žėlimo galimybes;
- didesnėse nei 1 ha plynųjų ar atvejinių pagrindinių kirtimų biržėse palikti ne mažiau kaip 7 gyvus medžius 1 ha (iš kurių ne mažiau kaip 3 būtų senesni arba storesni negu vidutiniasi medžiai medyne) ir ne mažiau kaip 3 negyvus medžius 1 ha storesnio kaip 20 cm skersmens (jeigu tokių medžių nėra , reikia palikti atitinkamą kiekį stuobrių);
- 0,5-1 ha plynųjų ar atvejinių pagrindinių kirtimų biržėse palikti ne mažiau kaip 3 gyvus medžius (iš kurių ne mažiau kaip 2 būtų senesni arba storesni negu vidutiniasi medžiai medyne) ir ne mažiau kaip 2 negyvus medžius storesnio kaip 20 cm skersmens (jeigu tokių medžių nėra – stuobrius);
- plynose biržėse palikti ne mažiau kaip 5 m^3/ha miško kirtimo atliekų arba paliktas papildomas biologinei įvairovei svarbių medžių skaičius, atitinkantis šį tūrį;
- pagrindiniai kirtimai nevykdomi zonose aplink retųjų paukščių lizdavietes Taisyklių 1 priede nurodytu spinduliu;

3) Ugdymo kirtimai projektuoti pagal Miško kirtimų taisykles (2010), kurių vienas iš pagrindinių tikslų yra medynų atsparumo vėjavartoms, snieglaužoms ir kitiems nepalankiems gamtiniams veiksniams stiprinimas (tai kartu yra ir ekologinis reikalavimas). Be to, projektuojant ir vykdant ugdymo bei sanitarinius kirtimus taikyti šias priemones:

- sudaryti optimalias sąlygas saugomoms ekosistemoms ir objektams išlikti, palaikyti esamą arba atkurti miškų biologinę įvairovę IIA grupės medynuose;
- nekirsti retai sutinkamų rūšių medžių ir krūmų – miškinės obels, paprastosios kriaušės, pavienių klevų, liepų ir kt.
- palikti senų sausuolių ir stačių stuobrių;
- ugdymo kirtimai medynuose aplink retų paukščių lizdus turi būti neintensyvūs, medynų skalsumas kirtimų metu negali būti sumažintas daugiau kaip iki 0,7.

4) Projektuojant miško atkūrimą pagal Miško atkūrimo ir įveisimo nuostatus (2008), svarbiausias tikslas yra reglamentuoti tvarių ir produktyvių, daugiatikslės ir specialios paskirties miškų, atitinkančių šalies gyventojų ir ūkio poreikius, atkūrimą ir įveisimą, laikantis subalansuoto miško ūkio plėtros principų. Tai atsiekiama šiais aspektais:

- rezervatiniai (I gr.) miškai atkuriami jiems natūraliai atželiant, ekosistemų apsaugos (IIA gr.), rekreaciniai (IIB gr.), apsauginiai (III gr.) ir ūkiniai (IV gr) natūraliai atželiant ar želdinant;

- miško rūšinė sudėtis parenkama, atsižvelgiant į augavietės sąlygas ir miško funkcinę paskirtį. Vyraujančios medžių rūšys (rūšinėje sudėtyje jų turi būti daugiau kaip 50 proc) želdiniuose ir žėliniuose turi atitikti minėtų Nuostatų 1-3 priedų reikalavimus.

Miškotvarkos projekte pateikti miško atkūrimo žiniaraščiai, parinkti miško atkūrimo būdai, atkuriamos tikslinės medžių rūšys, nustatytas sodmenų poreikis pagal priimtą želdinimo normą.

5) Pagal Miško sanitarinės apsaugos taisykles (2007), numatytos priemonės, gerinančios miško sanitarinę būklę (sanitariniai, ugdymo kirtimai), rekomenduojamos prevencinės biologinės apsaugos priemonės.

6) Pagal Miškų priešgaisrinės apsaugos taisykles (1995) ir Valstybinę miškų priešgaisrinės apsaugos programą (2002) parengtas priešgaisrinio tvarkymo planas, apimantis visų nuosavybių miškus, kaip vientisa priešgaisrinių priemonių sistema.

7) Sudarytas medžioklėtvarkos projektas kaip sudėtinė miškotvarkos projekto dalis orientuotas į žvėrių populiacijų ekologinį talpumą, ūkinių ir apsaugos priemonių taikymą ir žvėrių pakenktų medynų atkūrimą.

8) Pagal Augalų nacionalinių genetinių išteklių įstatymą (2001), miško genetinių išteklių išsaugojimo ir selekcijos plėtros programą (2003), miško genetinių draustinių nuostatus (2004 m.), sėklinių medynų nuostatus (2003) aprašyti genetiniai draustiniai, sėkliniai medynai, nustatyta medynų selekcinė grupė.

9) Miško ūkinė veikla saugomose teritorijose projektuota atsižvelgiant į Saugomų teritorijų įstatymą, esamus saugomų teritorijų nuostatus, reglamentus, apribojimus numatytus atitinkamuose ūkinės veiklos reglamentavimo dokumentuose (Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos ir kt.). Ūkinių priemonių apimtys ir apribojimai pateikti pagal konkrečias saugomas teritorijas. Pateikti patikslinti sklypų su saugomų ir Raudonosios knygos paukščių lizdavietėmis, perimvietėmis, tuokvietėmis sąrašai, žiniaraščiai (bendri ir kiekvienai girininkijai), pažymint minėtus objektus ir kartografinėje medžiagoje. Tai leidžia vykdyti saugomų gamtos objektų stebėjimą (monitoringą) t.y. fiksuoti vykstančius pakitimus dėl natūralių procesų arba ūkinės veiklos. Kertinės miško buveinės tai biologinės įvairovės požiūriu vertingi biotopai, todėl jos organiškai bus įtrauktos į esamą saugomų teritorijų sistemą, pagerins jos struktūrą, kaip vienas iš jos elementų. Brandžių medynų sklypai su kertinėmis buveinėmis išjungti iš pagrindinių kirtimų bei apribotos ūkinės priemones.

10) Visi miškotvarkiniame projektavime naudoti ūkinės veiklos normatyvai yra paruošti atsižvelgiant į augaviečių tipus. Tai viena iš ekologinės miškotvarkos prielaidų, įgalinanti daugiatikslio miškų ūkio organizavimą, atsižvelgiant į miško ekosistemų ryšį su aplinka.

11) Miškotvarkos projekte pateikta informacija ir ekologiniai sprendiniai galės būti įvertinti vykdant miškų sertifikavimo auditą, nustatyti sprendinių sąsają su Lietuvos Respublikos Biologinės įvairovės išsaugojimo strategijos ir veiksmų planu.

12) Alytaus miškų urėdijos teritorijoje, kultūros paveldo objektų, vietovių teritorijose, jų apsaugos zonose, ūkinė veikla vykdoma vadovaujantis Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymu (1994 m. gruodžio 22 d. Nr. I-733), bei kitais Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugą reglamentuojančiais teisės aktais. Archeologijos objektų teritorijose (senovės gyvenvietės , piliakalniai ir pilkapiai) draudžiami žemės judinimo ir kasinėjimo darbai. Visų kultūros papeldo objektų, vietovių teritorijose, jų apsaugos zonose, prieš vykdant, bet kokią ūkinę veiklą, būtina suderinti su Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Alytaus teritoriniu padaliniu.

Miškų urėdijos specialistams teks spręsti ir naujus uždavinius, susijusius su Europos Sąjungos saugomų gamtinių teritorijų tinklo NATURA 2000 projekto įgyvendinimu Lietuvoje. Išskiriant buveinių ir paukščių apsaugai svarbias teritorijas gali būti koreguojamos esamų saugomų teritorijų ribos, nuostatai, taip pat steigiamos ir naujos saugomos teritorijos. Kertinių miško buveinių steigimo procesas ir jų statuso nustatymas taip pat nebaigtas. Todėl projekto galiojimo eigoje gali tekti atlikti papildomus darbus, tikslinti ar koreguoti miškotvarkos projekto sprendinius. Tam svarbu vykdyti nepertraukiamą miškų apskaitą, nuolat palaikyti aktualizuotas miškotvarkos duomenų bazes.

3.1.3. SOCIALINIS VERTINIMAS

Lietuvos miškai ne tik teikia medieną ir kitus miško produktus, bet ir yra esminis ekologinis veiksnys, sudarydami daugelio gyvūnijos ir augalijos rūšių buveines, stabdydami dirvos eroziją, absorbuodami anglies dvideginį, bei grynindami orą, saugodami gruntinius ir paviršiaus vandenis, suteikia galimybę miesto ir kaimo gyventojams poilsiauti. Ši jų nauda gali būti suskirstyta į dvi dalis : naudojama mokamai ir nemokamai. Socialine miško reikšme suprantama nauda tų miško funkcijų, kurias visuomenė naudoja nemokamai. Tai grybai, uogos, vaistiniai augalai, poilsiavimas miškuose, CO^2 sunaudojimas, biologinės įvairovės apsauga, vandenų ir dirvožemio apsauga (Lietuvos miškų socialinės reikšmės įvertinimo metodiniai principai, 2006 m, Lietuvos miškų institutas). Pastaruoju metu ypač didėja miškų socialinė funkcija. Pagal visų Lietuvos miškų ekonominio vertinimo rezultatus medienai tenka apie 36% bendrosios miško vertės, o socialinei (nemokamai) miškų teikiamai naudai – apie 64%.

Viena iš svarbesnių vietinių gyventojų pajamų rūšių yra grybavimas ir uogavimas. Grybų naudojimas, kaip verslo rūšis, susideda iš jų rinkimo, apdirbimo ir pardavimo. Lietuvoje renkama apie 20-30 grybų rūšių. Esant sunkiai ekonominei būklei, gausybei bedarbių, į miškus plūstelėjo grybautojai, uogautojai, vaistažolių rinkėjai. Daugeliui jų pinigai, gauti už surinktus ir parduotus mažuosius miško turtus tapo vieninteliu arba pagrindiniu pajamų šaltiniu. Grybų, uogų rinkos plėtrai didelės įtakos turėjo smarkiai padidėjęs šių produktų eksportas į Vokietiją, Prancūziją ir kitas Europos šalis. Lietuvoje grybus superkančios įmonės 2006 metais supirko 1667t. grybų, iš jų baravykų 372t. 2007 m. gamtinės sąlygos buvo paslankios grybams augti. Tais metais grybų supirkta 19% daugiau (1985t.) nei 2006 m. Voveraičių supirktas kiekis išaugo daugiau nei pusantro karto – iki 1815t. Baravykų, palyginus su 2006 m., priduota labai mažai – 30t. 2008 m. grybų supirkta 1807t., iš jų voveraičių 1554t., baravykų 152t. 2011 m. grybų supirkta dešimtadaliu mažiau mažiau nei 2010 m. Iš viso įmonės supirko 2622 tonų grybų. Voveraičių supirktas kiekis nuo 2692 t (2010 m.) sumažėjo iki 2531 t. Baravykų supirkimas nuo 0,4 t išaugo iki 42,2 t.

Šalyje uogų 2007 m. supirkta 1601 t., tai didžiausias kiekis per 2003-2007 metus. Beveik visą kiekį sudarė mėlynės. Spanguolių bei bruknių ir toliau superkama labai mažai. 2008 m. supirkta 1015 t., mėlynių 352t., spanguolių 46t., bruknių 24t. Miško uogas, kaip ir grybus gyventojai renka savo reikmėms ir pardavimui. Alytaus miškų urėdijos teritorijoje labiausiai paplitę mėlynės ir avietės, iš vaistinių augalų – bruknės (lapai),viržiai, kadagiai, gailis., dilgėlė, gailis (*detaliau apie nemedieninius miško išteklius 2.14 sk.).*

Uogų per 2011 metus supirkta 2582 t arba 2,4 karto daugiau nei 2010 m. Kaip ir ankstesniais metais didžiąją supirktų uogų dalį sudarė mėlynės. Šių uogų supirkta 1374 t, t.y. 28% daugiau nei 2010 m. Kaip niekad daug – 472 t iš gyventojų supirkta bruknių. Panašus kiekis nupirktas ir šaltalankio uogų.

Apie superkamos gamtoje surinktos augalinės vaistinės žaliavos kiekį apytikriai leidžia spręsti stambiausios šalyje ją perdirbančios įmonės UAB "Švenčionių vaistažolės" pateikti duomenys. Miško vaistažolių socialinė ir ekonominė reikšmė, kaip ir kasmetinis superkamų vaistažolių kiekis pastoviai mažėja. Jei 1971 m. buvo supirkta 435t. vaistažolių, tai 2000 m. – 59t., 2006 m. – 10t., 2007 m. – 14t., 2008m. – 16t., 2010 m. padaugėjo – 20,3 t., o 2011 metais jau tik 8,2 t (*Miškų ūkio statistika,2012*). Dalis vaistažolių auginama specializuotuose ūkiuose.

Dėl padidėjusio rinkėjų skaičiaus išaugo antropogeninis poveikis miškams ir pelkėms. Šiuo metu iš Lietuvos kaip žaliava išvežami grybai, uogos, vaistažolės. Pastaruoju metu tik grybų rinkimą iš dalies reguliavo LR Aplinkos ministro 1998 m. liepos 3 d. priimtas įsakymas Nr. 113 "Dėl grybavimo Lietuvos miškuose taisyklių patvirtinimo", kurios nustato grybavimo tvarką visuose Lietuvos Respublikos miškuose (nepriklausomai nuo jų nuosavybės formos) ir grybų pardavimo bei supirkimo tvarką. Kitiems išvardintiems gyvosios gamtos ištekliams rinkimo patvirtintų taisyklių nėra arba jos jau pasenusios ir pamirštos.

Viena iš svarbiausių miško socialinės funkcijos krypčių yra žmonių poilsio vietos , sveikatingumo šaltinio, įvairių įrenginių bei objektų saugojimas ir kūrimas. Dėl to miškų urėdijoje

daug dėmesio ir lėšų skiriama pritaikyti valstybinius miškus visaverčiam lankymuisi ir turiningam poilsiui gamtoje.

Specializuoti poilsiavimui miškai Alytaus miškų urėdijoje užima 1117 ha (3,4%), valstybinės reikšmės miškuose – 727 ha (4,4%) miškų teritorijos. Jiems priskiriami miestų miškai, miško parkai, valstybinių parkų rekreacinės zonos ir rekreaciniai miško sklypai. Nors aktyviam poilsiui (uogavimui, grybavimui) naudojami kur kas didesni miškų plotai. Miško rekreacinei vertei didelę įtaką turi vandens telkiniai: ežerai, upės, tvenkiniai. Rekreacinio sutvarkymo projekte kuriama stovyklaviečių, poilsiaviečių, atokvėpio vietų, apžvalgos aikštelių bei turistinių takų sistema, kurią įgyvendinus per vykmetį – miškotvarkos projekto galiojimo laikotarpį (10) metų, būtų pilnai išnaudotas miškų urėdijos rekreacinis potencialas. Šis projektas remiasi jau esančia miškų urėdijos valstybinių miškų rekreacine sistema ir ją toliau vysto atsižvelgiant į esamų rekreacinių objektų ir rekreacinės situacijos analizę. Be esamų 24 rekreacijos rekomenduojama įrengti 9 naujus objektus ir rekonstruoti 5 objektus. Įgyvendinus visus šiuos objektus padidės gyventojų poilsiavimo galimybės ir pagerės poilsiavimo kokybė.

Socialinę miško reikšmę numatoma didinti ir ateityje, pagal iškeltus tikslus ir uždavinius:

- visuomenės bendrųjų su miškais susijusių reikmių tenkinimas;
- visuomenės dalyvavimas svarbiausių miškų ūkio klausimų sprendime;
- miškų naudojimo rekreacinėms reikmėms ir pažintiniam naudojimui intensyvinimas.

Alytaus miškų urėdijos veiklos teritorijoje iš viso yra 33,0 t. ha miško žemės ir joje medienos sukaupta 8,3 mln.ktm. 2013.01.01. miškų urėdijos teritorijoje gyveno apie 87020 žmonių. Vienam gyventojui tenka 2,6 ha miško ir 95 ktm medienos (*Lietuvoje atitinkamai 0,67 ha ir 151 ktm*).

Suprojektuota kirtimų apimtis leis vietos gyventojus pilnai apsirūpinti malkine mediena (stiprėja ir privatus miško sektorius). Skatinama biokuro gamyba iš kirtimo atliekų padės miško savininkams realizuoti menkavertę medieną. Kirtimo atliekų panaudojimas yra ir miškų urėdijos veiklos planuose.

2006 m. Lietuvos miškų institutas atliko darbą “Lietuvos gyventojų sociologinės apklausos svarbiausiais miškų ūkio klausimais bei respondentų nuomonės analizės atlikimas”, kurio tikslas – atlikti visuomenės apklausą svarbiausiais miškų ūkio klausimais, norint išsiaiškinti visuomenės nuomonę apie miškų ūkio veiklą Lietuvos Respublikoje bei privačių miško savininkų apklausa, norint išsiaiškinti miškų ūkio paslaugų poreikį. Apklausos metu nustatyta, kad visuomenė itin aukštai vertina miško teikiamą socialinę naudą. 96 % apklaustųjų respondentų lankėsi miške per paskutinius tris metus. Dažniausiai respondentai lankosi miške 3-4 kartus per metus. Pagrindiniai lankymosi miške tikslai – grybavimas, uogavimas ir poilsiavimas. Visuomenės nuomone Lietuvoje yra įrengta per mažai poilsiaviečių, poilsio aikštelių, dviračių takų, pažintinių takų ir kitų poilsiui skirtų objektų. Taip mano 80 % respondentų.

Europos miškų apsaugos proceso ministrų konferencija (MSPFE), Varšuva, 2007 11 05. Jos šūkis “Miškai – kokybiškesniam gyvenimui ”. Remiantis prieš tai buvusių konferencijų –Strasbūras (1990), Helsinkis (1993),Lisabona (1998), Viena (2003) – pasiekimais, kai buvo skatinami ekonominiai, ekologiniai ir visuomeniniai – kultūriniai tvaraus ir subalansuoto miškų ūkio aspektai. Varšuvos konferencijoje diskutuota apie iššūkius, su kuriais susiduria Europos miškininkystė, bei sprendimus, kurie prisidės prie teigiamo miškų poveikio šių laikų žmogaus gyvenimui. Vienas iš konferencijos prioritetų – tvarus ūkininkavimas miškuose, mažinant klimato kaitos padarinius, medienos panaudojimo energijos poreikiams bei vandens telkinių apsauga. Priimta Ministrų deklaracija numato ilgalaikę miškų viziją, kurioje atsispindi aktualios visuomenės bei politikos problemos. Priimtos dvi Varšuvos rezoliucijos :

1) **Miškai, mediena ir energija** – akcentuoja pusiausvyros išlaikymo svarbą, naudojant medieną ir biomasę, tuo pačiu išsaugant vertingus miško išteklius bei nepažeidžiant bioįvairovės.

2) **Miškai ir vanduo** – dėl geriamo vandens trūkumo yra akstinas didinti miškų ūkio vaidmenį apsaugant dirvožemį bei reguliuojant vandens apytaką gamtoje.

3.2. MIŠKOTVARKOS PROJEKTO PRIEŽIŪRA IR TIKSLINIMAS

3.2.1. MIŠKOTVARKOS PROJEKTO PRIEŽIŪRA

Valstybinių miškų vidinės miškotvarkos projektų kokybę tikrina Aplinkos ministerijos regionų aplinkos apsaugos departamentų Miškų kontrolės skyrių ir Valstybinės miškų tarnybos Miškų kontrolės skyriaus pareigūnai. Tikrinant vadovaujamasi Aplinkos ministro 2006 m.gruodžio 28 d. įsakymu Nr.D1-621 patvirtinta „Miškų inventorizacijos ir ūkinių priemonių projektavimo darbų kokybės vertinimo metodika“ (Žin.2007, Nr.4-178) ir Miškotvarkos darbų vykdymo instrukcija patvirtinta VMT direktoriaus 2010-01-14d. įsakymu Nr.11-10-V (Žin., 2010, Nr.45-2182; 2011, Nr.49-248).

Pagal normatyvinių dokumentų nuostatas privalomos vykdyti vidinės miškotvarkos projekto dalys yra:

- pagrindinių kirtimų norma (nustatyta metinė pagrindinių kirtimų norma negali būti viršijama; atrėžta 5 metų kirtimo apimtis turi būti artima nustatytai kirtimų struktūrai pagal miškų grupes ir vyraujančias medžių rūšis);
- jaunuolynų ugdymas (jaunuolynų iki 20 metų metinė apimtis pagal plotą);
- retinimai pernelyg tankiuose (0,9 ir didesnio skalsumo) medynuose ir medynuose, kuriuose smarkiai stelbiamos tikslinės medžių rūšys ir ugdyti reikia skubos tvarka;
- miško atkūrimas (želdintinose kirtavietėse dirbtiniu būdu miškas atkuriamas ne vėliau kaip per trejus metus; paliekant žėlimui – ne vėliau kaip per 4 metus nuo jų atsiradimo, o per šį laikotarpį neatžėlę sklypai atkuriami želdant; žuvusius želdinius ir žėlinius atkurti ne vėliau kaip per dvejus metus po jų atsiradimo).
- miško sanitarinė būklė – kenkėjų židinių kitimo ir atliktų priemonių apskaita, savalaikiai sanitariniai kirtimai (jais privaloma iškirsti vėjavartas, vėjalaužas, snieglaužas, džiūstančius, liemenų kenkėjų apniktus, apkrėstus grybinėmis ligomis, stipriai pažeistus bei sausuolius medžius, išskyrus atvejus, kai biologinei bei kraštovaizdžio įvairovei išsaugoti biržėse paliekami stuobriai ir uoksiniai medžiai) ir kitos apsaugos priemonės;
- aplinkosaugos reikalavimai – ūkinė veikla atsižvelgiant į nustatytą ūkinį režimą miško grupėse, specialiąsias žemės ir miško naudojimo sąlygas, saugomų teritorijų nuostatus ir kitus normatyvinius dokumentus.

3.2.2. MIŠKOTVARKOS PROJEKTŲ TIKSLINIMAS

Miškotvarkos projekto sprendiniai gali būti pakeisti, nesibaigus vidinės miškotvarkos projekto galiojimo laikui arba pratęsus jo projektinį laikotarpį. Pagal Vidinės miškotvarkos projektų rengimo taisyklių 44 punktą (Žin.,2010, Nr.81-4249; 2011, Nr.49-248)., galiojantys vidinės miškotvarkos projektai gali būti tikslinami tik tada, kai:

- pasikeitė ūkinių priemonių vykdymą ir projektavimą reglamentuojantys teisės aktai;
- nustatyta tvarka pakeistas miškų priskyrimas miškų grupėms;
- dėl stichinės nelaimės paveikto miško būtina tikslinti suprojektuotas ūkines priemones;
- nustatyta tvarka pakeistas miško valdos plotas arba ribų konfigūracija, valda suskaldyta į mažesnes arba sujungta su gretima;
- tikrinant vidinės miškotvarkos projekto parengimo kokybę buvo nustatyti dideli inventorizacijos netikslumai ir po to atliktas miško inventorizacijos duomenų patikslinimas;
- reikia papildomai suprojektuoti ar patikslinti priemones, kurioms teikiama ES parama pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007-2013 metų programą.

45 punkte nurodyta, jei valdos miškų charakteristika pakito dėl juose vykdytos ūkinės veiklos, vidinės miškotvarkos projekte tikslinti galima tik aplinkosaugines ir miško atkūrimo priemones.

47. Valstybinių miškų vidinės miškotvarkos projektus miško valdytojų užsakymu (šiuo atveju miškų urėdija) tikslina ir teikia derinti miškotvarkos projekto rengėjas (VĮ Valstybinis miškotvarkos institutas) vadovaudamasis šio įsakymo 18-21 punktais. Projektų patikslinimus tvirtina aplinkos ministras aukščiau paminėto dokumento 22 punkte nustatyta tvarka t.y. jei jis viešai apsvarstytas ir suderintas su Valstybine miškų tarnyba.. Projektų tikslinimas registruojamas 23 punkte nustatyta tvarka, prie registravimo numerio prirašant tikslinimą liudijančius indeksus.

Pagrindinių kirtimų normos keitimas. Pagal pagrindinių miško kirtimų normos nustatymo metodiką, patvirtintą LR aplinkos ministro 2008-07-02 įsakymu Nr.D1-362 (Žin.,2008, Nr.79—3135) *patvirtinta kirtimų norma gali būti perskaičiuojama, jeigu įvyko esminiai kiekybiniai ir kokybiniai miško rodiklių pasikeitimai, po naujos miškų inventorizacijos, taip pat stichinių nelaimių atvejais, kai kasmet šalies mastu išdžiūvusių, išverstų, išlaužytų, išdegusių arba kitaip pažeistų medynų tūris sudaro daugiau negu vieną ketvirtąją metinės kirtimo normos dalies. Jei įvyko pasikeitimai ir dėl jų naujai inventorizuoti miškų nereikia (pasikeitė administracinių vienetų ribos, kirtimo amžiai ir pan.), tai kirtimų normos perskaičiavimui naudojama bazinės miškų inventorizacijos medžiaga, aktualizuota einamiesiems metams dėl natūralios augimo eigos ir ūkinės veiklos įtakos (27 punktas).*

Valstybinių miškų valdytojai negali viršyti 5 metų kirtimo normos pagal vyraujančias medžių rūšis (poūkius). Atskirų metų ploto kirtimo norma medžių rūšims, suderančioms pagrindinių miško kirtimų normoje daugiau kaip 20 proc., gali kisti ne daugiau kaip 5 proc. ribose.

Metinės pagrindinių kirtimų normos tikslinimo tvarka, patvirtinta LR aplinkos ministro 2001-07-02 įsakymu Nr.353 (Žin.,2001, Nr.63-2302), detalizuoja kirtimų normos tikslinimo atvejus:

- miškų valdytojai (miškų urėdijos) metinę miško kirtimų normą gali viršyti stichinių nelaimų atvejais, kai būtin skubiai iškirsti pažeistus medynus. Jeigu einamaisiais metais, įvykus stichinei nelaimei, tų metų pagrindinių miško kirtimų biržės jau iškirstos ar baigiamos iškirsti, šių kirtimų norma gali būti viršyta tokia apimtimi, kokia susidarė, likviduojant stichinių nelaimių padarinius;
- stichinių nelaimių atvejais miškų valdytojai gali keisti jų pačių kertamas biržes nepažeistuose medynuose į biržes pažeistuose medynuose;
- jeigu miško valdytojas eilę metų, skaičiuojant nuo jos patvirtinimo, tai ji gali būti didinama per ankstesnius metus sutaupyta apimtimi;
- jeigu dėl svarbių priežasčių (klimatinių sąlygų, sumažėjus medienos paklausai ir kt.) biržės, kurioms išrašyti leidimai miškui kirsti, neiškertamos einamaisiais metais, jų iškirtimo terminas gali būti pratęsiamas 6 mėnesiams. Tokiu atveju kirtimų apimtis į sekančių metų kirtimo normą neįtraukiama. .

Sėkmingam miškotvarkos projekto įgyvendinimui miškų valdytojas ir miškotvarkos projekto rengėjas prisiima tam tikrus įsipareigojimus. Tai aptarta miškotvarkos paslaugų atlikimo sutartyje.

L I T E R A T Ū R A

1	Miškų urėdijų veiklos rodikliai: 2003-2012 m.. Generalinės miškų urėdija prie AM. Vilnius, 2003,2004,2005,2006,2007,2008,2009, 2010, 2011, 2012
2	Lietuvos miškų ūkio statistika. Aplinkos ministerija, Valstybinė miškotvarkos tarnyba, 2011.
3	Lietuvos miškų ūkio statistika. Aplinkos ministerija, Valstybinė miškotvarkos tarnyba, 2012.
4	Lietuvos upės (hidrografija ir nuotėkis), Lietuvos energetikos institutas, Kaunas, 2001, 792 p.
5	A.Kuliešis, E.Petrauskas. Lietuvos miškų naudojimo XXI amžiuje prognozės. VMI,LŽŪU, Kaunas, 2000, 145 p.
6	Lietuvos nacionalinė miškų inventorizacija 2003-2007. AM, VMT. 2007, 283 p.
7	A.Brukas. Dėl ūkininkavimo II grupės miškuose. Mūsų girios, 2002 Nr. 12
8	Lietuvos miškų metraštis. XX amžius. Sudarė V.Verbyla, A.Brukas, L.Kairiūkštis, Vilnius, 2003, 631p.
9	Lietuvos teritorijos bendrasis planas. Teritorijos raidos kryptys. UAB „Urbanistika“, 2001.
10	Miško atkūrimas ir įveisimas (teisės aktų rinkinys). AM miškų departamentas, Vilnius, 2008.93 p.
11	Miškų priešgaisrinę apsaugą reglamentuojantys teisės aktai. Generalinė miškų urėdija prie AM. 2010, 100 p.
12	Alytaus miškų urėdijos miškotvarkos projektas 2003-2012 metams (projekto autorius B. Baroniūnas). Valstybinis miškotvarkos institutas. Kaunas, 2003, 149p.
13	M.Jankus. Kiek pakaktų negyvos medienos miške „Mūsų girios“ 2008 Nr.2
14	Kaip modernizuosime ir plėsime valstybinius miško medelynus. „Mūsų girios“ 2003 Nr.7
15	Lietuvos miškingumo didinimo programa. „Mūsų girios“ 2003 Nr.1
16	A.Juodvalkis, S.Karazija, V.Mikšys. Neplynų pagrindinių kirtimų taikymo galimybės ir problemos. „Mūsų girios“2006 Nr.3 ir 4
17	Miško kirtimo atliekų naudojimo kurui ekonominio skatinimo poreikių ir galimybių įvertinimas bei pasiūlymų parengimas. LMI, 2006, 45 p. (darbo vadovas S.Mizaras).
18	Rekomendacijos miškų atkūrimui nusausintose pelkinėse augavietėse. LMI, 2005, 74 p. (darbo vadovas prof. J.Ruseckas).
19	R. Kupstaitis. Palaukių juostų išsaugojimas, formavimas ir ūkininkavimas jose. „Mūsų girios“2007, Nr.8.
20	V.Vasiliauskas. Ekologiško miškininkavimo patirtis. „Mūsų girios“, 2007 Nr.3.
21	T.Tebėra. „Baltijos tyrimai“ – apie šalies miškus. „Mūsų girios“, 2003 Nr.4; 2004 Nr.2
22	J. Danusevičius. Kaip formuoti miško pakraščius. „Mūsų girios“, 2008 Nr.2
23	J. Ruseckas. Miškininkų požiūris į bebrų daromą žalą miškams. „Mūsų girios“, 2009 Nr.3.
24	A.Kuliešis, D. Vižlenskas. Potencialūs energetinės medienos ištekliai Lietuvoje. Mūsų girios, 2009, Nr.11.
25	Medienos kuro sunaudojimo kaimo vietovėse tyrimas (baigiamoji ataskaita, darbo vadovė D.Mizaraitė).LMI, 2009.
26	R.Vasiliauskas. Diegiama moderni gaisrų stebėjimo sistema. „Mūsų girios“, 2010 Nr.4

PRIEDAI

Alytaus miškų urėdija Urėdijos, NP ir valstybinių rezervatų valdomi valstybinės reikšmės miškai

Žemės pasiskirstymas pagal naudmenų grupes ir administracinius vienetus

Bendras žemės plotas,ha	Medynų žemė							Miško sėjinukų išauginimo žemė	Technol. paskir. miško žemė		Kita miško žemė	Iš viso miško žemės	Ne miško žemė							Kita ne miško žemė				Nusausinta žemė
	Apaugusi mišku (medynai)				Neapaugusi mišku								Žemės ūkio naudmenos				Keliai	Užstatyta teritorija	Vandenys	Apaugusi sumedėjusia augmen.	Pelkės		Pažeista žemė	Nenaudojama žemė	
	iš viso	savaiminiai	sukultūrinti	kultūriniai	iš viso	kirtavietės	žemė skirta miškui įveisti		iš viso	miško keliai			iš viso	ariamos	sodai	pievos ir ganyklos					iš viso	apaugę menkmiškiu			
Iš viso																									
16588,3	11081,3		2735,3		219,1			58,3	220,2		16370,8					1,1				28,3			35,4	
	15453,5		1636,9		322,2				378,8		158,0					1,6		51,7		127,7				841,0
Pasiskirstymas pagal administracinius vienetus																									
Alytaus m. sav.																									
1067,3	925,1	829,6	6,5	89,0	13,3			50,3	21,7	16,3	37,7	1048,1						2,3		3,7			13,2	3,6
Alytaus r. sav.																									
15521,0	10251,7		2646,3		219,1			8,0	203,9		15322,7					1,1				28,3			22,2	
	14528,4		1630,4		308,9				357,1		120,3					1,6		49,4		124,0				837,4

209

2013.12.10 14:17

Alytaus miškų urėdija Urėdijos, NP ir valstybinių rezervatų valdomi valstybinės reikšmės miškai

Žemės pasiskirstymas pagal naudmenas ir girininkijas

Bendras žemės plotas,ha	Medynų žemė							Miško sėjinukų išauginimo žemė	Technol. paskir. miško žemė		Kita miško žemė	Iš viso miško žemės	Ne miško žemė							Kita ne miško žemė				Nusausinta žemė
	Apaugusi mišku (medynai)				Neapaugusi mišku								Žemės ūkio naudmenos				Keliai	Užstatyta teritorija	Vandenys	Apaugusi sumedėjusia augmen.	Pelkės		Pažeista žemė	Nenaudojama žemė	
	iš viso	savaiminiai	sukultūrinti	kultūriniai	iš viso	kirtavietės	žemė skirta miškui įveisti		iš viso	miško keliai			iš viso	ariamos	sodai	pievos ir ganyklos					iš viso	apaugę menkmiškiu			
Iš viso																									
16588,3	11081,3		2735,3		219,1		58,3		220,2		16370,8					1,1				28,3		35,4		
	15453,5		1636,9		322,2				378,8		158,0					1,6		51,7		127,7				841,0
Pasiskirstymas pagal girininkijas																									
Dušnionių girininkija																									
2806,8	2634,1	1622,9	555,2	456,0	63,4	50,0			60,5	27,4	5,0	2763,0					1,4		16,2		20,1	5,0		6,1	119,2
Dzirmiškių girininkija																									
3858,2	3568,8	2738,0	154,4	676,4	37,8	20,6		56,7	96,5	68,9	60,3	3820,1						0,1	7,3		14,1			16,6	27,9
Kalesnykų girininkija																									
2829,9	2563,9	1494,9	390,9	678,1	158,4	106,5			63,3	31,5	5,4	2791,0					0,2		4,7		32,7	2,8		1,3	111,4
Punios girininkija																									
4150,2	3899,3	3285,0	334,6	279,7	46,2	30,5			76,9	42,1	64,6	4087,0						1,0	19,4		36,0	2,2		6,8	566,5
Sudvajų girininkija																									
2943,2	2787,4	1940,5	201,8	645,1	16,4	11,5		1,6	81,6	50,3	22,7	2909,7							4,1		24,8	18,3		4,6	16,0

210

2013.12.10 14:24

Alytaus miškų urėdija Urėdijos, NP ir valstybinių rezervatų valdomi valstybinės reikšmės miškai

Žemės pasiskirstymas pagal naudmenas ir miškų grupes

Bendras žemės plotas,ha	Medynų žemė							Miško sėjinukų išauginimo žemė	Technol. paskir. miško žemė		Kita miško žemė	Iš viso miško žemės	Ne miško žemė							Kita ne miško žemė				Nusausinta žemė
	Apaugusi miškų (medynai)				Neapaugusi miškų								Žemės ūkio naudmenos				Keliai	Užstatyta teritorija	Vandenys	Apaugusi sumedėjusia augmen.	Pelkės		Pažeista žemė	Nenaudojama žemė	
	iš viso	savaiminiai	sukultūrinti	kultūriniai	iš viso	kirtavietės	žemė skirta miškui įveisti		iš viso	miško keliai			iš viso	ariamos	sodai	pievos ir ganyklos					iš viso	apaugę menkmiškiu			
Iš viso																									
16588,3	11081,3		2735,3		219,1		58,3		220,2		16370,8					1,1					28,3		35,4	
	15453,5		1636,9		322,2				378,8		158,0						1,6		51,7		127,7				841,0
Pasiskirstymas pagal miškų grupes																									
I grupės miškai																									
459,1	432,5	412,6	7,0	12,9	6,5				9,5	5,8	7,8	456,3							1,8		1,0				
II grupės ekosistemų apsaugos miškai																									
3486,1	3298,5	2884,8	185,7	228,0	8,9	1,5			78,9	49,8	54,4	3440,7						0,8	5,2		36,7	2,2		2,7	3,3
II grupės rekreaciniai miškai																									
727,1	596,3	504,0	6,7	85,6	13,2			50,3	17,5	13,2	33,5	710,8							2,1		1,0			13,2	6,5
III grupės miškai																									
1823,0	1723,4	1261,0	101,4	361,0	12,0	11,4		1,6	46,5	31,3	20,3	1803,8							7,3		8,3			3,6	6,4
IV grupės miškai																									
10093,0	9402,8	6018,9	1336,1	2047,8	281,6	206,2		6,4	226,4	120,1	42,0	9959,2					1,6	0,3	35,3		80,7	26,1		15,9	824,8

211

2013.12.10 14:32

Alytaus miškų urėdija Urėdijos, NP ir valstybinių rezervatų valdomi valstybinės reikšmės miškai

Žemės pasiskirstymas pagal naudmenas ir kadastro vietoves

Bendras žemės plotas,ha	Medynų žemė							Miško sėjinukų išauginimo žemė	Technol. paskir. miško žemė		Kita miško žemė	Iš viso miško žemės	Ne miško žemė							Kita ne miško žemė				Nusausinta žemė
	Apaugusi mišku (medynai)				Neapaugusi mišku								Žemės ūkio naudmenos				Keliai	Užstatyta teritorija	Vandenys	Apaugusi sumedėjusia augmen.	Pelkės		Pažeista žemė	Nenaudojama žemė	
	iš viso	savaiminiai	sukultūrinti	kultūriniai	iš viso	kirtavietės	žemė skirta miškui įveisti		iš viso	miško keliai			iš viso	ariamos	sodai	pievos ir ganyklos					iš viso	apaugę menkmiškiu			
Iš viso																									
16588,3	11081,3		2735,3		219,1			58,3	220,2		16370,8						1,1				28,3		35,4		
	15453,5		1636,9		322,2				378,8		158,0						1,6		51,7		127,7				841,0
Pasiskirstymas pagal kadastro vietoves																									
Alytaus mst.																									
1067,3	925,1	829,6	6,5	89,0	13,3			50,3	21,7	16,3	37,7	1048,1							2,3		3,7		13,2		3,6
Alovės																									
1577,6	1491,4	977,8	270,8	242,8	25,7	21,5			30,2	13,6	2,7	1550,0					0,3		14,4		7,3	1,1		5,6	112,1
Butrimonių																									
46,7	45,5	14,7	29,5	1,3								45,5							0,3		0,9				2,2
Eičiūnų																									
510,4	462,2	227,3	83,8	151,1	35,6	34,0			11,5	5,9	0,4	509,7							0,3		0,4				
Genių																									
232,0	222,7	188,6	14,9	19,2	1,8				3,5	1,4	0,5	228,5							1,3					2,2	1,1
Gervėnų																									
185,4	162,7	124,2	2,2	36,3	16,6	11,0			5,0	2,8	0,8	185,1							0,3						36,1
Krokialaukio																									

212

Alytaus miškų urėdija Urėdijos, NP ir valstybinių rezervatų valdomi valstybinės reikšmės miškai

Žemės pasiskirstymas pagal naudmenas ir kadastro vietoves

Bendras žemės plotas,ha	Medynų žemė							Miško sėjinukų išauginimo žemė	Technol. paskir. miško žemė		Kita miško žemė	Iš viso miško žemės	Ne miško žemė							Kita ne miško žemė				Nusausinta žemė
	Apaugusi mišku (medynai)				Neapaugusi mišku								Žemės ūkio naudmenos				Keliai	Užstatyta teritorija	Vandenys	Apaugusi sumedėjusia augmen.	Pelkės		Pažeista žemė	Nenaudojama žemė	
	iš viso	savaiminiai	sukultūrinti	kultūriniai	iš viso	kirtavietės	žemė skirta miškui įveisti		iš viso	miško keliai			iš viso	ariamos	sodai	pievos ir ganyklos					iš viso	apaugę menkmiškiu			
173,4	162,3	138,2	10,8	13,3	3,3	3,3			0,7	0,1	6,8	173,1							0,3						48,4
Luksnėnų																									
331,0	301,5	236,6	34,8	30,1	15,1	14,7			3,1	0,8	1,8	321,5							5,9		3,6				
Makniūnų																									
1820,3	1677,2	1085,1	328,2	263,9	37,9	30,0			56,1	33,3	14,3	1785,5					1,1		3,7		30,0	22,2			16,0
Mergalaukio																									
3,0	3,0			3,0								3,0													2,9
Mikalavo																									
109,3	106,4	90,1	1,0	15,3					2,4	1,4		108,8							0,5						1,2
Miroslavo																									
1637,3	1543,6	967,5	133,2	442,9	18,6	18,6		6,4	39,1	24,3	13,8	1621,5						0,1	3,6		8,9			3,2	12,8
Nemunaičio																									
1912,5	1830,7	1187,7	143,3	499,7	14,4	8,2		1,6	45,7	25,0	10,5	1902,9							0,7		4,3			4,6	
Pivašiūnų																									
513,6	475,7	333,7	53,2	88,8	15,9	12,8			13,1	7,2	0,5	505,2							0,2		8,1			0,1	5,1
Pocelonių																									
568,8	533,6	290,2	73,9	169,5	17,5	9,2			12,1	5,3	0,6	563,8							1,5		3,0			0,5	7,1
Praniūnų																									

213

Alytaus miškų urėdija Urėdijos, NP ir valstybinių rezervatų valdomi valstybinės reikšmės miškai

Žemės pasiskirstymas pagal naudmenas ir kadastro vietoves

Bendras žemės plotas,ha	Medynų žemė							Miško sėjinukų išauginimo žemė	Technol. paskir. miško žemė		Kita miško žemė	Iš viso miško žemės	Ne miško žemė							Kita ne miško žemė				Nusausinta žemė
	Apaugusi mišku (medynai)				Neapaugusi mišku								Žemės ūkio naudmenos				Keliai	Užstatyta teritorija	Vandenys	Apaugusi sumedėjusia augmen.	Pelkės		Pažeista žemė	Nenaudojama žemė	
	iš viso	savaiminiai	sukultūrinti	kultūriniai	iš viso	kirtavietės	žemė skirta miškui įveisti		iš viso	miško keliai			iš viso	ariamos	sodai	pievos ir ganyklos					iš viso	apaugę menkmiškiu			
2700,6	2535,5	2235,6	166,3	133,6	14,9	1,5			62,9	38,7	50,1	2663,4						0,8	4,0		32,4	2,2			
Punios																									
96,9	93,6	87,0	1,8	4,8					2,7	1,5	0,4	96,7							0,2						1,0
Radžiūnų																									
369,1	351,5	298,0	0,8	52,7					13,9	11,9	2,3	367,7									1,4				0,8
Ryliškių																									
181,1	175,2	138,4	2,3	34,5	0,6	0,6			4,9	3,4		180,7							0,1		0,3				
Ūdrijos																									
580,3	548,8	397,2	91,9	59,7	7,8	7,7			6,0	1,0	5,4	568,0						0,2	7,5					4,6	514,1
Vaisodžių																									
270,1	260,6	221,7	7,5	31,4	0,2				7,3	6,0	1,1	269,2							0,7					0,2	3,7
Vankiškių																									
129,9	125,5	88,8	15,9	20,8	3,3	3,3			0,7	0,1		129,5							0,4						
Venciūnų																									
1571,7	1419,2	923,3	164,3	331,6	79,7	42,7			36,2	20,2	8,3	1543,4					0,2		3,5		23,4	2,8		1,2	72,8

2013.12.10 14:36

Alytaus miškų urėdija Urėdijos, NP ir valstybinių rezervatų valdomi valstybinės reikšmės miškai

Medynų plotų ir tūrių pasiskirstymas vyraujančiomis medžių rūšimis ir amžiaus klasėmis

(skaitiklyje - plotas ha, vardiklyje - tūris m3)

Medžių rūšis	Amžiaus klasė -10 metų															Iš viso
	iki 10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-110	111-120	121-130	131-140	141 ir >	
I grupės (gamtinių rezervatų) miškai																
Pušis	|	3,8|	|	|	|	2,4|	3,0|	|	6,3|	1,2|	|	|	|	2,4|	118,3|	137,4
	|	408|	|	|	|	1.019|	1.384|	|	2.086|	336|	|	|	|	1.044|	42.394|	48.671
Eglė	|	|	|	4,4|	2,7|	2,9|	6,8|	9,9|	|	5,4|	3,2|	3,6|	18,3|	7,9|	5,3|	70,4
	|	|	|	1.140|	993|	958|	2.359|	4.676|	|	1.665|	1.088|	1.464|	4.214|	2.349|	1.938|	22.844
Ąžuolas	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	1,4|	0,9|	98,3|	100,6
	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	350|	108|	25.505|	25.963
Beržas	1,2|	12,3|	0,5|	|	|	|	5,1|	10,1|	10,8|	7,3|	|	|	|	|	|	47,3
	41|	708|	75|	|	|	|	1.637|	3.463|	3.133|	2.348|	|	|	|	|	|	11.405
Baltalksnis	|	|	0,9|	|	|	|	0,3|	|	|	|	|	|	|	|	|	1,2
	|	|	189|	|	|	|	60|	|	|	|	|	|	|	|	|	249
Juodalksnis	0,4|	0,8|	|	2,2|	|	0,5|	|	11,2|	14,0|	|	|	|	|	|	|	29,1
	8|	28|	|	530|	|	130|	|	4.813|	4.934|	|	|	|	|	|	|	10.443
Drebulė	|	|	|	|	|	|	4,9|	1,2|	1,0|	|	|	|	|	|	|	7,1
	|	|	|	|	|	|	2.107|	468|	300|	|	|	|	|	|	|	2.875
Liepa	|	5,7|	2,5|	|	|	|	19,1|	12,1|	|	|	|	|	|	|	|	39,4
	|	620|	450|	|	|	|	9.205|	4.479|	|	|	|	|	|	|	|	14.754
Iš viso I grupės (gamtinių rezervatų) miškai																
	1,6|	22,6|	3,9|	6,6|	2,7|	5,8|	39,2|	44,5|	32,1|	13,9|	3,2|	3,6|	19,7|	11,2|	221,9|	432,5
	49|	1.764|	714|	1.670|	993|	2.107|	16.752|	17.899|	10.453|	4.349|	1.088|	1.464|	4.564|	3.501|	69.837|	137.204

Medynų plotų ir tūrių pasiskirstymas vyraujančiomis medžių rūšimis ir amžiaus klasėmis

(skaitiklyje - plotas ha, vardiklyje - tūris m3)

Medžių rūšis	Amžiaus klasė -10 metų															Iš viso
	iki 10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-110	111-120	121-130	131-140	141 ir >	
%	0,4	5,2	0,9	1,5	0,6	1,3	9,1	10,3	7,4	3,2	0,7	0,8	4,6	2,6	51,4	100,0
	1,3	0,5	1,2	0,7	1,5	12,2	13,0	7,6	3,2	0,8	1,1	3,3	2,6	51,0	100,0	
II grupės (specialios paskirties) miškai: A - ekosistemų apsaugos miškai																
Pušis	0,6	51,4	1,6	5,2	9,4	100,6	95,6	102,9	289,8	275,0	234,2	68,6	71,7	27,1	105,3	1.439,0
	4.615	224	1.181	3.060	37.400	41.660	45.807	141.825	139.695	115.414	30.423	31.085	11.626	41.246	645.261	
Eglė	31,1	64,3	18,7	17,3	18,9	28,5	73,3	86,7	106,3	108,3	100,5	24,0	23,5	9,8	7,3	718,5
	196	5.286	3.913	4.582	6.023	11.682	31.299	37.287	43.366	39.227	36.709	8.715	8.308	2.773	2.203	241.569
Maumedis	4,8	4,6				0,2				0,3			3,7			13,6
	336	744				79				143			2.799			4.101
Ąžuolas	1,9	3,9	2,8			6,6	4,3	20,7	13,7	13,9	23,0	12,8	23,8	13,1	239,5	380,0
	19	247	168			1.456	1.208	5.583	3.747	3.957	6.695	4.086	6.323	3.772	73.923	111.184
Uosis							1,5						0,6		1,7	3,8
							405						72		476	953
Klevas											0,9					0,9
											207					207
Skroblas	0,8	1,1	1,7	2,5	0,3	4,0	4,1	9,3	33,1	10,3						67,2
	4	49	156	345	48	888	1.029	2.323	8.616	2.382						15.840
Beržas	14,6	103,0	15,8	0,5	4,1	7,4	13,1	55,6	100,1	25,6	5,7					345,5
	248	6.432	2.039	125	1.085	1.710	2.947	18.377	34.356	6.886	1.199					75.404
Baltalksnis			0,3				1,4									1,7
			69				294									363

Medynų plotų ir tūrių pasiskirstymas vyraujančiomis medžių rūšimis ir amžiaus klasėmis

(skaitiklyje - plotas ha, vardiklyje - tūris m3)

Medžių rūšis	Amžiaus klasė -10 metų															Iš viso
	iki 10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-110	111-120	121-130	131-140	141 ir >	
Juodalksnis	7,5	15,2	6,4	3,6	16,8	7,4	8,6	38,0	57,2	6,5	15,0					182,2
	316	1.407	1.116	953	3.449	2.395	3.118	12.352	19.713	2.161	6.449					53.429
Drebulė			2,3	1,0		0,8	8,5	18,0	6,6							37,2
			461	140		240	3.397	6.288	2.668							13.194
Liepa	1,8	0,4		0,3	1,0	4,9	46,0	43,0	11,5							108,9
	42	26		48	200	1.791	18.813	19.696	3.063							43.679
Iš viso II grupės (specialios paskirties) miškai: A - ekosistemų apsaugos miškai																
	63,1	243,9	49,6	30,4	50,5	160,4	256,4	374,2	618,3	439,9	379,3	105,4	123,3	50,0	353,8	3.298,5
	1.161	18.806	8.146	7.374	13.865	57.641	104.170	147.713	257.354	194.451	166.673	43.224	48.587	18.171	117.848	1.205.184
%	1,9	7,4	1,5	0,9	1,5	4,9	7,8	11,3	18,9	13,3	11,5	3,2	3,7	1,5	10,7	100,0
	0,1	1,6	0,7	0,6	1,2	4,8	8,6	12,3	21,3	16,1	13,8	3,6	4,0	1,5	9,8	100,0
II grupės (specialios paskirties) miškai: B - rekreaciniai miškai																
Pušis	0,5	4,4	10,5	6,8	17,2	4,3	13,9	7,5	82,3	23,4	33,2	11,8	12,1	15,7	17,3	260,9
	40	290	1.305	1.723	5.177	1.294	4.782	2.466	33.678	8.286	14.441	4.204	4.694	6.507	6.374	95.261
Eglė	1,0		1,9	6,9	7,5	0,7	2,3	4,2	28,4	7,5	16,7	5,5				82,6
	7		350	1.951	2.520	210	1.008	1.631	11.132	2.944	5.792	2.057				29.602
Maumedis				0,4		3,0										3,4
				92		1.266										1.358
Kiti kietieji				2,0												2,0
				216												216
Ąžuolas	7,6			0,2	4,4	5,9	3,5	3,3	39,5	22,2	4,0	0,4	8,0	3,4	31,0	133,4

Medynų plotų ir tūrių pasiskirstymas vyraujančiomis medžių rūšimis ir amžiaus klasėmis

(skaitiklyje - plotas ha, vardiklyje - tūris m3)

Medžių rūšis	Amžiaus klasė -10 metų															Iš viso
	iki 10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-110	111-120	121-130	131-140	141 ir >	
	25			30	1.001	1.862	855	964	12.266	6.419	1.322	112	1.919	784	8.836	36.395
Ąžuolas						0,9										0,9
						252										252
Uosis				0,7												0,7
				63												63
Skroblas					1,8		9,4	0,7								11,9
					342		1.976	168								2.486
Guoba		0,5														0,5
		18														18
Beržas	0,2	1,1		1,1	3,4	7,5		2,8	30,3							46,4
	1	110		193	821	1.574		700	8.865							12.264
Baltalksnis	1,4			3,3	4,8											9,5
	70			591	1.154											1.815
Juodalksnis		0,5		0,5	6,1	10,1	9,2	1,9								28,3
		39		140	1.536	3.399	2.606	437								8.157
Drebulė				1,1		1,6										2,7
				156		448										604
Liepa			0,2	3,9	0,3	0,4	4,9	3,3								13,0
			56	1.028	99	92	2.052	1.463								4.790
Blindė		0,1														0,1
		11														11

Iš viso II grupės (specialios paskirties) miškai: B - rekreaciniai miškai

Medynų plotų ir tūrių pasiskirstymas vyraujančiomis medžių rūšimis ir amžiaus klasėmis

(skaitiklyje - plotas ha, vardiklyje - tūris m3)

Medžių rūšis	Amžiaus klasė -10 metų															Iš viso
	iki 10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-110	111-120	121-130	131-140	141 ir >	
	10,7|	6,6|	12,6|	26,9|	45,5|	34,4|	43,2|	23,7|	180,5|	53,1|	53,9|	17,7|	20,1|	19,1|	48,3|	596,3
	143|	468|	1.711|	6.183|	12.650|	10.397|	13.279|	7.829|	65.941|	17.649|	21.555|	6.373|	6.613|	7.291|	15.210|	193.292
%	1,8|	1,1|	2,1|	4,5|	7,6|	5,8|	7,2|	4,0|	30,3|	8,9|	9,0|	3,0|	3,4|	3,2|	8,1|	100,0
	0,1|	0,2|	0,9|	3,2|	6,5|	5,4|	6,9|	4,1|	34,0|	9,1|	11,2|	3,3|	3,4|	3,8|	7,9|	100,0
III grupės (apsauginiai) miškai																
Pušis	36,0|	40,5|	49,0|	12,4|	32,4|	120,0|	116,6|	149,4|	265,7|	136,1|	105,4|	51,7|	7,5|	17,7|	30,2|	1.170,6
	237|	2.743|	6.529|	2.631|	9.859|	43.835|	45.071|	67.110|	123.724|	57.335|	49.144|	23.405|	3.058|	7.715|	13.475|	455.871
Eglė	47,8|	11,9|	22,4|	22,0|	11,1|	14,6|	32,5|	20,5|	33,6|	13,1|	13,5|	0,7|	0,9|	1,0|	|	245,6
	352|	895|	4.107|	5.646|	3.621|	4.528|	10.830|	7.374|	12.865|	4.788|	5.259|	238|	221|	410|	|	61.134
Pocūgė	0,6|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	0,6
	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	
Maumedis	1,6|	5,8|	1,3|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	8,7
	40|	1.142|	247|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	1.429
Ąžuolas	7,9|	2,3|	0,7|	2,3|	0,4|	0,5|	3,4|	8,7|	4,7|	15,6|	37,4|	19,0|	10,5|	|	1,8|	115,2
	24|	161|	42|	230|	64|	132|	1.048|	2.279|	1.650|	4.291|	11.806|	5.998|	3.564|	|	502|	31.791
Uosis	|	|	|	|	|	|	0,2|	3,4|	|	0,6|	1,1|	|	|	|	|	5,3
	|	|	|	|	|	|	44|	612|	|	222|	330|	|	|	|	|	1.208
Klevas	|	|	|	1,7|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	1,7
	|	|	|	163|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	163
Skroblas	|	|	|	|	|	|	2,2|	0,7|	|	|	|	|	|	|	|	2,9
	|	|	|	|	|	|	506|	94|	|	|	|	|	|	|	|	600

Medynų plotų ir tūrių pasiskirstymas vyraujančiomis medžių rūšimis ir amžiaus klasėmis

(skaitiklyje - plotas ha, vardiklyje - tūris m3)

Medžių rūšis	Amžiaus klasė -10 metų															Iš viso
	iki 10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-110	111-120	121-130	131-140	141 ir >	
Beržas	8,1 |	10,0 |	12,0 |	2,6 |	3,7 |	11,4 |	19,7 |	15,6 |	8,4 |	0,4 |	0,9 |	|	|	|	|	92,8
	160 |	882 |	1.740 |	487 |	915 |	2.849 |	4.785 |	3.948 |	2.254 |	100 |	207 |	|	|	|	|	18.327
Baltalksnis	|	|	|	|	0,8 |	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	0,8
	|	|	|	|	136 |	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	136
Juodalksnis	7,3 |	|	2,8 |	6,0 |	6,8 |	5,3 |	16,1 |	12,6 |	0,4 |	|	|	|	|	|	|	57,3
	135 |	|	222 |	1.007 |	982 |	1.653 |	5.015 |	4.677 |	112 |	|	|	|	|	|	|	13.803
Drebulė	|	5,3 |	1,2 |	3,1 |	3,3 |	7,7 |	|	|	|	|	|	|	|	|	|	20,6
	|	613 |	180 |	990 |	1.117 |	2.305 |	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	5.205
Liepa	0,5 |	|	|	0,8 |	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	1,3
	3 |	|	|	160 |	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	163
Iš viso III grupės (apsauginiai) miškai																
	109,8 |	75,8 |	89,4 |	50,9 |	58,5 |	159,5 |	190,7 |	210,9 |	312,8 |	165,8 |	158,3 |	71,4 |	18,9 |	18,7 |	32,0 |	1.723,4
	951 |	6.436 |	13.067 |	11.314 |	16.694 |	55.302 |	67.299 |	86.094 |	140.605 |	66.736 |	66.746 |	29.641 |	6.843 |	8.125 |	13.977 |	589.830
%	6,4 |	4,4 |	5,2 |	3,0 |	3,4 |	9,3 |	11,1 |	12,2 |	18,0 |	9,6 |	9,2 |	4,1 |	1,1 |	1,1 |	1,9 |	100,0
	0,2 |	1,1 |	2,2 |	1,9 |	2,8 |	9,4 |	11,4 |	14,6 |	23,8 |	11,3 |	11,3 |	5,0 |	1,2 |	1,4 |	2,4 |	100,0
IV grupės (ūkiniai) miškai																
Pušis	99,9 |	115,2 |	71,2 |	50,1 |	69,0 |	147,9 |	339,9 |	238,9 |	401,9 |	374,2 |	279,6 |	90,7 |	49,2 |	30,6 |	30,0 |	2.388,3
	933 |	7.053 |	8.785 |	9.618 |	19.913 |	43.770 |	130.695 |	98.428 |	178.448 |	168.941 |	113.030 |	34.814 |	15.366 |	7.654 |	8.297 |	845.745
Eglė	660,9 |	661,8 |	379,3 |	249,1 |	248,1 |	238,4 |	308,8 |	304,4 |	285,8 |	151,2 |	52,7 |	14,0 |	0,5 |	|	|	3.555,0
	4.719 |	47.251 |	67.438 |	61.959 |	76.050 |	83.970 |	111.475 |	110.213 |	101.321 |	51.153 |	19.064 |	5.034 |	125 |	|	|	739.772
Maumedis	1,0 |	6,9 |	3,9 |	|	|	|	0,5 |	|	|	0,7 |	1,8 |	|	|	|	|	14,8

Medynų plotų ir tūrių pasiskirstymas vyraujančiomis medžių rūšimis ir amžiaus klasėmis

(skaitiklyje - plotas ha, vardiklyje - tūris m3)

Medžių rūšis	Amžiaus klasė -10 metų															Iš viso
	iki 10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-110	111-120	121-130	131-140	141 ir >	
	80	923	817				295			287	783					3.185
Ąžuolas	130,7	36,3	9,3	42,6	29,5	104,4	208,3	145,1	36,0	35,6	30,6	36,7	46,0	16,6	46,7	954,4
	238	1.588	1.146	9.139	7.130	27.363	57.885	40.704	10.697	9.945	8.837	11.298	14.864	5.241	15.630	221.705
Ąžuolas			4,3													4,3
			645													645
Uosis	1,4			10,3	2,7	13,0	35,8	15,4	1,5							80,1
				1.593	594	2.292	7.014	2.871	180							14.544
Klevas		1,9														1,9
		133														133
Skroblas		3,1	0,8	3,6		3,1	13,4	61,9	38,5	1,8						126,2
		268	72	753		483	2.598	13.623	8.420	284						26.501
Beržas	68,9	88,1	143,8	77,8	47,1	74,0	180,2	214,9	68,1	2,2	3,4					968,5
	737	5.946	19.368	15.395	9.910	18.765	49.116	55.301	17.062	399	884					192.883
Baltalksnis		2,7	2,2	1,9												6,8
		260	317	440												1.017
Juodalksnis	204,5	140,7	90,3	77,3	27,5	73,8	161,8	134,5	47,3	2,4	1,5					961,6
	3.976	10.983	16.404	18.086	7.667	20.577	45.861	41.484	15.089	951	465					181.543
Drebulė	10,7	15,4	31,7	12,7	4,0	61,0	107,8	42,8	6,9	5,2						298,2
	337	1.687	6.414	2.814	991	19.108	36.610	14.475	1.800	1.251						85.487
Liepa			1,1	11,9	12,0	5,1	5,6	1,2	0,8							37,7
			176	2.557	3.824	1.825	2.248	528	432							11.590
Blindė	1,0	2,6	0,9													4,5
	59	290	207													556

Medynų plotų ir tūrių pasiskirstymas vyraujančiomis medžių rūšimis ir amžiaus klasėmis

(skaitiklyje - plotas ha, vardiklyje - tūris m3)

Medžių rūšis	Amžiaus klasė -10 metų															Iš viso
	iki 10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-110	111-120	121-130	131-140	141 ir >	
Gluosnis	|	|	0,5|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	0,5
	|	|	23|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	23
Iš viso IV grupės (ūkiniai) miškai																
	1.179,0|	1.074,7|	739,3|	537,3|	439,9|	720,7|	1.362,1|	1.159,1|	886,8|	573,3|	369,6|	141,4|	95,7|	47,2|	76,7|	9.402,8
	11.079|	76.382|	121.812|	122.354|	126.079|	218.153|	443.797|	377.627|	333.449|	233.211|	143.063|	51.146|	30.355|	12.895|	23.927|	2.325.329
%	12,5|	11,4|	7,9|	5,7|	4,7|	7,7|	14,6|	12,3|	9,4|	6,1|	3,9|	1,5|	1,0|	0,5|	0,8|	100,0
	0,5|	3,3|	5,2|	5,3|	5,4|	9,4|	19,1|	16,2|	14,3|	10,0|	6,2|	2,2|	1,3|	0,6|	1,0|	100,0
IŠ VISO MEDYNŲ																
Pušis	137,0|	215,3|	132,3|	74,5|	128,0|	375,2|	569,0|	498,7|	1.046,0|	809,9|	652,4|	222,8|	140,5|	93,5|	301,1|	5.396,2
	1.210|	15.109|	16.843|	15.153|	38.009|	127.318|	223.592|	213.811|	479.761|	374.593|	292.029|	92.846|	54.203|	34.546|	111.786|	2.090.809
Eglė	740,8|	738,0|	422,3|	299,7|	288,3|	285,1|	423,7|	425,7|	454,1|	285,5|	186,6|	47,8|	43,2|	18,7|	12,6|	4.672,1
	5.274|	53.432|	75.808|	75.278|	89.207|	101.348|	156.971|	161.181|	168.684|	99.777|	67.912|	17.508|	12.868|	5.532|	4.141|	1.094.921
Pocūgė	0,6|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	0,6
	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	
Maumedis	7,4|	17,3|	5,2|	0,4|	|	3,2|	0,5|	|	|	1,0|	1,8|	|	3,7|	|	|	40,5
	456|	2.809|	1.064|	92|	|	1.345|	295|	|	|	430|	783|	|	2.799|	|	|	10.073
Kiti kietieji	|	|	|	2,0|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	2,0
	|	|	|	216|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	216
Ąžuolas	148,1|	42,5|	12,8|	45,1|	34,3|	117,4|	219,5|	177,8|	93,9|	87,3|	95,0|	68,9|	89,7|	34,0|	417,3|	1.683,6
	306|	1.996|	1.356|	9.399|	8.195|	30.813|	60.996|	49.530|	28.360|	24.612|	28.660|	21.494|	27.020|	9.905|	124.396|	427.038

Medynų plotų ir tūrių pasiskirstymas vyraujančiomis medžių rūšimis ir amžiaus klasėmis

(skaitiklyje - plotas ha, vardiklyje - tūris m3)

Medžių rūšis	Amžiaus klasė -10 metų															Iš viso
	iki 10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-110	111-120	121-130	131-140	141 ir >	
Ąžuolas	|	|	4,3|	|	|	0,9|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	5,2
	|	|	645|	|	|	252|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	897
Uosis	1,4|	|	|	11,0|	2,7|	13,0|	37,5|	18,8|	1,5|	0,6|	1,1|	|	0,6|	|	1,7|	89,9
	|	|	|	1.656|	594|	2.292|	7.463|	3.483|	180|	222|	330|	|	72|	|	476|	16.768
Klevas	|	1,9|	|	1,7|	|	|	|	|	|	|	0,9|	|	|	|	|	4,5
	|	133|	|	163|	|	|	|	|	|	|	207|	|	|	|	|	503
Skroblas	0,8|	4,2|	2,5|	6,1|	2,1|	7,1|	29,1|	72,6|	71,6|	12,1|	|	|	|	|	|	208,2
	4|	317|	228|	1.098|	390|	1.371|	6.109|	16.208|	17.036|	2.666|	|	|	|	|	|	45.427
Guoba	|	0,5|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	0,5
	|	18|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	18
Beržas	93,0|	214,5|	172,1|	82,0|	58,3|	100,3|	218,1|	299,0|	217,7|	35,5|	10,0|	|	|	|	|	1.500,5
	1.187|	14.078|	23.222|	16.200|	12.731|	24.898|	58.485|	81.789|	65.670|	9.733|	2.290|	|	|	|	|	310.283
Baltalksnis	1,4|	2,7|	3,4|	5,2|	5,6|	|	1,7|	|	|	|	|	|	|	|	|	20,0
	70|	260|	575|	1.031|	1.290|	|	354|	|	|	|	|	|	|	|	|	3.580
Juodalksnis	219,7|	157,2|	99,5|	89,6|	57,2|	97,1|	195,7|	198,2|	118,9|	8,9|	16,5|	|	|	|	|	1.258,5
	4.435|	12.457|	17.742|	20.716|	13.634|	28.154|	56.600|	63.763|	39.848|	3.112|	6.914|	|	|	|	|	267.375
Drebulė	10,7|	20,7|	35,2|	17,9|	7,3|	71,1|	121,2|	62,0|	14,5|	5,2|	|	|	|	|	|	365,8
	337|	2.300|	7.055|	4.100|	2.108|	22.101|	42.114|	21.231|	4.768|	1.251|	|	|	|	|	|	107.365
Liepa	2,3|	6,1|	3,8|	16,9|	13,3|	10,4|	75,6|	59,6|	12,3|	|	|	|	|	|	|	200,3
	45|	646|	682|	3.793|	4.123|	3.708|	32.318|	26.166|	3.495|	|	|	|	|	|	|	74.976
Blindė	1,0|	2,7|	0,9|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	4,6
	59|	301|	207|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	567
Gluosnis	|	|	0,5|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	0,5

Medynų plotų ir tūrių pasiskirstymas vyraujančiomis medžių rūšimis ir amžiaus klasėmis

(skaitiklyje - plotas ha, vardiklyje - tūris m3)

Medžių rūšis	Amžiaus klasė -10 metų															Iš viso
	iki 10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-110	111-120	121-130	131-140	141 ir >	
			23													23
IŠ VISO																
	1.364,2	1.423,6	894,8	652,1	597,1	1.080,8	1.891,6	1.812,4	2.030,5	1.246,0	964,3	339,5	277,7	146,2	732,7	15.453,5
	13.383	103.856	145.450	148.895	170.281	343.600	645.297	637.162	807.802	516.396	399.125	131.848	96.962	49.983	240.799	4.450.839
%	8,8	9,2	5,8	4,2	3,9	7,0	12,2	11,7	13,3	8,1	6,2	2,2	1,8	0,9	4,7	100,0
	0,3	2,3	3,3	3,3	3,8	7,7	14,5	14,3	18,2	11,6	9,0	3,0	2,2	1,1	5,4	100,0

224

2013.12.10 14:42

Alytaus miškų urėdija Urėdijos, NP ir valstybinių rezervatų valdomi valstybinės reikšmės miškai

Medynų plotai ir tūriai pagal brandumo grupes

Medynai	Iš viso		Jaunuolynai		Pusamžiai		Pribręstantys		Brandūs ir perbrendę	
	Iš viso	%	Iš viso	%	Iš viso	%	Iš viso	%	Iš viso	%
Spygliuočiai, iš viso	7383,6	66	2550,6	34	2563,0	35	809,6	11	1460,4	20
	2.107.136	72	234.145	11	997.482	47	337.221	16	538.288	26
pušynai	3558,9	32	474,3	13	2017,8	58	479,6	13	587,2	16
	1.301.616	45	38.529	3	818.188	63	218.085	17	226.814	17
eglynai	3800,6	34	2055,2	54	544,7	14	329,3	9	871,4	23
	800.906	27	192.367	24	178.999	22	118.849	15	310.691	39
kiti spygliuočiai	24,1		21,1	88	0,5	2	0,7	3	1,8	7
	4.614		3.249	71	295	6	287	6	783	17
Kietieji lapuočiai, iš viso	1292,0	12	259,2	20	762,3	59	43,1	3	227,4	18
	297.290	11	16.195	5	207.222	70	12.617	4	61.256	21
ąžuolynai	1073,9	10	236,4	22	689,7	65	36,7	3	111,1	10
	254.141	9	13.213	5	193.393	77	11.298	4	36.237	14
uosynai	85,4	1	11,7	14	72,6	85	1,1	1		
	15.752	1	1.593	10	13.829	88	330	2		
kiti kiet. lapuočiai	132,7	1	11,1	8			5,3	4	116,3	88
	27.397	1	1.389	5			989	4	25.019	91
Minkštieji lapuočiai, iš viso	2450,6	22	560,5	23	561,7	23	189,0	8	1139,4	46
	510.733	17	25.518	5	106.044	21	50.020	10	329.151	64
beržynai	1061,3	10	175,1	16	287,0	27	85,4	8	513,8	49
	211.210	7	7.725	4	47.815	23	21.614	10	134.056	63
juodalksnynai	1018,9	9	352,5	35	210,7	21	79,1	8	376,6	36
	195.346	7	15.094	8	44.368	23	22.230	11	113.654	58
drebulynai	318,8	3	31,4	10	32,9	10	15,8	5	238,7	75
	90.692	3	2.637	3	6.594	7	3.804	4	77.657	86
baltalksnynai	7,6				2,7	35	2,2	29	2,7	36
	1.153				260	23	317	27	576	50
kiti minkšt. lapuočiai	44,0		1,5	3	28,4	65	6,5	15	7,6	17
	12.332		62	1	7.007	56	2.055	17	3.208	26
Iš viso	11126,2	100	3370,3	30	3887,0	36	1041,7	9	2827,2	25
	2.915.159	100	275.858	9	1.310.748	45	399.858	14	928.695	32

Paaiškinimas: III ir IV grupių miškai brandumo grupėmis suskirstyti pagal priimtą kirtimo amžių

Alytaus miškų urėdija Urėdijos, NP ir valstybinių rezervatų valdomi valstybinės reikšmės miškai

Medynų plotai pagal bonitetą ir skalsumą

P	Ą	B	D	0,3 - 0,4				0,5 - 0,6				0,7				0,8 ir >				Iš viso			
E	U	J	Bt																				
Kiti	Kiti	L	Kiti																				
Suma	Suma	Suma	Suma	SP	KL	ML		SP	KL	ML		SP	KL	ML		SP	KL	ML		SP	KL	ML	
Iš viso						B,J,L	D,Bt,Kt			B,J,L	D,Bt,Kt			B,J,L	D,Bt,Kt			B,J,L	D,Bt,Kt			B,J,L	D,Bt,Kt
Ia-I				148,0	72,5	68,9	21,0	372,8	396,3	305,4	106,6	1024,1	487,9	401,3	118,5	3134,4	290,1	529,5	116,2	4679,3	1246,8	1305,1	362,3
				57,8	11,0	81,7		333,4	51,0	179,4	13,5	886,4	14,1	371,0	2,9	1319,0	11,3	395,0	2,2	2596,6	87,4	1027,1	18,6
					0,5	11,9		0,5	28,2	33,3	0,9	10,2	89,2	56,7		26,2	24,1	79,0	3,6	36,9	142,0	180,9	4,5
				205,8	84,0	162,5	21,0	706,7	475,5	518,1	121,0	1920,7	591,2	829,0	121,4	4479,6	325,5	1003,5	122,0	7312,8	1476,2	2513,1	385,4
							473,3				1821,3				3462,3				5930,6				11687,5
II				24,7	39,9	7,2		52,8	156,5	36,1	3,5	126,6	104,8	31,2		300,1	111,1	63,6		504,2	412,3	138,1	3,5
				44,5	1,8	21,2		340,4	0,7	38,1	1,4	529,4		48,2		861,7		50,5		1776,0	2,5	158,0	1,4
					4,9	2,4	0,5		7,5	1,7		1,7	22,2	3,0	2,4		28,3	12,3	0,3	1,7	62,9	19,4	3,2
				69,2	46,6	30,8	0,5	393,2	164,7	75,9	4,9	657,7	127,0	82,4	2,4	1161,8	139,4	126,4	0,3	2281,9	477,7	315,5	8,1
							147,1				638,7				869,5				1427,9				3083,2
III				0,7		6,5		13,8		18,0		43,2	1,5	12,6		31,3	27,4	7,9		89,0	28,9	45,0	
				12,4		11,5		38,7		15,7		54,1		4,3		168,0		16,0		273,2		47,5	
					1,3		0,2		3,0		0,3	2,5					0,6		1,4	2,5	4,9		1,9
				13,1	1,3	18,0	0,2	52,5	3,0	33,7	0,3	99,8	1,5	16,9		199,3	28,0	23,9	1,4	364,7	33,8	92,5	1,9
							32,6				89,5				118,2				252,6				492,9
IV...				9,2		2,9		17,7	0,8	3,0		53,2		3,6		43,6		2,8		123,7	0,8	12,3	
				12,8		18,6		9,3		1,9		2,6		3,3		1,6		2,1		26,3		25,9	
					0,9																0,9		
				22,0	0,9	21,5		27,0	0,8	4,9		55,8		6,9		45,2		4,9		150,0	1,7	38,2	
							44,4				32,7				62,7				50,1				189,9
IŠ VISO				182,6	112,4	85,5	21,0	457,1	553,6	362,5	110,1	1247,1	594,2	448,7	118,5	3509,4	428,6	603,8	116,2	5396,2	1688,8	1500,5	365,8
				127,5	12,8	133,0		721,8	51,7	235,1	14,9	1472,5	14,1	426,8	2,9	2350,3	11,3	463,6	2,2	4672,1	89,9	1258,5	20,0
					7,6	14,3	0,7	0,5	38,7	35,0	1,2	14,4	111,4	59,7	2,4	26,2	53,0	91,3	5,3	41,1	210,7	200,3	9,6
				310,1	132,8	232,8	21,7	1179,4	644,0	632,6	126,2	2734,0	719,7	935,2	123,8	5885,9	492,9	1158,7	123,7	10109,4	1989,4	2959,3	395,4
							697,4				2582,2				4512,7				7661,2				15453,5

Alytaus miškų urėdija Urėdijos, NP ir valstybinių rezervatų valdomi valstybinės reikšmės miškai

Medynų plotų pasiskirstymas skalsumais

Vyraujanti medžių rūšis	Skalsumai								Iš viso	Vidutinis skalsumas
	0,3	0,4	0,5	0,6	0,7	0,8	0,9	1,0 ir >		
Pušis	122,4	52,7	85,6	371,5	1.247,1	1.968,2	1.030,9	517,8	5.396,2	0,78
Iš jų su 2 ardu:										
E	4,4	9,0	52,3	189,1	645,7	875,6	467,8	103,9	2.347,8	
Ą		2,6		1,9	5,9	11,5			21,9	
K					12,7	7,2			19,9	
Sb		1,1	5,3	0,5	33,5	23,6			64,0	
B	0,1		0,8						0,9	
D	3,1								3,1	
L			1,3	10,2	14,9	12,5	1,8		40,7	
Eglė	42,0	85,5	233,3	488,5	1.472,5	1.584,6	544,4	221,3	4.672,1	0,74
Iš jų su 2 ardu:										
E	1,8	7,4	46,1	50,0	91,1	12,3			208,7	
Sb	9,3	24,6	42,4	58,8	33,9	10,7	0,8		180,5	
B	1,4	1,5							2,9	
J	1,1								1,1	
D		2,5							2,5	
L		1,3	1,6		0,9	1,7			5,5	
Pocūgė					0,6				0,6	0,70
Maumedis				0,5	13,8	17,4	5,6	3,2	40,5	0,79
Iš jų su 2 ardu:										
E					1,8		1,4		3,2	
Sb				0,2	2,3	1,7			4,2	
Kiti kietieji				2,0					2,0	0,60
Ąžuolas	36,8	75,6	182,4	371,2	594,2	318,7	78,1	26,6	1.683,6	0,67
Iš jų su 2 ardu:										
E	7,9	26,9	28,5	92,0	151,5	31,3	8,6		346,7	
Ą		4,6							4,6	
Sb		0,4	23,6	73,2	62,8	27,5			187,5	
D			5,3						5,3	
L		1,4	38,1	4,0	1,9				45,4	
Ąžuolas raudonasis						5,2			5,2	0,80
Uosis	4,3	8,5	18,1	33,6	14,1	9,4	1,9		89,9	0,59
Iš jų su 2 ardu:										
E				1,5	1,1				2,6	
Sb		3,8							3,8	
L					0,6				0,6	

Medynų plotų pasiskirstymas skalsumais

Vyraujanti medžių rūšis	Skalsumai								Iš viso	Vidutinis skalsumas
	0,3	0,4	0,5	0,6	0,7	0,8	0,9	1,0 ir >		
Klevas				0,9	1,7			1,9	4,5	0,81
Skroblas	1,6	6,0	6,3	29,9	111,4	26,6	19,4	7,0	208,2	0,71
Iš jų su 2 ardu:										
E				3,7	2,7				6,4	
Guoba				0,5					0,5	0,60
Beržas	27,3	58,2	110,7	251,8	448,7	430,6	116,8	56,4	1.500,5	0,71
Iš jų su 2 ardu:										
E	4,9	13,9	37,3	114,3	145,9	122,8	29,5	5,5	474,1	
Ą						2,1	1,1		3,2	
K						0,5			0,5	
Sb	5,8	17,6	23,3	12,0	38,4	33,9	5,4		136,4	
J	0,7				1,1				1,8	
L					2,0	7,3	4,6	0,3	14,2	
Baltalksnis			5,2	9,7	2,9	2,2			20,0	0,61
Juodalksnis	93,0	40,0	72,6	162,5	426,8	322,2	103,4	38,0	1.258,5	0,69
Iš jų su 2 ardu:										
E	2,8		1,5	24,6	74,0	58,5	12,3		173,7	
Sb				0,6	0,8				1,4	
B			0,5						0,5	
J	7,3	6,4	2,0						15,7	
Drebulė	6,2	14,8	29,2	80,9	118,5	84,3	25,1	6,8	365,8	0,69
Iš jų su 2 ardu:										
E	0,8	0,5	5,3	41,4	44,3	26,7	4,3	0,4	123,7	
Sb	5,0	9,0	14,4	18,8	25,4	13,8			86,4	
Liepa	4,2	10,1	10,6	24,4	59,7	66,6	18,7	6,0	200,3	0,72
Iš jų su 2 ardu:										
E	0,7				1,6	2,4	3,0		7,7	
Blindė		0,2	0,3		0,7	0,1		3,3	4,6	0,95
Gluosnis	0,5								0,5	0,30
Iš viso	338,3	351,6	754,3	1.827,9	4.512,7	4.836,1	1.944,3	888,3	15.453,5	0,74
Iš jų su 2 ardu:										
E	23,3	57,7	171,0	516,6	1.159,7	1.129,6	526,9	109,8	3.694,6	
Ą		7,2		1,9	5,9	13,6	1,1		29,7	
K					12,7	7,7			20,4	
Sb	20,1	56,5	109,0	164,1	197,1	111,2	6,2		664,2	

Medynų plotų pasiskirstymas skalsumais

Vyraujanti medžių rūšis	Skalsumai								Iš viso	Vidutinis skalsumas
	0,3	0,4	0,5	0,6	0,7	0,8	0,9	1,0 ir >		
B	1,5	1,5	1,3						4,3	
J	9,1	6,4	2,0		1,1				18,6	
D	3,1	2,5	5,3						10,9	
L		2,7	41,0	14,2	20,3	21,5	6,4	0,3	106,4	

2013.12.10 14:56

Medynų vidutiniai rodikliai pagal amžiaus klases

Rodikliai	Amžiaus klasė -10 metų															
	iki 10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-110	111-120	121-130	131-140	>140	Iš viso
Medžio rūšis: Pušis																
Suminiai rodikliai																
Plotas, ha	137	215,3	132,3	74,5	128	375,2	569	498,7	1046	809,9	652,4	222,8	140,5	93,5	301,1	5396,2
Tūris, m3	1210	15109	16843	15153	38009	127318	213811		479761	374593	292029	92846	54203	34546	111786	2090809
Sklypų skaičius	82	119	77	49	84	214	272	224	338	278	202	101	59	34	106	2239
iš jų su 2 ardu				1	11	54	122	121	189	138	103	40	20	11	55	865
Vidutiniai rodikliai																
Vid. skl.plotas, ha	1,7	1,8	1,7	1,5	1,5	1,8	2,1	2,2	3,1	2,9	3,2	2,2	2,4	2,8	2,8	2,4
Bonitetas	1,8	1,4	1,2	1,5	1,1	1,1	1A,7	1A,8	1A,6	1A,6	1A,9	1,2	1,4	1,1	1A,6	1A,9
Medyno tūris 1ha, m3	9	70	127	203	297	339	393	429	459	463	448	417	386	369	371	387
I ardas																
Rūšinė sudėtis	9P1E		8P1E1B		10P		10P		9P1E		9P1E		9P1E		8P2E	
		8P1E1B		8P1E1B		10P		9P1E		9P1E		9P1E		10P		9P1E
Tūris 1ha, m3	9	70	127	203	294	332	373	408	429	434	422	393	369	361	343	367
Aukštis, m	1,7	6,9	11,3	16,1	20,9	23,3	26,3	28,2	29,6	30,7	30,3	30,4	29,9	31	33,2	26,7
Skersmuo, cm	1,8	8	12,6	16,9	20,4	23,8	28,4	31,8	34,8	36,5	36,9	39,6	41,1	44,8	53,4	32,1
Amžius	6	16	25	37	47	57	67	78	87	98	108	119	130	140	181	87
Skalsumas	0,83	0,87	0,81	0,8	0,87	0,85	0,81	0,81	0,8	0,77	0,76	0,71	0,67	0,63	0,57	0,78
Ein.prieaugis	1,01	5,47	8,14	10	11,27	10,16	9,19	8,38	7,49	6,7	5,87	5,03	4,29	15,27		7,05
II ardas																
Rūšinė sudėtis					7E2Kt1Ą		10E		10E		9E1Kt		8E1Ą1Kt		9E1Kt	
				10E		10E		10E		9E1Ą		8E1Ą1Kt		9E1Kt		9E1Kt
Tūris 1ha, m3				10	35	29	37	40	47	48	49	49	43	36	48	45
Aukštis, m				8	12,3	11,7	12,1	13,1	14,5	14,7	16,3	17,2	16	16,5	17,4	14,6
Skersmuo, cm				8	12,1	11,7	12,2	13,1	14,6	14,9	16,3	17,8	16,8	18,2	17,8	14,8

Medynų vidutiniai rodikliai pagal amžiaus klases

Rodikliai	Amžiaus klasė -10 metų															
	iki 10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-110	111-120	121-130	131-140	>140	Iš viso
Amžius				35	38	37	39	43	48	51	56	57	51	55	65	49
Skalsumas				0,1	0,18	0,15	0,18	0,18	0,19	0,18	0,19	0,17	0,17	0,13	0,16	0,18
Ein.prieaugis				0,86	2,11	1,87	2,27	2,2	2,36	2,2	2,15	1,97	1,95	16,18		2,18
Medžio rūšis: Eglė																
Suminiai rodikliai																
Plotas, ha	740,8	738	422,3	299,7	288,3	285,1	423,7	425,7	454,1	285,5	186,6	47,8	43,2	18,7	12,6	4672,1
Tūris, m3	5274	53432	75808	75278	89207	101348	161181		168684	99777	67912	17508	12868	5532	4141	1094921
Sklypų skaičius	494	421	204	204	192	175	246	245	262	150	97	25	20	9	6	2750
iš jų su 2 ardu				1	6	7	29	44	36	30	14	1	2			170
Vidutiniai rodikliai																
Vid. skl.plotas, ha	1,5	1,8	2,1	1,5	1,5	1,6	1,7	1,7	1,7	1,9	1,9	1,9	2,2	2,1	2,1	1,7
Bonitetas	1,7	1,4	1,0	1,4	1,3	1,6	1,4	1,4	1,4	1,5	1,7	1,7	1,8	1,8	1,5	1,4
Medyno tūris 1ha, m3	7	72	180	251	309	355	370	379	371	349	364	366	298	296	329	234
I ardas																
Rūšinė sudėtis	9E1Ą		8E1Ą1B		8E1Ą1B		8E1Ą1B		7E1P1Ą1B		6E1P1Ą1B1K		5E1P1Ą1B1J		6E1P1Ą1J1Kt	
		7E2B1Ą		8E1Ą1B		7E2Ą1B		6E1P1Ą1B1D		7E1P1Ą1B		7E2Ą1P		6E1P1Ą1B1J		8E1Ą1B
Tūris 1ha, m3	7	72	180	251	308	352	366	371	366	336	355	366	295	296	329	231
Aukštis, m	1,4	6,3	12,6	17,2	21,1	23,8	26,1	28,2	29,6	30,3	30,7	30,6	30,4	30,5	31,7	17,9
Skersmuo, cm	1,2	7,1	13,4	17,8	21,6	25,3	28,7	33,5	36,8	39,2	38,8	37,7	39,3	38	42,3	20,7
Amžius	5	16	26	37	47	58	67	77	87	98	109	120	130	140	157	50
Skalsumas	0,79	0,79	0,79	0,75	0,77	0,77	0,74	0,71	0,69	0,62	0,65	0,67	0,55	0,54	0,6	0,74
Ein.prieaugis	0,81	4,88	12,03	12,45	12,15	10,77	8,94	7,81	6,69	5,32	5,12	5,1	4,1	7,54		7,01
II ardas																
Rūšinė sudėtis					5Kt4E1J		9E1Kt		6Kt4E		5E5Kt		9Kt1Ą			
				10E		9E1Kt		7Kt3E		5Kt4E1Ą		10Kt				5E5Kt
Tūris 1ha, m3				30	31	46	29	35	34	42	41	10	57			37

Medynų vidutiniai rodikliai pagal amžiaus klases

Rodikliai	Amžiaus klasė -10 metų														
	iki 10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-110	111-120	121-130	131-140	>140	Iš viso
Aukštis, m				10	14,4	14,9	14,1	17,7	17,8	17,2	18	13	19,8			16,7
Skersmuo, cm				10	18,3	14,9	14,4	18,8	19,1	18,4	18,7	18	25,3			17,8
Amžius				40	52	45	47	62	61	62	61	50	60			58
Skalsumas				0,2	0,15	0,17	0,13	0,16	0,15	0,17	0,17	0,1	0,16			0,16
Ein.prieaugis				2,14	1,51	2,42	1,54	1,29	1,28	1,45	1,46	0,56	1,4			1,45
						Medžio rūšis: Maumedis										
Suminiai rodikliai																
Plotas, ha	7,4	17,3	5,2	0,4		3,2	0,5			1	1,8		3,7			40,5
Tūris, m3	456	2809	1064	92		1345	295			430	783		2799			10073
Sklypų skaičius	4	18	4	1		4	1			2	1		3			38
iš jų su 2 ardu			1			1				1	1		3			7
Vidutiniai rodikliai																
Vid. skl.plotas, ha	1,8	1	1,3	0,4		0,8	0,5			0,5	1,8		1,2			1,1
Bonitetas	1A,2	1A,0	1A,0	1,0		1A,5	1,0			2,7	3,0		1A,8			1A,4
Medyno tūris 1ha, m3	62	162	205	230		420	590			430	435		756			249
I ardas																
Rūšinė sudėtis	10Kt		7Kt1Ą1B1E				9Kt1B				8Kt1J1B		10Kt			
		9Kt1B		8Kt2E		10Kt				7Kt1B1J1E						9Kt1B
Tūris 1ha, m3	62	162	202	230		418	590			426	410		733			245
Aukštis, m	6,4	11,5	16,2	20		26,6	30			28,6	30		36,7			16,2
Skersmuo, cm	7,6	12,9	17,7	28		32,4	38			39,6	42		52,4			20,1
Amžius	8	16	24	40		60	70			100	110		130			37
Skalsumas	0,77	0,84	0,76	0,7		0,76	0,9			0,7	0,7		0,75			0,79
Ein.prieaugis	8,16	12,99	14,29	11,5		11,28	11,8			5,8	5,22		5,35			10,89
II ardas																
Rūšinė sudėtis			10E								10E		9Kt1B			

Medynų vidutiniai rodikliai pagal amžiaus klases

Rodikliai	Amžiaus klasė -10 metų															
	iki 10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-110	111-120	121-130	131-140	>140	Iš viso
						7Kt3Ą				8Kt2Ą						6Kt4E
Tūris 1ha, m3			10			45				13	25		23			21
Aukštis, m			8			20				16	14		16			14,1
Skersmuo, cm			8			16				12	14		12,5			12,1
Amžius			21			60				33	40		36			35
Skalsumas			0,1			0,2				0,1	0,1		0,15			0,13
Ein.prieaugis			1,07			2				1	1,5		1,62			1,47
						Medžio rūšis: Pocūgė										
Suminiai rodikliai																
Plotas, ha	0,6															0,6
Tūris, m3																
Sklypų skaičius	1															1
iš jų su 2 ardu																
Vidutiniai rodikliai																
Vid. skl.plotas, ha	0,6															0,6
Bonitetas	2,0															2,0
Medyno tūris 1ha, m3																
I ardas																
Rūšinė sudėtis	9Kt1J															
																9Kt1J
Tūris 1ha, m3																
Aukštis, m	0,5															0,5
Skersmuo, cm																
Amžius	2															2
Skalsumas	0,7															0,7
Ein.prieaugis																

Medynų vidutiniai rodikliai pagal amžiaus klases

Rodikliai	Amžiaus klasė -10 metų															
	iki 10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-110	111-120	121-130	131-140	>140	Iš viso
Medžio rūšis: Ąžuolas																
Suminiai rodikliai																
Plotas, ha	148,1	42,5	12,8	45,1	34,3	117,4	219,5	177,8	93,9	87,3	95	68,9	89,7	34	417,3	1683,6
Tūris, m3	306	1996	1356	9399	8195	30813	49530		28360	24612	28660	21494	27020	9905	124396	427038
Sklypų skaičius	86	23	5	16	23	65	110	98	51	44	37	27	31	15	120	751
iš jų su 2 ardu				3	6	30	49	37	17	12	10	9	10	5	31	219
Vidutiniai rodikliai																
Vid. skl.plotas, ha	1,7	1,8	2,6	2,8	1,5	1,8	2	1,8	1,8	2	2,6	2,6	2,9	2,3	3,5	2,2
Bonitetas	2,0	1,4	1,2	1A,2	1A,4	1A,6	1A,7	1A,6	1,0	1,0	1,0	1,1	1,3	1,4	1,6	1,1
Medyno tūris 1ha, m3	2	47	106	208	239	262	278	279	302	282	302	312	301	291	298	254
I ardas																
Rūšinė sudėtis	7Ą3E	6Ą1E1P1B1D		6Ą2E1B1Kt		6Ą2E1B1D		6Ą2E1B1Kt		7Ą2Kt1E		7Ą2Kt1E		6Ą2E2Kt		
		4Ą3E2B1D		6Ą2E2B		6Ą2E1B1D		6Ą2E1B1D		7Ą2E1Kt		7Ą2Kt1E		7Ą2E1Kt		6Ą2E1B1K
Tūris 1ha, m3	2	47	106	183	227	248	259	262	288	275	281	297	285	253	275	237
Aukštis, m	1,1	5,5	12,1	18,5	21,1	22,9	24,6	25,8	26,9	27,6	28	28,6	28,9	28,6	29,6	23,9
Skersmuo, cm	0,6	6,4	15,7	19	23,3	25,8	30,4	33,2	35,5	41,5	46,5	48,6	48,1	50,9	58	37,3
Amžius	4	15	27	39	48	58	68	78	88	98	109	120	130	140	182	100
Skalsumas	0,78	0,81	0,78	0,72	0,77	0,72	0,68	0,65	0,67	0,64	0,65	0,69	0,66	0,56	0,6	0,67
Ein.prieaugis	0,33	4,32	7,58	9,2	9,83	8,66	7,37	6,39	5,8	5,19	4,75	5,04	4,43	53,24		5,26
II ardas																
Rūšinė sudėtis					10E		8E2Kt		5E5Kt		6Kt4E	5Kt3E1D1Ą			7Kt3E	
				10E		8E2Kt		8E2Kt		6Kt4E		7Kt3E		7E3Kt		6E4Kt
Tūris 1ha, m3				39	36	28	37	46	39	25	65	44	53	70	60	47
Aukštis, m				13,1	14,2	12,8	14,4	15,7	16,8	17,4	16,4	17,3	17,2	17,7	18,3	16,1
Skersmuo, cm				12,4	13,8	13	14,4	16,1	17,2	16,5	16,7	14,7	15,7	17,4	17,4	15,7
Amžius				40	44	39	44	47	56	53	46	39	46	54	55	48

Medynų vidutiniai rodikliai pagal amžiaus klases

Rodikliai	Amžiaus klasė -10 metų															
	iki 10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-110	111-120	121-130	131-140	>140	Iš viso
Skalsumas				0,17	0,15	0,15	0,16	0,18	0,16	0,11	0,26	0,17	0,21	0,25	0,23	0,19
Ein.prieaugis				2,42	2,04	1,83	1,99	2,51	1,7	1,14	3,12	2,17	2,23	21,3		2,15
Medžio rūšis: Ąžuolas raudonasis																
Suminiai rodikliai																
Plotas, ha			4,3			0,9										5,2
Tūris, m3			645			252										897
Sklypų skaičius			1			1										2
iš jų su 2 ardu																
Vidutiniai rodikliai																
Vid. skl.plotas, ha			4,3			0,9										2,6
Bonitetas			1A,0			1A,0										1A,0
Medyno tūris 1ha, m3			150			280										172
I ardas																
Rūšinė sudėtis			3D3Kt2Ą1E1B													
						8Kt2U										4Kt2D2Ą1
Tūris 1ha, m3			150			280										172
Aukštis, m			15			24										16,6
Skersmuo, cm			16			28										18,1
Amžius			30			56										34
Skalsumas			0,8			0,8										0,8
Ein.prieaugis			9,12			9,11										9,12
Medžio rūšis: Uosis																
Suminiai rodikliai																
Plotas, ha	1,4			11	2,7	13	37,5	18,8	1,5	0,6	1,1		0,6		1,7	89,9
Tūris, m3				1656	594	2292	3483		180	222	330		72		476	16768
Sklypų skaičius	1			5	2	7	10	10	1	1	1		1		1	40

Medynų vidutiniai rodikliai pagal amžiaus klases

Rodikliai	Amžiaus klasė -10 metų															
	iki 10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-110	111-120	121-130	131-140	>140	Iš viso
iš jų su 2 ardu						1	3	1		1						6
Vidutiniai rodikliai																
Vid. skl.plotas, ha	1,4			2,2	1,4	1,9	3,8	1,9	1,5	0,6	1,1		0,6		1,7	2,2
Bonitetas	1,0			1A,9	1A,0	1A,8	1A,9	1A,6	1,0	1A,0	1A,0		1,0		1,0	1A,8
Medyno tūris 1ha, m3				151	220	176	199	185	120	370	300		120		280	187
I ardas																
Rūšinė sudėtis	5U3E2J				5U2Ą1E1J1Kt		4U2Ą1E1J1D1			8U2J		6U4J		6U4Kt		6U4Ą
				3U2D2Kt1J1E1		4U2Ą1E1B1D1K			6U2J1B1D		8U1Ą1B					4U1Ą1E1B
Tūris 1ha, m3				151	220	173	197	185	120	300	300		120		280	185
Aukštis, m	1			17,2	22,3	22,2	23,7	25,9	27	30	31		28		29	23,1
Skersmuo, cm				18,7	21,3	24,7	28,4	30,5	38	38	48		48		48	27,4
Amžius	4			36	48	59	67	77	85	95	110		130		170	66
Skalsumas	0,5			0,73	0,8	0,56	0,59	0,52	0,3	0,7	0,7		0,3		0,7	0,59
Ein.prieaugis				8,29	9,22	5,43	4,97	4,05	2,07	4,17	2,45		1,5			5,15
II ardas																
Rūšinė sudėtis							8Kt2E									
						10E		10Kt		10Kt						6Kt4E
Tūris 1ha, m3						30	19	25		70						26
Aukštis, m						16	15,5	14		21						16
Skersmuo, cm						18	16,5	16		24						17,4
Amžius						40	59	60		60						55
Skalsumas						0,1	0,1	0,2		0,2						0,11
Ein.prieaugis						1,6	0,67	1		1,83						0,99
						Medžio rūšis: Klevas										
Suminiai rodikliai																
Plotas, ha		1,9		1,7							0,9					4,5

Medynų vidutiniai rodikliai pagal amžiaus klases

Rodikliai	Amžiaus klasė -10 metų															
	iki 10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-110	111-120	121-130	131-140	>140	Iš viso
Tūris, m3		133		163							207					503
Sklypų skaičius		1		2							1					4
iš jų su 2 ardu																
Vidutiniai rodikliai																
Vid. skl.plotas, ha		1,9		0,8							0,9					1,1
Bonitetas		1A,0		2,0							1,0					1,0
Medyno tūris 1ha, m3		70		96							230					112
I ardas																
Rūšinė sudėtis										6Kt2Ą1U1E						
		7Kt3D		9Kt1J												9Kt1D
Tūris 1ha, m3		70		96							230					112
Aukštis, m		9		13							28					14,3
Skersmuo, cm		8		18,4							38					17,9
Amžius		15		40							110					43
Skalsumas		1		0,7							0,6					0,81
Ein.prieaugis		9,26		5,59							3,56					6,73
						Medžio rūšis: Skroblas										
Suminiai rodikliai																
Plotas, ha	0,8	4,2	2,5	6,1	2,1	7,1	29,1	72,6	71,6	12,1						208,2
Tūris, m3	4	317	228	1098	390	1371	16208		17036	2666						45427
Sklypų skaičius	1	6	4	6	2	8	19	33	26	7						112
iš jų su 2 ardu							1	1	1							3
Vidutiniai rodikliai																
Vid. skl.plotas, ha	0,8	0,7	0,6	1	1	0,9	1,5	2,2	2,8	1,7						1,9
Bonitetas	2,0	1,5	2,2	2,1	1,1	1,0	1,2	1,4	1A,8	1,4						1,2
Medyno tūris 1ha, m3	5	75	91	180	186	193	210	223	238	220						218

Medynų vidutiniai rodikliai pagal amžiaus klases

Rodikliai	Amžiaus klasė -10 metų															
	iki 10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-110	111-120	121-130	131-140	>140	Iš viso
I ardas																
Rūšinė sudėtis	8Kt1B1E		8Kt1J1B		5Kt2Ą1B1Bt1P		6Kt2Ą1B1E		8Kt1Ą1E							
		5Kt2B2U1E		6Kt2B1D1E		9Kt1Ą		7Kt3Ą		5Kt2Ą1B1D1E						7Kt2Ą1E
Tūris 1ha, m3	5	75	91	180	186	193	209	223	237	220						218
Aukštis, m	5	9,6	13,5	16,9	20,9	22,7	22,8	22,5	25	23,6						22,9
Skersmuo, cm	6	9,5	12,6	15,8	18	22,3	24,8	24	28,9	28,6						25,2
Amžius	10	17	27	37	50	60	67	77	89	96						77
Skalsumas	0,4	0,72	0,57	0,85	0,7	0,67	0,66	0,73	0,71	0,65						0,71
Ein.prieaugis	1,25	6,55	6,08	9,75	7,24	5,89	5,48	4,98	4,63	4,26						5,11
II ardas																
Rūšinė sudėtis							10E		10E							
								10E								10E
Tūris 1ha, m3							20	10	20							18
Aukštis, m							8	7	12							10,1
Skersmuo, cm							8	8	14							11,5
Amžius							40	35	35							36
Skalsumas							0,2	0,1	0,1							0,12
Ein.prieaugis							1,56	0,64	1,38							1,3
						Medžio rūšis: Guoba										
Suminiai rodikliai																
Plotas, ha		0,5														0,5
Tūris, m3		18														18
Sklypų skaičius		1														1
iš jų su 2 ardu																
Vidutiniai rodikliai																
Vid. skl.plotas, ha		0,5														0,5

Medynų vidutiniai rodikliai pagal amžiaus klases

Rodikliai	Amžiaus klasė -10 metų															
	iki 10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-110	111-120	121-130	131-140	>140	Iš viso
Bonitetas		3,0														3,0
Medyno tūris 1ha, m3		36														36
I ardas																
Rūšinė sudėtis																
		10Kt														10Kt
Tūris 1ha, m3		36														36
Aukštis, m		8														8
Skersmuo, cm		8														8
Amžius		20														20
Skalsumas		0,6														0,6
Ein.prieaugis		3,6														3,6
						Medžio rūšis: Kiti kietieji lapuočiai										
Suminiai rodikliai																
Plotas, ha				2												2
Tūris, m3				216												216
Sklypų skaičius				2												2
iš jų su 2 ardu																
Vidutiniai rodikliai																
Vid. skl.plotas, ha				1												1
Bonitetas				1,0												1,0
Medyno tūris 1ha, m3				108												108
I ardas																
Rūšinė sudėtis																
				8Kt2B												8Kt2B
Tūris 1ha, m3				108												108
Aukštis, m				16,4												16,4

Medynų vidutiniai rodikliai pagal amžiaus klases

Rodikliai	Amžiaus klasė -10 metų															
	iki 10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-110	111-120	121-130	131-140	>140	Iš viso
Skersmuo, cm				13,6												13,6
Amžius				35												35
Skalsumas				0,6												0,6
Ein.prieaugis				6,5												6,5
						Medžio rūšis: Beržas										
Suminiai rodikliai																
Plotas, ha	93	214,5	172,1	82	58,3	100,3	218,1	299	217,7	35,5	10					1500,5
Tūris, m3	1187	14078	23222	16200	12731	24898	81789		65670	9733	2290					310283
Sklypų skaičius	107	183	114	56	63	107	158	182	120	17	9					1116
iš jų su 2 ardu		3	19	12	24	50	87	106	69	4	2					376
Vidutiniai rodikliai																
Vid. skl.plotas, ha	0,9	1,2	1,5	1,5	0,9	0,9	1,4	1,6	1,8	2,1	1,1					1,3
Bonitetas	1,2	1,0	1,2	1A,7	1A,8	1A,5	1A,3	1A,2	1A,2	1A,1	1A,0					1A,6
Medyno tūris 1ha, m3	13	66	135	198	218	248	268	274	302	274	229					207
I ardas																
Rūšinė sudėtis	8B1E1J		7B1E1J1D		7B1E1J1D		8B1E1D		7B1Ą1E1Kt		7B2E1J					
		9B1E		8B1E1D		7B1E1J1D		6B1Ą1E1J1D		5B3E1Ą1Kt						7B1E1J1D
Tūris 1ha, m3	13	65	130	188	203	230	238	239	260	251	188					186
Aukštis, m	3,9	11,4	16,3	21,2	22,9	25,4	26,7	27,7	28,5	30,1	29,2					21,9
Skersmuo, cm	3,6	10,7	13,7	17,7	21,2	25,6	29,1	31,4	32,9	35,2	40,3					23,2
Amžius	7	17	27	37	47	58	68	78	87	97	110					55
Skalsumas	0,7	0,73	0,76	0,78	0,72	0,72	0,69	0,67	0,7	0,65	0,49					0,71
Ein.prieaugis	1,88	6,45	8,64	9,74	7,99	7,08	6	5,26	5,12	4,72	3,28					6,14
II ardas																
Rūšinė sudėtis			10E		8E1Ą1Kt		8E2Kt		7E3Kt		7Kt3E					
		10E		9E1Ą		8E2Kt		7E3Kt		9E1Kt						7E3Kt

Medynų vidutiniai rodikliai pagal amžiaus klases

Rodikliai	Amžiaus klasė -10 metų															
	iki 10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-110	111-120	121-130	131-140	>140	Iš viso
Tūris 1ha, m3		39	25	44	36	41	48	51	62	83	88					51
Aukštis, m		6,3	7,9	11	11,3	13,5	14,7	16,2	16,9	21,6	20,6					15,1
Skersmuo, cm		7,6	8,4	10,8	11,5	13,7	15,4	16,6	17	20,9	23,8					15,4
Amžius		20	25	38	41	44	51	53	57	73	84					51
Skalsumas		0,5	0,24	0,25	0,21	0,2	0,2	0,21	0,22	0,21	0,32					0,21
Ein.prieaugis		3,79	1,87	2,82	2,24	2,31	2,22	2,24	2,41	2,48	1,85					2,29
						Medžio rūšis: Juodalksnis										
Suminiai rodikliai																
Plotas, ha	219,7	157,2	99,5	89,6	57,2	97,1	195,7	198,2	118,9	8,9	16,5					1258,5
Tūris, m3	4435	12457	17742	20716	13634	28154	63763		39848	3112	6914					267375
Sklypų skaičius	179	127	72	73	56	108	178	166	86	9	7					1061
iš jų su 2 ardu			1	3	5	18	42	40	25	1	2					137
Vidutiniai rodikliai																
Vid. skl.plotas, ha	1,2	1,2	1,4	1,2	1	0,9	1,1	1,2	1,4	1	2,4					1,2
Bonitetas	1,0	1A,9	1A,9	1,0	1,5	1A,8	1A,9	1A,6	1A,2	1A,1	1A,1					1A,8
Medyno tūris 1ha, m3	20	79	178	231	238	290	289	322	335	350	419					212
I ardas																
Rūšinė sudėtis	9J1B		9J1B		9J1B		9J1B		8J1B1E		7J2E1B					
		9J1B		9J1B		9J1B		9J1B		8J1B1E						9J1B
Tūris 1ha, m3	20	79	178	230	237	285	282	310	322	345	396					207
Aukštis, m	4,7	10,8	16	17,9	19,2	22,5	23	24,6	26,2	26,6	27,6					17,8
Skersmuo, cm	4,7	10,7	15,3	16,9	19,5	24,7	26,3	29,2	32,4	33,5	35,5					19,8
Amžius	7	17	29	37	48	59	68	77	88	100	110					48
Skalsumas	0,64	0,69	0,77	0,78	0,76	0,71	0,66	0,68	0,64	0,66	0,73					0,69
Ein.prieaugis	2,7	6,58	9,55	9,94	8,35	7,43	6,12	5,61	5,05	4,7	5,35					6,12
II ardas																

Medynų vidutiniai rodikliai pagal amžiaus klases

Rodikliai	Amžiaus klasė -10 metų															
	iki 10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-110	111-120	121-130	131-140	>140	Iš viso
Rūšinė sudėtis			10E		10E		9E1J		9E1J		10E					
				10E		10E		10E		10E						9E1J
Tūris 1ha, m3			20	26	21	29	27	41	39	35	31					34
Aukštis, m			6	11,1	10,2	11,6	12,1	13,4	13,9	11	17,3					13
Skersmuo, cm			6	10,7	10,4	12,2	13	14,3	14,2	12	18					13,7
Amžius			20	37	45	42	43	54	60	100	80					52
Skalsumas			0,3	0,16	0,13	0,15	0,15	0,18	0,18	0,2	0,1					0,16
Ein.prieaugis			2,2	1,93	1,31	1,65	1,45	1,87	1,61	1	0,9					1,61
						Medžio rūšis: Drebulė										
Suminiai rodikliai																
Plotas, ha	10,7	20,7	35,2	17,9	7,3	71,1	121,2	62	14,5	5,2						365,8
Tūris, m3	337	2300	7055	4100	2108	22101	21231		4768	1251						107365
Sklypų skaičius	9	17	25	21	8	47	70	43	8	2						250
iš jų su 2 ardu		1	1	3	2	30	47	27	5	2						118
Vidutiniai rodikliai																
Vid. skl.plotas, ha	1,2	1,2	1,4	0,9	0,9	1,5	1,7	1,4	1,8	2,6						1,5
Bonitetas	1A,0	1A,1	1A,0	1A,1	1A,0	1A,0	1A,3	1A,4	1A,4	1,7						1A,2
Medyno tūris 1ha, m3	31	111	200	229	289	311	347	342	329	241						294
I ardas																
Rūšinė sudėtis	6D1B1J1E		8D1B1E		8D1B1Ą		7D1Ą1B1E		5D2E1B1Ą1							
		6D2B1E1Ą		9D1Ą		7D1Ą1B1E		5D2B2E1Ą		6D2B1E1Ą						7D1Ą1B1E
Tūris 1ha, m3	31	106	198	225	284	290	323	306	291	211						272
Aukštis, m	6,5	12,5	19,1	22,1	24,8	27	27,8	29,7	30,7	28,3						25,4
Skersmuo, cm	6,2	12,3	17,4	24,3	28,3	31,9	34,4	37,5	38,5	42,7						30,4
Amžius	8	17	28	37	47	59	68	78	87	100						59
Skalsumas	0,7	0,78	0,8	0,68	0,78	0,67	0,71	0,6	0,56	0,43						0,69

Medynų vidutiniai rodikliai pagal amžiaus klases

Rodikliai	Amžiaus klasė -10 metų															
	iki 10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-110	111-120	121-130	131-140	>140	Iš viso
Ein.prieaugis	4,34	8,58	11,83	9,47	10,11	7,5	6,74	5,33	4,2	3,02						7,22
II ardas																
Rūšinė sudėtis			9E1Ą		9E1Kt		5E5Kt		5E5Kt							
		10E		10E		7E3Kt		6Kt4E		10Kt						5E5Kt
Tūris 1ha, m3		60	20	20	39	28	33	53	49	30						37
Aukštis, m		7	7	6,2	14	12,2	15,1	17,3	17,9	19,7						14,8
Skersmuo, cm		8	8	7,4	14	12,7	16,3	18,2	19,4	24						15,8
Amžius		18	30	34	44	43	55	62	64	70						53
Skalsumas		0,6	0,2	0,27	0,16	0,17	0,15	0,22	0,17	0,13						0,18
Ein.prieaugis		5,94	1,32	1,72	2	1,65	1,44	1,9	1,73	0,81						1,62
						Medžio rūšis: Baltalksnis										
Suminiai rodikliai																
Plotas, ha	1,4	2,7	3,4	5,2	5,6		1,7									20
Tūris, m3	70	260	575	1031	1290		354									3580
Sklypų skaičius	1	3	4	4	3		2									17
iš jų su 2 ardu																
Vidutiniai rodikliai																
Vid. skl.plotas, ha	1,4	0,9	0,8	1,3	1,9		0,8									1,2
Bonitetas	2,0	1,0	1,0	1A,4	1A,1		1A,0									1A,6
Medyno tūris 1ha, m3	50	96	169	198	230		208									179
I ardas																
Rūšinė sudėtis	10Bt		8Bt2D		6Bt2B1D1Kt		4Bt2Ą2Kt1E1									
		7Bt2D1Kt		6Bt2Kt1B1D												7Bt1D1B1
Tūris 1ha, m3	50	96	169	198	230		208									179
Aukštis, m	8	13,1	17,2	19,5	21,6		22,2									18,2
Skersmuo, cm	8	10,1	15,6	17,9	21,4		22,7									17,2

Medynų vidutiniai rodikliai pagal amžiaus klases

Rodikliai	Amžiaus klasė -10 metų															
	iki 10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-110	111-120	121-130	131-140	>140	Iš viso
Amžius	10	17	30	39	49		65									38
Skalsumas	0,6	0,55	0,62	0,65	0,64		0,5									0,61
Ein.prieaugis	5,07	7,67	7,56	7,19	6,3		4,41									6,68
						Medžio rūšis: Liepa										
Suminiai rodikliai																
Plotas, ha	2,3	6,1	3,8	16,9	13,3	10,4	75,6	59,6	12,3							200,3
Tūris, m3	45	646	682	3793	4123	3708	26166		3495							74976
Sklypų skaičius	3	5	3	12	11	8	35	25	6							108
iš jų su 2 ardu						2	2									4
Vidutiniai rodikliai																
Vid. skl.plotas, ha	0,8	1,2	1,3	1,4	1,2	1,3	2,2	2,4	2,1							1,9
Bonitetas	1,9	1,1	1,9	1,7	1,0	1A,8	1A,7	1A,3	1A,4							1A,7
Medyno tūris 1ha, m3	20	106	179	224	310	357	427	439	284							374
I ardas																
Rūšinė sudėtis	7Kt3B		9Kt1B		8Kt2Ą		5Kt2Ą2E1B		5Kt2Ą2E1B							
		9Kt1B		7Kt1Ą1B1E		6Kt2Ą1B1E		4Kt3Ą1B1D1E								6Kt2Ą1B1
Tūris 1ha, m3	20	106	179	224	310	346	425	439	284							373
Aukštis, m	4,5	9,9	13,6	17,1	22,3	23,5	24,9	26,2	26,4							23,6
Skersmuo, cm	5,4	9,7	12,8	16,1	22,3	26,3	25,7	27,7	29,5							24,5
Amžius	9	15	25	37	49	59	68	79	87							65
Skalsumas	0,51	0,94	0,97	0,77	0,72	0,65	0,73	0,71	0,49							0,72
Ein.prieaugis	1,61	9,62	10,76	9,67	8,86	6,94	6,87	6,13	3,96							6,94
II ardas																
Rūšinė sudėtis							9E1Kt									
						10E										9E1Kt
Tūris 1ha, m3						48	33									38

Medynų vidutiniai rodikliai pagal amžiaus klases

Rodikliai	Amžiaus klasė -10 metų															
	iki 10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-110	111-120	121-130	131-140	>140	Iš viso
Aukštis, m						14,2	13,3									13,6
Skersmuo, cm						14,2	12,9									13,3
Amžius						44	49									47
Skalsumas						0,25	0,16									0,18
Ein.prieaugis						3,22	1,83									2,25
						Medžio rūšis: Blindė										
Suminiai rodikliai																
Plotas, ha	1	2,7	0,9													4,6
Tūris, m3	59	301	207													567
Sklypų skaičius	2	5	1													8
iš jų su 2 ardu																
Vidutiniai rodikliai																
Vid. skl.plotas, ha	0,5	0,5	0,9													0,6
Bonitetas	2,0	2,4	1,0													2,0
Medyno tūris 1ha, m3	59	111	230													123
I ardas																
Rūšinė sudėtis	7Kt2B1E		7Kt3J													
		8Kt1D1B														8Kt1J1B
Tūris 1ha, m3	59	111	230													123
Aukštis, m	8	9,3	15													10,1
Skersmuo, cm	8	9	12													9,3
Amžius	10	18	24													18
Skalsumas	0,79	1	1													0,95
Ein.prieaugis	5,7	7,52	13,44													8,28
						Medžio rūšis: Gluosnis										
Suminiai rodikliai																

Medynų vidutiniai rodikliai pagal amžiaus klases

Rodikliai	Amžiaus klasė -10 metų															
	iki 10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-110	111-120	121-130	131-140	>140	Iš viso
Plotas, ha			0,5													0,5
Tūris, m3			23													23
Sklypų skaičius			1													1
iš jų su 2 ardu																
Vidutiniai rodikliai																
Vid. skl.plotas, ha			0,5													0,5
Bonitetas			2,0													2,0
Medyno tūris 1ha, m3			46													46
I ardas																
Rūšinė sudėtis			10Kt													10Kt
Tūris 1ha, m3			46													46
Aukštis, m			12													12
Skersmuo, cm			14													14
Amžius			24													24
Skalsumas			0,3													0,3
Ein.prieaugis			2,6													2,6
							Medžio rūšis: Iš viso									
Suminiai rodikliai																
Plotas, ha	1364,2	1423,6	894,8	652,1	597,1	1080,8	1891,6	1812,4	2030,5	1246	964,3	339,5	277,7	146,2	732,7	15453,5
Tūris, m3	13383	103856	145450	148895	170281	343600	637162		807802	516396	399125	131848	96962	49983	240799	4450839
Sklypų skaičius	970	929	515	451	444	744	1101	1026	898	510	355	153	114	58	233	8501
iš jų su 2 ardu		4	22	23	54	193	382	377	342	189	132	50	35	16	86	1905
Vidutiniai rodikliai																
Vid. skl.plotas, ha	1,4	1,5	1,7	1,4	1,3	1,5	1,7	1,8	2,3	2,4	2,7	2,2	2,4	2,5	3,1	1,8
Bonitetas	1,6	1,2	1,0	1,2	1,1	1,0	1A,8	1A,8	1A,8	1A,8	1,0	1,2	1,5	1,3	1,2	1,0

Medynų vidutiniai rodikliai pagal amžiaus klases

Rodikliai	Amžiaus klasė -10 metų															
	iki 10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-110	111-120	121-130	131-140	>140	Iš viso
Medyno tūris 1ha, m3	10	73	163	228	285	318	341	352	398	414	414	388	349	342	329	288
I ardas																
Rūšinė sudėtis	5E2J1Ą1B	4E2B1Ą1P1J1		5E2P1Ą1B1J		4P2E1Ą1B1J1		5P2E1Ą1B1J			7P2E1Ą		5P2E2Ą1Kt		4P3Ą2E1Kt	
		5E2B1Ą1P1J		5E2B1Ą1P1J		4P2E1Ą1B1J1D		2P2E2B1Ą1J1D		6P2E1Ą1B		6P2E2Ą		7P2Ą1E		4P3E1Ą1B
Tūris 1ha, m3	10	73	161	225	282	309	326	334	375	391	392	370	334	328	304	275
Aukštis, m	2,2	7,8	13,8	17,9	21,1	23,8	25,7	27,2	29	30,2	30,1	30	29,7	30,4	31,1	22,4
Skersmuo, cm	2	8,3	13,8	17,7	21,3	25,2	28,8	31,7	34,7	37,4	38,2	41,2	43,2	45,3	55,8	27
Amžius	6	16	27	37	47	58	68	78	87	98	108	119	130	140	181	69
Skalsumas	0,76	0,78	0,78	0,76	0,78	0,77	0,73	0,72	0,74	0,72	0,72	0,7	0,65	0,6	0,59	0,74
Ein.prieaugis	1,23	5,57	10,41	10,93	10,88	9,34	7,85	6,87	6,69	6,17	5,57	5,04	4,32	23,14		6,66
II ardas																
Rūšinė sudėtis			10E		7E2Kt1Ą		8E2Kt		9E1Kt		8E2Kt		6E3Kt1Ą		6E4Kt	
		10E		10E		9E1Kt		8E2Kt		8E1Ą1Kt		8E2Kt		8E2Kt		8E2Kt
Tūris 1ha, m3		44	24	36	34	32	37	44	48	47	49	48	46	51	54	44
Aukštis, m		6,4	7,7	11,6	12,5	12,6	13,4	15	15,2	15,3	16,5	17,2	16,5	17,1	17,8	15
Skersmuo, cm		7,7	8,2	11,2	13	12,8	13,9	15,5	15,5	15,6	16,7	17,2	16,5	17,8	17,6	15,2
Amžius		20	25	39	43	41	45	51	51	53	56	53	49	54	60	50
Skalsumas		0,52	0,23	0,2	0,18	0,16	0,17	0,19	0,19	0,18	0,19	0,17	0,18	0,18	0,19	0,18
Ein.prieaugis		4,26	1,82	2,36	2	1,92	1,99	2,08	2,22	2,03	2,11	1,98	2,01	18,55		2,07

2013.12.10 15:11

Alytaus miškų urėdija Urėdijos, NP ir valstybinių rezervatų valdomi valstybinės reikšmės miškai

Medynų plotai ha pagal augavietes

P	Ą	B	D	a				b				c				d				f			
E	U	J	Bt																				
Kiti	Kiti	L	Kiti																				
Suma	Suma	Suma	Suma	SP	KL	ML		SP	KL	ML		SP	KL	ML		SP	KL	ML		SP	KL	ML	
Iš viso						B,J,L	D,Bt,Kt			B,J,L	D,Bt,Kt			B,J,L	D,Bt,Kt			B,J,L	D,Bt,Kt			B,J,L	D,Bt,Kt
248	Š							40,4		0,6		140,7	36,8	14,6	7,0	0,3	35,2	8,3	1,6				
								1,5				46,6		20,9	7,9	3,5	3,2	3,3					
													11,5	12,3			4,8	10,4	0,9				
								41,9		0,6		187,3	48,3	47,8	14,9	3,8	43,2	22,0	2,5				
											42,5				298,3				71,5				
	N			51,9				2985,2		43,2		1937,8	450,6	558,8	101,9	11,9	1036,8	416,7	224,0		12,9	0,4	5,0
								102,6				2735,9		7,6	2,0	1302,5	12,2	4,3	3,5		15,6	3,0	
										0,5		31,9	20,1	113,2	3,3	9,2	165,5	56,9	4,6		4,0		
				51,9				3087,8		43,7		4705,6	470,7	679,6	107,2	1323,6	1214,5	477,9	232,1		32,5	3,4	5,0
							51,9				3131,5				5963,1				3248,1				40,9
	L							14,4		3,0		7,8	22,7	81,9	13,5		79,1	90,8	12,8		14,0		
								25,2				222,5	1,4	42,6		138,0	24,8	141,8	6,6		28,1	3,4	
													2,9	2,5			1,9	4,0	0,8			0,5	
								39,6		3,0		230,3	27,0	127,0	13,5	138,0	105,8	236,6	20,2		42,1	3,9	
											42,6				397,8				500,6				46,0
	U							0,8					0,7	8,0				3,1					
								0,2				11,2		42,9		1,2	4,6	120,9					
								1,0				11,2	0,7	50,9		1,2	4,6	124,0					
											1,0				62,8				129,8				
	P			65,6		1,1		109,7		82,3		6,3		106,9				9,0					
								9,3				24,4		451,8				110,4					
				65,6		1,1		119,0		82,3		30,7		558,7				119,4					

Medynų plotai ha pagal augavietes

P	Ą	B	D	a				b				c				d				f			
E	U	J	Bt																				
Kiti	Kiti	L	Kiti																				
Suma	Suma	Suma	Suma	SP	KL	ML		SP	KL	ML		SP	KL	ML		SP	KL	ML		SP	KL	ML	
Iš viso						B,J,L	D,Bt,Kt			B,J,L	D,Bt,Kt			B,J,L	D,Bt,Kt			B,J,L	D,Bt,Kt			B,J,L	D,Bt,Kt
				66,7				201,3				589,4				119,4							
Pn				3,6				14,5		13,9		5,3		35,9				22,0					
								11,4				32,6		71,6		3,5		234,0					
				3,6				25,9		13,9		37,9		107,5		3,5		256,0					
				3,6				39,8				145,4				259,5							
Iš viso:				**122,2**				**3458,7**				**7456,8**				**4328,9**				**86,9**			

2013.12.10 16:05

Alytaus miškų urėdija Urėdijos, NP ir valstybinių rezervatų valdomi valstybinės reikšmės miškai

Augaviečių plotai pagal žemės naudmenas

Auga-vietės	Medynai										Plynu-mos	Kita miško žemė	Iš viso miško žemės	Ne miško žemė			Bendras augavietės plotas	%
	P	E	Ą	U	B	J	D	Bt	Kitos medžių rūšys	Iš viso				Žemės ūkio naudmen.	Pelkės	Kita ne miško žemė		
Šbl	40,4	1,5			0,6					42,5			42,5				42,5	0,3
Šcl	125,5	40,4	3,6		6,9	15,8	4,5		2,5	199,2		0,4	199,6				199,6	1,2
Šcp	14,7	6,2	33,2		5,4	5,1	2,5	7,9	21,3	96,3		1,7	98,0				98,0	0,6
Šcs	0,5				2,3					2,8			2,8				2,8	0,0
Šdp	0,3	1,2	17,4		7,4	3,1	1,6		8,6	39,6			39,6				39,6	0,2
Šds		2,3	17,8	3,2	0,9	0,2			7,5	31,9			31,9				31,9	0,2
Nal	51,9									51,9	0,8		52,7				52,7	0,3
Nbl	2.952,9	97,8			43,2				0,5	3.094,4	10,5	9,2	3.114,1				3.114,1	19,3
Nbp	32,3	4,8								37,1			37,1				37,1	0,2
Ncl	1.666,3	886,9	128,0		282,6	5,6	25,9	2,0	97,3	3.094,6	22,6	103,6	3.220,8				3.220,8	20,0
Ncp	258,3	1.327,2	238,6		237,0	2,0	56,2		60,2	2.179,5	37,5	51,5	2.268,5				2.268,5	14,1
Ncs	13,2	521,8	84,0		39,2		19,8		11,0	689,0	30,2	1,4	720,6				720,6	4,5
Ndp	10,1	664,6	472,0	2,6	234,6	2,8	107,1	3,5	92,7	1.590,0	52,9	2,6	1.645,5				1.645,5	10,2
Nds	1,8	637,9	559,6	9,6	182,1	1,5	116,9		148,7	1.658,1	37,8	7,0	1.702,9				1.702,9	10,6
Nfp				5,0		3,0			1,5	9,5			9,5				9,5	0,1
Nfs			12,9	10,6	0,4		5,0		2,5	31,4			31,4				31,4	0,2
Lbl	14,4	25,2			2,5					42,1			42,1				42,1	0,3
Lbp					0,5					0,5			0,5				0,5	0,0

Augaviečių plotai pagal žemės naudmenas

Auga-vietės	Medynai										Plynu-mos	Kita miško žemė	Iš viso miško žemės	Ne miško žemė			Bendras augavietės plotas	%
	P	E	Ą	U	B	J	D	Bt	Kitos medžių rūšys	Iš viso				Žemės ūkio naudmen.	Pelkės	Kita ne miško žemė		
Lcl	6,6	175,3	16,1		58,1	25,6	12,3		2,5	296,5	3,7	17,5	317,7				317,7	2,0
Lcp	1,2	19,3	6,6		9,3	11,3	1,2			48,9	6,6	4,2	59,7				59,7	0,4
Lcs		27,9		1,4	14,5	5,7			2,9	52,4		0,7	53,1				53,1	0,3
Ldl						11,0				11,0	2,0	0,4	13,4				13,4	0,1
Ldp		17,8	22,7		5,6	64,2	3,6	4,5	2,2	120,6	1,1	1,5	123,2				123,2	0,8
Lds		120,2	56,4	24,8	85,2	66,6	9,2	2,1	4,5	369,0	9,6	1,2	379,8				379,8	2,4
Lfl			1,6			0,8				2,4			2,4				2,4	0,0
Lfp			4,5	1,5		2,2			0,5	8,7			8,7				8,7	0,1
Lfs			7,9	26,6		0,4				34,9			34,9				34,9	0,2
Ubl	0,8	0,2								1,0	0,7		1,7				1,7	0,0
Ucl		6,8	0,7		7,0	26,5				41,0	3,6	7,9	52,5				52,5	0,3
Ucp		4,4			1,0	9,8				15,2	6,9		22,1				22,1	0,1
Ucs						6,6				6,6	0,6	0,7	7,9				7,9	0,0
Udl		0,8				22,4				23,2			23,2				23,2	0,1
Udp		0,4		3,7	2,7	67,5				74,3	4,9	0,3	79,5				79,5	0,5
Uds				0,9	0,4	31,0				32,3	5,2	0,3	37,8				37,8	0,2
Pa	65,6				1,1					66,7			66,7		0,2		66,9	0,4
Pan	3,6									3,6			3,6				3,6	0,0
Pb	109,7	9,3			82,3					201,3	6,9		208,2		14,7		222,9	1,4

Augaviečių plotai pagal žemės naudmenas

Auga-vietės	Medynai										Plynu-mos	Kita miško žemė	Iš viso miško žemės	Ne miško žemė			Bendras augavietės plotas	%
	P	E	Ą	U	B	J	D	Bt	Kitos medžių rūšys	Iš viso				Žemės ūkio naudmen.	Pelkės	Kita ne miško žemė		
Pbn	14,5	11,4			13,9					39,8	2,4		42,2				42,2	0,3
Pc	6,3	24,4			106,9	451,8				589,4	55,8		645,2		110,5		755,7	4,7
Pcn	5,3	32,6			35,9	71,6				145,4	3,9	2,4	151,7		0,9		152,6	0,9
Pd					9,0	110,4				119,4	7,6		127,0		0,2		127,2	0,8
Pdn		3,5			22,0	234,0				259,5	8,4	1,8	269,7		1,2		270,9	1,7
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
Iš viso	5.396,2	4.672,1	1.683,6	89,9	1.500,5	1.258,5	365,8	20,0	466,9	15.453,5	322,2	216,3	15.992,0		127,7		16.119,7	100,0

252

2013.12.10 16:12

PM_2012_PROJEKTUI

Alytaus miškų urėdija Urėdijos, NP ir valstybinių rezervatų valdomi valstybinės reikšmės miškai dr<>255

Valstybės saugomų teritorijų žiniaraštis

Pavadinimas ir lokalizacija kvartalo numeris (sklypų numeriai)	Bendras plotas, ha	Miško žemės plotas, ha	Miško žemės pasiskirstymas pagal miškų grupes				
			I	II		III	IV
				apsau-giniai	rekrea-ciniai		
091 Pivašiūnų geomorfologinis draustinis							
Alytaus miškų urėdija							
07 Kalesnykų girininkija							
732(1-12, 14-32), 733	71,9	71,9				71,9	
091 Pivašiūnų geomorfologinis draustinis iš viso:	**71,9**	**71,9**				**71,9**	
096 Sudvajų geomorfologinis draustinis							
Alytaus miškų urėdija							
10 Sudvajų girininkija							
24(10-19), 25(11-23), 26(15-29), 31(13, 20, 21, 27), 32, 33, 34(1, 3-6, 9-20), 35, 36, 37(1-29)	234,2	233,8				231,4	2,4
096 Sudvajų geomorfologinis draustinis iš viso:	**234,2**	**233,8**				**231,4**	**2,4**
192 Sabališkės pedologinis draustinis							
Alytaus miškų urėdija							
09 Punios girininkija							
717(1-10), 718, 719(1-20), 720(1-22)	127,8	126,1		126,1			
192 Sabališkės pedologinis draustinis iš viso:	**127,8**	**126,1**		**126,1**			
194 Varčios pedologinis draustinis							
Alytaus miškų urėdija							
05 Dušnionių girininkija							
705, 706(1-3, 5-7, 9-25, 28-33)	92,5	91,6		91,6			
194 Varčios pedologinis draustinis iš viso:	**92,5**	**91,6**		**91,6**			
197 Balkasodžio botaninis draustinis							
Alytaus miškų urėdija							
06 Dzirmiškių girininkija							
27, 29, 31, 32, 41(1-3), 42, 43(1-16, 26)	242,5	240,9		240,9			
197 Balkasodžio botaninis draustinis iš viso:	**242,5**	**240,9**		**240,9**			
225 Vidzgirio botaninis draustinis							
Alytaus miškų urėdija							
06 Dzirmiškių girininkija							
733(12, 13, 17-30, 32-71), 734(2-40), 735(1-42), 736(5-7, 9-57)	381,3	378,3		378,3			
225 Vidzgirio botaninis draustinis iš viso:	**381,3**	**378,3**		**378,3**			
288 Nemuno kilpų regioninis parkas							

Alytaus miškų urėdija Urėdijos, NP ir valstybinių rezervatų valdomi valstybinės reikšmės miškai dr<>255

Valstybės saugomų teritorijų žiniaraštis

Pavadinimas ir lokalizacija kvartalo numeris (sklypų numeriai)	Bendras plotas, ha	Miško žemės plotas, ha	Miško žemės pasiskirstymas pagal miškų grupes				
			I	II		III	IV
				apsauginiai	rekreaciniai		
01-Punios šilo gamtinis gamtinis rezervatas							
Alytaus miškų urėdija							
09 Punios girininkija							
2(6-32), 3, 4, 7-10, 16, 17(1-27, 31, 32, 38, 39)	458,6	455,8	455,8				
01-Punios šilo gamtinis gamtinis rezervatas iš viso:	458,6	455,8	455,8				
03-Punios šilo botaninis-zoologinis draustinis							
Alytaus miškų urėdija							
09 Punios girininkija							
1, 2(1-5), 5, 6, 11-15, 17(28-30, 33-37), 18-33, 34(1-33), 35(1-37), 36-39, 40(1-35), 41(1-60), 42(1-32), 43, 44(1-29), 45, 46, 47(1-51, 56), 48(1-41, 43, 44, 46, 50-52, 56, 58)	2233,9	2199,6	0,5	2198,1	0,6	0,4	
03-Punios šilo botaninis-zoologinis draustinis iš viso:	2233,9	2199,6	0,5	2198,1	0,6	0,4	
19-Parko apsaugos zona							
Alytaus miškų urėdija							
06 Dzirmiškių girininkija							
702(8-11, 23, 25, 31-43), 704(5-8), 747, 748(1-3, 5-9)	96,8	96,6				96,6	
09 Punios girininkija							
44(33, 34), 47(52-55, 57, 58)	3,3	3,3		2,8		0,5	
19-Parko apsaugos zona iš viso:	100,1	99,9		2,8		97,1	
288 Nemuno kilpų regioninis parkas iš viso:	**2792,6**	**2755,3**	**456,3**	**2200,9**	**0,6**	**97,5**	
Iš viso regioniniuose parkuose:	**2792,6**	**2755,3**	**456,3**	**2200,9**	**0,6**	**97,5**	
Iš jų:							
gamtinis rezervatas	2692,5	2655,4	456,3	2198,1	0,6	0,4	
apsaugos zona	100,1	99,9		2,8		97,1	
Iš viso valstybiniuose draustiniuose:	**1150,2**	**1142,6**		**836,9**		**303,3**	**2,4**
Iš jų:							
geomorfologinis draustinis	306,1	305,7				303,3	2,4
pedologinis draustinis	220,3	217,7		217,7			
botaninis draustinis	623,8	619,2		619,2			
Iš viso saugomose teritorijose:	**3942,8**	**3897,9**	**456,3**	**3037,8**	**0,6**	**400,8**	**2,4**

2013.12.10 16:52

Alytaus miškų urėdija Urėdijos, NP ir valstybinių rezervatų valdomi valstybinės reikšmės miškai

Medynų plotų kaita pagal amžiaus klases

(skaitiklyje -pagal praeitą miškotvarką, vardiklyje - pagal dabartinę miškotvarką)

Vyraujanti medžių rūšis	Amžiaus klasė -10 metų															Iš viso	%
	iki 10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-110	111-120	121-130	131-140	141 ir >		
Pušis	233,1	148,1	74,9	127,5	358,1	591,5	492,8	1.016,9	865,6	649,4	280,9	172,2	59,3	114,0	240,9	5.425,2	36,4
	137,0	215,3	132,3	74,5	128,0	375,2	569,0	498,7	1.046,0	809,9	652,4	222,8	140,5	93,5	301,1	5.396,2	36,1
%	4,3	2,7	1,4	2,4	6,6	10,9	9,1	18,6	16,0	12,0	5,2	3,2	1,1	2,1	4,4	100,0	
	2,5	4,0	2,4	1,4	2,4	7,0	10,5	9,2	19,5	15,0	12,1	4,1	2,6	1,7	5,6	100,0	
Eglė	773,2	480,9	312,4	270,8	262,2	407,8	462,2	608,2	472,1	274,6	47,7	43,8	24,8	10,2	20,3	4.471,2	29,9
	740,8	738,0	422,3	299,7	288,3	285,1	423,7	425,7	454,1	285,5	186,6	47,8	43,2	18,7	12,6	4.672,1	31,2
%	17,1	10,8	7,0	6,1	5,9	9,1	10,3	13,6	10,6	6,2	1,1	1,0	0,6	0,2	0,4	100,0	
	15,9	15,8	9,0	6,4	6,2	6,1	9,1	9,1	9,7	6,1	4,0	1,0	0,9	0,4	0,3	100,0	
Ąžuolas	38,8	18,0	54,1	43,4	147,6	237,6	176,4	83,3	87,7	102,3	70,1	76,5	59,6	35,4	439,9	1.670,7	11,2
	148,1	42,5	12,8	45,1	34,3	117,4	219,5	177,8	93,9	87,3	95,0	68,9	89,7	34,0	417,3	1.683,6	11,2
%	2,3	1,1	3,2	2,6	8,9	14,3	10,5	5,0	5,3	6,1	4,2	4,6	3,6	2,1	26,2	100,0	
	8,8	2,5	0,8	2,7	2,0	7,0	13,1	10,6	5,6	5,2	5,6	4,1	5,3	2,0	24,7	100,0	
Uosis		6,1	19,0	1,8	18,4	52,8	21,8	5,1	0,6	2,5	9,3	0,6			1,7	139,7	0,9
	1,4			11,0	2,7	13,0	37,5	18,8	1,5	0,6	1,1		0,6		1,7	89,9	0,6
%		4,3	13,6	1,4	12,9	37,9	15,7	3,6	0,7	1,4	6,4	0,7			1,4	100,0	
	1,1			12,0	3,3	14,1	41,1	20,7	2,2	1,1	1,1		1,1		2,2	100,0	
Beržas	161,0	149,6	79,2	54,6	97,2	300,0	434,8	262,5	41,1	12,2						1.592,2	10,6
	93,0	214,5	172,1	82,0	58,3	100,3	218,1	299,0	217,7	35,5	10,0					1.500,5	10,0
%	10,1	9,4	5,0	3,5	6,1	18,8	27,2	16,5	2,6	0,8						100,0	
	6,2	14,3	11,5	5,5	3,9	6,7	14,5	19,8	14,5	2,4	0,7					100,0	
Juodalksnis	170,7	99,5	80,6	51,7	98,6	248,9	250,5	139,7	25,6	21,8						1.187,6	7,9

Alytaus miškų urėdija Urėdijos, NP ir valstybinių rezervatų valdomi valstybinės reikšmės miškai

Medynų plotų kaita pagal amžiaus klases

(skaitiklyje -pagal praeitą miškotvarką, vardiklyje - pagal dabartinę miškotvarką)

Vyraujanti medžių rūšis	Amžiaus klasė -10 metų															Iš viso	%
	iki 10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-110	111-120	121-130	131-140	141 ir >		
	219,7	157,2	99,5	89,6	57,2	97,1	195,7	198,2	118,9	8,9	16,5					1.258,5	8,4
%	14,4	8,4	6,8	4,4	8,3	20,9	21,0	11,8	2,2	1,8						100,0	
	17,5	12,5	7,9	7,1	4,5	7,7	15,6	15,7	9,5	0,7	1,3					100,0	
Drebulė	16,6	32,1	20,6	5,2	81,9	180,1	74,6	29,0	9,5							449,6	3,0
	10,7	20,7	35,2	17,9	7,3	71,1	121,2	62,0	14,5	5,2						365,8	2,4
%	3,8	7,1	4,7	1,1	18,2	39,9	16,6	6,4	2,2							100,0	
	3,0	5,8	9,6	4,9	1,9	19,5	33,1	17,0	3,8	1,4						100,0	
Baltalksnis	2,7	3,1	4,0	5,6		1,7										17,1	0,1
	1,4	2,7	3,4	5,2	5,6		1,7									20,0	0,1
%	16,7	16,7	22,2	33,3		11,1										100,0	
	5,0	15,0	15,0	25,0	30,0		10,0									100,0	

256

2013.12.10 17:04

Suprojektuotos pagrindinių kirtimų apimtys pagal metus (III ir IV miškų grupės)

(skaitiklyje - plotas, ha, vardiklyje - kertamas likvidinis tūris, m³)

Alytaus miškų urėdija **Valstybinės reikšmės miškai**

Vyraujanti medžių rūšis	Kirtimo metai					Iš viso	iš to kiekio	
	2015	2016	2017	2018	2019		plynai	neplynai
III miškų grupė								
Pušis	3,0 / 796	9,3 / 2892	9,3 / 3518	2,3 / 939	- / -	23,9 / 8145	10,0 / 3899	13,9 / 4246
Eglė	4,1 / 959	8,9 / 2907	5,3 / 1731	0,3 / 43	- / -	18,6 / 5640	15,7 / 5134	2,9 / 506
Skroblas	- / -	0,2 / 27	- / -	- / -	- / -	0,2 / 27	0,2 / 27	- / -
Beržas	1,7 / 184	1,3 / 151	7,3 / 798	7,3 / 738	- / -	17,6 / 1871	4,1 / 532	13,5 / 1339
Juodalksnis	- / -	3,2 / 719	0,2 / 55	- / -	- / -	3,4 / 774	3,4 / 774	- / -
Drebulė	- / -	3,2 / 725	1,1 / 104	3,1 / 820	- / -	7,4 / 1649	5,5 / 1465	1,9 / 184
Iš viso:	8,8 / 1939	26,1 / 7421	23,2 / 6206	13,0 / 2540	- / -	71,1 / 18106	38,9 / 11831	32,2 / 6275
IV miškų grupė								
Pušis	42,8 / 10000	28,3 / 8025	30,3 / 7941	34,6 / 10352	- / -	136,0 / 36318	41,5 / 14100	94,5 / 22218
Eglė	54,2 / 15677	55,8 / 14497	49,3 / 13838	55,4 / 15736	- / -	214,7 / 59748	197,0 / 57378	17,7 / 2370
Ąžuolas	9,0 / 2384	6,7 / 1495	5,2 / 1286	5,0 / 1078	- / -	25,9 / 6243	22,9 / 5800	3,0 / 443
Skroblas	0,8 / 87	3,2 / 533	2,7 / 377	7,1 / 1273	- / -	13,8 / 2270	13,8 / 2270	- / -
Beržas	28,2 / 5116	29,5 / 4777	28,3 / 4915	23,5 / 4908	- / -	109,5 / 19716	87,0 / 17673	22,5 / 2043
Juodalksnis	20,6 / 5339	18,0 / 4822	22,7 / 5187	19,2 / 4690	- / -	80,5 / 20038	76,1 / 19460	4,4 / 578
Drebulė	21,4 / 5492	19,3 / 4635	20,7 / 5321	17,8 / 5012	- / -	79,2 / 20460	72,6 / 19647	6,6 / 813
Liepa	0,7 / 79	- / -	0,1 / 29	0,4 / 53	- / -	1,2 / 161	0,1 / 29	1,1 / 132
Iš viso:	177,7 / 44174	160,8 / 38784	159,3 / 38894	163,0 / 43102	- / -	660,8 / 164954	511,0 / 136357	149,8 / 28597
Iš viso miškų urėdijoje								
Pušis	45,8 / 10796	37,6 / 10917	39,6 / 11459	36,9 / 11291	- / -	159,9 / 44463	51,5 / 17999	108,4 / 26464
Eglė	58,3 / 16636	64,7 / 17404	54,6 / 15569	55,7 / 15779	- / -	233,3 / 65388	212,7 / 62512	20,6 / 2876
Iš viso spygliuočių:	104,1 / 27432	102,3 / 28321	94,2 / 27028	92,6 / 27070	- / -	393,2 / 109851	264,2 / 80511	129,0 / 29340

Vyraujanti medžių rūšis	Kirtimo metai					Iš viso	iš to kiekio	
	2015	2016	2017	2018	2019		plynai	neplynai
Ąžuolas	9,0	6,7	5,2	5,0	-	25,9	22,9	3,0
	2384	1495	1286	1078	-	6243	5800	443
Skroblas	0,8	3,4	2,7	7,1	-	14,0	14,0	-
	87	560	377	1273	-	2297	2297	-
Iš viso kiet.lapuočių:	9,8	10,1	7,9	12,1	-	39,9	36,9	3,0
	2471	2055	1663	2351	-	8540	8097	443
Beržas	29,9	30,8	35,6	30,8	-	127,1	91,1	36,0
	5300	4928	5713	5646	-	21587	18205	3382
Juodalksnis	20,6	21,2	22,9	19,2	-	83,9	79,5	4,4
	5339	5541	5242	4690	-	20812	20234	578
Drebulė	21,4	22,5	21,8	20,9	-	86,6	78,1	8,5
	5492	5360	5425	5832	-	22109	21112	997
Liepa	0,7	-	0,1	0,4	-	1,2	0,1	1,1
	79	-	29	53	-	161	29	132
Iš viso minkšt.lapuočių:	72,6	74,5	80,4	71,3	-	298,8	248,8	50,0
	16210	15829	16409	16221	-	64669	59580	5089
Iš viso:	186,5	186,9	182,5	176,0	-	731,9	549,9	182,0
	46113	46205	45100	45642	-	183060	148188	34872
Iš to kiekio pagal girininkijas								
Dušnionių girininkija	43,0	51,0	55,0	51,9	-	200,9	173,7	27,2
	11846	12575	13445	14551	-	52417	49179	3238
Dzirmiškių girininkija	32,2	35,6	37,6	32,3	-	137,7	64,7	73,0
	8074	9993	9668	8245	-	35980	18832	17148
Kalesnykų girininkija	59,9	57,0	51,9	48,4	-	217,2	207,8	9,4
	14180	12525	12125	11877	-	50707	49734	973
Punios girininkija	11,8	16,7	8,2	14,0	-	50,7	44,3	6,4
	3494	3447	2151	2995	-	12087	11468	619
Sudvajų girininkija	39,6	26,6	29,8	29,4	-	125,4	59,4	66,0
	8519	7665	7711	7974	-	31869	18975	12894
Iš viso:	186,5	186,9	182,5	176,0	-	731,9	549,9	182,0
	46113	46205	45100	45642	-	183060	148188	34872

Suprojektuotos pagrindinių kirtimų apimtys pagal metus (II miškų grupė)

(skaitiklyje - plotas, ha, vardiklyje - kertamas likvidinis tūris, m³)

Alytaus miškų urėdija **Valstybinės reikšmės miškai**

Vyraujanti medžių rūšis	Kirtimo metai					Iš viso	iš to kiekio	
	2015	2016	2017	2018	2019		plynai	neplynai
II miškų grupė								
Eglė	- / -	0,6 / 89	3,4 / 362	5,3 / 636	- / -	9,3 / 1087	- / -	9,3 / 1087
Ąžuolas	- / -	2,0 / 153	- / -	- / -	- / -	2,0 / 153	- / -	2,0 / 153
Skroblas	- / -	- / -	2,8 / 256	- / -	- / -	2,8 / 256	- / -	2,8 / 256
Beržas	9,9 / 895	8,5 / 780	6,1 / 679	3,8 / 549	- / -	28,3 / 2903	- / -	28,3 / 2903
Juodalksnis	- / -	- / -	- / -	1,0 / 75	- / -	1,0 / 75	- / -	1,0 / 75
Drebulė	1,9 / 187	- / -	1,8 / 339	2,1 / 201	- / -	5,8 / 727	- / -	5,8 / 727
Iš viso:	11,8 / 1082	11,1 / 1022	14,1 / 1636	12,2 / 1461	- / -	49,2 / 5201	- / -	49,2 / 5201
Iš to kiekio pagal girininkijas								
Dzirmiškių girininkija	- / -	- / -	4,4 / 455	- / -	- / -	4,4 / 455	- / -	4,4 / 455
Punios girininkija	11,8 / 1082	11,1 / 1022	9,7 / 1181	12,2 / 1461	- / -	44,8 / 4746	- / -	44,8 / 4746

Neplynai kirsti suprojektuotų medynų charakteristika (III ir IV miškų grupės)

Alytaus miškų urėdija **Valstybinės reikšmės miškai**

Vyraujanti medžių rūšis	Atrankiniais kirtimais kertamas plotas, ha	Atvejiniais kirtimais kertamas plotas, ha							Iškertamas likvidinis tūris iš 1 ha	Žemutinių ardų charakteristika, ha					
		paskutiniu atveju		dviem atvejais	trim atvejais	ilgalaikiais	supaprastintais dviejų atvejų	iš viso		Perspekt. pomiškis		Perspekt. polajiniai želdiniai	Perspekt. antrasis ardas	Be persp.žemut.ardų	
		iš viso	t.t. 0,3-0,4 skalsumo							spygliuočių	kietųjų lapuočių			iš viso	t.t.skatinant žėlimą
III miškų grupė															
P				1,0			12,9	13,9	305				1,0	12,9	12,9
E		1,0		1,9				2,9	174					1,9	
B		1,4	1,4	9,8		2,3		13,5	99	0,5			3,3	9,7	
D		0,8	0,8			1,1		1,9	97					1,1	
Iš viso:		**3,2**	**2,2**	**12,7**		**3,4**	**12,9**	**32,2**	**195**	**0,5**			**4,3**	**25,6**	**12,9**
IV miškų grupė															
P		34,6	34,6	0,3			59,6	94,5	235	31,8		1,9	1,2	59,6	59,6
E		3,4	1,8	10,0	0,2	4,1		17,7	134	0,5			1,5	12,3	
Ą		3,0	3,0					3,0	148						
B		11,5	10,4	9,1		1,9		22,5	91	7,2			5,0	4,7	
J		1,4	1,4	3,0				4,4	131	0,4			1,4	2,6	
D		2,1		4,5				6,6	123				6,6		
L		0,7	0,7			0,4		1,1	120				0,7	0,4	
Iš viso:		**56,7**	**51,9**	**26,9**	**0,2**	**6,4**	**59,6**	**149,8**	**191**	**39,9**		**1,9**	**16,4**	**79,6**	**59,6**
Iš viso III ir IV miškų grupėse															
P		34,6	34,6	1,3			72,5	108,4	244	31,8		1,9	2,2	72,5	72,5
E		4,4	1,8	11,9	0,2	4,1		20,6	140	0,5			1,5	14,2	
Ą		3,0	3,0					3,0	148						
B		12,9	11,8	18,9		4,2		36,0	94	7,7			8,3	14,4	
J		1,4	1,4	3,0				4,4	131	0,4			1,4	2,6	
D		2,9	0,8	4,5		1,1		8,5	117				6,6	1,1	
L		0,7	0,7			0,4		1,1	120				0,7	0,4	
Iš viso:		**59,9**	**54,1**	**39,6**	**0,2**	**9,8**	**72,5**	**182,0**	**192**	**40,4**		**1,9**	**20,7**	**105,2**	**72,5**

Neplynai kirsti suprojektuotų medynų charakteristika (II miškų grupė)

Alytaus miškų urėdija **Valstybinės reikšmės miškai**

Vyraujanti medžių rūšis	Atrankiniais kirtimais kertamas plotas, ha	Atvejiniais kirtimais kertamas plotas, ha							Iškertamas likvidinis tūris iš 1 ha	Žemutinių ardų charakteristika, ha					
		paskutiniu atveju		dviem atvejais	trim atvejais	ilgalaikiais	supaprastintais dviejų atvejų	iš viso		Perspekt. pomiškis		Perspekt. polajiniai želdiniai	Perspekt. antrasis ardas	Be persp.žemut.ardų	
		iš viso	t.t. 0,3-0,4 skalsumo							spygliuočių	kietųjų lapuočių			iš viso	t.t.skatinant žėlimą
E				5,8	2,0	1,5		9,3	117	0,6				8,7	
Ą				2,0				2,0	76					2,0	
Sb				2,8				2,8	91					2,8	
B		2,5		9,8		16,0		28,3	103	2,5				25,8	
J				1,0				1,0	75					1,0	
D		1,2		4,6				5,8	125	1,2				4,6	
Iš viso:		**3,7**		**26,0**	**2,0**	**17,5**		**49,2**	**106**	**4,3**				**44,9**	

Plynai kirsti suprojektuotų medynų charakteristika

Alytaus miškų urėdija **Valstybinės reikšmės miškai**

Vyraujanti medžių rūšis	Vidutinis amžius	Bendras plotas, ha	Ploto pasiskirstymas skalsumais				Vidutinis skalsumas	Iškertamas likvidinis tūris, m³/ha
			0,3-0,4	0,5	0,6-0,7	0,8		
III miškų grupė								
P	141	10,0	0,6		6,8	2,6	0,70	390
E	96	15,7	1,0	0,5	6,1	8,1	0,71	327
Sb	80	0,2		0,2			0,50	135
B	75	4,1	1,8		2,3		0,51	130
J	71	3,4		2,4	0,2	0,8	0,58	228
D	60	5,5			5,5		0,69	266
Iš viso:	**98**	**38,9**	**3,4**	**3,1**	**20,9**	**11,5**	**0,67**	**304**
IV miškų grupė								
P	111	41,5	3,3		24,6	13,6	0,68	340
E	86	197,0	9,5	25,1	128,8	33,6	0,65	291
Ą	138	22,9	1,0	7,8	6,7	7,4	0,66	253
Sb	83	13,8	2,8	0,6	7,1	3,3	0,65	164
B	77	87,0	8,3	14,3	38,7	25,7	0,66	203
J	76	76,1	7,1	1,4	42,5	25,1	0,69	256
D	68	72,6	3,7	4,5	41,0	23,4	0,68	271
L	50	0,1			0,1		0,70	290
Iš viso:	**85**	**511,0**	**35,7**	**53,7**	**289,5**	**132,1**	**0,67**	**267**
Iš viso III ir IV miškų grupėse								
P	117	51,5	3,9		31,4	16,2	0,69	349
E	87	212,7	10,5	25,6	134,9	41,7	0,66	294
Ą	138	22,9	1,0	7,8	6,7	7,4	0,66	253
Sb	83	14,0	2,8	0,8	7,1	3,3	0,64	164
B	77	91,1	10,1	14,3	41,0	25,7	0,65	200
J	76	79,5	7,1	3,8	42,7	25,9	0,68	255
D	68	78,1	3,7	4,5	46,5	23,4	0,68	270
L	50	0,1			0,1		0,70	290
Iš viso:	**86**	**549,9**	**39,1**	**56,8**	**310,4**	**143,6**	**0,67**	**269**

PROCEDŪRINIAI DOKUMENTAI

Pasitarimo, įvykusio VĮ Alytaus miškų urėdijoje 2013 m. spalio 30d.,

PROTOKOLAS

DALYVAVO:

iš Valstybinio miškotvarkos instituto:

projektavimo skyriaus vedėjas V. Beržanskis, vyriausiais specialistas A. Bagdonavičius, vyresnysis specialistas M. Kurantavičius.

iš Alytaus miškų urėdijos:

1. Dušnionių g-ja: g. Algimantas Valtinas - [signature]
2. Dzirmiškių g-ja: Girininkas Juozas Kaželionis [signature]
3. Kalesnykų g-ja: Girininkas Gintautas Struckas [signature]
4. Punios g-ja: g-ko pav. Arvydas Žinokenčius [signature]
5. Sudvajų g-ja: g-kas Rimgaudas Aleknavičius

SVARSTYTA:

Preliminarus Alytaus miškų urėdijos pagrindinių miško kirtimų projektas valstybinės reikšmės miškams 2015 - 2018 metams.

NUTARTA:

Pagrindinio naudojimo kirtimams parinktos biržės atitinka Miškų įstatymo, pagrindinių miško kirtimų taisyklių, miškų apsaugos ir naudojimo saugomose teritorijose taisyklių, specialiųjų žemės ir miškų naudojimo sąlygų bei kitų miškų naudojimą reglamentuojančių normatyvinių aktų reikalavimus. Atlikus aptartus pataisymus, parinkti konkrečias biržes projektiniam laikotarpiui.

Pakrančių apsaugos juostas planšetuose išreikšti negalima dėl mastelio, todėl į jas atsižvelgti būtina rėžiant biržes natūroje.

LVMI vyr. specialistas Arvydas Bagdonavičius A. Bagd

vyresn. specialistas Mindaugas Kurantavičius [signature]

sk. vedėjas Vandotas Beržanskis [signature]

Miškotv. inž. Egidijus Markevičius [signature]

Shastinkevičiui

Projektų vadovamus

kopiją p. Bečiui
p. Lynikui
2013.11.15

MIŠKOTVARKOS MOKSLINĖS-TECHNINĖS TARYBOS POSĖDŽIO PROTOKOLAS

2013 m. spalio 31 d. Nr. 32
Kaunas

Posėdžio pirmininkas: dr. Rimantas Prūsaitis
Posėdžio sekretorius: dr. Albertas Kasperavičius
Dalyvauja: 9 tarybos nariai, 26 kviesti asmenys.

Darbotvarkė:

1. Dėl minimalaus ploto taksacinių miško sklypų išskyrimo normatyvų tobulinimo.
   Pranešėjas: V. Mikšys (LAMMC Miškų institutas).
2. Dėl valstybės įmonių Alytaus, Dubravos eksperimentinės mokomosios, Jonavos, Kaišiadorių, Kėdainių, Radviliškio miškų urėdijų miško išteklių pokyčių 2003-2012 metais analizės rezultatų ir miško naudojimo apimčių 2013-2022 metais.
   Pranešėjas: A. Galaunė (VĮ Valstybinis miškotvarkos institutas).
   Recenzentai: K. Šakūnas – VĮ Alytaus m.u., G. Paltanavičius – VĮ Dubravos EM m.u., V. Karašauskis – VĮ Jonavos m.u., A. Tebėra – VĮ Kaišiadorių m.u., E. Petrauskas – VĮ Kėdainių m.u., A. Butkus (Valstybinė miškų tarnyba) – VĮ Radviliškio m.u.
3. Dėl kvartalinių tinklo geodezinio matavimo ir georeferencinio miškų pagrindo suformavimo VĮ Dubravos EMMU rezultatų, gautų duomenų integravimo į miškotvarkos kartografinę medžiagą bei šių darbų vykdymo tolimesnių principų.
   Pranešėjas: A. Kasperavičius (Valstybinė miškų tarnyba).

1. SVARSTYTA. Dėl minimalaus ploto taksacinių miško sklypų išskyrimo normatyvų tobulinimo.

NUTARTA:

1.1. Pritarti Miškotvarkos darbų vykdymo instrukcijos, patvirtintos Valstybinės miškų tarnybos direktoriaus 2010.01.14 įsakymu Nr. 11-10-V „Dėl miškotvarkos darbų vykdymo instrukcijos patvirtinimo“ (Žin., 2010, Nr. 45-2182), 4 priedo papildymui naujomis nuostatomis, patikslinant miško sklypų ir medynų išskyrimo normatyvus:

- siekiant užtikrinti miško sklypuose vykdomų miško ūkinių priemonių tęstinumą ir nepertraukiamą stebėseną, turi būti vengiama miško sklypus skaidyti į smulkesnius – t.y. *jei praeitos miškų inventorizacijos metu tinkamai išskirto miško sklypo plote pradėtos vykdyti ir nebaigtos miško ūkinės priemonės, kurios toliau bus (pagal iš miško valdytojo/savininko gautą informaciją) tame miško sklypo plote tęsiamos, miško sklypas į mažesnio ploto sklypus neskaidomas, išskyrus atvejus, kai dėl vykdomos miško ūkinės priemonės formuojami(-si) keli miško sklypai*“;
- siekiant vengti ypač mažo ploto (0,1-0,3 ha) miško sklypų išskyrimo, taksatorius turi teisę spręsti dėl ypač mažo ploto miško sklypų išskyrimo tikslingumo – t.y. *minimalūs miško sklypų plotai, nurodyti skliaustuose, gali būti taikomi, kai: a) miško sklypą apibūdinantys rodikliai, nurodyti miško sklypų ir medynų išskyrimo normatyvuose, skiriasi ne mažiau kaip dvigubai, b) kai jame reikia atlikti miško ūkines priemones, kurių gretimuose sklypuose atlikti nereikia, c) medynas yra vertingas dėl kitų jame esančių svarbių objektų (saugomų objektų, tyrimo barelių ir pan.), d) ūkinėmis priemonėmis neįmanoma (netikslinga) pakeisti miško sklypo charakteristikas*;
- siekiant vengti miško sklypų smulkinimo, taksatorius turi teisę spręsti dėl dviardžių medynų, kurių antro ardo skalsumas yra ne didesnis kaip 0,3, išskyrimo tikslingumo.

2. SVARSTYTA. Dėl valstybės įmonių Alytaus, Dubravos eksperimentinės mokomosios, Jonavos, Kaišiadorių, Kėdainių, Radviliškio miškų urėdijų miško išteklių pokyčių 2003-2012 metais analizės rezultatų ir miško naudojimo apimčių 2013-2022 metais.

NUTARTA:

2.1. Atkreipti miškų urėdijų ir projektų autorių dėmesį į:

2.1.1. planuojamos jaunuolynų ugdymo apimtys yra minimalios ir mažesnio masto ugdymai yra netoleruotini; nepakankamą jaunuolynų ugdymą praeitame vykmetyje rodo 1 333 ha I-II amžiaus klasės pušies, eglės ir ąžuolo jaunuolynų apaugimas minkštaisiais lapuočiais, ypač Kėdainių (450 ha), Jonavos (281 ha), Kaišiadorių (275 ha), Radviliškio (234 ha), Alytaus (93 ha) miškų urėdijose. Tik Dubravos eksperimentinėje mokomojoje miškų urėdijoje buvo ne tik išsaugotas 2002 m. inventorizuotas 1586 ha, bet ir 16 ha padidintas šių medynų plotas;

2.1.2. planuojamos retinimų ir einamųjų kirtimų apimtys yra minimalios – šių kirtimų apimtys Dubravos eksperimentinėje mokomojoje, Kaišiadorių, Kėdainių, Radviliškio miškų urėdijose tesudaro 10-14 proc. bendro naudojimo (Jonavos miškų urėdijoje sudaro 16 proc., Alytaus miškų urėdijoje – 18 proc.), t.y. mažiau nei numatyta Nacionalinėje miškų ūkio sektoriaus plėtros 2012-2020 metams programoje (16 proc.);

2.1.3. visose nagrinėjamose miškų urėdijose didėja perbrendusių medynų, ypač minkštųjų lapuočių, plotai. Siekiant išvengti perbrendusių medynų nuostolingo auginimo III-IV miškų grupės miškuose, svarbu pirmoje eilėje planuoti perbrendusių, bet ne perėjusių iš pribrėstančių į brandžius, medynų kirtimus.

2.2. Pritarti valstybės įmonių Alytaus, Dubravos eksperimentinės mokomosios, Jonavos, Kaišiadorių, Kėdainių, Radviliškio miškų urėdijų pagrindinio bei tarpinio miško naudojimo metinėms apimtims 2013-2022 metų laikotarpiui (lent.):

Rodikliai	Alytaus m.u.		Dubravos EM m.u.		Jonavos m.u.		Kaišiadorių m.u.		Kėdainių m.u.		Radviliškio m.u.	
	plotas, ha	tūris, likvid. tūkst. m^3	plotas, ha	tūris, likvid. tūkst. m^3	plotas, ha	tūris, likvid. tūkst. m^3	plotas, ha	tūris, likvid. tūkst. m^3	plotas, ha	tūris, likvid. tūkst. m^3	plotas, ha	tūris, likvid. tūkst. m^3
Pagrindiniai miško kirtimai	172*	46,9	141*	41,6	221*	58,5	268*	76,0	405*	97,6	302*	70,1
Ugdymo kirtimai, iš viso iš jų:	-	11,8	-	7,4	-	12,2	-	14,7	-	12,5	-	12,3
- jaunuolynų ugdymas	*190*	*0,3*	*190*	*0,3*	*365*	*0,5*	*373*	*0,8*	*390*	*0,6*	*366*	*0,6*
- retinimo kirtimai	*66*	*2,1*	*67*	*2,5*	*141*	*4,7*	*138*	*4,4*	*185*	*6,4*	*142*	*4,7*
- einamieji kirtimai	*173*	*9,4*	*86*	*4,6*	*139*	*7,0*	*190*	*9,5*	*106*	*5,5*	*132*	*7,0*
Sanitariniai kirtimai	-	7,5	-	5,0	-	6,0	-	11,5	-	13,0	-	7,0
Specialieji kirtimai	-	0,2	-	0,4	-	1,0	-	2,5	-	1,0	-	0,4
Iš viso	**-**	**66,4**	**-**	**54,4**	**-**	**77,7**	**-**	**104,7**	**-**	**124,1**	**-**	**89,8**

* ekvivalentinis plotas;

3. SVARSTYTA. Dėl kvartalinių tinklo geodezinio matavimo ir georeferencinio miškų pagrindo suformavimo VĮ Dubravos EMMU rezultatų, gautų duomenų integravimo į miškotvarkos kartografinę medžiagą bei šių darbų vykdymo tolimesnių principų.

NUTARTA:

3.1. Pritarti kvartalinių tinklo geodezinio matavimo ir georeferencinio miškų pagrindo suformavimo VĮ Dubravos eksperimentinėje mokomojoje miškų urėdijoje rezultatams.

3.2. Parengti kvartalinių tinklo geodezinio matavimo ir georeferencinio miškų pagrindo suformavimo metodiką, atsižvelgiant VĮ Dubravos eksperimentinės mokomosios miškų urėdijos matavimų patirtį, bei ją įteisinti Miškotvarkos darbų vykdymo instrukcijoje.

3.3. Miškų kvartalinio tinklo geodezinius matavimus ir georeferencinio miškų pagrindo formavimo darbus vykdyti iki valstybinės sklypinės miškų inventorizacijos darbų pradžios.

Tarybos pirmininkas dr. Rimantas Prūsaitis

Posėdžio sekretorius dr. Albertas Kasperavičius

REKLAMA

PASLAUGOS

Suteikiamos vartojimo paskolos iki 40 000 Lt be įkeitimo. Pinigai gaunami tą pačią dieną. Tel. 8 615 31374.

Verslo startas – steigia, registruoja įmones, suteikia adresą, suformuoja įstatinį kapitalą, parengia verslo planus, projektus gauti Europos Sąjungos paramą, rinkodaros planus, sukuria verslo aplinką. Tel. 8 615 31374.

Verslo pardavimo / pirkimo paslaugos. Padeda parduoti / pirkti verslą Lietuvoje, kitur ES ir trečiosiose šalyse. Parduoda jau veikiančius, pelningus verslo projektus. Tel. 8 615 31374.

Reklamos ir marketingo paslaugos verslui www.e-bees.lt. Tel. 8 615 31374.

Rengia banketus, furšetus, verslo pietus, netradicinius gimtadienius, vestuves, krikštynas, organizuoja konferencijas, seminarus, pramoginius vakarus. Restoranas-baras „Sky Lounge“, Naujoji g. 3, VI a., Alytus. www.skylounge.lt. Tel. 8 677 32575.

Maisto pristatymas į biurus, išvažiuojamuosius renginius, iškylas. Tel. 8 615 31374.

Mokau norvegų kalbos. Teirautis tel.: 52764, 8 687 15287.

SIENŲ ŠILTINIMAS
užpildant oro tarpus
Tel. 8 606 43131
1 m² - 5 Lt

SUTEIKIU PASKOLĄ
Tel. 8 687 82 448

ŠILTINAME
SIENAS, STOGUS, GRINDIS, UŽPILDOME ORO TARPUS
EKOvata (sausa, šlapia)
TERMOPUTA
GRANULĖMIS
POLIURETANU
1 kv. m. nuo 7 Lt
www.juodasisgarnys.lt
Tel. 8 689 68 528

Adomas ŽILINSKAS
dailininkas karikatūristas

AKCIJA! Parduoda ir pristato
- Baltarusiškus durpių briketus.
- Akmens anglis (sufasuota po 1 t).
Tel.: 8 685 24 553, 8 618 45 540.

PERKA

2 kambarių butą išsimokėtinai be bankų. Gali būti su skolomis, apleistas. Tel. 8 615 31374.

Naujos statybos įrengtą namą Alytuje arba šalia Alytaus. Gali mokėti iki 400 000 Lt. Tel. 8 616 43913.

Komercines patalpas Alytaus centre. Domina tik I aukštas, gali būti butas. Tel. 8 615 31374.

Mišką ir žemę visoje Pietų Lietuvoje. Tel. 8 615 31374.

Privatus asmuo mišką investicijai (tinka bet koks miškas, gali būti nesutvarkyti dokumentai). Tel. 8 616 43913.

Sodybą arba sklypą Alytaus, Druskininkų, Varėnos r. Tel. 8 616 43913.

Auksines, sidabrines ir kitas senovines monetas, antikvarinius daiktus. Tel. 8 615 31374.

Akmenis, tinkamus pamatų apdailai. Tel. 8 615 31374.

Perka, parduoda naujai įsteigtas įmones, verslą, atstovauja įmonėms, randa prekybos partnerių Europos Sąjungoje, Indijoje, Kinijoje, Kanadoje. Tel. 8 615 31374.

Superka skolas, įsipareigojimus, padeda panaikinti areštą, turto įkeitimą. Tel. 8 615 31374.

UAB „TAUROLIS“
Nuolat brangiai perkame **bulius, telyčias, karves.**
Sveriame vietoje. Atsiskaitome iš karto. Išsivežame.
Tel. (8 37) 725 768, (8 687) 73 691

ĮMONĖ BRANGIAI PERKA
karves, bulius, telyčias
tvarko išmokas, atsiskaito, išsiveža
(8-678) 5 20 08
(8-45) 43 43 21

PERKA ŽEMĘ VISOJE LIETUVOJE

KEIČIA

Žemės sklypą šalia miesto į 2 arba 3 kambarių butą su priemoka. Tel. 8 682 62 836.

1 k. butą Visagine (3 a. iš 5, plastikiniai langai, šarvuotosios durys, puikiai įrengtas, namas ramioje vietoje) į 1 k. butą Alytuje arba parduoda (siūlyti įvairius variantus). Tel. 8 683 84519.

PARDUODA

Butai

1 k. butą Likiškėlių g. (4 a., suremontuotas). Tel. 8 603 33190, 8 615 31779.

Pigiai 1, 2 ir 3 kambarių butus Alytuje. Daugiau pasiūlymų www.verdiktas.lt. Tel. 8 615 31374.

Naują, šiuolaikiškai įrengtą 3 kambarių butą centre. Tel. 8 615 31374.

Namai, sklypai, patalpos

Pigiai namų valdos sklypą Alytuje su miesto komunikacijomis (vandentiekis, kanalizacija). Galimas keitimas į butą arba patalpas. Tel. 8 615 31374.

0,2 ha namų valdos sklypą šalia Druskininkų g. Alytuje (sklypas kraštinis, prie miško, elektra, komunikacijos, 8 a tvenkinys). Kaina 7000 Lt už arą. Tel. 8 615 31374.

16 ha sklypą prie Seirijo ežero (150 m pakrantės). Kaina 350 000 Lt. Tel. 8 615 31374.

Privačioje, naujai suformuotoje gyvenvietėje 0,10–0,25 ha namų valdos sklypus Alytaus kaime, šalia Druskininkų g. (visa infrastruktūra, komunikacijos, vandens gręžinys, elektra). Kaina nuo 3500 Lt už arą. Tel. 8 615 31374.

1,3 ha sklypą prie Lavyso ežero, Varėnos r. Kaina 75000 Lt. Tel. 8 615 31374.

Privačią sodybą Varėnos r., miškų apsuptyje, tarp Druskininkų ir Marcinkonių k. Labai privati vieta, 1,8 ha sklypas, netoli tvenkiniai. Kaina 90 000 Lt. Tel. 8 615 31374.

Įrengtą namą J.Basanavičiaus g., Alytuje (Kurorte). Kaina 390 000 Lt. Tel. 8 615 31374.

38 ha miško Varėnos r. Kaina 10 000 Lt už hektarą. Tel. 8 615 31374.

Komercinį sklypą verslui Alytuje, strateginėje vietoje. Kaina sutartinė. Tel. 8 615 31374.

Komercines patalpas Alytuje, Jazminų g. 14. Atskiras įėjimas. Kaina 82000 Lt. Tel. 8 609 94773.

Įvairios prekės

Pelningai dirbantį prekybos verslą. Tel. 8 615 31374.

AR SERGA JŪSŲ AKYS?

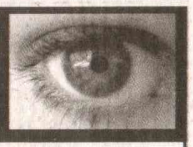

Visi norintieji nuo 30 iki 50 metų gruodžio 11 dieną kviečiami atvykti į G.Ramaškienės akių ligų kabinetą (Naujoji g. 10-1, Alytus) profilaktiškai pasitikrinti akių naujausia įranga.

Gydytojo konsultacija **nemokama.** Būtina išankstinė registracija. Išsamesnė informacija **tel. 72 214.**

INFORMACIJA APIE VĮ ALYTAUS MIŠKŲ URĖDIJOS VIDINĖS MIŠKOTVARKOS PROJEKTO RENGIMĄ

Nuo gruodžio 4 d. visuomenei pristatomas VĮ Alytaus miškų urėdijos vidinės miškotvarkos projektas.

Planavimo organizatorė – VĮ Alytaus miškų urėdija, Medelyno g. 33, LT-62100 Alytus, tel. (8 315) 52 902, faks. (8 315) 52 902, el. p. info@almu.lt, interneto svetainė www.almu.lt.

Projekto rengėja – VĮ Valstybinis miškotvarkos institutas, Pramonės pr. 11A, LT-51327 Kaunas, tel. 8 37 490 222, faks. 8 37 490 233, el. p. sek@mp.is.lt, interneto svetainė www.lvmi.lt.

Su projekto sprendiniais galima susipažinti VĮ Alytaus miškų urėdijoje ir VĮ Valstybiniame miškotvarkos institute nuo gruodžio 4 iki 18 d. Pastabas ir pasiūlymus teikti planavimo organizatorei ir projekto rengėjai iki viešo svarstymo ir jo metu.

Viešas svarstymas gruodžio 18 d. 9 val. VĮ Alytaus miškų urėdijoje (Medelyno g. 33, Alytus).

Informuojame,
kad dėl planinio elektros įrenginių remonto elektros energija bus išjungta šiems vartotojams:

lesto

Adresas	Data	Laikas
Alytaus rajonas		
Simnas: Vytauto g. 38	gruodžio 09 d.	09-12 val.
Angininkų k.	gruodžio 11 d.	08-12 val.
Angininkų k.	gruodžio 11 d.	12-17 val.
Kaniūkų k., Muiželėnų k.: Dariaus ir Girėno 20, Kreivoji 15, 19, SB "Berželis": Agrastų, Dariaus ir Gireno 228, Kreivoji 202, 238, 296, 524, 213, 237, 309, -, Pylimo, NĖRA	gruodžio 11 d.	08-15 val.
Dvarčėnų k.	gruodžio 12 d.	08-17 val.

Elektros vartotojams, kurie pateikė arba atnaujino savo kontaktus (mob. tel. numerį ir el.p. adresą) savitarnos svetainėje **www.manoelektra.lt** arba tel. **1802**, informaciją apie planuojamus tinklo remonto darbus ir gedimų šalinimą pranešime asmeniškai. Informacija elektros tiekimo ir vartojimo klausimais tel. **1802** arba **www.lesto.lt**

V. Į. Alytaus miškų urėdijos vidinės miškotvarkos projekto 2013 - 2022 metams (Projekto vadovas Kęstutis Martinkevičius, 2013) RECENZIJA

Esu Generalinės miškų urėdijos paskirtas oficialiu recenzentu V. Į. Alytaus miškų urėdijai. Susipažinau su Miškotvarkos kūriniu - V. Į. Alytaus miškų urėdijos vidinės miškotvarkos projektu 2013 – 2022 metams (Projekto vadovas Kęstutis Martinkevičius), kurį parengė kolektyvas profesionalių Valstybinio miškotvarkos instituto miškotvarkininkų (atskirų skyrių autorystė ir padalinių vadovų pavardės nurodomos). Tekste pateikti naujausi V. Į. Alytaus miškų urėdijos miško masyvų inventorizacijos suvestiniai duomenys. Atsižvelgiant į brandžių bei perbrendusių medynų plotų kaitą ir medynų amžiaus klasių struktūrą, pasiūlyta metinė pagrindinio naudojimo kirtimų apimtis pagal poūkius. Projekto vadovas Kęstutis Martinkevičius metines miško pagrindinio naudojimo apimtis pagal OPTINA ir pakoreguotą (pagal inventorizuotą 2012 metais Alytaus brandžių medynų tūrį) modelius paskaičiavo ir pasiūlė priimti (ateinančiam vykmečiui, metinę ir 5 metams) korektiškai. Pateiktos miškų atkūrimo ir tarpinio naudojimo kirtimų apimtys nustatytos korektiškai. Siūlomos miško ūkinių priemonių apimtys pagrindžiamos ir palyginamos su informacija apie miško ūkinių priemonių įvykdymą praeitame vykmetyje. Recenzavimui pateiktame tekste yra apibendrinti V. Į. Alytaus miškų urėdijos suvestiniai miško išteklių rodikliai (2012) ir apskaičiuotos miško naudojimo apimtys bei pasiūlyta metinė kirtimų norma 2013 – 2022 metams, pagal miškininkystės taisykles profesionaliai suprojektuotos miško ūkinės priemonės naujam vykmečiui. Sanitarinių kirtimų apimtis siūloma koreguoti pagal medynų būklę vykmečio eigoje. Miško išteklių apskaitos kokybė apsprendė naujo kokybiško vidinės miškotvarkos projekto parengimą ir profesionalų miškininkavimą miško valdoje (V. Į. Alytaus miškų urėdijoje 2013 – 2022 metais). Pagal natūrinius ir naujausius suvestinius miško fondo duomenis įvertinta šios miškų urėdijos miškininkų veikla per paskutinį dešimtmetį.

Šio V. Į. Alytaus miškų urėdijos vidinės miškotvarkos projekto (Miškotvarka, 2013) tikslas - padėti V. Į. Alytaus miškų urėdijos miškininkams profesionaliai organizuoti miško ūkį 2013 – 2022 metais, atlikti miško inventorizaciją, supažindinti su miškų inventorizacijos dokumentais, kartografine ir taksacine medžiaga, miško fondo suvestinėmis lentelėmis, miško ūkio organizavimo pagrindais įvairios funkcinės paskirties miškuose ir ūkinių priemonių (pagrindinio naudojimo plyni ir neplyni kirtimai, medynų ugdymas (jaunuolynų ugdymas, retinimai, einamieji kirtimai), sanitariniai kirtimai, plynumų (kirtaviečių, aikščių, degviečių (gaisraviečių) ar kitaip žuvusių medynų plotų) želdinimas, parama savaiminiam miško žėlimui, miško įveisimas ne miško žemėse) projektavimu vykmečiui (2013 – 2022 metams), atlikti įgyvendintų praeitame vykmetyje miško ūkio darbų kokybės kontrolę ir atlikti miško būklės prognozę kito vykmečio pradžiai (2023 metams). To tikimąsi iš projektuotojų ateityje.

Atliekant Alytaus miškų urėdijos miško išteklių apskaitą, skaičiuojant miško naudojimo apimtis Alytaus miškų urėdijos miško masyvuose šio Projekto vadovui ir vykdytojams yra pateikiami klausimai, į kuriuos jie turi konkrečiai atsakyti ir kurie atspindi metodinę darbo pusę. Todėl išmanant Miškotvarkos dalyką ir miškotvarkos projektavimą privalu naudotis naujausiais teisiniais aktais reglamentuojančiais miškotvarkos projektavimą Lietuvoje. Taip pat būtina žinoti Lietuvos Respublikos Seimo priimtus įstatymus, Vyriausybės priimtus nutarimus, Miškų departamento patvirtintus nuostatus, taisykles, įsakymus, potvarkius, liečiančius miškų inventorizaciją, miškotvarkos darbus, miškotvarkos projektą ir su juo susijusius normatyvus.

Projekto objektas labai savitas - Alytaus miško masyvuose pastebimi ryškūs medynų rūšinės sudėties pokyčiai. Sparčiai didėja spygliuočių ir kietųjų lapuočių medynų plotai. Minkštųjų lapuočių medynų plotai mažėja. Įdomūs Alytaus miškų urėdijoje augantys raudonojo ąžuolo, baltosios eglės ir kitų svetimkraščių medžių medynai. Todėl detali miško inventorizacijos informacija svarbi atskiroms girininkijoms, miško masyvams, kvartalų grupėms, draustiniams. Alytaus miškų urėdijos specialistai gauna visus pirminius duomenis: girininkijos taksoraščius, medynų plano ar žemėlapio (planšeto) kopijas, inventorizacijoje naudotus taksacinius ir miškotvarkinius normatyvus.

Pateiktą recenzavimui tekstą sudaro - titulinis lapas, vientisas 204 puslapių tekstas, 117 lentelių, 32 paveikslai, tematiniai miškų žemėlapiai, 18 priedų. Informacija apie Alytaus miškų urėdijos miško išteklius ir apskaičiuotas miško naudojimo apimtys lentelėse, paruoštose pagal

galiojančius naujausius normatyvinius dokumentus. Vientisą miškotvarkos kūrinį sudaro trys dalys: analitinė, projektinė ir baigiamoji. Profesionalus projektinių sprendimų vertinimas atliktas ekonominiu, ekologiniu ir socialiniu aspektais, kuriuos kiek tai įmanoma reikia suderinti tarpusavyje.

Atskiri pateikto recenzavimui teksto skyriai susideda iš tekstinės aiškinamosios dalies, skaičiuojamosios dalies, lentelių. Lentelės, žinialapiai turi savo pavadinimus ir yra sunumeruoti taikant ištisinę numeraciją pagal tris kūrinio skyrius.

Šiuolaikinė miškotvarka – tai daugiatikslio ūkininkavimo miškuose priemonių planavimo sistema, orientuota į tvaraus miško sukūrimą ir išlaikymą. Miškotvarkos mokslui daugiau kaip 200 metų, nors jo ištakos siekia XIII a. Klasikinės miškotvarkos ir miško ūkio pradžia – miško tolygaus (nenutrūkstamo, tolydaus, nuolatinio, besikartojančio) naudojimo principas (vokiečių miškininkas G. L. Hartigas, 1795). Šis kūrinys dar kartą primena, kad šiuolaikinė miškotvarka apima:

1. Miško inventorizaciją ir miško žemėlapių gamybą.
2. Miško ūkinių priemonių (pagrindinio naudojimo plynų ir neplynų kirtimų, medynų ugdymo, sanitarinių ir kt. kirtimų, želdinimo, paramos savaiminiam miško žėlimui, miško melioracijos, miško sanitarinės ir priešgaisrinės apsaugos priemonių) planavimą. M. fondo dinamikos apskaitą, prognozę.
3. Miško gamtosauginių priemonių planavimą. Miško naudingųjų savybių panaudojimą.
4. Racionalaus miško naudojimo planavimą, miškų panaudojimą žmonių poilsiui.
5. Kitų priemonių (miško kelių priežiūra ir remontas, hidromelioracijos sistemos priežiūra, kanalų, pralaidų priežiūra, remontas ir pan.) planavimą. Miškų kadastrą, mišk. žemių ekon. vertinimą.
6. Miško kontrolę (valstybinę arba administracinę; ūkinę arba vidinę įmonės; savikontrolę).

Patektame tekste gilinamasi į V. Į. Alytaus miškų urėdijos miško išteklių rodiklius ir miško naudojimo apimčių skaičiavimą ir pagrindimą. Tačiau miškai yra viena iš sudėtingiausių Žemėje gamtinių (biologinių) sistemų. Todėl recenzentas pastebi, kad pilname Miškotvarkos projekte dabar pateikti apibendrinimai ir skaičiavimai iliustruojami pagrindinėmis miškų urėdijos vidinės miškotvarkos projektams reikalingomis **lentelėmis ir paveikslais**. Atlikta senojo Miškotvarkos projekto (2003) įvykdymo analizė, atliktų miško ūkinių priemonių įgyvendinimo vertinimas.

Priimtą kirtimų normos plotą padauginus iš brandžių medynų tūrio 1ha, nustatomas kirstinas tūris. Likvidinis tūris vidutiniškai sudaro **85%** (P, E – 88; B, J - 85; Ą - 80, D ir Bt – 90).

Skaičiavimų rezultatai surašomi į "Pagrindinių kirtimų normos (biržės) skaičiavimo žiniaraštį". Biržės plotas įrašomas 0,1 ha, o tūris - 1 m^3 tikslumu.

Metinė kirtimo norma parenkama pagal vieną iš apskaičiuotų biržių arba pasirenkama bet kokio dydžio tarpinė. Pasirinkimo logika aprašoma.

Pasirenkant biržę, būtina vadovautis šiais principais:

a) kirtimų norma turi būti ne mažesnė kaip biržė pagal būklę;

b) kirtimų norma turi būti ne didesnė už tolygaus naudojimo biržę, išskyrus atvejus, kai girininkijoje yra susikaupę greit pūvančių (drebulės, juodalksnio, baltalksnio ar eglės) brandžių medynų kiekiai;

c) tolygaus naudojimo biržė paprastai priimama, esant sąlyginai tolygiam medynų pasiskirstymui pagal amžiaus klases;

d) antroji amžiaus biržė priimama, kai yra susikaupę brandžių medynų;

e) pirmoji amžiaus biržė priimama, kai brandžių medynų fondas sąlyginai išnaudotas, tačiau tokiais atvejais brandūs medynai paprastai iškirstini per laikotarpį ne trumpesnį kaip 5 metai;

f) artimiausius 20-30 metų kirtimo norma neturi mažėti;

g) priimant biržę atsižvelgiama į neplynai kirstinų medynų dalį. Biržė atitinkamai mažinama vadovaujantis nuostatais, kad neplynais kirtimais medyną visiškai galima iškirsti ne greičiau kaip per 15 metų.

Pateikiami suvestiniai duomenys apie bendrą metinį miško naudojimą pagal kirtimų rūšis. Atliekama naudojimo analizė pagal šiuos rodiklius: iškertamas tūris tenkantis 1 ha mišku apaugusio ploto (pagrindinis ir tarpinis), tarpinio naudojimo dydis nuo bendro naudojimo (%), miško naudojimo santykis su bendru medynų tūriu (%), tūrio prieaugio naudojimas (%), miško kirtimais apimamas

plotas per metus (%). Apskaičiuojant naudojimą iš 1 ha bendras iškertamas tūris dalinamas iš viso mišku apaugusio (medynų) ploto. Apskaičiuojant miško naudojimo % bendras iškertamas tūris dalinamas iš bendro visų medynų tūrio. Nustatant kirtimais apimamą medynų plotą neįskaitomas atrankinių sanitarinių kirtimų plotas. Turi būti pateikiamos išvados apie miško naudojimo ir ūkinės veiklos intensyvumą miškų urėdijoje.

Smagu matyti, kad 2003 – 2012 metais įgyvendinus visą eilę suprojektuotų miško ūkinių priemonių ir profesionaliai miškininkaujant, V. Į. Alytaus miškų urėdijoje pavyko pagerinti miško išteklių rodiklius. Bendras inventorizuotas V. Į. Alytaus miškų urėdijos veiklos teritorijoje miškų plotas per vykmetį padidėjo 893 ha. Bendrą valstybinės reikšmės miškų medynų plotą pavyko padidinti 41 ha. Padidėjo spygliuočių medynų, ypač eglynų plotai (240 ha), sumažėjo drebulynų. Dalis pelkių virto mišku. Bendras minkštųjų lapuočių medynų plotas sumažėjo 222 ha. Buvo pagerinta jaunuolynų struktūra. Brandžių medynų tūris 1 ha padidėjo 44 m^3. Taikant savalaikius želdinių priežiūros bei apsaugos nuo žvėrių ir kenkėjų darbus labai pagerėjo želdinių kokybė ir būklė.

Aiškinamasis tekstas ir atliktų skaičiavimų pagrindimas yra išsamus, aiškus ir patikimas. Miško išteklių suvestinės lentelės ir analizės lentelės bei projektinė dalis informatyvios. Projekto aiškinamasis tekstas ir sprendimų priėmimas išdėstytas sklandžiai ir korektiškai. Siūlau šiame tekste pateiktoms išvadoms ir pasiūlymams bei apskaičiuotoms miško naudojimo bei kitoms miško ūkinių priemonių apimtims pritarti. Tokie būtų pastebėjimai dėl V. Į. Alytaus miškų urėdijos vidinės miškotvarkos projekto 2013 – 2022 metais. Recenzija skirta V. Į. Alytaus miškų urėdijos vidinės miškotvarkos projekto 2013 – 2022 metams viešam svarstymui sušauktam 2013 metų gruodžio mėn. 18 dieną V. Į. Alytaus miškų urėdijoje Alytuje, Medelyno gatvėje 33.

Miškotvarkos kūrinys - V. Į. Alytaus miškų urėdijos vidinės miškotvarkos projektas 2013 – 2022 metams atliktas profesionaliai ir korektiškai. Informacija apie V. Į. Alytaus miškų urėdijos miško išteklių rodiklius ir miško naudojimo ir kitų miško ūkinių priemonių apimčių skaičiavimas atliktas ir apibendrintas korektiškai. Atlikti projektiniai darbai, apibendrinimai ir skaičiavimai pasitarnavo kokybiško ir pilno Alytaus miškų urėdijos vidinės miškotvarkos projekto 2013 – 2022 metams sudarymui. Šis miškotvarkos kūrinys parengtas vadovaujantis tvaraus ir subalansuoto miško ūkio principais, atsižvelgiant į ekologines, ekonomines, socialines miško funkcijas bei visuomenės reikmes. Tikslinga V. Į. Alytaus miškų urėdijos vidinės miškotvarkos projektui naujam vykmečiui - 2013 – 2022 metams pritarti kaip svarbiam šio urėdijos profesionalaus miško ūkio organizavimo kelrodžiui artimiausiems 10-čiai metų. Šiame viešai svarstomame miškotvarkos kūrinyje gražiai suderinti visuomeniniai, gamtosauginiai ir ūkiniai (miško ūkiniai) interesai. Reikia pabrėžti, kad šiame Miškotvarkos projekte padaryti sprendimai, suprojektuotos darbų apimtys ir intensyvumas nustatomi vadovaujantis išimtinai moksliniais metodais bei metodikomis (specialios taisyklės, specialios formulės, specialūs algoritmai, galiojančių LR teisinių aktų reikalavimai daryti taip, o ne kitaip). Todėl norint siūlyti vienokius ar kitokius Projekte pasiūlytų priemonių (apimčių, intensyvumo, eiliškumo ir pan.) pakeitimus derėtų vadovautis taip pat argumentuota skaičių kalba ar siūlomo pakeitimo matematiniu pagrindimu.

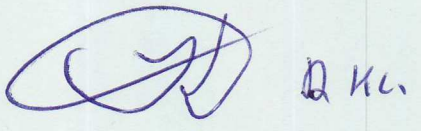

Recenzentas:
Aleksandro Stulginskio universiteto
Miškų ir ekologijos fakulteto
Miškotvarkos ir medienotyros instituto docentas
dr. Almantas Kliučius

Alytus, V. Į. Alytaus miškų urėdija 2013.12.18

VALSTYBĖS ĮMONĖ
ALYTAUS MIŠKŲ URĖDIJA

Kodas 191800857 Medelyno g. 33, LT- 4580 Alytus Tel./ faks. (8-315) 5 29 02
El. p. : info@almu.lt

POSĖDŽIO PROTOKOLAS V4-45(7.23)

2013 m. gruodžio 18 d. Nr.
Alytus

Posėdžio pirmininkas: Vyriausiasis inž. Šarūnas Antanevičius
Posėdžio sekretorius: Aldona Čepulienė
Dalyvauja: VĮ Valstybinio miškotvarkos instituto direktorius Alfredas Galaunė, VMI projektų vadovas Kęstutis Martinkevičius, VMI vyriausiasis spec. Jonas Lučka, ASU Miškotvarkos ir medientyros instituto doc. Almantas Kliučius, VMT Alytaus poskyrio vedėjas Gintautas Sventickas, Žuvinto biosferos rezervato direktorius Arūnas Pranaitis, Inga Čitavičienė (Metelių Regioninio parko direkcija), Renatas Jakaitis (Nemuno kilpų Regioninio parko direkcija), Dalia Lungevičienė (Kultūros paveldo departamento Alytaus TP), Mindaugas Matažinskas (Alytaus miesto savivaldybė), Dovilė Berškienė (Alytaus rajono savivaldybė), Edmundas Čečėta (Alytaus miesto tarybos narys, Individualių namų savininkų bendruomenės „Alytaus Akvariumas“ pirmininkas);VĮ Alytaus miškų urėdijos specialistai: Vyriausiasis inž. Šarūnas Antanevičius, miško apsaugos ir želdinimo inž. Laimius Simanavičius, miškotvarkos inž. Egidijus Markevičius, girininkai: Algimantas Valūnas, Rimgaudas Aleknavičius, Gintautas Struckus; girininkų pavaduotojai: Alvydas Žvinakevičius, Arūnas Paršeliūnas; Aldona Čepulienė (buhalterė)

Darbotvarkė:

1. 2013 - 2022 m. VĮ Alytaus MU vidinės miškotvarkos projekto viešas svarstymas;

1. SVARSTYTA.

Šarūnas Antanevičius (posėdžio pirmininkas): Sveikinamasis žodis ir kvietimas pradėti Vidinės miškotvarkos projekto pristatymą.
Kęstutis Martinkevičius (projekto autorius):
Autorius pristatymą pradėjo nuo VĮ Alytaus MU vidinės miškotvarkos projekto struktūros išaiškinimo, apžvelgė šiame projekte keliamus tikslus ir uždavinius. Vėliau buvo pateikta urėdijos veiklos teritotorjos charakteristika: miško plotų pasiskirstymas pagal nuosavybę, valstybinės reikšmės miškų (patikėjimo teise valdomų VĮ Alytaus MU), saugomų teritorijų charakteristika, miško žemės pasiskirstymo miškų grupėmis charakteristika, plotų pasiskirstymas pagal vyraujančias medžių rūšis, medynų vidutiniai taksaciniai rodikliai. Apžvelgė metines projektuojamų kirtimų apimtis, palygino praėjusio vykmečio kirtimų apimtis su šiame projekte numatomomis apimtimis. Pateikė pagrindines išvadas, bei praėjusio vykmečio ūkinės veiklos analizę. Pabrėžė, kad medynų sudėtis po praėjusio vykmečio pasikeitė į teigiamą pusę. Pristatydamas projektinis sprendinius autorius įvardijo: numatomas ateinančio vykmečio pagrindinio naudojimo kirtimo apimtis (172 ha ekvivalentinio ploto, maksimalus iškertamas tūris 46,9 tūkst. m^3), plynų ir neplynų kirtimų santykį, kirtimų struktūrą pagal medynų rūšinę

sudėtį, tarpinio naudojimo kirtimų apimtis ir struktūrą. Kalbėdamas apie kitus projektinius sprendinius autorius apžvelgė: urėdijos sanitarinę būklę, priešgaisrinės apsaugos organizavimą, melioraciją, medžioklėtvarką bei biologinės įvairovės išsaugojimo priemones.
Gamtosauginę projekto dalį pristatė Jonas Lučka.

Pradžioje buvo išaiškinta gamtosauginės dalies struktūra ir turinys, akcentuota, kad gamtosauginės dalies aiškinamieji raštai bus parengti kiekvienai girininkijai atskirai. Pateikta: Valstybės saugomų teritorijų bendroji apžvalga (valstybės saugomi objektai, LR raudonosios knygos ir gamtos paveldo objektai, ekologiškai vertingi miško sklypai), gamtosauginės priemonės nesaugomų teritorijų miškuose. Paminėti du rengiami bet dar nepatvirtinti gamtosauginiai planai Vidzgirio botaninio draustinio ir Norūnų miško.

Jonas Lučka pristatė ir rekreacinę VĮ Alytaus miškų urėdijos vidinės miškotvarkos projekto dalį. Pristatymo metu pateikta: Bendroji teritorijos apžvalga (valstybinės reikšmės miškų), ervinės struktūros karkasas, svarbiausi lankomi objektai, teritorinių kompleksų charakteristika, Valstybės saugomi ir nesaugomi, bet vertingi pažintine prasme objektai, esamo rekreacinio potencialo analizė ir vertinimas.

Posėdžio pirmininkas prieš pateikiant klausimus paprašė recenzento pateikti pristatyto projekto recenziją.

Almantas Kliučius (recenzentas) trumpai apžvelgė projekto autorių pateiktą medžiagą, projektą vertino gerai, pasiūlė projekto sprendiniams pritarti.

Šarūnas Antanevičius (posėdžio pirmininkas) pakvietė pateikti iškilusius klausimus ir juos išdiskutuoti. Pradėti pasiūlė svečiams.

KPD Alytaus TP vyr. specialistė Dalia Lungevičienė pasiūlė kultūros paveldo teritorijose neprojektuoti plynų kirtimų ir miško sodinimo darbų ir pageidavo, kad grafinėje medžiagoje būtų pažymėtos kultūros paveldo objektų teritorijos (prašymas pateiktas ir raštu registracijos Nr. V2-1736).

Individualių namų savininkų bendruomenės „Alytaus Akvariumas“ pirmininkas Edmundas Čečėta paprašė papildomai suprojektuoti kraštovaizdžio tvarkymo darbus Dzirmiškių girininkijos 729 kv. 8, 9, 10 skl., kadangi šie sklypai ribojasi su miesto dviračių takų sistema ir miesto kapinėmis (prašymas pateiktas raštu registracijos Nr. V2-1699).

Žuvinto biosferos rezervato direktorius Arūnas Pranaitis esminių pastabų projektui neturėjo, paminėjo, kad Vizgirio botaninio draustinio gamtotvarkos planas dar nėra patvirtintas ir galima teikti pasiūlymus, kad plano sprendiniai nesikirstų su visuomenės interesais.

Nemuno kilpų RPD atstovas Renatas Jakaitis pareiškė pastabą, kad netiksliai pažymėta Punios šilo rezervato teritorija ir kadangi dar nespėjo nuodugniai susipažinti su projektu papildomas pastabas ir pasiūlymus pateiks autoriams atskirai raštu.

Dzirmiškių g-jos girininko pav. Arūnas Paršeliūnas informavo, kad vandentiekio trasa kv. Nr.735, patenka į Vidzgirio botaninio draustinio ir kertinės miško buveinės teritoriją, tai komplikuoja vandentiekio trasoje reikalingus vykdyti trasos aptarnavimo ir remonto darbus, siūloma plotą reikalingą vandentiekio trasos aptarnavimui išjungti iš miškų naudojimo ploto. Patikslinti užkardų, ribojančių motorinių transporto priemonių judėjimą miško keliais, vietas.

Vidzgirio botaniniame draustinyje aplink kelius neprojektuoti kraštovaizdžio formavimo darbai.

Į šį pastebėjimą Jonas Lučka atsakė, kad kraštovaizdžio formavimo darbus Vidzgirio botaniniame draustinyje projektuoti nebuvo prašoma, o sanitarinius kirtimus vykdyti galima suderinus su Žuvinto biosferos rezervatu.

Kalesnykų g-jos girininkas Gintautas Struckus informavo, kad Kalesnykų g-jos 737 ir 736 kv. esantis melioracijos griovys nepažymėtas grafinėje medžiagoje, 735 kv. skl. 33 nepažymėtas juodojo gandro lizdas, 740 kv. 17 skl. nepažymėta kertinė miško buveinė (niūriaspalvis auksavabalis), pasiūlė įtraukti į projektą, kad vykdant ąžuolynų programą atkuriant mišką su vyraujančiu ąžuolu (6 dalys ir daugiau) numatyti išimtis privalomam tvoros tvėrimui (pvz: nepalankus reljefas, saugoma teritorija ir t.t) vietoje tvoros naudojant individualias apsaugas.

Miško kvartalų ūkinių priemonių žemėlapiuose nėra pažymėti 2013 m ir 2014 m. plyni kirtimai, todėl 2015 m ir vėlesnių metų plyno kirtimo biržėse kyla problemų dėl šliejimo.

739 kv. 9a ir 9b sklypuose suprojektuotos plyno kirtimo biržės, nors šiuose sklypuose yra registruoti pliusiniai medžiai.

740 kv. 22 skl. 0,9 ha plotas pažymėtas kaip pelkė, nors 2011 m šioje vietoje vykdytas miško įveisimas 0,69 ha.

11 kv. 26 skl. 0,4 ha plotas išskirtas iš plyno kirtimo biržės nors sklypo amžius ir sudėtis (2012 m 6E3B1D 65 metai) kirtimas numatytas 2015 m. Siūlome kirsti 2018 m. įjungiant minėtą sklypą .

Kalesnykų g-joje Jaunuolynų ugdymo kirtimų suprojektuota 265 ha visam vykmečiui, skubūs sudaro 10,6 ha, I-os eilės 51,1 ha ir II eilės 204 ha. Tačiau iš jų per 2012 m ir 2013 m jau išugdyta 47 ha. todėl pageidaujame, kad projekto vykdymo eigoje (atskiru žinialapiu) būtų suprojektuota papildomi sklypai ugdomiesiems kirtimams siekiant vykdyti suplanuotas metines ugdymo kirtimų apimtis.

Pasiūlė į projektą įtraukti pastabą dėl medžiotojų būrelių įtraukimo į neperspektyvių bebraviečių ardymo veiklą.

Šarūnas Antanevičius (posėdžio pirmininkas) pareiškė pastabas dėl nelogiško melioracijos darbų planavimo projekte (1 km. melioracijos griovių remonto per metus). Pageidavo, kad vidinės miškotvarkos projekte būtų įvertinti miškų ūkyje naudojamų cheminių medžiagų (kirtaviečių paruošime, želdinių priežiūroje, bei sanitarinėje apsaugoje) kiekiai ir jei įmanoma pavadinimai nurodant veikliąją medžiagą . Chemikalai turi atitikti FSC numatytus reikalavimus.

Projekte turi būti numatyta, kiek ir kokių (apdorotų chemikalais ir kokiais, ar ne) gaudomųjų medžių reikia išdėstyti siekiant užtikrinti gerą sanitarinę medynų būklę, numatyti kokiomis cheminėmis medžiagomis apdoroti kelmus siekiant užkirsti kelią šakninės pinties plitimui, nurodyti kokių medžių rūšių kelmus reikia apdoroti.

Pasiūlė vidinės miškotvarkos projekte apytiksliai numatyti metines kelių remonto apimtis urėdijoje.

Paklausė apie siūlomą išjungti iš valstybinės reikšmės miškų plotą 19,3 ha, Kęstutis Martinkevičius (projekto autorius) atsakė, kad tai daugiausia geležinkelių apsauginiai miškai.

Dušnionių g-jos girininkas Algimantas Valūnas informavo apie grafinėje projekto dalyje nepažymėtus melioracijos griovius Kv. Nr. 737, istorinis paminklas esantis 707 kv. 18 skl. pažymėtas 706 kv, pasiūlė grafinėje medžiagoje pavaizduoti ir kultūros paveldo objektų užimamą plotą, esant reikalui objekto buvimo vietą patikslinti užkoordinuojant jį natūroje.

Ugdomųjų kirtimų žiniaraščiuose įtraukti 2013 m ir dalis 2012 m. sklypai kur kirtimai jau yra atlikti, todėl pageidaujame, kad projekto vykdymo eigoje (atskiru žinialapiu) būtų suprojektuota papildomi sklypai ugdomiesiems kirtimams siekiant vykdyti suplanuotas ugdymo kirtimų apimtis.

Punios g-jos girininko pav. Alvydas Žvinakevičius pastebėjo jog neteisingai kartografinėje medžiagoje pažymėtas aptvaras žvėrims, neteisingai pažymėta valstybinės reikšmės miškų riba 719 kv., neteisingai atvaizduota Punios šilo rezervato riba.

Laimius Simanavičius pareiškė, kad rengiant priešgaisrinės apsaugos kartografinę medžiagą joje privalo būti pažymėti esamų priešgaisrinio stebėjimo bokštų vietos su pažymėtais azimutais, taip pat gretimų urėdijų priešgaisrinio stebėjimo bokštai ir jų apžvalgos laukas suskirstytas azimutais, svarbus gaisrų žemėlapio elementas yra medynų rūšinė sudėtis, pažymėtos girininkijų administracinių pastatų vietos, vandens paėmimo vietos su pažymėtais privažiavimais.

Sudvajų g-jos girininkas Rimgaudas Aleknavičius pastebėjo, kad ne visos kertinės buveinės pažymėtos grafinėje medžiagoje. Kv. 524 skl. 13d, 22d ir 3d. yra kertinės miško buveinės, į išjungtų iš ūkinės veiklos sąrašą neįtraukti du kv.522 sklypai 0,7 ha ir 0,9ha.

Egidijus Markevičius (VĮ Alytaus MU miškotvarkos inž.) paprašė kaip įmanoma skubiau pateikti skaitmeninį taksoraštį su naujai indeksuotais taksacinių sklypų numeriais, kad nepertraukiamai galėtų būti vykdomas darbas su programa „Miško Skaita“ ir naujus GIS

taksacinių sklypų sluoksnius 2014 m naujam urėdijos GIS duomenų bazės formavimui. Pastaba dėl kai kurių miško kvartalų žymėjimo, kvartalo numeris pažymėtas ne ant miško masyvo.

Pastaba VĮ Alytaus MU vidinės miškotvarkos santraukoje lentelėje 1.1 nenurodyta, kad projektuojamas metinis pagrindinių kirtimų plotas ekvivalentinis.

Kadangi taksacinė medžiaga ir žiniaraščai buvo gauti visai neseniai ir nespėta su jais nuodugniai susipažinti, papildomos pastabos ir pasiūlymai dėl aptiktų klaidų ar netikslumų bus pateikta raštu vėliau per 20 dienų po šio posėdžio.

NUTARTA:

1. Pritarti pateiktoms pastaboms ir pasiūlymams.
2. Patikslinti VĮ Alytaus miškų urėdijos vidinės miškotvarkos projektą atsižvelgiant į pateiktas pastabas ir pasiūlymus.
3. Per 20 dienų po šio posėdžio raštu papildomai pateikti VĮ Alytaus miškų urėdijos vidinės miškotvarkos projekto rengėjams dėl aptiktų klaidų ar netikslumų pastabas bei pasiūlymus ir atsižvelgiant į pateiktą informaciją projektą patikslinti.

Posėdžio pirmininkas _____ (parašas)

Posėdžio sekretorius _____ (parašas)

Viešo VĮ Alytaus miškų urėdijos vidinės miškotvarkos projekto svarstymo dalyvių registracijos žurnalas 2013 m. gruodžio 18 d.

Eil. Nr.	Vardas , Pavardė	Pareigos	Parašas
1	Alfredas Galanė	VĮ Valst. miškotvarkos instituto direktorė	
2	Egidijus Markuičius	VĮ Alytaus m.u. miškotv. inž.	
3.	Dalia Lungevičienė	KPD Alytaus TP	
4.	Arūnas Pranaitis	Žuvinto BRD	
5.	Inga Čitavičienė	Metelių RPD	
6.	Gintautas Struckus	girininkas v.j. Alytaus m.u.	
7.	Edmundas Čičeta	AMS tarybos narys	
8	Renatas Yakaitis	Nemuna tulpių RPD	
9.	Dovilė Beržkienė	Alytaus rajono sav.	
10.	Mindaugas Matažinskas	Alytaus miesto savivald.	
11	Algimantas Ialūnas	Dzūmdžių g. girtas	
12.	Alvydas Žvinkevičius	Punios g-jos g-ko pav.	
13.	Arūnas Paroklinas	Dzūrmiškių g-jos g-ko pav.	
14.	Laimūs Simonavičius	VĮ Alytaus m.u. miško apr. inž.	
15	Kestutis Martinkevičius	VMI projektų vadovas	
16	Jonas Lušba	Vyram. spec. Valst. miškot. inst.	
17.	Almantas Kliučius	ASU Miškotvarkos ir medienotvarkos instituto docentas	AKL
18.	Ringaudas Aleknavičius	Alytaus m.u. Sudrojo-girinkas	
19.	Gintautas Sventickas	VMT Alytaus poskr. vedėjas	
20.	Aldona Čepulienė	VĮ Alytaus miškų urėdijos buhalterė	
21.	Saulius Antanavičius	VĮ Alytaus MU ryr. inžinierius	

VĮ Alytaus miškų urėdija
Gauta
2013-12-13 Nr. V2-1699
(728
721)

Individualių namų savininkų bendruomenė "Alytaus Akvariumas"
Liškiavos g. 38, Alytus

VĮ Alytaus miškų urėdijai
Medelyno g. 33, LT-62100 Alytus

PRAŠYMAS
DĖL VIDINĖS MIŠKOTVARKOS PROJEKTO PATIKSLINIMO

2013-12-13
Alytus

Prašome suprojektuoti kraštovaizdžio tvarkymo darbus Dzirmiškių girininkijos 729 kvartalo 8, 9 ir 10 sklypuose pašalinant traką ir pomiškį, kadangi šie sklypai ribojasi su miesto dviračių takų sistema, miesto kapinėmis ir yra gausiai lankomi miesto gyventojų.

Bendruomenės pirmininkas Edmundas Čečėta

Ing. E. Markovičius, Ing. L. Limanavičius

Pamėgti atsakymo projekta, ~~dokn~~ prašymą pridėti prie MTV projekto svarstymo dokumentą

~~Gerb. bendruomenės pirmininkai E. Čečėtai dėl prašymo Nr. V2-1699~~

~~2013.12.13 Nuo 3.m. gruodžio 18d.~~

Vį Alytaus miškų urėdija
Gauta
2013-12-18 Nr. 12-1836

Kultūros paveldo departamento prie KM
Alytaus teritorinio padalinio

PASIŪLYMAI

1. Kultūros paveldo objektų teritorijose numatyti tokį ūkininkavimo būdą kad nebūtų sodinami medžiai (nenumatyti plyno kirtimo).
2. Grafinėje medžiagoje pažymėti kultūros paveldo objektų teritorijas

KPD Alytaus TP
vyr. specialistė

D. Lungevičienė

p. p. Š. Rečiui p. Marčiuliuvičiui
vadovaujas
2014.03.31

Originalas paštu
nebus siunčiamas

ŽUVINTO
BIOSFEROS REZERVATO
DIREKCIJA

Valstybės biudžetinė įstaiga
Kampelių g. 10, Aleknonių k. LT-64301
Simno pšt., Alytaus r.

Tel./faks. 8 315 49540
El. p. zuvintas@takas.lt

Duomenys kaupiami ir saugomi
Juridinių asmenų registre
Kodas 190741384

VĮ Valstybiniam miškotvarkos institutui 2014-03-28 Nr.V2-23-(7.3.)
Į 2014-03-03 Nr. 130

DĖL VĮ ALYTAUS MIŠKŲ URĖDIJOS VIDINĖS MIŠKOTVARKOS PROJEKTO

GAUTA
2014 m. 03 mėn. 31 d.
Nr. 245

Išnagrinėjome pateiktą derinimui VĮ Alytaus miškų urėdijos vidinės miškotvarkos projektą su patikslinimais ir jam pritariame.

Direktorius Arūnas Pranaitis

Jungtinių Tautų Švietimo, mokslo ir kultūros organizacija
Žuvinto biosferos rezervatas
Žmogaus ir biosferos programos Pasaulio biosferos rezervatų tinkle nuo 2011 m.
Ramsar
CONVENTION ON WETLANDS
NATURA 2000
www.zuvintas.lt

C:\Users\Vartotojas\Documents\RAŠTAI\Siunčiami raštai\2014\Alytaus MU miškotvarkos projekto pastabos 2.docx

P. Mardukevičiui
vadovaujantis
2014.01.23

METELIŲ REGIONINIO PARKO DIREKCIJA

Valstybės biudžetinė įstaiga, Metelių k., 67482, Lazdijų raj. Tel. 8 318 43649 , Faks.8 318 43649 , el p. info@meteliuparkas.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi juridinių asmenų registre, kodas 293371090 ,

VĮ Valstybiniam miškotvarkos institutui 2014-01-21 Nr. SV4 - 2 (6.4)

Į

GAUTA
20.14 m. 01 mėn. 23 d.
Nr. 64

DĖL VĮ ALYTAUS MIŠKŲ URĖDIJOS VIDINĖS MIŠKOTVARKOS PROJEKTO

Metelių regioninio parko direkcija pritaria VĮ Alytaus miškų urėdijos vidinės miškotvarkos projektui.

Direktorius Ramūnas Krugelis

I. Čitavičienė, tel. (8 318) 43649, faks. (8 318) 43649, el. p. i.citaviciene@meteliuparkas.lt

AUKŠTADVARIO REGIONINIO PARKO DIREKCIJA

Valstybės biudžetinė įstaiga. Dariaus ir Girėno g. 2, LT- 21253 Aukštadvaris, Trakų r. Tel./ faks. (8- 528) 65246
El. paštas: aukstadvaris@arp.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188738210

VĮ Valstybiniam miškotvarkos institutui
prie Aplinkos ministerijos

2014-01-31 Nr. V3- 7.6- 08
Į 2014-01-16 Nr. 40

DĖL IŠVADOS

Išnagrinėjome VĮ Alytaus miškų urėdijos ir VĮ Kaišiadorių miškų urėdijos vidinės miškotvarkos projektus. Informuojame, kad Aukštadvario regioninio parko direkcijai priskirtos nacionalinės saugomos teritorijos – Pivašiūnų Valstybinis geomorfologinis draustinis (miškų valdytojas VĮ Alytaus miškų urėdija), Kaukinės Valstybinis botaninis zoologinis draustinis bei Natura 2000 teritorija „Kaukinės miškas“ (VĮ Kaišiadorių miškų urėdija), Diržamenių Valstybinis telmologinis draustinis bei Natura 2000 teritorija „Diržamenių pelkė“ (VĮ Valkininkų miškų urėdija), Gėjaus Valstybinis telmologinis draustinis bei Natura 2000 teritorija „Jurgionių miškas“, Ilgučio Valstybinis botaninis draustinis, Taučionių Valstybinis geomorfologinis draustinis (VĮ Trakų miškų urėdija).

Įgyvendinant Valstybinę aplinkos monitoringo 2011 – 2017 metų programą, Aukštadvario regioninio parko direkcijai pavesta vykdyti Europos Bendrijos svarbos gyvūnų rūšių monitoringą. Kaukinės miške stebimos rūšys: purpurinis plokščiavabalis *(Cucujus cinnaberinus)*, niūraspalvis auksavabalis *(Osmoderma eremita)*, raudonpilvė kūmutė *(Bombina bombina)*, skiauterėtasis tritonas *(Triturus cristatus)*, ūdra *(Lutra lutra)*. Teritorijoje vykdoma ūkinė veikla neturi pabloginti ar sunaikinti šioms rūšims tinkamas buveines.

Atsižvelgiant į aplinkybes, teikiame pastabas VĮ Kaišiadorių miškų urėdijos vidinės miškotvarkos projektui:

1. Kaukinės miške, VĮ Kaišiadorių miškų urėdijos Žiežmarių girininkijos 144 miško kvartalo 6 sklypo dalyje, 7, 8 sklypuose išskirta purpurinio plokščiavabalio *(Cucujus cinnaberinus)* buveinė, vykdomas monitoringas. Šiam vabalui gyvybiškai svarbūs džiūstantys ar nudžiūvę lapuočiai medžiai, stuobriai, virtuoliai su žieve. Minimuose sklypuose tikslinga padidinti negyvos lapuočių medienos kiekį daugiau nei 20 m^3/ha, paliekant džiūstančius, nudžiūvusius medžius, stuobrius, virtuolius su žieve, kurių diametras nuo 20 cm. 8 miško sklype numatytus einamuosius kirtimus pakeisti biologinės įvairovės palaikymo specialiaisiais kirtimais, formuojant lapuočių medynus.

2. Kaukinės miške, VĮ Kaišiadorių miškų urėdijos Žiežmarių girininkijos 165 kvartalo 21 sklype išskirta niūraspalvio auksavabalio *(Osmoderma eremita)* buveinė, vykdomas monitoringas. Šiam vabalui svarbūs džiūstantys ir nudžiūvę didesnio nei 20 cm diametro lapuočiai medžiai, stuobriai, esantys saulės įšildomose vietose. Minimame sklype tikslinga padidinti negyvos stambios lapuočių medienos kiekį nors iki 20 m^3/ha. Projektuojant kirtimus, perspektyvoje formuoti lapuočių medynus.

3. Kaukinės miške, VĮ Kaišiadorių miškų urėdijos Žiežmarių girininkijos 164 miško kvartalo 2 sklypo dalyje, 764 kvartalo 26 sklypo dalyje ir 25, 30 sklypuose išskirta raudonpilvės kūmutės *(Bombina bombina)* buveinė, vykdomas monitoringas. Šioje vietoje bebrai buvo įrengę užtvanką, bebravietė įtraukta į VĮ Kaišiadorių miškų urėdijos Žiežmarių girininkijos perspektyvių

bebraviečių sąrašą. Pakėlus vandens lygį susidarė geros sąlygos raudonpilvėms kūmutėms (kūmuojančių patinų buvo priskaičiuojama virš 20), tačiau išdžiūvo dalis apsemtų želdinių. Prieš kelis metus užtvanka buvo išardyta, vandens lygis pažemėjo iki kritinės ribos, iš esmės pablogėjo varliagyvių gyvenimo, veisimosi, žiemojimo sąlygos. Raudonpilvės kūmutės populiacijos išsaugojimui, išlaikyti perspektyvią bebravietę, atstatyti užtvanką ir sukelti vandens lygį iki buvusios ribos, nedarant žalos miško želdiniams.

VĮ Alytaus miškų urėdijos vidinės miškotvarkos projektą deriname be pastabų.

Direktorius Vaclovas Plegevičius

T. Špiliauskas, 8 528 65246, t.spiliauskas@arp.lt

p. Mardikevičiui
radovanti
2014.03.06

NEMUNO KILPŲ REGIONINIO PARKO DIREKCIJA

Valstybinė biudžetinė įstaiga, Tylioji g. 1, LT- 59206 Birštonas, tel./ faks. (8 319) 65 610, el. p. direkcija@nemunokilpos.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 193326571

VĮ Valstybiniam miškotvarkos institutui 2014-03-03 Nr. (7.3.3)-V2-033
Pramonės pr. 11a, LT-51327 Kaunas Į 2014-02-21 Nr. 122

GAUTA
20.14 m. 03 mėn. 06 d.
Nr. 187

DĖL MIŠKOTVARKOS PROJEKTO PATIKRINIMO

VĮ Valstybinio miškotvarkos instituto parengtas ir pagal Nemuno kilpų regioninio parko direkcijos pastabas (direkcijos raštas 2014-02-07 Nr. (7.3.3)-V2-025) pataisytas VĮ Alytaus miškų urėdijos vidinės miškotvarkos projektas 2013-2022 metams neprieštarauja Nemuno kilpų regioninio parko planavimo schemai ir parko apsaugos reglamentui.

Parengtam VĮ Alytaus miškų urėdijos vidinės miškotvarkos projektui pritariame.

Vyriausiasis specialistas
laikinai vykdantis direktoriaus funkcijas Renatas Jakaitis

p. Martinkevičius
radovanti,
2014.01.31

KULTŪROS PAVELDO DEPARTAMENTAS
PRIE KULTŪROS MINISTERIJOS
ALYTAUS TERITORINIS PADALINYS

VĮ Valstybiniam miškotvarkos institutui
Pramonės pr. 11a, LT 51327 Kaunas

2014-01-28 Nr. (12.53-A)2A-37
Į 2014-01-14 Nr. 31

GAUTA
20 14 m. 01 mėn. 31 d.
Nr. 91

DĖL MIŠKOTVARKOS PROJEKTO

Kultūros paveldo departamento Alytaus teritoriniame padalinyje patikrintas valstybinės įmonės Alytaus miškų urėdijos vidinės miškotvarkos projektas.

Miškotvarkos projekto sprendiniams pritariame.

Vedėjas Alius Baranauskas

Dalia Lungevičienė, tel. (8-315)-25954, el. paštas: d.lungeviciene@heritage.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJA
VALSTYBINĖ MIŠKŲ TARNYBA

VĮ Valstybiniam miškotvarkos institutui
Pramonės pr., 11A Kaunas

2014-03-31 Nr.R2-895
Į 2014-02-05 Nr. 91

GAUTA
2014 m. 04 mėn. 01 d.
Nr. 249

DĖL VIDINĖS MIŠKOTVARKOS PROJEKTO DERINIMO

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2013 m. gruodžio 17 d. įsakymo Nr. D1-945 „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2006 m. rugsėjo 1 d. įsakymo Nr. D1-406 „Dėl miškų tvarkymo schemų ir vidinės miškotvarkos projektų rengimo taisyklių patvirtinimo" pakeitimo" Vidinės miškotvarkos projektų rengimo taisyklių 20 punktu, deriname Jūsų parengtą VĮ Alytaus miškų urėdijos vidinės miškotvarkos projektą.

Vidinės miškotvarkos projektą galima teikti Aplinkos ministerijai tvirtinti.

Direktorius Rimantas Prūsaitis

Marius Ivanauskas, (8-5) 233 3165, m.ivanauskas@amvmt.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRAS

ĮSAKYMAS
DĖL VALSTYBĖS ĮMONIŲ ALYTAUS, KAIŠIADORIŲ, KĖDAINIŲ IR RADVILIŠKIO MIŠKŲ URĖDIJŲ VIDINĖS MIŠKOTVARKOS PROJEKTŲ PATVIRTINIMO

2014 m. 04-24 d. Nr. D1-371
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos miškų įstatymo 14 straipsnio 3 dalimi ir Vidinės miškotvarkos projektų rengimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2006 m. rugsėjo 1 d. įsakymu Nr. D1-406 „Dėl Miškų tvarkymo schemų ir vidinės miškotvarkos projektų rengimo taisyklių patvirtinimo“, 22 punktu:

1. T v i r t i n u pridedamus:

1.1. valstybės įmonės Alytaus miškų urėdijos vidinės miškotvarkos projektą;

1.2. valstybės įmonės Kaišiadorių miškų urėdijos vidinės miškotvarkos projektą;

1.3. valstybės įmonės Kėdainių miškų urėdijos vidinės miškotvarkos projektą;

1.4. . valstybės įmonės Radviliškio miškų urėdijos vidinės miškotvarkos projektą.

2. N u s t a t a u, kad valstybės įmonių Alytaus, Kaišiadorių, Kėdainių ir Radviliškio miškų urėdijų vidinės miškotvarkos projektų originalai saugomi Aplinkos ministerijos Miškų departamento Miškotvarkos ir miško išteklių skyriuje adresu: A. Juozapavičiaus g. 9, Vilnius.

Aplinkos ministras Valentinas Mazuronis

LIETUVOS RESPUBLIKA APLINKOS MINISTERIJA DOKUMENTŲ TVARKYMO SKYRIUS